

INSTYTUT HISTORII IM. TADEUSZA MANTEUFFLA
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

METRYKA KORONNA NR 8

*Liber Intitulatus
Varsovia*

*Boleslai, Conradi, Janussi et Annae
Ducum Masouiae.*

Ab N° 1471 vsq^{ue} ad 1526

INSTYTUT HISTORII PAN

<http://rcin.org.pl>

METRYKA KORONNA NR 8

Liber intitulatus:

Varsavia

Boleslai, Conradi, Janussii et Annae ducum Masoviae
ab anno 1471 usque ad 1526

Pamięci
Profesora Stefana Krzysztofa Kuczyńskiego
i Profesor Małgorzaty Wilskiej

INSTYTUT HISTORII IM. TADEUSZA MANTEUFFLA
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

METRYKA KORONNA NR 8

Liber intitulatus:

Varsavia

Boleslai, Conradi, Janussii et Annae ducum Masoviae
ab anno 1471 usque ad 1526

wydały

Anna Salina i Inga Stembrowicz

Instytut Historii PAN
Warszawa 2018

<http://rcin.org.pl>

Recenzja wydawnicza

prof. nadzw. dr hab. Janusz Grabowski

prof. dr hab. Andrzej Rachuba

Kolacjonowanie

Urszula Zachara-Związek

Redakcja i korekta

Jolanta Rudzińska

Indeksy zestawily

Anna Salina, Inga Stembrowicz

Opracowanie graficzne

Dariusz Górski

Na okładce

Metryka Koronna nr 8, k. II, ze zbiorów AGAD, fot. Karol Zgliński

© Copyright by Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk

ISBN 978–83–65880–12–3

Publikacja dotowana ze środków publicznych Ministerstwa Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Wydanie I, Warszawa 2018

Instytut Historii PAN

Rynek Starego Miasta 29/31

00–272 Warszawa

22 831 02 61–62, w. 44

www.ihpan.edu.pl

<http://ksiegarnia-ihpan.edu.pl>

wydawnictwo@ihpan.edu.pl

Druk i oprawa

Fabryka Druku

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
Opis i zawartość księgi	12
Datacja księgi	21
Zestawienie zapisek pod względem chronologiczno-terytorialnym	22
Zasady edycji	29
Konstrukcja zapiski	30
Wykaz skrótów	36
Wykaz skrótów bibliograficznych	38
Metryka Koronna nr 8	47
Indeks osobowo-geograficzny	269
Indeks rzeczowy	299
Indeks nazw pospolitych w języku polskim	309

WSTĘP

Liber intitulatus: Varsavia Boleslai, Conradi, Janussii et Annae ducum Masoviae ab anno 1471 usque ad 1526 to księga Metryki Koronnej o szczególnym charakterze. Tom o sygn. MK 8, przechowywany wraz z innymi księgami Metryki Koronnej w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie, został przypisany do serii Metryki Mazowieckiej, mimo że formalnie do niej nie należy. Powstał bowiem już po inkorporacji Księstwa Mazowieckiego do Królestwa Polskiego, jako wypis z rejestrów czynności prawnych z lat 1471–1526, dokonanych za panowania książąt mazowieckich: Bolesława V (1471–1488), jego brata Konrada III Rudego (1462–1503), żony Konrada – Anny Radziwiłłówny (w czasie jej regencji w latach 1503–1518), ich synów Stanisława (1503–1524) i Janusza III (1503–1526) oraz córki Anny (1526), ostatniej przedstawicielki rodu¹. To z zawartości księgi, chociaż sporządzonej w kancelarii koronnej, wynika jej przynależność do Metryki Mazowieckiej. Tytuł metryki wiąże się z jej kancelaryjną sygnaturą: *Varsavia*, odnotowaną przez Stefana Kazimierza Hankiewicza w inwentarzu Metryki Koronnej z XVII w.² Obecna sygnatura cyfrowa została nadana przez archiwistów

¹ Daty w nawiasach dotyczą lat panowania danego monarchy, nie zaś okresu, z którego pochodzą zapiski z MK 8 zaczerpnięte z jego metryki (na temat zakresu chronologicznego zapisek zob. tab. 2; zob. też przyp. do edycji: 2/2, 130/2, 144/2, 144/3, 145/2, 224/1).

² *Synopsis seu connotatio variorum librorum, vulgo metrica regni dictorum, decreta, inscriptiones, privilegia, legationes, lustrationes in se continentium, incipiendo ab illustribus ducibus Masoviae et a serenissimo Sigismundo primo rege Poloniarum, usque ad modernum feliciter nobis regnantem conscriptorum et per Suecos, hostes regni, tempore incursionis receptorum, ex Suecia vero in regnum Poloniae vigore pactorum Oliviensium restitutorum, regnante serenissimo et invictissimo Ioanne Casimiro, Dei gratia rege Poloniae etc.; cancellariatu illustrissimi, reverendissimi ac excellentissimi domini, domini Nicolai in Prazmow Prazmowski, episcopi Luceoriensis et Brestiensis, supremi regni Poloniae cancellarii, abbatiae Sieciechoviensis perpetui administratoris, ad ecclesiam s. Michaelis archangeli in arce Cracoviensi praepositi; notariatu generosi domini Stephani Casimiri Hankiewic, S.R. Maiestatis secretarii, decretorum notarii Volhinensis, metrics regni cancellariae maioris praefecti, accuratissime et diligentissime collecta et ad ordinem reducta ac notis alphabeticis et numero signata, tenore sequenti gaudens, Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu, sygn. 137 II, k. 14 (dalej: *Synopsis*). Prace nad inwentarzem, podjęte w 1664 r., zakończono ok. 1676 r.; *Inwentarz**

rosyjskich w Sankt Petersburgu, gdzie po III rozbiórze wywieziono archiwa centralne Rzeczypospolitej³.

Właściwą Metrykę Mazowiecką stanowią rejestry kancelaryjne powstałe w kancelariach książąt mazowieckich. Do dziś zachowały się księgi dla lat 1414–1526, nieobejmujące jednak całego wspomnianego okresu. Metryka księstwa czersko-warszawskiego ma lukę dla lat 1455–1467 i 1508–1517, czyli dla okresu małoletności synów ks. Bolesława IV: Konrada III, Kazimierza III, Bolesława V i Janusza II, a następnie wspomnianych już synów ks. Konrada III. Z kolei metryka księstwa płockiego jest zachowana od 1434 r. Po wygaśnięciu w 1462 r. Piastów z linii ks. Siemowita IV metryki księstwa płockiego stały się rejestrami ich następców na tronie książęcym, krewnych z linii ks. Janusza I: książąt Konrada III, Kazimierza III i Janusza II. Prowadzono je do inkorporacji księstwa płockiego do Królestwa Polskiego w 1495 r. Luki w rejestrach z czasów rządów regencyjnych księżnych Anny Bolkowej i Barbary (1454–1471), a następnie Anny Radziwiłłówny (1503–1518)⁴ nie oznaczają bynajmniej, że nie były one wówczas prowadzone⁵.

Metryki Koronnej. Księgi wpisów i dekretów polskiej kancelarii królewskiej z lat 1447–1795, oprac. I. Sułkowska-Kurasiowa, M. Woźniakowa, Warszawa 1975, s. 10 (dalej: InwentarzMK); W. Krawczuk, *Metrykanci koronni. Rozwój registratury centralnej od XVI do XVIII wieku*, Kraków 2002, s. 126 (dalej: KrawczukMetrykanci); *Księga Metryki Koronnej podkanclerzego Andrzeja Oporowskiego z lat 1479–1483: ze spuścizny Antoniego Prochaski*, wyd. G. Rutkowska, Warszawa 2005, s. 12, 13 (dalej: RutkowskaProchaska).

³ InwentarzMK s. 10, 244–245; W. Krawczuk, *Metryka Koronna i Metryka Litewska*, w: *Dyplomatyka staropolska*, red. T. Jurek, Warszawa 2015, s. 195 (dalej: KrawczukMetryka).

⁴ Najstarszy syn ks. Bolesława IV – Konrad III – został uznany za pełnoletniego w 1462 r., w trakcie sporu o przejęcie schedy po książętach płockich, Siemowicie VI i Władysławie II; P. Węcowski, *Mazowsze w Koronie. Propaganda i legitymizacja władzy Kazimierza Jagiellończyka na Mazowszu*, Kraków 2004, s. 52, 80. Jednak jego matka, ks. Barbara, nadal sprawowała regencję w imieniu swoich młodszych synów. Podobnie, mimo osiągnięcia przez ks. Stanisława pełnoletności w 1516 r. i dopuszczeniu go do rządów w roku następnym, ks. Anna Radziwiłłówna pozostała regentką do osiągnięcia lat sprawnych przez ks. Janusza III i zniesienia jej rządów opiekuńczych wyrokiem króla Zygmunta I; M. Piber-Zbieranowska, *Żony Piastów mazowieckich. Znaczenie polityczne księżnych w późnym średniowieczu*, w: *Dziedzictwo książąt mazowieckich. Stan badań i postulaty badawcze. Materiały z sesji naukowej zorganizowanej przez Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum i Archiwum Główne Akt Dawnych, 27–28 października 2016 r.*, red. J. Grabowski, R. Mroczek, P. Mrozowski, Warszawa 2017, s. 127–140; M. Piber-Zbieranowska, A. Supruniuk, *Regencja Anny Radziwiłłówny na Mazowszu w latach 1503–1518: zarys problematyki*, „Przegląd Historyczny” 106, 2015, z. 2, s. 343 (dalej: PiberReg.).

⁵ A. Wolff, *Metryka Mazowiecka. Układ pierwotny. Sposób rejestracji*, Warszawa 1929 (dalej: WolffMetryka); J. Grabowski, *Kancelarie książęce na Mazowszu (do 1526 roku)*, w: *Dyplomatyka staropolska*, s. 242–243 (dalej: GrabowskiKanc.); J. Grabowski, *Metryka Księstwa Mazowieckiego (XV–XVI w.)* http://pther.net/MK/tekst4_pol.html (31 X 2017).

Dowodem na to są zapiski z czynności drugiej z wymienionych regentek, skopiowane w MK 8.

Archiwum Główne Akt Dawnych, za inwentarzem Metryki Koronnej Ireny Sułkowskiej-Kurasiowej i Marii Woźniakowej, zalicza do Metryki Mazowieckiej 21 ksiąg⁶. Chodzi o tomy Metryki Koronnej o numerach od 1 do 9, 18, 32, 41 oraz od 333 do 341. Odmienną klasyfikację przedstawił Adam Wolff w swej przedwojennej pracy poświęconej Metryce Mazowieckiej⁷. Poza MK 8 wyłączył z tej serii także MK 1, księgę będącą kopią statutów mazowieckich wykonaną w kancelarii koronnej po 1532 r. Spośród pozostałych 19 tomów wyjątkowy charakter ma MK 7 – księga rachunkowa dworów Janusza II i Bolesława V z lat 1477–1490 (na temat dotychczasowych edycji ksiąg Metryki Mazowieckiej zob. niżej).

Inne księgi stanowią rejestr czynności prawnych, zarówno dokonanych przez książąt mazowieckich (w tym potwierdzenia przedłożonych dokumentów), jak też poczynionych w obecności książąt lub ich przedstawicieli przez osoby trzecie⁸. Jest to wyznacznikiem odmienności Metryki Mazowieckiej od serii ksiąg wpisów (*libri inscriptionum*) Metryki Koronnej⁹, które były rejestrem części dokumentów wystawianych przez kancelarię¹⁰. Na Mazowszu dyplomy wystawiano zazwyczaj już po umieszczeniu zapisu o czynności prawnej w rejestrze – właśnie na podstawie jego treści¹¹. Ta zaś dotyczy głównie spraw związanych z obrotem ziemią. Z reguły zapiski mają charakter rejestru, zawierają jedynie podstawowe informacje. Częstokroć szereg wpisów poprzedza zbiorcza zapiska informująca o miejscu (np. z nagłówkiem *Stacio Nur, Stacio Warschowia* etc.) oraz świadkach dokonanych czynności prawnych.

Zestawiając obie Metryki, warto też zauważyć, że najstarszą znaną nam koronną księgą wpisów jest dopiero rejestr kancelarii Kazimierza Jagiellończyka z lat 1447–1454 (sygn. MK 10)¹². Jednak rejestr Janusza I z lat 1414–1425 (sygn. MK 3) nie zachował się w oryginale, lecz w postaci wczesnej kopii, pochodzącej z drugiej połowy lat 50. XV w.¹³ Najstarszymi z zachowanych

⁶ http://www.agad.gov.pl/inwentarze/Metr_Korx.xml#series6 (31 X 2017); InwentarzMK 241; GrabowskiKanc. 242.

⁷ WolffMetryka 58.

⁸ GrabowskiKanc. 244–245.

⁹ I. Sułkowska-Kurasiowa, *Księgi Wpisów Metryki Koronnej (1447–1794) w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie*, „Archeion” 44, 1966, s. 73–92; KrawczukMetryka 198, 199.

¹⁰ I. Sułkowska, *Księgi polskiej kancelarii koronnej w drugiej połowie XV w.*, „Studia Źródłoznawcze” 6, 1961, s. 81, 92; RutkowskaProchaska 10, 11; KrawczukMetryka 194.

¹¹ A. Wolff, *Formuła relacji w kancelarii mazowieckiej*, „Archeion” 1, 1927, s. 189–191.

¹² I. Sułkowska, *Księgi polskiej kancelarii koronnej*, s. 83.

¹³ WolffMetryka 52.

oryginalnych ksiąg są metryka Janusza I z lat 1425–1429 (sygn. MK 333) oraz metryka Janusza I i Bolesława IV z lat 1429–1433 (sygn. MK 334).

Po wcieleniu Mazowsza do Królestwa Polskiego księgi Metryki Mazowieckiej zostały włączone do serii ksiąg wpisów Metryki Koronnej, przez kolejne stulecia dziejąc jej dramatyczne losy. Mimo to zagadnienie Metryki Mazowieckiej jako części Metryki Koronnej, jej roli i wykorzystania w kancelarii królewskiej, nie stało się jak dotąd przedmiotem odrębnych badań¹⁴. Do dziś Metryki funkcjonują w historiografii w zasadzie jako dwa odrębne zespoły archiwalne. Może edycja krytyczna źródeł, które w swoisty sposób jest częścią tak Metryki Mazowieckiej, jak i Koronnej, będzie impulsem do podjęcia tej problematyki.

Wydanie źródłowe MK 8 nawiązuje do pierwszej edycji księgi Metryki Mazowieckiej, która ukazała się przed stuleciem, w roku odzyskania przez Polskę niepodległości. W serii wydawniczej *Monumenta Iuris (Pomniki Prawa)*, zapoczątkowanej przez Warszawskie Archiwum Główne Akt Dawnych Królestwa Polskiego w roku wybuchu I wojny światowej, opublikowano najpierw wspomniany już dziesiąty tom Metryki Koronnej z lat 1447–1454¹⁵. Następnie, w 1918 r., w ramach tej samej serii Aleksander Włodarski wydał księgę wpisów ks. Janusza I z lat 1424–1429 (sygn. MK 333), a w 1930 r. księgę wpisów Janusza I i Bolesława IV z lat 1429–1434 (sygn. MK 334)¹⁶. Wydana przez Jerzego Sen-

¹⁴ Stan badań nad kancelarią królewską w epoce średniowiecznej i nowożytniej podsumowuje W. Chorążyczewski, *Kancelarie centralne państwa w XIV–XVIII wieku*, w: *Dyplomatyka staropolska*, s. 145–152.

¹⁵ *Matricularum Regni Poloniae codices saeculo XV conscripti. Lib. 10 annorum 1447–1454*, wyd. W. Graniczny, A. Mysłowski, Warszawa 1914 (Pomniki Prawa, t. 2). Warto tu zwrócić uwagę na postać jednego z wydawców – Adolfa Mysłowskiego, wieloletniego pracownika AGAD, a po II wojnie światowej dyrektora Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim. Z pożoگی Powstania Warszawskiego zdołał on uratować notatki sporządzone w ramach swych rozlicznych kwerend genealogicznych. Znalazły się one później w jego spuściźnie, przechowywanej obecnie w Archiwum Państwowym w Piotrkowie Trybunalskim (Zbiór Adolfa Mysłowskiego, sygn. 242/1 do 242/77). Dr Andrzej Nowik, wiceprezes Polskiego Towarzystwa Genealogicznego, zwrócił uwagę na to, że spuściżna Mysłowskiego zawiera wypisy ze zniszczonych przez Niemców ksiąg sądowych, w dużej mierze z terenu Mazowsza i Podlasia. Zespół Słownika Historyczno-Geograficznego Mazowsza i Podlasia w Średniowieczu w Instytucie Historii PAN w Warszawie przygotowuje obecnie zestawienie tych wypisów (na temat życiorysu A. Mysłowskiego zob. T. Matuszak, *Adolf Erazm Mysłowski – archiwista niezłomny*, w: *Zarządzanie dokumentacją, archiwistyka i... koty. Księga jubileuszowa Profesor Haliny Robótki*, red. R. Degen, M. Jabłońska, W.K. Roman, Warszawa 2016, s. 205–216).

¹⁶ *Metryka Księstwa Mazowieckiego z XV–XVI wieku*, t. 1: *Księga oznaczona N° 333 z lat 1417–1429*, wyd. A. Włodarski, Warszawa 1918 (Pomniki Prawa, t. 5); *Metryka Księstwa Mazowieckiego z XV–XVI wieku*, t. 2: *Księga oznaczona N° 334 z lat 1429–1433*, wyd. A. Włodarski,

kowskiego została również *Księga skarbowa Janusza II księcia mazowieckiego z lat 1477–1490* (MK 7)¹⁷, a przez Grażynę Rutkowską ze spuścizny Antoniego Prochaski *Księga Metryki Koronnej podkanclerzego Andrzeja Oporowskiego z lat 1479–1483*¹⁸.

Powyższe edycje wraz z opublikowanymi przez Adolfa Pawińskiego księgami wpisów: MK 102, 103 i 104 z lat 1566–1568 oraz księgami rachunkowymi królów Kazimierza Jagiellończyka i Aleksandra zamykają zbiór wydań źródłowych tomów z serii *libri inscriptionum*¹⁹. Prowadzone jest natomiast – pomimo dłuższych przerw, które na szczęście należą już do przeszłości – przedsięwzięcie streszczania dokumentów zawartych w księgach wpisów Metryki Koronnej. Rozpoczęta przez Teodora Wierzbowskiego na początku XX w. seria *Matricularum Regni Poloniae summaria*²⁰ znalazła swą kontynuację w opracowywanym przez Wojciecha Krawczuka i Krzysztofa Chłapowskiego *Sumariuszu Metryki Koronnej, serii nowej*²¹.

W ramach przygotowywania niniejszej edycji na stronie internetowej Archiwum Głównego Akt Dawnych w 2012 r. zamieszczony został odczyt tekstu Metryki Koronnej nr 8 (http://www.agad.gov.pl/MK_3/MK8_Salina_Stembrowicz.pdf, 2 VIII 2018), pozbawiony jednakże wstępu, przypisów oraz indeksów. Poszczególne wpisy nie zostały opatrzone pełnymi datami, nie wskazano również zapisek oryginalnych. Trzeba podkreślić, że odczyt zawiera pewne błędy, wynikające z niezakończonych wówczas jeszcze pracy nad pełnym wydaniem źródłowym: nieprawidłowe lekcje oraz nieskorygowane daty zapisek (zob. niżej: *Zasady edycji*). Zwieńczenie prac nad projektem

Warszawa 1930 (Pomniki Prawa, t. 6). Pierwsze z wydawnictw ma w tytule datę 1417, ponieważ w rejestrze zawarte są także zapiski wcześniejsze.

¹⁷ *Księga skarbowa Janusza II księcia mazowieckiego z lat 1477–1490*, wyd. J. Senkowski, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” 7, 1959, z. dodatkowy. Ponowną edycję tej książki przygotowuje obecnie prof. Janusz Grabowski z AGAD; zob. J. Grabowski, *Księga skarbowa Janusza II. Prace nad nową edycją rachunków dworu książęcego*, w: *Editiones sine fine*, t. 1, red. K. Kopiński, W. Mrozowicz, J. Tandecki, Toruń 2017, s. 117–130.

¹⁸ Zob. przyp. 2. Oryginał księgi, przechowywany w Bibliotece Narodowej, spłonął w czasie II wojny światowej; RutkowskaProchaska 8.

¹⁹ *Sprawy Prus Książęcych za Zygmunta Augusta w r. 1566–1568. Diariusz trzykrotnego poselstwa komisarzy królewskich*, wyd. i wstęp A. Pawiński, Warszawa 1879 (Źródła Dziejowe, t. 7). Pośmiertnie, ze spuścizny Pawińskiego, wydano także: *Liber quitantiarum Alexandri regis ab a. 1502 ad 1506*, Warszawa 1897 (Teki A. Pawińskiego, t. 1); *Liber quitantiarum regis Casimiri ab a. 1484 ad 1488*, Warszawa 1897 (Teki A. Pawińskiego, t. 2).

²⁰ *Matricularum Regni Poloniae summaria*, t. 1–5/1, wyd. T. Wierzbowski, Warszawa 1905–1919; t. 5/2, wyd. J. Płoch, A. Rybarski, I. Sułkowska, Warszawa 1961; t. 6, wyd. M. Woźniakowa, Warszawa 1999.

²¹ *Sumariusz Metryki Koronnej, seria nowa*, t. 1–8, Kraków–Warszawa 1999–2016.

w postaci prezentowanej czytelnikowi publikacji pozwoli na udostępnienie w Internecie edycji Metryki Koronnej nr 8 w jej ostatecznej postaci.

Opis i zawartość księgi

Metryka Koronna nr 8 jest oprawioną w skórę księgą formatu *in folio*, o wymiarach 334 x 220 x 15 mm, zachowaną w dość dobrym stanie (pojedyncze ubytki kart uzupełniono przy konserwacji). Składa się z kart papierowych: dwóch tytułowych z foliacją rzymską I–II, następnie z 36 z foliacją arabską 1–35 (w tym jednej karty mniejszego formatu, opatrzonej numerem 2a). Karty z numeracją arabską zostały zapisane dwustronnie, wyjąwszy: 2a (zawiera tylko jedną, bardzo krótką zapiskę), 10, 12 (z końcówką zapiski), 14, 26 (karta brudnopisowa, na jej temat zob. niżej) i ostatnią 35 (z końcówką zapiski).

Na kartach księgi można odnaleźć trzy rodzaje znaków wodnych. Na k. II znajduje się fragment niezidentyfikowanego filigranu. Trzydzieści razy (na kartach: 2, 6, 8–10, 12, 14, 16, 20–22, 30, 31) można zobaczyć herb Jastrzębiec. Na czterech kartach (18, 25, 29, 34) umieszczono godło zakonu duchaków²². Co ciekawe, herb Jastrzębiec występuje jako filigran dopiero od lat 60. XVI w., a godło duchaków w takiej formie pojawia się w latach 70. tego stulecia. Określa to orientacyjnie czas powstania rękopisu.

Układ kart w MK 8 jest nieprawidłowy w stosunku do treści i chronologii – powstał w wyniku przemieszania składek z wypisami z Metryki Mazowieckiej. Poświadczą to wspomniany już inwentarz Stefana Hankiewicza, który opisuje księgę jako: „Liber dissolutus actorum ducatus Masouiae Conradi ducis in folio, nec non Annae ducissae et tutricis Masouiae, tum et Boleslai ducis, annorum 1471 et 1497, in quo sunt inscriptiones variae. Extat et sexternio dissolutus in eodem libro personis spiritualibus et preaesertim vicariis Cracouiensisbus, civibus Bochnensibus et lanionibus Cracouiensibus serviens super certas inscriptiones anni 1314, sub vocabulo Varsauia”²³.

Z powyższego opisu wynika, że po rewindykowaniu po potopie Metryki Koronnej ze Szwecji²⁴ księga o przyszłej sygnaturze MK 8 nie była jeszcze

²² Identyfikacji dokonano na podstawie pracy J. Siniarskiej-Czaplickiej, *Filigrany papierni położonych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej od początku XVI do połowy XVIII wieku*, Wrocław–Warszawa–Kraków 1969. Znaki wodne w MK 8 najbardziej przypominają filigrany z tegoż katalogu przedstawione na tabl.: nr 139 (godło Duchaków) oraz nr 294, 296, 297, 298, 301 (h. Jastrzębiec).

²³ *Synopsis*, s. 14.

²⁴ KrawczukMetryka 191.

oprawiona (*liber dissolutus*). Co więcej, była połączona ze składką (*sexternio*) dotyczącą spraw małopolskich, która następnie w nieznanym momencie została od niej oddzielona. Ze względu na wymienione osoby monarchów można zadać pytanie, czy liczba kart z wypisami z Metryki Mazowieckiej pokrywała się wówczas z obecną liczbą kart MK 8. Inwentarz pomija bowiem potomstwo Konrada III²⁵. Nie wiadomo wreszcie, kiedy doszło do oprawienia tomu zawierającego już wyłącznie ekscerpty zapisek oraz co stało się z częścią o wikariuszach, mieszczanach i rzeźnikach z Krakowa i Bochni.

MK 8 została w całości spisana po łacinie z użyciem pojedynczych słów w języku polskim. Pismo wydaje się mieć cechy przejściowe między kursywą gotycką a kursywą humanistyczną²⁶. Co ciekawe, księgi Metryki Mazowieckiej z lat 1517–1524 i 1524–1526 (MK 32 i MK 41) napisano już (poza częścią początkową MK 32) pismem humanistycznym²⁷. Kopiujący pisarze, mimo upływu wielu lat od powstania oryginalnych rejestrów książęcych (zob. niżej: *Datacja księgi*), posługiwali się wciąż pismem mniej nowoczesnym od niektórych pisarzy kopiowanych. Ponadto pismo nie jest tak staranne jak w oryginalnych czystopisach Metryki Mazowieckiej, zdarzają się skreślenia i opustki wynikające z nieuwagi lub pośpiechu. Można odróżnić jego trzy charaktery (zob. tab. 1).

Spod ręki pierwszego z pisarzy wyszły początkowe zapiski z rejestrów Bolesława V (nr 1–4) i Konrada III (150–152), a także zapiski z metryki pierwszego z książąt umieszczone na marginesach (pozostawianych w całej księdze z lewej strony) oraz na k. 2a i 26 (o charakterze konceptu?). Może to świadczyć o jego nadrzędnej roli wobec pozostałych pisarzy. Z tych zaś: drugi odpowiada za resztę zapisek z rejestru Bolesława V, a trzeci za pozostałe zapiski z rejestru Konrada III oraz zapiski z rejestrów jego następców. Każdy z pisarzy opatrywał spisane przez siebie ekscerpty adnotacjami na marginesie, wskazującymi na dystrykt/powiat właściwy dla obszaru, którego dotyczy zapiska. Dopiski te odnoszą się do blisko połowy zapisek, przy czym pisarz ekscerptujący rejestr Bolesława V nanosił je dość regularnie, w przeciwieństwie do pisarza zajmującego się późniejszymi metrykami.

²⁵ Wskazana przez inwentarz data 1497 zostanie wyjaśniona niżej, przy omówieniu ram chronologicznych wypisów zawartych w MK 8.

²⁶ J. Słowiński w nowożytnym piśmie łacińskim wyróżnia grupę postgotycką, gotycko-humanistyczną oraz humanistyczną; tenże, *Rozwój pisma łacińskiego w Polsce XVI–XVIII wieku. Studium paleograficzne*, Lublin 1992, s. 17.

²⁷ Tamże, s. 84, tab. 6; J. Grabowski, *Elita umysłowa w kancelarii i na dworze książąt mazowieckich w okresie późnego średniowiecza (druga połowa XV w. – 1526)*, „Archeion” 115, 2014, s. 417; WolffMetryka 59. Modernizację pisma należy powiązać z objęciem w 1517 r. kanclerstwa mazowieckiego przez Mikołaja Żukowskiego z Żukowa (zob. przyp. 223/1).

Tabela 1. Pisarze Metryki Koronnej nr 8

Pisarz	Numery kart	Numery zapisek	Oryginalna metryka
1.	1, 2a 15 26 dopiski na marginesach kart: 2v 6v 7, 7v	1–4, 33 150–152 277–283 30 dopisek do nr. 84 93, 97	MK 9 MK 18 MK 6, MK 9 MK 9 MK 9 MK 9
2.	1–12	5–29, 31–32, 34–92, 94–96, 98–133	MK 9
3.	13–25, 27–34	134–149, 153–276, 284–367	MK 18, zaginiona metryka ks. Anny Radziwiłłówny MK 32, MK 41

Kwestie owych adnotacji, jak również identyfikacji pisarzy zostaną podjęte niżej, przy omówieniu zasięgu terytorialnego wpisów oraz przy próbie datacji Metryki Koronnej nr 8. Tu należy zauważyć, że wyraźny podział ról i zadań pisarzy pośrednio odpowiada na pytanie: czy brak w inwentarzu Hankiewicza wzmianki o księżętach Stanisławie, Januszu III i Annie Konradównie oznacza, że w czasie jego opracowania księga nie zawierała ekscerptów z ich metryk? Wypisy z rejestrów ostatnich Piastów mazowieckich nie wyszły bowiem spod ręki innego pisarza, choćby i działającego w XVI w. Przeciwnie, stanowią całość z wypisami z rejestrów Bolesława V, Konrada III i Anny Radziwiłłówny, w ramach wyraźnie widocznej dla nas organizacji pracy ekscerptatorów.

Jeśli chodzi o wspomnianą wyżej k. 26, to wydaje się ona być dołączoną do księgi kartą brudnopisową. Zapisano ją w dwóch kolumnach, jest zgięta pośrodku, wzdłuż dłuższego boku, najpewniej wzięto ją z brudnopisowej składki o formacie dutki. Także treścią różni się od pozostałych kart z wypisami – poza bardzo krótkimi zapiskami z metryk Bolesława V (z tych dwie zostały obszerniej przepisane na innych kartach księgi) i Janusza II znajduje się na niej również zapiska genealogiczna dotycząca potomstwa ks. Janusza I.

Charakteryzując język pisarzy, można w nim, podobnie jak w piśmie, dostrzec pewien etap pośredni w drodze od łaciny średniowiecznej do łaciny okresu nowożytnego. Wciąż można natknąć się na właściwości średniowieczne, np. stosowanie litery „y” obok „i” (np. sylva) czy pojedynczego „s” w końcówkach wyrazów określających kobiety (np. ducisa). Widoczne są już

Ex registro Boleslan Ducis Poloniae

Zurawice.

1471. fenu pnta in die 5 pnti ad vntat
Lisboni xestius Omburg mas pntis
vntem Janusimus va dntat sui cum vnt
se vntat. Bonans pntis.

q. vnt.

Ex pntis q. super Masz...

cod. anno a die. die Balstans vntat dnt manifest a dnt
vntem dnt masz pntis pntis pntis pntis pntis
pntis pntis a masz pntis in dnt dnt pntis pntis
in die Masz pntis. Bonstans a masz pntis pntis
vntat pntis pro vntem pntis

q. Masz

paprotzina.

cod. anno a die die Balstans vntat pntis pntis
dnt; quos manifest vntat vntat pntis manifest pro
as cmptos vntat dntat pntis a dntat vntat
vntat a paprotzina in die Masz pntis. Masz a
Janus pntis a komant

q. Masz

Ingr pems Belgica

1471 fenu pnta per 11 mnta vntat Balstans
dnt vnt pntis vntat pntis vntat vntat
vntat vntat. sub vntat vntat vntat
vntat vntat

vntat

Ducus Gasioromo tres mansi

cod. anno et die die Balstans vntat pntis pntis manifest vntat
vntat vntat Gasioromo. ad pntis vntat vntat vntat
vntat vntat in die Masz pntis. vntat vntat Gasioromo pro vntat pntis

vntat

Brok

cod. anno et die. Ex registro pntis pntis pntis dntis
dntis facta. quos die anno 1474. die dntis pntis vntat
vntat dntis pntis dntis dntis dntis dntis dntis
vntat dntis Brok pntis vntat vntat vntat vntat
vntat vntat vntat vntat vntat vntat vntat

vntat

Zelazowie Wragibrok Subudiat

cod. anno et die. fenu pnta pntis pntis pntis pntis
dntis dntis dntis dntis dntis dntis dntis
vntat vntat vntat vntat vntat vntat vntat
vntat vntat vntat vntat vntat vntat vntat

vntat

Metryka Koronna nr 8, k. 1r, ze zbiorów AGAD, fot. Karol Zgliński

Extractis seu Metrica Ducis Conradi.

1497.

Advocacia in Ploczko villa.

Venditio et advocacia terrae Memsow, in villa Ploczko pro curia
Erga quos excessibus, modo lapsis, annis sex passim
Molensium, Omolew.

Anno eod. Dux Conradus dimisit a domibus curiae
sitae: et molensium sine sacra in molens prope ospolika
compos. arboribus a sine factis a eo posteror.

Morsu pratoru pems omolew.

Anno e eod. Dux Conradus pems morsu de Oospolens
huc morsu prator pems omolew, a nono ipsius de et
mansu in sine sine reterritori eorum opph ospolika
domibus pems.

Capitula Hospitales in Nowemiasto.

1482. Barbara dnissa molens de hoc pro capitulo
hospitales Nowemiasti mansu omi ar marilla. bnd
in Nowemiastu capitulo. Quam domorem Conradus 1397
anno confirmavit.

Sylva venditio, Polomya et Rekorwianka.

Anno 1484. Dux Conradus Andree riu mans. Chobnec mans.
Sylva. Polomya et Rekorwianka dnd, int. Quamvis Cancl.
notis, et vna et, int. Cameracis. Popawicis et Coisymy. A
Hily et alia Nobilib. Doffardo nono mansos. et a conrado
gimel germanis de Oospolens pro septuaginta exno pro.
vendidit pems.

Sylva Polazie venditio.

Anno e eod. Dux Conradus quos mansu. rad viginti mans. int. Chob
Sylva Polazie. Dux. pems germanis Capitulo, et a conrado mans.
in Rekorwianka mansu. Coisymy. A mansu. et a conrado Nobi
Coisymy. A mansu. de Rekorwianka pro mansu. exno pro.
vendidit pems.

Molensium in Chilyze.

Anno e eod. Dux Conradus molensium in Chilyze post olim nono

Metryka Koronna nr 8, k. 15r, ze zbiorów AGAD, fot. Karol Zgliński

jednak pewne cechy renesansowe, np. posługiwanie się dyftongami (*ae*) oraz końcówką *-tio* zamiast *-cio*. Modernizuje się także polszczyzna: częściej używane są litery „i” zamiast „y” w zmiękczeniach głosek (w nazwach własnych liczniej występuje sylaba „nie” niż „nye”, zapis „sie” zastąpił dotychczasowe „sye”). Ponadto pisarze zapisują samogłoski nosowe „ą” i „ę”, np. w nazwie wsi Nieporęt (w oryginalnej zapisce w Metryce Koronnej nr 9 widnieje jeszcze zapis: Nyeporanth).

Jak już powiedziano, MK 8 stanowi wypis z rejestrów czynności prawnych dokonanych przez i wobec książąt mazowieckich: Bolesława V, Konrada III Rudego i jego żony Anny, Stanisława, Janusza III i ich siostry Anny. W MK 8 znajdziemy również ekscerpty bądź wzmianki o sześciu dokumentach wystawionych przez książąt Janusza I i Bolesława IV, a potwierdzonych przez ks. Bolesława V, oraz książąt Stanisława i Janusza III, jak i potwierdzenie przez ks. Konrada III nadań udzielonych przez jego matkę, ks. Barbarę oraz brata, ks. Janusza II. Chodzi o zapiski o numerach: 6 (dok. z 1424 r.), 19 (1447), 20 (1429), 64 (1377), 69 (1444), 137 (po 1480, przed 1495), 153 (1482) i 324 (1423). Mamy też nagłówek zapiski odnoszącej się do osady z ziemi ciechanowskiej, zaczerpniętej z rejestru ks. Janusza II (nr 278).

Księga liczy 367 zapisek opatrzonych nagłówkami (poza zapiskami z k. 26 i umieszczonymi na marginesie). Z tej liczby jedynie dwie skopioowano w całości (nr 131 i 133). Pozostałe zekscerptowano, skracając także nagłówki (niekiedy zmieniając też ich składnię), zwłaszcza te z tomów MK 18, MK 32 i MK 41. Zachowano jedynie kluczowe z punktu widzenia pisarzy części zapisek. Warto podkreślić, że przepisywający nie dodawali żadnych słów od siebie, wyjąwszy tytuły rozpoczynające wypisy z metryk kolejnych władców.

Charakterystyczne jest, że wypisy w Metryce Koronnej nr 8 w zdecydowanej części odnoszą się do tych czynności prawnych związanych z obrotem ziemią: nadań, sprzedaży i zamian, które przeprowadzają sami książęta mazowieccy. Jedynie sporadycznie monarchowie są odbiorcami darowizn lub dokonują zakupów (nr 169, 186, 198, 260, 333 i 334). Zaledwie kilkakrotnie mamy do czynienia z akcjami prawnymi dokonanyymi między poddanyymi wobec sankcjonujących je władców (nr 33, 229, 264, 278, 279, 326 i 339). Nieco częściej napotykałyśmy zapiski dotyczące wyłącznie udzielenia albo potwierdzenia immunitetu (skarbowego lub sądowego), niezwiązanego w żaden sposób z cesją ziemi, bądź też wydania innego przywileju (np. przekazania prawa patronatu nad kościołem): nr 37, 138, 141, 161, 168, 197, 222, 257, 262, 263, 265, 267, 269, 272, 275, 280, 288, 295, 314, 325, 340 i 348. Warto zauważyć, że najwięcej libertacji niełączących się z nadaniem czy sprzedażą pochodzi z rejestrów księżnych Anny Radziwiłłówny i Anny Konradówny. W MK 8

można także odnaleźć pojedyncze zapiski o działaniach wymykających się powyższemu podsumowaniu. Należą do nich np. zapisy majątku dokonane w obliczu śmierci przez ks. Annę Radziwiłłównę na rzecz jej syna Stanisława (nr 330) oraz przez ks. Janusza III na rzecz jego siostry Anny (nr 224), zwolnienie szlachty ziemi czerskiej i liwskiej przez ks. Janusza III od kary sądowej „jednane” (nr 168) czy lokacja miasta Stanisławów przez książąt Stanisława i Janusza III (nr 342).

Dla większości zapisek odnajdziemy ich obszerniejsze wersje w księgach, z których je przepisano: MK 9, MK 18, MK 32 i MK 41, ponadto w księgach brudnopisowych zachowanych dla okresu panowania książąt: Anny Radziwiłłówny, Stanisława i Janusza III (MK 339 i MK 340). Część zapisek lub wzmianki o nich można odnaleźć także w Metryce Koronnej (przede wszystkim w MK 60 z lat 1539–1543, lecz także w MK 40, MK 44, MK 48, MK 50, MK 54), gdzie po inkorporacji Mazowsza do Królestwa Polskiego wciągano treść transumptów przywilejów książęcych, wystawianych przez królów dla ubiegającej się o to szlachty mazowieckiej.

Niemniej, te zapiski z okresu regencji księżnej Anny Radziwiłłówny, które nie zostały wciągnięte do MK 18, tj. metryki z czasów rządów Konrada III i pierwszych lat panowania jego synów (do 1507 r.), ani skopiowane w Metryce Koronnej z przywilejów dostarczonych przez ich odbiorców, są znane jedynie z Metryki Koronnej nr 8. Księga, z której zostały przepisane, obejmująca najpewniej lata 1508–1517, uległa zniszczeniu lub zaginęła.

Najbardziej zwarta i uporządkowana jest pierwsza część księgi – z zapiskami zaczerpniętymi z metryki ks. Bolesława V. Mimo to ustalenie właściwej kolejności kart w całej księdze nie sprawia większych trudności²⁸. Powinna ona wyglądać następująco: k. 1–12, 15, 13–14, 21–24, 30–33, 16–20, 34, 25, 27, 35, 28–29 (zob. tab. 2). Natomiast w obecnym układzie źródła mamy kolejno wpisy z metryk: Bolesława V (nr 1–129), Konrada III (nr 130), Bolesława V (nr 131–133), Konrada III (nr 134–143), Anny Radziwiłłówny (nr 144–149), Konrada III (nr 150–163), Stanisława i Janusza III (164–165), Janusza III (166–227), Anny Radziwiłłówny (nr 228–264), Anny Konradówny (nr 265–276), następnie zapiskę genealogiczną (nr 277), a dalej wpisy z metryk: Janusza II (nr 278), Bolesława V (nr 279–283), Anny Konradówny (nr 284–316), Anny Radziwiłłówny (nr 317–319), Stanisława i Janusza III (nr 320–357), Janusza III (nr 358–360) i Anny Konradówny (nr 361–367).

²⁸ Pomocne w tym wypadku są także późniejsze adnotacje archiwalne; końcówka k. 20v: *vide reliqua sub folio 34*; końcówka k. 27v: *reliqua vide sub folio 35*; początek k. 30: *Commutatio Proszewo*.

Tabela 2. Rekonstrukcja pierwotnego układu źródła. Pochodzenie zapisek

Rejestr	Lata	Numery kart	Numery zapisek	Liczba zapisek	Źródło kopii
Bolesława V	1471–1485	1–12	1–129, 131–133	132	MK 9
Konrada III	1484–1503	15–15v, 13–13v	130 ²⁹ , 150–163, 134–143,	25	MK 9 (1 zapiska), MK 18 (24 zapiski)
Anny Radziwiłłówny regentki	1504–1505 ³⁰ , 1506–1516	13v–14, 21–24v, 30	144–149, 228– 264 ³¹ , 317–319	46	MK 18 (6 zapisek), metryka zaginiona (40 zapisek)
Stanisława i Janusza III	1518–1524	30–33, 16	320–357, <u>164</u> –165	40	MK 32
Janusza III	1524–1526	16–20v, 34	166– <u>227</u> , 358–360	65	MK 41
Anny Konradówny	1526	34–34v, 25–25v, 27–27v, 35, 28–29v	361– <u>367</u> , 265–276, 284– <u>292</u> , 293–316	52	MK 41
zapiska genealogiczna		26	277	1	
Janusza II	1493	26	278	1	MK 6
Bolesława V	1473–1480	26	279–283	5	MK 9

²⁹ Na końcu k. 9v do zapisek z rejestru Bolesława V została dodana ręką tego samego pisarza zapiska z okresu panowania Konrada III, którego rejestr albo był prowadzony przez pewien czas w tej samej księdze (MK 9), albo w późniejszym czasie został z pewnych względów oprawiony razem z rejestrem zmarłego brata.

³⁰ Do metryki Anny Radziwiłłówny zaliczamy również zapiski o nr. 144–149 z pierwszych lat jej regencji (do 1505), pochodzące z tomu MK 18. Mimo że w MK 8 poprzedza je tytuł *Metrica Stanislai et Joannis ducum*, w rzeczywistości tylko jeden wpis dokonany jest pod imionami małoletnich księżąt. W pozostałych przypadkach to regentka dokonywała lub sankcjonowała czynność prawną. Rządy opiekuńcze ks. Anny rozpoczęły się formalnie po ustanowieniu jej opiekunką księżąt Stanisława i Janusza na sejmie w Radomiu 1 VI 1505 r., a faktycznie po śmierci jej męża 28 X 1503 r.; PiberReg. 330. Zapiski skopiowane z zaginionego rejestru Anny Radziwiłłówny opatrzone są tytułem: *Ex Metrica Ducatus Mazoviae Anne ducis et tutricis Mazoviae*.

³¹ Podkreślenia w tabeli oznaczają zapiski rozdzielone na skutek przemieszania składek.

Datacja księgi

Ani w tekście, ani w żadnej z adnotacji kancelaryjnych bądź archiwalnych nie umieszczono daty, nazwisk pisarzy, wreszcie celu powstania Metryki Koronnej nr 8. Wypada zatem zastanowić się, z jakimi wydarzeniami bądź procesami można powiązać jej treść? *Gros* ekscerptowanych zapisek informuje o dokonanych przez monarchów sprzedażach, nadaniach i zamianach. Wspomniano już, że po 1526 r. szlachta z Mazowsza zabiegała na dworze królewskim o uzyskanie potwierdzenia dokumentów wydanych przez książąt mazowieckich. Nasilenie owych starań nastąpiło w pierwszych kilkunastu latach po inkorporacji Mazowsza do Królestwa Polskiego, co zostawiło swój ślad w tomach Metryki Koronnej z drugiej połowy panowania Zygmunta I.

Jednakże pośrednie wskazówki dla ustalenia datacji księgi, czyli pismo z cechami kursywy postgotyckiej, która w latach 70. XVI w. wychodziła już z użytku w kancelarii królewskiej³², oraz znaki wodne, które znane są od lat 60. i 70. XVI w., wzięte po uwagę łącznie wykluczają tezę, że Metryka Koronna nr 8 powstała przed końcem pierwszej połowy XVI w. w ramach usprawniania procesu wydawania transumptów przywilejów księżęcych. Czy zatem można jej założenie łączyć z organizowaniem procesu lustracji dóbr koronnych, wynikającym m.in. z postulatów ruchu egzekucyjnego? Argumentem na rzecz takiego związku jest pismo w MK 8, zbliżone charakterem do pisma w poświęconej województwu mazowieckiemu części tomu 7 tzw. Metryki Litewskiej (dział IV B), zawierającego brulion protokołów rewizji przywilejów na dobra w województwach koronnych z lat 1563–1567³³.

Jeśli ów trop byłby słuszny, powstanie MK 8 można próbować powiązać z działalnością Mazowszanina Jana Borukowskiego (Bielińskiego) z Bielina w powiecie ciechanowskim i Borukowa w powiecie zakroczymskim, h. Junosza, podkanclerzego koronnego w latach 1578–1584³⁴. Jan Borukowski, ur. w 1524 r., po raz pierwszy wspomniany w roli pisarza kancelarii większej koronnej w 1553 r., w 1566 r. występował z tytułem sekretarza i notariusza kancelarii mniejszej. Wojciech Krawczuk sądzi, że był on wówczas najprawdopodobniej pisarzem aktowym metryki i regentem kancelarii. Wskazuje też, że Borukowski „w latach 1563–1564 podczas sejmku egzekucyjnego

³² J. Słowiński, *Rozwój pisma łacińskiego*, s. 52, zob. też s. 106.

³³ AGAD, tzw. Metryka Litewska, sygn. 10.6, 2, s. 331–357. Za zwrócenie uwagi na podobieństwo rodzajów pisma dziękujemy mgr Marcie Piber-Zbieranowskiej.

³⁴ B. Paprocki, *Herby rycerstwa polskiego*, wyd. K.J. Turowski, Kraków 1858 (wyd. 1: 1584), s. 323; T. Zychliński, *Złota księga szlachty polskiej*, t. 1–31, Poznań 1879–1908, tu t. 10, s. 39; J. Kwolek, *Borukowski Jan z Bielina*, PSB 2, 354–356; KrawczukMetrykanci 120.

odpowiadał za spisywanie w kancelarii mniejszej rewidowanych przywilejów. [...] Wraz z pięcioma innymi sekretarzami wyznaczony został w tym samym roku [1569] do lustracji dóbr koronnych – przypadło mu w udziale Mazowsze”³⁵. Znaczna część beneficjów kościelnych Borukowskiego wiązała się z terytorium dawnego Księstwa Mazowieckiego. Zaczynając od stanowiska plebana w Lekowie (powiat niedzoborski) i Karniewie (powiat makowski), uzyskał następnie kanonie w Płocku (1553) i Warszawie (1564). W 1577 r. sięgnął po dziekanie warszawską, a rok później po prepozyturę katedralną płocką. Był także plebanem w Przasnyszu (od 1557) i Płocku (od 1578), a poza Mazowszem kanonikiem poznańskim i krakowskim oraz prepozytem łęczyckim. Zwieńczeniem jego kariery kościelnej stało się biskupstwo przemyskie, otrzymane rok przed śmiercią, w 1583 r.

Jan Borukowski był zapewne najbardziej kompetentną osobą w kancelarii koronnej, do tego pochodzącą z Mazowsza i z tą dzielnicą związaną przez posiadane beneficja, która mogła kierować przedsięwzięciem ekscerptowania ksiąg Metryki Mazowieckiej³⁶. Lata jego aktywności spletają się z ramami chronologicznymi nakreślonymi przez analizę kodykologiczną księgi MK 8. Stąd nasze hipotetyczne wskazanie na przyszłego podkanclerzego jako inicjatora powstania źródła, które jest przedmiotem niniejszej edycji. Być może należy identyfikować go z pierwszym pisarzem księgi, jak się wydaje, kierującym zespołem ekscerptatorów.

Zestawienie zapisek pod względem chronologiczno-terytorialnym

Jeśli chodzi o bardziej szczegółową analizę chronologiczną zapisek z MK 8, to wypisy pochodzące z metryki Bolesława V, panującego w latach 1471–1488, odnoszą się niemal co całego okresu jego rządów, wyjąwszy ostatnie trzy lata, z których pochodzi tylko jedna zapiska (nr 129). Nieliczne wypisy z metryki Konrada III pochodzą z drugiej połowy jego rządów. Wbrew tytułowi – *Ex actis seu metrica ducis Conradi 1497*³⁷ – rozpoczynają się od 1484 r. (większość po 1490). Wypisy z metryki regentki Anny Radziwiłłówny datują się w znacznej większości od 1508 r., tylko kilka pochodzi z początku jej regencji, z lat 1504–1505 (w jednej z nich występują jej synowie, w pozostałych sama księżna; zob. przyp. 30). Wypisy z rejestru Stanisława i Janusza III zaczynają

³⁵ KrawczukMetrykanci 120.

³⁶ Tamże, Aneks I, Metrykanci kancelarii koronnych XVI–XVIII wieku, s. 117–153.

³⁷ Data zawarta w tytule wyjaśnia wzmiankę o 1497 r. w inwentarzu Hankiewiczza.

się od 1518 r., *nota bene* od 15 maja, pierwszego dnia po zniesieniu przez króla Zygmunta I rządów opiekuńczych ich matki³⁸. Wypisy z rejestrów Janusza III i Anny Konradówny obejmują całe okresy ich panowania. Warto również zauważyć, że dokładna data dzienna zapiski podawana jest w wypisie wyłącznie do k. 12 (rejestr Bolesława V), a w dalszej części księgi przedstawiano jedynie na podaniu roku.

Nieodwowne wydaje się rozpatrzenie zawartości księgi pod względem umiejscowienia gruntów będących przedmiotami transakcji wciągniętych do oryginalnych rejestrów, a następnie skopiowanych do MK 8 (zob. tab. 3). W pierwszej części księgi będą to głównie wsie, młyny i obszary leśne położone w należącej do Bolesława V ziemi warszawskiej (ściśle: w powiecie warszawskim) oraz ziemi nurskiej (w powiatach nurskim, kamienieckim i ostrowskim), ponadto działki w Starej lub Nowej Warszawie i na przedmieściach obu miast. Z rejestrów Konrada III i jego następców skopiowano zapiski dotyczące się wsi na całym Mazowszu książęcym. Widoczna jest jednak wyraźna przewaga powiatu warszawskiego (wsie w powiatach błońskim i tarczyńskim ziemi warszawskiej pojawiają się odpowiednio raz i dwa razy) oraz ziemi czerskiej (tu głównie osady z powiatu czerskiego, z którego w 1539 r. wydzielił się powiat garwoliński) i liwskiej, czyli dzielnicy przypadłej Konradowi III w ramach podziału z 1471 r.

Mniej liczne są zapiski odnoszące się do wsi z dawnej dzielnicy Janusza II, czyli z ziemi łomżyńskiej (powiaty: łomżyński, ostrołęcki, zambrowski; jednorazowo pojawia się wieś z powiatu kolneńskiego), różańskiej (powiat różański, brak zapisek dotyczących powiatu makowskiego) i ciechanowskiej (sporadyczne zapiski dot. powiatu ciechanowskiego i sąchockiego, liczniejsze z powiatu przasnyskiego). Warte odnotowania jest, że stosunkowo rzadko pojawiają się zapiski odnoszące się do ziem zakroczymskiej i wyszogrodzkiej, mimo że należały one do dzielnic Bolesława V i Konrada III³⁹. Na tym tle nie najgorzej prezentuje się liczba zapisek dotyczących ziemi wiskiej, która przed inkorporacją do Królestwa Polskiego w 1495 r. należała do książąt Kazimierza III (1471–1474) i Janusza II (1474–1495), a w 1511 r. przeszła na kilkanaście lat z powrotem do rąk Piastów mazowieckich. Zapewne liczba zapisek z danego powiatu wiązała się z wielkością znajdującej się w nim domeny książęcej, którą władcy mogli zbywać w drodze nadania, sprzedaży lub zastawu.

³⁸ PiberReg. 343; K. Jasiński, *Rodowód Piastów mazowieckich*, wyd. M. Górny, Poznań–Wrocław 1998, s. 204.

³⁹ Dla ziemi wyszogrodzkiej prowadzony był osobny rejestr (MK 2), obejmujący jednak wcześniejszy okres, lata 1473–1488.

Tabela 3. Zapiski MK 8 wg podziału administracyjnego z drugiej połowy XVI w.

Nazwa powiatu	Numer zapiski	Liczba zapisek
bełski (woj. bełskie)	332	1
błoński	200	1
ciechanowski	144, 201, 250, 296 ⁴⁰ , 304	5
czerski	134, 138, 141, 156, 159, 162, 167, 169, 187, 199, 214, 239, 260, 290, 317, 338, 340	17
garwoliński	136, 149, 158, 163, 165, 171, 172, 178, 191, 192, 197, 198, 203–205, 207, 210–212, 228, 230, 231, 233, 240, 241, 257, 258, 268, 274, 294, 303, 307, 319 ⁴¹ , 363, 365, 366	36
grójecki	232, 287, 313, 339, 344	5
kamieniecki	30, 36, 50, 87, 88, 92, 93, 107, 111, 112, 114, 115, 117, 118, 120, 121, 123, 140, 180, 209, 222, 234, 238, 242, 244–246, 255, 256, 259, 281, 283, 309, 318, 321, 337, 343, 350	37
kolneński	150	1
liwski	154, 155, 160, 161, 177, 243, 247, 251, 264, 289, 305, 312, 331, 335, 346, 347, 360, 364	18
łomżyński	137, 166, 175, 176, 237, 306, 314, 333, 355	9
makowski	brak	0
nowomiejski	68 ⁴² , 153, 262, 315	4
nurski	2, 3, 5–10, 15, 18–27, 32, 34, 35, 38, 40, 42–45, 53, 55, 56, 58, 59, 61–63, 67, 71, 72, 83, 86, 99, 104, 106, 110, 206, 235	47
ostrołęcki	151, 152, 252, 334, 336	5
ostrowski	11–13, 28, 54, 57, 65, 66, 119	9
przasnyski	139, 145, 213, 215, 216, 219, 226, 276, 278, 299, 300, 351, 358	13
radziłowski	174	1

⁴⁰ W źródle zapiska została przyporządkowana do powiatu makowskiego.

⁴¹ W źródle zapiska została przyporządkowana do powiatu liwskiego.

⁴² W źródle zapiska została przyporządkowana do powiatu warszawskiego.

różański	142, 185, 188, 225, 267, 272, 275, 288, 292, 367	10
sąchocki	189	1
tarczyński	91, 135	2
warecki	148, 157, 186, 220, 236, 249, 359	7
warszawski	1, 4, 14, 16, 17, 29, 31, 33, 37, 39, 41, 46–49, 60, 64, 69, 70, 73, 74, 76, 79–82, 84, 85, 89, 90, 94, 96–98, 100, 101, 103, 105, 108, 109, 113, 116, 122, 124–129, 131–133, 146, 147, 164, 179, 190, 202, 208, 217, 218, 221, 223, 229, 248, 254, 263, 266, 269–271, 273, 279, 280, 282, 284–286, 291, 293, 298, 301, 302, 308, 310, 311, 316, 320, 322, 323–328, 341, 342, 345, 348, 357, 361	102
wąsoski	170, 173, 181–183, 193, 194, 297	8
wiski	184, 195, 295, 362	4
wyszogrodzki	78, 95, 143, 265	4
zakroczymski	51, 52, 75, 77, 102, 227, 261, 356	8
zambrowski	130, 196, 253, 329, 349, 352–354	8
nie dotyczy	224, 330 – zapiski testamentowe 277 – zapiska genealogiczna 168 – przywilej dla szlachty ziemi liwskiej i czerskiej	4

Odnosnie do zawartości tabeli 3 należy zaznaczyć, że wskazana w niej przynależność powiatowa dotyczy osad bądź terenu będącego przedmiotem akcji prawnej, nie zaś osad, z których pisały się strony te same akcji. Jeśli czynność prawna polegała na zamianie osad położonych w różnych powiatach, wówczas decydujący był tytuł zapiski oraz adnotacja dotycząca dystryktu. W sporadycznych przypadkach przyporządkowane do danego powiatu wynikało z szerszego kontekstu – przynależności terytorialnej zapisek w danym fragmencie księgi (nr 280) bądź zależało od głównego ośrodka i trzonu dóbr (nr 320).

Wypisy zawarte w Metryce Koronnej nr 8 są opatrzone adnotacjami pisarzy o powiecie bądź dystrykcie właściwym dla obszaru, którego dotyczą. Na Mazowszu doby książęcej słowo *districtus* mogło oznaczać nie tylko powiat (sądowy lub skarbowy), lecz również jednostkę terytorialną zarówno starszej genezy, jak i wyższego rzędu niż powiat. Ponieważ jej nazwa w języku polskim nie jest znana, Adam Wolff wprowadził określenie „dystrykt”, przyjęte

przez innych badaczy dziejów Mazowsza, m.in. Stanisława Pazyrę⁴³. Według Wolffa pojęcie to odnosiło się do dzielnicy książęcej wyodrębnionej w drodze podziałów dynastycznych⁴⁴. Tabela z zestawieniem powiatów według podziału administracyjnego z drugiej połowy XVI w. z zapiskami posiadającymi adnotację *districtus* (zob. tab. 4), przy jednoczesnym wyodrębnieniu wypisów, w których rzeczywista przynależność powiatowa danej miejscowości nie pokrywała się z atrybuowaną w adnotacji, ma służyć zrozumieniu, w jakim znaczeniu używano tego określenia w Metryce Koronnej nr 8. Pogrubioną czcionką oznaczono w tabeli nazwy jednostek administracyjnych, dla których istniała możliwość podwójnego znaczenia słowa *districtus*.

Tabela 4. Adnotacja *districtus*

Nazwa powiatu	Numer zapiski (w nawiasach właściwa przynależność powiatowa obszaru, do którego odnosi się zapiska)	Liczba zapisek
bełski	332	1
błoński	brak	0
ciechanowski	213 (przas.), 292 (róż.), 304, 351 (przas.)	4
czerski	136, 148 (warecki), 149, 159, 162, 169, 199, 205, 274, 290, 317, 365	12
czerwiński ⁴⁵	189	1
grójecki	brak	0
kamieniecki	180, 309, 337, 343, 350	5

⁴³ S. Pazyra, *Dzieje Ciechanowa i Ziemi Ciechanowskiej*, Ciechanów 1976, s. 118–120.

⁴⁴ A. Wolff, *Studia nad urzędnikami mazowieckimi 1370–1526*, Wrocław 1962, s. 11–14; A. Wolff, *Ziemia makowsko-różańska za książąt mazowieckich*, w: *Maków Mazowiecki i ziemia makowska*, Warszawa 1984, s. 38–39 (tu A. Wolff tłumaczy *districtus* jako obwód); A. Wolff, *Ziemia łomżyńska w średniowieczu*, wstęp i oprac. E. Kowalczyk, Łomża 1988, s. 13–15; *Słownik historyczno-geograficzny ziemi warszawskiej w średniowieczu*, oprac. A. Wolff, K. Pacuski, do druku przyg. M. Piber-Zbieranowska, A. Salina, red. T. Jurek, Warszawa 2013, s. 297 (dalej: SHGWarsz.); *Słownik historyczno-geograficzny ziemi liwskiej w średniowieczu*, oprac. M. Piber-Zbieranowska, A. Salina, współpr. E. Kowalczyk-Heyman, red. T. Jurek, Warszawa 2017, s. VI (dalej: SHGLiw.); zob. też H. Rutkowski, *Podziały Mazowsza w pierwszej połowie XIV wieku*, w: *Początki Warszawy. Spojrzenie po 700 latach*, red. H. Rutkowski, Warszawa 2015, s. 19–32.

⁴⁵ Powiat czerwiński wchodzący w skład ziemi ciechanowskiej pokrywał się terytorialnie z późniejszym powiatem sąchockim. Roki sądowe powiatu czerwińskiego odbywały się najpierw w Zakroczymiu, a następnie w Płońsku. Sąhocin stał się ośrodkiem powiatu po 1495 r., kiedy to księstwo płockie zostało włączone do Królestwa Polskiego.

kolneński	brak	0
latowicki ⁴⁶	211	1
liwski	154, 160, 177, 247, 305, 319 (błędnie), 331, 364	8
łomżyński	130 (zambr.), 137, 329 (zambr.), 333, 349 (zambr.)	5
makowski	296 (błędnie)	1
nowomiejski	315	1
nurski	2, 3, 5, 6, 24–26, 32, 34, 35, 38, 43–45, 53, 71, 72, 83, 86, 99, 104, 106, 110, 206, 235	25
ostrołęcki	252	1
ostrowski	13	1
przasnyski	139, 145, 215, 216, 219, 367 (róż.)	6
radziłowski	brak	0
różański	142, 188	2
sąchocki	brak	0
tarczyński	brak	0
warecki	220, 359	2
warszawski wraz z miastami Stara Warszawa i Nowa Warszawa	1, 4, 7 (nur.), 9, 10 (nur.), 11, 12 (ostrow.), 14, 16–23 (nur.), 27 (nur.), 28 (ostrow.), 29, 31, 33, 36 (kam.), 37, 39, 40 (nur.), 41, 42 (nur.), 46–50 (kam.), 54 (ostrow.), 55, 56 (nur.), 57 (ostrow.), 58 (nur.), 61–63 (nur.), 65, 66 (ostrow.), 67 (nur.), 68 (nowom.), 69, 70, 73, 74, 76, 79–82, 84, 85, 87, 88 (kam.), 90, 91 (tarcz.), 94, 96, 98, 100, 101, 103, 105, 107 (kam.), 108, 109, 111, 112 (kam.), 113–115 (kam.), 116, 117 (kam.), 119 (ostrow.), 121 (kam.), 122, 123 (kam.), 124–129, 135 (tarcz.), 140 (kam.), 190, 234 (kam.), 238 (kam.), 242 (kam.), 246 (kam.), 248, 255, 256 (kam.), 298, 318 (kam.), 321 (kam.), 322, 327	101
wąsoski	brak	0

⁴⁶ W źródle zapiska została przyporządkowana do powiatu latowickiego, ten jednak nigdy nie istniał. Być może chodziło tu o starostwo latowickie w powiecie garwolińskim; zob. M. Piber-Zbieranowska, *Uwagi nad początkami powiatu garwolińskiego w ziemi czerskiej*, w: *Fines testis temporum. Studia ofiarowane Profesor Elżbiecie Kowalczyk-Heyman w pięćdziesięciolecie pracy naukowej*, red. M. Dzik, G. Śnieżko, Rzeszów 2017, s. 98–99.

wiski	170 (wąs.), 173 (wąs.), 174 (radz.), 181–183 (wąs.), 193 (wąs.), 195	8
wyszogrodzki	brak	0
zakroczymski	51, 52, 75, 77, 78 (wysz.?), 95 (wysz.?), 356	7
zambrowski	253, 352–354	4
brak oznaczenia dystryktu	8, 15, 30, 59, 60, 64, 89, 92, 93, 97, 102, 118, 120, 131–134, 138, 141, 143, 144, 146, 147, 150–153, 155–158, 161, 163–168, 171, 172, 175, 176, 178, 179, 184–187, 191, 192, 194, 196–198, 200–204, 207–210, 212, 214, 217, 218, 221–233, 236, 237, 239–241, 243–245, 249–251, 254, 257–273, 275–289, 291, 293–295, 297, 299–303, 306–308, 310–314, 316, 320, 323–326, 328, 330, 334–336, 338–342, 344–348, 355, 357, 358, 360–363, 366	171

Analiza danych zawartych w tabeli 4 prowadzi do wniosku, że adnotacje *districtus* dotyczą nie tylko powiatów sądowych, lecz również wspomnianych jednostek terytorialnych wyższego rzędu. Przy czym pewność, że adnotacja informuje o dystrykcie mamy wyłącznie wtedy, gdy opatrzony nią wypis odnosi się do miejscowości znajdującej się w powiecie sądowym innym niż adnotowany. Dla przykładu: *districtus Varsoviensis* może oznaczać zarówno powiat, jak i dystrykt, natomiast *districtus Nurensis* – jedynie powiat. A zatem oznaczenie *districtus Varsoviensis* przy wsi z powiatu nurskiego tyczy się właśnie dystryktu, a nie powiatu. Nie sposób przy tym dostrzec jakiegoś szczególnego porządku w opatrywaniu zapisek adnotacjami odnoszącymi się do powiatu sądowego lub do dystryktu, jak w ogóle zresztą w opatrywaniu ich, bądź nie, owymi adnotacjami.

Potwierdzeniem tezy Wolffa, że dystrykt należy utożsamiać z dzielnicą księżęcą jest pokrywanie się powiatów wchodzących w skład dystryktów z powiatami przynależnymi do władztw książąt Konrada III, Bolesława V i Janusza II. Mamy więc: dystrykt warszawski z powiatami ziemi warszawskiej i nurskiej, dystrykt czerski z powiatami ziemi czerskiej i z ziemią liwską, dystrykt ciechanowski oraz dystrykt wiski, przed 1495 r. należący do księstwa płockiego. Słabiej zarysowują się w MK 8 dystrykty zakroczymski⁴⁷ i łomżyński⁴⁸.

⁴⁷ Dwie kluczowe zapiski (nr 78 i 95) dotyczą wsi Srebrna, wg AHPMaz. leżącej w ziemi wyszogrodzkiej, pominiętej jednak w SHGWysz. MK 8 zalicza ją do powiatu zakroczymskiego albo przez pomyłkę (z racji jej pogranicznego położenia), albo dlatego, że osada istotnie należała do tego powiatu przed 1526 r.

⁴⁸ Do dystryktu łomżyńskiego zaliczono w rejestrze osady z powiatów łomżyńskiego i zambrowskiego, pomijając osady z powiatów ostrołęckiego i kolneńskiego, które albo pojawiają

Należy podkreślić, że oryginalne zapiski nie zawierają wspomnianych adnotacji. W MK 8 miały one najpewniej służyć szybszemu wyszukiwaniu informacji przez pracowników kancelarii królewskiej. Nanosząc je, kierowano się zapewne treścią zapiski, można jednak przypuszczać, że niezależnie od tego, czy zespołem pisarzy istotnie kierował Jan Borukowski, do sporządzenia wypisów wybrano Mazowszan, jako lepiej zorientowanych w podziale terytorialnym województwa mazowieckiego. W każdym razie tak długie trwanie pojęcia dystryktu jest zjawiskiem zastanawiającym, ponieważ w administracji koronnej dawny podział na dystrykty nie zdawał się już czemukolwiek służyć. Zagadnienie to powinno stać się przedmiotem dalszych badań.

Zasady edycji

Niniejsze wydanie przedstawia Metrykę Koronną nr 8 w jej obecnym kształcie, to jest z zachowaniem układu źródła powstałego po zszyciu składek z wypisami z ksiąg Metryki Mazowieckiej⁴⁹. Rezygnując z odtworzenia układu idealnego (zrekonstruowanego zresztą powyżej, zob. tab. 2), kierowałyśmy się m.in. słowami profesora Stefana Krzysztofa Kuczyńskiego, który uważał, że najgorszy przekaz jest lepszy od najlepszej rekonstrukcji. Miałyśmy także na względzie wygodę czytelników, którzy mogą zestawić treść prezentowanej edycji ze skanami kart MK 8, dostępnymi na stronie internetowej AGAD. Mając świadomość, że oba podejścia mają swoje wady i zalety, wybrałyśmy rozwiązanie prezentujące – naszym zdaniem – większy szacunek nie tylko dla publikowanego źródła, lecz również dla badaczy, którym nie narzucamy w ten sposób własnej interpretacji.

W edycji Metryki Koronnej nr 8 posługujemy się metodą wydawniczą opartą na *Projekcie instrukcji wydawniczej dla pisanych źródeł historycznych do połowy XVI wieku* Adama Wolffa⁵⁰, z pewnymi modyfikacjami, które przedstawimy niżej. Model zawartości przypisów rzeczowych oraz normy zapisu bibliograficznego wzorujemy w znacznej mierze na regułach stosowanych przy opracowywaniu haseł *Słownika historyczno-geograficznego ziem polskich*

się w księdze bez oznaczenia powiatu, albo – w jednym przypadku – ze wskazaniem na powiat ostrołęcki.

⁴⁹ Z wyjątkiem pięciu rozdzielonych przy oprawie księgi zapisek (nr 165, 227, 264, 292 i 367), które łączymy, umieszczając całość zapiski w tym miejscu, gdzie znalazła się jej większa część.

⁵⁰ A. Wolff, *Projekt instrukcji wydawniczej dla pisanych źródeł historycznych do połowy XVI wieku*, „*Studia Źródłoznawcze*” 1, 1957, s. 155–184; przedruk w: J. Tandecki, K. Kopiński, *Edytorstwo źródeł historycznych*, Warszawa 2014, zał. nr 2, s. 328–354.

w *średniowieczu*. Skróty, także bibliograficzne, powtórzone są z drobnymi wyjątkami za słownikami historyczno-geograficznymi ziem warszawskiej i liwskiej.

Konstrukcja zapiski

Treść zapiski poprzedza umieszczony pośrodku strony numer bieżący, obok którego podany jest numer karty w MK 8. Poniżej, z prawej strony, znajduje się datacja zapiski. W kolejnych wersach – wskazanie oryginalnego zapisu w Metryce Mazowieckiej (niekiedy także wskazanie dokumentu) oraz ewentualnych kopii, regestów i wydań źródłowych. Następnie z lewej strony mieści się nagłówek zapiski, a z prawej strony adnotacja dotycząca dystryktu (o ile występuje). Przedstawioną pod nagłówkiem treść zapiski kończą umiejscowione przy prawym marginesie oznaczenia archiwalne, np. ex, rp, rg i inne (o ile występują)⁵¹.

Tekst zapisek jest podawany w całości, z pozostawieniem źródłowego zapisu daty dziennej. Niejednokrotnie wypada nam jednak korygować datację, znajdującą się pod numerem bieżącym zapiski, poprzez umieszczenie w nawiasach kwadratowych jej poprawionej wersji. Jest to konieczne z racji zafałszowań będących skutkiem tego, że pisarz, przepisując za oryginałem formułę *eodem anno et die*, umieszczał ją po poprzedniej zapisce w MK 8, skopiowanej z innego miejsca lub nawet innej księgi, a zatem inaczej datowanej. Nasze korekty opatrujemy przypisami tekstowymi, gdzie umieszczamy zapisy dat zaczerpnięte z oryginalnych ksiąg MK 9, MK 18, MK 32, MK 41, MK 339 i MK 340 (niekiedy także z MK 60 – w przypadku części zapisek z nieistniejącego już rejestru ks. Anny Radziwiłłówny). Jeśli i w tych zapisach pojawia się formuła *eodem anno et die*, odwołujemy się do wcześniejszych zapisów daty pochodzących z oryginału. Chcąc umożliwić czytelnikom orientację w stopniu oddalenia takiego zapisu od oryginalnej zapiski, poza podaniem numerów kart posługujemy się dodatkowo określeniami „zapiska poprzednia” oraz „zapiska wcześniejsza”. Zapiska poprzednia w odróżnieniu od wcześniejszej oznacza zapiskę bezpośrednio sąsiadującą z tą, która ma swoją kopię w księdze MK 8.

⁵¹ Skróty te pozostawiamy nierozwiązane. Z powodu utraty dziewiętnastowiecznych inwentarzy archiwalnych w czasie ostatniej wojny nie sposób powiedzieć o nich nic więcej ponad to, że wydają się być pisane stalówką, a zatem powstały najwcześniej na przełomie XVIII i XIX w. Podobne oznaczenia archiwalne można spotkać w innych księgach Metryki Koronnej. Skróty przy oryginalnych zapiskach w MK 9, 18, 32 i 41 nie pokrywają się z tymi, którymi opatrzone zapiski w MK 8.

Zamiast znaków |—| dla oznaczenia słów wykreślonych stosujemy **przekreślenie**. Potwierdzeniami grafii [s] typowych form łaciny średniowiecznej posługujemy się wówczas, gdy dany zapis różni się od form używanych zazwyczaj przez pisarza, tj. wtedy, gdy jego język odznaczał się bardziej cechami łaciny humanistycznej niż średniowiecznej. Na przykład u pisarza posługującego się dyftongami potwierdzamy zapis *measure* [s] (zapiska nr 2). Wyjątkowo zrezygnowaliśmy z potwierdzania zapisów: *sylva* (używany przez pisarzy naprzemiennie, jednakże częściej niż *silva*) oraz *ducisa* (wersja *ducissa* pojawia się tylko dwukrotnie). Literę „u” w słowach łacińskich oddajemy w edycji zgodnie z jej wartością fonetyczną jako „v” lub „u”, z wyłączeniem nazw własnych, gdzie pozostawiamy zapis „u”. Swoistym wyjątkiem od wyjątku jest jednak tytuł z zapisem *Varsavia* i *Masoviae* zamiast *Varsauia* i *Masouiae*. Rzeczowniki pospolite w języku polskim podane są drukiem rozstrzelonym, z wyjątkiem tych, które są częścią składową dwuczłonowej nazwy miejscowej, np. Golebie gori, Bogdanow lastss, Jeworowi grand.

Modyfikacji względem instrukcji Wolffa poddałyśmy system notek przypisowych i przypisów, które stanowią 367 zestawów odrębnych dla każdej zapiski. Posługujemy się notkami przypisowymi odsyłającymi wprost do miejsca, gdzie zostały objaśnione, aby uniknąć konieczności wielokrotnego opatrywania przypisem osób, miejscowości etc., które często pojawiają się tekście. Notka ma postać dwuczłonową: składa się z numeru zapiski łamanego przez numer przypisu w ramach tej zapiski, np. ^{309/a}, ^{309/b}-^{309/c}, ^{309/d} (przypisy tekstowe) oraz ^{309/1}, ^{309/2}, ^{309/3} (przypisy rzeczowe). Zatem występująca w przykładowej zapisce nr 350 notka ^{309/2} oznacza, że dana miejscowość czy osoba została objaśniona w przyp. 2 do zapiski nr 309. Podobnie, jeśli przy datacji zapiski nr 310 pojawia się notka ^{309/a}, znaczy to, że dla zapiski nr 310 zapis daty z oryginalnej metryki zawiera się w formule: *anno, die, loco et testibus, quibus supra* lub podobnych i odnosi się do daty podanej w przyp. a do zapiski nr 309. Za to zapiski, dla których w oryginalnym rejestrze nie pojawia się żadna informacja o dacie, nawet z użyciem zwrotu *ut supra*, mają już własne, osobne przypisy tekstowe (np. ^{305/a} dla zapiski nr 305). W nich zaś, po zaznaczeniu braku daty, odsyłamy do przypisu tekstowego poprzedniej zapiski (np. ^{304/a}), z datą pochodzącą z poprzedniej, w stosunku do wpisu niedatowanego, zapiski w oryginalnej metryce.

W przypadku, gdy przypis tekstowy ^{309/b-c} przytacza fragment zaczerpnięty z oryginalnej metryki, zawierający istotne informacje, które w MK 8 zostały pominięte, błędnie przepisane lub zbyt streszczone, w tekście przykładowej zapiski nr 309 umieszczamy notki ^{309/b}- oraz ^{-309/c} w miejscach, gdzie rozpoznałyby się i kończył wspomniany fragment.

Osobnymi przypisami opatrzone są wszystkie osoby, miejscowości, ciek wodne i obiekty topograficzne występujące w tekście źródłowym, nawet jeśli nie udało się ich zidentyfikować. Także osoby, miasta i ciek znane powszechnie, czyli postacie monarchów, siedziby ziem i powiatów oraz rzeki Wisła, Bug, Narew i Pilica. Takie uszczegółowienie ma umożliwić przyszłe zintegrowanie edycji Metryki Koronnej nr 8 z przeszukiwalną, cyfrową bazą danych.

Notki przypisowe umiejscowione są w tekście zapisek oraz przy ich nagłówkach. Ze względu na opisaną wyżej strukturę przypisów nie stawiamy notek przy tytułach rozpoczynających metryki poszczególnych ksiąg (te nie mają bowiem swoich numerów). Nie umieszczamy ich także przy adnotacjach dotyczących dystryktu/powiatu.

Odnośnie do wspomnianych adnotacji: w nawiasach kwadratowych dodajemy określenie [districtus], tam, gdzie zostało ono pominięte (wyjawszy adnotacje odnoszące się ewidentnie do Warszawy, nie zaś do powiatu bądź dystryktu warszawskiego), rozwiązujemy również skrót wskazujący, o który dystrykt chodzi. Z uwagi na wielość możliwości rozwiązania niektórych skrótów (wziąwszy pod uwagę zwyczaj pisarzy, skrót Warss. można by rozwiązać zarówno jako Warssoviensis, Warssaviensis czy Warsschaviensis), posługujemy się łaciną nowożytną. Wówczas, kiedy pisarze stosowali skróty dla przymiotników odmiejscowych w samym tekście zapiski, staramy się w ich rozwiązaniach pozostać jak najbliższej grafii pisarza. Podajemy np. Warss[ewa], gdy w nagłówku zapiski pojawia się taka forma nazwy bez skrócenia.

Identyfikując postacie występujące w tekście Metryki Koronnej nr 8, korzystaliśmy m.in. ze spisów urzędników mazowieckich przygotowywanych przez dr. Kazimierza Pacuskiego z Zakładu Atlasu Historycznego IH PAN (XIV–XV w.) oraz mgr Martę Piber-Zbieranowską z Zespołu Słownika Historyczno-Geograficznego Mazowsza i Podlasia w Średniowieczu w Instytucie Historii PAN (XVI w.), którym dziękujemy za udostępnienie nam wyników swych prac.

Przy identyfikacji miejscowości posługiwaliśmy się przede wszystkim *Atlasem historycznym Polski. Mazowsze w drugiej połowie XVI wieku* opracowanym w Instytucie Historii PAN (lokalizując osady wskazujemy na ich przynależność do powiatu i parafii wg AHPMaz.) oraz Urzędowym wykazem nazw miejscowości 2013, ponadto: *Mapą szczególną województwa mazowieckiego* Karola Perthéesa z 1783 r. oraz mapą *Ziemi nurskiej* z 1781 r. tegoż autora, wydaniem *Carte von West-Gallizien* Antona Mayera von Heldensfelda z 1808 r., Mapą Kwatermistrzostwa Wojsk Polskich z lat 30. XIX w., przedwojennymi mapami topograficznymi Wojskowego Instytutu Geograficznego oraz mapą współczesnej Polski prezentowaną na stronie geoportal.gov.pl Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii. Pomocą w identyfikacji rzek

służyły nam: *Atlas podziału hydrograficznego Polski* oraz *Elektroniczny słownik hydronimów Polski*, przygotowywany przez Instytut Języka Polskiego PAN w Krakowie (<http://eshp.ijp.pan.pl>). Wiele informacji na temat osób oraz miejscowości uzyskaliśmy dzięki wypisom z *Kartoteki Słownika historyczno-geograficznego Mazowsza w średniowieczu*, przechowywanym w Instytucie Historii PAN w Warszawie⁵².

Edycja *Metryki Koronnej* nr 8 zawiera wykazy stosowanych w tomie skrótów, w tym bibliograficznych, oraz indeksy: osobowo-geograficzny, rzeczowy, a także nazw pospolitych w języku polskim. W indeksie osobowo-geograficznym umieszczono nazwy własne oraz ich zapisy źródłowe (z odesłaniem do nazwy własnej ustalonej dla danej osoby, osady czy obiektu fizjograficznego), z pominięciem zapisów nazw z oryginalnych rejestrów książęcych. Znalazło się w nim także miejsce dla współczesnych nazw miejscowości, o ile znacząco różnią się one od nazw historycznych (np. obecne Łajski – historyczne Łaziska, Zegrze – Zgierz, Zegrze Południowe – Zagroby czy Serock – Serociec). Poprzedza je, wzorem *Słownika historyczno-geograficznego ziem polskich w średniowieczu*, znak *.

W indeksie pominięte zostały natomiast – z uwagi na ich wielość – współczesne, częstokroć dwu- lub nawet trzyczłonowe nazwy miejscowości wyrosłych z jednego, pierwotnego ośrodka. Jego historyczne miano stanowiło zwykle pierwszy, rzadziej ostatni, element wieloczłonowych nazw wspomnianych osad (np. obecne miasto Czyżew oraz wsie Czyżew-Chrapki, Czyżew-Ruś-Kolonia, Czyżew-Ruś-Wieś, Czyżew-Siedliska, Czyżew-Sutki czy Czyżew-Złote Jabłko pochodzące od osady Czyżewo w ziemi nurskiej). Wsie wyodrębnione ze średniowiecznych osad występujących w zapiskach *Metryki Koronnej* nr 8 zostały uwzględnione w przypisach rzeczowych do wspomnianych osad.

Ujęte w nawiasy kwadratowe numery zapisek przy postaciach monarchów mazowieckich oznaczają te wpisy, przy których księżęta nie są podani z imienia bądź też w ogóle nie są wspomniani, mimo że sama zapiska pochodzi z rejestru danego władcy. W nawiasach kwadratowych następujących po nazwie głównej podano zapis źródłowy nazwy. W indeksie nazw pospolitych w języku polskich pominięto rzeczowniki pospolite będące częścią nazwy własnej, np. Jeworowy Grąd, Kobyli Ostrów czy Strzemeszna Struga.

Opracowaną przez Annę Salinę konkordancję starych i nowych sygnatur archiwaliów z Archiwum Diecezjalnego w Płocku, którymi posługujemy się w niniejszej publikacji, można odnaleźć we wstępie do *Słownika historyczno-*

⁵² Na temat tzw. Kartoteki Adama Wolffa zob. SHGWarsz. V–VI.

-geograficznego ziemi liwskiej w średniowieczu⁵³. Tak samo jak w najnowszych zeszytach *Słownika historyczno-geograficznego Mazowsza w średniowieczu* oraz zgodnie z mazowiecką specyfiką posługujemy się terminami wójt (*advocatus*) oraz wójtostwo nie tylko w odniesieniu do miast, lecz także do wsi⁵⁴.

* * *

Oczywiste jest dla nas, że edycja źródłowa Metryki Koronnej nr 8 nie może zastąpić edycji oryginalnych rejestrów. Wydanie innych ksiąg z serii Metryki Mazowieckiej jest jednak żmudnym i pracochłonnym przedsięwzięciem, choćby z uwagi na ich objętość. MK 9 liczy 229 kart, MK 18 – 272, MK 32 – 266, a MK 41 – 195. Metryki MK 339 i MK 340, o formacie dutki, są mniej obszerne (odpowiednio 176 i 172 karty), lecz dodatkową trudnością jest ich brudnopisowy charakter, a co za tym idzie mniej staranne pismo, częstsze wykreślenia i dopiski. Mamy nadzieję, że zanim do dojdzie do realizacji tego ważnego dla polskiej historiografii zadania, publikacja tomu 8 – choć zapewne służył on jedynie jako pomoc kancelaryjna na dworze królewskim – przyczyni się do powiększenia naszej wiedzy o późnośredniowiecznym Mazowszu w ostatnim pięćdziesięcioleciu jego politycznej odrębności.

* * *

Chciałybyśmy wyrazić naszą głęboką wdzięczność wszystkim osobom służącym nam radą i pomocą w przygotowywaniu edycji Metryki Koronnej nr 8. Mamy na myśli: dr. Huberta Wajsa, dyrektora Archiwum Głównego Akt Dawnych, który zainicjował prace nad niniejszym wydaniem źródłowym; dr. Michała Kuleckiego, kierownika Oddziału I (Akt Staropolskich) AGAD oraz mgr Urszulę Zacharę-Związek z Zakładu Atlasu Historycznego w Instytucie Historii PAN, którzy skolacjonowali nasz odczyt z oryginałem; dr. Kazimierza Pacuskiego z Zakładu Atlasu Historycznego, który zapoznawszy się z edycją na wczesnym etapie jej przygotowywania, na podstawie *Kartoteki Słownika historyczno-geograficznego Mazowsza w średniowieczu* pomógł nam w identyfikowaniu zapisek z MK 8 z ich oryginalnymi wersjami, a później raz jeszcze przeczytawszy pracę, już w jej końcowej postaci, ponownie udzielił nam wielu wskazówek odnośnie do identyfikacji osób oraz lokalizacji miejscowości i obiektów fizjograficznych; mgr Martę Piber-Zbieranowską

⁵³ SHGLiw. XII.

⁵⁴ SHGLiw. XI.

i dr. Tomasza Jaszczółta z Zespołu Słownika Historyczno-Geograficznego Mazowsza i Podlasia w Średniowieczu w Instytucie Historii PAN, którzy również przeczytali tekst edycji, dzieląc się z nami istotnymi uwagami na temat wstępu do niniejszego wydania źródłowego, dając nam wiele wskazówek bibliograficznych, jak również wspierając nas swoją dogłębną wiedzą na temat książecznej Anny Radziwiłłówny oraz środowiska dworskiego i urzędniczego z okresu jej regencji (M. Piber-Zbieranowska), a także rozległą znajomością genealogii i heraldyki szlachty mazowieckiej (T. Jaszczółt); ponadto dr. Krzysztofa Mrozowskiego z Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego, z którym konsultowałyśmy kwestie związane z mieszczanami warszawskimi. Dziękujemy za okazane zainteresowanie i wsparcie naszym koleżankom i kolegom z Zakładu Słownika Historyczno-Geograficznego Ziemi Polskich w Średniowieczu i Zakładu Atlasu Historycznego w Instytucie Historii PAN oraz z Oddziału I AGAD. Składamy podziękowania za cenne uwagi recenzentom niniejszej edycji: prof. dr. hab. Januszowi Grabowskiemu z Oddziału VI Prac Naukowych i Edytorskich AGAD oraz prof. dr. hab. Andrzejowi Rachubie z Zakładu Badań Źródłoznawczych i Edytorstwa w Instytucie Historii PAN.

Na koniec dziękujemy Karolinie, Jagience i Małgorzacie Salankom za ich wkład w obmyślenie okładki niniejszej pracy.

Anna Salina

WYKAZ SKRÓTÓW

a. – <i>ante</i>	kij. – kijowski
bak. – bakałarz	koleg. – kolegiata
bełsk. – bełski	koln. – kolneński
biel. – bielski	kop. – kopia
bł. – błoński	kośc. – kościół
b.m. – brak miejsca	krak. – krakowski
bp – biskup	król. – królewski
c. – córka	ks. – księżę, księżna
chełm. – chełmiński	książ. – książęcy
chor. – chorąży	l. – lewy
ciech. – ciechanowski	lit. – litewski
cz. – część	liw. – liwski
czar. – czerski	lok. – lokacja, lokowany
disc. – discretus	łącz. – łączycycki
dobrz. – dobrzyński	łomż. – łomżyński
duch. – duchowny	m. – miasto
dz. – dzielnica	mak. – makowski
garw. – garwoliński	marsz. – marszałek
gm. – gmina	maz. – mazowiecki
gnieźn. – gnieźnieński	mieszcz. – mieszczanin, mieszcza
gost. – gostyński	mław. – mławski
grodz. – grodzkie	mszczon. – mszczonowski
grój. – grójecki	niedz. – niedzborski
h. – herb	niezident. – niezidentyfikowany
ident. – identyczny	not. – notariusz
jez. – jezioro	nowom. – nowomiejski
kam. – kamieniecki	nur. – nurski
kan. – kanonik	o. – ojciec
kap. – kapituła	ob. – obecnie, obecny
kaszt. – kasztelan	or. – oryginał
kat. – katedra	ostroł. – ostrołęcki

ostrow. – ostrowski
par. – parafia, parafialny
perg. – pergamin
pleb. – pleban
płoc. – płocki
płoń. – płoński
podkom. – podkomorzy
pow. – powiat
pozn. – poznański
pr. – prawy
prac. – pracowity
prawd. – prawdopodobnie
prep. – prepozyt
przas. – przasnyski
publ. – publiczny
pułt. – pułtuski
pw. – pod wezwaniem
rac. – raciąski
radz. – radziłowski
reg. – registr
róż. – różański
rus. – ruski
rz. – rzeka
s. – syn
sand. – sandomierski
sąch. – sąchocki
soch. – sochaczewski
star. – starosta
szl. – szlachezny
szlach. – szlachecki
św. – święty

tarcz. – tarczyński
topograf. – topograficzny
uniw. – uniwersytet
ur. – urodzony
w. – wieś
warsz. – warszawski
wąs. – wąsoski
wd. – wdowa
wda – wojewoda
wil. – wileński
wis. – wiski
włk. – wielki
wł. – włóka
włas. – własność
własc. – właściciel
włocł. – włocławski
woj. – województwo
wrocł. – wrocławski
wspomn. – wspomniany
wysz. – wyszogrodzki
wyzw. – wyzwolony
wzm. – wzmianka
z. – ziemia
zakr. – zakroczymski
zambr. – zambrowski
zawkrz. – zawkrzeński
ziem. – ziemski
zm. – zmarł, zmarły
zw. – zwany
źr. – źródło
ż. – żona

WYKAZ SKRÓTÓW BIBLIOGRAFICZNYCH

- ADP – Archiwum Diecezjalne w Płocku
- ADWarsz. 4/1 – *Między miastem a dworem. Badania archeologiczne placu Zamkowego w Warszawie w latach 1977–1983/Between the Town and the Court. Archaeological Excavations at the Castle Square in Warsaw in 1977–1983*, cz. 1, [red. Z. Polak, K. Meyza], Warszawa 2017 (Archeologia Dawnej Warszawy, t. 4)
- AE – Archiwum Archidiecezjalne w Poznaniu, Acta episcopalia
- AECPoln. – *Materiały do dziejów kolegiaty pultuskiej*, wyd. B. Ulanowski, S. Zachorowski, Archiwum Komisji Historycznej (Polskiej) Akademii Umiejętności 10, Kraków 1916, s. 306–415
- AECVars. – *Acta ecclesiae collegiatae Varsoviensis*, wyd. B. Ulanowski, Archiwum Komisji Prawniczej (Polskiej) Akademii Umiejętności 6, Kraków 1897–1926, s. 1–90
- AGAD – Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie
- AHPMaz. – *Atlas historyczny Polski. Mapy szczegółowe XVI wieku, t. 7: Mazowsze w drugiej połowie XVI wieku*, cz. 1 (mapa) i 2 (komentarz), red. W. Pałucki, Warszawa 1973
- AHPMaz., plan Warszawy – *Miasta wojewódzkie Mazowsza u schyłku XVI wieku: Warszawa*, oprac. W. Szaniawska, J. Humnicki, w: *Atlas historyczny Polski. Mapy szczegółowe XVI wieku, t. 7: Mazowsze w drugiej połowie XVI wieku*, red. W. Pałucki, Warszawa 1973
- AOfPult. – ADP, Acta officialia Pultoviensia
- APHP – *Atlas podziału hydrograficznego Polski*, cz. 1 (mapa) i 2 (zestawienie zlewni), red. H. Czarnecka, Warszawa 2005
- APPT – Archiwum Państwowe w Piotrkowie Trybunalskim
- BerdeckaKan. – A. Berdecka, *Kanonie warszawskie*, „Kwartalnik Architektury i Urbanistyki” 9, 1964, z. 3, s. 217–232
- Bijak – U. Bijak, *Nazwy miejscowe południowej części dawnego województwa mazowieckiego*, Kraków 2001
- Bon. – A. Boniecki, A. Reiski [od t. 15], *Herbarz polski*, t. 1–16, Warszawa 1899–1913

- BorkiewiczOsad. – A. Borkiewicz-Celińska, *Osadnictwo ziemi ciechanowskiej w XV wieku (1370–1526)*, Wrocław–Warszawa–Kraków 1970
- Dunin-Wąsowicz – A. Dunin-Wąsowicz, *Podziały administracyjne*, w: *Atlas historyczny Polski. Mapy szczegółowe XVI wieku*, t. 7: *Mazowsze w drugiej połowie XVI wieku*, cz. 2 (komentarz), red. W. Pałucki, Warszawa 1973, s. 35–63
- Ep. – ADP, Acta episcopalia
- ESHPI – *Elektroniczny słownik hydronimów Polski*, <http://eshp.ijp.pan.pl> (20 X 2017)
- GarusZamek – *Gród i zamek książąt mazowieckich w Warszawie. Nowe źródła archeologiczne i nowe spojrzenie*, „Kronika Zamkowa” 2007, z. 1–2, s. 7–37
- GieysztorPraga – A. Gieysztor, *Praga najstarsza (X–XIV w.)*, w: *Dzieje Pragi*, red. J. Kaźmierski i in., Warszawa 1970, s. 7–24
- GieysztorŚródmieście – A. Gieysztor, *Śródmieścia Warszawy dzieje starsze*, w: *Dzieje Śródmieścia*, red. J. Kaźmierski i in., Warszawa 1975, s. 29–46
- GieysztorWola – A. Gieysztor, *Wielka Wola a Warszawa średniowieczna*, w: *Dzieje Woli*, red. J. Kaźmierski i in., Warszawa 1974, s. 19–28
- GieysztorowaPodzamcze – I. Gieysztorowa, *Z dziejów podzamcza warszawskiego w XVI wieku*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” 19, 1971, s. 325–349
- GrabowskiDyn. – J. Grabowski, *Dynastia Piastów mazowieckich. Studia nad dziejami politycznymi Mazowsza, intytucją i genealogią książąt*, Kraków 2012
- GrabowskiElita – J. Grabowski, *Elita umysłowa w kancelarii i na dworze książąt mazowieckich w okresie późnego średniowiecza (druga połowa XV w. – 1526)*, „Archeion” 115, 2014, s. 403–432
- GrabowskiKanc. – J. Grabowski, *Kancelarie książęce na Mazowszu (do 1526 roku)*, w: *Dyplomatyka staropolska*, red. T. Jurek, Warszawa 2015, s. 213–252
- GrabowskiPochówki – J. Grabowski, *Warszawskie pochówki książąt mazowieckich*, w: *Fines testis temporum. Studia ofiarowane Profesor Elżbiecie Kowalczyk-Heyman w pięćdziesięciolecie pracy naukowej*, red. M. Dzik, G. Śnieżko, Rzeszów 2017, s. 85–96
- Heldensfeld 1808 – A.M. von Heldensfeld, *Carte von West-Gallizien*, Wien 1808 (arkusze 1–12), redukcja mapy z 1801–04 do skali 1: 172800, wyd. H. Benedicti
- InwentarzMK – *Inwentarz Metryki Koronnej. Księgi wpisów i dekretów polskiej kancelarii królewskiej z lat 1447–1795*, oprac. I. Sułkowska-Kurasiowa, M. Woźniakowa, Warszawa 1975

- JaneczekOsad. – A. Janeczek, *Osadnictwo pogranicza polsko-ruskiego. Województwo belskie od schyłku XIV do początku XVII w.*, Wrocław 1993
- Kapica – *Herbarz Ignacego Kapicy Milewskiego (dopełnienie Niesieckiego)*, wyd. Z. Gloger, Kraków 1870
- KarwasińskaSzpital – J. Karwasińska, *Szpital Świętego Ducha w Warszawie. Dzieje fundacji Anny Bolesławowej Księżny Mazowieckiej początkowe*, w: taż, *Kujawy i Mazowsze. Wybór pism*, Warszawa 1997, s. 221–260
- Knap.mps – W. Knapiński, *Notaty do historii kościołów diecezji warszawskiej*, mps sporządzony przez Z. Boczkowską, powielony ok. 1949 i przechowywany w Krajowym Ośrodku Badań i Dokumentacji Zabytków w Warszawie
- KnapWar. – W. Knapiński, *Notaty do historii kościołów warszawskich*, Warszawa 1949 (Materiały do Dziejów Sztuki i Kultury, t. 6), mps powielony
- KoczorowskaRzem. – E. Koczorowska-Pielińska, *Rzemiosło Starej i Nowej Warszawy do 1525*, w: *Z dziejów rzemiosła warszawskiego*, red. B. Grochulska, W. Pruss, Warszawa 1983
- KProm. – *Najstarsza księga promocji Wydziału Sztuk Uniwersytetu Krakowskiego z lat 1402–1541*, wyd. A. Gąsiorowski, T. Jurek, I. Skierska, Warszawa 2011
- KrawczukMetryka – *Metryka Koronna i Metryka Litewska*, w: *Dyplomatyka staropolska*, red. T. Jurek, Warszawa 2015, s. 189–212
- KrawczukMetrykanci – W. Krawczuk, *Metrykanci koronni. Rozwój registratury centralnej od XVI do XVIII wieku*, Kraków 2002
- KSkarb. – *Księga skarbowa Janusza II księcia mazowieckiego z lat 1477–1490*, wyd. J. Senkowski, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” 7, 1959 (zeszyt dodatkowy)
- KZSPWarsz. 1 – *Katalog zabytków sztuki w Polsce. Seria nowa*, t. 11/1: *Miasto Warszawa. Stare Miasto*, red. J.Z. Łoziński, A. Rottermund, Warszawa 1993
- KZSPWarsz. 2 – *Katalog zabytków sztuki w Polsce. Seria nowa*, t. 11/2: *Miasto Warszawa. Nowe Miasto*, red. M. Kałamajska-Saeed, Warszawa 2001
- LM 1565 – *Lustracje województwa mazowieckiego 1565*, cz. 1–2, wyd. I. Gieysztorowa, A. Żaboklicka, Warszawa 1967–1971
- LM 1565. Indeksy – *Lustracja dóbr królewskich województwa mazowieckiego 1565. Indeksy do części I i II*, oprac. I. Gieysztorowa, A. Żaboklicka, A. Wawrzyńczyk, K. Pacuski, Warszawa 1971
- Lub. – *Kodeks dyplomatyczny księstwa mazowieckiego*, wyd. J.T. Lubomirski, Warszawa 1963
- ŁawnW – *Księga ławnicza miasta Nowej Warszawy*, t. 1: *1416–1485*, wyd. A. Wolff, Wrocław 1960

- Mapa Kwat. – Mapa Kwatermistrzostwa Wojsk Polskich, stan ok. 1830 (skala 1:126 000)
- MazekParysów – R. Mazek, *Parysów. Dobra ziemskie na południowo-wschodnim Mazowszu w XVI–XIX w.*, Lublin 2015
- MK – AGAD, Metryka Koronna
- MroczoSztuka – T. Mroczo, *Sztuka średniowieczna*, w: *Sztuka Warszawy*, red. M. Karpowicz, Warszawa 1986
- Mrozowski – K. Mrozowski, *Przestrzeń i obywatele Starej Warszawy od schyłku XV w. do 1569 roku*, Warszawa 2017, mps rozprawy doktorskiej w Bibliotece Instytutu Historii Uniwersytetu Warszawskiego, sygn. P.Dr. 701
- MS – *Matricularum Regni Poloniae summaria*, t. 1–4, 5/1, wyd. T. Wierzbowski, Warszawa 1905–1919; t. 5/2, wyd. J. Płocha, A. Rybarski, I. Sułkowska, Warszawa 1961
- MTop. + data – mapa Wojskowego Instytutu Geograficznego (skala 1:100 000)
- MUK 1 – *Metryka Uniwersytetu Krakowskiego z lat 1400–1508*, wyd. A. Gąsiorowski, T. Jurek, I. Skierska, współpr. R. Grzesik, Kraków 2004
- MUK 2 – *Metryka czyli album Uniwersytetu Krakowskiego z lat 1509–1551*, wyd. A. Gąsiorowski, T. Jurek, I. Skierska, współpr. R. Grzesik, Warszawa 2010
- MZH – *Mazowieckie zapiski herbowe z XV i XVI wieku*, wyd. A. Wolff, Kraków 1937
- NKDMaz. 2 – *Nowy kodeks dyplomatyczny Mazowsza, t. 2: Dokumenty z lat 1248–1355*, wyd. I. Sułkowska-Kuraś, S. Kuraś, współpr. K. Pacuski, H. Wąjs, Wrocław 1989
- NKDMaz. 3 – *Nowy kodeks dyplomatyczny Mazowsza, t. 3: Dokumenty z lat 1356–1381*, wyd. I. Sułkowska-Kuraś, S. Kuraś, współpr. J. Piętka, Warszawa 2000
- NowDzieje – ks. J. Nowacki, *Dzieje archidiecezji poznańskiej*, t. 1–2, Poznań 1959–1964
- Ościłowski – J. Ościłowski, *Rządza, Czarna, Długa i Brodnia, czyli o zmianach w hydronimii i hydrografii lewego dorzecza dolnej Narwi*, „Nasze Korzenie” 5, 2013, s. 4–6
- PacuskiMożn. – K. Pacuski, *Możnowładztwo i rycerstwo ziemi gostyńńskiej w XIV i XV wieku. Studium z dziejów osadnictwa i elity władzy na Mazowszu średniowiecznym*, Warszawa 2009
- PacuskiOstrołęka 1 – K. Pacuski, *Ostrołęka. Początki miasta i parafii (do 1526 r.)*, w: *Ecclesia Ostrolecensis. Dzieje parafii i kościoła pod wezwaniem Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Ostrołęce*, red. M. Przytocka, Ostrołęka 2013, s. 45–76

- PacuskiOstrołęka 2 – K. Pacuski, *Początki osad w pobliżu Ostrołęki*, w: *Ecclesia Ostrolecensis. Dzieje parafii i kościoła pod wezwaniem Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Ostrołęce*, red. M. Przytocka, Ostrołęka 2013, s. 79–107
- PacuskiSpis – *Spis urzędników ziemskich mazowieckich XIV–XV wieku*, oprac. K. Pacuski, mps w Zakładzie Słownika Historyczno-Geograficznego Ziemi Polskich w Średniowieczu Instytutu Historii PAN w Poznaniu
- Pap. – B. Paprocki, *Herby rycerstwa polskiego*, wyd. K.J. Turowski, Kraków 1858 (wyd. 1: 1584)
- PazyraGeneza – S. Pazyra, *Geneza i rozwój miast mazowieckich*, wyd. 2, Warszawa 1959
- PazyraCiechanów – S. Pazyra, *Dzieje Ciechanowa i Ziemi Ciechanowskiej*, Ciechanów 1976
- PerthéesMaz. – K. Perthées, *Mappa szczególna województwa mazowieckiego*, Warszawa 1783, 1:225 000; or. spłonął w czasie II wojny światowej, klisze szklane przechowywane są w Zakładzie Atlasu Historycznego Instytutu Historii PAN w Warszawie; 2. redakcja poprawiona z 1789–1791, or. niezachowany, znana z kopii rosyjskiej wykonanej między 1798 a 1812 r. w petersburskim Depo Kart, AGAD, Zb. Kart. AK 94, fotokopie w zbiorach Zakładu Atlasu Historycznego IH PAN
- PerthéesNur – K. Perthées, *Ziemia nurska*, 1781, ok. 1:222 500, przerys autorstwa G. Czapskiego, Vilniaus universiteto biblioteka, rankrasciu skyrus (Biblioteka Uniwersytetu Wileńskiego, dział rękopisów), fond 23, sygn. 136, skan w zbiorach Zakładu Atlasu Historycznego Instytutu Historii PAN
- PiberAnd. – M. Piber-Zbieranowska, *Andrzej Zaliwski i jego bracia. Przyczynek do dziejów szlachty ziemi liwskiej za regencji księżnej Anny Radziwiłłówny*, w: *Ecclesia, regnum, fontes. Studia z dziejów średniowiecza*, Warszawa 2014, s. 600–630
- PiberKość. – M. Piber-Zbieranowska, *Kościół warszawskie w XIV wieku*, w: *Początki Warszawy. Spojrzenie po 700 latach*, red. H. Rutkowski, Warszawa 2015, s. 113–127
- PiberSłużew – M. Piber, *Służew średniowieczny. Dzieje parafii i wsi Służew w ziemi warszawskiej*, Warszawa 2001
- PiberReg. – M. Piber-Zbieranowska, A. Supruniuk, *Regencja Anny Radziwiłłówny na Mazowszu w latach 1503–1518: zarys problematyki*, „Przegląd Historyczny” 106, 2015, z. 2, s. 325–245
- PiberSpis – *Materiały do spisu urzędników mazowieckich w XVI wieku*, oprac. M. Piber-Zbieranowska, mps w Zakładzie Słownika Historyczno-Geograficznego Ziemi Polskich w Średniowieczu Instytutu Historii PAN w Warszawie

- PiberUdz. – M. Piber-Zbieranowska, *Udział szlachty ziemi liwskiej w zarządzie księstwem mazowieckim w latach 1503–1526. Wybrane przykłady*, „Rocznik Liwski” 8, 2015, s. 133–147
- PP 3 – *Księgi ławnicze miasta Starej Warszawy z XV wieku*, t. 1: *Księga N° 525 z lat 1427–1453*, wyd. S. Ehrenkreutz, Warszawa 1916 (Pomniki Prawa, t. 3)
- PP 5 – *Metryka Księstwa Mazowieckiego z XV–XVI wieku*, t. 1: *Księga oznaczona N° 333 z lat 1417–1429*, wyd. A. Włodarski, Warszawa 1918 (Pomniki Prawa, t. 5)
- PP 6 – *Metryka Księstwa Mazowieckiego z XV–XVI wieku*, t. 2: *Księga oznaczona N° 334 z lat 1429–1433*, wyd. A. Włodarski, Warszawa 1930 (Pomniki Prawa, t. 6)
- Przyjęcia SW – *Album civium Civitatis Antiquae Varsoviae. Księga przyjęć do prawa miejskiego Starej Warszawy 1506–1586*, wyd. A. Bartoszewicz, Warszawa 2000
- PSB – *Polski słownik biograficzny*, t. 1–, 1935–.
- PułTest. – AGAD, *Księgi grodzkie pułtuskie. Pułtuskie testamenty konsystorskie*
- RadSW – *Księga radziecka miasta Starej Warszawy*, t. 1: *1447–1527*, wyd. A. Wolff, Warszawa 1963
- RejArchid. – A. Dunin-Łasowicz, *Rejestr poboru od duchowieństwa archidiaconatu warszawskiego w 1561 r.*, w: *Warszawa XVI–XVII wieku*, z. 2, Warszawa 1977 (Studia Warszawskie, t. 24), s. 103–132
- Rodowód – K. Jasiński, *Rodowód Piastów mazowieckich*, wyd. M. Górny, Poznań–Wrocław 1998
- RutkowskaProchaska – *Księga Metryki Koronnej podkanclerzego Andrzeja Oporowskiego z lat 1479–1483: ze spuścizny Antoniego Prochaski*, wyd. G. Rutkowska, Warszawa 2005
- SalinaPol. – A. Salina, *Polityka książąt mazowieckich wobec władz Kościoła od początku XVI wieku do 1526 roku*, Poznań 2011
- SHGLiw. – *Słownik historyczno-geograficzny ziemi liwskiej w średniowieczu*, oprac. M. Piber-Zbieranowska, A. Salina, współpr. E. Kowalczyk-Heyman, red. T. Jurek, Warszawa 2017
- SHGPłoc. – *Słownik historyczno-geograficzny województwa płockiego w średniowieczu*, z. 1–4, oprac. A. Borkiewicz-Celińska, Wrocław–Warszawa 1980–2000
- SHGWarsz. – *Słownik historyczno-geograficzny ziemi warszawskiej w średniowieczu*, oprac. A. Wolff, K. Pacuski, do druku przyg. M. Piber-Zbieranowska, A. Salina, red. T. Jurek, Warszawa 2013

- SHGWysz. – *Słownik historyczno-geograficzny ziemi wyszogrodzkiej w średniowieczu*, oprac. A. Wolff, A. Borkiewicz-Celińska, Wrocław 1971
- SołtanWarsz. – A. Sołtan, *Warszawianie na Uniwersytecie Krakowskim w latach 1400–1642*, w: *Warszawa XVI–XVII wieku*, z. 1, Warszawa 1974 (Studia Warszawskie, t. 20), s. 9–63
- SPPP 6 – *Decreta in iudiciis regalibus tempore Sigismundi I regis Poloniae a. 1507–1531 Cracoviae celebratis lata ex actis originalibus in archivo regni Galiciae Cracoviensi asservatis*, wyd. M. Bobrzyński, w: *Starodawnego prawa polskiego pomniki*, t. 6, Kraków 1881
- SSNO – *Słownik staropolskich nazw osobowych*, t. 1–7, red. W. Taszycki, Wrocław 1965–1987
- SuchodolskaZamek – E. Suchodolska, *Źródła pisane do dziejów Zamku książąt mazowieckich w Warszawie*, „Kronika Zamkowa” 2007, z. 1–2, s. 187–210
- SzacherskaKup. – S.M. Szacherska, *Żywot kupca. Uzupełnienia do „Genealogii” Baryczków*, w: *Warszawa XVI–XVII wieku*, z. 2, Warszawa 1977 (Studia Warszawskie, t. 24), s. 11–46
- SzacherskaWójt. – S.M. Szacherska, *Wójtowie dziedziczeni Starej Warszawy w XV i XVI w.*, w: *Spółeczeństwo Polski średniowiecznej*, t. 1, red. S.K. Kuczyński, Warszawa 1981, s. 291–345
- SzaniawskaParcele – *Plan sytuacyjny zabudowy na przedzamczu i przy ulicy Bernardyńskiej ok. poł. XVI wieku z zaznaczeniem zmian w XVII–XVIII w.*, plan oprac. przez W. Szaniawską, w: *Warszawa. Jej dzieje i kultura*, red. A. Gieysztor, J. Durko, Warszawa 1980, s. 29.
- SzaniawskaUkład – *Przypuszczalny układ parcel szlacheckich na przedzamczu w połowie XVI w.*, plan oprac. przez W. Szaniawską, w: I. Gieysztorowa, *Z dziejów podzamcza warszawskiego w XVI wieku*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” 19, 1971, s. 334
- SzaniawskaWarszawa – W. Szaniawska, *Plany miast: Warszawa*, w: *Atlas historyczny Polski. Mapy szczegółowe XVI wieku*, t. 7: *Mazowsze w drugiej połowie XVI wieku*, cz. 2 (komentarz), red. W. Pałucki, Warszawa 1973, s. 121–135
- SzaniawskaZmiany – W. Szaniawska, *Zmiany w rozplanowaniu i zabudowie Krakowskiego Przedmieścia do 1733 roku*, „Biuletyn Historii Sztuki” 29, 1967, nr 3, s. 285–316
- SzkiceS. – *Szkice staromiejskie*, red. O. Puciata, H. Szwankowska, E. Szwankowski, S. Żaryn, Warszawa 1955
- Świętomarskie – *Rejestr świętomarskiego Nowej Warszawy z 1510 r.*, wyd. A. Berdecka, A. Sucheni-Grabowska, w: *Źródła do dziejów Warszawy*, t. 1:

- Rejestry podatkowe i taryfy nieruchomości 1510–1770*, wyd. A. Berdecka, J. Rutkowska, A. Sucheni-Grabowska, H. Szwankowska, Warszawa 1963, s. 21–31
- Tarcz. – AGAD, księgi ziemskie tarczyńskie
- TęgowskiGied. – J. Tęgowski, *Pierwsze pokolenia Giedyminowiczów*, Poznań–Wrocław 1999
- TęgowskiTest. – J. Tęgowski, *Testament ostatniego Piasta mazowieckiego*, „Przegląd Historyczny” 96, 2005, z. 1, s. 77–90
- Ur. – S. Uruski, *Rodzina. Herbarz szlachty polskiej*, t. 1–15, Warszawa 1904–1931
- Warsz. – AGAD, księgi ziemskie i grodzkie warszawskie
- Warszawa 1526–1795 – M. Bogucka, M. Kwiatkowska, M. Kwiatkowski, W. Tomkiewicz, A. Zahorski, *Warszawa w latach 1526–1795*, Warszawa 1984
- Warszawa 1980 – *Warszawa. Jej dzieje i kultura*, red. A. Gieysztor, J. Durko, Warszawa 1980
- WarszDis. – AGAD, księgi ziemskie i grodzkie warszawskie, fragmenty dissoluta
- Wierzb. – *Przywileje królewskiego miasta stołecznego Starej Warszawy: 1376–1772*, wyd. T. Wierzbowski, Warszawa 1913
- WiśniewskiOsad. – J. Wiśniewski, *Dzieje osadnictwa w powiecie grajewskim do połowy XVI wieku*, w: *Studia i materiały do dziejów pow. grajewskiego*, t. 1, Warszawa 1975
- WolffŁomża – A. Wolff, *Ziemia łomżyńska w średniowieczu*, wstęp i oprac. E. Kowalczyk, Łomża 1988
- WolffMaków – A. Wolff, *Ziemia makowsko-różańska za książąt mazowieckich*, w: *Maków Mazowiecki i ziemia makowska*, Warszawa 1984, s. 37–79
- WolffMetryka – A. Wolff, *Metryka Mazowiecka. Układ pierwotny. Sposób rejestracji*, Warszawa 1929
- WolffNazwy – A. Wolff, E. Rzetelska-Feleszko, *Mazowieckie nazwy terenowe do końca XVI wieku*, Warszawa 1982
- WolffOsad. – A. Wolff, *Uwagi w sprawie nazewnictwa Równiny Praskiej w w. XI–XVII*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” 3, 1955, nr 2, s. 376–402
- WolffPraga – A. Wolff, *Najstarsze osadnictwo Warszawy prawobrzeżnej*, w: *Dzieje Pragi*, red. J. Kaźmierski i in., Warszawa 1970, s. 123–136
- WolffStudia – A. Wolff, *Studia nad urzędnikami mazowieckimi 1370–1526*, Wrocław 1962
- WolffWola – A. Wolff, *Wola w czasach książąt mazowieckich*, w: *Dzieje Woli*, red. J. Kaźmierski i in., Warszawa 1974, s. 33–45

- WolffZamek – *Źródła do dziejów Zamku Warszawskiego z lat 1313–1549*, wyd. A. Wolff, „Rocznik Warszawski” 15, 1979, s. 7–83
- WredeDomus – M. Wrede, *Domus – curia – domus ducalis – domus regalis – curia murata – domus magna lapidea – lapidea regia – stary dom murowany – kamienica. Budynek południowy Zamku Królewskiego w Warszawie (XIV–XVII w.). Rekapitulacja*, „Kronika Zamkowa” 2009, z. 1–2, s. 9–52
- WredeMansjonaria – M. Wrede, *Mansjonaria, kamienica Kościelskich. Zarys historii*, „Rocznik Warszawski” 24, 1994, s. 5–23
- Wykaz – Urzędowy wykaz nazw miejscowości 2013 (http://ksng.gugik.gov.pl/pliki/urzedowy_wykaz_nazw_miejscowosci_2013.pdf, 2 VIII 2018)
- ZagrodzkiArch. – T. Zagrodzki, *Gotycka architektura katedry św. Jana w Warszawie*, Warszawa 2000
- Zakr. I – *Najdawniejsze księgi sądowe mazowieckie*, t. 2, cz. 1: *Księga zakroczymska pierwsza 1423–1427*, wyd. A. Rybarski, Warszawa 1920
- Zier. – K. Zierhoffer, *Nazwy miejscowe północnego Mazowsza*, Wrocław 1957
- ŻarynKamienice – S. Żaryn, *Trzynaście kamienic staromiejskich. Strona Dekerta*, przyg. do dr. H. Szwankowska, Warszawa 1972
- Żychl. – T. Żychliński, *Złota księga szlachty polskiej*, t. 1–31, Poznań 1879–1908

Ex regestro Boleslai Ducis Mazouie

[1] MK 8, 1

Różan, 1 sierpnia 1471^{1/a}

Or. MK 9, 1v

Kop. 1. Warsz. 4, 544–546, z datą: 1 sierpnia 1471

Kop. 2. Tarcz. 5, 1509 (seria I Inscriptiones), 92–94v, z datą: Różan, 1 sierpnia 1471

Zawstowo^{1/1 1/b}

[districtus] Warsz[oviensis]

1471, feria quinta in die sancti Petri ad vincula, [dux Bo]leslaus^{1/2} Nicolao Drusbicz^{1/3} marschalco cur[iae] villam Zawstowo veri ducatus sui cum med[ieta]te Vistule^{1/4} donavit perpetue.

^{1/a} MK 9: Anno, die, loco ut supra. *Poprzednia zapiska, k. 1*: Anno, ut supra in Warschouia, sabbato ante sancti Jacobi Apostoli (20 VII 1471).

^{1/b} MK 9: donatio.

^{1/1} Zastowo, w., pow. warsz., par. Zerzeń, ob. Zastów, cz. Wawra, dz. Warszawy (SHGWarsz. 336–337; Bijak 242).

^{1/2} Bolesław V, do 1471 ks. czer.-warsz. (w niedzielę z braćmi), od 1471 ks. zakr. (do 1484), warsz. i nur., ur. 1450/1453, s. Bolesława IV ks. czer.-warsz. (zob. przyp. 19/2) i Barbary ks. kij. (zob. przyp. 153/2), mąż Anny, c. Zygmunta z Radzanowa i Uhnowa wdy bels., zm. bezdzietnie w 1488 (K. Maleczyński, Bolesław V, PSB 2, 283; Rodowód 182–185; GrabowskiDyn. 488–492; J. Grabowski, *Perypetie z pogrzebem i miejscem pochowania Bolesława V, księcia mazowieckiego*, w: *Kościół i społeczeństwo. Studia nad obiegiem informacji i konfliktami zbrojnymi w dawnych i nowych wiekach*, red. J. Grabowski, Warszawa 2012, s. 23–30; GrabowskiPochówki 89–90; WolffStudia, *Tablica podziałów Mazowsza w latach 1370–1526*).

^{1/3} Mikołaj Druźbic z Zastowa (pow. warsz.), h. Junosza, o. Jana, Prokopa i Doroty, ż. Gotarda z Jeziorek, marsz. dworu ks. Bolesława V i Janusza II (1471–1474), chor. warsz. (1472–1488), star. warsz. (1472–1473, 1482 i 1488), zm. między 1488 a 1492 (SHGWarsz. 336–337; Bon. 5, 47; WolffZamek nr 37; PacuskiSpis; Mrozowski 81).

^{1/4} Wisła, rz., w swym środkowym biegu, tj. od ujścia dopływów: l. – Radomierzy (ob. Radomka) i pr. – Prądnika (ob. Promnik) po ujście pr. dopływu – Skrwy, przepływająca przez Mazowsze (SHGWarsz. 313–315; ESHP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/378188>).

Or: MK 9, 3

^{2/b}Przesdzieczk^{2/1} super Mali Brok^{2/c 2/2 -2/d} [districtus] Nuren[sis]
Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} dedit duos mansos et octo iugera alias
morgi penes granities Przesdzieczkich, Zaluski^{2/3}, Paprothne[g]o^{2/e 2/4} et
Dmochowskie^{2/5} in hereditate [s] Przesdzieczko in districtu Nurensi sitos

^{2/a} MK 9: Anno, die, loco et testibus ut supra. *Wcześniejsza zapiska, k. 2v*: Anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo primo, feria sexta in vigilia Exaltacionis Sancte Crucis in Nur.

^{2/b-d} MK 9: Przesdzieczsk super Malibrok.

^{2/c} Pod słowem Malibrok dopisany wyraz – przekreślony i nieczytelny.

^{2/e} MK 9: Paprothnego.

^{2/f} MK 9: Martini.

^{2/1} Przędziecko, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. nur. i zambr., par. Andrzejów: Przędziecko-Drogoszewo, Przędziecko-Dworaki, Przędziecko-Grzymki, Przędziecko-Jachy, Przędziecko-Lenarty, Przędziecko-Pierzchały (ob. cz. w. Przędziecko-Jachy) (pow. nur.) oraz Przędziecko-Mroczi i druga w. Przędziecko-Jachy (pow. zambr.) (AHPMaz.; Wykaz). Osada była gniazdem Przędzieckich h. Prus I (Kapica nr 431; Ur. 15, 30).

^{2/2} Brok Mały, rz., l. dopływ Broku (ESH, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/26705>).

^{2/3} Zaluski, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. nur., par. Andrzejów: Zaluski-Lipnowo (ob. Zaluski-Lipniewo), Zaluski-Stara Wieś (ob. cz. w. Jabłonowo-Klaczę) (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 391).

^{2/4} Papatna, w. wyodrębniona z osady Pieńki w pow. nur., par. Andrzejów; AHPMaz.: Pieńki-Papatna, później: Pieńki-Żaki (PerthéesNur.: pod nazwą Pięki-Zaki; MapaKwat.: Pienki-Żaki; Wykaz).

^{2/5} Dmochy, osada założona po 1417 przez Przeclawa ze Świerczy w pow. nowom. (MK 3, 62), z której wyodrębniło się kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. nur., par. Czyżewo Kościelne oraz Nur: Dmochy Stare (ob. Dmochy-Glinki), Dmochy-Rodzonki, Dmochy-Przeczkowo (ob. Dmochy-Przeczi, cz. w. Dmochy-Wochy), Dmochy-Sadły (ob. cz. w. Dmochy-Wochy), Drewnowo-Dmochy (ob. Drewnowo-Dmoszki, cz. w. Złotki), Krzczkowo-Dmochy (ob. Dmochy-Wypychy), Łętowo-Dmochy (ob. Drewnowo-Konarze), Sienica-Dmochy (ob. Siennica-Puziki, cz. w. Siennica-Pietrasze) (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 155). W Dmochy była gniazdem Dmochowskich h. Pobóg (P.A. Dmochowski, *Próba sformułowania kryteriów określających przynależność rodową średniowiecznego rycerstwa – osadników pogranicza mazowiecko-podlaskiego*, w: *Rody, rodziny Mazowska i Podlasia. Źródła do badań genealogicznych*, red. D. Rembiszewska, H. Krajewska, Łomża 2013, s. 255–256). W zapisie chodzi zapewne o obszar późniejszych w. Dmochy-Przeczkowo bądź Dmochy-Sadły, leżących najbliżej Przędziecka, Zalusek i Papatne.

^{2/6} Stanisław z Przędziecka, szl., brat Marcina, być może tożsamy ze Stanisławem, s. Wojciecha z Kownat, bratem Marcina, Andrzeja, Jana i Więclawa, który w 1449 otrzymał wraz z braćmi od ks. Bolesława V 20 wł. lasu k. Przędziecka (MK 4, 89).

^{2/7} Marcin z Przędziecka, szl., brat Stanisława, być może tożsamy ze Marcinem, s. Wojciecha z Kownat, bratem Stanisława, Andrzeja, Jana i Więclawa (zob. przyp. 2/6).

Stanislao^{2/6} et Mathie [s]^{2/f 2/7} de Przesdzieczk vendidit perpetuę [s] pro undecim sexagenis.

[3] MK 8, 1

[Nur; 14 września 1471^{3/a}]

Or: MK 9, 3v

Paprothna^{2/4}

[districtus] Nuren[sis]

Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} vendidit perpetue pro 17 sexagenis quattuor mansos mesure [s] Culmensis penes mansos per eos emptos inter granities Zaluski^{2/3} et Sliassiny^{3/1} ac Kownaczkie^{3/2} in Paprothna in districtu Nurensi sitos^{3/b} Michaeli^{3/3} et Janussio^{3/4} fratribus de Kownathi.

[4] MK 8, 1

[Warszawa^{4/a}], 23 października 1471

Or: MK 9, 5–5v

Iuger penes Belczacza^{4/1}

Warsz[oviae]

1471, feria quarta post 11 Millia Virginum^{4/a}, Boleslaus^{1/2} dedit unum iuger

^{3/a} MK 9: Anno, die, loco et testibus ut supra. *Wcześniejsza zapiska, k. 3: Anno et testibus ut [supra], sabbato Exaltacionis Sancte Crucis in Nur.*

^{3/b} MK 9: Petro.

^{3/1} Ślasiny, w., pow. nur. *Chodzi tu prawd. o pierwotną nazwę w. Jabłonowo w par. Andrzejów (zob. przyp. 40/2), leżącej w sąsiedztwie Zalusek oraz Pieniek, założonej po 1419 przez Przybysława z [Jurzyna-]Ślasów w z. ciech. (MK 3, 16v; BorkiewiczOsad. 46–48). Za identyfikację dziękujemy dr. T. Jaszczoltowi.*

^{3/2} Kownaty, w. wyodrębniona z osady Pieńki w pow. nur., par. Andrzejów; AHPMaz.: *Pieńki-Kownaty, później Pieńki Wielkie (PerthéesNur; MapaKwat.; Wykaz), założona przez Jakusza z Kownat w pow. sąch. lub przas.? (MK 3, 141v).*

^{3/3} Michał z Kownat, brat Piotra i Janusza.

^{3/4} Janusz z Kownat, brat Piotra i Michała.

^{4/a} MK 9: in Warschouia.

^{4/1} *Belcząca, rz., ob. nie istnieje, znana jeszcze w XVIII w., l. dopływ Wisły uchodzący w rejonie dawnej w. Polików (zob. przyp. 84/2). Część badaczy utożsamia Belczącą lub jej środkowy/górny bieg z rz. Nalewką/Naliwką (zob. późniejsza ul. Nalewki w Warszawie; zob. J. Gromski, *Kultura sanitarna Warszawy do końca XVII w.*, Warszawa 1977, s. 33–34; A. Gieysztor, *Pradzieje żoliborskie: od wczesnego średniowiecza do połowy XVIII wieku*, w: *Żoliborz. Wczoraj, dziś, jutro*, Warszawa 1970, s. 12, 17–19; K. Handke, *Dzieje Warszawy nazwanymi pisane*, Warszawa*

agrorum penes torrentem Belczacza iacens versus Visla^{1/4} sub Varssowiensi oppido^{4/2} Caspro Vilka^{4/3} proconsuli Warszowiensi.

2011, s. 364–365, 367). Z kolei D. Kosacka, a za nią W. Szaniawska wskazują, że były to dwa osobne ciekі, Nalewka jest zaś tożsama ze Strumieniem Nowomiejskim. Kosacka zakłada, że oba strumienie mogły mieć wspólne źródło przy późniejszej ul. Bagno bądź też przy zbiegu późniejszych ulic Gęsiej i Nalewek. Tezy tej nie uwzględnia plan Warszawy w AHPMaz., gdzie wytyczono znacznie krótszy bieg Belczącej, zgodnie z zachowanymi najstarszymi planami miasta. Kosacka wskazuje, że zaginięcie górnego biegu Belczącej mogło być następstwem założenia wodociągu nowomiejskiego (taż, *Północna Warszawa w XVIII wieku, Warszawa 1970*, s. 13; *Szaniawska Warszawa 123*; podobnie SHGWarsz. 2, 214; ESHP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/9152>). Do zdania D. Kosackiej przychyliła się H. Rutkowski z Zakładu Atlasu Historycznego IH PAN, któremu uprzejmie dziękujemy za udzielone konsultacje.

^{4/2} Stara Warszawa, m., od przelomu XIV i XV w. stolica księstwa czer.-warsz. (SHGWarsz. 299–300), ośrodek struktur administracji świeckiej, tj. kasztelanii (SHGWarsz. 297–299), dystryktu (SHGWarsz. 297), ziemi (SHGWarsz. 303–304) i powiatu sądowego (SHGWarsz. 301–302) oraz kościelnej: archidakonatu (SHGWarsz. 296–297) i oficjalatu (SHGWarsz. 300–301), a także siedziba starostwa zarządzającego dobrami książ. w ziemi warsz. (SHGWarsz. 302–303), Warszawa wspomn. jest po raz pierwszy w źr. w 1313, na drugim miejscu tytułatury ks. Siemowita II (NKDMaz. 2 nr 135). Nie jest znany przywilej lokacyjny miasta – odnowienie lokacji nastąpiło w 1413 (Wierzb. nr 8), ob. jest to Stare Miasto, cz. Śródmieścia, dz. Warszawy. Na północny zachód od Starej Warszawy ks. Janusz I przed 1408 r. lokował m. Nową Warszawę (zob. przyp. 41/1) (W. Malcużyński, *Rozwój terytorialny miasta Warszawy, Warszawa 1930*; O. Sosnowski, *Powstanie, układ i cechy charakterystyczne sieci ulicznej na obszarze Wielkiej Warszawy, Warszawa 1930*; E. Szwanowski, *Warszawa. Rozwój urbanistyczny i architektoniczny, Warszawa 1952*; SzkieS.; *Szaniawska Warszawa 121–129, 131–135*; *Gieysztor Śródmieście 29–46*; *Warszawa 1980, 24–55*; E. Łuczycza-Suchodolska, *Najstarsze wzmianki o Warszawie w świetle badań dyplomatycznych*, w: *Warszawa średniowieczna, z. 2, Warszawa 1974 (Studia Warszawskie, t. 21, z błędnym wydrukiem: 19)*, s. 149–162; S.K. Kuczyński, *Wokół początków herbu Warszawy*, w: *tamże*, s. 171–187; J. Grabowski, *Ustrój i organizacja władz Starej i Nowej Warszawy w epoce książąt mazowieckich (XIV–XVI wiek)*, „*Rocznik Warszawski*” 36, 2008, s. 62–75; M. Słoń, *Miasta podwójne i wielokrotne w średniowiecznej Europie, Wrocław 2010*, s. 324–327; *Początki Warszawy. Spojrzenie po 700 latach*, red. H. Rutkowski, Warszawa 2015).

^{4/3} Kasper Wilk, mieszcz. warsz., przedstawiciel młynarskiej rodziny Wilków, która z czasem (ok. 1570 r.) uzyskała szlachectwo (h. Nałęcz) i przyjęła nazwisko Kałęckich (od w. Kałęczyn na południe od Starej Warszawy). W rękach rodu od 1458/1459 aż do jego wygaśnięcia w 1618 znajdowało się dziedziczne wójtostwo w Warszawie. Kasper, brat Hanusza (Jana) Wilka i Barbary, ż. Jana Pielgrzyma wójta warsz., mąż Gertrudy Peckaw, wd. po Janie Gobelu, o. Tomasz i Piotra (zob. przyp. 124/4) oraz N.N., ż. Krzysztofa (Krystka) Malodobrego, Gertrudy, ż. Mikołaja Baryczki i Małgorzaty, ż. Jana Kazuba, występuje w źr. od 1448. Był ławnikiem (1453–1463), rajcą (od 1463), burmistrzem (1469–1472) i wójtem (od 1471) Starej Warszawy, a także wójtem Nowej Warszawy (ok. 1465–1481), fundatorem ołtarza św. Tomasza w koleg. warsz.; zm. ok. 1487 (SzacherskaKup. 20, 22–23; SzacherskaWójt. 316, 320–334, 341, 346; *Warszawa 1980, 32, 35*; RadSW nr 3, 75, 81, 103, 141, 145, 156; *ŁawnNW nr 826, 873, 883, 884*; *RejArchid. 110*).

[5] MK 8, 1

[Warszawa^{4/a}], 23 października 1471

Or: MK 9, 5v

Penes Gąsiorowo^{5/a 5/1} **tres mansi** [districtus] Nuren[sis]
Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} vendidit perpetue tres mansos mensurae
Culmensis borrae inter granicies Gąsiorowska^{5/b} alias Potgorze^{-5/c 5/2}, Sgłeczew-
ska^{5/3}, Pathkowska^{5/4}, Polasczka^{5/5} cum Dambowiostr[jow]^{5/6} iacentes in districtu
Nurensi sitos nobili Jacobo^{5/7} de Gąsiorowo pro novem sexagenis grossorum.

[6] MK 8, 1

[Nowogród, 19 grudnia 1471^{6/a}]

Or: MK 9, 6–6v

[Nur, 25 października 1476^{6/b}]

Or: MK 9, 74v

Ostrowia, 22 października 1424

Kop. MK 3, 39

Brok^{6/c 6/1} [districtus] Nuren[sis]
Eodem anno ~~et die~~, ex registro privilegiorum principis domini Joannis^{6/2}
senioris ducis Masoviae plena est fides facta, quod de anno 1424 die dominico

^{5/a} MK 9: Gansyorowo.

^{5/b-c} MK 9: brak alias Potgorze.

^{5/1} Gąsiorowo, w., pow. nur., par. Zuzola.

^{5/2} Podgórze, w., pow. nur., par. Zuzola, ob. Podgórze-Gazdy (PerthéesNur.; MTop. 1925; AHPMaz.; Wykaz).

^{5/3} Zgłeczewo, w., pow. nur., par. Zuzola (PerthéesNur.; AHPMaz.), ob. Zgłeczewo Panięńskie (MTop. 1925, na MapaKwat. osada występuje jeszcze jako Zgłeczewo Chłopskie; zob. też przyp. 72/2). Z czasem nazwę przeniesiono również na sąsiednią w. Rysiewo, ob. Zgłeczewo Szlacheckie (PerthéesNur.; MapaKwat.; Wykaz).

^{5/4} Pętkowo, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. nur., par. Zuzola: Pętkowo Wielkie, Pętkowo-Wymiary, Pętkowo Male; ob. istnieje w. Pętkowo Wielkie (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 293). Osada była gniazdem Pętkowskich h. Jastrzębiec (Ur. 13, 301).

^{5/5} Polazie, w., pow. nur., par. Zuzola, ob. Pułazie (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 303).

^{5/6} Dębowy Ostrów, miejsce: wyspa, wzniesienie w polu (w tym znaczeniu: WolffNazwy 39), bądź bór; obszar 60 barci eksploatowanych przez bartnika, w pow. nur., par. Zuzola.

^{5/7} Jakub Gąsiorowski z Gąsiorowa i Podgórza, ur., sędzia nur. (1480–1497), zm. 1497 (PacuskiSpis).

^{6/a} MK 9, 6: Anno, ut supra, feria quinta ante sancti Thome in Nouigrod.

^{6/b} MK 9, 74v: Anno, loco, die et testibus, quibus supra. Wcześniejsza zapiska, k. 73v: Anno Domini millesimo quadingentesimo septuagesimo sexto, feria sexta proxima ante sanctorum Simonis et Jude Apostolorum in Nur.

post Undecim Millia Virginum in Ostrowia⁶³ dominus dux Janusius senior dedit Swanthosla⁶⁴ de Zarambino⁶⁵ viginti mansos, quorum decem in rivulo dicto Brok penes Niewstąpowo⁶⁶, alii decem mansi in eodem fluvio in parte superiori eiusdem fluminis ex alia parte circa haereditatem Gostkowo⁶⁷ prope Nur sitos [s].

[7] MK 8, 1

[Nowogród^{7/a}], 27 grudnia 1471

Or. MK 9, 6v

Zelaziowie^{7/a} Wielgibrok^{7/b} 6/1 subiudicis [districtus] Warsz[oviensis]
Eodem anno ~~et die~~, feria sexta post Nativitatem Domini ipso die sancti Joannis Evangelistae, dux Boleslaus^{1/2} dimidium alterum mansum mensurae

^{6/c} MK 9, 74v: Viginti mansi in riwlo Brok.

^{6/1} Brok, rz., pr. dopływ Bugu (ESH, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/26664>).

^{6/2} Janusz I Starszy, ks. maz., 1374–1381 ks. warsz., nur., łomż., ciech., róż., zakr., wis. i rawski, od 1381 ks. czer.-warsz. (tj. czer., liw., warsz., nur., łomż., ciech., róż., zakr., wysz.), protoplasta czer.-warsz. gałęzi Piastów maz.; ur. 1347/1352, s. Siemowita III ks. maz. oraz Eufemii ks. opawskiej, mąż Amy Danuty, c. Kiejstuta ks. lit. (zob. przyp. 277/3), o. N.N. córki (Olgi?), Janusza, Bolesława i Konrada; zm. 1429 (B. Sobol, Janusz I Starszy, PSB 10, 581–582; M. Wilska, Księżę Janusz Starszy, Warszawa 1986; M. Wilska, Mazowieckie środowisko dworskie Janusza Starszego. Studium społeczne, Warszawa 2012; Rodowód 78–83; GrabowskiDyn. 444–446; GrabowskiPochówki 86–87; WolffStudia, Tablica podziałów Mazowsza w latach 1370–1526).

^{6/3} Ostrowia, m., z. nur., lok. w 1434, ośrodek powiatu sądownego, ob. Ostrów Mazowiecka (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 288–289; PazyraGeneza 138, 195).

^{6/4} Świętosław z Zarębina w pow. sąch., następnie – po otrzymaniu nadania od Janusza I – z Zarębów w pow. nur. (zob. przyp. 56/2). W 1427 przed sądem z. zakr. toczył proces z Bartłojem z Żalusek (Zakr. I nr 2728; zob. przyp. 57/4); w 1433 zamienił ze swym bratem (rodzonym), kapłanem Szczechem, swój dział w Zarębinie na 1 wł. w Błędowie w z. zakr. (PP 6 nr 462); w 1437 zastawił swemu bratu (stryjcznemu) Świętosławowi z Zarębina swój dział w Zarębach (MK 18, 52). W 1450 jako współdziedzice Zarębów występują Maciej, s. Świętosława i Świętosław, s. Mikołaja – nie wiadomo, który z wymienionych jest tożsamy z naszym Świętosławem (MK 4, 103v).

^{6/5} Zarębino, w., pow. sąch., par. Czerwińsk, ob. Zarębin (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 392).

^{6/6} Niewstąpowo, w., pow. nur., par. Zaręby Kościelne; AHPMaz.: Nienalty-Niewstąpowo. Jako Nienalty-Niestąpowo istniała jeszcze w dwudziestolecu międzywojennym (MapaKwat.; MTop. 1935), później jej obszar wszedł w skład sąsiedniej miejscowości Budziszewo (Wykaz).

^{6/7} Gostkowo, w., pow. nur., par. Czyżewo Kościelne (Zier. 181), gniazdo Gostkowskich h. Junosza (Kapica nr 140).

^{7/a} MK 9: poprzednia zapiska, k. 6: Anno, ut supra, feria quinta ante sancti Thome in Nouigrod (19 XII 1471).

^{7/b} MK 9: super Wylgibrok.

Culmensis inter granicies Pnye^{7/2} et Gostkowo^{6/7} super fluvio Vielgibrok iacentem, in Zeliazi haereditate in districtu Warszouiensi prope Nur^{7/3} situm generoso Jacobo^{7/4} de Lyssakowo^{7/5} subiudici Cziechonouiensi pro sex sexagenis grossorum vendidit perpetue.

[8] MK 8, 1v

[Nowogród^{7/a}], 27 grudnia 1471

Or. MK 9, 6v

Dmochy alias Dmossyno^{2/5}

Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} duos mansos et quattuor iugera mensurae Culmensis sui veri ducatus inter granicies Czyszewskie^{8/1}, Krzczkowskie^{8/2},

^{7/1} Żelazy, w., pow. nur., par. Czyżewo Kościelne. W AHPMaz.: Żelazy-Brochowo, później Żelazy-Brokowo (MapaKwat.; Wykaz).

^{7/2} Pnie (Pieńki), osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. nur., par. Andrzejów: Pieńki-Kownaty (ob. Pieńki Wielkie), Pieńki-Paprotna (ob. Pieńki-Żaki; zob. przyp. 2/4) i Pieńki-Sobótki (AHPMaz.; Wykaz); gniazdo Pieńkowskich h. Suche Komnaty (Ur. 13, 341).

^{7/3} Nur, m., lok. w 1425, ośrodek ziemi, powiatu sądowego i dekanatu (PazyraGeneza 194; Dunin-Wąsowicz 45, 56; Zier. 282).

^{7/4} Jakub Łysakowski z Łysakowa i Gostkowa w z. ciech., ur., h. Lubicz, o. Jakuba kan. pułt. oraz Mikołaja i Pawła (MK 6, 190); star. ciech. (1452–1453), podsędek ciech. (1458–1473), podkom. lomż. (1473–1493) (Pap. 435; Bon. 16, 184; PacuskiSpis).

^{7/5} Łysakowo, w. par., pow. przas. (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 251); gniazdo Łysakowskich h. Lubicz (Kapica nr 317; Bon. 16, 184–188).

^{8/1} Czyżewo, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. nur., par. Czyżewo Kościelne. AHPMaz. wymienia: Czyżewo Kościelne, Czyżewo Nowe, Czyżewo-Marki, Czyżewo-Ruś, Czyżewo-Siedliska, Czyżewo-Sutki; ob. istnieją: m. Czyżew (lok. w 1738 – PazyraGeneza 200), Czyżew-Chrapki, Czyżew-Ruś-Kolonia, Czyżew-Ruś-Wieś, Czyżew-Siedliska, Czyżew-Sutki, Czyżew-Złote Jabłko (Wykaz; Zier. 150). Wieś była gniazdem Czyżewskich h. Pobóg (P.A. Dmochowski, Maciej z Czyżewa herbu Pobóg, pierwszy sędzia nurski, „Ciechanowiecki Rocznik Muzealny” 11, 2015, s. 27–33).

^{8/2} Krzczkowo, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. nur., par. Rosochate Kościelne. AHPMaz. wymienia: Krzczkowo-Bieńki, Krzczkowo-Dmochy, Krzczkowo-Gromadzyno, Krzczkowo-Mianówko, Krzczkowo-Nagórki, Krzczkowo-Rosochate; ob. istnieją Dmochy-Wypychy, Krzczkowo-Gromadzyn, Krzczkowo Mianowskie, Krzczkowo-Nowe Bieńki, Krzczkowo-Stare Bieńki (Wykaz; Zier. 231). Z Krzczkowa pochodzili Krzczkowscy h. Prawdzic (Bon. 12, 393).

^{8/3} Chodzi tu prawd. o Jaszczolda Dmochowskiego z Dmochów w pow. nur., h. Pobóg, brata Świętosława z Dmochów, występującego w źr. w 1436–1480 (WarszDis. 1, k. 27, 33v, 284v; Centralny Dzierżawnyj Istoryczeskij Archiw Ukrainy w Kijowie, f. 966-1-110 (Kapicjana), s. 38). Za identyfikację Jaszczolda dziękujemy dr. T. Jaszczoltowi.

Jasczoldi^{8/3} et Joannis^{8/4} cubicularii iacentes in sylva Lantowo^{8/5} prope Nur^{7/3} in districtu Warssouiensi sitos nobili Wladislao^{8/6} de Dmochowo^{2/5} pro novem sexagenis grossorum vendidit perpetue.

[9] MK 8, 1v

[Nowogród^{7/a}], 27 grudnia 1471

Or: MK 9, 6v

Mirzanczino^{9/1}

[districtus] Warsz[oviensis]

Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} quadraginta iugera inter granicies ducatus et episcopatus Plocensis residuitatem [s] in Mirzancino haereditate prope

^{8/4} Jan Białowiecki (po 1483 r. Grajewski) z Białowieży, Karniewa i Klukowa w pow. nowom. oraz Grajewa w z. wis., ur., h. Śmiara, potem Gozdawa (MK 5, 44), być może s. lub krewny Zawiszy z Białowieży, burgrabiego pult. (Ep. 1, 65), brat Pawła Cichego i Mikołaja (Ep. 2, 86), mąż Anny, o. Jana Grajewskiego; 1468 wójt w Białowieży (Ep. 1, 201v), 1469 dworzanin księż. (MK 5, 116), 1472–1473 star. pultuski (MK 5, k. 25v–26, 31, 32), 1472–1476 krajczy (MK 5, 59), 1476–1480 kuchmistrz dworu ks. Kazimierza III (Ep. 2, 162); w 1469 otrzymał wraz z bratem Pawłem od synów Bolesława IV 10 wł. w pobliżu Dmochów, Zarębów, Czyżewa i Krzeczkowa w pow. nur. (MK 5, 116), w 1472 uzyskał 60 wł. w ziemi wis. (Grajewo; MK 5, k. 25v–26), gdzie w 1478 ufundował kość. par. W 1482 wspomn. jako właśc. Karniewa (Ep. 2, 247), natomiast w 1485 jako właśc. Klukowa (MK 6, 174) w pow. nowom.; ostatni raz wzmiankowany w źr. w 1487 (Ep. 2, 537), zm. a. 1494 (Wiśniewski Osad. 157–158, 168; P. Sianko, Grajewscy herbu Gozdawa od końca XV do początku XVIII wieku – zarys dziejów rodu, w: *Studia genealogiczne. Poświęcone pamięci profesora Włodzimierza Dworzaczka*, t. 2, red. A. Sikorski, T. Sławiński, Warszawa 2018, s. 83–84 – tu biogram Jana Białowieckiego zawiera jednak mniej informacji, niż można odnaleźć w *Kartotece Słownika historyczno-geograficznego Mazowsza w średniowieczu*).

^{8/5} Łętowo, puszcza rozciągająca się między Narwią a Bugiem, na obszarze pow. nur. i zambr. oraz zachodnim pograniczu z. drohiczyńskiej, wspomn. po raz pierwszy: 1) w dok. Konrada I z ok. 1239 (ADP, perg. I; wyd. Lub. 337–338); 2) w zapisce z ok. 1284, lecz o starszej, jedenasto- lub dwunastowiecznej genezie, umieszczonej w kopiariuszu katedry plockiej (ADP, rps H31, 5v–6r; wyd. Castellaniae ecclesiae plocensis telonea episcopi plocensis villae capituli plocensis, wyd. W. Kętrzyński, w: *Monumenta Poloniae historica*, t. 5, Lwów 1886, s. 424, 438), w XV w. podlegająca intensywnej kolonizacji. Pozostałością po tej nazwie jest m.in. człon Łętowo w nazwach wielu wsi leżących we wspomn. powiatach (J. Wiśniewski, *Lucice czy Łuticze w „Povesti vremennych let” i próba ich lokalizacji*, w: *Ars historica. Prace z dziejów powszechnych i Polski*, Poznań 1976, s. 314–319; Wolff Nazwy 94).

^{8/6} Władysław (Włodek) Dmochowski z Łętowa-Dmochów, h. Pobóg, zm. po 1520, w wieku ok. 90 lat (PultTest. 1, 311; ADP, *Depositiones testium officialatus Pultoviensis* 204, 19). Za informację nt. Władysława Dmochowskiego uprzejmie dziękujemy P.A. Dmochowskiemu z Polskiego Towarzystwa Heraldycznego.

^{9/1} Mirzęcino, w. pow. nur., par. Zaręby Kościelne; AHP Maz. wymienia w. Niemierze-Mierzęcino, ob. Niemiry (Wykaz).

Nur^{7/3} in districtu Warszouiensi sita nobili Niemierza^{9/2} de Mirzanczino pro dimidia quinta sexagena grossorum vendidit perpetue.

[10] MK 8, 1v

[Łomża?^{10/a}], 1 stycznia 1472

Or: MK 9, 6v–7

Swirsche^{10/b 10/1}

[districtus] Warsz[ouiensis]

Anno 1472, feria quarta Circumcisionis Domini, dux Boleslaus^{1/2} sui ducatus tres mansos mensurae Culmensis circa granicies Grzandicz^{10/2} et Grabowo^{10/3}, Liesniewo^{10/4} iacentes in haereditate Swirsche in districtu Warszouiensi sitos

^{9/2} Niemierza z Mirzęcina h. Mora, s. Ninoty z Mor w pow. warsz., następnie z Dzbanic w pow. nowom. (MK 3, 152v), brat Katarzyny i Małgorzaty. Niemierza występuje w źr. od 1451, kiedy to jego ojciec zakupił 8 wł. zwanych Mirzęcino (MK 4, 122), do 1488, kiedy sam toczy proces z disc. Maciejem z Rządznika w pow. ostrow. (AOJPult. 112, 59). Od jego imienia pochodzi pierwszy człón nazwy Niemierze-Mierzęcino.

^{10/a} Zapiski z metryki Bolesława V można zestawić z zapiskami z metryki jego brata Janusza II, z którym miał wówczas wspólny dwór. 19 grudnia Janusz II, tak jak Bolesław V, przebywał w Nowogrodzie (MK 6, 6v), a 31 XII 1471, najpewniej wraz ze starszym bratem, znajdował się już w Łomży (MK 6, 7).

^{10/b} MK 9: Swirsche.

^{10/1} Świerże, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. nur., par. Andrzejów. AHPMaz. wymienia: Świerze I, II, Świerze Wielkie, Świerze-Kielcze, Świerze Leśne, Świerze-Panki; ob. istnieją Świerze Zielone, Świerze-Kielcze, Świerze-Kończany, Świerze-Leśniewek, Świerze-Panki (Wykaz; Zier. 364). Wieś była gniazdem Świerzewskich h. Półkożic (R.M. Kunkel, Architektura gotycka na Mazowszu, Warszawa 2006, s. 314–315).

^{10/2} Grzędzice, w., pow. nur., par. Zaręby Kościelne, być może gniazdo Grzędziców (Grzędziców) h. Korab (Bon. 7, 60, 164).

^{10/3} Grabowo, w., pow. nur., par. Zaręby Kościelne (Wykaz; Zier. 185).

^{10/4} Leśniewo, w., pow. nur., par. Andrzejów (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 240); gniazdo Leśniewskich h. Bojczka [Modzele] (Bon. 14, 113).

^{10/5} Dobiesław ze Świerży, szl., brat Marcina.

^{10/6} Marcin ze Świerży, szl., brat Dobiesława.

^{10/7} Bartłomiej ze Świerży, brat Marcina, pełnomocnik Niemierzy z Mirzęcina (zob. przyp. 9/2) w jego procesie z disc. Maciejem z Rządznika (AOJPult. 112, 59).

^{10/8} Marcin ze Świerży, brat Bartłomieja.

^{10/9} Piotr ze Świerży.

^{10/10} Paweł ze Świerży.

^{10/11} Stanisław ze Świerży.

^{10/12} Mikołaj ze Świerży.

^{10/13} Wojciech ze Świerży.

nobilibus Dobeslao^{10/5} et Martino^{10/6} germanis, qui medietatem horum mansorum in perpetuum habebunt, Bartholomeo^{10/7} et Martino^{10/8} germanis quartam horum mansorum partem perpetue habebunt [ss], et Petro^{10/9}, Paulo^{10/10}, Stanislawo^{10/11}, Nicolao^{10/12} et Alberto^{10/13} haeredibus de Swiersche, qui alteram quartam horum mansorum partem prope Nur^{7/3} iacentem [ss] pro 14 sexagenis grossorum vendidit perpetue.

[11] MK 8, 1v

[Różan, 8 czerwca^{11/a}] 1472

Or. MK 9, 10v

Proshennicza [s]^{11/b} ^{11/1} [districtus] Warsz[oviensis] 1472, feria tertia ante Dominici proxima, dux Boleslaus^{1/2} licet ad eum decem mansi mensurae Culmensis Proshennicza nuncupate [s] in districtu Warszouiensi prope Ostrowia^{6/3} siti de triginta mansis Jacussio^{11/2}, Velislao^{11/3} et Phalislao^{11/4} de Proshennicza per praedecessores ducis praedicti donati, propter viciacionem et falsitatem privilegii a nobilibus Nicolao^{11/5}, Martino^{11/6} et Paulo^{11/7} ^{11/c} nepotibus Velislai legitime devoluti fuerant, tamen idem dux facere volens cum eis gratiam, praefatis Nicolao, Martino et Paulo receptis ab eis decem sexagenis grossorum restituit donavitque perpetue eisdem dictos decem mansos.

^{11/a} MK 9: Anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo secundo, feria secunda post octavas Corporis Christi in Rozan (8 VI 1472). *Data podana w MK 8, 1v to 28 VIII 1472 lub ewentualnie 19 V 1472 (przed dniem przeniesienia relikwii św. Dominika).*

^{11/b} MK 9: Proshennicza.

^{11/c} MK 9: fratribus.

^{11/1} Proshennicza, w., pow. ostrow., par. Ostrowia (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 307).

^{11/2} Jakusz z Proshennicy.

^{11/3} Welislaw z Proshennicy, szl., brat lub szwagier Stanislaw z Proshennicy (zm. a. 1473; MK 9, 30v), wuj lub stryj Mikolaja, Marcina i Pawla z Proshennicy.

^{11/4} Falislaw z Proshennicy.

^{11/5} Mikolaj z Proshennicy, szl., s. Stanislaw z Proshennicy (zm. a. 1473; MK 9, 30v), bratanek lub siostrzeniec Welislawa z Proshennicy, brat Marcina i Pawla.

^{11/6} Marcin z Proshennicy, szl., s. Stanislaw z Proshennicy (zob. przyp. 11/5).

^{11/7} Pawel z Proshennicy, szl., s. Stanislaw z Proshennicy (zob. przyp. 11/5).

[12] MK 8, 1v

[Warszawa^{12/a}], 25 czerwca 1472

Or: MK 9, 11

Prosiennicza^{12/b 11/1}

[districtus] Warsz[oviensis]

Eodem anno feria quinta post sancti Joannis Baptistae, dux Boleslaus^{1/2} vendidit perpetue tres mansos mensurae Culmensis et quattuor iugera sui veri ducatus iacentes in summitate fluvii Orzs^{12/1} penes granicies Prosienske nobilibus Petro^{12/2} et Joanni^{12/3} germanis de Podbielie^{12/4} pro 20 sexagenis grossorum.

[13] MK 8, 1v

Ostrowia, 19 września 1472

Or: MK 9, 12

Molendinum Palapus^{13/a 13/1}

[districtus] Ostroviensis

~~Anno eodem et die~~ 1472, sabbato ante sancti Matthaei apostoli in Ostrowia^{6/3}, dux Boleslaus^{1/2} molendinum suum in Palapus per providum Nicolaum Sdzech^{13/2} de nova radice constructum et medium mansum mensurae Culmensis ratione dicti molendini cum tertia metreta cuiuslibet grani provido Nicolao^{13/3} filio dicti Zdzech donavit perpetue, eo adiecto, quod si idem Nicolaus^{13/b} praedictus per ignorantia artificii pro eodem molendino non suffecerit, receptis tribus sexagenis domino duci ipsum molendinum resignare debet.

^{12/a} MK 9, u góry strony nagłówek: Stacio Warschouiensis.

^{12/b} MK 9: Prosyennycza.

^{12/1} Orz, rz., l. dopływ Narwi, w całym swym biegu rozgraniczający ziemię łomż. i nur. (ESHp, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/234122>).

^{12/2} Piotr z Podbiela, szl., brat Jana.

^{12/3} Jan z Podbiela, szl., brat Piotra, być może tożsamy z Janem z Podbiela (zob. przyp. 65/2).

^{12/4} Podbielie, w., pow. ostrow., par. Lubotyń (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 300–301).

^{13/a} MK 9: Palapusz.

^{13/b} MK 9: Sdzechowycz.

^{13/1} Palapus, w., pow. ostrow., par. Ostrowia, ob. w. Palapus Włociański (AHPMaz.; Wykaz). Młyn leżał nad l. dopływem Orzu, przepływającym przez Palapus (APHP określa go jako dopływ spod Budy-Grudzi).

^{13/2} Mikołaj Zdziech, opatrzny, młynarz, ojciec.

^{13/3} Mikołaj Zdziechowicz, opatrzny, młynarz, syn.

Warszawa, 15 października 1472

Or: MK 9, 17

Domus^{14/a} **Stanislai**^{14/1} **de Lipie**^{14/2} **notarii Cziechonouiensis**^{14/b} Varszoviae 1472, feria quinta die sanctae Heduigis in Varssauia, dux Boleslaus^{1/2} propter servitia per honorabilem Stanislaum de Lipie notarium terrestrem Cziechono-uiensem praestita, eidem Stanislao et eius successoribus domum cum tota area^{14/3}, quae quondam magnifici Joannis alias Rogala^{14/4} de Wangrzinowo^{14/5}

^{14/a} MK 9: domini.^{14/b} MK 9: Czechon[ouiensis].^{14/c} MK 9: Strzelathkowo.

^{14/1} Stanisław Lipski z Lipia, h. Rogala, s. Stanisława Milonowskiego z Lipia, brat Mikołaja, Macieja, Pawła, Michala i Katarzyny, ż. Jana Suszczyńskiego (MK 5, k. 88, 106; MK 9, 184), wzmiankowany po raz pierwszy w 1468, kan. pult. (1476), płoc. (1480–1500) i warsz. (1476–1500), prep. płoc. (1492–1499), pleb. ciech. (1476–1481), pleb. w Makowie (1480–1509), pisarz ziem. ciech. (1472–1481), podkanclerzy dworu ks. Janusza II i Bolesława V (1481–1495) (M. Woźniakowa, Lipski Stanisław, PSB 17, 440–441; GrabowskiKanc. 27; Bon. 14, 345; PacuskiSpis).

^{14/2} Lipie, w., pow. grój., par. Błędów (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 113).

^{14/3} Chodzi tu o działkę Rogalińską (inaczej Węgrzynowską) w Starej Warszawie, obejmującą wieżę w murze wybudowaną przez ks. Janusza Starszego. Parcela ta znajdowała się między działkami należącymi do rodzin Mniszewskich-Wodyńskich i Trzelatkowskich-Cieciszewskich, a naprzeciwko kancelarii sądu ziemskiego, czyli tzw. szopy. Od 1420 należała z nadania książęcego do marsz. dworu Ścibora z Piłchowa i Sączocina h. Rogala (WolffZamek nr 12), a później do jego synów Ścibora z Zaborowa i Jana z Sączocina, którzy w 1432 podzielili między siebie wybudowany na niej dom (WolffZamek nr 16). Przed 1444 cz. działki znalazła się w rękach Jana Rogali z Węgrzynowa i Sączocina marsz. dworu książę. (być może chodzi tu o cz. należącą przed 1423 do Sasina z Zaborowa i jego synów Jana, Wojciecha, Niemierzę, Szczepana, Andrzeja i Ninotę (zob. WolffZamek nr 13, 15), a inną część – uprzednio należącą do Ścibora z Zaborowa – odkupiła ks. Anna Bolkowa (WolffZamek nr 22). W 1444 Jan z Sączocina przekazał swą cz. działki bratu Ściborowi, a ten odsprzedał ją ks. Annie. W 1472 cz. należąca uprzednio do Jana Rogali została nadana przez Bolesława V Stanisławowi z Lipia pisarzowi ziem. ciech. (WolffZamek nr 35), a następnie Mikołajowi Węzowi z Dobrzankowa wdzie maz. (WolffZamek nr 37). W 1481 Dorota, c. wdwy Jana Rogali została spleacona z praw do działki Rogalińskiej. W 1481 Jan Rogala z Węgrzynowa, bratanek wdwy Jana Rogali sprzedał [prawa do] ww. działki Stanisławowi z Lipia h. Rogala (WolffZamek nr 43). W 1487 Jan z Oczesał podkarbi książę. zastawił działkę Rogalińską ww. Stanisławowi z Lipia. W 1504 ks. Anna Radziwiłłówna zamieniła z kaszt. czer. Aleksym Nadarzyńskim działkę Rogalińską na kamienicę Łysińską przyległą do stajni książę., położoną obok działki Trzelatkowskich (por. nr 147). W 1510 działka Rogalińska stanowiła własność braci Pawła i Michala z Machmatki i Lipia [braci Stanisława z Lipia?] (Warsz. 13, 607–608), którzy w tymże roku utracili ją jako zastaw długu w wysokości 30 kóp gr; zaciągniętego u braci Mrokowskich: Marcina kaszt. liw. i Jana archidiakona warsz. (WolffZamek nr 61). W 1528 Stanisław, s. Marcina Mrokowskiego przekazał działkę w dożywocie Baltazarowi Smosarskiemu (Szymosarskiemu) ze Smosarza h. Trzaska, lekarzowi ks. Stanisława i Janusza III, mężowi swej siostry Doroty Mrokowskiej (WolffZamek nr 79). Tenże w 1563 sprzedał działkę wdzie płoc.

palatini Masouiae fuerat in Varssouia^{4/2} ex opposito Szoppe^{14/6} ducalis et penes domum nobilis Nicolai^{14/7} de Strzelat̄kowo^{14/c} ^{14/8} consistentem, perpetue donavit et resignavit.

[15] MK 8, 2

Nowogród, 2 grudnia 1472

Or: MK 9, 18–18v

Kop. Archiwum Narodowe w Krakowie, Zbiór Zygmunta Glogera, sygn. ZZG 49, 75–77

Donatio Pirok^{15/1} ^{15/a-}sylvae Lantowo alias Michalowo^{15/2} -15/b 15/c

1472, feria quarta post festum sancti Andreae Apostoli in Nowigród^{15/3}, dux

Arnulfowi Uchańskiemu, od którego w 1568 została ona odkupiona przez króla Zygmunta Augusta (GieysztorowaPodzamcze 328, przyp. 21, tam wyszczególnienie licznych wzmianek źródłowych dot. wspomn. działki; SzaniawskaUkład 334; WredeDomus 21, 23, 27–28; K. Meyza, Źródła do dziejów terenu dzisiejszego Placu Zamkowego, w: ADWarsz. 4/1, 12–14. Na temat Baltazara Smosarskiego zob. H. Rutkowski, Smosarski, właściwie Szymoszański Baltazar, PSB 39, 350–351; GrabowskiElita 429).

^{14/4} Jan Rogala z Węgrzynowa i Sąhocina zw. także Węgrzynowskim, h. Rogala, s. Rogali z Pilchowa i Węgrzynowa, brat Rogali, mąż Małgorzaty, c. Turpina ze Smarzewa, o. Jana i Doroty, ż. Jakuba z Boglewic; w otoczeniu Janusza I występuje w 1418–1420, następnie chor. wysz. (1432–1439), marsz. dworu Bolesława IV (1439–1445), wda maz. (1445–1461); zm. 1461 (K. Pacuski, Rogala Jan, PSB 31, 389–391).

^{14/5} Węgrzynowo, w. par., pow. przas. (AHPMaz.; Wykaz: Zier. 375).

^{14/6} Szopa, budynek kancelarii sądów grodu i ziemi warsz., znajdujący się ul. Grodzkiej (Świętojańskiej), nieopodal zamku książ. w Warszawie, zburzony (z zachowaniem piwnic) w czasie zabudowy przedzamcza za panowania Zygmunta Augusta (GieysztorowaPodzamcze 328; SzaniawskaParcele 29; SzaniawskaUkład 334; Warszawa 1980, 27; A. Świechowska, Badania archeologiczne a odbudowa Zamku Królewskiego i jego otoczenia, przedruk w: Restytucja Zamku Królewskiego w Warszawie, red. T. Polak, Warszawa 2001, s. 47–49; WredeDomus 18, 20; K. Meyza, Źródła do dziejów terenu dzisiejszego Placu Zamkowego, w: ADWarsz. 4/1, 12–13).

^{14/7} Mikołaj Trzelatkowski (Strzelatkowski) z Trzelatkowa (Strzelat̄kowa) (zob. przyp. 14/8) oraz z Ręczaj w pow. warsz., h. Rogala, s. Jana Milonowskiego, o. Jerzego i Jadwigi, po raz pierwszy występuje w źródłach w 1476 (zob. nr 64), podsędek czer. (1491–1493), stolnik czer. (1494–1510), chor. wysz. i zakr. (1526) (SHGWarsz. 243; WolffZamek nr 35; PacuskiSpis; PiberSpis; I. Gieysztorowa, Ręczajski Wojciech, PSB 31, 240, tam błędna informacja, że Mikołaj Trzelatkowski zm. w 1502).

^{14/8} Trzelatkowo [w źr. także Strzelat̄kowo], w., pow. grój., par. Błędów. AHPMaz. – Trzelatkowo Wielkie i Trzelatkowo Małe, ob.: Trzylat̄ków Duży (PerthéesMaz. – Trylat̄ków; MapaKwat.; Wykaz; Bijak 209).

^{15/a-b} MK 9: silve Lanthowo alias Michalowo.

Boleslaus^{1/2} generoso Andreae Pirok de Cobilino^{15/4} tribuno Livensi propter fidelia eius servitia sedecim mansos mensurae Culmensis sylvae Lanthowo seu Michalowo una cum germanis suis illustrissimis ducibus Masoviae^{15/5} dedit. Insuper eidem quattuordecim mansos mensurae Culmensis eiusdem sylvae Lantowo alias Michalowo sedecim mansis in primo privilegio contentis adiacentes per dedit et in titulum heareditarium inscripsit et donavit.

[16] MK 8, 2

Warszawa, 19 grudnia 1472

Or. 1. MK 9, 19; 2. AGAD, perg. 1528

Wyd. WolffZamek nr 36

Domus Stricharczyk^{16/1}

Varsz[oviae]

1472, sabbato ante sancti Thomae apostoli in Varszouia^{4/2}, dux Boleslaus^{1/2} domum suam ducalem iuxta claustrum Barnadini^{16/2} [s] sancti sitam vocatam Vaszultowski^{16/a} provido Alberto Stricharczik dedit pereptue.

^{15/c} Na marginesie dłoń z wyprostowanym palcem wskazującym.

^{15/1} Andrzej Pirog z Kobylina, h. Modzele, s. Adama Piroga z Domiszewa w pow. ciech. i Kobylina, brat Mikołaja star. nowogródzkiego i Stanisława pisarza łomż. (MZH nr 560, 564), wojski liw. (1471–1473) i łomż. (1473–1497). W 1486 odstąpił Michalowo swoim bratanom, a sam osiadł w Burzynie w z. wis.; protoplasta Burzyńskich h. Modzel-Trzywdar (Bon. 2, 258. Z kolei Bon. 10, 248–249 oraz Kapica nr 28, 221 przypisują Pirogowi h. Pobóg; zob. też SHGLiw. 108; PacuskiSpis).

^{15/2} Łętowo inaczej Michalowo, las położony między w. Zgleczewo i Godlewo (i dalej na północ?), fragment puszczy Łętowo (zob. przyp. 8/5; WolffNazwy 94). Chodzi tu o obszar, na którym powstało później Michalowo, w. w pow. nur., par. Czyżewo Kościelne, ob. Michalowo Wielkie (AHPMaz.; Wykaz; zob. przyp. 18/6).

^{15/3} Nowogród, m., z. łomż., lok. przed 1428. Prawd. było ośrodkiem kasztelanii, którego rolę przejął z czasem gród w Łomży, siedziba starostwa niegrodowego (Zier. 281; PazyraGeneza 138, 195; WolffŁomża 29).

^{15/4} Kobylin, w., pow. koln., par. Dobrzyjałowo.

^{15/5} Tj. z Konradem III (zob. przyp. 130/2), Kazimierzem III (zob. przyp. 277/1) i Januszem II (zob. przyp. 225/3).

^{16/a} MK 9: domus Basaltowski extra muros Warschouien[ses]; AGAD, perg. 1528: Bazaltowski extra muros Warschouien[ses].

^{16/1} Wojciech Strycharczyk, opatrzny.

^{16/2} Klasztor Bernardynów przy kośc. św. Anny na Przedmieściu Czerskim, ufundowany w 1454 przez ks. Annę Bolkową, miejsce wiecznego spoczynku ks. Anny Radziwiłłówny (W.F. Murawiec, Bernardyni warszawscy. Dzieje klasztoru św. Anny w Warszawie 1454–1864, Kraków 1973; GrabowskiDyn. 460–461, 485–487; AHPMaz., plan Warszawy).

[Warszawa, 21 grudnia 1472^{17/a}]

Or: MK 9, 19

Domus ^{17/b} palatini **Wąnsz**^{17/c 17/1}

Varszoviae

Anno eodem et die, dux Boleslaus^{1/2} propter fidelia servitia magnifici Nicolai Wąnsz de Dobrzankowo^{17/2} palatini Masouiae eidem domum cum tota area^{14/3} in medio domorum venerabilis magistri Nicolai^{17/3} de Mnischewo^{17/4} Cracoviensis canonici ex una, et nobilis Nicolai^{14/7} de Trzylathkowo^{17/d 14/8} partibus ex altera ex opposito Soppe^{14/6} sitam dedit perpetue.

^{17/a} MK 9: Anno Domini millesimo etc. secundo, die, loco [ut supra]. *Poprzednia zapiska, k. 19*: Anno Domini millesimo etc., loco et testibus ut supra, feria secunda sancti Thome Apostoli. *Wcześniejsza zapiska, k. 19*: in Warschouia.

^{17/b} MK 9: domini.

^{17/c} MK 9: Wanschs.

^{17/d} MK 9: Strzelathkowo.

^{17/1} Mikołaj Wąż z Bogatego, z Dobrzankowa w pow. przas., h. Prawda, s. kaszt. ciech. Mikołaja Węża z Białynina, potem z Dobrzankowa (zm. 1456), o. Jana (podczaszego czer.), Jakuba (kan. warsz.), Pawła i Zygmunta Bogackich, córek N.N.: ż. [Jakuba?] Parysa i ż. Stanisława Lekowskiego; chor. ciech. (1451–1460), chor. czer. (1461–1463), kaszt. czer. (1463–1469), wda czer. (1469–1480); zm. 1481 (M. Woźniakowa, Mikołaj Wąż, PSB 21, 104–105; PacuskiSpis).

^{17/2} Dobrzankowo, w., pow. przas., par. Bogate (Zier. 157).

^{17/3} Mikołaj z Mniszewa h. Kościeszka, s. Stanisława podskarbiego maz. i Wichny, c. Mikołaja ze Złotopolic, bratanek Szczepana prep. warsz. i kanclerza księż., student (1448), bak. (1451) i magister sztuk wyzw. (1457) Uniw. Krak. (MUK 1 nr 48e/071; KProm. nr 51/16B, 57/2M), student teologii i prawa we Włoszech, kan. ploc. (1464), kanclerz kolejno ks. Kazimierza III, Bolesława V i Konrada III oraz jego małoletnich synów Stanisława i Janusza III; kan. krak. (1470), warsz. (1473), pułt. (1476), dziekan ploc. i warsz. (1476), archidiakon (1479) i oficjał warsz. (1481–1498); zm. 1507 (M. Woźniakowa, Mikołaj z Mniszewa, PSB 21, 127–128; K. Pacuski, Stefan (Szczepan) z Mniszewa, PSB 47, 170; P. Dembiński, Poznańska kapituła katedralna schyłku wieków średnich. Studium propozograficzne 1428–1500, Poznań 2012, s. 571–573; GrabowskiElita 409–411).

^{17/4} Mniszewo, w., pow. nowom., par. Nowe Miasto; AHPMaz. wymienia: Mniszewo Wielkie i Mniszewo Średnie (pow. nowom.) oraz Mniszewo Małe (pow. ciech.), ob. odpowiednio: Miszewo Wielkie, Miszewo-Dębiny, cz. w. Miszewo Wielkie oraz Czernie, cz. w. Nowe Miasto (Wykaz; Zier. 265).

Or: MK 9, 21v

Zielony Grąd^{18/b 18/1}

[districtus] Warsz[oviensis]

1473, feria quinta ante Laetare, Anunciacionis Mariae Virginis, dux Boleslaus^{1/2} nobili Jacobo^{18/2} de Konarzewo^{18/3} decem mansos mensurae Culmensis in Zielonygrand penes granicies Biale^{18/4}, Klossow^{18/5}, Michalowo^{18/6} ex utraque Jaziorko^{18/7} in districtu Warszouiensi sitos dedit perpetue.

^{18/a} MK 9: in Lomza.

^{18/b} MK 9: Syelony grand.

^{18/1} Zielonygrąd, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. nur., par. Czyżewo Kościelne: Kraszowo-Zielonygrąd (ob. Kraszewo Czarne), Murawskie-Zielonygrąd (ob. Murawskie-Czachy, Murawskie-Miazgi), Stokowo-Zielonygrąd (ob. Stokowo-Bučki, cz. w. Jażwiny-Koczoty) i Zabiele-Zielonygrąd (ob. Zabiele-Pikuły) (AHPMaz.; Wykaz).

^{18/2} Jakub z Konarzewa, h. Pobóg, s. Gosława (MK 9, 21v), mierniczy książ., zapewne od jego zajęcia powstała nazwa osady Konarzewo-Mierniki (Bon. 11, 56).

^{18/3} Konarzewo, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. ciech., par. Gołymino Kościelne: Konarzewo Wielkie (ob. cz. w. Konarzewo-Marcisze), Konarzewo-Gołąbki (ob. cz. w. Mierniki), Konarzewo-Marcisze, Konarzewo-Mierniki (ob. Mierniki), Konarzewo-Rzeczki (ob. Konarzewo-Reczki, cz. w. Konarzewo-Marcisze), Konarzewo-Skuże (ob. Konarzewo-Skuze, cz. w. Mierniki), Konarzewo-Sławki, Konarzewo-Święchy (osada uwzględniona na MapaKwat.; nie występuje już na MTop. 1925; prawd. weszła w skład Konarzewa-Sławek lub Konarzewa-Marcisz) (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 217). Z Konarzewa pochodzili Konarzewscy h. Pobóg (Kapica nr 272; Bon. 11, 56–59).

^{18/4} Biale, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. nur., par. Czyżewo Kościelne. AHPMaz. wymienia: Biale-Kwaczoły, Biale-Miształe, Biale-Pieczonki Biale-Stare, Biale-Zięjta; ob. istnieją: Biale-Kwaczoły, Biale-Gieźki, Biale-Miształe, Biale-Papieże, Biale-Szczepanowice, Biale-Zieje (Wykaz).

^{18/5} Kłosy, cz. w. Stokowo, pow. nur., par. Czyżewo Kościelne, ob. Stokowo-Szerszenie (AHPMaz.; Wykaz).

^{18/6} Michalowo, w., pow. nur., par. Czyżewo Kościelne, następnie Michalowo-Wróble i Michalowo-Piotrasze (PerthéesMaz.); ob. Michalowo Wielkie (AHPMaz.; Wykaz; zob. przyp. 15/2).

^{18/7} Jaziorko, być może jeziorko, niezident., pow. nur.

[19] MK 8, 2

[Nur, 7 kwietnia 1473^{19/a}]

[Nur, 29 lipca 1447^{19/b}]

Or: MK 9, 23v–24

Decem mansi penes Kuleski^{19/c 19/1} d[istrictus] Warsz[oviensis]
Anno eodem et die, dux Boleslaus^{19/2} decem mansos mensurae Culmensis sui
ducatus inter granicies Kuleski et Skłodz^{19/3} haereditates [s] in districtu
Warszouiensi prope Nur^{7/3} sitos nobili Christino^{19/4} de Budzyno^{19/5} dedit
pereptue.

^{19/a} MK 9: Anno, die, loco et testibus ut supra. *Wcześniejsza zapiska, k. 23*: Anno, loco et testibus ut supra, feria quarta post dominicam Iudica in Nur.

^{19/b} MK 9, 24: Actum et datum in Nur, sabbato die post festum sancti Jacobi Apostoli, anno Domini millesimo quadringentesimo quadragesimo septimo. *Jest to data dokumentu Bolesława IV, potwierdzonego przez Bolesława V na prośbę Piotra i Jana synów Krystyna z Budzyna.*

^{19/c} MK 9: Kulesky.

^{19/1} Kuleszki, cz. w. Nienalty, pow. nur., par. Andrzejów. AHPMaz., PerthéesNur.; MapaKwat.: Nienalty-Kuleszki, później Kuleszki-Nienalty (MTop. 1925; Wykaz; Zier. 234).

^{19/2} Bolesław IV, ks. czer.-warsz., ur. 1418/1420, s. ks. Bolesława Januszowica oraz Anny ks. ratneńskiej, mąż Barbary, c. Aleksandra Włodzimierzowica ks. kij. (zob. przyp. 153/2), o. Konrada III (zob. przyp. 130/2), Kazimierza III (zob. przyp. 277/1), Anny, ż. Przemysława II ks. cieszyńskiego, Bolesława V (zob. przyp. 1/2), Zofii i Janusza II (zob. przyp. 225/3); zm. 1454 (K. Maleczyński, *Bolesław IV*, PSB 2, 280–281; *Rodowód 157–188*; *GrabowskiDyn. 477–478*; J. Tęgowski, *Anna i Barbara – księżne mazowieckie z XV wieku. Przyczynek do genealogii Piastów mazowieckich*, w: *Spółeczeństwo i polityka do XVII wieku. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Waclawa Odyńca w 70-lecie urodzin*, red. J. Śliwiński, Olsztyn 1994, s. 97–104; *WolffStudia, Tablica podziałów Mazowsza w latach 1370–1526*).

^{19/3} Skłody, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. nur., par. Zaręby Kościelne: Skłody (ob. Skłody-Stachy), Skłody-Piotrowięta (ob. Skłody-Piotrowice) i Skłody Średnie (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 334–335; zob. nr 59).

^{19/4} Krystyn z Budzyna, szl., o. Piotra i Jana, zm. a. 1473 (MK 9, 23v).

^{19/5} Budzyno, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. mak., par. Maków; AHPMaz. wymienia: Budzyno-Bolki, Budzyno-Nawiry, Budzyno-Walendzięta; ob. istnieją: Budzyno, Budzyno-Bolki, Budzyno-Lipniki (Wykaz; Zier. 127).

[20] MK 8, 2

[Nur, 8 kwietnia 1473^{20/a}]
[b.m., a. 8 grudnia 1429^{20/b}]

Or: MK 9, 24–24v

Panthkowo^{5/4} d[istrictus] Warsz[oviensis]
Anno eodem et die, dux Joannes^{6/2} triginta mansos mensurae Culmensis Panthkowo nuncupatos inter granicies Rissiewska^{20/1}, Zgleczewska^{5/3}, Podgorka^{5/2} et Polaska^{5/5} iacentes in districtu Warszouiensi prope Nur^{7/3} sitos nobilibus Paulo^{20/2} et Joanni^{20/3} de Panthkowo dedit et donavit perpetue.

[21] MK 8, 2

[Nur^{21/a}], 14 kwietnia 1473

Or: MK 9, 25

Lantowo^{21/b 8/5} d[istrictus] Warsz[oviensis]
1473, feria quarta post dominicam Palmarum, dux Boleslaus^{1/2} medium octavum iuger alias morgi circa granicies Choroman^{21/1}, Harinek^{21/2} et Liesniewo^{10/4}, in Lesniewo haereditate in districtu Warszouiensi prope Nur^{7/3} situm Joanni^{21/3} et Nicolao^{21/4} de Liesniewo^{10/4} donavit perpetue.

^{20/a} MK 9: Anno, die, loco et testibus ut supra. *Poprzednia zapiska, k. 24*: Anno, loco et testibus ut supra, feria quinta ante Ramispalmarum. *Wcześniej nagłówek, k. 22v*: Stacio Nur.

^{20/b} MK 9 nie podaje daty dokumentu Janusza I, potwierdzonego przez Bolesława V na prośbę Dominika z Pętkowa.

^{20/1} Rysiewo, w., pow. nur., par. Zuzola, ob. Zgleczewo Szlacheckie (AHPMaz.; Wykaz; zob. przyp. 5/3).

^{20/2} Paweł z Pętkowa, szl., brat Jana, wzmiankowany także w 1440 (MK 3, 152v).

^{20/3} Jan z Pętkowa, szl., brat Pawła, wzmiankowany także w 1440 (MK 3, 152v).

^{21/a} MK 9, 22v, nagłówek: Stacio Nur.

^{21/b} MK 9: Lanthowo. Być może nazwa Łętowo pojawia się omyłkowo, zamiast Leśniewa.

^{21/1} Choroman, zapewne chodzi o Jana Choromana z Jaźwin, czyli Choromanów (MK 9, 77v) bądź Stanisława Choromana z Jaźwin, czyli Choromanów (zob. przyp. 86/2).

^{21/2} Jan Harynek z Obrębu w pow. przas., h. Lubicz (Pap. 434; Kapica nr 175; Bon. 7, 245, przypisuje mu h. Habdank), o. Piotra, Pawła i Hieronima, mąż Katarzyny (Ep. 3, 19), w 1476 podsedek ciech. (MK 9, 77v), właśc. Mianowa w z. nur., zm. a. 1482 (MK 6, 147).

^{21/3} Jan z Leśniewa.

^{21/4} Mikołaj z Leśniewa.

Or: MK 9, 24v, 28v–29

Gumowo^{22/1}

d[istrictus] Warsz[oviensis]

Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} decem mansos mensurae Culmen-
sis sui ducatus circa granicies Lipski^{22/2}, Oldakowskie^{22/3}, Janczewskie^{22/4},

^{22/a} MK 9: Suliborskie (zob. Sulborze, przyp. 22/12).

^{22/b} MK 9: sex mansos.

^{22/1} Gumowo, w., pow. nur., par. Czyżewo Kościelne, ob. cz. w. Gumowo-Dobki (AHPMaz.; Wykaz). Nazwa wsi zapewne przeniesiona, być może pochodząca od Gumowa w z. wysz., par. Skolatowo. Na temat Gumowskich z Gumowa h. Pobóg zob. Kapica nr 159; Bon. 7, 191–192.

^{22/2} Jan Lipski z Lipy i Kossobud w pow. rac., również z Modły i Otoczni w pow. mław., później także z Gumowa w z. wysz., h. Pobóg, właśc. m.in. Lipy w pow. nur., Roman i Dybły w z. wis.; s. Piotra z Otoczni, brat Macieja kanc. płoc., Piotra, Jakuba i Andrzeja, mąż Elżbiety z Witkowiec w pow. gost., o. Macieja z Gumowa i Doroty, ż. Włodzimierza z Milonowa podczaszego warsz.; podsędek zawkrz. (1459), podsędek zakr. (1461–1464), podkom. warsz. (1464–1471), sędzia zakr. (1470), skarbnik płoc. (1471–1474), podsędek zawkrz. (1472–1477), kaszt. wis. (1472–1489). Po raz pierwszy wspomn. w źr. w 1455, przebywał na dworze ks. płoc. Siemowita VI i Władysława II, po ich śmierci, w 1462, przeszedł na służbę Konrada III, a od 1471 – Kazimierza III; zm. a. 4 VI 1489 (WolffStudia 297; WiśniewskiOsad. 154–155; SHGPłoc. 166, 202, 224; P.A. Dmochowski, Próba sformułowania kryteriów określających przynależność rodową średniowiecznego rycerstwa – osadników pogranicza mazowiecko-podlaskiego, w: Rody, rodziny Mazowsza i Podlasia. Źródła do badań genealogicznych, red. D. Rembiszewska, H. Krajewska, Łomża 2013, s. 253–255; M. Kopiec, Ród Pobogów w wiekach średnich, Wrocław 2013, mps pracy doktorskiej w Bibliotece Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego, s. 58–70; PacuskiSpis). Wg K. Pacuskiego Jan Lipski był synem Świętosława z Lipy (PacuskiMożn. 339).

^{22/3} Oldaki, w., pow. nur., par. Czyżewo Kościelne, ob. Oldaki-Magna Brok (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 285).

^{22/4} Janczewo, w., pow. nur., par. Zuzola, ob. Janczewo Wielkie i Janczewo-Sukmanki (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 196). Wieś była gniazdem Janczewskich h. Lubicz (Bon. 8, 179–180).

^{22/5} Szeligi, pow. nur., par. Czyżewo Kościelne, następnie cz. w. Gumowo-Dobki. PerthéesNur. uwzględnia jeszcze trzy osobne wsie: Szeligi, Gumowo i Dobki Lipa, natomiast MapaKwat. jedynie Gumowo-Dobki i Lipskie (AHPMaz.; Wykaz).

^{22/6} Jan z Gumowa w pow. nur., s. Macieja, brat Stanisława, Andrzeja, Mikołaja i Więclawa.

^{22/7} Stanisław z Gumowa w pow. nur., s. Macieja, brat Jana, Andrzeja, Mikołaja i Więclawa.

^{22/8} Andrzej z Gumowa w pow. nur., s. Macieja, brat Jana, Stanisława, Mikołaja i Więclawa.

^{22/9} Mikołaj z Gumowa w pow. nur., s. Macieja, brat Jana, Stanisława, Andrzeja i Więclawa.

^{22/10} Więclaw z Gumowa w pow. nur., s. Macieja, brat Jana, Stanisława, Andrzeja i Mikołaja.

^{22/11} Maciej z Gumowa w pow. nur., o. Jana, Stanisława, Andrzeja, Mikołaja i Waclawa.

^{22/12} Sulborze, w., pow. nur., par. Zuzola, ob. Szulborze Wielkie (AHPMaz.; Wykaz). Wieś była gniazdem Sulborskich h. Mora (Kapica nr 538).

^{22/13} Jakub Sep z Gumowa w pow. nur.

Zelazowskie^{7/1}, ^{22/a} Zeliskie^{22/5} et alias Zelazowskie, Gumow[o] nuncupatos in districtu Warszouiensi sitos prope Nur nobilibus Joanni^{22/6}, Stanislao^{22/7}, Andree^{22/8}, Nicolao^{22/9}, Vences[lao]^{22/10} filiis Mathiae^{22/11} quattuor a granitiis Janczewskie et Suliborskie^{22/12} [et] Jacobo Sep^{22/13} ^{22/b} a graniciis Lipskie et Oldakowskie, haeredibus de Gumowo pro quadraginta quinque sexagenis grossorum vendidit perpetue.

[23] MK 8, 2

[Nur, 23 lipca 1473^{23/a}]

Or. MK 9, 29–29v

^{23/b} **Commutatio Camiąnka^{23/1} et Bodlewo [s]^{23/2–23/c} in districtu Warszouiensi Anno eodem et die, dux Boleslaus^{1/2} decem mansos mensurae Culmensis sui ducatus inter granicies Camienskie, Przidanowskie^{23/3}, Biale^{18/4}, Michalowskie^{18/6} et Bodlewo [s] in Camionka^{23/4} fluvio prope Nur^{7/3} sitos nobili Boruta^{23/5} de Bodlewo [s] pro bonis haereditariis ex causa commutationis resignavit perpetue.**

^{23/a} MK 9: Anno, die, loco et testibus [ut supra]. *Poprzednia zapiska, k. 29*: Anno, loco et testibus ut supra, feria sexta proxima post Marie Magdalene. *Wcześniej nagłówek, k. 28*: Stacio in Nur.

^{23/b-c} MK 9: Commutacio Camyanka et Godlewo.

^{23/1} *Być może chodzi o w. Godlewo-Kamianka, która weszła w skład w. Godlewo Wielkie w pow. nur., par. Zuzola (AHPMaz.; Wykaz; osada nie została uwzględniona na mapach: PerthéesNur. i MapaKwat.).*

^{23/2} *Godlewo, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. nur., par. Zuzola. AHPMaz. wymienia: Godlewo Wielkie, Godlewo-Gnochy, Godlewo-Luby, Godlewo-Mierniki, Godlewo-Plewy, Godlewo-Warsze; ob. istnieją: Godlewo-Bački, Godlewo-Luby, Godlewo-Kolonia, Godlewo-Mierniki, Godlewo-Milewek, Godlewo-Warsze, Godlewo Wielkie (Wykaz; Zier. 178). Godlewo było gniazdem Godlewskich h. Gozdawa (Bon. 6, 151–161).*

^{23/3} *Przidanowo, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. nur., par. Czyżewo Kościelne i Nur. AHPMaz. wymienia: Drewnowo-Przidanowo, Konarze-Przidanowo, Łętowo-Dmochy, Łętowo-Godlewo, Łętowo-Kalinowo. PerthéesNur. odnotowuje osady: Drewnowo-Gołynia i Konarzewo, natomiast MapaKwat.: Drewnowo-Gołyń, Drewnowo-Dmoszka i Drewnowo-Konarze; ob. istnieje jedynie w. Drewnowo-Konarze (Wykaz; Zier. 311–312).*

^{23/4} *Kamionka, rz. w dorzeczu Bugu; być może chodzi o przepływającą przez w. Godlewo obecną Pukawkę Drugą, pr. dopływ Pukawki.*

^{23/5} *Boruta z Godlewa. W 1479–1480 wraz z Zygmuntem i Warszem z Godlewa (swymi braćmi?) toczył proces ze Stanisławem i Andrzejem z Białych w pow. nur. (AOFPult. 111, k. 232, 233, 262, 278, 281). Wspomn. w WarszDis. 1, 88.*

[24] MK 8, 2v

[Nur, 25 lipca 1473^{24/a}]

Or: MK 9, 30

Pansche^{24/1} **Zebronis**^{24/2} d[istrictus] Nuren[sis]
Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} sex mansos mensurae Culmensis sui
ducatus protendentes a graniciebus Michalowskie^{18/6} penes Czynsewski^{8/1} et
Clossy^{18/5} in Pansche haereditate in districtu Nurensi sitos nobili Paulo Zebro
de Panschewo donavit perpetue.

[25] MK 8, 2v

[Nur, 25 lipca 1473^{24/a}]

Or: MK 9, 30

Preco Nurensis d[istrictus] Nuren[sis]
Anno et die eodem, dux Boleslaus^{1/2} unum iuger pro horto terrae mensurae
Culmensis penes hortum Lenconis^{25/1} alias quartum a fossato et ponte iacens
provido Stanislao^{25/2} preconi Nurensi donavit perpetue.

[26] MK 8, 2v

Ostrowia, 27 lipca 1473

Or: MK 9, 30–30v

4 iugera Kamiencyk^{26/1} d[istrictus] Nuren[sis]
Anno et die eodem in crastino sanctae Annae in Ostrouia^{6/3}, dux Boleslaus^{1/2}
volens adaugere bona ducatus sui quattuor morgos mensurae Culmensis ad

^{24/a} MK 9: Anno, die, loco et testibus ut supra. *Poprzednia zapiska*, k. 29v: Anno, loco et testibus ut supra, die dominico ipso die sancti Jacobi Apostoli.

^{24/1} Pęszewo, w., pow. nur., par. Czyżewo Kościelne. *AHPMaz. wymienia Pęszewo-Kawalki i Pęszewo-Stasiny; ob. Grabniak, cz. w. Szulborze Wielkie (Wykaz; Zier. 293).*

^{24/2} Paweł Żebro z Pęszewa, szl., o. Stanisława Żebrowskiego z Pęszewa (*ADP, Depositiones testium* 149, 46–46v).

^{25/1} Leńko, właśc. ogrodu w Nurze[?].

^{25/2} Stanisław, woźny nur., opatrny.

^{26/1} Kamiencyk, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. nur., par. Nur; *AHPMaz. wymienia Kamiencyk Wielki (gniazdo Kamińskich h. Rawicz zob.*

duo molendina^{26/2} super fluvio Zuzola^{26/3} prope Nur^{7/3} iacentia, videlicet duos morgos ad molendinum inferius et duos ad molendinum superius, nobili Petro^{26/4} de Kamienczyk molendinatori donavit perpetue.

[27] MK 8, 2v

[Ostrowia], 27 lipca 1473

Or: MK 9, 30v

3 mansi Petro^{26/4} de Camienczik^{26/1} d[istrictus] Warsz[oviensis]
Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} tres mansos mensurae Culmensis sui ducatus inter granicies praepositi Zuzel^{27/1} [et] Oltarzewskie^{27/2}, videlicet unum mansum l a n g u cum rippa fluvii Buk^{27/3} et duos mansos mericae in districtu Warszouiensi prope Nur^{7/3} situs nobili Petro de Kamienczik pro 18 sexagenis grossorum vendidit perpetue.

[28] MK 8, 2v

[Ostrowia], 27 lipca 1473

Or: MK 9, 30v

^{28/a-}**Haeredum de Prosiennicza^{11/1 -28/b} sex mansi** d[istrictus] Warsz[oviensis]
Eodem anno et die, idem dux Boleslaus^{1/2} sex mansos mensurae Culmensis penes granicies episcopi^{28/1}, Rinolthowskie^{28/2} et Proszienkie, tres mansos

Bon. 9, 203–204), Kamieńczyk-Jankowice (ob. Kamieńczyk-Jankowięta), Kamieńczyk-Piskorki (ob. Kamieńczyk-Borowy), Kamieńczyk-Ryciorki (Wykaz).

^{26/2} *Młyny, jako dziewięty i dziesiąty, wspomn. w LM 1565 II, 168.*

^{26/3} *Zuzalka, rz., pr. dopływ Pukawki. Wg informacji podawanych przez ESHP Zuzalkę można utożsamiać z Płonką, pr. dopływem Bugu (zob. przyp. 55/1) (ESHP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/401447>).*

^{26/4} *Piotr z Kamieńczyka, szl., młynarz.*

^{27/1} *Zuzola, w. par., pow. nur., ob. Zuzela (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 401). Zuzola była włas. opactwa kanoników regularnych w Czerwińsku, a przy kość. par. mieściła się prepozytura klasztoru (A. Baranowska, Fundacja klasztoru kanoników w Czerwińsku i jego uposażenie w dobra ziemskie, „Roczniki Łowickie” 3, 2005, s. 174, 177, 179).*

^{27/2} *Oltarze, w., pow. nur., par. Zuzola, ob. Oltarze-Golacze (AHPMaz.; Wykaz).*

^{27/3} *Chodzi tu o Bug, l. dopływ Narwi (ESHP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/31147>).*

^{28/a-b} *MK 9: Heredum de Prosszyennicza*

^{28/c} *MK 9: Poschlabyel.*

super Gutti^{28/3} g r a d u, duos penes granicies Prussienskie circa Richlabiel^{28/c}
^{28/4} et unum mansum inter granities Stilangi^{28/5} et Prossienskie in districtu
Warszouiensi prope Ostrowia^{6/3} sitos nobilibus Nicolao^{11/5}, Martino^{11/6} et Paulo^{11/7}
filiis olim ^{28/d} de Prosiennicza pro 24 sexagenis grossorum vendidit perpetue.

[29] MK 8, 2v

[Warszawa, 1 sierpnia 1473^{29/a}]

Or. MK 9, 31

Warssouiensis^{29/b} advocati mansus in Wisniewo^{29/1} d[istrictus]
Warszouien[is]

Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} unum mansum mensurae Culmensis inter
alios chmethonum mansos eiusdem villae Vissniewo iacentem in Wissniewo
haereditate in districtu Warszouiensi situm famato Petro^{29/2} de Wissniewo
advocato donavit perpetue.

[30]^{30/a} MK 8, 2v

[Warszawa, 2 września 1473^{30/b}]

Or. MK 9, 32v

Duo mansi sanctuarii in Jadowo^{30/1}.

^{28/d} MK 9: Stanisłai.

^{28/1} *Chodzi zapewne o w. Pęchratka, być może także w. Króle i Kalinowo w pow. nur., par. Somowo, należące do biskupstwa płoc., a graniczące od wschodu i południowego wschodu z Rynoltami i Gutami.*

^{28/2} *Rynolty, w. pow. ostrow., par. Somowo. Nazwa osady od Rynolta h. Rawicz (zob. przyp. 57/9).*

^{28/3} *Guty, w. pow. ostrow., par. Ostrowia, ob. Guty-Bujno (AHPMaz.; Wykaz).*

^{28/4} *Poschła Biel, bagno, pow. ostrow. (WolffNazwy 139).*

^{28/5} *Stylągi, w. pow. ostrow., par. Somowo, ob. Mrocзки-Stylongi (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 351).*

^{29/a} *MK 9: [die] dominico proximo ante Dominici etc. Nagłówek zapiski: In Warschouia, advocati mansus in Wyssnyewo.*

^{29/b} *MK 9: In Warschouia.*

^{29/1} *Wiśniewo, w. par., pow. warsz., ob. Wiśniew (SHGWarsz. 315; Bijak 220; NowDzieje 2, 548).*

^{29/2} *Piotr z Wiśniewa, sławetny, wójt w Wiśniewie.*

^{30/a} *Dopisek na marginesie strony, będący jedynie kopią nagłówka oryginalnej zapiski w MK 9. W MK 9 na tej samej karcie znajduje się zapiska, która w MK 8 została skopiowana na brudnopisowej karcie 26 (nr 279). Tak dopisek, jak i k. 26 spisał ten sam pisarz.*

[Warszawa^{31/a}], 4 września 1473

Or: MK 9, 33–33v

^{31/b-}**Camionka**^{31/1} **Szostkowskich Sosnkowskich**^{-31/c} d[istrictus]
Warszouiensis
1473, sabbato proximo ante Nativitatis Mariae Virginis, dux Boleslaus^{1/2}
12 mansos mensurae Culmensis Camionka nuncupatos sui domini prope
villas Wiszniewo^{29/1} et Młęczino^{31/2} et penes granicies Ossowinskie^{31/3} et Szostak^{31/4}
ac inter fluvios Ossownicza^{31/5} et Camionka^{31/6} sitos cum utraque eorundem
fluviorum rippa in districtu Warszouiensi honorabili et nobili Petro^{31/7}
notario terrae Warszouiensis et Joanni^{31/8} germanis olim Laskary^{31/9} de Sosnkowo^{31/10}
in ius haereditarium inscripsit et incorporavit.

^{30/b} MK 9: Anno, loco, die et testibus ut supra. *Poprzednia zapiska, k. 32v*: Anno Domini mi^o cccc^o lxxiii^o feria quinta in crastino sancti Egidii in Warschowya.

^{30/1} *Jadowo, w. par., pow. kam., ob. Jadów (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 74).*

^{31/a} MK 9, 32v, nagłówek: Stacio Warschowyensis.

^{31/b-c} MK 9: Donacio Camyonka Sosnkowskich.

^{31/1} *Kamionka, w., pow. warsz., par. Wiśniewo (SHGWarsz. 98–98; Bijak 87).*

^{31/2} *Młęczino, w., pow. warsz., par. Wiśniewo, ob. Młęczin (SHGWarsz. 157–158; Bijak 131).*

^{31/3} *Dobra ossowieńskie w z. liw. obejmowały Ossówno (AHPMaz.: Ossówno Stare) oraz Ossówno Nowe (ob. Nowa Wieś) w parafiach Czerwonka i Pniewnik (SHGLiw. 142–145; Bijak 138, 147).*

^{31/4} *Mikołaj Szostak z Wierzbna i Jaworka w z. liw., h. Prus, o. Jana Szostakowica, podrzędzczy kam. (1443–1448), podstępdek liw. (1474–1490) (SHGLiw. 222).*

^{31/5} *Ossownica, rz., l. dopływ Liwca, ob. Osownica (SHGLiw. 142; ESHP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/235802>).*

^{31/6} *Kamionka, rz., pr. dopływ Ossownicy (SHGLiw. 64; ESHP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/125983>).*

^{31/7} *Piotr Sosnkowski z Sosnkowa, h. Godziemba, s. Łaskarza, brat Jana; student (1463) i bak. sztuk wyzw. (1465) Uniw. Krak. (MUK 1 nr 63h/199; KProm. nr 65/33B); podpiasek, potem pisarz warsz. (1471–1476), kan. (1474–1476), kustosz (1476–1480), dziekan (1480–1509, 1512), oficjał (1498–1514) i prep. warsz. (1510–1512), kan. pozn. (od 1504), w 1518 wtrącony do więzienia przez bpa pozn. Jana Lubrańskiego, zm. ok. 1518, być może jako więzień (K. Pacuski, A. Sołtan, *Sosnkowski Piotr*, PSB 40, 539–540).*

^{31/8} *Jan Sosnkowski z Sosnkowa, z Kuchar, h. Godziemba, s. Łaskarza, brat Piotra prep. warsz., mąż Katarzyny z Kuchar, o. Aleksandryny, ż. Jana Popielskiego; łożniczy (1475) i kuchmistrz (1481–1486) Bolesława V, podstoli wysz. (1504–1505), zm. ok. 1507 (K. Pacuski, A. Sołtan, *Sosnkowski Piotr*, PSB 40, 539–540).*

^{31/9} *Łaskarz z Sosnkowa, h. Godziemba, o. Piotra i Jana, zm. a. 1473.*

^{31/10} *Sosnkowo, w., z. wysz., par. Żukowo Wielkie; AHPMaz.: Sosnkowo I, Sosnkowo II, Sosnkowo Górne, ob. Sosenkowo (SHGWysz. 53–54; Wykaz; Zier. 343).*

[32] MK 8, 2v

[Nur^{32/a}], 1 stycznia 1474

Or: MK 9, 41v

Prata curati Nurensis d[istrictus] Nuren[is]
1474, sabbato Circumcisionis Domini, dux Boleslaus^{1/2} quattuor iugera pratorum iacentia penes granicies Strzankowo^{32/1} ex utraque parte fluvii Zuzolka^{26/3} in districtu Nurensi sita honorabili Francisco^{32/2} plebano Nurensi donavit perpetue.

[33^{33/a}] MK 8, 2a

[Warszawa, 19 października 1473^{33/b}]

Or: MK 9, 34v

Młocziny^{33/1} d[istrictus] Warssch[oviensis]
Haereditas super unum mansum in Młocziny Małek^{33/2} civis Warschowiensis.

^{32/a} MK 9, 41, nagłówek: Stacio Nurensis.

^{32/1} Strękowo, w., pow. nur., par. Nur.

^{32/2} Franciszek, pleb. w Nurze. Znany w źr. od 1450 (Ep. 1, 46), w 1463–1463 toczył procesy, m.in. z prep. w Zuzoli (AOFPult. 110, k. 91, 106v); zm. przed 1476 (AOFPult. 111, 2v).

^{33/a} Karta wklejona, z jedną zapiską u góry strony.

^{33/b} MK 9: Anno Domini millesimo quadringentesimo etc. tercio, feria tertia proxima ante undecim milia Virginum. Nagłówek strony: Stacio Warschouiensis.

^{33/1} Młocziny, w., pow. warsz., ob. północna cz. Bielán, dz. Warszawy (SHGWarsz. 159–160; Bijak 131).

^{33/2} Gabriel Małek, mieszcz. warsz., brat Filipa, mąż Elżbiety (1473), ojczym Bernarda, o. Jakuba Małkowicza (MK 44, 470). Małek występuje w źr. od 1451, zm. a. 1496. Posiadał młyn pod Warszawą, zw. Małkowski, inaczej Ruda (Warsz. 4, 435). W 1507 młyn został sprzedany przez spadkobierców Małka burmistrzowi Starej Warszawy Marcinowi Roli. W 1538 młyn ten, nadal zw. Małkowski, był w posiadaniu Franciszka Roli, wnuka Marcina (MK 54, 445–445v) (K. Pacuski, Rola Marcin, PSB 31, 545; zob. przyp. 229/5; PP 3 nr 1343 – 1451; AE II 168v, 169v – 1466; RadSW nr 7, 31, 78, 85, 113, 146, 148, 183, 186, 193, 364, 660; ŁawNW nr 261, 459, 632, 668–669, 719, 732, 858; LM 1565. Indeksy 26; KoczorowskaRzem. 75).

[34] MK 8, 3

[Nur, 1 stycznia 1474^{32/a}]

Or: MK 9, 42

Usczanek^{34/1} d[istrictus] Nuren[sis]
Anno eodem et die, dux Boleslaus^{1/2} novem iugera in summitate haereditatis
Usczanek circa Grabowske^{10/3}, Kanthlewske^{34/2} granicies in districtu Nurensi
iacentia Stanislao Usczenski^{34/3} pro duabus sexagenis vendidit perpetue.

[35] MK 8, 3

[Nur, 1 stycznia 1474^{32/a}]

Or: MK 9, 42

Duo-mansi Prata oppidi Nur d[istrictus] Nuren[sis]
Anno eodem et die, dux Boleslaus^{1/2} prata dicta Trambolowo^{35/1} penes Stran-
kowske^{32/1}, Gothlewske^{23/2}, Oltarzewske^{27/2}, Dambianka^{35/2} granicies et penes
oppidum Nur^{7/3} iacentia oppidanis Nurensibus donavit perpetue.

[36] MK 8, 3

Warszawa, 11 stycznia 1474

Or: MK 9, 42v–43

Pogorzelec^{36/1} **Alexii Nadarzinski**^{36/2} d[istrictus] Warsz[oviensis]
1474, feria tertia post Epiphaniarum in Varszovia^{4/2}, dux Boleslaus^{1/2} propter
merita nobilis Alexii de Nadarzyno^{36/3} curiensis sui villam suam ducalem

^{34/1} *Uścianek, w., pow. nur., par. Zuzola, ob. Uścianek Wielki (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 373).*

^{34/2} *Kętlanka, w., pow. nur., par. Zuzola, ob. Kietlanka (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 210).*

^{34/3} *Stanisław Uścieński z Uścianka, od 1470 także z Dębianki w pow. nur. (MK 5, 143–143v), o. Piotra, studenta Uniw. Krak. (MUK 1 nr 71h/170), znany do 1478, zob. nr 72.*

^{35/1} *Trębolowo, łąki pod Nurem, w 1565 nazwane Strzembołowo (LM 1565 II, 166; WolffNazwy 177).*

^{35/2} *Dębianka, w., pow. nur., par. Zuzola, ob. Uścianek-Dębianka (AHPMaz.; Wykaz).*

^{36/1} *Pogorzelec, w., pow. kam., par. Kamieniec.*

^{36/2} *Aleksy Nadarzyński z Ruśca i Nadarzyn h. Radwan, s. Tomasz z w. Gąsiej, mąż Finety, c. Stanisława Boruty z Iłowa w z. gost., o. Jana, Jakuba, Feliksa, Aleksego i Walentego, marsz. dworu książ. (1475–1485), podkom. warsz. (1475–1504), star. warsz. (1483–1488), kaszt. czer.*

nuncupatam Pogorzelec in districtu Warssoviensi sitam viginti mansos in se continentem mensurae Culmensis donavit perpetue.

[37] MK 8, 3

[Wyszków, 12 stycznia 1474^{37/a}]

Or: MK 9, 44v–45

Mathias^{37/1} **doctor Sluzewicz**^{37/b} d[istrictus] Warsz[oviensis]
Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} sex virgulta agrorum Bissiorokowske^{37/2}
nuncupata inter agros civitatis Warszoviensis^{4/2} iacentia venerabili Mathiae de
Sluzewo^{37/3} doctori suo ab omnibus censibus liberavit.

[38] MK 8, 3

[Ciechanów, 26 lutego 1474^{38/a}]

Or: MK 9, 45v

Lanthkowo^{38/b 8/5} **tres mansi** d[istrictus] Nuren[sis]
Anno eodem, sabbato ante Valentini, dux Boleslaus^{1/2} tres mansos mensurae
Culmensis et quattuordecim virgulta sylvae Lantowo penes Cziemnie Zaramby^{38/1}

(1504–1524), marsz. Księstwa Mazowieckiego (1505), zm. ok. 1524 (SHGWarsz. 172, PacuskiMożn. 248–249; PiberSłużew 267). Mąż jego siostry Heleny Jan Rzwieński zakupił od ks. Bolesława włóki w Pogorzelcu (zob. nr 50).

^{36/3} Nadarzyn, m., pow. bl., lok. w 1453 (SHGWarsz. 171–172; PazyraGeneza 138, 196; Bijak 135).

^{37/a} MK 9: Anno, die, loco et testibus ut supra, in Wyskowo. Wcześniejsza zapiska, k. 43: Anno, loco et testibus ut supra, feria quarta post Epiphaniarum Domini.

^{37/b} MK 9: Sluzewycz.

^{37/1} Maciej ze Służewca, s. Stanisława, student (1453), bak. (1455) i magister sztuk wyzw. (1459), a także dziekan wydziału sztuk (1470) Uniw. Krak. (MUK 1 nr 53e/067; KProm. nr 55/32B, 59/18M, D1470), doktor dekretów (1472), archidiakon pułt. (1472–1488/1489), kan. ploc. (od 1473) i warsz. (od 1477), zm. ok. 1488/1489 (KSkarb. nr 15, 45, 121, 176, 767; SHGWarsz. 265; PiberSłużew 212).

^{37/2} Bisiorkowskie, pole położone między gruntami Starej Warszawy, zapewne należące wcześniej do rodziny Bisiorków (zob. RadSW, indeks; WolffNazwy 22). W 1518 Jan Bisiorek posiadał ogrody w pobliżu w. Wielka Wola (AGAD, perg. 1550).

^{37/3} Służewiec, w., ob. cz. Mokotowa, dz. Warszawy (SHGWarsz. 264–265; Bijak 188).

^{38/a} MK 9: Anno Domini ut supra, sabbato ante Invocavit in Czechonow.

^{38/b} MK 9: Lanthowo.

sui domini in districtu Nurensi sitos generoso Jacobo^{7/4} de Lyssakowo^{7/5} succamerario Lomzensi pro sex sexagenis grossorum vendidit perpetue.

[39] MK 8, 3

[Warszawa^{39/a}], 12 marca 1474

Or: MK 9, 46

Rippa piscinae in Radzimino^{39/1} d[istrictus] Warszov[iensis]
Eodem anno et die, sabbato ante Oculi, dux Boleslaus^{1/2} sedecim mansos
mensurae Culmensis paludinum et borrae inter Nieporęć^{39/2} et Słupno^{39/3} villas
ducales in districtu Warszoviensi iacentes, ex una parte penes granicies
Radzimino, ex alia vero parte incipiendo a graniciebus Renske^{39/4} alias mont-
tibus Luszne^{39/5} directe ad fluvium parvum Rudnik^{39/6} ad finem Golembiegiori^{39/7}

^{38/1} *Ciemne Zaręby, w., pow. nur., par. Rosochate Kościelne, ob. Zaręby Ciemne, cz. w. Zaręby-Bolędy (AHPMaz.; Wykaz).*

^{39/a} *MK 9, wcześniejsza zapiska, k. 45v: in Warschouia.*

^{39/1} *Radzimino, m., pow. warsz., lok. w 1475, ob. Radzymin (SHGWarsz. 229–231; Bijak 170).*

^{39/2} *Nieporęć, w., pow. warsz., par. Wieliszewo (SHGWarsz. 175; Bijak 137).*

^{39/3} *Słupno, w., pow. warsz., par. Kobyłka (SHGWarsz. 260–261; WolffOsad. 385–386; Bijak 187–188).*

^{39/4} *Rynia, w., pow. warsz., par. Radzimino, miejsce ujścia rz. Rządzy (zob. przyp. 60/1). Nazwa osady pochodzi od rzeki mającej swe źródła pod w. Rynia (pow. kam., par. Dobrze), która ob. jest dopływem Cienkiej uchodzącej do Rządzy. W średniowieczu to Rynia, a nie Rządza była uważana za rzekę główną (SHGWarsz. 251–252; Bijak 179; Ościłowski 4).*

^{39/5} *Łuzne, wzgórze lub pagórki, pow. warsz., obszar par. Radzimino (WolffNazwy 96; z błędną lokalizacją w par. Kobyłka lub Wieliszewo). Por. Łuzy – ob. cz. w. Łąki w gm. Radzymin, zapewne tożsame z Łzami, miejscem w pow. warsz., par. Radzimino (WolffNazwy 96).*

^{39/6} *Rudnik, rz., niezident., w dorzeczu Narwi (APHP).*

^{39/7} *Golebie Góry, wzgórze, niezident., pow. warsz., obszar par. Radzimino (WolffNazwy 53; z błędną lokalizacją w par. Kobyłka lub Wieliszewo).*

^{39/8} *Małe Sikawice, miejsce, niezident., pow. warsz., obszar par. Radzimino (WolffNazwy 98; z błędną lokalizacją w par. Wieliszewo).*

^{39/9} *Kijęskie [Góry], wzgórze, pow. warsz., obszar par. Radzimino (WolffNazwy 72; z błędną lokalizacją w par. Kobyłka lub Wieliszewo).*

^{39/10} *Glinieniec, uroczysko, pow. warsz., obszar par. Radzimino (WolffNazwy 50–51; z błędną lokalizacją w par. Kobyłka lub Wieliszewo).*

^{39/11} *Jan Radziwiński z Radzymina h. Broda, s. Czesława, o. Bartłomieja, Michała, Marcina, Rosłana i Mikołaja; kuchmistrz ks. Konrada III (1471–1473), podkom. zakr. (1474–1481), marsz. dworu ks. Bolesława V (1480), kaszt. warsz. (1481–1499); zm. 1499 (K. Pacuski, *Radziwiński Jan, PSB 30, 96–98; WolffStudia 186, 295; SHGWarsz. 231*). Obszar nadany Radziwińskiemu przez ks. Bolesława V to teren późniejszej w. Radziwińska Wólka (SHGWarsz. 231).*

usque ad Maleszikawicze^{39/8} penes paludinem et ultra ad Kigenske^{39/9} montes directe ad Glinieniecz^{39/10} eundo, generoso Joanni^{39/11} de Radzimino succemario Zacroczimensi ratione servitorum donavit perpetue.

[40] MK 8, 3

[Ostrowia, 15 kwietnia 1474^{40/a}]

Or. MK 9, 46b

Mansus penes Wronie^{40/b 40/1} d[istrictus] Warsz[oviensis]
Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} unum mansum mensurae Culmensis cum tribus morgis sui ducatus in Wronie penes episcopi, Jablonowo^{40/2}, Manowskie^{40/3}, Swirzewskie^{10/1} et Gołębiewskie^{40/4} granicies, et circa viginti mansos Wronie cum medietate fluvii parvi Brok^{2/2} ac cum utraque ripa fluvii magni Brok^{6/1} ibidem in Wronie in districtu Warszoviensi prope Nur^{7/3} sitos nobili Jacobo^{40/5} de Godlewo^{40/6} pro quattuor sexagenis grossorum vendidit perpetue.

[41] MK 8, 3v

Warszawa, 1 września 1474

Or. MK 9, 49

Caspar Wilk^{41/a 4/3} d[istrictus] Warsz[oviensis]
1474, feria quinta Varsoviae^{4/2} die sancti Egidii, dux Boleslaus^{1/2} medium mansum mensurae Culmensis in Nowa Warszawa^{41/1}, quae [s] penes Belczacza^{4/1} iacentem famoso Casparvilk ratione advocato Warssoviensi ratione servitii dedit perpetue. ex

^{40/a} MK 9: Anno, loco, die et testibus ut supra. *Wcześniejsza zapiska, k. 46a*: Anno ut supra, feria sexta ante Conductum Pasce in Ostrowia.

^{40/b} MK 9: Wronye Jacobi de Godlewo.

^{40/1} Wronie, w. par., pow. nur., wlas. biskupstwa płoc.; AHPMaz.: Andrzejów, ob. Andrzejewo (Wykaz).

^{40/2} Jablonowo, w., pow. nur., par. Andrzejów, pierwotnie Ślasiny? (zob. przyp. 3/1), ob. Jablonowo-Klacje. Osada została założona przez Przybysława z [Jurzyna-]Ślasów w z. ciech., h. Grzymała, który w 1419 otrzymał od Janusza I 20 wł. zw. Jablonowo nad Małym Brokiem (MK 3, 16v; Borkiewicz-Osad. 46–48; Bon. 8, 101–105; AHPMaz.; Wykaz).

^{40/3} Mianowo, w., pow. nur., par. Andrzejów (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 256–257).

^{40/4} Gołębie, w., pow. nur., par. Andrzejów, ob. Gołębie-Leśniewo (AHPMaz.; Wykaz).

^{40/5} Jakub z Godlewa, szl.

^{40/6} Godlewo, w., pow. nur., par. Andrzejów, ob. Godlewo-Gorzejewo (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 178).

^{41/a} MK 9: Wylk.

[42] MK 8, 3v

[Nur, 28 października 1474^{42/a}]

Or: MK 9, 51

Iura canonici Pauli^{42/1} **super Lesniewo**^{42/b 10/4} d[istrictus] Warsz[oviensis]
Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} ratione servitorum devoti capellani Pauli
de Golembie^{40/4} canonici Warssoviensis <eidem> decem cum medio mansos
mensurae Culmensis borrae Krziwa Szosnina sive Krziwybor^{42/2} nuncupatos
inter granities Suliborskie^{22/12}, Mianowske^{40/3}, Janczewske^{22/4}, Nicolai Skloth^{42/3},
Risceczske^{42/4} et Kanthlenska^{34/2} iacentes donavit perpetue in districtu Warszo-
viensi prope Nur^{7/3}. ex

[43] MK 8, 3v

[Nur^{42/a}], 2 listopada 1474

Or: MK 9, 51v

Lantowo^{43/a 8/5} d[istrictus] Nuren[sis]
Eodem anno ~~et die~~, feria quarta post Omnium Sanctorum, dux Boleslaus^{1/2}
tres mansos mensurae Culmensis et decem cum medio iugeribus [s] sui

^{41/1} Nowa Warszawa, m., położone na północny zachód od Starej Warszawy (zob. przyp. 4/1), wspomn. po raz pierwszy w 1408. Obecne Nowe Miasto, cz. Śródmieście, dz. Warszawy (Wierzb. nr 7, 8; A. Berdecka, *Rozwój Nowej Warszawy w XV i XVI wieku*, w: *Szkice nowomiejskie*, red. O. Puciata i in., Warszawa 1961, s. 27–54; *GieysztorŚródmieście 37–39*; SzaniawskaWarszawa 127, 130–131; Warszawa 1980, 27–28; J. Grabowski, *Ustrój i organizacja władz Starej i Nowej Warszawy w epoce książąt mazowieckich (XIV–XVI wiek)*, „*Rocznik Warszawski*” 36, 2008, s. 75–80; M. Słoń, *Miasta podwójne i wielokrotne w średniowiecznej Europie*, Wrocław 2010, s. 324–327; J. Grabowski, *XV-wieczne przywileje dla Nowej Warszawy. Ze studiów nad ustrojem i organizacją miasta extra muros w okresie książęcym*, „*Rocznik Warszawski*” 37, 2012, s. 5–25).

^{42/a} MK 9: Anno et testibus ut supra, feria sexta sanctorum Simonis et Jude Apostolorum in Nur.

^{42/b} MK 9: Lesnyewo.

^{42/1} Paweł z Gołębi, kapelan ks. Bolesława V, kan. warsz., zm. przed sierpniem 1489, przeznaczając w testamentie sumę na ufundowanie ołtarza w koleg. warsz., erygowanego następnie przez bpa pozn. Uriela z Górki pw. NMP, św. Mikołaja i św. Katarzyny (AE III, 154).

^{42/2} Krzywy Bór, inaczej Krzywa Sośnina, las, pow. nur., obszar par. Zuzola (WolffNazwy 84).

^{42/3} Mikołaj Skłod, ze w. Skłody w pow. nur. (zob. przyp. 19/3, 59/4).

^{42/4} Rysiewo, w., pow. nur., par. Zuzola. AHPMaz.: Wypychy-Rysiewo, różne od Rysiewa nad Bugiem (zob. przyp. 20/1). Osada ob. nie istnieje, nie występuje na mapach PerthéesNur. i MapaKwat.

^{43/a} MK 9: Lanthowo.

^{43/1} Boguty, osada założona przez Bogusława (Bogutę) z Chelchów w z. czech. (MK 3, k. 6v, 109v, 181v), z której wyodrębniło się kilka wsi położonych w pow. nur., par. Nur. AHPMaz. wymienia:

ducatus penes granities Przidamowske^{23/3}, Boguczskie^{43/1}, Cholewa^{43/2} ad angulum Trinske^{43/3} ibidem penes Kuthilowo^{43/4} in districtu Nurensi sitos nobili Joanni^{43/5} de Cuthilowo pro decem et septem sexagenis grossorum vendidit perpetue. ex

[44] MK 8, 3v

[Zakroczym, 14 kwietnia^{44/a}] 1475

Or. MK 9, 55v

Gąsiorowski^{44/b 5/7} 4 mansi d[istrictus] Nuren[sis]
Eodem anno et die <1475>, dux Boleslaus^{1/2} quattuor mansos mensurae Culmensis sui domini incipiendo a Biel Prochnowa^{44/1} contiguos graniciis Campiste^{44/2} et Usczienskie^{34/1}, Wygonowskie^{44/3}, Polaskie^{5/5}, Sgoleczewskie^{5/3}

Boguty I, II, Boguty-Leśne, Boguty-Rubiesz-Zuzalka, Boguty-Stara Wieś, Boguty-Stągiewka. ob. istnieją: Boguty-Augustyny, Boguty Leśne, Boguty-Milczki, Boguty-Pianki, Boguty-Rubiesz, Boguty-Żurawie (Wykaz; Zier. 115). Wieś była gniazdem Boguckich h. Krzywda (Kapica nr 13).

^{43/2} Cholewa, w., pow. nur., par. Nur. AHPMaz.: Koniewo-Cholewy. Na mapach PerthéesNur. i PerthéesMaz. miejscowość występuje pod nazwami Cholewa-Koniewo i Cholewa. MapaKwat. odnotowuje w. Cholewy-Michorki i osobno Koniewo, przysiółek w. Trynisze (zob. przyp. 43/3); ob. w. Cholewa nie istnieje.

^{43/3} Trynisze (Trynisze), w., pow. nur., par. Nur, ob. Trynisze-Kuniewo (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 368).

^{43/4} Kutyłowo, osada, z której powstało kilka wsi położonych w pow. nur., par. Nur: Kutyłowo Bliższe (ob. Złotki-Stara Wieś, cz. w. Złotki), Kutyłowo Dalsze (ob. Złotki-Przeczeki, cz. w. Złotki), Kutyłowo Średnie (ob. Złotki-Pulapki, cz. w. Złotki), Kutyłowo-Bródki, Kutyłowo-Perysie, Kutyłowo-Skupie (ob. cz. w. Złotki) (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 236). Wieś była gniazdem Kutyłowskich h. Lis (Kapica nr 239; Bon. 13, 285–286).

^{43/5} Jan z Kutyłowa, prawd. tożsamy z Janem z Borkowa w z. ciech., który w 1448 kupił 12 wł. w Kutyłowie od Piotra z Kutyłowa, a w 1471 jako Jan z Kutyłowa wywiódł szlachectwo z h. Doliwa; świadkami byli m.in. Jaszek ze Smolenia i Jakub Borkowski (MK 4, 64; W. Semkowicz, Wywody szlachectwa w Polsce XIV–XVIII wieku, „Rocznik Towarzystwa Heraldycznego we Lwowie” 3, 1911–1912, nr 142; por. nr 74). Być może tożsamy z Janem z Kutyłowa w 1473 toczącym proces z Małgorzatą z Szumania (pow. sierpecki) i Kramkowa (pow. nur.) o konia i sól (Księgi ziem. nur. 2, 321, za: APPT, Zbiór A. Mysłowskiego 242/62).

^{44/a} MK 9: Anno Domini millesimo etc. septuagesimo quinto, feria sexta ipso die sancti Tiburcii in Zakroczym.

^{44/b} MK 9: Ganssyorowsky.

^{44/1} Próchnowa Biel, bagno, pow. nur., obszar par. Zaręby (WolffNazwy 141).

^{44/2} Kępiste, w., pow. nur., par. Zaręby, ob. Kępiste-Borowe (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 209), gniazdo Kempistych h. Niesobia (Bon. 9, 384–385).

^{44/3} Wygonowo, w., pow. nur., par. Zuzola, ob. cz. w. Pulazie (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 384).

^{44/4} Przespy, miejsce niezident., pow. nur., obszar par. Zuzola (WolffNazwy 143–144).

et penes Przespy^{44/4} ac Podgorze^{5/2} in districtu Nurensi nobili Jacobo Gąsiorowski de Podgorze ratione servitiorum donavit perpetue. ex

[45] MK 8, 3v

Zakroczym, 14 kwietnia 1475

Or: MK 9, 55v–56

^{45/a-4} mansi Andreae Pirok^{15/1} de Cobylyno^{15/4} tribuno Lomzensi^{45/b}
d[istrictus] Nuren[is]
1475, feria sexta die sancti Tiburcii in Zakroczyń^{45/1} [s], dux Boleslaus^{1/2}
quattuor mansos mensurae Culmensis ducatus sui protendentes a Protnowa
Biel^{44/1} graniciis Campiste^{44/2}, Rosstkowskie^{45/2} usque ad granicies seu scopu-
lum antiquum in finibus granicierum Podgorskich^{5/2} iacentes in districtu Nurensi
sitos nobilibus Jacobo^{45/3}, Paulo^{45/4}, Andreae^{45/5} germanis, Stanislaw^{45/6}, Petro^{45/7},
Martino^{45/8}, Gregorio^{45/9}, Michaeli^{45/10}, Paulo^{45/11} et Stephano^{45/12} de Podgorze
pro novem sexagenis grossorum vendidit perpetue. ex

^{45/a-b} MK 9, nagłówek dopisany inną ręką w pozostawionym na to miejscu: Quator mansi nobilibus de Podgorze. Obok nagłówka, ręką tą samą co zapiska: Relacio Andree Pirok de Cobilyno tribuni Lomzensis.

^{45/1} Zakroczym, m., lok. w 1422, ośrodek kasztelanii, ziemi i powiatu sądowego (PazyraGeneza 194; Dunin-Wąsowicz 48–49; Zier. 389–390; T. Zagrodzki, *Historyczny układ urbanistyczny Zakroczymia*, „Roczniki Humanistyczne” 29, 1981, z. 4, s. 23–49).

^{45/2} Rostki, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. nur., par. Zuzola: Rostki-Budziszyno (ob. Rostki Wielkie), Rostki-Mierzęcino (ob. Rostki-Piotrowice), Rostki-Michałowice (ob. Rostki-Daćbogi) (AHPMaz.; Wykaz).

^{45/3} Jakub z Podgórze, brat Pawła i Andrzeja, szl., być może tożsamy z Jakubem Gąsiorowskim (zob. przyp. 5/7).

^{45/4} Paweł z Podgórze, brat Jakuba i Andrzeja, szl.

^{45/5} Andrzej z Podgórze, brat Jakuba i Pawła, szl.

^{45/6} Stanisław z Podgórze, szl.

^{45/7} Piotr z Podgórze, szl.

^{45/8} Marcin z Podgórze, szl.

^{45/9} Grzegorz z Podgórze, szl.

^{45/10} Michał z Podgórze, szl.

^{45/11} Paweł z Podgórze, szl.

^{45/12} Szczepan z Podgórze, szl.

[46] MK 8, 3v

[Warszawa^{46/a}], 19 kwietnia 1475

Or: MK 9, 56v

Area^{46/1} **Druzbicz**^{46/b 1/3}

d[istrictus] Wars[s]o[viensis]

1475, feria quarta ante sancti Adalberti, dux Boleslaus^{1/2} consideratis servitiis generosi Nicolai^{1/3} de Zawstowo^{1/1} vexilliferi Warssoviensis et marsalci sui domum suam contiguam pomerio et horto ducali, vicinam et fere proximam ecclesiae sancti Bernardini^{16/2} ex opposito domus ducalis et turris ruthe^{46/2} sitam eidem donavit perpetue. ex

[47] MK 8, 3v

[Warszawa, 20 maja 1475^{47/a}]

Or: 1. MK 9, 59; 2. Archiwum Kapituły Metropolitalnej w Warszawie, perg. zniszczony w 1944

Wyd. Lub. nr 231 wg or: 2

Mansus in Ozarowo^{47/1}

d[istrictus] Warsz[oviensis]

Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} ratione servitii donavit perpetue unum mansum mensurae Culmensis dictum Biernatowska^{47/2} in Ozarowo circa

^{46/a} MK 9, 56, nagłówek: Stacio Warschouiensis.

^{46/b} MK 9: Drvsbycz.

^{46/1} Na temat położenia działki oraz kolejnych transakcji, których była przedmiotem, zob. Mrozowski 81.

^{46/2} Wieża Złamana, wspomn. w źr. w 1475, 1519 i dwukrotnie w 1525 (zob. nr 179 i 202), identyfikowana przez E. Suchodolską z Wieżą Wielką (Grodzką), pierwszą budowlą murowaną zamku książęcego w Warszawie (SuchodolskaZamek 201–204; WredeDomus 18–19, 21). Wieża Wielka wspomn. po raz pierwszy w 1379, powstała w czasie panowania ks. Trojdena I lub jego s. Kazimierza I (przed 1355). J. Garus, który nie opowiedział się jednoznacznie za tezą Suchodolskiej, przyczyny zniszczenia Wieży Złamanej upatrywał w naruszeniu stabilności skarpy wiślanej w skutek powodzi z ok. 1475, poprzedzonej okresem suszy. Następstwem było obsunięcie skarpy, do którego mogło dojść wówczas lub po kolejnej powodzi w 1493. Z kolei M. Wrede dowodzi, że do katastrofy doszło znacznie wcześniej, krótko przed 1379, kiedy to Janusz I wydal dok. dot. budowy południowego odcinka murów warsz. (GarusZamek 29–31; WredeDomus 15–18; wcześniejsze prace nt. murów miejskich Starej Warszawy zob. I. Galicka, Mury obronne Warszawy: jeszcze jedna próba chronologii, w: Warszawa średniowieczna, z. 1, Warszawa 1972 (Studia Warszawskie, t. 13), s. 121–134; J. Widawski, Początki i rozwój murowanych obwarowań Warszawy przed epoką broni planej, „Kwartalnik Architektury i Urbanistyki. Teoria i Historia” 30, 1985, z. 3, s. 135–151; tenże, Mury obronne, w: KZSPWarsz. 1, 114–124).

^{47/a} MK 9: Anno, die, loco et testibus ut supra. Wcześniejsza zapiska, k. 58v: Anno Domini ut supra quinto, sabbato proximo ante Trinitatis. Nagłówek: Stacio Warschouiensis.

mansos advocatiae iacentem in districtu Warssoviensi famoso Lodovico^{47/3}
civi Warssoviensi et advocato in Ozarowo. ex

[48] MK 8, 4

[Warszawa, 20 maja 1475^{47/a}]

Or: MK 9, 59–59v

Donatio in Blisnie^{48/a 48/1} d[istrictus] Warsz[oviensis]
Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} ratione servitorum nobilis Joannis^{31/8} de
Laskari^{31/9} de Sosnkowo^{31/10} cubicularii sui eidem totas portiones bonorum
haereditariorum in Blisznie haereditate in districtu Warszoviensi sitas nobilium
Jacobi^{48/2} et Joannis^{48/3} germanorum filiorum olim Andreae^{48/4} de Blisnie propter
crudelem nobilis Petri^{48/5} olim de ibidem patruī ipsorum interemptionem
per eos patratam domino duci in Warssoviensi et Zacrocziemiensi conventio-
nibus adiudicatas et devolutas donavit perpetue. rp

^{47/1} Ożarów, w., pow. warsz., ob. m. Ożarów Mazowiecki (SHGWarsz. 196–197; Bijak 150).

^{47/2} Biernatowska, wł. w Ożarowie; określenie od imienia Biernat (WolffNazwy 22).

^{47/3} Ludwik Rechenmeister, mieszcz. warsz., kupiec, mąż Doroty, wcześniej ż. Wawrzyńca Skoczybłoto, o. Marcina studenta Uniw. Krak. (MUK 1 nr 74e/033), Pawła studenta Uniw. w Lipsku (SołtanWarsz. 50), Ludwika studenta Uniw. w Lipsku, mansjonarza warsz. (SołtanWarsz. 50), Jakuba Ludwika (zob. przyp. 323/2), od 1474 wójt w Ożarowie (SHGWarsz. 197), występuje w źr. od 1462, zm. a. 1507 (RadSW nr 55, 56, 69, 79, 86, 90, 120, 153–155, 158, 169, 171, 252, 592, 620, 654, 657, 702, 703, 726, 732, 759, 772; SołtanWarsz. 50).

^{48/a} MK 9: Blisnye.

^{48/1} Blizne, w., pow. warsz., par. Babice, ob. Blizne Łaszczyńskiego i Blizne Jasińskiego (SHGWarsz. 7–8; Bijak 22–23).

^{48/2} Jakub Bliźniński z Bliznego, szl., s. Andrzeja, bratanek Piotra, którego wspólnie z bratem Janem zamordował, po czym ograbił jego dom i zbiegł. Obaj bracia zostali następnie skazani na sejmie na utratę czci i majątku (WolffStudia 42; SHGWarsz. 7; zob. przyp. 48/5).

^{48/3} Jan Bliźniński z Bliznego, szl., s. Andrzeja, bratanek Piotra, brat Jakuba (zob. przyp. 48/2 i 48/5).

^{48/4} Andrzej z Bliznego, szl., o. Jakuba i Jana i innego syna nieznanego z imienia, brat Piotra (zob. przyp. 48/2 i 48/5).

^{48/5} Piotr z Bliznego, szl., brat Andrzeja, zamordowany przez bratanków Jakuba i Jana, synów tegoż Andrzeja. Scheda po nim przypadła braciom stryjecznym Czaplńskim i ich siostram, natomiast rodzina zabójców (imny bratanek Piotra, bratanice i ich dzieci) została pozbawiona na sejmie praw do dziedzictwa (WolffStudia 42; SHGWarsz. 7; zob. przyp. 48/2).

Or: MK 9, 59v

Bariczka^{49/1} 2 iugera

Warszoviae

Eodem anno et die, feria quinta ante Antonii, dux Boleslaus^{1/2} duo iugera agrorum penes molendinum hospitalis^{49/2} sancti Martini^{49/3} sub Warssovia^{4/2} iacentia ratione dicti molendini famoso Petro Bariczka civi Warssoviensi et molendinatori dicti molendini perpetue donavit. rp

^{49/1} Piotr Baryczka, młynarz, protoplasta rodu mieszczan warsz., wygasłego w końcu XVII w.; od 1458 mąż Barbary Beneszówny, wd. po Piotrze malarzu, ojczym Serafina Mahlera (zob. przyp. 269/4), o. Mikołaja, Jana studenta Uniw. Krak. i kapelana w Radomsku (woj. sieradzkie), Macieja studenta Uniw. Krak. i altarysty w koleg. warsz. Jerzego oraz N.N., ż. Jana Klekota i Barbary, ż. Wawrzyńca Crosso; występuje w źr. od 1456, zm. 1486 (M. Baruch, Baryczkowie. Dzieje rodu patrycjuszowskiego Starej Warszawy, Warszawa 1914, s. 27–33, 44–46 – z błędami; ŻarynKamienice 42–48, 74, 163, 165, 176; SzacherskaKup. 16–21; B. Wierzbicka, Kamienica Baryczków. Salon kulturalny Warszawy: 1912–1936, Warszawa 1999 – z błędami powtórzonymi za M. Baruchem; A. Sołtan, Bornbachowie i ich kamienica, „Almanach Muzealny” 4, 2003, s. 173).

^{49/2} Szpitalny, młyn książ., zbudowany na dwóch stawach u źródeł rz. zw. Drzęsna lub Drzęzna (od XIX w. Drna, SHGWarsz. 54), który znajdował się pod gajem książ. we w. Powązki w pow. warsz. Dzięki nadaniu ks. Anny Bolkowej przed 1454 wszedł w skład uposażenia książęcego szpitala Świętego Ducha przy kośc. św. Marcina w Starej Warszawie. Przed 1460 był użytkowany przez mieszcz. warsz. Andrzeja Edlingera, a po jego bankructwie kolejno przez Ziemaka z Borukowa (zob. przyp. 133/1) i mieszcz. wrocł. Hanusza Gathnara; po 1466 przez Piotra Baryczkę (zob. przyp. 49/1) i jego syna Mikołaja, następnie zaś przez Marcina Rolę, który w 1508 zamienił go na młyn Piotrowski, posiadany uprzednio przez Krystynę Wysokamyśl (zob. nr 229). Ta z kolei zbyła młyn Szpitalny ks. Annie Radziwiłłównie, która w 1513 przekazała go Michałowi Michnie Filipowiczowi, przewodnikowi i burmistrzowi warsz. (zob. nr 254). Następnym posiadaczem młyna był Marcin Tański (zob. nr 326), prep. szpitala przy kośc. św. Marcina (KarwasińskaSzpital 239–240; WolffWola 40–41; WolffNazwy 171; SzacherskaKup. 17–18).

^{49/3} Szpital pw. Świętego Ducha przy kośc. Augustianów pw. św. Marcina (zob. przyp. 217/1) w Starej Warszawie, ufundowany w 1442–1446 przez ks. Annę Bolkową, w 1861 został przeniesiony do budynku przy ul. Elektoralfiej 12, a w 1940 do Szpitala Starozakonnych na Czystem (przy ul. Dworskiej, ob. M. Kasprzaka). Po II wojnie światowej przemianowano go na Szpital Miejski nr 1, a w 1957 na Szpital Wolski. Natomiast historyczny Szpital Wolski, założony w 1877, przekształcony ostatecznie w Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc, znajduje się przy ul. Płockiej w Warszawie (KnapWar. 122–127; KarwasińskaSzpital 221–260; AHPMaz., plan Warszawy; Z. Podgórska-Klawe, Szpitale warszawskie 1388–1945, Warszawa 1975, s. 14–18; B. Lis-Udrycka, Zarys historii Szpitala Wolskiego, dawniej Szpitala Starozakonnych na Czystem, [https://www.wolski.med.pl/vdata/_pliki/ht\[2232\]_zarys.pdf](https://www.wolski.med.pl/vdata/_pliki/ht[2232]_zarys.pdf), 4 V 2018).

[50] MK 8, 4

[Warszawa^{47/a}], 12 czerwca 1475

Or: MK 9, 60

Mansi 14 penes Pogorzelec^{36/1} Rzwienski^{50/a 50/1} d[istrictus] Warss[oviensis]
Anno eodem, feria secunda ante sancti Vitti, dux Boleslaus^{1/2} quattuordecim
mansos mensurae Culmensis sui ducatus circa Pogorzelec versus Lochowicz^{50/2} et Camieniec^{50/3} super fluvio Liw^{50/4} iacentes in districtu Warszoviensi
sitos cum utraque rippa fluvii Liw nobili Joanni de Rzwien^{50/5} pro certa summa
pecuniarum donavit et vendidit perpetue. rg

[51] MK 8, 4

[Warszawa], 18 października^{51/a} 1475

Or: MK 9, 64

Pratum et lacus in Zacroczim^{45/1} Marci^{51/1} navigatoris d[istrictus]
Za[crocziemiensis]
1475, feria quarta die sancti Lucae Evangelistae, dux Boleslaus^{1/2} propter
servitia famato Marco civi Varssoviensi et navigatori Zacroczimensi agros et

^{50/a} MK 9: Rzwiensky.

^{50/1} Jan Rzwienski ze Rzwienia w z. róż., zw. także Rusieckim, h. Nowina (Złotogoleńczyk), prawd. s. Jaśka, mąż Heleny, c. Tomasza Gąsię z Ruśca i Nadarzyna w z. warsz. oraz Magnuszewa w z. róż., o. Jakuba Rzwienskiego (zob. przyp. 188/8) oraz Cecyli, ż. Jakuba z Bartnik w z. ciech.; podpisek (1453–1455), star. (1461, 1477–1482), sędzia (1479–1482) warsz., cześnik zakr. (1482 – do śmierci), zm. a. 1492 (Bon. 2, 186; K. Pacuski, Rzwienski Jan, PSB 34, 209). Jego szwagier Aleksy z Nadarzyna otrzymał od ks. Bolesława V nadanie w Pogorzeltu (zob. nr 36).

^{50/2} Łochowiec, w., pow. kam., par. Kamionlas; AHPMaz.: Lochowo, ob. m. Lochów (Wykaz; Bijak 118).

^{50/3} Kamieniec, m., z. nur., lok. a. 1428, ośrodek powiatu sądowego; ob. Kamieńczyk (AHPMaz.; Wykaz; PazyraGeneza 138, 195).

^{50/4} Liwiec (Liw), rz., l. dopływ Bugu (SHGLiw. 124–125; ESHP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/172186>).

^{50/5} Rzwień, w., pow. róż. par. Różan, ob. Rzewnie (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 328).

^{51/a} MK 9: Anno, die, loco et testibus ut supra. Wcześniejsza zapiska, k. 64: Anno, loco, testibus ut supra, feria sexta post commemoracionem Marci (tj. 13 października; być może pisarz MK 8 dysponował oryginałem dokumentu, z datą 18 października). Nagłówek, k. 63: Stacio Warschowoyensis.

^{51/1} Marek, mieszcz. warsz., przewoźnik zakr., mąż Katarzyny, o. Mikolaja, Stanisława i Galla Markowicza, zm. a. 1478.

^{51/2} Chodzi o Kazom Wielki, w., pow. warsz., ob. Kazuń Polski, bądź o Kazom Mały, ob. Kazuń-Bielany (SHGWarsz. 100–102; Bijak 89–90).

prata contigua pratis navigii Zacroczimensis penes lacum usque ad pontem et penes summitatem alias w i r z c h usque ad montem seu agros Kazomskie^{51/2} decurrentia perpetue donavit. ex

[52] MK 8, 4

Zakroczym, 6 marca [1476]

Or: MK 9, 66

Mansus^{52/a-} **Joannis Woiaas**^{52/1 -52/b} d[istrictus] Zacroc[z]imiensis] Anno eodem, feria quarta proxima ante dominicam Reminiscere in Zakroczym^{45/1}, dux Boleslaus^{1/2} unum mansum mensurae Culmensis Rogowska nuncupatum in villa Wola^{52/2} iacentem ratione molendini in torrente Mochathka^{52/3} erecti et constructi provido Joanni Woiasz oppidano Zacroczimensi dedit et donavit perpetue. ex

[53] MK 8, 4

[Warszawa^{53/a}], 17 kwietnia 1476

Or: MK 9, 67v

Cramkowo^{53/1 53/b} **Petri**^{53/2} **canonici Warssoviensis** d[istrictus] Nuren[is] 1476, feria quarta post solennis Paschae, dux Boleslaus^{1/2} ratione servitiorum undecim cum medio mansos mensurae Culmensis Cramkowo nuncupatos in

^{52/a-b} MK 9: Johanni Woyass.

^{52/1} Jan Wojasz, *mieszcz. zakr.*

^{52/2} Wola, w., *pow. zakr., par. Zakroczym; w AHPMaz. jako Wola Gumowska (Wola Zakroczymska, Wólka), później Wólka Smoszevska (MapaKwat.; Wykaz).*

^{52/3} Mochatka, rz., *pr. dopływ Wisły uchodzący k. w. Mochty, ob. Struga (AHP; ESHP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/204304>).*

^{53/a} MK 9: in Warschouia.

^{53/b} MK 9: domini.

^{53/1} Kramkowo, w., *pow. nur., par. Nur., ob. Kramkowo Lipskie (AHPMaz.; Wykaz).*

^{53/2} Piotr z Osieka (*pow. rac.*) i Mierzynica (*pow. nowom.*), h. Bolesta, s. Włościbora, brat Pawła, kan. płoc. i warsz., pleb. w Radzikowie, *star. zakr. (1471, 1472, 1474, 1475, 1476), sędzia serocki (1472), pisarz zakr. (1461–1477), zm. a. 1489 (WolffStudia; PacuskiSpis).*

^{53/3} Kossaki, w., *pow. nur., par. Nur (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 222).*

^{53/4} Tymianka, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. nur., *par. Nur. AHPMaz. wymienia wsie: Tymianka-Adamy (ob. Tymianki-Adamy), Tymianka-Bucie (ob. Tymianki-Bucie), Tymianka-Dębosze (ob. Tymianki-Dębosze), Tymianka-Moderki (ob. Tymianki-*

districtu Nurensi sitos penes granicies Nurenses, incipiendo a fluvio Buk^{27/3} Kos-sakowske^{53/3}, Thamanka^{53/4} iacentes Petro de Osziek^{53/5} canonico Warssoviensi et Paulo^{53/6} eius germano haeredibus de Osziek perpetue donavit. ex

[54] MK 8, 4

Nur, 10 czerwca 1476

Or: MK 9, 68

Dimidius quartus mansus Gulty^{54/a 28/3} d[istrictus] Wars[s]o[viensis]
Eodem anno, feria secunda in crastino Sanctae Trinitatis in Nur^{7/3}, dux Boleslaus^{1/2} dimidium quartum mansum mensurae Culmensis cum s b i t h k i super rivulo Trzanka^{54/1} alias Gutti penes Rinolti^{28/2} ac domini episcopi^{28/1}, et etiam Prosiennicza^{11/1} alias Nowawiesz granities iacentem in districtu Warszouiensi prope Ostrowia^{6/3} nobili Mathiae^{54/2} Vitti^{54/3} de Drozdowo^{54/4} pro octo sexagenis grossorum vendidit perpetue. ex

[55] MK 8, 4v

[Nur, 12 czerwca 1476^{55/a}]

Or: MK 9, 68v–69

^{55/b-}**Commutatio Plonka**^{55/1 -55/c} d[istrictus] Warsz[oviensis]
Anno et die eodem, dux Boleslaus^{1/2} viginti iugera agrorum in Słomy^{55/2} circa Nur in districtu Warszoviensi sita ducatus sui pro rippa fluvii Plonka ibidem

-*Moderki*), *Tymianka-Nowa Wieś* (ob. *Tymianki-Skóry*), *Tymianka-Okunie* (ob. *Tymianki-Okunie*), *Tymianka-Pacholy* (ob. *Tymianki-Pacholy*), *Tymianka-Stasie* (ob. *Tymianki-Stasie*), *Tymianka-Szklarze* (ob. *Tymianki-Szklarze*), *Tymianka-Wachnie* (ob. *nie istnieje*) (Wykaz; Zier. 370).

^{53/5} *Osiek*, w., pow. nowom., par. *Gołymino Kościelne*, ob. *Osiek Górny* (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 287).

^{53/6} *Paweł z Osieka* (pow. rac.), h. *Bolesta*, s. *Włóścibora*, brat *Piotra* (zob. przyp. 53/2).

^{54/a} *MK 9*: Gvthy.

^{54/1} *Trzcianka*, rz., pr. dopływ *Broku* (APHP; ESHP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/354902>).

^{54/2} *Maciej z Drozdowa*, szl., s. *Wita*. Być może chodzi o *Macieja Drozdowskiego* vel *Kossobudzkiego z Drozdowa i Kossobud*, występującego w źródłach w 1473–1491 (SHGPloc. 66, 138).

^{54/3} *Wit z Drozdowa*, o. *Macieja z Drozdowa*.

^{54/4} *Drozdowo*, być może chodzi o w. par., pow. *plon*.

^{55/a} *MK 9*: Anno, die, loco et testibus ut supra. *Poprzednia zapiska*, k. 68v: Anno, loco, testibus ut supra, feria quarta infra vigilia Sacratissimi Corporis Christi. *Nagłówek*, k. 68: Stacio Nurensis.

^{55/b-c} *MK 9*: Commutacio Plonka.

nobilibus Thomae^{55/3}, Alberto^{55/4}, Jacobo^{55/5} et Annae^{55/6} eius ^{55/d} filiae olim Martini^{55/7} et Joanni^{55/8} de Slomy, pro aggere applicando et piscina ad placitum ducis cum facultate recipiendi terram in alia parte fluvii Plonka in bonis Slomy pro aggere reformando, bona pro bonis commutavit perpetue. rp

[56] MK 8, 4v

[Nur, 12 czerwca 1476^{55/a}]

Or. MK 9, 69

Gaczkowo^{56/1} d[istrictus] Warsz[oviensis]
Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} licet ad eum decem mansi mensurae Culmensis Gaczkowo nuncupati penes parvum fluvium Brok^{2/2} et granicies Niewstampowo^{6/6}, Za[ra]bini^{56/a 56/2} et Stasskowicz^{56/b 56/3}, Cempistich^{44/2} iacentes in terra Warszoviensi prope Nur^{7/3} siti propter carentiam iurium et privilegiorum fuerant devoluti, tamen ipse dux ratione servitorum, reservatis pro se decem sexagenis grossorum, nobilibus Petro^{56/4}, Joanni^{56/5}, Mathiae Rawa^{56/6}

^{55/d} MK 9: consorte.

^{55/1} Plonka, rz., być może chodzi o ob. Pukawkę, pr. dopływ Bugu, uchodzący k. w. Zakrzewo-Słomy (AHPH). Za to wg informacji ESHP Plonkę można utożsamiać z Zuzalką, dopływem Pukawki (zob. przyp. 26/3) (ESHP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/401447>).

^{55/2} Slomy, w., pow. nur., par. Zuzola, ob. Zakrzewo-Słomy (AHPMaz.; Wykaz).

^{55/3} Tomasz ze Słom., szl.

^{55/4} Wojciech ze Słom, szl.

^{55/5} Jakub ze Słom, szl., mąż Anny, c. Marcina.

^{55/6} Anna, ż. Jakuba ze Słom, c. Marcina.

^{55/7} Marcin, o. Anny, ż. Jakuba ze Słom, zm. a. 1476.

^{55/8} Jan ze Słom, szl.

^{56/a} MK 9: Zarabini z sylabą: ra w postaci skrótów nad wyrazem.

^{56/b} MK 9: Staschkowycz.

^{56/1} Chodzi o Rawy, w., pow. nur., par. Zaręby Kościelne, obecne Rawy-Gaczkowo (AHPMaz.; Wykaz). Sąsiadujące z Rawami od zachodu Gaczkowo w par. Złotoria było włas. duchowną. Pierwotnie obszar obu przyszłych wsi tworzył zapewne jedną włość Gaczkowo.

^{56/2} Zaręby [Zarębino], osada, z której powstało dwie sąsiadujące ze sobą wsie: Zaręby Kościelne i Zaręby Leśne, położone w pow. nur., par. Zaręby Kościelne (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 392–393). Nazwa wsi została przeniesiona, pochodzi od Zarębina w pow. sąch. (zob. przyp. 6/5), skąd pochodził Świętosław, odbiorca nadania Janusza I (zob. nr 6). Za zwrócenie uwagi na przeniesienie nazwy miejscowości dziękujemy dr. K. Pacuskiemu.

^{56/3} Staszkwicz, niezident.

^{56/4} Piotr h. Rawa, s. Mścislawa z Załusek, brat Jana, Macieja i Marcina.

^{56/5} Jan h. Rawa, s. Mścislawa z Załusek, brat Piotra, Macieja i Marcina.

et Martino^{56/7} filii Msczislai^{56/8} de Zaluski^{2/3} eosdem mansos resignavit perpetue. ex

[57] MK 8, 4v

[Ostrowia, 15 czerwca 1476^{57/a}]

Or: MK 9, 70

Wyszemirz^{57/b 57/1} decem mansi haeredum de Zaluski^{57/c 57/2} d[istrictus] Warsz[oviensis]

Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} decem mansos mensurae Culmensis penes Wyszemirskie, Prosienskie^{11/1}, episcopales granicies^{28/1}, qui ad ipsum ratione carentiae iuris radicalis devoluti fuerant, super Wysiemierz iacentes haereditate in districtu Warszoviensi prope Ostrowia^{6/3} sita nobilibus Petro^{57/3} filio Bartholomaei^{57/4}, Mathiae^{57/5}, Thomae^{57/6}, Mirzon^{57/7}, Martino^{57/8} filiis Rivoltis^{57/d 57/9} de Zaluski donavit perpetuae [s]. ex

^{56/6} Maciej h. Rawa, s. Mścislawa z Zalusek, brat Piotra, Jana i Marcina.

^{56/7} Marcin h. Rawa, s. Mścislawa z Zalusek, brat Piotra, Jana i Macieja.

^{56/8} Mścislaw z Zalusek, h. Rawa, o. Piotra, Jana, Macieja i Marcina.

^{57/a} MK 9: Anno, loco, die et testibus ut supra. *Poprzednia zapiska, k. 69v*: Anno, loco et testibus ut supra, feria sabbati in die sancti Viti. *Obok nagłówka zapiski dopisek*: In Ostrowia.

^{57/b} MK 9: Wyschemyrz.

^{57/c} MK 9: Zalusky.

^{57/d} MK 9: Rinoltis.

^{57/1} Wyszemierz, w., pow. ostrow., par. Somowo, ob. Wyszomierz Wielki (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 386).

^{57/2} Zaluski, w., pow. zakr., par. Kroczewo (AHPMaz., Wykaz; Zier. 391).

^{57/3} Piotr z Zalusek, szł., s. Bartłomieja.

^{57/4} Bartłomiej z Zalusek, szł., o. Piotra, bratanek Rynolta z Zalusek, szwagier Bożygniewa z Zarębów (Zakr. I nr 305); występuje w źr. od 1424 (Zakr. I nr 305) do 1431 (PP 6 nr 304). W 1427 w sądzie z. zakr. toczył proces ze Świętosławem z Zarębina (Zakr. I nr 2728; zob. przyp. 6/4; J. Wroniszewski, *Ród Rawiczów. Współrodowcy Warszowców i Grotowców, Toruń 1994*, s. 96–97).

^{57/5} Maciej z Zalusek, h. Rawa, s. Rynolta, brat Tomasz, Mirzona i Marcina.

^{57/6} Tomasz z Zalusek, h. Rawa, s. Rynolta, brat Macieja, Mirzona i Marcina.

^{57/7} Mirzon z Zalusek, h. Rawa, s. Rynolta, brat Macieja, Tomasz, i Marcina.

^{57/8} Marcin z Zalusek, h. Rawa, s. Rynolta, brat Macieja, Tomasz i Mirzona.

^{57/9} Rynolt [Rejnold] z Zalusek, h. Rawa, mąż Rochny, c. Bernarda z Sobolów (PP 5 nr 303), o. Macieja, Tomasz, Mirzona i Marcina, występuje w źr. w 1431 (PP 6 nr 304); J. Wroniszewski, *Ród Rawiczów*, s. 96–97). Nadanie dotyczy w. Rynolty (zob. przyp. 28/2).

[58] MK 8, 4v

[*Ostrowia, 15 czerwca 1476*^{57/a}]

Or: MK 9, 70

5 mansi Joannis^{58/1} **de Camiencyk**^{58/a 26/1} d[istrictus] Warszov[iensis]
Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} quinque mansos mensurae Culmen-
sis penes Oltarzewskie^{27/2} granicies ac circa Zuzalka^{26/3} fluvium cum rippa
fluvii Brok [*recte: Bug*]^{27/3} in districtu Warszoviensi prope Nur^{7/3} sitos
nobili Joanni Petri^{58/2} de Camiencyk pro 15 sexagenis grossorum perpetue
vendidit. ex

[59] MK 8, 4v

[*Warszawa*^{59/a}], 21 czerwca 1476

Or: MK 9, 70–70v

Sklodi^{59/b 19/3} **alias Niewstampowo**^{59/c 6/6} **donatio**

1476, feria sexta proxima post octavas Corporis Christi, dux Boleslaus^{1/2}
quamquam bona haereditaria Sklodi alias Niewstampowo vocata, 50 man-
sos mensurae Culmensis in se continentia, ad dominum ducem ob
carentiam et defectum privilegiorum [*ss*], tamen ex gratia sua nobilibus
Stanislao^{59/1}, Falislao^{59/2}, Petro^{59/3}, Nicolao^{59/4}, Paulo^{59/5}, Petro^{59/6}, Mathia^{59/7} [*s*],

^{58/a} *MK 9: Camyencyk.*

^{58/1} *Jan z Kamieńczyka, szl., s. Piotra.*

^{58/2} *Piotr z Kamieńczyka, szl., o. Jana, być może tożsamy ze szl. Piotrem z Kamieńczyka, młynarzem (zob. przyp. 26/4).*

^{59/a} *MK 9, nagłówek: Stacio Warsch[o]u[iensis].*

^{59/b} *MK 9: Skłody.*

^{59/c} *MK 9: Nyewstampowo.*

^{59/1} *Stanisław ze Skłodów, czyli Niewstępowo (zob. przyp. 6/6).*

^{59/2} *Falislaw ze Skłodów, czyli Niewstępowo (zob. przyp. 6/6).*

^{59/3} *Piotr ze Skłodów, czyli Niewstępowo (zob. przyp. 6/6).*

^{59/4} *Mikołaj ze Skłodów, czyli Niewstępowo (zob. przyp. 6/6 i 42/3).*

^{59/5} *Paweł ze Skłodów, czyli Niewstępowo (zob. przyp. 6/6).*

^{59/6} *Piotr ze Skłodów, czyli Niewstępowo (zob. przyp. 6/6).*

^{59/7} *Maciej ze Skłodów, czyli Niewstępowo (zob. przyp. 6/6).*

^{59/8} *Jakub ze Skłodów, czyli Niewstępowo (zob. przyp. 6/6).*

^{59/9} *Stanisław ze Skłodów, czyli Niewstępowo (zob. przyp. 6/6).*

Jacobo^{59/8}, Stanisla^{59/9}, Mathia^{59/10} [s] et Petro^{59/11} receptis ab ipsis 75 sexagenis grossorum, donavit et vendidit perpetue.

[60] MK 8, 4v

[Warszawa, 2 lipca 1476^{60/a}]

Or: MK 9, 71v

Minera super fluvio Rzandza^{60/b 60/1}

Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} laborioso Joanni^{60/2} mineratori mineram super fluvio Rzandza de novo construendam, unum mansum mensurae Culmensis pro melioratione eiusdem minerae addendo, donavit perpetue. rp

[61] MK 8, 4v

[Warszawa, 2 lipca 1476^{60/a}]

Or: MK 9, 71v

Mathiae^{61/1} **de Brolyno**^{61/a 61/2} **mansum cum sex morgis** d[istrictus]
Warszow[iensis]

Eodem die et anno, dux Boleslaus^{1/2} unum mansum cum sex morgis penes Lipskie^{63/3}, Gudossi^{61/4}, Pogorzal^{61/5} granicies iacentem in districtu Warszoviensi

^{59/10} Maciej ze Skłodów, czyli Niewstępową (zob. przyp. 6/6).

^{59/11} Piotr ze Skłodów, czyli Niewstępową (zob. przyp. 6/6).

^{60/a} MK 9: Anno Domini millesimo die, loco et testibus ut supra. *Poprzednia zapiska, k. 71*: Anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo sexto, feria tertia ipso die Visitacione Marie Virginis. *Naglówek, k. 71*: Stacio Warschouiensis.

^{60/b} MK 9: Randza.

^{60/1} Rządza rz., l. dopływ Narwi uchodzący pod w. Rynia, ze źródłami na północny zachód od Kaluszyzna. Do XVI w. Rządza była uważana za l. dopływ rz. Ryni, później główny bieg Ryni od ujścia Rządzy uzyskał miano Rządzy (zob. przyp. 39/4; ESHP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/292820>; SHGWarsz. 251, hasło: Rynia; s. 252, hasło: Rządza; Ościłowski 4, 6).

^{60/2} Jan, prac., rudnik w zaginionej rudzie nad Rządzą; w 1489 zapewne tenże Jan kupuje wójtostwo we w. książ. Wiśniewo, pow. warsz. (SHGWarsz. 252).

^{61/a} MK 9: Brolyno.

^{61/1} Maciej Broliński z Brolina zw. Kleszczybok, szl., brat Wojciecha, występuje w źr. od 1469 do 1477 (MK 5, 116; AOfPult. 111, 265).

^{61/2} Brolyno, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. nur., par. Czyżewo Kościelne; AHPMaz. wymienia: Brolyno, Brolyno-Koski, Brolyno-Pogorzal, Brolyno-

prope Nur^{7/3} situm nobili Mathiae de Broilino pro sex sexagenis grossorum
vendidit perpetue. rp

[62] MK 8, 5

Warszawa, 16 sierpnia 1476

Or: MK 9, 72v

Lantow^{62/a 8/5} **Stanczyk**^{62/1} d[istrictus] Warszov[iensis]
Anno eodem, feria sexta in crastino Assumptionis Gloriosae Virginis Mariae
in Warszovia, dux Boleslaus^{1/2} ob servitia nobili Stanislao de Cunraczcz^{62/2}
quinque mansos mensurae Culmensis sui ducatus sylvae Lanthow penes
Przidanowske^{23/3}, Biale^{18/4} et Zawistowskie^{62/3} granicies iacentes in districtu
Warszoviensi prope Nur^{7/3} sitos donavit perpetue. ex

-Starozumy; ob. istnieją: Brulino-Piwki, Brulino-Lipskie, Brulino-Oprawczyki i Brulino-Starozumy,
cz. w. Szulborze-Kozy (Wykaz).

^{61/3} Lipskie, w., pow. nur., par. Czyżewo Kościelne, ob. cz. w. Brulino-Lipskie (AHPMaz.; Wykaz).

^{61/4} Gudosz, w., pow. nur., par. Zuzola, ob. Godlewo-Gudosze (AHPMaz.; Wykaz).

^{61/5} Pogorzel, w., pow. nur., par. Czyżewo Kościelne; AHPMaz.: Broilino-Pogorzel, ob. prawd.
Brulino-Piwki (PerthéesNur.; MapaKwat.; Wykaz).

^{62/a} MK 9: Lanthow.

^{62/1} Stanisław Stańczyk z Konradźca [Szlacheckiego] w pow. płoń., szl., s. Stanisława, występuje
w 1472–1479 (SHGPłoc. 133). Tenże w 1479 zakupił od mieszcz. warsz. Piotra, czyli Łazarza
I wł. roli za 26 kóp gr w półgr (MK 60, 274). Zapewne tożsamy ze Stanisławem Stańczykiem
mieszcz. warsz., rajcą Starej Warszawy, występującym w źródłach w 1479–1513, bratem szl.
Jana i Macieja, wójtów z Konradźca (RadSW nr 176, 194, 212, 213, 246, 343, 384, 406, 459,
650, 662, 682, 745, 791, 841, 877, 890, 910, 1024, 1126, 1146, 1778), mężem Doroty, wd. po
szl. Bogusławie Swarockim ze Swarocina w z. gost., mieszcz. warsz., następnie Małgorzaty
(MK 339, 105). Mieszczanin Stańczyk w 1479 wraz z Marcinem Rolą (zob. przyp. 229/5) uzyskał
od ks. Bolesława V nadanie miejsca w koleg. warsz. na budowę kaplicy i ołtarza św. Jakuba.
Ostatecznie Rola i Stańczyk ufundowali osobne altarie (PacuskiMożn. 264; K. Pacuski, Rola
Marcin, PSB 31, 545–546; zob. też AE IV k. 14v–15r, 30r–31r, 42r, 63r (1500–1501); SHGWarsz.
6, 40, 48, 72, 160; RejArchid. 110).

^{62/2} Konradziec Szlachecki, w., pow. płoń., par. Drozdowo (SHGPłoc. 133; Zier. 235).

^{62/3} Zawisty, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. nur., par.
Nur.; AHPMaz. wymienia: Zawisty-Zuzalka I, II, III (ob. Zawisty-Dworaki, Zawisty-Piotrowice,
Zawisty-Koziany, Zawisty-Kruki, Zawisty-Wity, wszystkie będące cz. w. Zawisty) oraz Zawisty
a Bug (ob. Zawisty Nadbużne) (Wykaz; Zier. 394).

[63] MK 8, 5

Nur, 21 lipca 1473

Or: MK 9, 28

Kop. MK 9, 75, z datą: Nur, 28 października 1476

^{63/a-}Cutilowo^{43/4} **5 mansi**^{-63/b} d[istrictus] Warsz[oviensis]
1473, feria quarta in Nur in vigilia sanctae Mariae Magdalенаe, dux Boleslaus^{1/2}
quinque mansos mensurae Culmensis sui domini penes Przidanowskie^{23/3},
Boguczkie^{43/1}, Cholewa^{43/2} ac Cutilowo granicies ad angulum Trinscze^{43/3}
ibidem penes Cutilowo haereditatem in districtu Warszoviensi sitos prope
Nur^{7/3} nobili Joanni^{43/5} de Cutilowo pro 24 sexagenis grossorum vendidit
ex

[64] MK 8, 5

[Warszawa, 6 grudnia 1476^{64/a}]

Zakroczym, 7 stycznia 1377

Or: MK 9, 77–78

Wyd. NKDMaz. 3 nr 178

^{64/b-}Innovatio Milanowo^{64/1} et Ranczaie^{64/2 -64/c}

Ex registro ducis Boleslai^{1/2} rescriptum. Anno 1377, feria quarta in Zakro-
czym^{45/1} post Epiphaniae festum, Joannes^{6/2} dux Visnensis et Zacroczimensis
propter servitia strenui militis Stanislai^{64/3} de Strzelątkowo^{14/8} <eidem> dona-
vit villas sui ducatus Milanowo et Ranczaie vulgo nuncupatas, quamquidem
donationem dux Boleslaus confirmavit et ratificavit. ex

^{63/a-b} MK 9: Kuthilowo.

^{64/a} MK 9: Anno, loco, testibus quibus supra, feria sexta ipso die sancti Nicolai. *Wcześniejsza zapiska, k. 76v*: Stacio Warschouiensis.

^{64/b-c} MK 9: Innovacio Mylanowo et Ranczaye.

^{64/1} Milanowo, w. par., pow. warsz., od XVII w. Wilanów, ob. północno-zachodnia cz. dz. Warszawy o tej samej nazwie (SHGWarsz. 150–152).

^{64/2} Ręczaje, w., pow. warsz., par. Cygowo, ob. Ręczaje Polskie (SHGWarsz. 242–243; Bijak 173).

^{64/3} Stanisław Piórko z Milanowa i Ręczaj h. Rogala, s. Macieja zw. Piórko, cześnika czer. i warsz., strenuus, podkom. warsz. (1350–1381) (SupruniukUzup. 124; SHGWarsz. 152; PacuskiSpis). Mógł być przodkiem Mikołaja Trzelatkowskiego z Trzelatkowa i Ręczaj (zob. przyp. 14/7), który przedłożył dokument do zatwierdzenia.

[65] MK 8, 5

[Łomża^{65/a}], 2 stycznia 1477

Or: MK 9, 80

5 mansi cum septem morgis haeredum de Potbiele^{65/b 12/4} d[istrictus] Warsz[oviensis]
1477, feria quinta in crastino Circumcisionis Domini, dux Boleslaus^{1/2} quinque mansos mensurae Culmensis cum septem morgis penes Pothbielie, Stilangi^{28/5}, Prosiennicza^{11/1} et Zochy^{65/1} granicies iacentes sui ducatus in districtu Warszoviensi prope Ostrowia^{6/3} sitos nobili Joanni^{65/2} de Podbielie, Mathiae^{65/3}, Stephano^{65/4} et Nicolao^{65/5} germanis de Zthilangi alias Prosiennicza pro 30 sexagenis grossorum vendidit perpetue. ex

[66] MK 8, 5

[Łomża, 2 stycznia 1477^{65/a}]

Or: MK 9, 80

Mansus penes fluvium Orz^{12/1} **Stilangi**^{28/5} d[istrictus] Warsz[oviensis]
Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} unum mansum mensurae Culmensis penes fluvium Orz, Podbielie^{12/4}, Stilangi et Zochy^{65/1} granicies iacentem in districtu Warszoviensi prope Ostrowia^{6/3} situm nobilibus Joanni^{66/1}, Jacobo^{66/2} filii^{66/a} Petri^{66/3} de ibidem pro quattuor sexagenis grossorum vendidit perpetue.

^{65/a} MK 9: in Lompza.

^{65/b} MK 9: Pothbyele et Stilangy.

^{65/1} Zochy, w., pow. ostrow., par. Somowo albo Ostrowia, od XVI w. Żochowo (AHPMaz.; Wykaz).

^{65/2} Jan z Podbiela, szl., być może tożsamy z Janem z Podbiela, bratem Piotra (zob. przyp. 12/3).

^{65/3} Maciej ze Stylągów, szl., s. Piotra ze Stylągów, brat Szczepana i Mikołaja.

^{65/4} Szczepan ze Stylągów, szl., s. Piotra ze Stylągów, brat Macieja i Mikołaja.

^{65/5} Mikołaj ze Stylągów, szl., s. Piotra ze Stylągów, brat Macieja i Szczepana.

^{66/a} MK 9: Mrocslai de Stilangy, Mathie, Stephano et Nicolao filii.

^{66/1} Jan, szl., s. Mrocslawa ze Stylągów, brat Jakuba.

^{66/2} Jakub, szl., s. Mrocslawa ze Stylągów, brat Jana.

^{66/3} Piotr ze Stylągów, szl., o. Macieja, Szczepana i Mikołaja.

[67] MK 8, 5

[Łomża, 2 stycznia 1477^{65/a}]

Or. MK 9, 80v

Duo mansi ^{67/a}-**Joanni Kuropatwa** ^{67/1 -67/b} **donati** d[istrictus] Warsz[oviensis]
Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} duos mansos mensurae Culmensis in
Zaias[th]^{67/2} circa Siennicza^{67/3} et Calinowo^{67/4} granicies iacentes in districtu
Warszoviensi prope Nur^{7/3} sitos nobili Joanni Kuropatwa de Pogorzelec^{67/5}
dedit perpetue. ex

[68] MK 8, 5

[Warszawa^{68/a}], 18 lutego 1477

Or. MK 9, 81–81

Navigium in Siroczech ^{68/b 68/1} d[istrictus] Warsz[oviensis]
Anno eodem, feria tertia Carnisprivii ante Cinerum, dux Boleslaus^{1/2} ratione
servitiorum generoso Joanni^{39/11} de Radzimino^{39/1} succamerario Zacroczimensi
totum navigium in fluvio Narew^{68/2} sub oppido Siroczech situm cum area, in
qua civile balneum est constructum, perpetue donavit. ex

^{67/a-b} MK 9: per dominum ducem Johanni Kvropathwa.

^{67/1} Jan Kuropatwa z Pogorzelca, szl.

^{67/2} Być może chodzi o w. Biale-Ziejęta w pow. nur., par. Czyżewo Kościelne (AHPMaz.), ob. Biale-Zieje (Wykaz).

^{67/3} Siennica, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. nur., par. Czyżewo Kość. AHPMaz. wymienia wsie: Siennica I (ob. Siennica-Lukasze, cz. w. Siennica-Szymanki), Siennica II (ob. Siennica-Szymanki), Siennica-Daćbogi (ob. Siennica-Daćbogi, cz. w. Siennica-Lupusy), Siennica-Dmochy (ob. Siennica-Puziki, cz. w. Siennica-Pietrasze), Siennica-Giże (ob. Siennica-Giży, cz. w. Siennica-Szymanki), Siennica-Godlewo (ob. Godlewo-Piętaki), Siennica-Klawy (ob. Siennica-Klawy), Siennica-Lupusy (ob. Siennica-Lupusy), Siennica-Piotrasze (ob. Siennica-Pietrasze), Siennica-Święchy (ob. Siennica-Święchy) (Wykaz; Zier. 332).

^{67/4} Kalinowo, w., pow. nur., niezident., być może tożsama z wymienianą przez AHPMaz. w. Łętowo-Kalinowo (Przydanowo), obecną w. Drewnowo-Konarze (AHPMaz.; Wykaz).

^{67/5} Wieś niezident., być może tożsama z w. Pogorzelec w pow. kam. (zob. przyp. 36/1).

^{68/a} MK 9, nagłówek: Stacio Warschouien[sis].

^{68/b} MK 9: Szyroczech opido.

^{68/1} Serociec, m., pow. nowom., lok. w 1417, ob. Serock (AHPMaz.; Wykaz; PazyraGeneza 193; Zier. 358; T. Zagrodzki, Serock. Studium historyczno-urbanistyczne, Warszawa-Serock 1993).

^{68/2} Narew, rz., pr. dopływ Wisły (ESH, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/214921>).

[69] MK 8, 5v

[Warszawa, 21 lutego 1477^{69/a}]

Or. MK 9, 84

Warszawa, 31 grudnia 1444

Kop. MK 3, 314

Slomino^{69/1}

d[istrictus] Warszo[viensis]

1444, feria quinta in vigilia Circumcisionis Domini Varssoviae^{4/2}, dux Boleslaus^{19/2} ratione servitii donavit totam haereditatem Slomino in districtu Varszoviensi sitam strenuo Boruthe^{69/2} vexillifero Varssoviensi perpetue et in aevum, quamquidem donationem dux Boleslaus postea confirmavit. ex

[70] MK 8, 5v

[Warszawa^{70/a}], 2 sierpnia 1477

Or. MK 9, 89v

Donatio Czarnawola^{70/1}

d[istrictus] Warszov[iensis]

1477, sabbato in crastino sancti Petri ad vincula, dux Boleslaus^{1/2} ratione servitorum nobilis Andreae^{70/2} de Chilino^{70/3} ipsi villam dictam Czarnawola

^{69/a} MK 9: Anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo septimo, feria sexta proxima post Cinerum. Wcześniejsza zapiska, k. 81v: in Warschowya.

^{69/1} Slomino, w., pow. warsz., par. Pęcice, ob. Słomin (SHGWarsz. 259–260; Bijak 187).

^{69/2} Stanisław Boruta z Chmielenia w z. ciech., Modły na Zawkrzu, Falent, Sękocina, Słomina i Raszyńca w z. warsz., ur., h. Rogala, od 1428 mąż Małgorzaty (zm. bezdzietnie), c. Szczepana Aleksandrowica z Falent i Elżbiety (wcześniej ż. Janusza Pielgrzyna), mieszczan warsz.; następnie mąż Jadwigi, o. Dzierśława (zob. przyp. 101/1), Jana i Stanisława; rządcą w Nowogrodzie (1432–1438), chor. warsz. (1433–1470), star. ciech. (1448–1452), star. liw. (1453–1460), cześnik warsz. (1471–1472), zm. a. 1476 (SHGWarsz. 61–62; SzacherskaWójt. 302, 345; PacuskiSpis).

^{70/a} MK 9: in Varsch[ouia].

^{70/1} Pustelnik (inaczej Czarna Wola) w. par., pow. warsz., początkowo cz. obszernej włości leśnej Cisek (SHGWarsz. 225–226; Bijak 168).

^{70/2} Andrzej z Chylina i Okunina w z. warsz., szl., s. Wojciecha Chylińskiego, mąż: Anny, a następnie Małgorzaty (jedną z żon, zapewne pierwszą, była c. Bolesły Kucharskiego z Kuchar i Okunina), o. Stanisława, Bolesły (synowie z pierwszego małżeństwa), Doroty i Anny (córka z drugiego małżeństwa), podkoni i dworzanin ks. Bolesława V (1477), podskarbi książ. (zw. skarbnikiem warsz.) (1478–1487) i marsz. bpa płoc. Piotra Chodkowskiego (1482–1487), zm. a. 1492 (SHGWarsz. 188–189).

^{70/3} Chylino, w., z. wysz., par. Zakrzewo (SHGWysz. 10–11; Zier. 137).

^{70/4} Eremita Bartłomiej ze Słonczewa w pow. nowom., od którego wzięła swą nazwę w. Pustelnik (zob. przyp. 70/1).

^{70/5} Cisek, początkowo duży obszar leśny we wschodniej cz. z. warsz. w rejonie późniejszego Stanisławowa, Pustelnika, Rządzy, Młęcina i Wiśniewa, włas. rycerska, a następnie książ.; potem

de novo locatam sui ducatus circa capellam haeremita^{70/4} in nemoribus Czyszek^{70/5} nuncupatis, 12 mansos mensurae Culmensis in se continentem, cum rippa fluminis dicti Czarna^{70/6} donavit et dedit perpetue. ex

[71] MK 8, 5v

[Ciechanów^{71/a}], 16 grudnia 1477

Or. MK 9, 94v

Gackowo^{56/1} **mellificia Golinski**^{71/b 71/1} d[istrictus] Nuren[sis]
Eodem anno et die, feria tertia proxima post festum sanctae Luciae virginis, dux Boleslaus^{1/2} nobili Paulo de Golinino^{71/2} appisteria sive mellificia in bonis suis Gackowo in districtu Nurensi donavit perpetue. rp

[72] MK 8, 5v

[Ostrowia^{72/a}], 10 stycznia 1478

Or. MK 9, 94v

2 mansi Dambianka^{72/b 35/2} d[istrictus] Nuren[sis]
Eodem anno, sabbato infra octavas Epiphaniarum, dux Boleslaus^{1/2} duos mansos mensurae Culmensis sylvae Pogorzely^{72/1} penes Okrangle^{72/2} et Bro-

w. Cisek (od 1523 m. Stanisławów) i w. Pustelnik (SHGWarsz. 32–33; WolffNazwy 34; Bijak 190–191).

^{70/6} Czarna, rz., którą SHGWarsz. definiuje jako l. dopływ Narwi uchodzący dawniej k. Nieporętu. Z kolei J. Ościłowski wykazuje, że była ona pr. dopływem Długiej (zob. przyp. 85/7), z którą łączyła się dwukrotnie: najpierw jako Cięciwa pod Ossowem, następnie jako Czarna pod Stanisławowem (ob. Stanisławowem Pierwszym), gdzie ob. uchodzi do Kanalu Żerańskiego (SHGWarsz. 37; ESHP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/45215>; Ościłowski 4–5).

^{71/a} MK 9, poprzednia zapiska, k. 94: in Czechonow.

^{71/b} MK 9: Golinsky.

^{71/1} Paweł Gołyński z Gołynina, h. Prawda, s. Arnolda, o. Adriana, Franciszka i Tomasza; ochmistrz ks. Konrada III, a następnie ks. Anny Radziwiłłówny (do 1506), podsędek (1496–1505) i wojski ciech. (1505–1510), zm. przed końcem 1510 (PacuskiSpis; PiberSpis). Tenże Paweł był bratankiem Jakuba z Gołynina wdymaz. (zob. przyp. 133/3) oraz Pawła z Gołynina, doktora dekretów, prep. pult., kan. ploc., kan. kap. św. Michała w Płocku (AofPult. 111, 200v). Na temat Gołyńskich zob.: BorkiewiczOsad. 124–125; Bon. 6, 224–227.

^{71/2} Gołynino, w. par., pow. ciech.; w AHPMaz.: Gołymino Kościelne, ob. Gołymino-Ośrodek (Wykaz; Zier. 180–181).

^{72/a} MK 9: anno etc. lxx^o octavo in Ostrowya, sabbatho infra octavas Epiphaniarum.

linskie^{61/2} et Dambianka granicies ibidem in Dambianka in districtu Nurensi
sitos pro 10 sexagenis grossorum vendidit^{72/3}. rpg

[73] MK 8, 5v

[Warszawa, 6 lutego 1478^{73/a}]

Or: MK 9, 95–95v, 95v–96

^{73/b-}**Dzekcziniecz**^{73/1} **donatio**^{-73/c} d[istrictus] Warsz[oviensis]
Anno eodem et die, dux Boleslaus^{1/2} ratione servitorum generoso Joanni^{39/11}
de Radzimino^{39/1} succamerario Zacroczimensi villam Dzekcziniecz nuncupa-
tam in districtu Warszoviensi sitam donavit perpetue. rabsqelib.

[74] MK 8, 5v

[Warszawa, 6 lutego 1478^{73/a}]

Or: MK 9, 96

^{74/a-}**Camionka**^{31/1} **donatio**^{-74/b} d[istrictus] Warszo[viensis]
Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} octo mansos mensurae Culmensis sylvae
super Camionka^{31/6} sui ducatus in haereditate Cziszek^{70/5} in districtu Warszo-
viensi sita inter haereditates Ossowinski^{31/3} et Schostak^{31/4} iacentes venerabili
Petro^{31/7} custodi Warszoviensi et Joanni^{31/8} de Sosznkowo^{31/10} cubiculario suo
donavit in perpetuum^{74/1}. rabsqelib.

^{72/b} MK 9: Dambyanka.

^{72/1} Pogorzel, las, pow. nur., w pobliżu w. Okrągłe i Brołino.

^{72/2} Okrągłe, w., pow. nur., par. Zuzola; w AHPMaz.: Zglesze Okrągłe, ob. Zgleczewo Panińskie (Wykaz; zob. przyp. 5/3).

^{72/3} Kupcem był szl. Stanisław Uścieński z Dębianki (zob. przyp. 34/3).

^{73/a} MK 9: Anno Domini millesimo etc., feria sexta ipso die sancte Dorothee virginis. Wcześniej nagłówek, k. 95: Stacio Warsch[oviensis].

^{73/b-c} MK 9: Donacio Dzekczyniecz succamerarii Radzyski [s].

^{73/1} Dziekciniec, w., pow. warsz., par. Zerzeń, później par. Wiązowno, ob. Dziekciniec (SHGWarsz. 59; Bijak 52).

^{74/a-b} MK 9: Camyonka donacio Sosnkowsky.

^{74/1} Odbiorcą nadania jest jedynie Jan Sosnkowski (zob. przyp. 31/8), nadane włóki przylegały do 12 włók posiadanych już przez Jana i Piotra Sosnkowskich (zob. nr 31).

[75] MK 8, 5v

[Warszawa^{73/a}], 9 lutego 1478

Or: MK 9, 96

^{75/a-}Radzikowo^{75/1} donatio^{-75/b} d[istrictus] Zacroc[zimiensis]
Eodem anno, feria secunda post dominicam Invocavit, dux Boleslaus^{1/2}
ratione servitiorum generoso Joanni^{75/2} de Radzanowo^{75/3} dapifero Plocensi
villam Radzikowo nuncupatam in districtu Zacroczimensi sitam perpetue
donavit. ex

[76] MK 8, 6

[Warszawa^{76/a}], 2 kwietnia 1478

Or: MK 9, 97

Duchnowa Wola^{76/b 76/1} d[istrictus] Warsz[oviensis]
1478, feria quinta ante sancti Ambrosii, dux Boleslaus^{1/2} ratione meritorum
nobilis Andreae^{76/2} de Coritowo^{76/3} civis Warszoviensis dicti Cassubup villam
suam ducalem Duchnowa Wola <viginti mansos Culmenses continentem>

^{75/a-b} MK 9: Radzykowo donacio domino dapifero Ploc[ensi].

^{75/1} Radzikowo, w. par., pow. zakr., ob. Radzikowo Scalone (AHPMaz.; Wykaz).

^{75/2} Jan Radzanowski z Radzanowa, h. Prawda, s. Zygmunta Radzanowskiego (Uhnowskiego) z Radzanowa, Uhnowa i Niszczyc wdy bels., brat m.in. Jakuba Ciemniowskiego z Ciemniewa (zob. przyp. 332/2), Andrzeja Niszczycyckiego z Niszczyc (zob. przyp. 333/2), Dzierśława Uhnowskiego z Radzanowa kaszt. bels., Pawła i Zygmunta oraz Anny Radzanowskiej (Uhnowskiej), ż. ks. Bolesława V; mąż Małgorzaty, c. Stanisława Boruty z Ilowa w z. gost., o. Jana Radzanowskiego; star. wis. (1473–1474), stolnik ploc. (1475–1480), kanclerz Bolesława V, potem Konrada III, zm. a. 1481 (SHGPloc. 253–254; JaneczekOsad. 330; PacuskiMożn. 248–249; PacuskiSpis).

^{75/3} Radzanów, w. par., potem m., pow. rac. (SHGPloc. 253–254).

^{76/a} MK 9: in Warschoiua.

^{76/b} MK 9: Vola.

^{76/1} Duchnow, w., pow. warsz., par. Długa (SHGWarsz. 55; Bijak 51).

^{76/2} Andrzej (Andris) Kazub z Korytowa, szl., mieszc. warsz., brat Stanisława Kazuba, mąż Anny, o. Mikołaja Kazuba (zob. przyp. 202/1) i Jana Kazuba; rajca (1480) i burmistrz Starej Warszawy (1493–1494); właśc. kamienicy przy Rynku Starej Warszawy, występuje w źr. od 1454, zm. a. 1497 (RadSW nr 6, 27, 194, 213, 322, 574, 1007; ŁawNW nr 336, 376, 605; ŻarynKamienice 39, 163; SzacherskaWójt. 346).

^{76/3} Korytowo, w., z. wysz., par. Skolatowo (SHGWysz. 28–29).

^{76/4} Wiązowno, w., pow. warsz., par. Zerzeń, ob. Wiązowna oraz Wiązowna Kościelna (SHGWarsz. 307–308; Bijak 216; NowDzieje 2, 539).

dictam in terra Warssoviensi prope Wiaszowno^{76/4} sitam, receptis ab eodem quingentis sexagenis grossorum, perpetue donavit. rg

[77] MK 8, 6

[Kazom^{77/a}], 9 maja 1478

Or: MK 9, 99–99v

^{77/b-}**Wola Wessel**^{52/2 -77/c} d[istrictus] Zacroc[zimiensis] 1478, sabbato in vigilia Penthecostes, dux Boleslaus^{1/2} propter merita et servitia nobili Paulo Wessel^{77/1} de Gutorzewo^{77/2} villam suam ducalem Vola nuncupatam in terra Zacroczimensi sitam dedit perpetue. ex

[78] MK 8, 6

[Warszawa^{78/a}], 18 maja 1478

Or: MK 9, 100–100v

^{78/b-}**Srebrna**^{78/1} **Lipski**^{22/2 -78/c} d[istrictus] Zac[roczimiensis] Anno eodem, feria secunda post Sanctae Trinitatis, dux Boleslaus^{1/2} ob servitia magnifici Joannis Lipski castellani Visnensis ipsi villam suam ducalem Srzebrna, dudum ex antiquo ad tenutam Zacroczimensem iure ducali spectantem, perpetue donavit. ex

^{77/a} MK 9: in Cazom.

^{77/b-c} MK 9: Vola Vyssel.

^{77/1} Paweł Wessel (Wyssel, Wyszel) z Dziektarzewa i Gutorzewa h. Rogala, s. Rogali Wyszła z Kozolina i Dziektarzewa w pow. płoń. oraz Małgorzaty, brat Mikołaja Wyszła, o. Małgorzaty, ż. N. Pienickiego z Łaniet, Małgorzaty zakonnicy, Jana, Stanisława studenta Uniw. Krak. (MUK 1 nr 88h/239) i Mikołaja; skarbnik ploc. (1484–1488), chor. ciech. (1486–1488), w 1493 wspomn. jako zm. (SHGPloc. 69, 102–103; PacuskiSpis; A. Sikorski, Pochodzenie Wessłów herbu Rogala, w: *Studia genealogiczne. Poświęcone pamięci profesora Włodzimierza Dworzaczka*, t. 2, red. A. Sikorski, T. Sławiński, Warszawa 2018, s. 63–65, 75; tekst powstał na marginesie przygotowywanej przez A. Sikorskiego monografii Wessłów).

^{77/2} Gutarzewo, w., pow. niedz., par. Sąchocin (SHGPloc. 102–103; Wykaz; Zier. 192).

^{78/a} MK 9: in Warschouia.

^{78/b-c} MK 9: Srebrna Lypsky.

^{78/1} Srebrna, w., z. wysz., par. Żukowo Wielkie (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 361).

[79] MK 8, 6

[Warszawa^{78/a}, 23 maja 1478^{79/a}]

Or. MK 9, 100v

Duo mansi de praedio Warschoviensi d[istrictus] Warsz[oviensis]
Anno et die eodem, dux Boleslaus^{1/2} honorabili Paulo^{79/1} de Pniewo^{79/b} notario
Warszoviensi duos mansos mensurae Culmensis de praedio ducali Warszo-
viensi penes agros Andris Bogathi^{79/2} et ex opposito iugerum seu virgultorum,
quae olim Andris antiquus Kaszu[b]^{76/2} civis Warszoviensis tenebat, recepta
ab eo summa certa pecuniarum donavit perpetue. ex

[80] MK 8, 6

[Warszawa?, 6 lipca? 1478^{80/a}]

Or. MK 9, 103v

Molendinum Sobiecurski^{80/b} ^{80/1} d[istrictus] Warsz[oviensis]
<Dux> Anno et die eodem, dux Boleslaus^{1/2} nobili Joanni Sobiecurski marsalco
suo aggerem et molendinum ad ripam [s] ducalem in fluvio Swider^{80/2} in bonis
Wiaznowo^{76/4} [s] inter molendina Traczski^{80/3} et Swiderski^{80/4} ex opposito
villae Mlancz^{80/5} iacentia in terra Warszouiensi cum tribus iugeribus ratione
agrorum, pratorum et pasuorum donavit perpetue. rg

^{79/a} MK 9: Anno, testibus et loco, quibus supra, sabbato infra octavas Corporis Christi.

^{79/b} MK 9: Pommichowo.

^{79/1} Paweł z Pommichowa w z. zakr., pisarz ziem. warsz. (1476–1479), prep. kość. w Pommichowie. Wg K. Pacuskiego być może identyczny z Pawłem Lewkiem pisarzem ziem. warsz. 1485–1486 i 1491–1498, pleb. w Raszyńcu 1495–1504 (PacuskiSpis; SzacherskaKup. 31).

^{79/2} Andrzej (Andris) Bogaty, mieszcz. warsz., brat Michała wójta w Opaczy w pow. warsz., mąż Jachny (1494), o. Leonarda z Morgów, zm. a. 1496 (RadSW nr 251, 367, 1049, 1267, 1292, 1496).

^{80/a} MK 9: Anno, die, loco et tesibus ut supra. *Poprzednia zapiska, k. 103*: Anno, loco et testibus ut supra, feria secunda infra octavas [Visitacionis?] Beatissime Virginis Marie. *Weześniejsza zapiska, k. 101v*: in Warschouia.

^{80/b} MK 9: Sobyecursky.

^{80/1} Jan Sobiecurski z Sobiekurska w pow. czer., h. Pobóg, ur. ok. 1430, o. Wojciecha i Jana, stolnik warsz. (1467), podkom. warsz. (1471–1479), marsz. dworu Konrada III (1471–1479); zm. 1479 (K. Pacuski, Sobiecurski Jan, PSB 39, 465–466).

^{80/2} Świder, rz., pr. dopływ Wisły (ESHp, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/345483>).

^{80/3} Świderski, młyn na Świdrze (WolffNazwy 173–174); być może należał do rodziny Świderskich z Młądza i Świdra (zob. przyp. 237/1, 237/2, 237/4).

^{80/4} Tracki, młyn na Świdrze (WolffNazwy 177).

^{80/5} Młądz, w., pow. czer., par. Karczewie, ob. cz. m. Otwock (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 130–131).

[81] MK 8, 6

[Warszawa^{81/a}], 31 sierpnia 1478

Or: MK 9, 105v

Kop. WarszDis. 11, 51–53

^{81/b}-**Hortus Nicolai Tubicinae**^{81/1 -81/c}

Warsz[oviae]

1478, feria secunda post sancti Augustini, dux Boleslaus^{1/2} hortum inter hortos Mathiae Cocz^{81/2}, Dithko^{81/3} et viam^{98/3}, quae ducit de Warszovia^{4/2} in Czirsko^{81/4}, de praedio Warszoviensi donavit pereptue provido Nicolao Tubicinae. rp

[82] MK 8, 6

[Warszawa, 17 października 1478^{82/a}]

Or: MK 9, 106v

Hortus^{82/b} **Marci**^{51/1}

Warsz[oviae]

Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} famatae Catherinae relictae^{82/1} olim Marci civis Warszoviensis, nec non Nicolao^{82/2}, Stanislao^{82/3} et Gallo^{82/4} eius filiiis

^{81/a} MK 9, *poprzednia zapiska, k. 105*: in Warschouia.

^{81/b-c} MK 9: Ortus Nicolai Tubicene.

^{81/1} *Mikołaj Mikłasz, trębacz książ., opatrny, właśc. ogrodu na przemieściu warsz. obok Drogi Czerskiej (zob. przyp. 98/3), występuje w źr. do 1498 (Warszawa 1980, 54).*

^{81/2} *Maciej Kocz (Cocus), właśc. [dziejawca?] dwóch ogrodów [wydzielonych z włości książ.]: jednego na Przedmieściu Czerskim, w pobliżu Drogi Czerskiej (zob. przyp. 98/3); drugiego w pobliżu szpitala książ., przy drodze do folwarku książ.; zm. a. 1484 (RadSW nr 180).*

^{81/3} *Mikołaj Dydko inaczej Praga, mieszcz. warsz., właśc. kamienicy oraz ogrodów [wydzielonych z włości książ.]: jednego na Przedmieściu Czerskim, w pobliżu Drogi Czerskiej; drugiego w pobliżu szpitala książ., przy drodze do folwarku książ. (RadSW nr 180 – 1476; SzaniawskaZmiany 290).*

^{81/4} *Czersk, m., lok. w 1350, do końca XIV w. stolica księstwa czer-warsz., ośrodek struktur administracji świeckiej, tj. dystryktu, kasztelanii, ziemi i powiatu sądowego oraz kościelnej – archidiakonatu (do 1406), ponadto siedziba starostwa zarządzającego dobrami książ. w z. czer. (PazyraGeneza 106–107, 190; Dunin-Wąsowicz 44–45; NowDzieje 2, 524–525; T. Zagrodzki, Czersk. Zamek i miasto historyczne, Warszawa 1996; Bijak 41–42; M. Piber-Zbieranowska, A. Salina, Słownik historyczno-geograficzny ziemi czerskiej w średniowieczu – w opracowaniu).*

^{82/a} MK 9: Anno, die, loco et testibus ut supra. *Poprzednia zapiska, k. 106*: Anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo octavo in Warschouia, sabbato ante sancti Luce.

^{82/b} MK 9: ortus.

^{82/1} *Katarzyna, sławetna, mieszcz. warsz., wd. po Marku, matka Mikołaja, Stanisława i Galla (zob. przyp. 82/4).*

^{82/2} *Mikołaj mieszcz. warsz., s. Marka i Katarzyny, brat Stanisława i Galla (zob. przyp. 82/4).*

^{82/3} *Stanisław, mieszcz. warsz., s. Marka i Katarzyny, brat Mikołaja i Galla (zob. przyp. 82/4).*

hortum inter hortos et penes Nicolai Tubicinae^{81/1} et Nicolai Dydko^{81/3} civis
Warszoviensis iacentem dedit perpetue. rp

[83] MK 8, 6v

[Ostrowia^{83/a}], 22 kwietnia 1479

Or. MK 9, 108

^{83/b}-**Mansus cum 10 morgis Zaluski**^{2/3 -83/c} d[istrictus] Nuren[is]
1479, feria quinta in vigilia sancti Adalberti, dux Boleslaus^{1/2} mansum cum
decem morgis mensurae Culmensis super Zaluski penes Przezdziekie^{2/1},
Dmochowskie^{2/5} et Paprothnia^{2/4} granicies iacentem nobilibus ^{83/d} Andree^{83/1},
Mathiae^{83/2}, Laurentio^{83/3} et Stanislao^{83/4} haeredibus de Zaluski pro undecim
sexagenis grossorum vendidit perpetue. rg

[84]^{84/a} MK 8, 6v

[Warszawa, 8 maja 1479^{84/b}]

Or. MK 9, 109–109v

Kop. Warsz. 15, 631–635

Duo mansi, morgi et partum Pauli^{79/1} **notarii Warssoviensis** Warszoviae
Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} duos mansos mensurae Culmensis de

^{82/4} Gall [Gawel] Markowicz, *mieszcz. warsz.*, s. Marka i Katarzyny, brat Mikołaja i Stanisława, mąż
Barbary, c. Frycza Landeckera (1495), o. Marka, Anny, Jana, Stanisława, Agnieszki i Katarzyny
właśc., wespół z matką i braćmi, ogrodu [wydzielonego z włości księż.] na przemieściu warsz.
w pobliżu drogi do Czerska oraz przewozu w Zakroczymiu, zm. a. 1517 (RadSW nr 201, 285,
294, 389, 575, 703, 1202, 1317, 1318; MK 18, 159; ŻarynKamienice 170).

^{83/a} MK 9, nagłówek: Stacio in Ostrowya.

^{83/b-c} MK 9: Zaluszky.

^{83/d} MK 9: Nicolao, .

^{83/1} Andrzej z Zalusek, szl.

^{83/2} Maciej z Zalusek, szl.

^{83/3} Wawrzyniec z Zalusek, szl.

^{83/4} Stanisław z Zalusek, szl.

^{84/a} *Dopisek na marginesie*: Donatio duorum mansorum pratorum in Nowa Warszewa.

^{84/b} MK 9: Anno, loco, die et testibus quibus supra. *Poprzednia zapiska, k. 109*: Anno Domini
millesimo quadringentesimo septuagesimo nono, sabbato, die festi passionis sancti Stanislai.
Wcześniej nagłówek, k. 109: Stacio Warschowynensis.

^{84/1} *Jurga, właśc. gruntów na przedmieściu Starej Warszawy. Być może chodzi o Jerzego Burbacha*
(Bornbacha), który w 1482 występuje jako Jurga Burbach (KSKarb. nr 788), a którego syna

praedio suo Warszoviensi penes agros Andris Bogathi^{79/2} et iugera seu virgulta alias morgi, quae olim Andris Kassub antiquus^{76/2} ad vitam tenuit in fine et ex opposito dictorum duorum mansorum inter agros, horthos et praedia Jurga^{84/1} ex una, et Andris Bogathi parte ex altera civium Warszoviensium iacentia, ac pratum penes torrentem de molendino advocati ad Mąlek^{33/2} currentem et inter prata et agros Polikowo^{84/2} et Malek iacens in Warszovia^{41/1}, pro 100 sexagenis grossorum honorabili Paulo de Pomnichowo^{84/3} notario Warszoviensi vendidit pereptue. ex

[85] MK 8, 6v

[Warszawa^{85/a}], 24 sierpnia 1479

Or. MK 9, 112v

Donatio Pietrzyk^{85/b 85/1} **Juncze**^{85/2} d[istrictus] Warszov[iensis]
Anno eodem, feria tertia festi sancti Bartholomaei, dux Boleslaus^{1/2} ratione saervitorum [s] nobili Petro filio Stanislai^{85/3} de Gostkovo^{85/4} decem mansos mericae et borrae sive sylvae dictae Juncze mensurę [s] Culmensis penes Cobyłka^{85/5} super piscinam et molendinum minerae alias Rudnego^{85/6} cum

Jerzego (zob. przyp. 284/18) KaczorowskaRzem. 80, nazywa Jurgą Bornbachem. W grę wchodzi także Jerzy Frycz Landecker, o. Ulryka Frycza Landeckera (zob. przyp. 270/1).

^{84/2} *Polików, w. pow. warsz., par. Nowa Warszawa, ob. obszar na północ od Cytadeli, cz. Żoliborza, dz. Warszawy (SHGWarsz. 214–215; Bijak 161–162, pod nazwą Polków; A. Gieysztor; Pradzieje żoliborskie: od wczesnego średniowiecza do połowy XVIII wieku, w: Żoliborz. Wczoraj, dziś, jutro, Warszawa 1970, s. 13–24).*

^{84/3} *Pomnichowo, w. par., pow. zakr., ob. Pomiechowo (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 304).*

^{85/a} *MK 9, 112, nagłówek: Stacio Warschouiensis.*

^{85/b} *MK 9: Pyetryk.*

^{85/1} *Piotr (Pietrzyk), s. Stanisława z Gostkowa.*

^{85/2} *Juńce, pierwotnie bór k. Kobyłki, następnie w. w pow. warsz., par. Kobyłka, ob. w. Turów (PerthéesMaz.; SHGWarsz. 93; WolffNazwy 64).*

^{85/3} *Stanisław z Gostkowa, o. Piotra (Pietrzyka), szl.*

^{85/4} *Gostkovo, w. niezident., być może tożsama z Gostkowem w pow. nur. (zob. przyp. 6/7).*

^{85/5} *Kobyłka, w. par., pow. warsz. (SHGWarsz. 108–109; Bijak 96).*

^{85/6} *Rudny, młyn na rz. Długiej.*

^{85/7} *Długa, rz., l. dopływ Narwi, ze źródlami pod w. Dłuska (pow. garw., par. Mińsko), wg SHGWarsz. uchodziła dawniej w okolicach Skrzyszewa (dzisiejszy Skrzeszew). J. Ościłowski wykazuje, że pod Skrzyszewem znajdowało się ujście rz. Brodni (zob. przyp. 133/16), płynącej równolegle do Długiej. Natomiast ta ostatnia uchodziła do Narwi pod Nieporętem (PP 5 nr 364). Roztokowy charakter dolnego biegu rzeki, sprawił, że jej regulacje rozpoczęto już za panowania Zygmunta III Wazy. Zdaniem J. Ościłowskiego część wód Długiej skierowano w dotychczasowe koryto Brodni,*

utraque parte et rippa torrentis dicti Długa^{85/7} in districtu Warszoviensi sitos donavit perpetue. rg

[86] MK 8, 6v

[Ciechanów^{86/a}], 19 stycznia 1480

Or: MK 9, 116–116v

Jazwiny^{86/b 86/1} in districtu Nurensi
Eodem anno, feria quarta ante sanctorum Fabiani et Sebastiani martyrum, dux Boleslaus^{1/2} dimidium tertium mansum cum decem iugeribus alias morgis, qui post nobilem Stanislaum Choroman^{86/2} de Jazwiny propter occisionem filias-trae suae ad ducem devoluti sunt, generoso Jacobowo^{7/4} de Lyszakowo^{7/5} succamerario Lomzensi pro 24 sexagenis vendidit aeviterne. rg

[87] MK 8, 6v

[Warszawa^{87/a}], 10 lutego 1480

Or: MK 9, 117; por. nr 281

Kop. Warsz. 5, 571–577

Rowne^{87/b 87/1} d[istrictus] Warsz[oviensis]
Anno 1480, feria quinta festi sanctae Scholasticae virginis, dux Boleslaus^{1/2} triginta quinque mansos mensurae Culmensis cum utraque rippa

a pozostała część, przepływająca przez Nieporęt, uzyskała w XIX w. miano Kanalu Królewskiego. Środkowy odcinek rzeki po uregulowaniu nazywano Kanalem Nowym i Kanalem Markowskim; ob. Długa uchodzi w Kobialce (cz. Białolęki, dz. Warszawy) do Kanalu Żerańskiego, którym w 1963 połączono Wisłę i Narew, z wykorzystaniem dawnego koryta Kanalu Królewskiego (SHGWarsz. 52–53; ESHP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/58477>; Ościłowski 4–5).

^{86/a} MK 9, 116, nagłówek: Czechonouiensis stacio.

^{86/b} MK 9: Jazwyni III mans[orum].

^{86/1} Jaźwiny, także Jaźwiny czyli Choromany, w., pow. nur., par. Czyżewo Kośc., ob. Jaźwiny-Koczoty (AHPMaz.; Wykaz).

^{86/2} Stanisław Choroman z Jaźwin, czyli Choromanów, h. Jastrzębiec (Bon. 3, 71; Kapica nr 58, podaje h. Lubicz, ten jednak Bon. 3, 71, łączy z Choromańskimi z Choroman w z. łomż.; zob. MZH nr 566, 629), s. Pawła z Choromanów? (MK 4, 42v). Stracił majątek na rzecz skarbu książ. z powodu zabójstwa swej bratanicy (PultTest. 1, 36; zob. przyp. 21/1).

^{87/a} MK 9, 117, nagłówek: Stacio Warschou[iensis].

^{87/b} MK 9: Rowne resignacio.

fluvii Czirznik^{87/2}, Rowne nuncupatos penes Pniewnik^{87/3} et Dzerzonowski^{87/4} nuncupatos in districtu Warszoviensi prope Camieniecz^{50/3} situs honorabili Mathiae^{87/5} de Niexino^{87/6} curato ecclesiae parochialis et notario terrestri Zacroczimensi pro centum et triginta sexagenis grossorum vendidit perpetue. rg

[88] MK 8, 6v

[Warszawa^{87/a}], 18 lutego 1480

Or. MK 9, 117v–118

Donatio 20 mansorum Plathkownicza^{88/a 88/1} d[istrictus] Warsz[oviensis] Anno eodem, feria sexta ante Invocavit, dux Boleslaus^{1/2} viginti manso mensurae Culmensis sylvae seu nemorum Plathkownicza sui ducatus incipiendo a Wielancza^{88/2} ad Czarnawa Niwa^{88/3} cum rippa fluvii Bug^{27/3} et a fluvio Bug ad Babibor^{88/4} se extendentes in districtu Warszoviensi generoso Joanni^{50/1} de Rzwieny^{50/5} iudici et capitaneo Warszoviensi <pro> certa summa pecuniarum perpetuo [s] vendidit. ex

^{87/1} *Równe, w., pow. kam., par. Jadowo albo Postoliska (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 176).*

^{87/2} *Czernik, rz., l. dopływ Osownicy, ob. Kobylanka (ESHPl, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/138991>).*

^{87/3} *Pniewnik, w. par., z. liw. (SHGLiw. 148–156; Bijak 158).*

^{87/4} *Dzierżanów, w., pow. kam., par. Jadowo (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 53).*

^{87/5} *Maciej Nieksiński z Nieksyna, h. Cholewa, s. Wyszka, student Uniw. Krak. (1470), pisarz ziem. zakr. (1478–1482), pleb. w Zakroczyminiu (1480–1498), kan. warsz. (1482–1510), pleb. w Raszyńcu (1506–a. 1511) (MK 80, 116–117; Ep. 3, 109v; Warsz. 7, 890; Świętomarskie 30; MUK 1 nr 70h/164; SHGPłoc. 164; SHGWarsz. 237; J. Lempicki, *Herbarz mazowiecki*, t. 2: *Powiat płocki*, Poznań 1997, s. 317; PacuskiSpis).*

^{87/6} *Nieksyno, w., pow. płoc., par. Łętowo, ob. Łeksyn (SHGPłoc. 163–164; Zier. 276).*

^{88/a} *MK 9: Plathkownycza.*

^{88/1} *Platkownica, puszcza, pow. kam., obszar par. Sadowne (WolffNazwy 133–134). Na jej obszarze powstała m.in. w. o tej samej nazwie (AHPMaz.; Wykaz).*

^{88/2} *Wieliczna, w., pow. kam., par. Stoczek (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 217).*

^{88/3} *Czarnawa Niwa, las, pow. kam., obszar par. Sadowne (WolffNazwy: s. 33, jako Ciarnowa Niwa; s. 35, jako Czarnawa Niwa; chodzi tu jednak o ten sam obiekt).*

^{88/4} *Babi Bór; bór, pow. kam., obszar par. Sadowne (WolffNazwy 17).*

[89] MK 8, 7

[Warszawa^{87/a}], 20 lutego 1480

Or: 1. MK 9, 118v; 2. Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu, perg. 230

^{89/a-b}**Hortus Praga seu Didko**^{81/3} [de] **Warssavia**^{-89/b}

Anno eodem, dominica Invocavit, dux Boleslaus^{1/2} famoso Nicolao Praga seu Dydko nuncupato civi Warszoviensi hortum in suburbio Warszoviensi penes hospitale ducale^{49/3} et Mathiae Coci^{81/2} ac Lodvigi^{47/3} de Warszovia^{4/2} hortos^{89/1} necnon inter viam^{89/2}, quae de Warssovia versus praedium ducale ducit iacentem dedit petpetue. ex

[90] MK 8, 7

[Warszawa^{90/a}], 3 czerwca 1480

Or: MK 9, 123v

Duchnowa Wolia^{90/b 76/1}

d[istrictus] Warsz[oviensis]

Anno eodem, sabbato infra octavas Corporis Christi, dux Boleslaus^{1/2} Andreae Cazub^{76/2} civi et proconsuli Warssoviensi excrescentias alias z b i t h k i sylvae aut nemoris agris villae Duchnowska Wolia contiguae adiacentes, ab una ad bona dicta Długa^{90/1} canonicorum Warssoviensium et ex alia usque ad Dambe^{90/2} partibus se extendentes, in districtu Warszoviensi sitas pro centum sexagenis grossorum vendidit. ex

^{89/a-b} MK 9: Ortus Praga seu Didko de Warsz.

^{89/1} *Ogrody te znajdowały się przy Drodze Czarskiej (zob. przyp. 98/3; SzaniawskaZmiany, il. 6, s. 290).*

^{89/2} *Chodzi o późniejszą drogę do folwarku książ., później król., ob. ul. Królewską (SzaniawskaZmiany, il. 6, s. 290).*

^{90/a} MK 9, 123v, *nagłówek*: Stacio Warschou[iensis].

^{90/b} MK 9: Wola.

^{90/1} *Długa, w., pow. warsz., par. Zerzeń, a później par. Długa, ob. Długa Kościelna (SHGWarsz. 52–53; Bijak 48).*

^{90/2} *Dębe, w., pow. garw., par. Mińsko, ob. Dębe Wielkie (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 47).*

[Warszawa^{91/a}], 29 grudnia 1480

Or: MK 9, 128v

^{91/b-}**Donatio paludinum Prazmowski**^{91/c} d[istrictus] Warsz[oviensis]
 1480, feria sexta in crastino sanctorum Innocentium, dux Boleslaus^{1/2} mag-
 nifico Petro^{91/1} de Prazmowo^{91/2} castellano Livensi necnon venerabili Michaeli^{91/3}
 archidiacono Plocensi, canonico Warszoviensi, filio eiusdem Petri de Prazmowo
 certam portionem seu sortem paludinum alias b i e l y sui ducatus una cum
 rippa et parte fluvii Jezora^{91/4} ex opposito dictorum paludinum inter haereditates
 Prazmowska seu Prazmowskie, Brzumienskie^{91/5} et Prączkie Passnego^{91/6} in
 districtu Warszoviensi sitam perpetue donavit. rp

^{91/a} MK 9, 128v, nagłówek: Stacio Warschouien[sis].

^{91/b-c} MK 9: Donacio paludinum Praszmsowsky.

^{91/1} Piotr Prazmowski z Prazmowa, h. Okuń (Belina), ok. 1410–ok. 1482, brat Jakuba Prazmowskiego archidiakona śremskiego, Jana Studzieńskiego oraz Stanisława i Mikołaja Prazmowskich z Miastkowa, mąż Śmichny, c. Wawrzyńca z Belska kaszt. liw., o. Michała prep. ploc., Wawrzyńca wdy maz. oraz Ścibora z Miastkowa; znany w źr. od 1444, sędzia czer. i warsz (1467–1470), kaszt. liw. (1471–1482), właśc. Prazmowa, Woli Prazmowskiej, Zawodnego i Miastkowa w z. czer. (Żychl. 24, 107; Ur. 14, 328; K. Pacuski, Prazmowski Piotr, PSB 28, 389–390).

^{91/2} Prazmowo, w. par., pow. grój., ob. Prazmów (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 165).

^{91/3} Michał Prazmowski z Prazmowa, h. Okuń (Belina), ok. 1440–1507, s. Piotra Prazmowskiego, brat Wawrzyńca i Ścibora; student (1457) i bak. sztuk wyzw. (1461) Uniw. Krak. (MUK 1 nr 57h/139; KProm. nr 61/20B), doktor dekretów (1489), not. publ. (1465), kan. pult. (1465–1466), koleg. św. Michała w Płocku (1463–1473), ploc. (1469–1479), warsz. (1489–1493), krak. i koleg. św. Floriana w Krakowie (1502), gnieź. (1498–1504), kanclerz (1469–1471), archidiakon (1479–1491) i prep. ploc. (1498–1507), pleb. w Skołatowie w z. wysz. (1468–1470), w Zgierzu w z. zakr. (1471–1473), domownik papieża Aleksandra VI (1496) (Żychl. 24, 107; T. Żebrowski, Prazmowski Michał, PSB 28, 381–382).

^{91/4} Jeziora, rz., l. dopływ Wisły, ob. Jeziorna albo Jeziorka (SHGWarsz. 88; J. Duma, Nazwy rzek lewobrzeżnego Mazowsza (z całym dorzeczem Pilicy), Warszawa 1999, s. 108, 128; ESHP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/116991>).

^{91/5} Brzumino, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. tarcz., par. Rembertów: Brzumino-Kanie, Brzumino-Kawęczyno, Brzumino-Kierzki, Brzumino-Pawłowice, Brzumino-Racibory, Brzumino-Ryczki, Brzumino-Wylezino, ob. Kawęczyn, Pawłowice, Racibory, Wylezino (SHGWarsz. 22–26; Bijak 29).

^{91/6} Prace Paszne, w. pow. tarcz., par. Tarczyn, nazwa znana do 1790, ob. cz. w. Prace Duże (SHGWarsz. 220; Bijak 164–165).

[92] MK 8, 7

[Warszawa^{92/a}], 3 lutego 1481

Or: MK 9, 130v

^{92/b-}Donatio 30 mansorum Cziarnowa Niwa^{88/3 -92/c}

Anno eodem, sabbato in crastino Purificationis Mariae, dux Boleslaus^{1/2} generoso Joanni^{50/1} de Rzwien^{50/5} iudici Warssoviensi triginta mansos mensurae Culmensis sylvae, nemorum dicta [s] Cziarnowa Niwa sui ducatus, qui iacent penes viginti mansos dictos Plathkownicza^{88/1} et inter bona seu villam ducalem Morzyczyno^{92/1} iuxta fluvium Bug^{27/3} et cum rippa eiusdem fluvii se extendentes versus borram dictam Babibor^{88/4} perpetue donavit. ex

[93]^{93/a} MK 8, 7

[Zakroczym, 6 stycznia 1481^{93/b}]

Or: MK 9, 130

^{93/c} Donatio 12 mansorum Mosezczka^{93/1} inter Lyppiny^{93/2}, Obramp^{93/3}, Niegowo^{93/4} et Mokra Dąmbrowa^{93/5} in districtu Warsch[oviensis]. rg

^{92/a} MK 9, 130, nagłówek: Stacio Warschouiensis.

^{92/b-c} MK 9: Donacio triginta mansorum Czyarnowa Nywa.

^{92/1} Morzyczyno, w., pow. kam., par. Sadowne, ob. Morzyczyn Włociański (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 132–133).

^{93/a} Dopisek na marginesie obok zapiski nr 92.

^{93/b} MK 9: Anno m lxxx primo, sabbatho festi Epiphaniarum Domini. Nagłówek, k. 130: Stacio Zakrocziensis].

^{93/c} MK 9, nagłówek: XII mansi Moseczyska.

^{93/1} Mościska, w., pow. kam., par. Niegowo (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 133). Odbiorcą nadania był Jan Lipski, kaszt. wis.

^{93/2} Lipiny, w., pow. kam., par. Niegowo (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 113).

^{93/3} Obrąb, w., pow. kam., par. Niegowo (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 141).

^{93/4} Niegowo, w. par., pow. kam., ob. Niegów (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 136).

^{93/5} Mokra Dąbrowa, w., pow. kam., par. Niegowo, ob. Mokra Wieś (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 132).

[94] MK 8, 7

[Warszawa^{94/a}], 9 marca 1481

Or: MK 9, 132

Wyd. WolffZamek nr 42

Domus seu area Okuniw^{94/b}

Warszouiae

Anno eodem, feria sexta proxima post Cinerum, dux Boleslaus^{1/2} nobilibus et generosis Michaeli^{94/1} subpincernae Warszoviensi et Petro^{94/2} germano ipsius alias Okuniom de Conotopa^{94/3} curiensibus suis totam aream seu spacium terrae et locum circa domum magnifici Nicolai de Mniszewo Nicolai Wąsz^{17/1} de Bogathe^{94/4} palatini Masoviae et penes domum venerabilis magistri Nicolai^{17/3} de Mniszewo^{17/4} decani Plocensis et officialis Warssoviensis et ex opposito domini Cziolek^{94/5} intra muros Warszovienses Warssoviae sitam donavit perpetue. rg

[95] MK 8, 7

[Łomża, 25 kwietnia^{95/a}] 1481

Or: MK 9, 133

^{95/b-}**Donatio Srzebrna^{78/1 -95/c}**

d[istrictus] Zacroc[zimiensis]

1481, sabbato ante Invocavit, dux Boleslaus^{1/2} magnifico Joanni Lipski^{22/2} castellano Visnensi et iudici Zacroczimensi villam suam ducalem Srzebrna dictam in districtu Zacroczimensi donavit et resignavit perpetue. ex

^{94/a} MK 9: *Poprzednia zapiska, k. 132*: in Warschowya.

^{94/b} MK 9: Okunyw.

^{94/1} Michał Okuń z Konotopy, Kalenia, Kaleńskiej Woli, Długiej Szlacheckiej, Długiej Woli [później Okuniew] i Sulejewa (z. warsz.), brat Piotra (zob. przyp. 94/2), zięć Krystyna Żądlą z Jeziory w z. warsz. i Oszczowa w z. bels., sędziego ziem. bels., o. Stanisława Okunia oraz Katarzyny, ż. Stanisława Zaliwskiego z Opola w z. liw., podczaszy warsz. (1477–1505), zm. a. 1506 (SHGWarsz. 95, 113, 163; SHGLiw. 139–140, 256; PacuskiSpis).

^{94/2} Piotr Okuń z Konotopy, Kalenia i Kaleńskiej Woli w z. warsz., brat Michała (zob. przyp. 94/1), podczaszy dworu ks. Bolesława V (1477–1483) (SHGWarsz. 95, 113).

^{94/3} Konotopa, w. pow. bl., par. Żbików (SHGWarsz. 112; Bijak 94).

^{94/4} Bogate, w. par. pow. przas. (AHPMaz.; Wykaz).

^{94/5} Andrzej Ciolek z Kabat, Nart i Powsina, h. Ciolek, s. Wiganda, stolnik (1456–1464) i podkom. czer. (1465–1482), zm. a. 1489 (WolffZamek nr 41, 46; SHGWarsz. 93–94, 217–218; PacuskiSpis). W 1482 sprzedał swój dom w Warszawie Mikołajowi z Mniszewa, który w ten sposób powiększył swoją parcelę (WolffZamek nr 46).

^{95/a} MK 9: Anno Domini ut supra, in Lomza, feria quarta proxima post Pasche.

^{95/b-c} MK 9: Donacio Srzebrna.

[96] MK 8, 7v

[Warszawa^{96/a}], 5 czerwca 1481

Or: MK 9, 134v

Molendinum super Randza^{60/1} d[istrictus] Warsz[oviensis]
Anno eodem, feria tertia infra octavas Ascensionis Domini, dux Boleslaus^{1/2}
provido Andreae^{96/1} molendinatori de Randza^{96/2} molendinum super flu-
vio Randza de nova radice edificatum [s] in districtu Warszoviensi dedit
perpetue. rp

[97]^{97/a} MK 8, 7v

[Ciechanów, 20 czerwca 1481^{97/b}]

Or: MK 9, 135

^{97/c}Donatio borrae et nemoris inter granicies Kobilskie^{85/5}, Wolinskie^{97/1}, Lipinskie^{97/2},
Ręczańskie^{64/2} ad ~~utrao~~ fluvium Czarna^{70/6} cum utraque parte rippa [s] fluvii.

[98] MK 8, 7v

[Warszawa^{98/a}], 20 sierpnia 1481

Or: MK 9, 137

^{98/b}-**Pomian**^{98/1} **hortus**^{-98/c} Warszoviae
Anno eodem, feria secunda proxima ante festum Bartholomaei, dux Boleslaus^{1/2}
famoso Nicolao Pomian nuncupato civi Warszoviensi medium hortum, quem

^{96/a} MK 9, 133v: nagłówek: Stacio Warschouiensis.

^{96/1} Andrzej z Rządzy, opatrzný, młynarz w mlynie na rz. Rządzą (nt. mlyna zob. SHGWarsz. 252).

^{96/2} Rządza, w., pow. warsz., par. Stanisławów (SHGWarsz. 252–253; Bijak 180).

^{97/a} Dopisek na marginesie obok zapiski nr 98.

^{97/b} MK 9: In Czechonow, Anno Domini Mi^o cccclxxx^o primo, feria quarta in vigilia Ascensionis
Domini-Corporis Christi.

^{97/c} MK 9, nagłówek: Donacio Zanczancywa.

^{97/1} Wolunino, w., pow. warsz., par. Kobyłka, ob. Wołomin (SHGWarsz. 325; Bijak 229). Odbiorcami
nadania byli Dzierśław z Parzniewa (pow. bł.) podkom. zakr. oraz Michał i Piotr Okuniowie
z Konotopy (zob. przyp. 94/1, 94/2, 94/3).

^{97/2} Lipiny, w., pow. warsz., par. Kobyłka, ob. Lipiny Stare B (SHGWarsz. 132; Bijak 114).

^{98/a} MK 9, 136, nagłówek: Stacio Warsch[oviensis].

Mathias Cocus^{81/2} habuit penes cimiterium Judaicum^{98/2}, ubi olim fuit horreum ducale, qui hortus a via Cirnensi^{98/3} ad ipsius alium hortum vadit, in Varszovia^{4/2} iacentem donavit perpetue. rp

[99] MK 8, 7v

[Łomża, 12 stycznia 1482^{99/a}]

Or: MK 9, 141

Viginti et unus morgi in Cossaki^{99/b 53/3} d[istrictus] Nuren[sis]

Anno eodem et die, dux Boleslaus^{1/2} viginti et unum morgos mensurae Culmensis in Cossaki haereditate in districtu Nurensi sita super fluvio Bug^{27/3} et penes granities Pietrzyk Tubicinae^{99/1} iacentes nobili Jacobo^{99/2} de Cossaki pro sex sexagenis grossorum vendidit perpetue. rp

^{98/b-c} MK 9: Pomyan ortus.

^{98/1} *Mikołaj Pomian, mieszcz. warsz, mąż Barbary, c. rajcy warsz. Macieja Twardostoja, o. Mikołaja Pomiana Pajęczka, Doroty Jenkowej, Barbary z Łomży i Anny, ż. Pawła Szeląga, potem ż. Wawrzyńca Brody; ławnik Starej Warszawy (1494–1507), starszy ławnik (protoscabinus) (1512–1514); był właśc. kamienicy zw. Pomianowską oraz ogrodu przy Drodze Czerskiej (zob. przyp. 98/3), zm. a. 1520 (RadSW nr 213, 275, 327, 384, 402, 406, 459, 475–477, 505, 538, 573, 584, 630, 650, 677, 692, 694, 714, 745, 829, 848, 920, 960, 998, 1004, 1009, 1010, 1030, 1060, 1085, 1114, 1218, 1219, 1265, 1359, 1361, 1562, 1602, 1694; SzaniawskaZmiany 290; Mrozowski 90, mapa).*

^{98/2} *Cmentarz żydowski, najstarszy w Warszawie, położony koło Drogi Czerskiej (zob. przyp. 98/3). W 1522, po uprzednim wygnaniu Żydów z Warszawy, książęta Stanisław i Janusz III nadali plac po cmentarzu koleg. św. Jana Chrzyciela, w 1531 wybudowano tam piekarnię. Utracone w 1944 akta kapituły warsz. unieścawiały wspomn. plac za domami kanoników, naprzeciwko domu prep. warsz., tzn. między obecnymi ulicami Bednarską (w XVI w. Gnojowa) i Karową (w XVI w. Piekło) (E. Ringelblum, Żydzi w Warszawie, t. 1: Od czasów najdawniejszych do ostatniego wydania w r. 1527, Warszawa 1932, s. 26, 114; I. Schiper, Cmentarze żydowskie w Warszawie, Warszawa 1938, s. 1–3; SzaniawskaZmiany, il. 6, s. 290).*

^{98/3} *Droga Czerska, prowadząca ze Starej Warszawy do Ujazdowa i dalej do Czerska. Jej początkowy odcinek (od tzw. Rynku Przedmiejskiego), po wybudowaniu kaplicy Świętego Krzyża (zob. przyp. 218/2) nazwany Drogą ku Św. Krzyżowi, to obecne Krakowskie Przedmieście (SzaniawskaZmiany 288–291; AHPMaz., plan Warszawy; Mrozowski 82–85).*

^{99/a} MK 9: In Lomza, anno et testibus quibus supra et Stanislawo Pyrog capitaneo ac Andrea de Cobilyno tribuno Lomzensibus, sabbato infra ocavas Epiphaniarum.

^{99/b} MK 9: Cossaky.

^{99/1} *Pietrzyk Trębacz.*

^{99/2} *Jakub z Kossaków w z. nur., szl.*

[100] MK 8, 7v

[Warszawa^{100/a}], 9 marca 1482

Or: MK 9, 143

Kop. MK 60, 55v–56v

Reg. MS 4/1 nr 6421

Donatio 30 mansorum Roszczisewo^{100/b 100/1} d[istrictus] Warsz[oviensis]
Anno eodem, sabbato ante dominicam Oculi, dux Boleslaus^{1/2} triginta mansos
mensurae Culmensis Roszczisewo nuncupatos in districtu Warszoviensi sitos
inter mineram ducalem Cobyłka^{85/5} et Słupno^{39/3} iacentes super fluvio Czarna^{70/6},
cum utraque ripa eiusdem fluvii, nobili Joanni^{100/2} de Oczassaly^{100/3} vicethe-
saurario ducis donavit perpetue. rg

[101] MK 8, 7v

[Pultusk^{101/a}], 10 maja 1482

Or: MK 9, 145

Wyd. WolffZamek nr 47

Domus sive area Derslai Phalanczski^{101/b 101/1} Warszoviae
Anno eodem, feria sexta post festum sancti Stanislai, dux Boleslaus^{1/2} nobili
Derslao de Phalanthi^{101/2} curiensi suo totam aream terrae seu spacium et locum
circa et penes hortum Cazub^{76/2} civis Warszoviensis post turrim^{46/2?} pro edifi-
cacione [s] domus, celarii et equisterii ipsius extra muros Varszoviae donavit
perpetue^{4/2}. rp

^{100/a} MK 9, 142v, nagłówek: Stacio Warschouiensis.

^{100/b} MK 9: Roszczyschewo.

^{100/1} Rościszewo, obszar wydzielony z ksiąg. Puszczy Słupieńskiej, leżący pomiędzy Nieporętem, Słupnem i Kobylką (SHGWarsz. 247).

^{100/2} Jan Oczosalski z Oczesał, szl., podskarbi ksiąg.

^{100/3} Oczesały lub Oczesały Wielkie (AHPMaz.: Oczasały i Oczasały Wielkie), w., pow. grój., par. Lewiczyn, ob. Piekielko i Oczesały (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 141).

^{101/a} MK 9: in Polthowsk.

^{101/b} MK 9: Phalanczsky.

^{101/1} Dzierśław Falencki z Falent h. Rogala, s. Stanisława Boruty (zob. przyp. 69/2), dworzanin ks. Bolesława V (SHGWarsz. 61; WolffZamek nr 47).

^{101/2} Falenty, w., pow. warsz., par. Raszyniec, ob. Falenty Duże (SHGWarsz. 60–62; Bijak 54).

[102] MK 8, 7v

[Łomża^{102/a}], 28 maja 1482

Or. MK 9, 145v

Duo mansi super Radzikowo^{102/b 75/1} iacentes

1482, feria tertia festi Penthecostes, dux Boleslaus^{1/2} generoso Adae^{102/1} de Wilkanowo^{102/2} capitaneo in Brathian^{102/3} duos mansos agrorum penes Groczske^{102/4} et Cambłowskie^{102/5} granicies iacentes super Radzikowo sitos perpetue donavit. ex

[103] MK 8, 7v

[Maków^{103/a}], 2 lipca 1482

Or. MK 9, 146

In Macow Donatio quattuor mansorum^{103/b-} Alberti [s] Laskowski^{103/1 -103/c} d[istrictus] Warsz[oviensis]

Anno eodem, feria tertia die Visitationis Mariae Virginis, dux Boleslaus^{1/2} generoso Alberto de Laskowo^{103/2} thesaurario et capitaneo Nurensi quattuor mansos men-

^{102/a} MK 9: in Lomza.

^{102/b} MK 9: Radzykowo.

^{102/1} Adam Wilkanowski z Wilkanowa i [Grochowarska?], h. Lis, s. Stanisława z Wilkanowa i Śmiecina, mąż Doroty, c. Jana Kinickiego z Sarbska w z. płoc., o. Mikołaja magistra sztuk wyzw., kan. płoc., Stanisława, Łukasza doktora obojga praw, kan. warsz., Macieja, Krystyna, Zbigniewa i Adama oraz Anny; chor. wysz. (1475), star. zamku w Bratianie (1482); zm. 1497 (Pap. 192–193; PacuskiSpis; PacuskiMożn. 340–341; SHGWysz. 59; SHGPłoc. 39, 267).

^{102/2} Wilkanowo, w., z. wysz., par. Orszymowo (SHGWysz. 58–60; Zier. 377–378).

^{102/3} Bratian, w. w Prusach Królewskich (Wykaz).

^{102/4} Grodziec, w. par., pow. sąch. (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 188).

^{102/5} Kębłowice, w., pow. zakr., par. Grodziec, (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 208).

^{103/a} MK 9: In Makow.

^{103/b-c} MK 9: Alberto Laskowsky.

^{103/1} Wojciech Laskowski z Laskowa, ur., h. Korab, brat Piotra i Wita (zob. przyp. 121/2, 280/1), mąż Katarzyny, c. Wawrzyńca Skoczybłoto i Doroty mieszczan warsz., o. Feliksa, Macieja bak. sztuk wyzw. i Małgorzaty, ż. Mikołaja Milanowskiego; właśc. Targowego, star. nur. (1472–1482) i warsz. (1482–1483), skarbnik warsz. i nur. (od 1478), zm. a. 1483 (SHGWarsz. 287; SzacherskaWójt. 333; PacuskiSpis; Bon. 13, 357–358).

^{103/2} Laskowo, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. kam., par. Dąbrówka Stara: Laskowo-Chruściele (ob. Chruściele), Laskowo Gluche (ob. Gluchy), Laskowo-Jakuszewo (ob. Lasków), Laskowo-Karpino (ob. Karpin), Laskowo-Kozły (ob. Kozły),

surae Culmensis penes fluvium Długa^{85/7} circa mineram Thargowska^{103/3} et inter Kobylka^{85/5} iacentes in districtu Warszoviensi sitos donavit perpetue. rg

[104] MK 8, 7v

[Warszawa^{104/a}], 30 lipca 1482

Or: MK 9, 146v

12 morgi Colowa^{104/1} d[istrictus] Nuren[is]
Anno eodem, feria tertia ante sancti Petri ad vincula, dux Boleslaus^{1/2} generoso Alberto^{103/1} de Liaskowo^{103/2} thesaurario Warssoviensi et capitaneo Nurensi 12 morgos Colowa super w y s t a p alias n a w y s t a m p i e sub oppido Nur^{7/3} perpetue dedit. rp

[105] MK 8, 8

[Warszawa^{105/a}], 2 sierpnia 1482

Or: MK 9, 146v–147

Kop. MK 60, 1–2v

Mlanczino^{105/b 31/2} **Sokol**^{105/1} d[istrictus] Warszov[iensis]
1482, feria sexta in crastino sancti Petri ad vincula, dux Boleslaus^{1/2} totam villam seu haereditatem ducatus sui Mlanczino dictam in districtu Warszoviensi sitam generoso Paulo Szokol de Carnowo^{105/2}, receptis ab eo mille trecentis ducatis Ungaricalibus perpetue resignavit. ex

Laskowo-Trojany (ob. Trojany), Laskowo-Wszebory (ob. Wszebory), Laskowo-Zaścienie (ob. Zaścienie) (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 110).

^{103/3} *Targowska Ruda, w., pow. warsz., par. Kobylka, potem Mamki (PerthéesMaz.; MapaKwat.), ob. nie istnieje (SHGWarsz. 288).*

^{104/a} *MK 9, 146v, nagłówek: Stacio Warsch[ouiensis].*

^{104/1} *Kołowa, morgi położone pod Nurem, w sąsiedztwie lasu Kołowo (WolffNazwy 75).*

^{105/a} *MK 9: in Warscha[uiua].*

^{105/b} *MK 9: Mlanczyno.*

^{105/1} *Paweł Sokół z Czarnowa w z. łomż., Czarnej Woli i Młęcina w z. warsz. oraz Moglna w z. zakr. h. Dąbrowa (PacuskiSpis), mąż Aleksandry, stryj Jana i Stanisława Szczawińskich z Czarnowa, dworzanin Bolesława V i Janusza II, star. nur. (1490–1491; PacuskiSpis podaje błędnie, że Sokół był także star. liw.), występuje w źr. od 1478, zm. po 1497 (Tarcz. 5, 325–325v; Ep. 2, 228, 759; AGAD, Kopicjana 72, 22–26; SHGWarsz. 32–33, 157; SHGLiw. 121).*

^{105/2} *Czarnowo, w., pow. ostroł., par. Goworowo (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 143).*

[106] MK 8, 8

[Warszawa, 2 sierpnia 1482^{106/a}]

Or: MK 9, 147–147v

Tres mansi super Radzikowo^{106/a 75/1} d[istrictus] Nuren[is]
Anno eodem et die, dux Boleslaus^{1/2} tres mansos mensurae Culmensis locatos
ex opposito areae plebanalis iacentes in villa ducali Radzikowo ad districtum
Zacrocimensem pertinentes venerabili Petro^{53/2} de Ossiek^{53/5} Plocensi et
Warszoviensi canonico ac in Radzikowo curato pro bonis suis haereditariis
Cramkowo^{53/1} in districtu Nurensi sitis undecim mansos cum medio in se
continentibus, terram pro terra dedit et commutavit perpetue. ex

[107] MK 8, 8

[Warszawa^{105/a}], 3 sierpnia 1482

Or: MK 9, 147v–148

Resignatio 12 mansos [s] <penes Schewnicza> d[istrictus] Warsz[oviensis]
Anno eodem, sabbato proximo post sancti Petri ad vincula, dux Boleslaus^{1/2}
12 mansos nemorum seu sylvae penes Schewnicza^{107/1} prope Jadowo^{107/2} iacentes
in districtu Warszoviensi sitos venerabili Mathiae^{87/5} de Niexino^{87/6} canonico
Warszoviensi et curato notarioque Zacrocimiensi pro centum florenis Ungari-
calibus vendidit perpetue [s]. ex

[108] MK 8, 8

[Warszawa^{108/a}], 8 sierpnia 1482

Or: MK 9, 148v

Resignatio 2 mansorum

Warszoviae

Anno eodem, feria quinta proxima ante sancti Laurentii, dux Boleslaus^{1/2} duos
mansos liberos mensurae Culmensis praedii sui ducalis iacentes penes mansos

^{106/a} MK 9: Radzykowo.

^{107/1} Szewnica, w. pow. kam., par. Jadowo (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 201)

^{107/2} Jadowo, w. par., pow. kam., ob. Jadów (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 74).

^{108/a} MK 9, w. nagłówku zapiski: Warschouia.

Pauli^{79/1} quondam notarii Warszoviensis super Warszovia^{4/2} situs famoso Clementi Bieniessewicz^{108/1} de Warszavia pro 240 florenis Ungaricalibus perpetue vendidit. ex

[109] MK 8, 8

[Warszawa, 13 września^{109/a}] 1482

Or. MK 9, 150

^{109/b-}**Donatio 12 mansorum sylvae Camionka**^{31/1 -109/c} d[istrictus]
Warsz[oviensis]
Anno et die eodem, dux Boleslaus^{1/2} generoso Joanni^{31/8} de Sosznkowo^{31/10} magistro suo coquinae duodecim mansos mensurae Culmensis sylvae suae ducalis iacentes inter duos fluvios Ossownicza^{31/5} et Camionka^{31/6} vulgo dictos in districtu Warszoviensi situs, penes viginti mansos prius eidem donatos, cum utraque rippa fluvii Camionka perpetue donavit. ex

[110] MK 8, 8

[Zakroczym^{110/a}], 16 września 1482

Or. MK 9, 150

^{110/b-}**Resignatio villae Zebri**^{110/1} **ducalis Laskowski**^{103/1 -110/c} d[istrictus]
Nuren[is]
1482, feria secunda proxima post Sanctae Crucis Exaltationis, dux Boleslaus^{1/2} villam suam ducalem Zebri nuncupatam **prope** Nur^{7/3} iacentem cum borra,

^{108/1} *Klemens Bienieszewicz (Benesz, Bieniesz, Bieniasz), mieszcz. warsz., kupiec, s. Jana Benesz i Doroty, brat Stanisława, Marcina, Katarzyny Rakowej, Barbary Wolfgangowej, o. Macieja Klimkiewicza altarysty koleg. warsz., właśc. kamienicy przy rynku Starej Warszawy oraz folwarku przy ul. Długiej; występuje w źr. od 1482, zm. a. 1507 (KSkarb. nr 691, 733; RadSW nr 176, 232, 314, 350, 418, 592, 595, 682, 779, 1371, 1372; ŁawNW nr 977; ŻarynKamienice 162; SołtanWarsz. 51).*

^{109/a} MK 9: Anno, loco, die et testibus ut supra. *Poprzednia zapiska, k. 149v*: Anno, loco et testibus ut supra, feria sexta in vigilia Sancte Crucis Exaltationis. *Wcześniejsza zapiska, k. 148v*, w nagłówku *zapiski*: Warschouia.

^{109/b-c} MK 9: Resignacio et donacio 12 mansorum silve Camyonka.

^{110/a} MK 9: in Zacr[oczim?].

^{110/b-c} MK 9: Resignacio ville Zebry ducalis Liaskowski.

^{110/1} *Żebry, w., pow. nur., par. Nur, ob. Żebry-Laskowiec (AHPMaz.; Wykaz).*

quae iacet inter Kamienczyk^{26/1} et Cunion^{110/2}, quam prius tenuit in obligatione, generoso Alberto Laskowski thesaurario Warszoviensi pro 300 sexagenis grossorum vendidit perpetue. ex

[111] MK 8, 8

[Warszawa^{111/a}], 11 lutego 1483

Or. MK 9, 152v–153

Kop. MK 60, 166v–167v

^{111/b-}**Resignatio 20 mansorum Cobylieląki**^{111/1 -111/c} d[istrictus]
Warsz[oviensis]

1483 feria tertia festi Carnisprivii dux Boleslaus^{1/2} nobili Martino^{111/2} subagazone suo haeredi in Zawadi^{111/3} viginti mansos mensurae Culmensis Cobylieląki dictos super nemoribus Sulew^{111/4} inter granicies Oszowno^{31/3} et Pniewnik^{87/3} iacentes cum rippa fluvii Oszownicza^{31/5} in districtu Warszoviensi sitos perpetue donavit. ex

[112] MK 8, 8v

[Warszawa^{112/a}], 28 października 1482

Or. MK 9, 153

^{112/b-}**Resignatio 15 mansorum penes Rowne**^{87/1 -112/c} d[istrictus]
Warsz[oviensis]

1482, die Simonis et Judae apostolorum, dux Boleslaus^{1/2} quindecim mansos mensurae Culmensis in districtu Warszoviensi penes Rowne et Dzerzonowski^{87/4}

^{110/2} Kunino, w., pow. nur, par. Nur, ob. Kunin-Zamek (AHPMaz.; Wykaz; nt. Kunińskich z Kunina zob. Kapica nr 281; Bon. 13, 194).

^{111/a} MK 9, poprzednia zapiska, k. 152: in Warschouia.

^{111/b-c} MK 9: Resignatio viginti mansorum Cobielelanky.

^{111/1} Kobyla Łąka, w., pow. kam., par. Dobrze, ob. Kobylanka (AHPMaz.; Wykaz).

^{111/2} Marcin z Zawad, szl., podkoni ks. Bolesława V.

^{111/3} Zawady, w. niezident.

^{111/4} Puszcza Sulejowska, pow. warsz., kam. i liw. (SHGLiw. 204; WolffNazwy 169; AHPMaz.).

^{112/a} MK 9: in Warschouia.

^{112/b-c} MK 9: Resignatio quindecim mansorum.

^{112/1} Lipa, w., pow. nur., par. Czyżewo Kościelne, ob. cz. w. Gumowo-Dobki (AHPMaz.; Wykaz). Nazwa wsi zapewne przeniesiona, pochodząca od Lipy w pow. rac., par. Krajkowo (PacuskiMożn. 339).

iacentes quattuordecim pariter et unum penes Pniewnik^{87/3} cum ripa Oszownicza^{31/5} magnifico Joanni^{22/2} de Lippa^{112/1} castellano Viznensi perpetue donavit. ex

[113] MK 8, 8v

[Czerwińsk^{113/a}], 22 kwietnia 1483

Or. MK 9, 157

Kop. MK 60, 69v–70v

10 mansi Roszcziszewo^{113/b 100/1} d[istrictus] Warsz[oviensis]
Anno eodem, feria tertia ante sancti Georgii, dux Boleslaus^{1/2} Joanni^{100/2} de Oczassaly^{100/3} vicethesaurario suo decem mansos mensurae Culmensis iacentes penes triginta mansos Roszczisewo nuncupatos in districtu Warszoviensi super fluvio Czarna^{70/6} perpetue donavit.

rg

[114] MK 8, 8v

[Ciechanów, 3 lipca^{114/a}] 1483

Or. MK 9, 157v

Commutatio 10 mansorum super Gacz^{114/1 114/b}

quinque mansis in Milkowiec^{114/c 114/2} d[istrictus] Warszo[viensis]
Anno eodem et die, dux Boleslaus^{1/2} decem mansos mensurae Culmensis sylvae ex utraque parte lacus dicti Gacz iacentes super Czissowigrand^{114/3},

^{113/a} MK 9, 156, nagłówek: In Czyrwyensko in convencione generali.

^{113/b} MK 9: Roszcziszewo.

^{114/a} MK 9: Anno, die, loco et testibus ut supra. *Poprzednia zapiska, k. 157*: Anno Domini Mi^o quadringentesimo octuagesimo tercio in Czechonow, feria quinta in crastino Visitacionis Marie Virginis Gloriose. *Wcześniej nagłówek, k. 157*: Stacio Czechonou[ienis].

^{114/b} MK 9: pro.

^{114/c} MK 9: Mislkowycz.

^{114/1} Gać, jezioro, niezident., pow. kam. (ESHPI, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/76581>).

^{114/2} Mysłkowiec, w., pow. kam., par. Pniewo; w AHPMaz.: Mysłkowiec Stary; ob. Mysłkowiec-Szczucin lub Mysłkowiec-Kalinówka (Wykaz; Zier. 271–272).

^{114/3} Cisowy Grąd, grąd, pow. kam.

^{114/4} Stodolna buda, stodola, na której prawd. oznaczono granice zamienianych włók (WolffNazwy 165).

^{114/5} Jaworowy Grąd, grąd, pow. kam. (WolffNazwy 63).

Stodolna b u d a^{114/4} et Jeworowigrand^{114/5} in districtu Warszoviensi prope Camieniecz^{50/3} situs cum lacu dicto Gacz nobilebus et honestis Paulo Scheliga^{114/6}, Petro Okun^{94/2}, Stephano^{114/7} et Stanislao^{114/8} filiis olim Martini^{114/9} de Psari^{114/10} advocati in Myslkowiecz pro quinque mansis mensurae Culmensis ipsorum advocatiae in Mieslkowiecz haereditate in districtu Warszoviensi situs perpetue commutavit et dedit. rg

[115] MK 8, 8v

[Ciechanów^{114/a}], 4 lipca 1483

Or. MK 9, 157v

Donatio 14 mansorum circa Pogorzelec^{36/1} d[istrictus] Warszov[iensis] Anno eodem, feria sexta sancti Procopii, dux Boleslaus^{1/2} generoso Alexio^{36/2} de Nadarzin^{36/3} marszalco suo, succamerario Warszoviensi quattuordecim mansos mensurae Culmensis circa Pogorzelec versus Luchowiecz^{50/2} et Camieniecz^{50/3} iacentes super fluvio Liw^{50/4} cum utraque rippa eiusdem fluvii, quos quattuordecim mansos dominus dux habuit per commutationem a generoso Joanne^{50/1} de Rzwien^{50/5} iudice Warszoviensi pro aliis 14 mansis circa bona Plathkownicza^{88/1} in districtu Warszoviensi situs, donavit perpetue.

rg

[116] MK 8, 8v

[Ciechanów^{114/a}], 4 lipca 1483

Or. MK 9, 157v

Grochole^{116/1} d[istrictus] Warszov[iensis] Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} Andreae Czlowieczek^{116/2} villam seu bona ducalia sui ducatus Grochole dicta in terra Warszoviensi sita donavit perpetue. ex

^{114/6} Paweł Szeliga, szl.

^{114/7} Szczepan, uczciwy, s. Marcina z Psar, brat Stanisława, wójt w Myslkowcu.

^{114/8} Stanisław, uczciwy, s. Marcina z Psar, brat Szczepana, wójt w Myslkowcu.

^{114/9} Marcin z Psar, uczciwy, o. Szczepana i Stanisława, wójt w Myslkowcu.

^{114/10} Psary, w. niezident., może włas. biskupstwa płoc. w pow. kam.

^{116/1} Grochole, w., pow. warsz. lub zakr., par. Kazom Mały, ob. Stare Grochale. Druga cz. w. leżała w z. soch., w dobrach Wilków (SHGWarsz. 79).

^{116/2} Andrzej Człowieczek, dworzanin ksiąz. (SHGWarsz. 79).

[117] MK 8, 8v

[Płońsk^{117/a}], 8 lipca 1483

Or: MK 9, 158

Donatio quinque mansorum Wazowka^{117/1} d[istrictus] Warszo[viensis]
Anno eodem, feria tertia die sancti Kiliani, dux Boleslaus^{1/2} quinque mansos
mensurae Culmensis cum medio et duobus iugeribus sylvae et mericae Wazowka
et Bogdanowlastss^{117/2} nuncupatos penes piscinam Czewniczkich^{117/3} per strata
tam usque in Szirczcz^{68/1} tendentem in et super bonis Jadowo^{30/1} haereditate
in districtu Warszoviensi prope Szirczcz sitis pro triginta et sex florenis
Ungaricalibus honorabili Andreae^{117/4} plebano de Ladowo [s] [Jadowo] vendidit perpetue. ex

[118] MK 8, 8v–9

[Maków^{118/a}], 28 sierpnia 1483

Or: MK 9, 158v

^{118/b-}**Donatio molendini super Liw**^{50/4} **fluvio**^{-118/c}

Anno eodem, feria quinta sancti Augustini confessoris, dux Boleslaus^{1/2} circumspecto Mathiae^{118/1} de Camieniecz molendinum super fluvio Liw circa rippam Cosselanka^{118/2} de nova radice per ipsum constructum in districtu Warszoviensi prope Camieniecz^{50/3} situm donavit perpetue. rg

^{117/a} MK 9: dopisek: in Plonysko.

^{117/1} Wężówka, las, później w., pow. kam., par. Jadowo (WolffNazwy 187).

^{117/2} Bogdanów Las, pow. kam., par. Jadowo (WolffNazwy 24).

^{117/3} Szewniccy, rodzina szlachecka z Szewnicy w pow. kam., par. Jadowo.

^{117/4} Andrzej z Szewnicy (MK 9, 105), pleban w Jadowie (1476–1487); w 1487 pojawia się w źr. jego następcą Jakub (AOFPult. 111, 77; Ep. 2, 519, 532).

^{118/a} MK 9: in Makowo.

^{118/b-c} MK 9: Donacio molendini super Lyw fluvio.

^{118/1} Maciej z Kamieńca, opatrzy.

^{118/2} Koszelanka, osada młyńska położona nad Liwcem w pow. kam., par. Kamieniec, ob. kolonia w. Nadkole (AHPMaz.; Wykaz; WolffNazwy 78).

[119] MK 8, 9

[*Kamieniec*^{119/a}], 30 października 1483

Or: MK 9, 159

^{119/b-}**10 mansi Calapus**^{13/1} **dicti**^{119/c} d[istrictus] Warszo[viensis]
1483, feria quinta proxima ante Omnium Sanctorum, dux Boleslaus^{1/2} nobili
Troiano^{119/1} de Cracoviany^{119/2} decem mansos mensurae Culmensis Calapusch
dictos penes granicies Podbielskich^{1/2,4}, Sulanczkich^{119/3} iacentes inter oppidum
Ostrovia^{6/3} et Podbielie sitos pro haereditate in districtu Warszoviensi sitos
perpetue contulit. ex

[120] MK 8, 9

[*Kamieniec*^{119/a}], 30 października 1483

Or: MK 9, 159

8 mansi super Cosselanka^{120/a 118/2}

Eodem die et anno, dux Boleslaus^{1/2} nobili Marco^{120/1} de Orly^{120/2} octo mansos
mensurae Culmensis inter Pogorzelec^{36/1} et Lazy^{120/3} ex utraque parte torren-
tis seu fluvii Cosselanka dicti iacentes perpetue donavit. ex

^{119/a} *MK 9, u góry strony nagłówek: In Camyenyecz.*

^{119/b-c} *MK 9: Resignacio et donacio decem mansorum Callapusch dictorum.*

^{119/1} *Trojan z Krakowian, szl.*

^{119/2} *Krakowiany, w., pow. tarcz., par. Tarczyn (SHGWarsz. 119 n.).*

^{119/3} *Sulęcino, w., pow. ostrow., par. Jelonki, ob. Sulęcın Szlachecki (AHPMaz.; Wykaz).*

^{120/a} *MK 9: Cosschelanka.*

^{120/1} *Marek z Orlów, szl., o. Jana i Pawła, burgrabia warsz.(1482–1490), star. (rządca książ.) w Kamieńcu (1483–1485), wójt w Wielkiej Woli (1485–1511; zob. nr 129, 242), star. czer. (1490–1491), star. nur. (1502); zm. a. 1525 (Warsz. 5, 875, 888; Warsz. 6, 295, 690; Tarcz. 3, 327; MK 9, 160; SHGWarsz. 193; WolffWola 37; PacuskiSpis; PiberSpis).*

^{120/2} *Orły, w., pow. warsz., par. Babice; osada leżała k. Bożejek i Konotopy, ob. nie istnieje, nie uwzględnia jej PerthéesMaz. i MapaKwat. (SHGWarsz. 192–193; Bijak 146).*

^{120/3} *Lazy, w., pow. kam., par. Kamieniec (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 117).*

[121] MK 8, 9

[*Kamieniec*^{119/a}], 7 listopada 1483

Or. MK 9, 159–159v

Kop. MK 60, 13

Reg. MS 4/1 nr 6439

23 mansi in Mokrza Dambrowa^{93/5} d[istrictus] Warsz[oviensis]
Anno eodem, feria sexta in crastino sancti Leonardi, dux Boleslaus^{1/2} viginti
tres mansos mensurae Culmensis inter bona Obrąp^{93/3}, Lipiny^{93/2}, Schewnicza^{107/1}
a fluvio Lupka^{121/1} ad granicies Lipinskie per sylvam Stare Sulewo^{111/4} dictam
in Mokradambrowa haereditate in districtu Warszoviensi prope Camieniecz^{50/3}
sitos generoso Petro^{121/2} de Laskowo^{103/2} tribuno Nurensi pro ducentis et viginti
floreis Ungaricalibus vendidit perpetue. ex

[122] MK 8, 9

[*Kamieniec*^{119/a}], 16 listopada 1483

Or. MK 9, 159v

Resignatio Wiazowno^{122/a 76/4} d[istrictus] Warsz[oviensis]
Anno eodem, dominica ante sanctae Elizabeth, dux Boleslaus^{1/2} villam
suam haereditariam ducalem Wiązowno vulgo dictam in districtu Warszo-
viensi iacentem pro sexcentis alias pro sexingentis florenis Ungaricalibus
magnifico Joanni^{39/11} de Radzimino^{39/1} castellano Warszoviensi vendidit
perpetue. rg

^{121/1} *Lipka, rz., l. dopływ Bugu, ob. Fiszor (por. SalinaPol., Aneks nr 30, 36, gdzie wymieniona jako niezident; ESHP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/74634>).*

^{121/2} *Piotr Laskowski z Laskowa, h. Korab, brat Wojciecha i Wita (zob. przyp. 103/1, 280/1), o. Stanisława, przed 1483 podkoni ks. Bolesława V, 1483–1500 wojski nur., zm. a. 1504 (PacuskiSpis; Bon. 13, 358).*

^{122/a} *MK 9: Wyazowno.*

[123] MK 8, 9

[Kamieniec^{123/a}], 5 grudnia 1483

Or: MK 9, 160

^{123/b-}**Donatio 5 mansorum Skussewo**^{123/1 -123/c} d[istrictus] Warsz[oviensis]
Anno eodem, feria sexta in vigilia sancti Nicolai, dux Boleslaus^{1/2} nobilibus
Joanni^{123/2} et Alberto^{123/3} germanis de Lampicze^{123/4} quinque mansos mensurae
Culmensis sylvae seu nemoris in et super Skuszewo in districtu Warszoviensi
prope Camieniecz^{50/3} situs perpetue contulit. rg

[124] MK 8, 9

[Warszawa^{124/a}], 24 marca 1484

Or: MK 9, 163

Wyd. WolffZamek nr 50

Donatio domus et areae in suburbio Warssoviensi^{124/b} Warszoviae
Anno eodem, feria quarta in vigilia Anunciacionis Beatae Mariae Virginis,
dux Boleslaus^{1/2} honorabili Petro^{124/1} de Tchorznicza^{124/2} mansionario in eccle-

^{123/a} MK 9: in Camyenyecz.

^{123/b-c} MK 9: Donacio quinque mansorum Skuschewo.

^{123/1} Skuszewo, w., pow. kam., par. Wyszkowo (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 186).

^{123/2} Jan z Lempic, h. Junosza?, brat Wojciecha, być może tożsamy z Janem Kozłem Lempickim z Lempic w pow. nowom., o. Urbana, studenta Uniw. Krak. (MUK I nr 92h/235), witrażem kość. w Winnicy 1478–1486 (AOfPult. 111, 166v; Ep. 2, 465), sędzią grodz. w Pułtusk 1496–1502 (Ep. 3, 59v; ADP, *Depositiones Testium* 149, 25).

^{123/3} Wojciech z Lempic, szl., brat Jana.

^{123/4} Lempice, w., pow. nowom., par. Winnica, ob. Łepice (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 246); gniazdo Lempickich h. Junosza (Bon. 15, 398–310).

^{124/a} MK 9, 162v, wcześniejsza zapiska: in Warschouia.

^{124/b} MK 9: Warschouien[si].

^{124/1} Piotr z Tchórnicy, mansionarz w koleg. warsz., obdarowany przez ks. Bolesława V działką na przedmieściach Starej Warszawy. Wg dr. T. Jaszczółta był prawd. przedstawicielem drugiego pokolenia rodziny szlach. h. Jelita z Żernik k. Wiślicy w woj. sand. Dobra Tchórnica zostały w 1428 nadane przez włk. ks. lit. Witolda braciom Maciejowi, Mikołajowi, Dobiesławowi, Wawrzyńcowi i Andrzejowi z Żernik (Vitoldiana. *Codex privilegiorum Vitoldi magni ducis Lithuaniae 1386–1430*, wyd. J. Ochmański, Poznań–Warszawa 1986, s. 102).

^{124/2} Tchórnica, zapewne chodzi o jedną z dwóch wsi na Podlasiu o tej nazwie: Tchórnice Rospądową (ob. Tchórnica Włościańska) i Tchórnice-Wyszki (ob. Tchórnica Szlachecka) (Wykaz; Słownik historyczno-geograficzny Podlasia – w opracowaniu).

^{124/3} Kolegiata św. Jana Chrzciciela w Starej Warszawie, wcześniej kość. farny, wymieniony po raz pierwszy w źr. w 1321, podniesiony do rangi kolegiaty w 1402, ob. kość. archikatedralny

sia collegiatae sancti Joannis Warszoviensi^{124/3} aream ac domum suam inter hortum ducalem et aream Petri Wilk^{124/4} de prope torrentem Camionka^{124/5} dictum et viam, quae ducit a dicto torrente Camionka in civitatem Warszoviensem^{4/2}, in suburbio eiusdem sitam dedit perpetue. rp

[125] MK 8, 9v

[Ciechanów, 7 kwietnia 1484^{125/a}]

Or. MK 9, 163v

Kop. MK 60, 65v–66

^{125/b-} **Donatio molendini et piscinae super fluvio Czarna**^{70/6 -125/c} d[istrictus] Warszov[iensis]
Anno et die eodem, dux Boleslaus^{1/2} magnifico Joanni^{39/11} de Radzimino^{39/1} castellano Warszoviensi molendinum et piscinam super fluvio Czarna in nemore dicto Slupienskie^{125/1} in districtu Warszoviensi sita perpetue donavit. rg

archidiecezji warsz. (NKDMaz. 2 nr 160; KnapWar. 20–112; W. Kwiatkowski, *Powstanie kapituły św. Jana przy zamku XX. mazowieckich w Warszawie. Z dziejów Kościoła na Mazowszu*, Warszawa 1938; BerdeckaKan. 217–232; Warszawa 1980, 41–42; J. Wysocki, *Organizacja kościelna Warszawy w XIV i XV w.*, w: *Warszawa średniowieczna*, z. 2, Warszawa 1974 (*Studia Warszawskie*, t. 21, z błędnym wydrukiem: 19), s. 239–250; MroczkoSztuka 23–28; L. Królik, *Kapituła kolegiacka w Warszawie do końca XVIII wieku*, Warszawa 1990; M. Lewicka, J.Z. Łoziński, J. Widawski, *Kościół archikatedralny p.w. Ścięcia św. Jana Chrzciciela*, w: *KZSPWarsz. 1*, 188–209; *ZagrodzkiArch.*; *SalinaPol.* 94–107; T. Jurek, *Między Poznaniem a Czerskiem i Warszawą. Geneza i początki mazowieckiej enklawy diecezji poznańskiej*, „*Kronika miasta Poznania*” 2012, nr 1, s. 27–41; *PiberKośc.* 114–120; *AHPMaz.*, plan Warszawy).

^{124/4} Piotr Wilk [także Piotr Kasprowicz], *mieszcz. warsz.*, s. *Kaspra Wilka* (zob. przyp. 4/2), od 1474 mąż Jadwigi, c. *Wawrzyńca Skoczybłoto i Doroty mieszczan warsz.*, o. *Piotra, Jana, Anny, Kaspra, Melchiora i Doroty; rajca Starej Warszawy (1480), wójt Nowej Warszawy (1481–1500), wójt Starej Warszawy (1488–1518)*; zm. 1518 (*SzacherskaWójt.* 333–337, 346; *RadSW* nr 153, 155, 171, 306, 448, 513, 574, 629, 937, 1024, 1097, 1152, 1289, 1359; *ŁawNW* nr 936, 960, 968, 1001, 1020–1021, 1024, 1029–1030).

^{124/5} *Kamionka*, rz., l. dopływ Wisły, uchodzący na południowy wschód od Starej Warszawy i zamku książ. Jej bieg prowadził wprost ograniczającym od południa obszar obecnego placu Zamkowego (pokrywając się z przebiegiem obecnej al. Solidarności) i stanowił końcowy odcinek fosy miejskiej (*AHPMaz.*, plan Warszawy; *GarusZamek* 29; Z. Polak, *Przemiany przestrzenna terenu Placu Zamkowego w świetle źródeł archeologicznych*, w: *ADWarsz.* 4/1, 186; *ESHp*, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/125965>).

^{125/a} MK 9: Anno, die, loco ut supra. *Poprzednia zapiska*, k. 163v: Anno ut supra in Czechonow, feria quarta ante dominicam Ramispalmarum.

^{125/b-c} MK 9: Donacio molendini et piscine super fluvio Czarna pro castellano Warschou[iensi].

[126]^{126/1} MK 8, 9v

[Ciechanów^{126/a}], 6 kwietnia 1484

Or. MK 9, 164–164v

Kop. MK 60, 36–38

Reg. MS 4/1 nr 6442

^{126/b-}**Donatio et resignatio Nieporęth**^{39/2 -126/c} d[istrictus] Warsz[oviensis] 1484, feria tertia proxima post dominicam Judica, dux Boleslaus^{1/2} totam villam et eius totalem haereditatem sive bona haereditaria Nieporęth dicta in districtu Warszoviensi sita, nec non rippa [s] fluvii Narew^{68/2} ipsis bonis contigua [s] venerabili Mathiae Michaeli^{91/3} archidiacono Plocensi et canonico Plocensi et Laurentio^{126/2} curiensi suo pro duobus milibus florenis Ungaricilibus vendidit perpetue. ex

[127] MK 8, 9v

[Warszawa, 27 września^{127/a}] 1484

Or. MK 9, 166v

Donatio horti Oczossalski^{100/2} Warszoviae
Eodem anno et die, dux Boleslaus^{1/2} nobili Joanni de Oczassaly^{100/3} vicethesaurario suo duos hortos, quos olim Mathias Cocus^{81/2} tenuit, unum iacentem

^{125/1} *Puszczka Słupieńska, obszar leśny przynależny do w. Słupno, obejmujący również późniejsze osady Nadma i Maciolki; w szerszym rozumieniu również rozległy teren leśny rozciągający się aż po w. książ. Bródno (SHGWarsz. 260; AHPMaz.).*

^{126/a} MK 9: in Czyechonow.

^{126/b-c} MK 9: Vendicio et resignacio Nyeporath.

^{126/1} *Na temat posiadania Nieporętu przez rodzinę Prażmowskich oraz ich sporów z władzą królewską zob. A. Moniuszko, Między prawem a polityką. Walka Prażmowskich o dobra nieporęckie w XV–XVII stuleciu, w: Granice i pogranicza. Mikrohistorie i historie życia codziennego, red. P. Guzowski, M. Liedke, M. Ocytko, Kraków 2011, s. 55–76.*

^{126/2} *Wawrzyniec Prażmowski z Prażmowa, h. Okuń (Belina), ok. 1460–1532, s. Piotra kaszt. liw. i Śmichny, c. Wawrzyńca z Belska, brat Michała prep. ploc. i Ścibora, o. Piotra chor. liw. i Katarzyny, ż. Abrahama Nowodworskiego, dworzanin książ., chor. wysz. (1497–1506), kaszt. zakr. (1506–1525), czer. (1525–1528), wda maz. (1529–1532), star. zakr. (1528, 1532), właśc. Prażmowa w z. czer., Nieporętu w z. warsz., Sikorza i Goworowej w woj. ploc. (Żychl. 24, 107; Ur. 14, 328; K. Pacuski, Prażmowski Wawrzyniec, PSB 28, 391–393; PiberSpis).*

^{127/a} MK 9: Anno, die, loco et testibus ut supra. *Wcześniejsza zapiska, k. 166: Anno, loco et testibus, [quibus supra], feria secunda ante sancti Michaeli Archangeli. Nagłówek, k. 166: Statio Warschouiensis.*

inter hortum Pomian^{98/1} penes promptuarium Praszina^{127/1} et alium penes aream Lazari^{127/2} et duo iugera alias s t a i e agri iacentia penes viam Wolska^{127/3} in dorso eiusdem horti, qui iacet penes aream Lazari, et medium mansum agri mensurae Culmensis, qui iacet penes agros Wianczenskich^{127/4} et penes metam praeconis antiqui^{127/5} de Jazdowo^{127/6} in et super Warsovia^{4/2} situs donavit perpetue. rp

[128] MK 8, 9v

[Warszawa?^{127/a}] 16 listopada 1484

Or. MK 9, 168

^{128/a}-**16 mansos sylvae Knieia**^{128/1 -128/b} d[istrictus] Warszov[iensis]
Anno eodem, feria tertia ante sancte Helizabeth, dux Boleslaus^{1/2} sedecim mansos mensurae Culmensis sylvae dictae Knieia <ad> mineram prope Knieia^{128/c} in districtu Warszoviensi famoso Olbracht^{128/2} civi Warszoviensi pro centum sexagenis grossorum vendidit perpetue. ex

^{127/1} Spichlerz Prażyna?, tj. należący do Mikołaja Dydki inaczej Pragi? (zob. przyp. 81/3).

^{127/2} Łazarz, właśc. działki pod Warszawą, w pobliżu Drogi Wolskiej. Ulica Łazarza lub Łazarzewska, czasami zw. Kozią (od początku XVII w. Senatorska), stanowiąca końcowy odcinek drogi z Tarczyna do Warszawy, występuje w źr. od 1494 (RadSW nr 219; SzaniawskaWarszawa 127–128; Warszawa 1980, 30; Mrozowski 72–74).

^{127/3} Droga Wolska, prowadząca ze Starej Warszawy do w. Wielka Wola (zob. przyp. 129/1; GieysztorWola 27).

^{127/4} Wianczeńskie, pola na przedmieściu Starej Warszawy. Ich nazwa pochodzi prawd. od nazwiska właśc.; zob. sprzedaż Kasprowi Wilkowi I wł. położonej wśród ról miejskich, dokonana w 1477 przez Elżbietę Wiączową (MK 9, 93v; SzacherskaWójt. 332).

^{127/5} Dawny woźny sądowy z Ujazdowa, niezident.

^{127/6} Ujazdowo, w., pow. warsz., par. Solec, ob. Ujazdów, cz. Śródmieścia, dz. Warszawy, w rejonie Alej Ujazdowskich (SHGWarsz. 291–292; Bijak 211).

^{128/a-b} MK 9: Sedecim mansi silve Knyeya.

^{128/c} MK 9: Brodno.

^{128/1} Knieja, las położony między Bródnem a Targowską Rudą, pow. warsz., cz. Puszczy Bródno, będącej cz. Puszczy Słupieńskiej (SHGWarsz. 19, hasło: Bródno Puszcza; WolffNazwy 73; WolffPraga 124).

^{128/2} Olbracht, mieszcz. warsz., być może tożsamy z Olbrachtem kuźnierzem, mężem Anny, w 1480 rajcą Starej Warszawy (RadSW nr 83, 124, 135, 276).

[129] MK 8, 9v

[Warszawa^{129/a}], 17 lutego 1485

Or: MK 9, 169

Mansus in Magna Wola^{129/1} d[istrictus] Warsz[oviensis]
1485, feria quinta Cinerum ante festum sancti Petri ad Cathedram, Boleslaus^{1/2}
dux nobili Marco^{120/1} de Orly^{120/2} unum mansum agri mensurae Culmensis
iacentem penes Buialo^{129/2} ex opposito tabernae Zewiolo^{129/3} in Magna Wola
villa ducali in districtu Warssoviensi pro titulo advocatie [s] dedit perpetue.

rp

[130] MK 8, 9v

[Warszawa^{130/a}], 4 stycznia 1497

Or: MK 9, 210

Donatio villae Wola Zambrowska^{130/1} d[istrictus] Lomzen[sis]
1497, feria quarta post Circumcisionis Domini, dux Conradus^{130/2} nobili
Daczbgio^{130/3} de Podoszie^{130/4} capitaneo Lomzensi villam Wola Zambrowska

^{129/a} MK 9, 169: in Warschouia.

^{129/1} *Wielka Wola*, w. par., pow. warsz., ob. Wola, cz. dz. Warszawy o tej samej nazwie (SHGWarsz. 308–310; *GieysztorWola* 19–28; *WolffWola* 33–45; *Bijak* 222; *NowDzieje* 2, 521).

^{129/2} *Bujalo, kmieć z Wielkiej Woli*. Por. 1. *Maciej Buialo* (1477 – *ŁawNW* nr 839); 2. *młynarz Bujalo, który w 1442 otrzymał od ks. Bolesława IV młyn na rz. Czerwonce w z. liw.* (MK 3, 279; *SHGLiw.* 21). 3. *Piotr zw. Bujalo z Kryp w z. liw., który w 1437 kupił wójtostwo w Krypach od dotychczasowego wójta Piotra* (MK 3, 210; *SHGLiw.* 83; *WolffWola* 35).

^{129/3} *Zewiolo, karczma w Wielkiej Woli*.

^{130/a} MK 9: in Varschouia.

^{130/1} *Wola Zambrowska*, w., pow. zambr., par. Zambrów (AHPMaz.; Wykaz).

^{130/2} *Konrad III Rudy*, ks. czer.-warsz. (do 1471 w niedzielę z braćmi), ploc., płoń., zawkrz. i wis. (1462–1471), od 1471 ks. czer., liw., ponadto: 1474–1488 ks. wysz., od 1484 ks. zakr., od 1488 ks. warsz. i nur., od 1495 ks. łomż., ciech. i róż.; ur. 1447/1448, s. *Bolesława IV* ks. czer.-warsz. (zob. przyp. 19/2) i *Barbary* ks. kij. (zob. przyp. 153/2), mąż *Anny Radziwiłłówny*, c. *Mikołaja Radziwiłłowicza wdy wil.* (zob. przyp. 145/2), o. *Zofii* (zob. przyp. 277/2), *Anny* (zob. przyp. 224/1), *Stanisława* (zob. przyp. 144/2) i *Janusza III* (zob. przyp. 144/3); zm. 1503 (B. Sobol, *Konrad III Rudy*, *PSB* 13, 595–597; *Rodowód* 167–174; *GrabowskiDyn.* 479–482, 617; *WolffStudia*, *Tablica podziałów Mazowsza w latach 1370–1526*).

^{130/3} *Dadźbog Podoski z Podosia*, h. *Junosza*, s. *Jana z Podosia i jego drugiej ż. Katarzyny*, brat *Dziersława*, *Jana Czecha*, *Pawła*, *Małgorzaty*, ż. *Wojciecha z Węgrzynowa*, *Jachny*, ż. *Andrzeja z Ogłedy i Elżbiety*, ż. *Wojciecha z Mchowca* (MK 5, 130v; MK 6, k. 109, 172v), mąż *Heleny*,

nuncupatam sui ducatus in districtu Lomzensi prope Zembrow^{130/5} sitam perpetue donavit. ex

[131] MK 8, 10

[Warszawa^{131/a}], 8 lutego 1478

Or: MK 9, 95v

^{131/b}Lipiny^{97/2} donatio^{-131/c}

Anno 1478, in dominica Invocavit, [praesentibus] Joanne^{75/2} de Radzonowo^{75/3} dapifero Plocensi, Joanne Sobiekurski^{80/1} succamerario Warszoviensi et marschalco, Joanne^{39/11} de Radzimino^{39/1} succamerario Zacroczimensi, Joanne Slaka^{131/1} de Siedlecz^{131/2} magistro coquinae etc. Illustrissimus princeps dominus dux Boleslaus^{1/2} consideratis et inspectis gratae fidelitatis obsequiis per generosum Nicolaum de Zawsth Druzbicz^{1/3} de Zawstowo^{1/1} vexilliferum Zacroczimensem Warszoviensem et marschalcum Suae Serenitatis impensis

o. Jana, Jakuba i Katarzyny, ż. Andrzeja z Zambrzycy (Ep 2, 436; MK 18, 155; MS 4/3 nr 23325); star. wis. (1486), nowogrodzki (1494) i lomż. (1497, 1504), kuchmistrz ks. Janusza II (1490–1491; Ep. 3, 3v), wojski ciech. (1492–1503); występuje w źr. od 1470 (MK 5, 130v). Był wysłannikiem Konrada III do wdzy wil. Mikołaja Radziwiłowicza w sprawie małżeństwa księcia z córką tegoż Anną, zm. ok. 1504 (PiberSpis; GrabowskiDyn. 482–484, 580–581; K. Pacuski, Ploniawy i Podosie w XIV–XVI wieku, w: Ecclesia Ploniaviensis. Dzieje parafii i kościołów w Ploniawach i Podosiu, red. M. Przytocka, Ostrołęka 2009, s. 29; nt. rodziny Podoskich zob. Ur. 14, 151–156).

^{130/4} Podosie, w. par., pow. przas., ob. Stary Podoś (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 302; K. Pacuski, Ploniawy i Podosie 24).

^{130/5} Zambrów, m., z. lomż., lok. a. 1430, ośrodek powiatu sądowego (Zier. 396; PazyraGeneza 138, 195).

^{131/a} MK 9, 95, nagłówek: Stacio Warsch[ouiensis].

^{131/b-c} MK 9: Lyppyny donacio.

^{131/d} MK 9: Crassowo.

^{131/1} Jan Słeka z Siedlca i Główniczyna w pow. grój., h. Awdaniec, kuchmistrz ks. Bolesława V i Janusza II (1475), skarbnik czer. (1480–1487), zm. a. 1492, różny od Jana Słeki z Główniczyna, podkanclerzego i kanclerza ksiądz., zmarłego w 1471 (K. Pacuski, Słeka Jan, PSB 38, 632; PacuskiSpis).

^{131/2} Siedlec, w., pow. grój., par. Goszczyn, ob. Sielec (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 183).

^{131/3} Cięciwa (Czarna), rz., pr. dopływ rz. Długiej, uchodzący pod Ossowem, ob. Czarna Struga (zob. przyp. 70/6; SHGWarsz. 31–32; AHPMaz. jako rz. Czarna; ESHP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/45900>; Ościłowski 4).

^{131/4} Kaleń, w., pow. warsz., par. Okuniewo, istniała do XIX w., zlikwidowana przy tworzeniu poligonu wojskowego w Rembertowie w końcu XIX w. (SHGWarsz. 94–95; Bijak 84–85).

^{131/5} Czarna, w., pow. warsz., par. Radzymino (SHGWarsz. 37; Bijak 39–40).

et in posterum aucto fidelitatis studio impendendis sibi Nicolao ac suis legitimis successoribus villam Lipiny nuncupatam quinquaginta mansos in se continentem sui veri ducatus et domini in districtu Warszoviensi sitam in longum et latum cum omni iure suo ac omnibus et singulis utilitatibus etc. et cum utraque rippa fluminis dicti Cziacziwa^{131/3}, nihil etc., dedit, donavit datque, donat et appropriat per praesentes perpetue et in aevum. Praeterea dominus dux Boleslaus cupiens praefatum Nicolaum Drusbicz vexilliferum amplioris gratiae praerogativa reddere consolatum, sibi et suis legitimis successoribus etc. ius donavit et dedit, sic quod incolae et cmethones in dicta villa Lipiny residentes de quolibet manso culto et possesso super quodlibet festum Sancti Martini confessoris et episcopi venerandi per duos grossos monetae communis singulis annis perpetuisque temporibus domino duci solvere tenebuntur et sint astricti, ulterius ius Culmense in forma communi. Et inter granicies Kalen^{131/4}, Kobylka^{85/5}, Czarna^{131/5}, ^{131/d} Ranczaie^{64/2} villa sita. ex

[132] MK 8, 10

Kamieniec, 15 kwietnia 1480

Or: MK 9, 121v

^{132/a-}**Restitutio Lipiny**^{97/2 -132/b} **domino principi**

Anno Domini 1480 in Camieniecz, sabbato post sancti Tiburcii proximo, quanquam serenissimus princeps dux Boleslaus^{1/2} villam Lipiny cum nemoribus Zaczacziwe nuncupatam sui veri ducatus et domini generoso Nicolao Druzbicz^{1/3} de Zawstowo^{1/1} vexillifero Warszoviensi et curiae marszalco ratione servitiorum per ipsum Suae Serenitati impensorum prius dederat et donaverat perpetue et in aevum (prout hoc ipsum latius in eodem registro eiusdem metricae superius continetur), animadversis tamen et attentis diversis damnis ac variis incommodis per hoc ducatu illatis et in post inferendis, ipse Nicolaus Druzbicz vexillifer et marszalco prefatus eandem villam Lipiny cum nemore Zaczacziwa^{132/1} inter granicies Kalen^{131/4}, Kobylka^{85/5}, Czarna^{131/5}, Crassowo^{132/2} et Ranczaie^{64/2} in districtu Warszoviensi sitam in longum etc. cum omni iure etc. ac etc. necnon cum utraque rippa fluvii dicti Zaczacziwa, nihil etc. illustrissimo principi domino duci Boleslao restituit,

^{132/a-b} MK 9: Restitutio Lipyni.

^{132/1} Zacięciwa, obszar lasu położony na wschód od Kobylki i Wołomina; na terenie tym płynie rz. Cięciwa, pr. dopływ rz. Długiej (zob. przyp. 131/3) (SHGWarsz. 331; WolffNazwy 199; Ościłowski 4).

^{132/2} Kraszowo, w. pow. warsz., par. Klembów, ob. Stary Kraszew (SHGWarsz. 120; Bijak 104).

dedit et resignavit resignatque, dat et restituit per praesentes perpetue et in aevum, tali tamen modo et condicione, quod ipse dominus dux nulli a modo dicta bona dare, donare aut quovismodo conferre peramplius debebit nec ipsa bona praescripta quoquomodo dividendo aut a se seiungendo elargiri debet.

[133] MK 8, 11–12

Ciechanów, 6 kwietnia 1484

Or. MK 9, 164–164v

Kop. MK 60, 36–38

Reg. MS 4/1 nr 6442

^{133/a}**Venditio et resignatio Nieporath**^{39/2 -133/b¹³³}

Anno Domini 1484, feria tertia proxima post dominicam Judica in Cziechonow, praesentibus dominis Joanne^{22/6} Visnensi, Joanne^{39/11} de Radzimino^{39/1} Warssoviensi, Ziemak^{133/1} de Borukowo^{133/2} Wyschegradiensi, Jacobo^{133/3} de Golinino^{71/2} Cziechonoviensi castellanis et Zawischio^{133/4} de Cunraczcz^{133/5} vexillifero Plocensi, illustrissimus princeps dominus dux Boleslaus^{1/2} totam villam et eius totalem haereditatem sive bona haereditaria Nieporath dicta in districtu Warssoviensi sita in longum et latum, prout in suis limitibus, graniciebus sive signis alias u r o c z y s k a eam solus tenuit, habuit et possedit, cum omni iure, proprietate et dominio ducali, necnon rippa fluvii Narew ipsis bonis contigua ac cum omnibus et singulis agris, pratis, sylvis, borris, mericis,

^{133/a-b} MK 9: Vendicio et resignacio Nyeporath.

^{133/1} Ziemak Kobolt z Borukowa i Cieksyna w z. zakr., h. Junosza, podczaszy (zakr.? 1459/1460; Warsz. 3, 606) chor. wysz. (1461–1462), sędzia zakr. (1462–1470) i wysz. (1463–1475), kaszt. wysz. (1470–1492), zm. a. 1493 (Żychl. 10, 39; 11, 304; PacuskiSpis; SzacherskaKup. 17–18). Jego potomkiem po s. Bogdanie był podkanclerzy koronny Jan Borukowski, o którym przypuszczamy, że odpowiadał za powstanie Metryki Koronnej nr 8 (zob. Wstęp, s. 18–19).

^{133/2} Borukowo, w., pow. zakr., par. Cieksyno, ob. Borkowo (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 118).

^{133/3} Jakub Gołyński z Gołynina w z. ciech. oraz Białejłęki i Gołędzinowa w z. warsz. h. Prawda, s. Pawła, o. Jakuba i Wojciecha oraz zakonnicy Małgorzaty, stryj Pawła Gołyńskiego (zob. przyp. 71/1); chor. ciech. (1463–1469), kaszt. ciech. (1469–1496), wda maz. (1496–1499), zm. a. 26 VI 1499 (PacuskiSpis; SHGWarsz. 3; Bon. 6, 224–225; WolffOsad. 382).

^{133/4} Zawisza Dłużniewski z Konradźca (zob. przyp. 133/5) i z Dłużniewa (pow. płoń.), h. Dołęga, s. Zawiszy kaszt. rac., mąż Katarzyny, c. Stanisława z Gościńczieyc, o. Zawiszy star. wysz.; tenże chor. ploc. (1465–1471, 1495), star. wysz. (1475, 1476, 1477, 1478), marsz. nadworny Janusza II (1481), kaszt. rac. (1495–1496), wis. (1496) i ploc. (1496–1504), występuje w źr. od 1447, zm. a. 1507 (SHGPloc. 57, 132; Bon. 4, 209; PacuskiSpis; PiBerSpis).

^{133/5} Konradziec Pański, pow. rac., par. Krajkowo (SHGPloc. 132–133; Zier. 235).

quercetis et universis nemoribus, censibus, mellibus, apisteriis et mellificiis, pratis, lacubus, molendinis et piscinis nunc constructis seu quandolibet construendis, aquis et earum decursibus, emolumentis, gais et gaiorum sive w a l c z y s c h s solutionibus, venationibus, aucupationibus, venaturis et piscaturis omnium et singulorum ferarum, avium et piscium, fructibus, reditibus, utilitatibus, proventibus, pascuis et generaliter universis et singulis obventionibus, quibuscunque nominibus nuncupentur, in eisdem bonis ad praesens existentibus et in futurum quomodolibet accrescendis ac quibuscunque utilitatibus dominum ducem sive suos officiales in eisdem bonis concernentibus ac concernendis, nihil penitus pro se et suis successoribus reservando, venerabili Michaeli^{91/3} archidiacono Plocensi et canonico Plocensi et Laurentio^{126/2} curiensi nostro germanis de Prazmow^{91/2} et suis successoribus legitimis de consilio suo pro duobus millibus florenorum Ungaricalium puri auri et iusti ponderis vendidit et voce irrevocabili resignavit perpetue et in aevum, prout dicta bona haereditaria Nieporęt sunt distincta ab aliis vicinis haeredibus [s], videlicet Radzimino, Renia^{39/4}, Zgierz^{133/6}, Zagroby^{133/7}, Wieliszewo^{133/8}, Łączyska^{133/9}, Jabłona^{133/10}, Białalanka^{133/11}, Brodno^{133/12}, Roszcziszewo^{100/1}, Juncze^{85/2}, Lipiny^{97/2}, Czarna^{131/5}, Słupno^{39/3} et si quae aliae eisdem bonis sunt contiguae per limites, videlicet incipiendo a Radzimino usque ad Renia et usque ad fluvium Narew^{68/2}, quo fluvio cum Zgierz limitando usque ad Zagroby et a Zagroby includendo Juncze^{133/13} usque Krąg^{133/14} includendo Krąg et consequenter per montes ad b a g n o, qui dicitur Kielpino^{133/15}, usque ad torrentem dictum Brodnia^{133/16}, qui limitat dictam haereditatem Nieporęt cum Jabłona,

^{133/6} Zgierz, w. par., pow. nowom., później serocki, ob. Zegrze (AHPMas.; Wykaz; PazyraGeneza 193; WolffOsad. 385; Zier. 397).

^{133/7} Zagroby, w., pow. warsz., par. Wieliszewo, ob. Zegrze Południowe (SHGWarsz. 332–333; WolffOsad. 385; Bijak 239).

^{133/8} Wieliszewo, w. par., pow. warsz., ob. Wieliszew (SHGWarsz. 308; Bijak 217).

^{133/9} Łazyska, w., pow. warsz., par. Wieliszewo, ob. Łajski (SHGWarsz. 135; Bijak 116).

^{133/10} Jabłonna, w., pow. warsz., par. Chotomów (SHGWarsz. 83–84; Bijak 73).

^{133/11} Białalęka, w., pow. warsz., par. Tarchomin, ob. cz. Białoleęki, dz. Warszawy (SHGWarsz. 2–4; Bijak 21, jako Białoleka).

^{133/12} Bródno, w., pow. warsz., par. Kamion, ob. północna cz. Targówka, dz. Warszawy (SHGWarsz. 18–19; GieysztorPraga 10–11, 12–13; Bijak 27).

^{133/13} Juńce, niezident. obiekt topograf. w pobliżu w. Zagroby, pow. warsz., par. Wieliszewo.

^{133/14} Krąg, niezident. obiekt topograf. w pobliżu w. Zagroby, pow. warsz., par. Wieliszewo (WolffNazwy 81).

^{133/15} Kielpino, bagno, pow. warsz., na obszarze par. Wieliszewo; zapewne cz. bagien Opolice, rozciągających się między Wisłą a Narwią, od Grochowa po Nieporęt (WolffNazwy 71; Ościłowski 4, 6).

Biała Łąka et Brodno, et ab eodem torrente quanto magis approximiat et rectius fieri potest ad angulos et ad parietes Roszczissewo, Juncze^{85/2} et Lipiny haereditatum sive alterius ipsarum, quas donavimus et ab ultima earum usque ad Lukaczewo^{133/17} et a Lukaczewo ad aliud signum Zagosciacizcze^{133/18}, a quo ad paludem Mleczna alias Bagno^{133/19} et a Mleczna usque ad Glinieniecz^{39/10} et consequenter ad Pieczyzka^{133/20} et ad Sadek^{133/21}, quae dicuntur signa alias u r o c z y s k a, cum quibus inclusis totaliter ad Nieporęth finaliter usque ad Orzeł^{133/22}, qui dicitur pinus, in quo aquila habebat nidum, et ibi est angulus Radzymino et consequenter per granicies sipatas cum Radzymino praefata haereditas Nieporęth sit distincta et sic decernimus limitandam ab aliis, ita quod per signa praedicta et parietes aliarum vicinarum haereditatum granicies et limites erunt perpetui praefatae haereditatis Nieporęth ab aliis haereditatibus vicinis supra scriptis et ab aliis, si quae sunt adiacentes, ita quod quicquid ultra Lipiny, Juncze et Roszczissewo haereditates per nos donatas restat inter signa sic decripta, illud totum ascribimus Nieporęth, prout ab antiquo pertinebat. Item praefatis Michaeli et Laurentio germanis et suis successoribus legitimis ab omnibus personis cuiuscunque conditionis, status et praeceminentiae existant et inscriptionibus prioribus in eisdem bonis haereditariis habitis vel quandocunque per ipsum dominum ducem factis et successoribus suis ipse dominus Boleslaus pacem fideiussit et inscripsit, qui videlicet praefati Michael et Laurentius germani et sui successores in possessione et perpetuitate bonorum haereditariorum Nieporęth praedictorum non impediuntur quoquomodo.

^{133/16} *Brodnia, rz., wg J. Ościłowskiego uchodząca do Narwi w miejscowości Skrzyszew [ob. Skrzyszew], ze źródłami w okolicach w. Targowe Male (ob. Targówek, cz. dz. Warszawy o tej nazwie), która płynęła na granicy dóbr Nieporęth z Jabłonką, Białoleką i Bródnem. Regulacje spowodowane roztokowym charakterem tej rzeki (zob. przyp. 85/7) przekształciły ją w Kanał Bródnowski, przecięty po przekopaniu Kanału Żerańskiego na Kanał Bródnowski Dolny oraz Kanał Bródnowski Górny (APHP; MTop. 1933; <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/26480>, 31 X 2017; GieysztorPraga 10; Ościłowski 4–5).*

^{133/17} *Lukaczewo, uroczysko, niezident., pow. warsz., na obszarze par. Kobyłka (WolffNazwy 96).*

^{133/18} *Zagościęcice, znak w lesie, w późniejszej w. Zagościńce, pow. warsz., par. Kobyłka?, ob. Zagościńiec (SHGWarsz. 332; WolffNazwy 200; Bijak 238).*

^{133/19} *Mleczna alias Bagno, niezident., pow. warsz., na obszarze par. Wieliszewo, Kobyłka i Radzymino; zapewne cz. bagien Opolice, rozciągających się między Wisłą a Narwią, od Grochowa po Nieporęth (WolffNazwy 102; Ościłowski 4, 6).*

^{133/20} *Pieczyzka, uroczysko, niezident., pow. warsz., na obszarze par. Radzymino lub Wieliszewo; nazwa miejsca, gdzie znajdował się piec (WolffNazwy 131).*

^{133/21} *Sadek, niezident., znak lub uroczysko, pow. warsz., na obszarze par. Radzymino lub Wieliszewo.*

^{133/22} *Orzeł, sosna z orlim gniazdem na granicy dóbr Nieporęth z Radzyminem, pow. warsz., na obszarze par. Radzymino lub Wieliszewo.*

Quod si, quod absit, aliquod damnum aut impedimentum perceperint in eisdem bonis, hoc non erit ipsorum damnum, sed praefati domini ducis et nostrorum successorum, quos praesentibus ad id obligat. Item praefatus dominus dux incolas seu cmethones dictorum bonorum Nieporęth nunc locatos seu quando libet locandos ab omnibus servitiis sibi parari solitis et consuetis et praesertim a p r z e w o d o w et castrorum tam novorum, quam antiquorum laboribus et quibusvis aliis liberavit liberatque et absolvit per presentes. Praeterea praefatus dominus dux volens huiusmodi bona haereditaria Nieporęth ad uberiores fructus et utilitates deducere, ipsa bona haereditaria et incolas seu cmethones dictorum bonorum haereditariorum nunc locatos et quandolibet infra limites eorundem bonorum locandos ab omnibus suis solutionibus, contributionibus, exactionibus et quibusvis collectis impositis et imponendis liberavit liberatque et absolvit perpetue et in aevum ac eadem bona haereditaria, prout in suis limitibus et signis sunt distincta, de iure Polonico in ius Theutonicum, quod Culmense dicitur, transtulit et transmavit ipsumque ius Culmense praefatis bonis et eorum incolis in omnibus punctis et clausulis observandi dedit et donavit perpetue et in aevum, ita quod solum coram domino et in iure suo comparare tenebuntur. Ratione cuius incolae seu chmethones dictorum bonorum haereditariorum exceptis iis, quorum libertas non sit expirata, singulis annis perpetuis temporibus pro quolibet sancti Martini festo confessoris et episcopi venerandi de quolibet manso culto et possesso per unum grossum communis monetae in terra currentis domino duci et suis successoribus solvere tenebuntur. Eos vero, qui in libertate locati fuerant, ab omni censu absolvit et liberavit tamdiu, donec praefati germani de Prazmowo et sui successores in locatione eorum ipsis concesserint libertatem. Licebit igitur praefatis Michaeli et Laurencio germanis et suis successoribus legitimis eandem haereditatem Nieporęth tenere, habere et pacifice quieteque perpetuis temporibus necnon vendere, donare, obligare et commutare nostra tantum utendum est in praemissis requisita voluntate.

Relatio generosi Joannis^{100/2} de Oczassaly^{100/3} vicethesaurarii serenissimi domini ducis Boleslai. ex

[134] MK8, 13

[Czersk, 2 kwietnia 1494^{134/a}]

Or: MK 18, 67v–68

Donatio domus in Czersko^{81/4} et libertatio^{134/b} eiusdem

Anno quo supra, dux Conradus^{130/2} provido Dominico^{134/1} fabro domum aream in platea eundo ad Warssoviam^{4/2}, vicinam domibus Pauli^{134/2} sutoris ex una et ex opposito Wawro^{134/3} 134/c Unii[?]^{134/4} in acie parte ex altera iacentem dedit, donavit perpetue et eandem libertavit ab omnibus oneribus ducalibus et impensis etc. rp

[135] MK 8, 13

[Czersk, 11 marca^{135/a}] 1495

Or: MK 18, 79–79v

^{135/b}-**Komorniki^{135/1} donatio cum iuribus et praerogativis^{-135/c} districtus**
Warss[oviensis]

Anno 1495, Conradus^{130/2} Dei gratia dux Mazoviae nobili et egregio Joanni^{135/2} de Reguli^{135/3} villas duas veri ducatus Comorniki et Volia Comornicza^{135/4} prope Tharczin^{135/5} sitas donavit et dedit pereptue. ex

^{134/a} MK 18: Anno, loco, die et testibus quibus supra. *Poprzednia zapiska, k. 67v*: Anno, loco, testibus quibus supra, feria quarta infra octavas solemnis Pasche. *Wcześniejsza zapiska, k. 66*: Anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo quarto, in Czyrsko.

^{134/b} MK 18: Libertas.

^{134/c} MK 18: et.

^{134/1} Dominik, *opatrny*.

^{134/2} Paweł, *szewc z Czerska, opatrny*.

^{134/3} Wawrzyniec, *mieszkaniec Czerska (SSNO 6, 31)*.

^{134/4} Uniesz? *Być może jest to zdrobniała forma od imienia Uniesław (SSNO 5, 524–526)*.

^{135/a} MK 18: Anno Domini millesimo etc. nonagesimo quinto in Cirsko, feria quarta post dominicam Invocavit.

^{135/b-c} MK 18: Donacio Comornyky cum iuribus et prerogativis.

^{135/1} Komorniki, w., *pow. tarcz., par. Tarczyn (SHGWarsz. 110–111; Bijak 98)*.

^{135/2} Jan Reguła z Reguł, s. Szczepana, o. Mikołaja (zob. przyp. 221/2); *student (1460), bak. (1464) i magister sztuk wyzw. (1468) Uniw. Krak. (MUK 1 nr 60h/173; KProm. nr 64/24B, 68/16M), profesor medycyny (1475) i dziekan Wydziału Medycyny Uniw. Krak. (1505), rektor Uniw. Krak. (1500, 1502, 1507 i 1508 – w semestrach letnich), od 1476 jeden z nadwornych lekarzy król., od 1486 rajca krak., od 1495 lekarz ks. Konrada III; zm. 1515 (M. Markowski, *Jan z Reguł, PSB 10, 472–473; za nim SHGWarsz. 239, przypisuje Regule h. Stary Koń. S. Uruski podaje**

Or: MK 18, 83

Kop. MK 60, 218v–219v

Reg. MS 4/2 nr 6562

^{136/b-}**Advocatia in Humino**^{136/1 -136/c} districtus Czernensis Anno 1495, Conradus^{130/2} omnes residuitates agrorum alias z b i t k i e t p r z i d a w k i cum pratis, quae excreverunt et recesserunt, videlicet mensurae Culmensis demensurando mansos quattuor advocatiae in Humyno, qui agri z b i t k i iacent in fine agrorum advocatiae in omnibus tribus campis iacentes inter agros advocatiae et inter agros cmethonales incipiendo a fluvio Wilka^{136/2} usque ad parietem Liesczinska^{136/3}, et pratum, quod iacet ab agris advocatiae usque ad granicies Niecieplinskie^{136/4}, quarum residuitatem z b i t k o w excreverunt duo mansi et octo morgi, provido ^{136/d-}Petro^{136/5} [et]

h. Ciołek (Ur. 15, 183), do czego skłania się również T. Jaszczolt, argumentując, że h. Stary Koń nie występował na Mazowszu.

^{135/3} *Reguły, w., pow. warsz., par. Raszyniec (SHGWarsz. 238–240; Bijak 172).*

^{135/4} *Wola Komornicka, w., pow. tarcz., par. Tarczyn, leżała k. w. Komorniki, ident. z Rembertowska Wolą położoną obok w. Komorniki; ostatni raz poświadczona w 1676, potem prawd. przyłączona do dóbr Komorniki (SHGWarsz. 319; Bijak 224).*

^{135/5} *Tarczyn, m., z. warsz., lok. w 1355 (SHGWarsz. 283–286), ośrodek powiatu sądowego (SHGWarsz. 286; PazyraGeneza 191; Dunin-Wąsowicz 46; Bijak 205; NowDzieje 2, 527).*

^{136/a} *MK 18: eodem die. Wcześniejsza zapiska, k. 82v: Anno, quo supra in Czysko, feria quinta post festum Jacobi.*

^{136/b-c} *MK 18: Donacio advocacie in Hvmino.*

^{136/d-e} *MK 18: Petro Joha[nne filii] Stanisłai Nowek, Petro et Nicolao filiiis Johannis Nowek.*

^{136/1} *Humino, w., pow. garw., par. Garwolin, ob. Unin (AHPMaz.: Unino, Humino; Wykaz; Bijak 211).*

^{136/2} *Wilga, rz., pr. dopływ Wisły (ESH, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/376710>).*

^{136/3} *Leszczyny, w., pow. garw., par. Garwolin, ob. w granicach m. Garwolin (AHPMaz.: Leszczyny Stare; Bijak 112).*

^{136/4} *Niecieplino, w., pow. garw., par. Garwolin, ob. Niecieplin (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 136).*

^{136/5} *Piotr Nowek, opatrzny, s. Stanisława Nowka, brat Jana, wójt w Huminie.*

^{136/6} *Jan Nowek, opatrzny, s. Stanisława Nowka, brat Piotra, wójt w Huminie.*

^{136/7} *Garwolin, m., od 1539 ośrodek powiatu sądowego, wcześniej w pow. czer., lok. przed 1420 (potwierdzenie lok. – 1423; PazyraGeneza 108, 194; Dunin-Wąsowicz 44–45; NowDzieje 2, 544; Bijak 57; Z. Gnat-Wieteska, Garwolin w okresie od XV do XVIII w., w: Garwolin. Dzieje miasta i okolicy, red. E. Markowska, Warszawa 1980, s. 51–86; M. Piber-Zbieranowska, Uwagi nad początkami powiatu garwolińskiego w ziemi czerskiej, w: Fines testis temporum. Studia ofiarowane Profesor Elżbiecie Kowalczyk-Heyman w pięćdziesięciolecie pracy naukowej, red. M. Dzik, G. Śnieżko, Rzeszów 2017, s. 97–106).*

Joanni^{136/6} Nowkowie^{-136/e} advocatis in Humino penes Garwolyn^{136/7}, pro viginti sexagenis grossorum vendidit perpetue. rg

[137] MK 8, 13

[Warszawa, 14 czerwca^{137/a}] 1496

Or: MK 18, 88v–89

Reg. Kapica nr 231

^{137/b-}**Advocatia in Gielczino**^{137/1 -137/c} districtus Lomzensis
Anno 1496, confirmatio facta per Conradum^{130/2} ducem Joanni Kossel^{137/2} de
Camionki^{137/3} super sex mansos advocatiae in Gielczino a Joanne^{225/3} duce
Masoviae datos et donatos. rp

[138] MK 8, 13

[Warszawa, 25 stycznia^{138/a}] 1501

Or: MK 18, 118v–119

^{138/b-}**Libertatio domus in Czersk**^{81/4 -138/c}
Anno 1501, Conradus^{130/2} dux nobilis Joannis Sokolowski^{138/1} domum cum
orto in circulo oppidi sitam ab omnibus exactionibus etc. liberam fecit. rp

^{137/a} MK 18: Die eodem. *Poprzednia zapiska, k. 188v*: Anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo sexto in Warsschowia, feria tertia ante sancti Vitti [s].

^{137/b-c} MK 18: Confirmacio et admissio advocacie in Gielczino.

^{137/1} *Gielczyn, w., pow. lomż., par. Lomża (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 173).*

^{137/2} *Jan Kozieł z Kamionek, h. Szeliga (MZH nr 799), wojski wis. (1492–1494), wójt w Gielczynie (1496–1500), mąż Doroty z Warszawy, bylej naloźnicy ks. Konrada III, wspomn. w testamencie ks. Janusza III, matki dwóch synów księcia z nieprawego łoża – Stanisława i Wojciecha oraz dwójki dzieci w małżeństwie z Janem Kozielem. Kozieł zn. a. 1504; kolejnym mężem Doroty był Piotr Aksamit (WolffLomża 38; Rodowód 188 – relacja A. Wolffa na podstawie materiałów archiwalnych utraconych w czasie II wojny światowej; GrabowskiDyn. 493–495; PacuskiSpis).*

^{137/3} *Kamionki, w., pow. wis., par. Burzyno, ob. Kamianki (AHPMaz.; Wykaz).*

^{138/a} MK 18: Anno Domini millesimo quingentesimo primo in Warschowa, feria secunda ipso die Conversionis sancti Pauli.

^{138/b-c} MK 18: Absolutio domus in Czyrsko.

^{138/1} *Jan Sokolowski, szl., dworzanin ks. Konrada III.*

[139] MK 8, 13

[Warszawa, 9 marca^{139/a}] 1501

Or. MK 18, 122v–123

Kop. MK 60, 125–126

Reg. MS 4/1 nr 6487

^{139/b-}**Decem mansi sylvae Cobilyostrow**^{139/1 -139/c} districtus Przasznis[ensis]
Anno etc. quo supra, dux Conradus^{139/2} nobili Nicolao^{139/2} de Jadamowicze^{139/3}
decem mansos mensurae Culmensis sui ducatus sylvae Pyądzygay^{139/d} ^{139/4}
dictae Cobilyostrow inter borras iacentes [a] graniciebus sive limitibus Cakow-
skich^{139/5} eundo ad fornacem antiquam alias Smolinipiecz^{139/6} dedit et donavit
perpetue. ex

[140] MK 8, 13

[Warszawa, 25/26 kwietnia^{140/a}] 1501

Or. MK 18, 123–123v

Kop. MK 60, 281

Reg. MS 4/1 nr 6486^{140/1}

^{140/b-}**Rippa in fluvio Ossownycza**^{31/5 -140/c} districtus Warss[oviensis]
Anno 1501, idem dux^{139/2} magnifico Joanni^{140/2} de Zamienye^{140/3} castellano
Czirnensi rippam in fluvio Ossownicza inferius post molendinum^{140/4} in

^{139/a} MK 18: Anno, loco ut supra, feria tertia post dominicam Reminiscere. *Poprzednia zapiska, k. 122: in Warsz[ouia].*

^{139/b-c} MK 18: Donacio decem mansorum silve Cobyly Ostrow Jadamowsky.

^{139/d} MK 18: Pyandzygay.

^{139/1} *Kobyli Ostrów, las, pow. przas., na obszarze par. Krzynowłoga Mała i Przasnysz, w którym powstały następnie w. Kobyłak i Wólka-Kobyłak (AHPMaz.); ob. istnieje tam kilka osad o pierwszym członie nazwy Kobyłaki: Kobyłaki-Czarzaste, Kobyłaki-Konopki, Kobyłaki-Korysze i Kobyłaki-Wólka (AHPMaz.; Wykaz; WolffNazwy 73–74).*

^{139/2} *Mikołaj Jadamowski z Jadamowic, szl., s. zm. Jana, dworzanin Konrada III.*

^{139/3} *Jadamowice, w., pow. mszczon., par. Mszczonów, ob. Adamowice (AHPMaz.; Wykaz).*

^{139/4} *Pięć Gai, uroczysko w Puszczy Mazuch, w pow. przas.; por. Kobyli Ostrów (LM 1565 II, 27; WolffNazwy 132: Pięćgaj).*

^{139/5} *Kaki, w., pow. przas., par. Krzynowłoga Mała, później: Kaki-Mrocзки (AHPMaz.; Wykaz).*

^{139/6} *Smolny Piec, piecowisko, pow. przas., par. Przasnysz (WolffNazwy 161).*

^{140/a} MK 18: Anno Domini millesimo quingentesimo primo in Warschowa, feria secunda ipso die sancti Marci Evangeliste [tj. w poniedziałek, gdy tymczasem w 1501 r. 25 kwietnia przypadał w niedzielę].

Pnyewnik^{87/3} riv[ul]o defluentem prope Lyw circa nemora Suliewska^{111/4}
ubi sibi elegerit, versus Jadowo^{30/1} sitam dedit et donavit ad aedificandum
mineram. rg

[141] MK 8, 13v

[Warszawa, 30 kwietnia 1501^{141/a}]

Or: MK 18, 124

^{141/b} **Domus Cripańska in Czirsko**^{141/c 81/4}

Anno quo supra, idem dux^{130/2} domum magnifici Petri Lyassoczki^{141/1} in Pis-
catoria^{141/2} dictam Cripańska sub monte et cimiterio ecclesiae parochialis
Czirmensis sitam ab omnibus oneribus liberam fecit. rp

^{140/b-c} MK 18: Donacio rippe in fluvio Ossownycza castellano Czryrnensi.

^{140/1} W reg. z MS widnieje omyłkowo 6 III 1501, jest to dzień św. Marcjana bpa Tortony.

^{140/2} Jan z Zamienia, h. Prus, krajczyk Konrada III, podkom. (1482–1496) i kaszt. czer. (1496–1504),
następnie wda Mazowsza (1504–1507) (PacuskiSpis; PiberSpis).

^{140/3} Zamienie, w., pow. garw., par. Mińsko (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 242).

^{140/4} Pniewnik, niezident. młyn nad Ossownicą w dobrach Pniewnik (zob. przyp. 87/3). SHGLiW.
156 uznaje za prawd., że w MK 18 po słowach molendinum in Pniewnik powinien być przecinek.
Oznacza to, że młyn leżał w dobrach Pniewnik nad Ossownicą (zob. przyp. 31/5), a nie nad
rz. Pniewnik, czyli obecną Pniewniczanką (SHGLiW. 148; ESHP, [http://eshp.ijp.pan.pl/search/
results/254956](http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/254956)).

^{141/a} MK 18: Anno, loco, testibus quibus supra, feria quinta post Marci Ewangeliste. Wcześniejszy
wpis, k. 123: in Warschowa.

^{141/b} MK 18: Libertatio.

^{141/c} MK 18: Czyrsko.

^{141/1} Piotr z Lasocki z Lasotek w z. dobrz., h. Dołęga, prawd. s. Jerzego z Lasotek, o. Jana Lasockiego
wojskiego nur.?(PiberSpis), dworzanin ks. Konrada III, marsz. dworu (1497), podkom. dobrz.
(1501), w 1480 otrzymał od Konrada III w. Piwonino i Siedzewo w z. czer., w 1497 zostały mu
skonfiskowane przez króla Jana Olbrachta dobra Lasotki, Glewo, Chalino i Wichowo w z. dobrz.;
zm. 1504 (Bon. 13, 386, 393–394).

^{141/2} Rybaki?, cz. (ulica?) w Czersku. Por. osiedle Piscatoria (ul. Bugaj i Rybaki) na Powiślu
w Starej Warszawie, znane od XV w. (SzkiceS. 78–82; Mrozowski 62–66).

[142] MK 8, 13v

[Warszawa, 3 grudnia^{142/a}] 1502

Or: MK 18, 150

^{142/b-}**Sylva Strzemeszna**^{142/1 -142/c} districtus Rozanensis
Anno 1502, idem dux^{130/2} silvam Strzemeszna circa fluvium dictum Strzemeszna
Struga^{142/2} ex utraque parte eiusdem et utraque ripa dicti fluvii penes granicies
Zebrowskich^{142/3} nostri ducatus sitam, ut est in suis metis etc. vendidit nobili-
bus ^{142/d} haeredibus de Zebri pro quadraginta sexagenis grossorum. ex

[143] MK 8, 13v

[Kamion, 17 października^{143/a}] 1503

Or: MK 18, 169v

^{143/b-}**Area pro altari in Orssemowo**^{143/1 -143/c}
Anno 1503, idem dux^{130/2} venerabili Jacobo^{143/2} de Kossmينو^{143/3} curati in
Orssmiowo [s] aream penes ortum ducalem et piscinam iacentem pro altarista
sive gradualista <Orssemoviensi> dedit et donavit in perpetuum. rpr

^{142/a} MK 18: Anno, loco, die et testibus quibus supra. *Poprzednia zapiska, k. 149v*: Anno Domini millesimo quingentesimo secundo in Warschowa, sabbato in vigilia sancte Barbare virginis et martiris.

^{142/b-c} MK 18: Vendicio silve Sthrzemesna.

^{142/d} W MK 18 długa lista wspomn. dziedzców.

^{142/1} Strzemeszna, las, pow. róż., położony po obu brzegach Strzemesznej Strugi, na zachód od osad Żebry i Strzemieszna (Strzemieszna) w par. Sielun lub Nowa Wieś (WolffNazwy 167). Na obszarze lasu powstał następnie szereg wsi, które wydzieliły się ze Strzemiesznej. AHPMaz. wymienia osady: Strzemieszna Hieronimowa (ob. Strzemieszne-Hieronimy), Strzemieszna-Aleksice (ob. Strzemieszne-Oleksy), Strzemieszna-Klusy (ob. Strzemieszne-Sędki), Strzemieszna-Smogorzewo (ob. na miejscu dawnej osady istnieje jedynie obiekt topogr. – uroczysko Smugorzewo; zob. przyp. 292/4), Strzemieszna-Wiosny (ob. Strzemieszne-Wiosny) (WolffMaków 42; Wykaz).

^{142/2} Strzemeszna Struga, inaczej Strzemesznica, pr. dopływ Narwi, ob. nie istnieje (WolffMaków 44; ESHP, <http://eshp.tjp.pan.pl/search/results/330833>).

^{142/3} Żebry, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. róż., par. Nowa Wieś, Ostrołęka i Sielun: AHPMaz.: Żebry Wierzch Lasa (ob. Żebry-Wierchlas), Żebry-Grzymki (ob. przysiółek w. Żebry-Stara Wieś), Żebry-Perose (ob. Żebry-Perosy), Żebry-Sławki, Żebry-Stara Wieś, Żebry-Żabino (ob. Żebry-Żabin) (Wykaz; Zier. 327; PacuskiOstrołęka 2, 91–93).

^{143/a} MK 18: Anno Domini millesimo quingentesimo tercio, in Camyon, feria tertia post festum sancte Hedvigis.

^{143/b-c} MK 18: Donacio aree pro altari in Orsymovo.

<Metrica Stanislai et Joannis Ducum>

[144] MK 8, 13v

[Zakroczym, 9 maja^{144a}] 1504

Or: MK 18, 196–196v

^{144b-}**Domus donatio in Cziechanow**^{144/1 -144/c}

Anno 1504, Stanislaus^{144/2} et Joannes^{144/3} duces Masoviae nobili Georgio Ptaczek^{144/4} bombatori de Kłodzno^{144/5} domum et aream Rostkowski^{144/6} dictam ex opposito curiae sive cancellariae in Cziechanow dederunt et donaverunt

^{143/1} Orszymowo, w. par., z. wysz. (SHGWysz. 37–38; Zier. 286).

^{143/2} Jakub z Koźmina [Koźnina] h. Bolesła, s. Stanisława (zm. po 1488), zapewne brat Marcina (studenta Uniw. Krak.), student (1475) i bak. sztuk wyzw. (1477) Uniw. Krak. (MUK 1 nr 75h/147; KProm. nr 77/33B); mansjonarz koleg. warsz., pisarz ks. Bolesława V (1484–1494; MK 9, 161v; Ep. 3, 74v), pisarz ziem. warsz. (II–VIII 1488), pisarz ziem. wysz. (1489–1495), pleb. w Orszymowie (1490–1507); w 1507 w czasie roków książ. w Zakroczymiu oskarżony przez ks. Annę Radziwiłłównę o pozwanie Jerzego prep. kap. warsz. do kurii rzymskiej, z pominięciem książ. prawa patronatu nad tą prepozyturą (SHGWysz. 38; SHGWarsz. 127; WolffStudia 42; PacuskiSpis).

^{143/3} Koźmino [Koźnino], w., pow. grój., par. Worowo, ob. Koźmin (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 102).

^{144/a} MK 18: Anno, loco, die et testibus quibus supra, feria quinta in crastino sancti Stanislai martiri et episcopi gloriosi, in convencione generali. *Poprzednia zapiska, k. 195:* in Zakroczim.

^{144b-c} MK 18: Donacio domus Rosthowsky in opido Czyechonov.

^{144/1} Ciechanów, m., ośrodek kasztelanii, dystryktu, ziemi i powiatu sądowego, wspomn. po raz pierwszy w tzw. falsyfikacie mogileńskim z 1065, lok. (powtórnie) na prawie chełm. w 1400 (Lub. 342; PazyraGeneza 107–108; BorkiewiczOsad. 15–31; Dunin-Wąsowicz 41–42; Zier. 137–138; PazyraCiechanów 105–139, 229–328).

^{144/2} Stanisław, ks. czer., liw., warsz., nur., łomż., ciech., róż., zakr., wysz., od 1511 wis. (w niedziale z bratem Januszem III), ur. 1501, s. ks. Konrada III Rudego (zob. przyp. 130/2) i Anny Radziwiłłówny (zob. przyp. 145/2), zm. bezdzietnie w 1524 (K. Pacuski, Stanisław, PSB 42, 1–3; Rodowód 200–203; W. Pela, Krypta grobowa ostatnich książąt mazowieckich, „Almanach Muzealny” 1, 1997, s. 7–29; GrabowskiDyn. 506–507; WolffStudia, Tablica podziałów Mazowsza w latach 1370–1526).

^{144/3} Janusz III, ks. czer., liw., warsz., nur., łomż., ciech., róż., zakr., wysz., od 1511 wis. (do 1524 w niedziale z bratem Stanisławem), ur. 1502, s. ks. Konrada III Rudego (zob. przyp. 130/2) i Anny Radziwiłłówny (zob. przyp. 145/2), zm. bezdzietnie w 1526 (B. Sobol, Janusz III, PSB 10, 583; Rodowód 203–205; W. Pela, Krypta grobowa ostatnich książąt mazowieckich, „Almanach Muzealny” 1, 1997, s. 7–29; GrabowskiDyn. 507–508; WolffStudia, Tablica podziałów Mazowsza w latach 1370–1526).

^{144/4} Jerzy Ptaczek z Kłodzno, szl., puszkarz, właśc. domu w Cziechanowie.

^{144/5} Kłodzno, w. niezident., być może chodzi o Kłodno, osadę, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. bł., par. Żukowo: Kłodno-Borzymy (ob. Kłodno Stare), Kłodno-

eandemque ab omnibus oneribus libertaverunt ea cum conditione, quod bombardas pulveremque facere debuit pro castro Cziechnowiensi. rp.r

[145] MK 8, 13v

[Warszawa, 3 czerwca^{145/a}] 1504

Or: MK 18, 201v

^{145/b} **Vlathowo**^{145/1}

di[strictus] Przasniss[ensis]

Anno 1504, Anna^{145/2} ducissa Masoviae cum consensu consiliariorum nobili Regula [s] ^{145/c} Joanni^{145/3} de Wegrzinowo^{14/5} tres mansos locatos et quattuor mensurae Culmensis ex nemoribus ducalibus emensurandos cum molendino

-Czachy (ob. Kludzienko), Kłodno-Książki (ob. nie istnieje), Kłodno-Panki (ob. prawd. cz. Kludna Starego), Kłodno-Thustowo (ob. Thuste) (SHGWarsz. 105–108).

^{144/6} Rostkowski, nazwa działki i domu w Ciechanowie.

^{145/a} MK 18: Anno, loco, die et testibus quibus supra. *Poprzednia zapiska, k. 200v*: Anno Domini millesimo quingentesimo quarto in Warschovia, feria secunda post Trinitatis.

^{145/b} MK 18: Donacio.

^{145/c} MK 18: Rogala.

^{145/d} MK 18: Wilam.

^{145/1} Ulatowo, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. przas., par. Krzynowłoga Wielka i Chorzele. AHPMaz.: Ulatowo-Adamy, Ulatowo-Borzuchy, Ulatowo-Czerniaki, Ulatowo-Gać, Ulatowo-Międzylesie (inaczej Ulatowo-Wilamy, ob. Ulatowo-Zarośle, cz. w. Ulatowo-Dąbrówka), Ulatowo-Niwka, Ulatowo-Pogorzel, Ulatowo-Slabogóra, Ulatowo-Zarośle, Ulatowo-Ziemaki (ob. Ulatowo-Niwka), Ulatowo-Zyły (Wykaz; Zier. 372). Osada była gniazdem Ulatowskich h. Zagłoba (Kapica nr 569).

^{145/2} Anna Radziwiłłówna, księżna maz., ur. 1475/1476, c. Mikołaja Radziwiłłowicza wdą wil. oraz Zofii Moniwidówny, ż. Konrada III Rudego ks. czer.-warsz. (zob. przyp. 130/2), matka Zofii (zob. przyp. 277/2), Anny (zob. przyp. 224/1), Stanisława (zob. przyp. 144/2) i Janusza III (zob. przyp. 144/3); zm. 1522 (O. Halecki, Anna z Radziwiłłów, PSB 1, 125–126; Rodowód 172–173; GrabowskiDyn. 482–487; M. Piber-Zbieranowska, Żony Piastów mazowieckich. Znaczenie polityczne księżnych w późnym średniowieczu, w: Dziedzictwo księżąt mazowieckich. Stan badań i postulaty badawcze. Materiały z sesji naukowej zorganizowanej przez Zamek Królewski w Warszawie-Muzeum i Archiwum Główne Akt Dawnych, 27–28 października 2016 r., red. J. Grabowski, R. Mroczek, P. Mrozowski, Warszawa 2017, s. 127–140; PiberReg. – ostatnie dwa artykuły powstały w ramach przygotowywania przez M. Piber-Zbieranowską dysertacji doktorskiej poświęconej Annie Radziwiłłównie).

^{145/3} Jan Rogala z Węgrzynowa, s. Rogali z Węgrzynowa, bratanek Jana Rogali z Węgrzynowa i Sączocina wdą maz.

^{145/4} Młyn Dróżników inaczej Wilam w Ulatowie, późniejsze Ulatowo-Wilamy, ob. Ulatowo-Zarośle, cz. w. Ulatowo-Dąbrówka (AHPMaz.; Wykaz; WolffNazwy 42).

dicto Droznikow alias Wilaw^{145/d 145/4} et piscina et uno manso circa eandem piscinam in bonis ducalibus Uliotowo situs dedit, donavit. rp.r

[146] MK 8, 13v

[Warszawa, 26 listopada^{146/a}] 1504

Or: MK 18, 213–213v

^{146/b}-**Donatio arearum civibus Warssaviensibus**^{-146/c}

Anno 1504, in praesentia Annae^{145/2} ducisae Masoviae et tutricis Stanislai^{144/2} et Joannis^{144/3} ducum Masoviae et aliorum consiliariorum ^{146/d} gwardianus, ^{146/e} magister noviciorum et ^{146/f} praedicator Ordinis Minorum de Observantia sancti Francisci de Warssovia^{4/2} humiliter rogaverunt, ut donatio agrorum arcis post aream venerabilis viri Nicolai^{17/3} de Mniszewo^{17/4} archidiaconi Warssoviensis et cancellarii Masoviae ex donatione illustrissimi principis domini Conradi^{130/2} olim ducis Masoviae etc. sortiretur et haberet effectum consulibus civitatis Warssoviensis. Cum vero primum princip[iss]e dominae Annae et pluribus consiliariis et curiensibus notum extiterat de praefata donatione earundem arearum in reciprocam receptionem conventus recepti continua monasterio et conventui sancti Bernardini^{16/2} domina princeps et tutrix caeterique consilarii praefatae donationi consenserunt, praefatis consulibus ipsas areas possidendas, tenendas, habendas, locandas et census proventusque generaliter universos ab hominibus locatis et locandis tollendos eo modo et more, prout recipiebant et tollebant de hys [s] hominibus, qui vicini erant monasterio et conventui praedicto. Licebit igitur praefatis consulibus ea de causa et modo praefatas areas emensuratas tenere, habere, regere, gubernare etc. et ad usus ipsorum beneplacitum convertere. rpr

^{146/a} MK 18: Anno millesimo quingentesimo quarto in Varschovia, feria tertia in crastino sancte Katherine virginis et martiris in terminis ducalibus.

^{146/b-c} MK 18: Donacio arearum civibus Varschoviensibus.

^{146/d} MK 18: Ladislaus de Gyelno (*bl. Władysław z Gielniowa*).

^{146/e} MK 18: Celestinus de Giżycze (*Celestyn z Giżyc w pow. gąbińskim, nie jest odnotowany w literaturze jako członek rodziny Giżyckich z Giżyc h. Gozdawa*).

^{146/f} MK 18: Mauritius? de Sgmygel (*Maurycy? ze Śmigła w woj. pozń.*).

[147] MK 8, 14

[Warszawa, 1 grudnia^{147/a}] 1504

Or: MK 18, 214v

Wyd. WolffZamek nr 58

^{147/b-}**Permutatio areas Rogalinska^{14/3} pro lapidea Chymynska^{147/1 -147/c}**

Anno quo supra, Anna^{145/2} ducisa et tutrix ducum Masoviae consententibus ad eam rem tutoribus cum magnifico domino Alexio de Nadarzin^{36/3} castellano Czimensi^{36/2} commutationem fecit eo modo, quod domum suam seu aream ducalem Rogalinska^{14/3} dictam inter areas et domos Strzeliatkowskie^{14/7} et magistri Nicolai^{17/3} de Mniszewo^{17/4} archidiaconi intra muros Warss[ovienses] sitam pro domo lapidea Chiminska dicta continua domibus suae et stabulo penes domum Strzeliatkowsky sibi Alexio per principem olim Boleslaum datam et donatam permutavit et resignavit perpetue. rrp

[148] MK 8, 14

[Warszawa, 16 stycznia^{148/a}] 1505

Or: MK 18, 216v-217

^{148/b-}**Molendinum super fluvio Pylycza^{148/1 -148/c}** districtus Czirnensis

Anno 1505, Anna^{145/2} ducisa provido Joanni Klisz^{148/2} molendinatori de Warka^{148/3} molendinum dictum Waszny^{148/4} cum area et orto ad ipsum

^{147/a} MK 18: Anno Domini millesimo quingentesimo quarto in Varschouia, dominica prima Adventus alias in crastino sancti Andree Apostoli.

^{147/b-c} MK 18: Permutacio aree Rogalynska pro lapidea Chymynska. Por: MK 18, k. 205v: lapidea Lysynska. *Data wspomn. zapiski*: Anno Domini millesimo quingentesimo quarto in Varsovia, feria secunda die divisionis Apostolorum (15 VII 1504; zob. WolffZamek nr 57).

^{147/1} *Lysińska, kamienica przyległa do domów i stajni ksiąz. przy działce należącej do Trzelatkowskich* (MK 18, 214v; SzaniawskaParcele 29; SzaniawskaUkład 334; zob. przyp. 14/3). Nazwa od nazwiska mieszczan warsz. Łysych (WolffZamek nr 57, 58).

^{148/a} MK 18: Anno Domini millesimo quingentesimo quinto in Varschouia convencione generali, feria quinta die sancti Marcelli martiris.

^{148/b-c} Donacio molendini Joanni Clysych super fluvio Pylycza.

^{148/1} *Pilica, rz., l. dopływ Wisły, w swym dolnym biegu przepływająca przez Mazowsze* (J. Duma, *Nazwy rzek lewobrzeżnego Mazowsza (z całym dorzeczem Pilicy)*, Warszawa 1999, s. 32; ESHP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/249134>).

^{148/2} *Jan Klisz, opatrny, młynarz w młynie nad Pilicą k. Warki*.

^{148/3} *Warka, m., z. czer., lok. ok. 1321, ośrodek powiatu sądowego* (PazyraGeneza 105, 190; Dunin-Wąsowicz 44-45; NowDzieje 2, 537; Bijak 213-214).

molendinum de novo erigendum super fluvio Pylycza in bonis ducalibus, ubicunque poterit reperiri locus construendum prope Warka situm dedit et donavit. rpr

[149] MK 8, 14

[Warszawa, 21 czerwca^{149/a}] 1505

Or. MK 18, 245v

Kop. MK 60, 229v–230

Reg. MS 4/1 nr 6502

Venditio residuitatum pro advocatia in Jalino^{149/1}

districtus
Czirnensis

Anno 1505, Anna^{145/2} ducisa receptis viginti quattuor sexagenis grossorum a providis Laurentio^{149/2 149/b}, Nicolao^{149/3 149/c}, Joanne^{149/4 149/d} advocatis de Jalyno, iisdem additiones agrorum alias n a d a w k i et viginti morgos silvae post sylvam dictam Glanbokiempotokiem^{149/5} iacentes associando duobus mansis advocatiae ipsorum in Yalyno sitis vendidit perpetue. rpr

^{148/4} *Młyn Ważny nad Pilicą, w okolicach Warki.*

^{149/a} *MK 18: Anno Domini millesimo quingentesimo quinto in Varschouia sabbato, die divi Albani martiris.*

^{149/b} *MK 18: Stephani.*

^{149/c} *MK 18: Joannis.*

^{149/d} *MK 18: Gregorii.*

^{149/1} *Jaliny, w., pow. garw., par. Latowicz, ob. Laliny (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 109).*

^{149/2} *Wawrzyniec, opatrzny, s. Szczepana, wójt w Jalinach, być może tożsamy z Wawrzyńcem Łodygą z Jalin, wójtem w Iwowie, bratem Wita (zob. przyp. 158/3) oraz/lub Wawrzyńcem, knieciem z Iwowego, o. Mikołaja, Bartłomieja, Wojciecha, Aleksego, Jana, Szczepana i Piotra (zob. przyp. 203/4).*

^{149/3} *Mikołaj, opatrzny, s. Jana, wójt w Jalinach, być może krewny Wawrzyńca i Jana (zob. przyp. 149/2 i 149/4).*

^{149/4} *Jan, opatrzny, s. Grzegorza, wójt w Jalinach, być może krewny Wawrzyńca i Mikołaja (zob. przyp. 149/2 i 149/3).*

^{149/5} *Głęboki Potok, las, pow. garw., na obszarze par. Latowicz.*

Ex actis seu Metrica ducis Conradi

1497

[150] MK 8, 15

[Łomża, 8 maja 1497^{150/a}]

Or: MK 18, 1

^{150/b-}**Advocatia in Ploczko**^{150/1} **villa**^{-150/c}

Venditio advocatie trium mansorum in villa Ploczko pro triginta quattuor sexagenis modo lapsus anno suprascripto. rpr

[151] MK 8, 15

[Różan, 29 maja 1497^{151/a}]

Or: MK 18, 7v

^{151/b-}**Molendinum Omolew**^{151/1 -151/c}

Anno eodem, dux Conradus^{130/2} dimisit et donavit censum <ducalem> 2 sexagenarum et molendino sive sarra in Omolew prope Ostrołęka^{151/2} constructo Urbano^{151/3} et Stanislao^{151/4} fratribus et eorum posteritati.

^{150/a} MK 18 (brak prawego marginesu karty wraz z częścią tekstu): Actum in Lomza, feria secunda inf[ra octavas] Ascensionis Domini ipso die [...], anno Domini millesimo quadringentesimo [...] septimo.

^{150/b-c} MK 18: Lapsus confirmationis ad[vocatie] in Ploczko villa duca[li].

^{150/1} Plocko, w. par., pow. koln., ob. Mały Plock (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 297). Wg przekazu MK 18 nabywcą był: providus et laboriosus Laurentius Susch de [...] villa ducali.

^{151/a} MK 18: Actum in Rozan, feria secunda infra octavas Corporis Christi, anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo septimo.

^{151/b-c} MK 18: Donacio seu incorporacio census Omolew de molendino sarrarum.

^{151/1} Omulew, osada młyńska., pow. ostrol., par Ostrołęka, ob. cz. Ostrołęki (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 286).

^{151/2} Ostrołęka, m., z. łomż., lok. w 1373, ośrodek powiatu sądowego (PazyraGeneza 109–110, 191; PacuskiOstrołęka 1, 45–76; Zier. 288).

^{151/3} Urban, szl., s. Janusza, brat Stanisława, młynarz w Omulwi. Por. przyp. 334/1: Urban z Omulwi, szl., właśc. przewoźu przez Narew w Ostrołęce i przez Omulew, wspomn. w 1524 (zob. nr 334).

^{151/4} Stanisław, szl., s. Janusza, brat Urbana, mąż szl. Katarzyny, wspomn. jako zm. w 1521 (MK 339, 23v), młynarz w Omulwi.

[152] MK 8, 15

[Różan, 30 maja 1497^{152/a}]

Or: MK 18, 7v–8

^{152/b-}**Morgi pratorum penes Omolew**^{151/1 -152/c}

Anno etc. eodem, dux Conradus^{130/2} Petro^{152/1} Mathie^{152/2} de Drzazewo^{152/3} tres morgos prati penes Omolew et circa ipsius decem mansos in fine seu extremitate agrorum oppidi Ostroleka^{151/2} donavit perpetue. rr

[153] MK 8, 15

[Nowe Miasto, 9 czerwca 1497^{153/a}]

[Nowe Miasto, 22 czerwca^{153/b}] 1482

Or: MK 18, 9v–10v

Wyd. KDMaz. nr 247

^{153/c-}**Mansus ac macellum Capella hospitalis in Novemiasto**^{153/1 -153/d}

1482, Barbara^{153/2} ducissa Mazovie dedit pro capella hospitalis Nowomiestens mansum unum et macellum ibidem in Nowemiastho existentem, quam donationem Conradus^{130/2} 1497 anno confirmavit. rpr

^{152/a} MK 18: Anno, loco, testibus quibus supra, feria tertia infra octavas Corporis Christi. *Poprzednia zapiska, k. 7v*: in Rozan.

^{152/b-c} MK 18: Donacio prati trium morgorum penes Omolew Drzewsky.

^{152/1} Piotr Drężewski, s. Macieja z Drężewa, lowczy.

^{152/2} Maciej z Drężewa, o. Piotra.

^{152/3} Drężewo, w., pow. ostrol., par. Ostrołęka (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 159; PacuskiOstrołęka 2, 84).

^{153/a} MK 18: Actum in Nowemyastho, feria sexta proxima ante sancti Antonii confessoris, anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo septimo.

^{153/b} MK 18: Datum in Nowemya[sto], sabbato ante festum sancti Johannis [Baptis]te, anno Domini millesimo quadringentesimo octuagesimo secundo.

^{153/c-d} MK 18: Confirmacio fundi seu donacionis mansi cum maccello [s], orti et area ad capellam hospitalis Sancti Spiritus in Nowye Myastho et sancta Barbare.

^{153/1} Nowe Miasto, m., z. zakr., lok. w 1420, ośrodek powiatu sądowego, ob. w. (PazyraGeneza 138, 193; Dunin-Wąsowicz 48–49; Zier. 281; Wykaz).

^{153/2} Barbara, księżna maz., ur. ok. 1429, c. Aleksandra (Olelka) Włodzimierzowica ks. kij. i Anastazji ks. moskiewskiej, ż. Bolesława IV ks. czer-warsz. (zob. przyp. 19/2), matka Konrada III (zob. przyp. 130/2), Kazimierza III (zob. przyp. 277/1), Anny, ż. Przemysława II ks. cieszyńskiego, Bolesława V (zob. przyp. 1/2), Zofii i Janusza II (zob. przyp. 225/3); zm. między 1488 a 1492 (Rodowód 159–188; GrabowskiDyn. 478; J. Tęgowski, Anna i Barbara – księżne mazowieckie z XV wieku. Przyczynek do genealogii Piastów mazowieckich, w: Społeczeństwo i polityka do

[154] MK 8, 15

[Czersk, 24 lutego^{154/a}] 1484

Or: 1. MK 338, 6 (wpis brudnopisowy); 2. MK 18, 14–14v

^{154/b-}Sylvae venditio, Polomya^{154/1} et Rękowalianka^{154/2 -154/c} districtus
[L]ivensis

Anno 1484, dux Conradus^{130/2} quattuordecim mansos Chulmensis mensurae sylvae Polomya et Rekowalianka dictae inter granicies Cruszewskie^{154/3} ex una et inter Zawaczkich^{154/4}, Popowskich^{154/5} et Corithniczkich^{154/6} partibus ex altera nobilibus Gothardo^{154/7} novem mansos et Leonardo^{154/8} quinque, germanis de Nosiszewo^{154/9} pro septuaginta sexagenis grossorum vendidit perpetue.

rr

XVII wieku. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Wacława Odyńca w 70-lecie urodzin, red. J. Śliwiński, Olsztyn 1994, s. 97–104; TęgowskiGied. 89–90).

^{154/a} MK 18: Actum in Czirsko, feria tertia post cathedram sancti Petri, anno Domini millesimo quadringentesimo octuagesimo quarto.

^{154/b-c} MK 18: Vendicio silve ducalis Polomya heredibus de Nossyschewo districtus Lywensis.

^{154/1} Polomia, las, z. liw., na obszarze par. Liw Stary i Korytnica (SHGLiw. 170; WolffNazwy 138).

^{154/2} Rękowa Łąka, las, z. liw., na obszarze par. Liw Stary i Korytnica (SHGLiw. 179).

^{154/3} Kruszewo, w., pow. liw., par. Korytnica, ob. Kruszew (SHGLiw. 80–81; Bijak 106).

^{154/4} Zawady, w., pow. liw., par. Liw Stary; AHPMaz.: Zawady-Morzyno (SHGLiw. 245–248; Bijak 243).

^{154/5} Popowo, w., pow. liw., par. Liw Stary, ob. Popielów (SHGLiw. 171–172; Bijak 163).

^{154/6} Korytnica, w. par., z. liw. (SHGLiw. 68–74; Bijak 100).

^{154/7} Gotard Gostas z Nojszewa i Czechowic, h. Wierzbowa (Radwan), s. Jakuba z Czechowic w z. warsz., brat Marcina, Leonarda, Piotra i Jana, o. Falisława i Pawła, występuje w źr. w 1473–1505 (SHGLiw. 135; SHGWarsz. 40).

^{154/8} Leonard z Nojszewa i Czechowic, h. Wierzbowa (zob. przyp. 154/7), występuje w źr. w 1473–1484. Nie ma pewności, czy był on tożsamy z Leonardem z Nojszewa wityrykiem kościoła w Pniewniku w 1509 (Ep. 6, 11) oraz Leonardem Ostaszem wspomn. w 1513 (PultTest. 1, 194), gdyż Leonard wityryk i Leonard Ostasz mogli być z kolei ident. z Leonardem z Nojszewa, oskarżonym w 1545 o zabióstwo (Walery Robert Sapek-Świętochowski OP, Ród Świętochowski, mps, Archiwum Prowincji OO. Dominikanów w Krakowie, sygn. S 12/5). Być może Leonard wzmiankowany w 1509, 1513 i 1545 był s. Gotarda Gostasa z Nojszewa, po którym odziedziczył przydomek (SHGWarsz. 40; SHGLiw. s. 135, 145).

^{154/9} Nojszewo, w., z. liw., par. Pniewnik; AHPMaz.: Nojszewo, ob. Nojszew (SHGLiw. 134–137; Bijak 137–138).

[155] MK 8, 15

[Czersk, 24 lutego 1484^{154/a}]

Or: 1. MK 338, 6 (wpis brudnopisowy); 2. MK 18, 14v

Kop. 1. MK 60, 128–129v; 2. MK 60, 205–205v

^{155/a}-**Sylvae Polazie**^{155/1} **venditio**^{-155/b}

Anno etc. ut supra, Conradus^{130/2} quattuor mansos cum viginti morgis mensurae Chulmensis sylvae Polazie dictae penes granicies Czapskich^{155/2} et Zelizowskich^{155/3} in extremitatibus camporum Corithniczkich^{154/6} iacentes veri sui ducatus nobilebus Georgio^{155/c} ^{155/4} et Joanni^{155/5} germanis de Kanthi^{155/6} pro viginti sexagenis grossorum vendidit perpetue. rr

[156] MK 8, 15–15v

[Czersk, 24 września 1484^{156/a}]

Or: MK 18, 21

^{156/b}-**Molendinum in Chilycze**^{156/1} -^{156/b}

Anno etc. ut supra, dux Conradus^{130/2} molendinum in Chilycze post olim Nicolaum^{156/2} et Mateyowie^{156/3} super ducem devolutum cum area, agris ad

^{155/a-b} MK 18: Vendicio silve ducalis Polazye districtus Lywensis.

^{155/c} MK 18: Gregorio.

^{155/1} Polazie, las, z. liw. Na jego obszarze powstała z czasem włość o tej samej nazwie, z której wyrósł szereg miejscowości w par. Liw Stary, Czerwonka, Pniewnik i Korytnica: Pigłówka-Polazie-Rąbież (ob. Rąbież), Polazie-Czaple (ob. zapewne cz. w. Czaple lub Roguszyno), Polazie-Dąbrówka (ob. zapewne cz. Roguszyna), Polazie-Ogrodzona Łąka (ob. Polazie), Polazie-Żabokliki (ob. zapewne cz. Żaboklików) i Wielatki (ob. Wielądki) (SHGLiw. 165–170, 217–220; WolffNazwy 138); por. przyp. 305/1.

^{155/2} Czaple, w., z. liw., par. Czerwonka (SHGLiw. 19; Bijak 39).

^{155/3} Żelazowo, w., z. liw., par. Korytnica, ob. Żelazów (SHGLiw. 253–255; Bijak 249).

^{155/4} Grzegorz Roguski, szl., s. Jakuba z Kątów (MK 18, 14v), brat Jana (SHGLiw. 66).

^{155/5} Jan Roguski, szl., s. Jakuba z Kątów (zob. przyp. 155/4).

^{155/6} Kąty, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w z. liw., par. Pniewnik: Roguszyno, Roguszyno-Kąty, Roguszyno-Polazie Kąty oraz Szczurowo (SHGLiw. 65–66, 180–184, 186–187, 204–206).

^{156/a} MK 18: Actum in Czirsko, feria sexta post festum sancti Mathei Ewangeliste proxima, anno et testibus, quibus supra.

^{156/b-c} MK 18: Vendicio molendini in Chilycze.

^{156/1} Chylice, w., pow. czer., par. Piaseczno (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 36).

^{156/2} Mikołaj, młynarz w Chylicach, zm. przed 1484.

illud spectantibus, provido Floriano^{156/4} de Pyasseczno^{156/5} pro quadraginta sexagenis vendidit perpetue. rpr

[157] MK 8, 15v

[Warszawa, 5 lipca^{157/a}] 1489

Or. MK 18, 35

Donatio fori oppidanis Warka^{148/3}

Anno 1489, dux Conradus^{130/2} tria fora annualia civibus^{157/b} War[c]ensibus donavit. Item balneum in eadem nova civitate existens illis donavit perpetue [s]. ex

[158] MK 8, 15v

[Czersk, 15 lutego^{158/a}] 1490

Or. MK 18, 37–37v

^{158/b-}**Advocatia in Cywowe**^{158/1 -158/c}

Anno 1490, Conradus^{130/2} dux unum mansum advocatie mensurae Chulmensis in Cywowe post Jalyny^{149/1} de cruda radice extirpandum laboriosis Vito^{158/2} et Laurentio^{158/3} de Jalyny Lodigom pro octo sexagenis grossorum chmetones vendidit. rr

^{156/3} *Matejowie, dzieci Mateja[?], młynarze w Chylicach, zm. przed 1484.*

^{156/4} *Florian, opatrny, s. Jana, młynarza z m. Piaseczna.*

^{156/5} *Piaseczno, m., pow. warsz., lok. w 1429, ośrodek dekanatu (SHGWarsz. 205–206; PazyraGeneza 195; NowDzieje 2, 523; Bijak 154).*

^{157/a} *MK 18: Actum Warschouie, dominico post Procopi, anno Domini millesimo iiii octuagesimo nono.*

^{157/b} *W MK 18 mowa jest o: circumspetorum opidanorum civitatis nove Warzen[sis].*

^{158/a} *MK 18: Actum in Czirsko, feria secunda in crastino Valentini, anno Domini millesimo etc. nonagesimo.*

^{158/b-c} *MK 18: <Cywowe> Vendicio mansi advocacie.*

^{158/1} *Iwowe, w., pow. garw., par. Latowicz (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 72–73).*

^{158/2} *Wit Łodyga z Jalin, prac., brat Wawrzyńca (zob. przyp. 158/3, 149/2, 203/4).*

^{158/3} *Wawrzyniec Łodyga z Jalin, prac., brat Wita, wójt z Iwowego, być może tożsamy z Wawrzyńcem, opatrzynym, wójtem w Jalinach w 1505 (zob. przyp. 149/2) oraz/lub Wawrzyńcem, pracowitym, o. Mikołaja, Bartłomieja, Wojciecha, Aleksego, Jana, Szczepana i Piotra, kmieciem z Iwowego (zob. przyp. 203/4, synowie wspomn. w 1525); być może krewny Mikołaja i Jana, wójtów w Jalinach w 1505 (zob. przyp. 149/3, 149/4).*

[159] MK 8, 15v

[Czersk, 6 grudnia^{159/a}] 1490

Or. MK 18, 41v

^{159/b} **Navigium Sobinye**^{159/1 -159/c} districtus Czirnensis
Anno 1490, dux Conradus^{130/2} generoso Laurentio^{159/2} et Jacobo^{159/3} germanis
de Dobynye [s] navigium in fluvio Wisla^{1/4} in bonis eorum Othfoczko^{159/4},
quod vulgariter dicitur Jelytho^{159/5} ad unum milliare inferius Isthulæ^{159/d} per-
petue dedit et donavit. rpr

[160] MK 8, 15v

[Czersk, 15 listopada^{160/a}] 1491

Or. MK 18, 46

Kop. MK 60, 241

Reg. MS 4/1 nr 6455

Korithnycza^{154/6} districtus Livensis
Anno 1491, dux Conradus^{130/2} unum mansum cum quattuor morgis mensuræ
Chulmensis mericæ veri ducatus in Korithnicza penes granicies Crussewicz^{160/1}

^{159/a} MK 18: Actum in Czirsko, feria secunda ipso die sancti Nicolai, anno Domini millesimo iv nonagesimo.

^{159/b-c} MK 18: Donacio navigii Sobinye.

^{159/d} MK 18: alias Nadol Wisly.

^{159/1} Sobinie, w., pow. czer., par. Radwankowo, ob. Sobienie Szlacheckie (Wykaz; Bijak 189).
WAHPMaz. występują dwie sąsiadujące ze sobą wsie o tej nazwie: Sobinie Wilckie (ob. Sobienie
Kielczewskie Pierwsze i Drugie) lub Sobinie Ciolkowe (Giżyckie) (ob. Sobinie Szlacheckie). Trzecia
wieś – Sobinie Biskupie (ob. Sobienie Biskupie), jako włas. duch. nie wchodzi tu w rachubę.

^{159/2} Wawrzyniec z Sobini, ur., h. Leszczyc, brat Jakuba, kuchmistrz ksiądz. (1504–1506) (PiberSpis).

^{159/3} Jakub z Sobini, ur., h. Leszczyc, brat Wawrzyńca.

^{159/4} Otwocko, I lub II, w., pow. czer., par. Karczewie, ob. Otwocko Wielki lub Otwocko Mały
(AHPMaz.; Wykaz; Bijak 149–150).

^{159/5} Jelito, w. z przewozem przez Wisłę, położona na prawym brzegu rzeki, pow. czer., par. Góra,
przynależna do dóbr Otwocko. AHPMaz.: Jelita; pod tą nazwą osada uwzględniona jeszcze
w PerthéesMaz., później Kępa Gliniecka, będąca ob. cz. w Glinki (Heldensfeld 1808; MapaKwat.;
Wykaz; Bijak 79).

^{160/a} MK 18: Anno, die, loco et testibus quibus supra. Poprzednia zapiska, k. 45: Actum in Czirsko,
feria tertia infra octavas sancti Martini, anno et testibus, quibus supra.

^{160/1} Kruszewiec, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w z. liw.,
par. Korytnica: Kruszewo (ob. Kruszew), Górki-Kruszewiec (ob. nie istnieje) i Borze (ob. Górki
Borze) (SHGLiw. 4–5, 79–81).

in extremitatibus camporum Korithniczkich, usque ad granicies Olchowka^{160/2},
ab angulo magni Crussewicz, nobili Matiae^{160/3} advocato in Czirwonka^{160/4} pro
septem sexagenis grossorum vendidit perpetue. rpr

[161] MK 8, 15v

[Czersk, 27 lub 28 lipca^{161/a}] 1491

Or: MK 18, 46

Zalywie^{161/b 161/1}

Anno 1491, dux Conradus^{130/2} nobili Jacobo^{161/c} Piegawka^{161/2} de Zalywie
unum p o k o w mellis^{161/d} inter nobiles Zalywskie^{161/3} et Dabrowskie^{161/4} ex
antiquo spectantem dedit et donavit. Item dominus dux eidem Jacobo dimisit
duos grossos^{161/e} census sancti Martini de omnibus bonis ipsius Żelkowo^{161/5}
et Wolunicze^{161/6}. Item eundem et posteritatem eius eximit et absolvit a poena
sex marcarum omnium iudicum et subiudicum et ministerialium quorumcunque
et partem ducalem. rpr

^{160/2} Olchówka, w., z. liw., par. Korytnica; AHPMaz.: Komorowo-Olchówka, ob. Komory (SHGLiW. 137–138).

^{160/3} Maciej, szl., wójt w Czerwonce, niewykluczone, że był tożsamy z Maciejem wójtem w tejże wsi, wspomn. w 1527 (SHGLiW. 22).

^{160/4} Czerwonka, w., par., z. liw. (SHGLiW. 21–24; Bijak 42).

^{161/a} MK 18: Actum in Czirsko, feria [...]ta post Jacobi Apostoli, anno Domini etc. nonagesimo primo.

^{161/b} MK 18: Zalywye.

^{161/c} MK 18: filio nobilis Johannis.

^{161/d} MK 18: [...]is Pyegawka.

^{161/e} MK 18: in 1/2 gr.

^{161/1} Zaliwie, w., z. liw., par. Niwiski, ob. Zaliwie-Piegawki (SHGLiW. 236–244; Bijak 240–241).

^{161/2} Jakub z Zaliwia, h. Junosza, s. Jana Piegawki i Anny, c. Jakuba z Żukowa, brat Stanisława i Jana, mąż Barbary, c. Hieronima Łoskiego z Wągradna w pow. grój., właśc. działów w Wołyńcach, Żelkowie i Żukowie w z. liw., występuje w źr. w 1491–1523 (SHGLiW. 239).

^{161/3} Zaliwscy h. Junosza, szlachta wywodząca się z Zaliwia w z. liw.

^{161/4} Dąbrowcy, szlachta h. Junosza, prawd. spokrewniona z Zaliwskimi, wywodząca się z Dąbrowki w z. liw. (SHGLiW. 24–26), zob. przyp. 335/4.

^{161/5} Żelkowo, w., z. liw., par. Niwiski, ob. Żelków (SHGLiW. 256–257; Bijak 249).

^{161/6} Wołyńce, w., z. liw., par. Niwiski (SHGLiW. 230–231; Bijak 229).

[162] MK 8, 15v

[Czersk, 20 czerwca^{162/a}] 1492

Or: MK 18, 52

^{162/b}**Panczliaw**^{162/1 - 162/c} districtus Czirnensis
Anno 1492. Conradus^{130/2} dux totas suas portiones bonorum suorum <haereditariorum> in Panczlaw haereditate, quas emit a nobilibus Hedvigi^{162/2} consorte Jacobi Dobruczki^{162/3} et Barbara^{162/4} filiabus olim nobilis Dobeslai^{162/5} de Panczlaw, cum eodem omni iure etc. nobili Raphaeli^{162/6} de Panczliaw pro septuaginta sexagenis grossorum vendidit perpetuę [s]. rr

[163] MK 8, 15v

[Czersk, 2 kwietnia^{163/a}] 1494

Or: MK 18, 67v

Colyno^{163/b 163/1}

Anno 1494, Conradus^{130/2} dux unum mansum sui ducatus ratione advocatiae in medio kmethonum cum p r z i d a w k i in villa de novo locanda in bonis inter Garwolyn^{136/7} et Rampkowo^{163/2} iacentem, super silva penes campum

^{162/a} MK 18: Actum in Czirsko, feria quarta ante Corporis Christi, anno Domini millesimo etc. nonagesimo secundo.

^{162/b-c} MK 18: Vendicio Panczlaw.

^{162/1} Pęcław, w., pow. czer., par. Czersk (AHPMaz.; Wykaz: Bijak 154).

^{162/2} Jadwiga, szl., c. Dobiesława z Pęcławia, siostra Barbary, ż. Jakuba Dobruckiego.

^{162/3} Jakub Dobrucki, mąż Jadwigi, c. Dobiesława z Pęcławia, prawd. z Dobrutu w woj. sand., par. Kowala Stępcina (AHP. Województwo sandomierskie w drugiej połowie XVI wieku, red. W. Palucki, Warszawa 1993; Wykaz.; identyfikacja wsi zob. K. Pacuski).

^{162/4} Barbara, szl., c. Dobiesława z Pęcławia, siostra Jadwigi.

^{162/5} Dobiesław z Pęcławia, h. Jastrzębiec?(Ur. 13, 295), o. Jadwigi, ż. Jakuba Dobruckiego, i Barbary, zm. przed 1492.

^{162/6} Rafał z Pęcławia, h. Jastrzębiec? (Ur. 13, 295).

^{163/a} MK 18: Anno, loco, testibus quibus supra, feria quarta infra octavas solemnis Pasche. Wcześniejsza zapiska, k. 66: in Czyrsko.

^{163/b} MK 18: Vendicio mansus Colyno.

^{163/c-d} MK 18: filio olim Pauli advocati in Rampkowo.

^{163/1} Kolino, pole położone między Garwolinem a Rębkowem, pow. garw., par. Garwolin? (WolffNazwy 74).

^{163/2} Rębkowo, w., pow. garw., par. Garwolin, ob. Rębków (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 173).

^{163/3} Rzanka, rz., niezident., dopływ Wilgi?

^{163/4} Wit, opatrny, s. zm. Pawła wójta w Rębkowie, wójt w Kolinie.

Colyno ex utraque torrente fluvii Rzanki^{163/3} de cruda radice extirpandum provido Vitto^{163/4 163/c-} de Rampkowo advocato^{-163/d} pro quattuordecim sexagenis grossorum vendidit perpetue. rg

[164] MK 8, k. 33v, 16^{164/a}

[Warszawa, 30 maja 1524^{164/b}]

Or. MK 32, 238–238v

Kop. MK 48, 924–926

Reg. MS 4/3 nr 23221

^{164/c-}**Venditio advocatiae in villa Zlotharadza**^{96/2 -164/d}

Anno eodem, domini duces^{144/2 144/3} tres mansos liberos advocatiae in haereditate ducali et nemore dicto Czissek^{70/5} alias in nowa villa ducali Złota Rządzą ibidem in cruda radice cum omni iure, utilitatibus, fructibus, censibus etc. circumspectis Matiae^{164/1} et Joanni^{164/2} Wielgim fratribus germanis pro quadraginta octo sexagenis venderunt perpetue.

[165] MK 8, 16

[Warszawa, 1 czerwca^{165/a}] 1524

Or. MK 32, 239–239v

Kop. MK 60, 193v–194v

Reg. MS 4/1 nr 6599

^{165/b-}**Venditio advocatiae Wązyczino**^{165/1 -165/c}

Anno 1524, domini duces^{144/2 144/3} tres mansos mensurae Culmensis advocatiae in villa ducali Wązyczino de cruda radice in terra Cirnensi prope Lyathowicz^{165/2}

^{164/a} *Nagłówek i pierwszy wers zapiski zapisano u dołu k. 33, resztę zapiski – u góry k. 16.*

^{164/b} *MK 32: Anno, loco et testibus, quibus supra, feria secunda infra octavas Corporis Christi. Poprzednia zapiska, k. 237: Warschouie.*

^{164/c-d} *MK 32: Vendicio advocacie trium mansorum in nowa villa Slotha Radza prope oppidum Stanislawow.*

^{164/1} *Maciej Wielgi, brat Jana, opatrzny, mieszcz. ze Stanislawowa, występuje w źr. do 1533 (MS 4/2 nr 16943).*

^{164/2} *Jan Wielgi, brat Macieja, opatrzny, mieszcz. ze Stanislawowa, występuje w źr. do 1533 (MS 4/2 nr 16943).*

^{165/a} *MK 32: Anno, loco et testibus quibus supra, feria quarta infra octavas Corporis Christi. Wcześniejsza zapiska, k. 237: Warschouie.*

^{165/b-c} *MK 32: Vendicio advocacie Wązyczyno.*

sitos, qui iacent circa granicies Valiskie^{165/3} ex una et circa Lukowieczkie^{165/4} partibus ab altera, cum pleno iure, dominio etc. cum tertio denario cuiuslibet rei iudicatae laboriosis Stephano^{165/5}, Mathiae^{165/6} et Joanni^{165/7 165/d} de Wąziczino haereditate pro quadraginta octo sexagenis vendidit perpetuę [s]. rg

Ex Metrica Ianussii ducis post obitum Stanislai
fratris ipsius germani.
Anno Domini 1524

[166] MK 8, 16

[Warszawa, 16 sierpnia^{166/a}] 1524

Or. MK 41, 1–2

Kop. Warsz. 35, 721–728

Wyd. SalinaPol., Aneks nr 26

Venditio Ribno^{166/1} et Pnyewo^{166/2 166/b}

1524, dominus Janussius^{144/3} dux Masoviae duas villas sui ducatus Ribno videlicet et Pnyewo venerabili Joanni Woyslawski^{166/3} canonico Warsschaviensi

^{165/d} MK 32: filiis laboriosi Viti.

^{165/1} Wężyczyn, w., pow. garw., par. Latowicz (AHPMaz.; Wykaz: Bijak 216).

^{165/2} Latowicz, m., pow. garw., lok. w 1423 (PazyraGeneza 108, 194; NowDzieje 2, 541; Bijak 111).

^{165/3} Waliska, w., pow. garw., par. Kuślewo (AHPMaz.; Wykaz: Bijak 213).

^{165/4} Łukowiec, w., pow. garw., par. Żeliszewo (ob. Jeruzal), ob. w. Łukówiec lub też Łukowiec, cz. Jeruzala (AHPMaz.; Wykaz: Bijak 80, 120).

^{165/5} Szczepan, prac., s. Wita z Wężyczyna, brat Macieja i Jana.

^{165/6} Maciej, prac., s. Wita z Wężyczyna, brat Szczepana i Jana.

^{165/7} Jan, prac., s. Wita z Wężyczyna, brat Szczepana i Macieja.

^{166/a} MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quarto, feria tertia infra octavas Assumpcionis Gloriosime Virgnis Marie Warscho[ui]e.

^{166/b} MK 41: D. Woyslawsky

^{166/1} Rybno, w., pow. łomż., par. Puchały.

^{166/2} Pniewo, w., pow. łomż., par. Puchały.

^{166/3} Jan Wojslawski z Wojsławia w z. liw., h. Junosza, ur. ok. 1485, zm. 1549; s. Jakuba z Wojsławia i Elżbiety, c. Stanisława z Cieciszewa w z. czer., student Uniw. Krak (1500), bak. sztuk wyzw. (1502), pisarz dworu książ. (1507–1511), pleb. w Kamionie w z. wysz. (1511–1512), pleb. w Wiźnie (1514–1530), pisarz ziem. wis. (1514–1542), pisarz ziem. łomż. (1514–1547), kan. warsz. (1518–1549), star. koln. (1519, 1532), pleb. w Łomży (1519–1549), sekretarz dworu książ. (1524–1525), kan. płoc. (1539–1549). W 1524 zakupił dobra książ. Rybno i Pniewo (pow. kam.), a w 1525 został obdarowany przez ks. Janusza III 24 wł. lasu Chrzęsne w pow. kam., gdzie założył wieś

cum omnibus proventibus etc. pro mille et ducentis florenis sexagenis grossorum vendidit perpetue.

[167] MK 8, 16v

[Sobinie, 20 września^{167/a}] 1524

Or: MK 41, 3v–4

Donatio domus praeposito hospitalis in Cz ersko^{167/b 81/4}

Anno 1524, Janussius^{144/3} dux honorabili Stanislao Guthowski^{167/1}, praeposito et aliis praepositis hospitalis in Cz ersko domum suam ducalem ibidem penes oraculum Sancti Spiritus pro hospitali dedit, donavit perpetue. Item duas areas hospitalis novi ab omnibus oneribus libertavit perpetue. rpr

[168] MK 8, 16v

[Warszawa, 30 września 1524^{168/a}]

Or: MK 41, 4–4v

Wyd. *Iura Masoviae terrestria*, t. 2, oprac. J. Sawicki, Warszawa 1973, nr 247

Iura tote [s] terrae Czernensi^{168/b} **concessa**

Anno eodem, Janussius^{144/3} dux ad humilem petitionem totius communitatis terrae Czernensis et Livensis ius infrascriptum earum terrarum incolis dedit, donavit et a pena j e d n a n e absolvit, libertavit perpetue.

pod tą samą nazwą, którą następnie w 1533 zamienił z królem Zygmuntem I na w. król. Janowo w pow. koln. W 1525 ufundował nowy kościół w Łomży, w 1526 – kolegię mansjonarzy w Łomży oraz w Wiźnie, w 1533 – altarię św. Jana Chrzciciela w kolegi. warsz.; zm. 1549, pochowany w kościół. par. w Łomży (obecna katedra łomż.), gdzie zachowała się jego płyta nagrobna (MUK I nr 1500e/358; KProm. nr 1502/048B; SHGLiW. 224–226; PiberSpis). Aktualizacji wymaga informacja zawarta w SHGLiW., iż Wojsławski był pleb. w Wiźnie do 1526. Ostatnia wzmianka na ten temat pochodzi z 1530 (AECPol. 389).

^{167/a} MK 41: Anno, die, loco et testibus, quibus supra. *Poprzednia zapiska, k. 3–3v: Anno, quo supra, feria tertia in vigilia sancti Mathei Apostoli et Ewangeliste in Sobinie.*

^{167/b} MK 41: Cirsko.

^{167/1} Stanisław Gutowski z Gut (Wielkich lub Małych) w pow. róż., par. Gąsowo. W 1513 wspomn. jako prezbiter, zakupił roczny dochód kościół. w Gąsowie za 53 kopy gr w półgr (AOFPult. 14, 148); 1521–1524 prep. szpitala Świętego Ducha w Cz ersku (MK 32, 111; MK 41, 3v–4).

^{168/a} MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quarto, in conventione Warschouiensi feria sexta in crastino Michaelis Archangeli.

^{168/b} MK 41: Czernensi.

[Warszawa, 4 października 1524^{169/a}]

Or: MK 41, 6

Donatio propinquitatum super ^{169/b} ^{169/c} **Czaplino**^{169/1},
Obramp^{169/2}, **Swiaczna**^{-169d} ^{169/3} **domino duci** districtus Czernensis
 Anno eodem, magnificus Laurentius^{126/2} de Prassmowo^{91/2} totam suam propin-
 quitatem, quam habet reformatam per nobilem Stanislaum Krziwonog^{169/4} ^{169/e}
 de Wiszokinino^{169/5} super bonis haereditariis Czaplino, Obramp, Swiaczna,
 Czarnoliasz^{169/6}, Crampa^{169/7} et aliis bonis haereditariis, quaecunque super
 eundem Stanislaum post Albertum olim Wissokinski^{169/8} filium Joannis Suchy^{169/9}
 de Czaplin heredem [s] sunt devolutae, eandem domino Janussio^{144/3} principi
 cum omni proprietate, iure, dominio etc. recepta ab eodem sufficienti satis-
 factione dedit, contullit et donavit.

rr

^{169/a} MK 41: Anno, die et testibus, quibus supra in Warschowa. *Poprzednia zapiska, k. 5*: Anno, quo supra, feria tertia ipso die sancti Francisci in Warschowa.

^{169/b} MK 41: bonis.

^{169/c-d} MK 41: Czaplyno, Obrab, Swyaczna.

^{169/e} MK 41: filium olim nobilis Joannis Krziwonog heredem de.

^{169/1} Czaplino, w., pow. czer., par. Sobikowo; ob. Czaplin (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 39).

^{169/2} Obrąb, w., pow. czer., par. Sobikowo, ob. Obręb (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 141).

^{169/3} Dźwieczna (Świeczna), w., pow. czer., par. Sobikowo (AHPMaz.). Osada występuje jeszcze na mapie PerthéesMaz., nie jest już uwzględniona na MapaKwat. Później prawd. cz. w. Czaplinek (Wykaz; Bijak 53).

^{169/4} Stanisław Krzywonóg, s. Jana Krzywonoga z Wysokinina.

^{169/5} Wysokinino, w., pow. grój., par. Worowo (AHPMaz.). Osada ob. nie istnieje, pod nazwą Wysoczyn uwzględnia ją jeszcze Mapa Kwat. (Bijak 236).

^{169/6} Czarnolas, w., pow. czer., par. Sobikowo, ob. Czarny Las (AHPMaz.; Wykaz).

^{169/7} Krępa, w., pow. czer., par. Sobikowo (AHPMaz., Wykaz; Bijak 104).

^{169/8} Wojciech Wysokiński z Czaplina i Wysokinina, s. Jana [Janusza] Sucheego z Czaplina i Wysokinina, siostrzeniec Rosłana z Borowej Woli pleb. czer. i kan. warsz., mąż Barbary, c. Mikołaja Turowskiego z Kawieczyna (z. czer.) podsejda czer., występuje w źr. w 1503–1520 (MK 32, 88, 192v; MK 41, 15v–16; AE IV, 42), zm. a. 1524 (MK 339, 104).

^{169/9} Jan (Janusz) Suchy z Czaplina i Wysokinina, o. Wojciecha Wysokińskiego, Katarzyny, ż. Piotra Ostrowskiego oraz Heleny, zm. a. 1509 (MK 32, 192v; SHGWarsz. 127).

[Warszawa, 6 października^{170/a} 1524]

Or: MK 41, 9–9v

Kop. MK 54, 454v–455

Reg. MS 4/3 nr 23223

Venditio XXIII mansorum et XX morgorum**advocato Lomzensi**

districtus Wisnensis

Anno eodem, Janussius^{144/3} dux viginti et duos^{170/b} mansos sui veri ducatus in terra Wisnensi prope Wansosse^{170/1} sylvae et merice [s] post Clymassewny-cza^{170/2} et Bielicza^{170/3}, quae influit in Golabel^{170/4} versus locum Ssiadło^{170/5} et a dicta Biel ad foveas Dziekczarskie^{170/6} 170/c-Bielycza^{170/d}, necnon duos mansos pratorum penes fluvium Łęk^{170/7} et cum ripa eiusdem^{170/e} et Biebrza cum omni libera piscium piscatura, prout hi viginti mansi et unus sylvae et duo mansi cum viginti morgis pratorum sunt circumferentialiter distincti, cum omnibus proventibus, fructibus etc. nobili Joanni Godaczewski^{170/8} advocato Lomzensi pro centum quadraginta septem sexagenis grossorum vendidit perpetue.

ex

^{170/a} MK 41: Anno, die, loco et testibus, quibus supra. *Wcześniejsza zapiska, k. 6v*: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quarto, feria quinta post sancti Francisci confessoris. *Wcześniejsza zapiska, k. 6*: in Warschowa.

^{170/b} MK 41: unum.

^{170/c-d} MK 41: ad dictum Byelicza cum viginti morgis Byelicza penes prefatos viginti unum mansos.

^{170/e} MK 41: fluvii Lek et Byebrza et ubique in lacubus circa eadem flumina ac in fluminibus Lek.

^{170/1} *Wąsosz, m., z. wis., lok. w 1436, ośrodek powiatu sądowego (PazyraGeneza 138, 195; Dunin-Wąsowicz 46–47; Zier. 375).*

^{170/2} *Klimaszewnica, rz., pr. dopływ Biebrzy (ESH, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/136477>).*

^{170/3} *Bielica, rz., dopływ bagna Gola Biel, ob. nie istnieje (ESH, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/14502>).*

^{170/4} *Gola Biel, bagno u źródeł i w górnym biegu rz. Klimaszewnicy, położone w pow. wąs., par. Białaszewo (WiśniewskiOsad. 42; WolffNazwy 53; ESH, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/89261>).*

^{170/5} *Siodło, las, pow. wąs. (WolffNazwy 159; WiśniewskiOsad. 45: nazwa mówi o dawnym siedlisku).*

^{170/6} *Dziekczarskie Wądoły, błota między rz. Sośnią a Klimaszewnicą w pobliżu dzisiejszego lasu Chojnów w pow. wąs., par. Białaszewo (WiśniewskiOsad. 45, 198, przyp. 795; WolffNazwy 45).*

^{170/7} *Łęk, rz., pr. dopływ Biebrzy, ob. Elk (ESH, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/72770>; <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/72845>).*

^{170/8} *Jan Godaczewski zw. Białas, h. Gozdawa, s. Piotra z Godaczy w z. zakr. mąż Katarzyny, wójt (1524–1532) i podpisek łomż. (1532); występuje w źr. od 1519, założyciel w. Białaszewo w pow. radz. W 1532 ufundował kośc. pw. św. Jana Chrzciciela w Białaszewie (MK 48, 382–383; WiśniewskiOsad. 198–199, PacuskiMożn. 409; SHGLiW. 225).*

[171] MK 8, 16v–17

[Warszawa, 8 października 1524^{171/a}]

Or. MK 41, 10

Donatio rippe super fluvio Swider^{80/2} Floriano Parisz^{171/b 171/1}

Anno eodem, Janussius^{144/3} dux rippam suam fluvii Swider inter bona duca-
lia Starogrod^{171/2} et Trambiczbor^{171/3} et bona haereditaria dicta Sieczcza^{171/4}
seu Zabythowo generosi Floriano Parisz capitanei Czirnensis dedit donavit
perpetue. rg

[172] MK 8, 17

[Warszawa, 14 października^{172/a}] 1524

Or. MK 41, 11

Kop. MK 60, 157v–158

Reg. MS 4/1 nr 6604

Venditio molendini in Nieczyplino^{172/b 136/4}

Anno 1524, Janussius^{144/3} dux tertiam metretam in molendino ducali Nieczy-
plino prope Garwolin^{136/7} sito laborioso Joanni Rythlicza^{172/1} de Lanthowo^{172/2}
pro triginta quattuor sexagenis grossorum vendidit. rpr

^{171/a} MK 41: Anno, loco et testibus, quibus supra, sabbato post festum sancti Francisci. *Wcześniejsza zapiska, k. 6:* in Warszowa.

^{171/b} MK 41: Paris.

^{171/1} *Florian Parys z Sieczczy i Michrowa, ur., h. Prawda, s. Jakuba Parysa z Sieczczy, brat Jana, Walentego, Kaspra i Feliksa, mąż Anny (zob. przyp. 205/1), c. Jakuba Rzwieńskiego ze Rzwienia (zob. przyp. 188/8), o. Adama i Małgorzaty; student Uniw. Krak. (1514), podczaszy książ. (1523–1524), star. czer. (1524, 1525, 1533, 1538), cześnik nur. (1524–1533), wojski wysz. (1525–1544), kaszt. zakr. (1533–1544), ochmistrz dworu ks. Anny Konradówny (1536), kaszt. czer. (1544), założyciel miasta Parysew na gruntach w Sieczcza (zob. przyp. 171/4), uczestnik prac nad tzw. Zwodem Goryńskiego; zm. a. 8 X 1545 (I. Gieysztorowa, *Parys Florian*, PSB 25, 232–233; *MazekParysów 52–54; PiberSpis; MUK 2 nr 1514e/037*).*

^{171/2} *Starogród, w., pow. garw., par. Latowicz (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 193)*.

^{171/3} *Trębiczbór, w., pow. garw., par. Latowicz, ob. Transbór (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 207)*.

^{171/4} *Sieczcza, w. par., pow. garw., od 1538 m. Parysewo, ob. Parysów (PazyraGeneza 140, 198; MazekParysów; AHPMaz.; Wykaz; Bijak 152; NowDzieje 2, 542–543)*.

^{172/a} MK 41: Anno, loco, quibus supra, feria sexta in vigilia sancte Hedvigis. *Wcześniejsza zapiska, k. 10:* in Warszowa.

^{172/b} MK 41: Neczyplino.

^{172/1} *Jan Rytlica z Łętowa (pow. garw.), prac.*

[173] MK 8, 17

[Nowogród, 13 listopada 1524^{173/a}]

Or. 1. MK 339, 110v (wpis brudnopisowy); 2. MK 41, 20v–21

Venditio 6 mansorum nemoris Brzozowka^{173/1 173/b} districtus Wisnen[sis]
Anno eodem, Janussius^{144/3} dux sex mansos sui ducatus merice [s] et sylvae
penes mansos Joannis Godaczewski^{170/8} advocati Lomzensis et penes Joannis
Mikolek^{173/2} iacentes inter Brzozowo et Golabiel^{170/4 170/c} prope Wassose^{170/1}
sitos, cum omnibus utilitatibus, mellificiis tamen exceptis etc. nobilibus Petro
Bloch^{173/3} et Joanni^{173/4} de Suliewo^{173/5} pro quadraginta octo sexagenis grosso-
rum vendidit perpetue. ex

[174] MK 8, 17

[Nowogród, 13 listopada 1524^{173/a}]

Or. MK 41, 21–21v

Venditio pratorum^{174/a} **in Brzozowka**^{173/1} districtus Wisnen[sis]
Anno eodem, dominus Janussius^{144/3} medium quintum mansum pratorum
circa bona nobilis Petri Bloch^{173/3} penes mansos Joannis Godaczewski^{170/8}

^{172/2} *Łętowo, w., pow. garw., par. Garwolin, ob. Łętów (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 118); gniazdo Łętowskich h. Ogończyk (Bon. 15, 330–336).*

^{173/a} *MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quarto, dominica ipso die sancti Bricci in Nowigrod.*

^{173/b} *MK 41: in terra Visnensi.*

^{173/c} *MK 41: in nemore ducali Syodlo. (Por. przyp. 170/5).*

^{173/1} *Brzozówka (Brzozowo), las, pow. wąs. i radz., na obszarze par. Białoszewo, w którym dzięki nadaniom książ. założone zostały wsie szlach., m.in. Mścichy (zob. przyp. 193/2).*

^{173/2} *Jan Mikolek zw. Smolnik, właśc. ziemi pod lasem Brzozowo k. Wąsosza (WiśniewskiOsad. 199).*

^{173/3} *Piotr Bloch, h. Prus, stryj Jana z Sulewa (WiśniewskiOsad. 199).*

^{173/4} *Jan z Sulewa, h. Prus, s. zm. Mikołaja, bratanek Piotra Blocha (WiśniewskiOsad. 199).*

^{173/5} *Sulewo, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. wąs., par. Wąsosz i par. Białoszewo: Sulewo-Kownaty, Sulewo-Prusy, Sulewo-Zabiele (ob. nieistniejąca) (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 351).*

^{174/a} *MK 41: ibidem.*

^{174/b-c} *MK 41: germanis filiis Stanisłai Msczysch.*

^{174/1} *Andrzej Mścich, h. Prus (Ur. II, 333), s. Stanisława Mścicha z Wierchsiodławki, brat Mikołaja, Aleksego i Jana.*

^{174/2} *Mikołaj Mścich, h. Prus (Ur. II, 333), s. Stanisława Mścicha z Wierchsiodławki (zob. przyp. 174/1).*

usque ad antiquas areas in nemore ducali Brzozowiensi iacentes, cum omnibus utilitatibus etc., mellificiis tamen exceptis, nobiles Andreae^{174/1}, Nicolao^{174/2}, Alexio^{174/3} et Joanni^{174/4} 174/b-fratribus dictis Mszczehowie^{174/c} de Wierchsiodławka^{174/5} pro quadraginta sexagenis grossorum vendidit perpetue. rp

[175] MK 8, 17

[Łomża, 2 stycznia^{175/a}] 1525

Or. 1. MK 339, 113–113v (wpis brudnopisowy); 2. MK 41, 22v–23

Donatio mansi in Lomża^{175/b}

Anno Domini 1525, dominus Janussius^{144/3} nobili Martino Miliewski^{175/1} mansum agri desertum dictum Kowaliewski^{175/2} penes agrum advocati in villa ducali Lomzicza^{175/3} iacentem cum omnibus utilitatibus etc. dedit, donavit et ab omnibus oneribus libertavit perpetue. r

^{174/3} Aleksy Mścich, h. Prus (Ur. 11, 333), s. Stanisława Mścicha z Wierchsiodławki (zob. przyp. 174/1).

^{174/4} Jan Mścich, h. Prus (Ur. 11, 333), s. Stanisława Mścicha z Wierchsiodławki (zob. przyp. 174/1).

^{174/5} Wierchsiodławka, w., pow. radz., par. Radziłów; AHPMaz.: Mścichy (Mścichy-Wierzech Jedłówka), ob. Mścichy (Wykaz). Kupiona przez braci Mścichów ziemia to późniejsza w. Mścichy-Brzozowo w pow. radz., par. Białoszewo, ob. Brzozowa (AHPMaz. Wykaz; zob. przyp. 193/1). Wiśniewski Osad. 199, wskazuje, że istniała tu w. Pieniążki-Mścichy (MapaKwat.; AHPMaz.; Wykaz – Pieniążki). Nazwa Pieniążki powstała związku z osiedleniem się we w. Pieniążków; gdy przedstawiciele tej rodziny wymarli, wówczas jedynymi właścicielami wsi pozostali Mścichowscy.

^{175/a} MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto in Lomza, feria secunda in crastino Circumcisionis Domini.

^{175/b} MK 41: Milewsky coquine magistro.

^{175/1} Marcin Milewski, szl., mąż uczciwej Doroty Jarzqbkówny (MK 41, 22v), w 1517 wspomn. jako kuchmistrz ks. Anny Radziwiłłówny (B. Sobol, Sejm i sejniki ziemskie na Mazowszu książęcym, Warszawa 1968, s. 172).

^{175/2} Kowalewska, opuszczona włóka we w. Łomżyca (WolffNazwy 79).

^{175/3} Łomżyca, w., pow. łomż., par. Łomża, ob. Łomżyca-Przedmieście, cz. m. Łomża (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 248).

[176] MK 8, 17

[Łomża, 2 stycznia^{175/a}] 1525

Or: MK 41, 23v–24

Commutatio advocatiae in Pniewo^{176/a 166/2}

Anno eodem, dominus dux^{144/3} commutationem fecit cum Alberto^{176/1} et Joanne^{176/2 176/b-}advocatis^{-176/c} de Pnyewo in hunc modum, quia pro quattuor mansis advocatiae Pnyewo willae [s] Woyslawski^{166/3} alios quattuor mansos^{176/d} cum septorio et orto Troyanowski^{176/3} ante villam in villa ducali Calynowo^{176/4} cum omnibus utilitatibus etc. et in villa Kramkowo^{176/5} alios duos iissdem advocatis dedit.

p

[177] MK 8, 17–17v

[Liw, 12 stycznia 1525^{177/a}]

Or: 1. MK 339, 115–115v (wpis brudnopisowy); 2. MK 41, 24–24v

Venditio molendini in fluvio Czerwonka^{177/1 177/b}

districus Livensis

Anno eodem, idem dux^{144/3} molendinum suum in fluvio Czerwonka providis Stanislawo^{177/2}, Jacobo^{177/3} et Nicolao^{177/4 177/c} Ryssiek cum medio manso extremo

^{176/a} MK 41: Pnyewo Woyslawsky.

^{176/b-c} MK 41: filiis Bernardi, Laurentio filio Pauli advocatis de dicta villa.

^{176/d} MK 41: videlicet duos mansos.

^{176/1} Wojciech, szl., s. Bernarda, brat Jana, wójt w Pniewie.

^{176/2} Jan, szl., s. Bernarda, brat Wojciecha, wójt w Pniewie.

^{176/3} Trojanowski, ogród k. w. Kalinowo.

^{176/4} Kalinowo, w., pow. wis., par. Piątnica (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 203).

^{176/5} Kramkowo, w., pow. wis., par. Wizna.

^{177/a} MK 41: Anno, quo supra, feria quinta infra octavas Epifaniarum in Lyw.

^{177/b} MK 41: Ryskom.

^{177/c} MK 41: filii olim providi Bartolomei.

^{177/1} Czerwonka, rz., l. dopływ Liwca, ob. Struga (E. Kowalczyk-Heyman, *Średniowieczne i wczesnonowożytnie młyny ziemi liwskiej (Młyny na Czerwonce)*, „*Studia Geohistorica*” 5, 2017, s. 156–166; SHGLiw. 20–21; odmienna identyfikacja zob. ESHP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/328959>).

^{177/2} Stanisław Ryszek, opatrzný, młynarz, s. młynarza Bartłomieja Ryszka (zm. a. 1512), brat Jakuba i Mikołaja, brat stryjeczny opatrzných Stanisława i Mikołaja s. Jana Ryszka (MK 41, 24v); zapewne krewny opatrzného Andrzeja Ryszka, s. Mikołaja z Mińska (MK 32, 171v), o. Stanisława Ryszkowica (Warsz. 19, 246–247). Od 1512 Stanisław dzierżył wraz z braćmi młyn Nadolny na rz. Czerwonce, uzyskany od wspomn. Andrzeja Ryszka (MK 32, 171v), który z kolei nabył

et deserto super bonis Grodzisko^{177/5} et porrtione [s] rubethi pro prato extirpando circa extremitatem pratorum civitatis antique Lyw^{177/6} ac circa stagnum dictum Xiaze Jezioro^{177/7} pro viginti sexagenis grossorum vendidit cum omnibus utilitatibus, fructibus, iure, dominio etc. perpetue. rg

[178] MK 8, 17v

[Latowicz, 19 stycznia^{178/a}] 1525

Or. 1. MK 339, 115v–116 (wpis brudnopisowy); 2. MK 41, 24v–25

Kop. MK 60, 224

Reg. MS 4/1 nr 6609

^{178/b-}Advocatie Rudnik^{178/1} venditio^{-178/c}

Anno 1525, Janussius dux^{144/3} medium alterum mansum in villa ducali Rudnik^{178/d} laborioso Bartholomeo Ozarel^{178/2} pro triginta sexagenis grossorum vendidit perpetue. rr

go niegdyś od wspomn. Bartłomieja Ryszka (MK 32, 171). W 1515 Stanisław wraz z braćmi zakupił od tegoż Andrzeja młyn Wzgórny na rz. Czerwonce, za 20 kóp gr. (Księgi ziem. liw. 3, 139, za: APPT, Zbiór A. Mysłowskiego 242/12). W 1525 tenże Stanisław nabył wraz z braćmi od ks. Janusza III inny młyn na Czerwonce, wykupiony z rąk swych krewnych Stanisława i Mikołaja Ryszków (SHGLiw. 20, 113–114); zm. a. 1565 (LM 1565 II, 178). AHPMaz. lokalizuje osadę młyńską Ryszki, błędnie używając nazwy Koszewnica dla rzeki, nad którą leży osada (SHGLiw. 43). Ryszki są jeszcze widoczne na Mapie Kwat., brak ich za to na MTop. z dwudziestolecia międzywojennego (E. Kowalczyk-Heyman, Średniowieczne i wczesnonowożytne młyny ziemi liwskiej (Młyny na Czerwonce), „Studia Geohistorica” 5, 2017, s. 164–167).

^{177/3} Jakub Ryszek, opatrzný, młynarz, s. młynarza Bartłomieja Ryszka, występuje w źr. w 1512–1568 (AGAD, sygn. ASK I 28, 834v); zm. a. 1572 (AGAD, sygn. ASK LVI, 151, 78–79v; dawna sygn. ASK LVI I 3); zob. przyp. 177/1. Być może tożsamy z Jakubem Ryszkciem, który zakupił od Wojciecha, s. Macieja Halnego jego młyn w Jarnicach w z. drohiczyńskiej za 10 kóp gr (Księgi ziem. liw. 2, 315, za: APPT, Zbiór A. Mysłowskiego 242/12, brak daty).

^{177/4} Mikołaj Ryszek, opatrzný, młynarz, s. młynarza Bartłomieja Ryszka, zm. po 1563 (AGAD, sygn. ASK I 38, 360v); zob. przyp. 177/1.

^{177/5} Grodzisko, w, z. liw., par. Liw Stary, ob. Grodzisk (SHGLiw. 41–42; Bijak 67).

^{177/6} Liw Stary, m. na lewym brzegu Liwca (SHGLiw. 88–106), ośrodek kasztelanii (SHGLiw. 107–109), ziemi (SHG Liw. 122–123), powiatu sądowego (SHGLiw. 109–110), starostwa (SHGLiw. 110–122) i dekanatu (SHGLiw. 106–107).

^{177/7} Księżę Jezioro, jezioro na bagnie zw. Goła Biel, w pobliżu ujścia Czerwonki do Liwca (SHGLiw. 83–84).

^{178/a} MK 41: Anno, quo supra, feria quinta in crastino sancte Prisce virginis in Lathowicz.

^{178/b-c} MK 41: Venditio advocatie Rudnik prope Lathowycz.

^{178/d} MK 41: circa oppidum Lathowicz.

Or: MK 41, 26–26v

Kop. MK 60, 4v–6

Reg. MS 4/1 nr 4635

Wyd. WolffZamek nr 71

Donatio areae Zbrossek^{179/b} 179/1 in suburbio Warssoviensi^{179/c}

Anno eodem, dominus dux^{144/3} aream in suburbio Warssoviensi retro orti ducalis dicti Loski^{179/2} sitam penesque semitas^{179/3} [s], quae vadit de valva Civitatis Antiquae^{4/2} et penes alteram semitam^{179/4}, quae ducit a domo monastici virginum^{179/5} versus thurrim fractam^{46/2} Martino Zbrossek de Othwoczko^{159/4} pro area, quam habuit a^{179/d} Rumyana^{179/6} modo commutationis dedit perpetue.

rr

^{178/1} Rudnik, jedna z dwóch wsi księż. w pow. garw., pierwsza – par. Seroczyno, ob. Rudnik Duży; druga – par. Osiecko (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 177).

^{178/2} Bartłomiej Ozarel, prac., wójt we w. Rudnik. Wg MK 339, 115v–116 – Oszarek.

^{179/a} MK 41: Anno, loco et testibus, quibus supra, dominica ipso die sancte Agate virginis. *Poprzednia zapiska, k. 25 v: in Warszowa.*

^{179/b} MK 41: Sbrossek

^{179/c} MK 41: Warschouiensi.

^{179/d} MK 41: relicta olim Mathie.

^{179/1} Marcin Zbrożek z Orwocka, szl.

^{179/2} Loski [w źr. Loski], ogród księż. na przedmieściu warsz.

^{179/3} Droga Na Wale (AHPMaz., plan Warszawy).

^{179/4} Tzw. Droga Między Mniszkami (AHPMaz., plan Warszawy; Mrozowski 86).

^{179/5} Chodzi o tercjarki alias bernardynki, czyli mniszki trzeciego zakonu franciszkańskiego, zw. w Warszawie również klaryskami. Posiadały one trzy domy położone między zamkiem księż. a kość. Bernardynów, nie miały jednak wówczas jeszcze własnej świątyni. Drewniany kość. św. Klary istniał już w połowie XVI w., natomiast murowaną świątynię zaczęto wznosić w 1601; została rozebrana w XIX w. (Kronika klasztoru pańien Bernardynek warszawskich, oprac. S. Chodyński, „Kwartalnik Teologiczny” 6, 1907, s. 38–90; Warszawa 1526–1795, 156 oraz mapa: Warszawa w 1655 r., oprac. W. Szaniawska; W.F. Murawiec, Bernardynki warszawskie (1496–1818), „Analecta Cracoviensia” 29, 1997, s. 575–582; Z. Polak, Przemiany przestrzenna terenu Placu Zamkowego w świetle źródeł archeologicznych, w: ADWarsz. 4/1, 201; Mrozowski 81–82).

^{179/6} Rumiana, wd. po Macieju Rumianie (Rumiana Maćkowa zob. RadSW nr 1508 – 1522).

[180] MK 8, 17v

[Warszawa, 5 lutego^{179/a}] 1525

Or: MK 41, 26v–27

^{180/a} **Advocatia in Wielkiliasz**^{-180/b 180/1} districtus Cami[enecensis]
Anno eodem, idem dux^{144/3} tres mansos in villa ducali Wielkie^{180/2} de cruda
radice in silva dicta Wielkiliasz prope Camieniecz^{50/3} sitos laborioso Matiae^{180/3}
fabro pro quadraginta septem sexagenis grossorum vendidit. rg

[181] MK 8, 17v

[Warszawa, 17 marca 1525^{181/a}]

Or. 1. MK 339, 149 (wpis brudnopisowy); 2. MK 41, 36–36v

^{181/b} **Brzozowo**^{173/1} **6 mansi** [s] **venditio**^{-181/c} d[istrictus] Wisnen[is]
Anno eodem, idem dux^{144/3} sex mansos sui ducatus merice [s] et silvae super
Brzozowo in antiquis areis ab angulo Bialassewo^{181/1} Joannis Godaczewski^{170/8}
et penes quinque mansos nobilium^{181/d} Suliewskich^{181/2} et Sieniczkich^{181/3}
sitos nobilibus Alberto^{181/4}, Stanislawo^{181/5}, Mathiae^{181/6}, Faelici^{181/7} filii Pauli

^{180/a-b} MK 41: Venditio advocatie in villa Wyekylasz prope [inną ręką] Camyeneecz.

^{180/1} *Wielki Las, las, pow. kam., w jego cz. powstała w. książ.* (zob. przyp.180/2; WolffNazwy 189).

^{180/2} *Wielkie, w. książ., pow. kam., par. Stoczek; AHPMaz.: Wielgie, ob. cz. w. Zagrodniki (Wykaz; Bijak 239).*

^{180/3} *Maciej z Broku, prac., kowal.*

^{181/a} MK 41: Anno, loco et tesibus, quibus supra, feria sexta ante dominicam Oculi. *Wcześniejsza zapiska, k. 33v: in convencionem generali in Warschowa.*

^{181/b-c} MK 41: Venditio sex mansorum Brzozowo in terra Wisnensi.

^{181/d} MK 41: de Msczychi in fine bonorum. *Na temat w. Mścichy zob. przyp. 174/5 i 193/1.*

^{181/e-f} MK 339: , Paulo, Lazaro filiis Smyara. MK 41: , Paulo filio Smyara et Alberto Jacobi de Gacz.

^{181/1} *Bialaszewo, w. par., pow. radz.*

^{181/2} *Sulewscy, rodzina szl. z trzech wsi Sulewo w pow. wąs.*

^{181/3} *Sienicy, rodzina szl. ze wsi Siennica w pow. radz.*

^{181/4} *Wojciech z Gaci w pow. radz., h. Gozdawa, s. Pawła, brat Stanisława, Macieja i Feliksa (WiśniewskiOsad. 200).*

^{181/5} *Stanisław z Gaci w pow. radz., szl., s. Pawła (zob. przyp. 181/4).*

^{181/6} *Maciej z Gaci w pow. radz., szl., s. Pawła (zob. przyp. 181/4).*

^{181/7} *Feliks z Gaci w pow. radz., szl., s. Pawła (zob. przyp. 181/4).*

^{181/8} *Śniara z Gaci w pow. radz., szl., o. Łazarza oraz Pawła, różnego od Pawła, o. Wojciecha, Stanisława, Macieja i Feliksa (zob. przyp. 181/4, 181/5, 181/6, 181/7).*

^{181/e}-Smyara^{181/8 -181/f} etc. pro quadraginta octo sexagenis grossorum vendidit perpetue. rr

[182] MK 8, 17v

[Warszawa, 17 marca 1525^{181/a}]

Or: 1. MK 339, 149–149v (*wpis brudnopisowy*); 2. MK 41, 36v–37

^{182/a}-**Quinque mansorum venditio circa Dybla**^{182/1 -182/b} d[istrictus]
Wisnen[is]

Anno eodem, idem dux^{144/3} quinque mansos sui ducatus in terra Visnensi sitos sylvae super fluvio Dibla in loco dicto Staryokol^{182/2} cum utraque ripa eiusdem fluvii nobili Joanni Godaczewski^{170/8} pro quadraginta sexagenis grossorum vendidit perpetue.

[183] MK 8, 17v

[Warszawa, 17 marca 1525^{181/a}]

Or: 1. MK 339, 149v (*wpis brudnopisowy*); 2. MK 41, 37

^{183/a}-**Sex mansi circa Golabel**^{170/4 -183/b} districtus Wisnen[is]

Anno eodem, idem dux^{144/3} sex mansos sui ducatus inter nobiles Suliewskie^{181/2} ex una et Domostoch^{183/1} parte ex alia, a Golabel ad bona Gacz^{183/2} protendentes sylvae et mericae in terra Wisnensi sitos nobili Joanni Skossin^{183/c 183/3} de Siennycza^{183/4} pro quadraginta octo sexagenis grossorum vendidit perpetue.

^{182/a-b} MK 41: Venditio quinque mansorum circa Dybla prope Vaszose.

^{182/1} Dybla, rz., pr. *dopyw Biebrzy (ESH, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/69349>).*

^{182/2} *Stary Okól, w., pow. wqs., par. Białoszewo; AHPMaz.: Dybla-Stary Okól, ob. Okól (Wykaz; WiśniewskiOsad. 44).*

^{183/a-b} MK 41: Venditio sex mansorum circa Golabyel prope Wanschosche.

^{183/c} MK 339: Sbosny. MK 41: Sboschni.

^{183/1} *Domostoch, w., pow. wqs., par. Białoszewo; AHPMaz.: Lipniki-Domastochy, ob. Lipińskie (Wykaz).*

^{183/2} *Gac, w., pow. wqs., par. Białoszewo; AHPMaz.: Gac-Brzozowo, później Gackie (MapaKwat.; Wykaz; WiśniewskiOsad. 45).*

^{183/3} *Jan Zbożny z Siennicy, szl.*

^{183/4} *Siennica, w., pow. wqs., par. Białoszewo; AHPMaz.: Sienice, ob. Sienickie (Wykaz).*

[184] MK 8, 18

[Warszawa, 17 marca 1525^{181/a}]

Or: MK 41, 37–37v

Kop. MK 60, 217

Reg. MS 4/1 nr 6614

Donatio duorum ortorum advocato in Brunowo^{184/1}

Anno 1525, Janussius^{144/3} dux honesto Alberto Pyrchala^{184/2} 184/a-advocati^{-184/b} de Brunowo duos ortos una cum orthulanis in villa sua ducali Brunowo sitos cum omnibus utilitatibus etc. donavit, dedit perpetue.

[185] MK 8, 18

[Warszawa, 17 marca 1525^{181/a}]

Or: 1. MK 339, 126v–127 (wpis brudnopisowy); 2. MK 41, 40v–41

^{185a-}**Molendini Rozanenses** [ss]^{-185/b}

Anno eodem, idem dux^{144/3} duo molendina ducalia, unum in villa dicta Ffolwark^{185/1} prope a Rozan^{185/2} 185/c na Sthoczzech^{185/3}, cum uno iugere et orto circa molendinum agri et cum orto circa piscinam et tribus iugeribus merice [s] pro agris extirpandis in fine agrorum praedialium, necnon alium molendinum in torrente Rozanycza^{185/4} circa ortos civiles Rozanenses nobili Gotardo Niessiebandzki^{185/5} pro triginta quinque sexagenis grossorum vendidit perpetue etc.

^{184/a-b} MK 41: et uxoris ipsius honeste Barbare Pomyanowna advocatorum.

^{184/1} Brunowo, w. książ., pow. wis., par. Wizna, ob. Bronowo (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 123).

^{184/2} Wojciech Pyrchala, uczciwy, mąż uczciwej Barbary Pomianówny, wójt w Brunowie.

^{185/a-b} MK 41: Venditio molendinorum Rozan.

^{185/c} MK 41: noviter constructum in riwliis dictis.

^{185/1} Folwark książ., następnie król., położony na zachód od Różana (LM 1565 II, 131).

^{185/2} Różan, m., lok. w 1378, ośrodek ziemi, powiatu sądowego i starostwa (PazyraGeneza 192; Dunin-Wąsowicz 45; Zier. 323).

^{185/3} Stoczek, rz. niezident. Być może chodzi o rz. Sztok, l. dopływ Orzyca, którego źródła leżą ok. 3 km na zachód od źródeł Różanicy, już na obszarze pow. mak. (APHP; ESHP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/340737>).

^{185/4} Różanica, rz., pr. dopływ Narwi (ESHP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/286648>); nt. młynów na Różanicy zob. LM 1565 II, 130.

^{185/5} Gotard Niesiebandzki z Niesiebandów z z. ciech, szl.

[186] MK 8, 18

[Warszawa, 17 marca 1525^{181/a}]

Or: MK 41, 42v–43

^{186/a-}**Advocatie Piaszczno**^{186/1} **demissio**^{-186/b}

Anno eodem, idem dux magnificus Michael^{186/2} de Zalywie^{161/1} castellanus Livensis totam advocatiam in villa ducali Piaszczno prope Warkam^{148/3} cum omni iure, dominio etc. duci Janussio^{144/3} recepta ab eodem plenaria satisfactione dimissit, cessit perpetue.

[187] MK 8, 18

[Warszawa, 29 marca 1525^{187/a}]

Or: MK 41, 43

Kop. MK 60, 20v–21v

^{187/b-}**Donatio areae Czirsk**^{-187/c}

Anno eodem, idem dux^{144/3} aream suam ducalem in Czersko iacentem versus castrum retro aream Koczikowo^{187/1} usque ad aream advocati cum parte montis et vallis pro construenda domo pro altarista^{187/d} dedit, donavit perpetue.

^{186/a-b} MK 41: Demissio advocatie Piaszczno domino principi.

^{186/1} Piaszczno, w., pow. warecki, par. Warka (AHPMaz., Wykaz; Bijak 154).

^{186/2} Michał Zaliwski z Zaliwia w z. liw., Falent w pow. warsz. i Golkowa w pow. tarcz., właśc. działów w Dąbrówce, Żelkowie i Proszewie w z. liw., h. Junosza, s. Mikołaja, brat Dzierżawa kuchmistrza król., Andrzeja kaszt. wis., Piotra wojskiego liw., Stanisława wojskiego liw. i Feliksa podkom. liw., mąż Katarzyny, wd. po Janie Wiśniewskim z Falent (po 1510), o. Jana i Andrzeja; star. czer. (1512–1521), chor. warsz. (1515–1517), kaszt. liw. (1517–1539), wojski warsz. (1521–1535), star. liw. (1524–1525), tenutariusz wsi książ. Niemojewice w pow. wareckim (1524–1532), zm. a. 2 VI 1539 (SHGLiw. 241–242; PiberAnd. 628).

^{187/a} MK 41: Anno, loco et testibus, quibus supra, feria quarta ante dominicam Iudica.

^{187/b-c} MK 41: Donatio aree Thurowski pro altarista in Cirsko.

^{187/d} MK 41: altaris in ecclesia parrochiali in Cirsko noviter per nobilem Nicolaum Thurowski de Cawyeczino erecto ac fundato in eadem parrochiali ecclesia in Cirsko eidem Nicolao et suis successoribus.

^{187/1} Kocikowo, siedlisko w Czersku (WolffNazwy 74).

Or: MK 41, 49–50

Kop. MK 48, 987–990

Reg. 1. MS 4/3 nr 23227; 2. MS 4/2 nr 16987

Commutatio Phlatkownicza^{88/1} et Czarnowa^{188/b} Nywa^{88/3}

domini ducis cum marsalco pro nemore^{188/c} districtus Rozanen[sis]
Anno eodem, idem dux^{144/3} totam suam boram seu nemus ducale inter granicies Zabelie^{188/1} eundo recta via ad fornacem veterem, usque ad fluvium Grabownicza^{188/2}, item ab eo fluvio ad aliud fluvium Omulew^{188/3} eundo, item a Omulew ad granicies Białobrzegy^{188/4}, ab his vero graniciebus ad granicies Rhude^{188/d}^{188/5}, Ostrowy^{188/6} et Zebry^{142/3} et a Zebry recta via usque ad Zabelie cum omnibus utilitatibus etc. generoso Jacobo^{188/7} de Rzwieny^{50/5} marsalco ducatus Masoviae pro bonis ipsius Phlathkownicza, viginti mansos in se continentibus et pro triginta mansis dictis Czarnawanywa, cum omni iure etc. commutavit, dedit perpetue.

^{188/a} MK 41: Anno, die, loco et testibus, quibus supra. *Poprzedni wpis*: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto, feria quinta ante dominicam Iudica, Warschowie.

^{188/b} MK 41: Czyarnova.

^{188/c} MK 41: circa Zabyelye.

^{188/d} MK 41: Chudek.

^{188/1} Zabelie, w., pow. róż., par. Nowa Wieś, *zapewne chodzi o wspomn. w AHPMaz. Zabelie-Starą Wieś, ob. Zabelie Wielkie (Wykaz).*

^{188/2} Grabownica, rz., niezident., *dopływ Omulwi lub Narwi.*

^{188/3} Omulew, rz., pr. dopływ Narwi (ESHp, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/232579>).

^{188/4} Białobrzeg I, Białobrzeg II, *wsie w pow. ostrol., par. Ostrołęka, ob. Białobrzeg Bliższy i Białobrzeg Dalszy (AHPMaz.; Wykaz; PacuskiOstrołęka 2, 79–80).*

^{188/5} Chudek, w., pow. róż., par. Nowa Wieś; AHPMaz.: Żebry-Chudki, ob. Żebry-Chudek (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 136; PacuskiOstrołęka 2, 81–82).

^{188/6} Ostrowy, w., pow. róż., par. Ostrołęka, ob. Żebry-Ostrowy (AHPMaz.; Wykaz).

^{188/7} Jakub Rzwiński zw. Brzoska ze Rzwienia w z. róż., h. Nowina (Złotogoleńczyk), s. Jana Rzwińskiego (zob. przyp. 51/1) i Heleny, c. Tomasza Siestrzeńca z Ruśca i Nadarzyna, mąż Zofii, o. Stanisława Brzoski oraz Anny, ż. Floriana Parysa z Sieczczy (zob. przyp. 171/1, 205/2), Zofii, ż. Stanisława Druźbica z Zawstowa (zob. przyp. 298/2, 298/3) i Heleny, ż. Stanisława Sienickiego; *star. róż. i mak. (1503, 1511, 1516, 1521, 1525, 1526, 1540), marsz. dworu, potem marsz. Księstwa Mazowieckiego (1505–1525), wojski wysz. (1488–1517), podkom. łomż. (1501–1528), kaszt. ciech. (1527–1532), kaszt. wis. (1533–1544) (Bon. 2, 186; K. Pacuski, Rzwiński Jakub, PSB 34, 297–298; PiberSpis).*

[189] MK 8, 18

[Warszawa, 30 marca 1525^{188/a}]

Or. 1. MK 339, 129v–130 (wpis brudnopisowy); 2. MK 41, 50

^{189/a}**Duorum mansorum donatio in Chodziszewo**^{189/1 -189/b} districtus
Czerven[ensis]

Anno eodem, idem dux^{144/3} Matiae Gradowski^{189/2} duos mansos ducales dictos Woyewodze^{189/3} prope Sanhoczin^{189/4} sitos in Chodzissewo cum omni iure etc. dedit, donavit perpetuę [s].

[190] MK 8, 18v

[Garwolin, 24 maja^{190/a}] 1525

Or. 1. MK 339, 152–152v (wpis brudnopisowy); 2. MK 41, 55v–56

Kop. MK 60, 163–164v

Reg. MS 4/1 nr 6620

^{190/b}**Advocatia in Glanboczezc**^{190/1 -190/c} districtus Warss[oviensis]
Anno Domini 1525, Janussius^{144/3} dux duos mansos liberos in Suliewo^{111/4} alias in villa Glamboczezc prope Stanislawow^{190/2} de cruda radice ac etiam tres morgos pratorum n a b i e l i a c h laborioso Nicolao Pariss^{190/3} de Ollesnicza^{190/4} pro viginti novem sexagenis grossorum perpetue vendidit.

^{189/a-b} MK 41: Donatio duorum mansorum in Chodzysewo Gradowsky.

^{189/1} Chodziszewo, w., pow. sąch., par. Wierzbowiec, ob. nie istnieje (AHPMaz.; Zier. 134).

^{189/2} Maciej Gradowski, szl., dworzanin ks. Janusza III.

^{189/3} Wojewodze, włóki (WolffNazwy 193).

^{189/4} Sąchocin, m., z. ciech., lok. w 1385, od 1495 ośrodek powiatu sądowego, wywodzącego się z dawnego pow. czerwińskiego; ob. Sochocin (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 329; Dumin-Wąsowicz 41–42; BorkiewiczOsad. 22–24, 149–150, 153–157; PazyraCiechanów 123–126, 168).

^{190/a} MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto, feria quarta in vigilia Ascensionis, in Garwolin.

^{190/b-c} MK 41: Venditio advocatie in villa nova Glamboczezc ducali.

^{190/1} Głęboczyce, w., pow. warsz., par. Stanisławów, ob. Głęboczyca (SHGWarsz. 65; Bijak 59).

^{190/2} Stanisławów, m., pow. warsz., wcześniej cz. dóbr Cisek, ob. w. (SHGWarsz. 272–273; Bijak 190–191).

^{190/3} Mikołaj Parys z Oleśnicy, prac., o. Więclawa i Jakuba, wójt w Głębozycach (1525), zm. a. 1539 (LM 1565. Indeksy 30).

^{190/4} Oleśnica, w., pow. garw., par. Wodynie (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 143).

[191] MK 8, 18v

[Garwolin, 25 maja 1525^{191/a}]

Or. 1. MK 339, 153–153v (wpis brudnopisowy); 2. MK 41, 57v–58

Kop. MK 60, 43–44v

Reg. MS 4/1 nr 6619

^{191/b-}**Ortorum sanctuarii commutatio**^{-191/c}

Anno eodem, idem dux^{144/3} venerabili Joanni Płocky^{191/1} plebano in Garwolin^{136/7} pro orto plebanali^{191/d}, quem accepit pro itinere suo praediali Garwoliensi, cuius longitudo erat trium stagiorum, kmethonem^{191/e} in villa ducali Rampkowska Wolia^{191/2} in orto residentem et cum agro ad ipsum spectante in campo dicto Przedssobniem^{191/f}^{191/3} iacente, incipiendo a praedio ducali prout alii agrii se extendunt, commutavit, dedit.

[192] MK 8, 18v

[Warszawa, 20 czerwca 1525^{192/a}]

Or. MK 41, 59–59v

Donatio duorum pratorum ecclesiae parochiali Osieczko^{192/b} ^{192/1}

Anno eodem, idem dux^{144/3} duo prata praedialia in Ossieczko, unum penes praedium, aliud post^{192/c-} Simonem^{-192/d} ^{192/2} Kopitko^{192/3} ecclesiae parochiali dedit perpetue.

^{191/a} MK 41: Anno, die, loco et testibus, quibus supra. *Wcześniejsza zapiska, k. 56*: Anno, die et testibus, quibus supra, die dominica post festum Ascensionis Domini proxima in Ossieczko. *Powyższa datacja (28 maja) nie odnosi się jednak do naszej zapiski. Dokument potwierdzony w MK 60 jest datowany na 25 maja*: in vigillia [s] Ascensionis Domini in Garwolin.

^{191/b-c} MK 41: Commutatio ortorum sanctuarii in Garwolin cum domino duce.

^{191/d} MK 41: in opido Garwolin.

^{191/e} MK 41: seu ortulanum Thomam.

^{193/f} MK 41: przethszobnim.

^{191/1} Jan Płocki, *h. Doliwa (NowDzieje 2, 544)*, s. Apolonii, sekretarz książ. (1520), pleb. w Garwolinie (1520–1557), mansjonarz warsz. (1527–1539), pleb. w Osieczku (1539–1557), gdzie zastąpił Łukasza z Płocka (zob. przyp. 268/1). W 1528 był poborcą podatku na rzecz króla Zygmunta I, pobieranego na Mazowszu od starostów za pośrednictwem pisarzy ziem.; zm. a. 1558 (MK 339, 58v; MK 32, 74; MK 40, 390; MK 48, 307; MK 59, 53; PiberSpis; Knap.mps s. 95, 448).

^{191/2} Wola Rębkowska, w. pow. garw., par. Garwolin (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 227).

^{191/3} Przed Sobiniem (Przed Sobnim), pole w Woli Rębkowskiej (WolffNazwy 143).

^{192/a} MK 41: Anno, loco et testibus, quibus supra, feria tertia infra octavas Corporis Christi. *Wcześniejsza zapiska, k. 58v*: in Varscho[ui]a.

[193] MK 8, 18v

[Warszawa, 25 czerwca 1525^{193/a}]

Or: MK 41, 60–60v

^{193/b}**Quinque mansorum venditio in Brzozewo**^{173/1 -193/c} d[istrictus]
Wisn[ensis]

Anno eodem, idem dux^{144/3} quinque mansos sylvae et merice [s] sui ducatus a graniciebus Gmaczkich^{183/2}, Dumaskich^{183/1}, Mszczichowskich^{193/1} penes granicies Modzelie^{193/2} in vertice Brzozowo prope Wansose^{170/1} sitos nobili Martino Jablonowski^{193/3} pro quadraginta sexagenis grossorum vendidit.

[194] MK 8, 18v

[Warszawa, 25 czerwca 1525^{193/a}]

Or: MK 41, 60v–61

^{194/a}**Septem mansorum venditio Brzezewo**^{173/1 -194/b}

Anno eodem, idem dux^{144/3} septem mansos mericae et sylvae penes mansos Jablonowski^{193/3} ab angulo Maczkich^{183/2} a Brzozowo nobilibus Alberto^{194/1}
^{194/c}Andreae^{194/2} Zayk^{194/d} pro quinquaginta sex sexagenis grossorum vendidit perpetue.

^{192/b} MK 41: Ossyeczeko.

^{192/c-d} MK 41: kmethones videlicet Simonem et Kopithko.

^{192/1} Osiecko, m., pow. garw., lok. w 1558, ob. w. Osieck (AHPMaz.; Wykaz; PazyraGeneza 199; NowDzieje 2, 544; Bijak 146).

^{192/2} Szymon, kmieć z Osiecka.

^{192/3} Kopytko, kmieć z Osiecka.

^{193/a} MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto, feria secunda in crastino sancti Joannis Baptiste in Warschova.

^{193/b-c} MK 41: Venditio quinque mansorum in vertice Brzozowo in terra Visnensis.

^{193/1} Mścichy, w., pow. radz., par. Białoszewo; AHPMaz.: Mścichy-Brzozowo, ob. Brzozowa (Wykaz; Zier. 271; zob. przyp. 174/5).

^{193/2} Modzele, w., pow. wąs., par. Białoszewo; AHPMaz.: Lipniki-Modzele, ob. Modzele (Wykaz).

^{193/3} Marcin Jablonowski, szl.

^{194/a-b} MK 41: Vendicio [s] septem mansorum eiusdem merice Brzozowo in terra Wisnensi.

^{194/c-d} MK 41: filio Andree Zayk et filio ipsius Nicolai [s] de Zayky et ipsorum legitimis successoris.

^{194/1} Wojciech z Zajek k. Tykocina na Podlasiu h. Jastrzębiec, s. Andrzeja, o. Mikołaja.

^{194/2} Andrzej Zaik z Zajek k. Tykocina na Podlasiu (z. biel.), h. Jastrzębiec, o. Wojciecha (Kapica nr 629).

[195] MK 8, 18v

[Warszawa, 25 czerwca 1525^{193/a}]

Or: MK 41, 61–61v

^{195/a-}**Tres mansos in Cramkowo**^{176/5 -195/b} d[istrictus] Wissnen[is]
Anno eodem, idem dux^{144/3} tres mansos cum certa portione agri in villa Cram-
kowo nobili Gregorio^{195/1 195/c-}Pasch^{195/2} advocato ibidem modo servitorii^{-195/d} alias
s l u s k o w i e pro octuaginta sexagenis grossorum vendidit pereptuę [s].

[196] MK 8, 18v

[Warszawa, 25 czerwca 1525^{193/a}]

Or: MK 41, 62v–63

^{196/a-}**Donatio mansi Biely**^{196/1 -196/b}
Anno eodem, idem dux^{144/3} nobili Matiae^{196/2} de Colomya^{196/3} unum mansum
Biely penes duos mansos prius eidem donatos dedit, donavit perpetuę [s].

^{195/a-b} MK 41: Venditio trium mansorum in villa ducali Cramkovo in terra Visnensi.

^{195/c-d} MK 41: filio Joannis dicti Pasch advocato de Cramkovo et ipsius legitimis successoribus, quas tres mansos et porcionem predictam agri tenerunt et modo tenent quidam servitores castri Visnensis wlgariter.

^{195/1} Grzegorz, szl., s. Jana Pasza, wójt w Kramkowie w pow. wis.

^{195/2} Jan Pasz, szl., o. Grzegorza, wójt w Kramkowie w pow. wis.

^{196/a-b} MK 41: Donatio mansi Byely Mathie de Colomya coquine magistro.

^{196/1} Bieli, włóki w pobliżu w. Proszki (zob. przyp. 349/1), Guty (zob. przyp. 349/2) i Kossaki (zob. przyp. 349/3) oraz w. Jemielny Las (zob. przyp. 354/1) w pow. zambr., zapewne na obrzeżach bagna Wielka Biel (AHPMaz.).

^{196/2} Maciej z Kołomyi, h. Cholewa (Kapica nr 228), o. Doroty (MS 4/1 nr 6591), kuchmistrz książ. (1524) (PiberSpis).

^{196/3} Kołomyja, jedna z kilku sąsiadujących ze sobą wsi w pow. zambr., par. Kolaki Stare, posiadających w nazwie człon Kołomyja: Kołomyja Stara (ob. Kołomyjka), Kołomyja Wielka (ob. Kołomyja), Cholewy Małe Kołomyja (ob. Cholewy-Kołomyja), Gosie Wybrane Kołomyja (Wybrany), Wiśniewo Vertice Kołomyja (ob. Wiśniówek-Wertyce) (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 216).

[197] MK 8, 19

[Warszawa, 6 lipca^{197/a}] 1525

Or: MK 41, 67v–68

Kop. MK 50, 43–46

Reg. 1. MS 4/2 nr 17295; 2. MS 4/3 nr 23 229

Libertatio domus ^{197/b-}**Garwolyn**^{136/7 -197/c}

Anno 1525, Janussius^{144/3} dux domum Petri Lantczinski^{197/1} capellani sui in acie prope ecclesiam sitam ab omnibus censibus, p o d w o d i s etc. libertavit perpetuę [s] eandemque domum Petri Łantczinski iuri ecclesiastico adscript.

[198] MK 8, 19

[Warszawa, 27 lipca 1525^{198/a}]

Or: MK 41, 73–73v

Resignatio quattuor ^{198/b-}**mansuum** [s] **Dambe**^{198/1 -198/c}

Anno eodem, **Idem** generosa Margareta ^{198/d-}**Liathochorzelska**^{-198/e 198/2} consors magnifici Joannis^{198/3} de Obory^{198/4} castellani Cziechonowiensis quattuor

^{197/a} MK 41: Anno, loco, die et testibus, quibus supra. *Wcześniejsza zapiska, k. 64*: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto, feria quinta in octava sanctorum Petri et Pauli apostolorum in Warschowa.

^{197/b-c} MK 41: Garuolin capellani ducalis Lantczinski.

^{197/1} *Piotr Łaczyński, h. Kościeszka?, kapelan Janusza III, altarysta koleg. warsz. (1518), kapelan w Garwolinie (1525–a. 1559), właśc. domu i działki tamże (LM 1565. Indeksy 25). Być może pochodził z Łączyna, wsi w pow. ostroł., par. Kleczkowo (AHPMaz.; Bon. 15, 277; zob. nr 336).*

^{198/a} MK 41: Anno, loco, die et testibus, quibus supra. *Poprzednia zapiska, k. 72v*: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto, feria quinta in crastino sancte Anne matris Marie in Warschowa.

^{198/b-c} MK 41: mansorum Dambe domino duci.

^{198/d-e} MK 41: filia olim generosi Pauli Lathochorzewski vexiliferi Zacrocimensi nunc vero.

^{198/1} *Puszcza Dębska, pow. garw., na północny zachód od Mińska (AHPMaz.).*

^{198/2} *Małgorzata Latchorzewska, szł., c. Pawła z Latchorzewa chor. zakr., ż. Jana Oborskiego, któremu wniosła w w posagu Latchorzewo w pow. warsz.; występuje w źr. do 1541 (SHGWarsz. 129).*

^{198/3} *Jan Oborski z Obór, h. Pierzchała, s. Marcina sędziego czer. i warsz., mąż Małgorzaty Latchorzewskiej, o. Jana podkom. czer., Mikołaja, Piotra podczaszego warsz., Pawła cześnika czer. i Waleriana oraz Anny, Katarzyny, Elżbiety i Zofii, właśc. Obór, Grądu, Chabdzina, Borka, Czernidel, Ciszycy, Opaczy, Chabdzinka, Kępy, Łągu, Kola, Kliczyna i Koników w z. czer., chor. zakr. (1521?), chor. warsz. (1519–1524), chor. czer. (1524–1525), kaszt. ciech. (1524–1525), kaszt. zakr. (1526–1529), kaszt. wysz. (1529–1539), zm. a. XII 1542 (A. Sołtan, Oborski Jan, PSB 23, 436; PiberSpis).*

mansos in bonis nemoribus Dambe, cum medietate molendini et piscinae in Pustelnik^{70/1}, domino Joanni^{144/3} duci Masoviae tradidit, cessit perpetuę [s].

[199] MK 8, 19

[Warszawa, 27 lipca 1525^{198/a}]

Or: MK 41, 74–74v

Kop. MK 60, 264–264v

Reg. MS 4/1 nr 6623

Donatio decem mansorum borrae^{199/a} **Zawierzbie**^{199/1} d[istrictus]
Czirnen[sis]

Anno eodem, idem dux^{144/3} magnifico Joanni Oborski^{198/3} decem mansos borrae suae ducalis in bonis suis Chilicze^{156/1} circa granicies Obory^{198/4} sitos cum fluvio Jeziora^{91/4} et rippa eiusdem fluvii, in qua borra locata est villa nova Zawierzbie, dedit, donavit perpetuę [s].

[200] MK 8, 19

[Warszawa, 17 sierpnia 1525^{200/a}]

Or: MK 41, 76

Kop. 1. AGAD, perg. 835; 2. MK 60, 109–110

Reg. MS 4/1 nr 6624

^{200/b-}**Molendinum in Xiagiennicze**^{200/1 -200/c}

Anno quo supra, idem dux^{144/3} molendinum suum ducale in villa Xiagiennicze in fluvio Rokithnicza^{200/2} alias Zaliensnicza situm laborioso Nicolao Madey^{200/3} de Grodzisko^{200/4} pro viginti sexagenis grossorum vendidit.

^{198/4} *Obory*, w., pow. czer., par. Cieciszewo (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 140).

^{199/a} *MK 41*: Chilicze alias.

^{199/1} *Zawierzbie*, las, później w., pow. czer. lub warsz., niezident. Być może lokacja wsi zakończyła się niepowodzeniem.

^{200/a} *MK 41*: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto, feria quinta proxima post Assumpcionis Gloriosime Virginis Marie in Warschewa.

^{200/b-c} *MK 41*: Venditio molendini in villa ducali Xyagyenicze.

^{200/1} *Książenice*, w., pow. bł., par. Brwinów (SHGWarsz. 124–125; Bijak 107).

^{200/2} *Rokitnica*, rz., l. dopływ Nrowy (ob. Utraty; ESHP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/282863>).

^{200/3} *Mikolaj Madej z Grodziska*, prac., młynarz w *Książenicach*.

[201] MK 8, 19

[Ciechanów, 1 września 1525^{201/a}]

Or: MK 41, 80–80v

^{201/b-}**Decemnovem virgultorum donatio in Cziechonow**^{144/1 -201/c}

Anno eodem, idem dux^{144/3} certam partem terrae alias b ł o n i a decemnovem virgulta pro construendis septem domicillis praesbiteris circa ecclesiam parochialem Cziechonowiensem, quod spacium iacet inter vias e civitate euntibus dedit, donavit et libertavit perpetuę [s].

[202] MK 8, 19

[Warszawa, 25 września^{202/a}] 1525

Or: 1. MK 339, 144–144v (wpis brudnopisowy); 2. MK 41, 81v

Wyd. WolffZamek nr 72

^{202/b-}**Area Kazub**^{202/1} **extra muros Warssaviae**^{4/2 -202/c}

Anno eodem, idem dux^{144/3} Nicolao Kazub civi Warssavieni aream pro constructione domus extra muros Wars[savienses] iuxta ortum ^{202/d} curiae ducalis et turris fractae^{46/2} sitam dedit, donavit perpetue.

^{200/4} Grodzisko, m., pow. mszczon., ob. Grodzisk Mazowiecki (AHPMaz.; Wykaz).

^{201/a} MK 41: Anno, loco et testibus, quibus supra, feria sexta ipso die sancti Egidii confessoris. Wcześniejsza zapiska, k. 77: in Cyechonow.

^{201/b-c} MK 41: Donatio decemnovem virgultorum terre pro mansionariis in Cyechonow.

^{202/a} MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto, feria secunda ante festum sancti Stanislai Translacionis proxima Warschovie.

^{202/b-c} MK 41: Donatio aree Kazub extra muros Warschouienses.

^{202/d} MK 41: ipsius, ex opposito.

^{202/1} Mikołaj Kazub, mieszcz. warsz., s. Andrzeja Kazuba (zob. przyp. 76/2) i Anny, brat Jana Kazuba, mąż Barbary (c. Baltazara Burgholcera), ławnik (1505–1510), rajca (1511–1519, 1521, 1524–1525) i burmistrz Starej Warszawy (1520–1524, 1526), po kupnie w 1494 w. Górcę w pow. warsz. od mieszcz. warsz. Andrzeja Pielgrzymy pisał się Górczewski, zm. 1531 (RadSW nr 352, 574, 694, 714, 745, 791, 839–841, 877, 910, 921, 930, 940, 957, 960, 1004, 1006, 1007, 1024, 1034, 1053, 1060, 1064, 1065, 1110, 1127, 1147, 1173, 1186, 1187, 1192, 1193, 1198, 1241, 1247, 1276, 1296, 1316, 1319, 1339, 1350, 1407, 1415, 1417, 1418, 1430, 1435, 1437, 1455, 1464, 1465, 1474, 1492, 1503, 1522, 1525, 1528, 1529, 1531, 1538, 1555, 1585, 1587, 1590, 1591, 1603, 1622, 1630, 1636, 1646, 1662, 1726, 1785, 1795; SzacherskaWójt. 315; WolffWola 41–42; WolffZamek nr 69; SHGWarsz. 75; Mrozowski 171). Na temat lokalizacji działki nadanej Kazubowi zob. Mrozowski 85.

[203] MK 8, 19

[*Latowicz, 12 października 1525*^{203/a}]

Or. 1. MK 339, 145–145v (wpis brudnopisowy) 2. MK 41, 82–82v

Kop. 1. MK 60, 194v–195v; 2. MK 70, 370

Reg. 1. MS 4/1 nr 6625; 2. MS 4/1 nr 4860

^{203/b}**Molendini venditio in Iwowe**^{158/1 -203/c}

Anno eodem, idem dux^{144/3} molendinum novum de cruda radice in villa Iwowe in fluvio Krziwa Struga^{203/1} cum quinque morgis terrae, prope Liathowic^{165/2} situm ^{203/d}-Nicolao^{203/2}, Bartholomeo^{203/3}, Petro^{203/4} etc.^{-203/e} filiis laboriosi Laurentii^{203/5} cmethonis de Iwowe pro quadraginta sexagenis grossorum vendidit.

[204] MK 8, 19v

[*Latowicz, 15 października*^{204/a}] 1525

Or. 1. MK 339, 145v–146 (wpis brudnopisowy); 2. MK 41, 82v–83

Donatio rippe [s] ^{204/b} **in fluvio Młodawa**^{204/1}

Anno 1525, Janussius^{144/3} dux rippam suam in fluvio Młodawa inter Wąziczin^{165/1} et Łukowiecz ^{204/c} ^{165/4} sitam nobili Seraphino Oborski^{204/2} iudici Cernensi ^{204/d} dedit, donavit perpetuę [s].

^{203/a} *MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto, feria quinta proxima ante festum sancte Hedvigis in Lathowicz.*

^{203/b-c} *MK 41: Venditio molendini ducalis de cruda radice in villa Iwowe.*

^{203/d-e} *MK 41: Mathie, Thome et Nicolao, Bartolomeo, Alberto, Alexio, Joanni, Stephano et Petro.*

^{203/1} *Krzywa Struga, rz., niezident., być może chodzi o ob. Budziską Strugę, l. dopływ Świdra (APHP). Wg ESHP Krzywa Struga ob. nie istnieje lub nie posiada nazwy (ESHP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/156564>).*

^{203/2} *Mikołaj, s. Wawrzyńca, kmiecia z Iwowego, brat Bartłomieja, Wojciecha, Aleksego, Jana, Szczepana i Piotra, młynarz z Iwowego.*

^{203/3} *Bartłomiej, s. Wawrzyńca, kmiecia z Iwowego, młynarz z Iwowego (zob. przyp. 203/2).*

^{203/4} *Piotr, s. Wawrzyńca, kmiecia z Iwowego, młynarz z Iwowego (zob. przyp. 203/2).*

^{203/5} *Wawrzyńiec, kmieć z Iwowego, o. Mikołaja, Bartłomieja, Wojciecha, Aleksego, Jana, Szczepana i Piotra młynarzy z Iwowego być może tożsamy z Wawrzyńcem, wójtem w Jalinach (zob. przyp. 149/2) oraz/lub Wawrzyńcem Łodygą z Jalin, wójtem w Iwowem (zob. przyp. 158/3).*

^{204/a} *MK 41: Anno, die, loco et testibus, quibus supra, dominico die in festo sancte Hedvigis. Poprzednia zapiska, k. 82: in Lathowicz.*

^{204/b} *MK 41: Oborski iudici Cernensi.*

^{204/c} *MK 41: alias Zelissew.*

^{204/d} *MK 41: et Sigismundo fratri ipsius heredibus de Lukowiecz.*

[205] MK 8, 19v

[Latowicz, 15 października 1525^{204/a}]

Or: MK 41, 83–83v

Kop. MK 48, 803

Reg. 1. MS 4/2 nr 16892; 2. MS 4/3 nr 23231

Donatio 8 mansorum ^{205/a-}**Pszczonki**^{205/1 -205/b} d[istrictus] Czernen[sis]
Anno eodem, idem dux^{144/3} **Annae**^{205/2 205/c} consorti **Floriani Pariss**^{171/1} de **Siecz-**
cza^{171/4} octo mansos in villa **Pszczonki** inter **borras Oyrzonowka**^{205/d 205/3} et
limitem antiquum **Lukowicz**^{205/4} sitios dedit, donavit perpetuę [s].

[206] MK 8, 19v

[Latowicz, 21 października 1525^{206/a}]

Or: MK 41, 83v–84

^{206/b-}**Decem iugerorum donatio Godlewo**^{206/1 -206/c} [districtus] **Nuren**[sis]
Anno eodem, idem dux^{144/3} decem iugera terrae [et] sylvae in **Godlewo Sien-**
nicza in superficie ^{206/d-}mansorum **Godlewskich**^{-206/e 206/2} penes granicies **Dmo-**

^{204/1} *Młodawa, rz., być może chodzi o ciek będący dopływem ze Stawek, w dorzeczu Świdra (A PHP). Wg ESHP Młodawa ob. nie istnieje (ESHP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/199578>).*

^{204/2} *Serafin Oborski z Obór w pow. czer., z Zalesia w pow. grój., h. Roch, brat Zygmunta, sędzia czer. (1525–1550), zm. a. 1550 (PiberSpis; informacje K. Pacuskiego).*

^{205/a-b} *MK 41: Pszonki Anne consorti g[enerosi] Floriani Paris de Syeczca.*

^{205/c} *MK 41: filie generosi Jacobi de Rzyweny, capitanei Rozanensis.*

^{205/d} *MK 41: ex una et Starogrocza parte ex altera iacentes et iuxta campos seu alias parietem.*

^{205/1} *Pszonki, w., pow. garw., par. Sieczca, ob. Pszonka, cz. w. Łukowicz (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 168).*

^{205/2} *Anna, c. Jakuba Rzwińskiego (zob. przyp. 188/8) ze Rzwienia w z. róż., ż. Floriana Parysa z Sieczczy (zob. przyp. 171/1), matka Adama i Małgorzaty; przed zamążpójściem dwórka ks. Anny Radzwillówny i ks. Anny Konradówny; zm. a. 1547 (K. Pacuski, Rzwiński Jakub, PSB 34, 208; MazekParysów 53–54).*

^{205/3} *Ojrzonówka, las, pow. garw., na obszarze par. Parysewo, być może cz. Puszczy Starogrodzkiej.*

^{205/4} *Łukowicz, w., pow. garw., par. Sieczca (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 120).*

^{206/a} *MK 41: Anno, loco et testibus, quibus supra, sabato festi undecim millia virginum. Wcześniejsza zapiska, k. 82: in Lathowicz.*

^{206/b-c} *MK 41: Donatio decem iugerum terre Godlewo Syenicza.*

^{206/d-e} *MK 41: decem mansorum nobilium Martini, Stanislai et Nicolai olim Pauli filiorum de eadem Godlewo.*

chowskie^{2/5} et Krzeczkowski^{8/2} sita, nobilibus Martino^{206/3}, Stanislao^{206/4} et Nicolao^{206/5} Godlewskim dedit, donavit perpetuę [s].

[207] MK 8, 19v

[*Latowicz, 21 października 1525*^{206/a}]

Or. MK 41, 84

^{207/a}**Medius mansus in Iwowe**^{158/1 -207/b}

Anno eodem, idem dux^{144/3} medium mansum agri in villa Iwowe penes Liatowicz^{165/2} laboriosis Petro^{207/1}, Stanislao^{207/2} et Martino^{207/3} advocatis de Iwowe, pro viginti sexagenis grossorum vendidit et advocatiae adscripsit perpetuę [s].

[208] MK 8, 19v

[*Warszawa, 31 października 1525*^{208/a}]

Or. MK 41, 88–88v

^{208/b}**Portiunculae terrae donatio domui psalteristarum**^{208/1 -208/c}

Anno eodem, idem dux^{144/3} domui mansionariorum [s] per dominum Strzelcza^{208/2} officialem Warssoviensem muro extractae portiunculam terrae dedit et donavit ad edificandum stabulum et quaevis alia necessaria.

^{206/1} *Godlewo-Sienica, w., pow. nur., par. Czyżewo Kościelne; AHPMaz.: Sienica-Godlewo, ob. cz. w. Godlewo-Piętaki (Wykaz).*

^{206/2} *Godlewscy, rodzina szlach.*

^{206/3} *Marcin Godlewski z Godlewa-Sienicy, szl., s. Pawła z Godlewa-Sienicy (zm. a. 1525), brat Stanisława i Mikołaja.*

^{206/4} *Stanisław Godlewski z Godlewa-Sienicy, szl., s. Pawła z Godlewa-Sienicy (zob. przyp. 206/3).*

^{206/5} *Mikołaj Godlewski z Godlewa-Sienicy, szl., s. Pawła z Godlewa-Sienicy (zob. przyp. 206/3).*

^{207/a-b} *MK 41: Venditio medii mansi in Iwowe advocatis.*

^{207/1} *Piotr; prac., brat Stanisława i Marcina, wójt w Iwowie (MK 41, 84; por. przyp. 230/2).*

^{207/2} *Stanisław, brat Piotra i Marcina, wójt w Iwowie.*

^{207/3} *Marcin, brat Piotra i Stanisława, wójt w Iwowie.*

^{208/a} *MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto, feria tertia in crastino sancti Leonardi in convencione particulari Warschouiensi.*

^{208/b-c} *MK 41: Donatio porciuncule terre domino doctori Strzelcza domui psalteristarum.*

^{208/1} *Kolegium psalterzystów w koleg. warsz. św. Jana Chrzciciela, ufundowane w 1525 przez ks. Janusza III dzięki zapisowi testamentowemu ks. Anny Bolkowej. Do nadania placu przy*

[Warszawa, 9 listopada 1525^{209/a}]

Or: MK 41, 89

^{209/b} **Pascuarum donatio in nemoribus Wielgie**^{180/1 -209/c}

Anno eodem, idem dux^{144/3} nobili Stanislaŏ Wąsowski^{209/1} de Miednik^{209/2} et ipsius subditis de Wieliczna^{88/2} et Drgicz^{209/3} pascua libera in nemoribus Wielgie dedit, admisit, donavit perpetuę [s].

ul. Grodzkiej (ob. Świętojańskiej) pod budowę siedziby psalterzystów (tzw. Psalterii, sąsiadującej z domami mansjonarzy i wikariuszy koleg. warsz.; zob. SzkiceS. 25, 28) doszło już w 1505. Kolegium liczyło 8 osób, prawo patronatu nad nim zostało przekazane przez księcia burmistrzowi i rajcom Starej Warszawy (SalinaPol., Aneks nr 27; BerdeckaKan. 221; WredeMansjonaria, plan 1: Zabudowa kościelna i otoczenie Zamku Królewskiego, XVI–XVIII w., s. 6).

^{208/2} Stanisław ze Strzelec w pow. gost., zw. doktor Strzelca lub Strzelica, s. Jana, plebejusza, przyjęty do herbu Godziemba, należącego do jego promotorów Grzegorza i Jana Lubrańskich (1504); not. publ. (1491), pisarz konsystorza gnieźn. (1491, 28 V 1494), pleb. w parafii w Kaszewach w woj. łącz. oraz w Strzelcach w pow. gost. (1501), kan. koleg. św. Mikołaja w Poznaniu, wikariusz w kat. gnieźn., kan. w Skalbmierzu (1503), pleb. we Wrociszewie w pow. wareckim (1506), Wysokienicach w pow. rawskim (1509) i Kozłowie Biskupim w pow. soch. (1511), kan. płoc. (1509), uniejowski (1514), pozń. i włocł. (1516), komendant w Sochaczewie (1517), pleb. w Grębkowie w z. liw. i Troszynie w pow. ostrol. (1518). W 1506 wspomn. jako doktor dekretów, w 1509 poseł z ramienia Anny Radziwiłłówny do cesarza Maksymiliana I, wychowawca Stanisława i Janusza III. Przed 4 IV 1518 został kan. warsz., opracował statuty teje kapituly (25 XII 1516). Oficjał (przed 20 IV 1520) i scholastyk warsz. (od 1524), kanclerz bpa płoc. (16 VIII 1526), scholastyk płoc. (1528); zm. w Warszawie między 22 IV a 24 IX 1532 (wg A.J. i A. Sołtanów) lub w Krakowie 30 XI 1532 (wg J. Tęgowskiego), jego nagrobek znajduje się w koleg. warsz. (NowDzieje 2, 537; A.J. Sołtan i A. Sołtan, Stanisław ze Strzelec, PSB 42, 85–88; TęgowskiTest. 88; GrabowskiElita 420–422; J. Chrościcki, Architektura, malarstwo, rzeźba XVI w., w: Sztuka Warszawy, red. M. Karpowicz, Warszawa 1986, s. 48–49, ryc. 28).

^{209/a} MK 41: Anno, loco et testibus, quibus supra, feria quinta proxima ante festum sancti Martini confessoris et episcopi venerandi. Wcześniejsza zapiska, k. 88: in convencionem particulari Warschouiensi.

^{209/b-c} MK 41: Donatio pascuarum Wassowsky in nemoribus Wylgelge.

^{209/1} Stanisław Wąsowski z Miednika, szl.

^{209/2} Miednik, w., pow. kam., par. Stoczek (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 127–128).

^{209/3} Drgicz, w., pow. kam., par. Stoczek (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 50).

[210] MK 8, 19v

[Warszawa, 27 listopada 1525^{210/a}]

Or. MK 41, 93–93v

Donatio trium iugerum ^{210/b-} **in Rampkowo** ^{163/2 -210/c}

Anno eodem, idem dux ^{144/3} nobili Joanni Gadowski^{210/1} advocato in Rampkowo tria iugera terrae in eadem villa dedit, donavit perpetuę [s].

[211] MK 8, 19v

[Warszawa, 30 listopada 1525^{211/a}]

Or. MK 41, 93v–94

Kop. 1. MK 60, 208v–209v

Donatio quattuor mansorum in ^{211/b-} **Starogrod** ^{171/2} **nemoribus** ^{-211/c}

d[istrictus] Liatoviczen[sis]

Anno eodem, idem dux ^{144/3} nobili Nicolao ^{211/1} quattuor mansos Somlina Rudniczka^{211/2} et piscinam in fluvio Piasecznicza^{211/3}, ubi erat minera ducalis, cum utraque rippa prope Liatowicz^{165/2} pro certa summa pecuniarum dedit, donavit perpetuę [s] cum omni iure etc. utilitatibus in nemore et haereditate Starogrod sui ducatus et dominii.

^{210/a} MK 41: Anno, die, et testibus, quibus supra. *Wcześniejsza zapiska, k. 91v*: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto in Warschouia, feria secunda ante festum sancti Andree apostoli proxima.

^{210/b-c} MK 41: *terre in Rampkowo Gadovski*.

^{210/1} Jan Gadowski, szl., o. Anny, ż. Stanisława Kałuskiego z Kałuszyna oraz niezamężnej Jadwigi (AGAD, dz. XVIII 7, 219v–220); *od 1525 wójt w Rębkowie w pow. garw. (AGAD, perg. 947), faktor [tenutariusz] w Osiecku w pow. garw., zm. a. 1552 (MS 5/1 nr 1288; SHGLiw. 52)*.

^{211/a} MK 41: Anno, loco et testibus, quibus supra, feria quinta ipso die sancti Andrei apostoli. *Wcześniejsza zapiska, k. 91v*: in Warschouia.

^{211/b-c} MK 41: *nemoribus Starogrod Nicolao Drosd[o]wski*.

^{211/1} *Mikołaj Drozdowski z Woli Drozdowskiej w pow. garw., szl., faktor [tenutariusz] w Garwolinie*.

^{211/2} *Somlina Rudnicka, włóki, pow. garw., niezident., nazwa zapewne od Doroty Rudnickiej, od której w 1527 Mikołaj Drozdowski odkupił młyn w Starogrodzie (MK 40, 517; MS 4/2 nr 15070)*.

^{211/3} *Piasecznica, rz., pr. dopływ Świdra, ob. Piaseczna (ESHP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/245201>)*.

[212] MK 8, 20

[Warszawa, 2 grudnia^{212/a}] 1525

Or: MK 41, 94–95

^{212/b}**Molendini in Liatowicz**^{165/2} **venditio**^{-212/c}

Anno 1525, Janussius^{144/3} dux molendinum circa oppidum Liatowicz in magna piscina ducali Bartolomaeo^{212/1} molendinatori de Garwolyn^{136/7} pro centum sexagenis grossorum etc. vendidit cum agris, pratis ad illud molendinum spectantibus etc.

[213] MK 8, 20

[Warszawa, 2 grudnia 1525^{212/a}]

Or: MK 41, 95v–96

^{213/a}**Decem mansorum donatio Biely Lubieczkiei**^{213/1 -213/b} d[istrictus] Cziechon[oviensis]

Anno eodem, idem dux^{144/3} magnifico Alexio^{213/2} de Lupki^{213/3} castellano Wisogradiensi decem mansos Biely^{213/4} circa granicies Ossowski^{213/5} et Ossuch^{213/6} et penes Mchowskie^{213/7}, Carwowko^{213/8} in nemoribus suis ducalibus Biel versus Gori^{213/9} prope Przass[nysz]^{213/10} sitos dedit perpetuę [s].

^{212/a} MK 41: Anno, loco, et presentibus, quibus supra, sabato proximo post festum sancti Andree. *Wcześniejsza zapiska, k. 91v*: in Warschouia.

^{212/b-c} MK 41: Venditio molendini in Lathowicz in [mai]ori piscina Bartolomeo.

^{212/1} Bartłomiej Bronikowicz, *opatrzny, młynarz w Garwolinie*.

^{213/a-b} MK 41: Donatio decem mansorum Byely Lubeczki castellano Vysegradiensi.

^{213/1} *Biel Lubiecka, włóki wydzielone z lasu Biel (zob. przyp. 213/4), w pobliżu Osowca, Osucha, Mchowa i Karwówka (zob. przyp. 213/5, 213/6, 213/7, 213/8), pow. przas.*

^{213/2} *Aleksy Łubecki z Lubek, h. Prus I, mąż Barbary, o. Zofii i Małgorzaty, ż. Wojciecha Kossobudzkiego z Niedarżyna; chor. dobrz. (1504–1513), kaszt. wysz. od 1517 do śmierci. W 1519 poseł książ. do króla Zygmunta I; zm. a. 13 V 1527 (SPPP 6 nr 426; MZH nr 876; Bon. 15, 19; SHGWysz. 31–32; PiberSpis).*

^{213/3} *Łubki, w. par., z. wysz., ob. Stare Łubki (SHGWysz. 31–32; AHPMaz.; Wykaz).*

^{213/4} *Bieli, las, pow. przas.*

^{213/5} *Osowiec, w. pow. przas., par. Przasnysz, później Osowiec Wielki (ob. Osówiec Kmiecy) i Osowiec Mały (ob. Osowiec Szlachecki) (AHPMaz.; Wykaz).*

^{213/6} *Osuch, w. niezident., zapewne w pow. przas. i par. Przasnysz.*

^{213/7} *Mchowo lub Mchówko, w. pow. przas., par. Węgra (Mchowo), par. Przasnysz (Mchówko) (AHPMaz.; Wykaz).*

^{213/8} *Karwówko, w. pow. przas., par. Przasnysz, ob. Karbówko (AHPMaz.; Wykaz).*

^{213/9} *Góry, prawd. wzgórze na północ od Osowca (identyfikacja K. Pacuskiego; por. AHPMaz.).*

[214] MK 8, 20

[Warszawa, 11 grudnia 1525^{214/a}]

Or: MK 41, 96v–97

^{214/b-}**Borrae Czaplino**^{214/1} **commutatio**^{-214/c}

Anno eodem, idem dux^{144/3} totam propinquitatem suam, quam acquisiverat a Prasmowski^{126/2}, nobili Petro Ostrowski^{214/2} super bona hereditaria [s] Czaplino^{169/1}, Dzwiazczna^{169/3}, Czarnoliasz^{169/6}, Crampa^{169/7} et Obramp^{169/2}, pro tota borra ipsius Ostrowski, quae pertinet ad bona Dzwiazczna sub Czersko^{81/4}, iacente inter granicies Czaplino et Gora^{214/3} usquae ad viam, quae currit de campo Czaplinski^{214/4} a monte Wierzeikowa^{214/5} circa Palki^{214/6} sitam modo commutationis dedit donavit perpetuę [s].

[215] MK 8, 20

[Rzwień, 23 stycznia 1526^{215/a}]

Or: MK 41, 102v–103

~~Advocatia in Warka.~~

Anno eodem, idem dux

^{215/b-}**Viginti mansorum penes Brzozowe**^{215/1} **venditio**^{-215/c} d[istri]ctus
Przass[nisiensis]

Anno eodem, idem dux^{144/3} viginti mansos, qui iacent ex una ab angulo Minoris Crzinowloga^{215/2} penes granicies Brzozowa, Dambe^{215/3} et Sliubowo^{215/4} et

^{213/10} *Przasnysz, m., z. ciech, lok. w 1427, ósrodek powiatu sądowego i dekanatu (Zier. 308; PazyraGeneza 195; Dunin-Wąsowicz 41–43; BorkiewiczOsad 152–157; PazyraCiechanów 169).*

^{214/a} *MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto Warschovie, feria secunda intra octavas Concepcionis Gloriosime Virginis Marie.*

^{214/b-c} *MK41: Commutacio borre Czaplino Ostrowsky pro propinquitate Czaplino, Dzwiazczna cum domino duce.*

^{214/1} *Czaplinek Ostrowskich, w., pow. czer., par. Sobikowo; AHPMaz.: także jako Czaplino Ostrowskie; ob. cz. w. Czaplinek (Wykaz; Bijak 39).*

^{214/2} *Piotr Ostrowski, szl., s. Jana.*

^{214/3} *Góra, w. par., pow. czer., ob. m. Góra Kalwaria, lok. w 1670 (AHPMaz.; Wykaz; PazyraGeneza 200; Bijak 63).*

^{214/4} *Pole Czapliewskie, niezident., pow. czer., par. Sobikowo lub Góra.*

^{214/5} *Wierzejkowa Góra, niezident., pow. czer., par. Sobikowo lub Góra.*

^{214/6} *Palki, niezident. obiekt topograf., pow. czer., par. Sobikowo lub Góra.*

^{215/a} *MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto, feria tertia ante festum sancti Pauli Conversionis proxima in Rzwyeny.*

Brzozowe versus Magye^{215/5} in terra Cziechonoviensi sitos venerabili Jacobo Brzozowski^{215/6 215/d} canonico Plocensi ^{215/e}pro 160 sexagenis grossorum vendidit perpetuę [s]. <Hoc privilegium insertum est de verbo ad verbum in libro sub Litt. FF N° 31 [s] folio 103>.

[216] MK 8, 20

[Rzwięń, 9 lutego 1526^{216/a}]

Or. MK 41, 103–103v

Kop. MK 60, 112–113

Reg. MS 4/1 nr 6630

^{216/b-}**Mansi 6 Cobiliostrow**^{139/1 -216/c} d[istri]ctus Przass[nisiensis]
Anno eodem, idem dux^{144/3} sex mansos in nemoribus Cobiliostrow ab angulo Zlotokierz^{216/1} seu penes granicies versus Pieczyska^{216/2} sitos nobili Ślępowron^{216/3 216/d} pro sexaginta grossorum vendidit perpetuę [s].

^{215/b-c} MK 41: Venditio viginti mansorum penes Brzozowe et Dambe.

^{215/d} MK 41: olim Andree de Brzozowo.

^{215/e} MK 41: et plebano in Plonsko.

^{215/1} Brzozowo, w., pow. przas., par. Dzierzgowo, być może chodzi o późniejsze Brzozowo Stare, ob. Stare Brzozowo (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 125).

^{215/2} Krzynowłoga Mała, w. par., pow. przas. (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 231–232).

^{215/3} Dębe, las, następnie także w. w pow. przas., par. Krzynowłoga Wielka; AHPMaz.: Dębe Wielkie; następnie Dembe-Wielkie; w. zlikwidowano w 1953, tworząc poligon wojskowy (L. Zugał, Historia gminy Krzynowłoga Mała, www.krzynowlogamala.pl/647-48fd9122d879f.htm, 1 II 2018).

^{215/4} Ślubowo, w., pow. przas., par. Krzynowłoga Wielka, ob. cz. w. Kawieczyno (AHPMaz.; Wykaz).

^{215/5} Maje, w., pow. przas., par. Dzierzgowo, ob. cz. w. Brzozowo-Maje.

^{215/6} Jakub Brzozowski, s. Andrzeja z Brzozowa (MK 42, 221) i Doroty. Wspomn. w źr. w 1512, w aktach procesu swej matki z disc. Marcinem Tańskim wikariuszem z Dzierzgowo o zniesławienie (AOFPult. 114, 46v; tenże Marcin zob. przyp. 326/1); w 1517 toczył proces z sędzią ciech. Stanisławem Dzierzgowskim (też Szumskim) (ADP, Depositiones Testium 149, 269v); w 1517 zawarł ugodę ze swym bratem stryjcznym Janem w procesie o poranienie siebie, swych siostr i braci, a także o zabójstwo jednego z nich (PultTest. 312). Od 1520 dożywotni pleb. w Płońsku (Ep. 10, 561), kan. ploc. (1526–a. 1547), zm. przed 15 IV 1547 (MS 4/3 nr 22773).

^{216/a} MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto, feria vi^{ta} die sancte Apolonie in Rzwyeny.

^{216/b-c} MK 41: Venditio sex mansorum Cobiliostrow prope Przasnis.

^{216/d} MK 41: olim Laurenti Bistri.

^{216/1} Zlotokierz, w., pow. przas., par. Krzynowłoga Mała; AHPMaz.: Romany-Zlotokierz, później Romany-Fuszki (PerthéesMaz.; MapaKwat.; Wykaz).

^{216/2} Pieczyska, niezident. obiekt topograf., pow. przas., par. Krzynowłoga Mała.

^{216/3} Ślępowron, szl., s. zm. Wawrzyńca Bystrego ze w. Dębe (być może tożsamy z Janem, s. tegoż Wawrzyńca; zob. przyp. 219/2).

[217] MK 8, 20

[Warszawa, 4 marca^{217/a}] 1526

Or. MK 41, 103v–104v

Kop. MK 44, 257–261

Reg. MS 4/1 nr 4957

^{217/b-}**Unius mansi donatio monasterio sancti Martini**^{217/1 -217/c}

Anno Domini 1526, Janussius^{144/3} dux monasterio sancti Martini infra muros civitatis Warssaviensis^{4/2} unum mansum locatum [et] possessionatum ^{217/d} penes mansum praefati monasterii in villa ducali Vyazdowo^{127/6} situm dedit, donavit perpetuę [s].

[218] MK 8, 20

[Warszawa, 4 marca 1526^{217/a}]

Or. MK 340, k. 124v (wpis brudnopisowy); 2. MK 41, 104v

Kop. Warsz. 15, 1591–1593

^{218/a-}**Mansus et ortus in suburbio Warssoviensi**^{-218/b}

Anno eodem, idem dux^{144/3} nobili Paulo Chawłowski^{218/1} apotecario suo unum mansum liberum de praedio suo ducali extra muros Warssovienses, qui iacet

^{217/a} MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto, dominica Oculi, Warschouie.

^{217/b-c} MK 41: Donatio unius mansi in Vyasdowo monasterio sancti Martini.

^{217/d} MK 41: in quo nunc resident laboriosi Blasius Martini et Nicolaus Szich.

^{217/1} *Klasztor augustianów przy kość. św. Marcina w Starej Warszawie, ufundowany przez ks. Siemowita III przed 6 VII 1356. Przy kość. mieścił się szpital Świętego Ducha; zob. przyp. 49/3 (NKDMaz, 3 nr 2; MroczkoSztuka 28–30; Z. Kossakowska-Szanajca, Kościół p.w. św. Marcina i dawny klasztor augustianów, obecnie ss. franciszkanek służebnic Krzyża Św. oraz dawny szpital Św. Ducha, w: KZSPWarsz. 1, 210–222; Z. Kratochwil, Augustianie w Warszawie. Kościół i klasztor św. Marcina (1356–1864), „Warszawskie Studia Teologiczne” 7, 1994, s. 190–208; PiberKość. 120–121; K. Szuba, Siemowit III i sprowadzenie zakonu augustianów-eremitów na Mazowsze, w: Dziedzictwo książąt mazowieckich. Stan badań i postulaty badawcze. Materiały sesji naukowej zorganizowanej przez Zamek Królewski w Warszawie-Muzeum i Archiwum Główne Akt Dawnych 27–28 października 2016 r., red. J. Grabowski, R. Mroczek, P. Mrozowski, Warszawa 2017, s. 273–283; AHPMaz., plan Warszawy).*

^{218/a-b} MK 41: Donatio mansi et orti in suburbio Warschouiensi Paulo apotecario.

^{218/1} *Paweł Chawłowski (Chawłosz), sławety, szl., aptekarz książ., mieszc. warsz., rajca (1535) i burmistrz warsz. (1538–1539). Był właśc. kamienicy przy ul. Grodzkiej (RadSW nr 1635 1665, 1669, 1670, 1822; Mrozowski 154–155), a dzięki małżeństwu z Dorotą, c. Mikołaja Skwary (Warsz. 15, 1591) w 1521 uzyskał też dom z ogrodem na przedmieściu (W. Szaniawska, Z dziejów warszawskiego rzemiosła. Konwisarstwo i ludwisarstwo od połowy XV do połowy XVII w.,*

penes agrum hospitalis sancti Martini^{49/3} et ortum liberum penes ecclesiam Sanctae Crucis^{218/2} sui ducatus dedit, donavit perpetuę [s].

[219] MK 8, 20v

[Warszawa, 4 marca^{217/a}] 1526

Or: MK 41, 105

^{219/a}**Mansorum 6 Dambe**^{215/3} **donatio**^{-219/b} d[istri]ctus Przas[nisiensis]
Anno 1526, Janussius^{144/3} dux sex mansos in nemoribus Dambe penes Brzozowo^{215/3} et versus Magie^{215/5} prope Janowemiasto^{219/1} sitos nobili Joanni ^{219/c} Bistri^{219/2} de Dambe pro quadraginta octo sexagenis grossorum vendidit perpetuę [s].

[220] MK 8, 20v

[Warszawa, 4 marca? 1526^{220/a}]

Or: MK 41, 105–105v

^{220/b}**Mansorum 4 Stromiecz**^{220/1} **commutatio**^{-220/c} d[istri]ctus Waracen[sis]
Anno eodem, idem dux^{144/3} quattuor mansos in bonis hereditariis [s] Stromiecz et Wolia Stromieczka^{220/2} sitos penes parietem silvae Suskich^{220/3} generoso

w: Warszawa w XVI–XVII wieku, z. 2, Warszawa 1977 (Studia Warszawskie, t. 24), s. 57–58). Z nadania Janusza III otrzymał w 1525 włókę z majątku księż. leżącego za murami Warszawy, wzdłuż ról posiadanych przez szpital Świętego Ducha przy kość. św. Marcina oraz ogród w pobliżu kość. Świętego Krzyża (zob. 1. MK 41, 104v; 2. MK 8, 20, gdzie występuje jako nobilis; 3. Warsz. 15, 1591–1593, pod datą 4 III 1526). Otrzymana przez Chawłowskiego działka jeszcze w końcu XVI w. nosiła nazwę folwarku aptekarszowskiego (SzaniawskaZmiany 291).

^{218/2} Kościół (kaplica) Świętego Krzyża na Przedmieściu Czerskim, przy Drodze Czerskiej (zob. przyp. 98/3; AHPMaz., plan Warszawy), przynależny do par. św. Jana Chrzciciela (KnapWar. 113–121), wybudowany przed 1505 na gruncie darowanym przez Serafina Mahlera mieszcz. warsz. (zob. przyp. 269/4; RadSW nr 704; Warszawa 1980, 29–30). Od wezwania kościoła pochodzi nazwa ul. Świętokrzyskiej.

^{219/a-b} MK 41: Venditio sex mansorum Dambe prope Przasnis.

^{219/c} MK 41: filio olim Laurentii Bistri de Dambe.

^{219/1} Janowo, m., pow. przas., ob. w. (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 198).

^{219/2} Jan, s. zm. Wawrzyńca Bystrego ze w. Dębe w pow. przas., szl. (być może tożsamy ze Ślepownem; zob. przyp. 216/3).

^{220/a} MK 41: brak informacji o dacie zapiski. Ten i kilka późniejszych wpisów odnosi się zapewne do wcześniejszej zapiski, k. 103v: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto, dominica Oculi Warschouie.

Stanislao Suski Bilina^{220/4} pro quattuor mansis advocatiae Kaczkowo^{220/5} dedit, commutavit perpetuę [s].

[221] MK 8, k.20v

[Warszawa, 4 marca? 1526^{220/a}]

Or: MK 41, 106–106v

Demissio bonorum Borakowo^{221/1 221/a}

Anno eodem, idem dux^{144/3} nobili Nicolao Regula^{221/2} de Comorniki^{135/1}, bona hereditaria [s] Borakowo in districtu Warssoviensi sita, quae ab eodem Nicolao pro 500 sexagenis emerat, eadem illi restituit, demittit perpetuę [s].

^{220/b-c} MK 41: Commutatio quattuor mansorum Stromiecz pro advocatia in Kaczkowo.

^{220/1} Stromiec, w. par., pow. warecki (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 196).

^{220/2} Wola Stromiecka, w., pow. warecki, par. Stromiec, ob. Stromiecka Wola (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 196).

^{220/3} Suscy, rodzina szlach. z Suchej, w pow. wareckim, par. Jasiona.

^{220/4} Stanisław Suski Bylina z Suchej w pow. wareckim, h. Belina, s. Tobiasza, mąż Małgorzaty z Sobieni, wd. po Janie Potyckim (1503), następnie mąż Anny, c. Jakuba Parysa z Sieczczy (1522); z pierwszej żony ojciec: Stanisława vel Wawrzyńca, Aarona, Barbary, ż. Jakuba Zimmnickiego, Anny, ż. Mikołaja Tarnowskiego i Zofii Wysokińskiej, później Ryniewskiej; z drugiej żony ojciec: Mikołaja, Walentego, Jana, Andrzeja, Jana Olbrachta, Doroty, ż. Wojciecha Pogroszewskiego, Katarzyny, ż. Mikołaja Bierzwickiego i Małgorzaty, ż. Jerzego Głuszyńskiego; stolnik czer. (1517), chor. (1517–1519) i cześnik warsz. (1520–1545), star. czer. (1521, 1522, 1524), star. wis. (1521), marsz. dworu książ. (1519); zm. a. 1553 (Bon. 2, 286; SalinaPol. 359, przyp. 19; PiberSpis; I. Gieysztorowa, Parys Feliks, PSB 25, 231; MazekParysew 52, 54–56: autor wykazuje, że w literaturze błędnie przypisano Katarzynie Byliniance małżeństwo z jej wujem Feliksem Parysem).

^{220/5} Kiczki, początkowo Kaczkowo, w. par., pow. garw., ośrodek włości książ., od 1446 włas. szpitala Świętego Ducha przy kośc. św. Marcina (zob. przyp. 49/3), zarządzanego przez kapitułę warsz., pod patronatem książ. (identyfikacja K. Pacuskiego; NowDzieje 2, 540; Bijak 93).

^{221/a} MK 41: Nicolao Regula Cracoviensi civi.

^{221/1} Borakowo, w., pow. warsz., par. Kiełpino, od XVIII w. Buraków (PerthéesMaz.), ob. cz. m. Łomianki. (SHGWarsz. 13; Bijak 31–32).

^{221/2} Mikołaj Regula z Regul (pow. warsz.), Komorników (pow. tarcz.) i Borakowa, s. Jana Reguly (zob. przyp. 135/2, tamże kwestia herbu Regulów-Regulskich), student (1500; wpisany ponownie 1502), bak. sztuk wyzw. (1509) Uniw. Krak. (MUK I nr 1500e/376, 1502e/055; KProm. nr 1509/20B; SHGWarsz. 239).

[222] MK 8, 20v

[Warszawa, 4 marca? 1526^{220/a}]

Or. MK 41, 107

^{222/a}-**Libertatio Raschny**^{222/1} -^{222/b}

Anno eodem, idem dux^{144/3} ecclesiae collegiatae Warss[oviensi]^{124/3} bona Raschny [et] Kołodziącz^{222/2} cum aliis villis ab omnibus censibus etc. libertavit perpetuę [s].

[223] MK 8, 20v

[Warszawa, 4 marca? 1526^{220/a}]

Or. MK 41, 107–107v

Kop. AGAD, perg. 7819 (14 XI 1570)

Donatio orti et curiae ducalis extra muros War[ssovienses]^{223/a}

Anno eodem, idem dux^{144/3} venerabili Nicolao^{223/1} de Zukowo^{223/2} praeposito ecclesiae collegiatae Warssoviensis^{124/3} ortum suum ducalem inter ortos Nico-

^{222/a-b} MK 41: Libertatio bonorum Raschni capituli Warschouiensi.

^{222/1} Rażny, w. należąca do kapituły warsz., pow. kam., par. Sadowne, ob. Rażny (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 171).

^{222/2} Kołodziącz, w. należąca do kapituły warsz., pow. kam., par. Sadowne lub Stoczek, ob. Kołodziącz (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 98).

^{223/a} MK 41: domino preposito Warschouiensi.

^{223/1} Mikołaj Żukowski z Żukowa w z. liw., h. Junosza, s. Abrahama, brat Krystyna, Jana, Wojciecha i Marka, student (1483) i bak. sztuk. wyzw. (1486) Uniw. Krak. (MUK I nr 83h/295; KProm. nr 86/9B); not. publ. kreacji papieskiej i cesarskiej w służbie bpa wil. (1493), pisarz ks. Janusza II (1493–1494), pisarz bpa wil. Wojciecha Tabora (1495–1498), kan. wil. (1499–1524), pisarz, a następnie sekretarz króla Aleksandra i Zygmunta I (1504–1507, 1528), kan. lwowski (1505–1506), prep. w Środzie [w Wielkopolsce] (1506–1510), poseł król. do Rzymu (1507), doktor dekretów (a. 1510), kantor włocł. (1510–1528), dziekan łącz. (1511), pleb. w Grodnie (1511), kan. warsz. (1511–1523), sekretarz dworu ks. Anny Radziwiłłówny (1512), pleb. w Łomży (1513–1514), pleb. w Liwie (1515–1532), kanclerz Księstwa Mazowieckiego (1517–1526), poseł książ. do Budy (1520), kan. płoc. (1522–1523), prep. warsz. (1524–1537), pleb. w Ciemnowie (1530) (SHGLiw. 259–261; WolffStudia 228, 234; I. Sulowska-Kurasiowa, Polska kancelaria królewska w latach 1447–1506, Wrocław 1967, s. 162; W. Chorążyczewski, Przemiany organizacyjne polskiej kancelarii królewskiej u progu czasów nowożytnych, Toruń 2007, s. 78–79, 104, 113, 132–133; GrabowskiElita 415–418; W. Pawlikowska-Butterwick, L. Jovaiša, The Statutes of the Chapters of Vilna and Samogitia, [Vilnius 2015]; TegowskiTest. 81; PiberUdz. 114–147; PiberSpis; SalinaPol.

lai Kazub^{202/1} et Andreae Zaleski^{223/3} in suburbio Warssoviensi cum singulis et omnibus domorum aedificiis ibidem existentibus eidem praeposito et aliis posteris praepositis dedit donavit perpetuę [s].

[224] MK 8, 20v

[Warszawa, 4 marca? 1526^{220/a}]

Or: MK 41, 109–109v

^{224/a} **Super ducatu donatio ducalis certe [s] summae Annae^{224/1} sorori suae^{224/b}**
Anno eodem, idem dux^{144/3} Annae sorori suae inscripsit super toto ducatu
Masoviae sexaginta millia florenorum inscripsit.

356). Aktualizujemy wiadomości na temat Żukowskiego zawarte w SHGLiW. o informację, że był plebanem w Ciemnowie (AECPol. 385), wskazujemy też pominiętą w SHGLiW. wzm. źródłową o uzyskaniu przez niego prepozytury w Środzie: AE IV, 85.

^{223/2} Żuków, w., pow. liw, par. Niwiski (SHGLiW. 257–262; Bijak 250).

^{223/3} Andrzej Zaleski, mieszcz. warsz., mąż Maruszy, ojczym Barbary i Katarzyny, o. Andrzeja Zaleskiego. Jako pisarz miejski Starej Warszawy prowadził księgę radzieką w 1508–1524, księgę ławniczą w 1504–1511 i księgę przyjęć do prawa miejskiego w 1508–1524 (Przyjęcia SW, 9). Był rajcą Starej Warszawy (1545), zm. 1545 (RadSW s. XXXV, nr 832, 1012, 1421, 1514).

^{224/a-b} MK 41: Donatio ducalis certe summe pecuniarum super toto ducato illustrissime domine principi Anne sorori [inną ręką:] charissime.

^{224/1} Anna, księżniczka maz., ur. 1498 lub 1499, c. Konrada III ks. czer.-warsz. (zob. przyp. 130/2) oraz Anny Radziwiłłówny (zob. przyp. 145/2), ż. Stanisława Sprowskiego h. Odrowąż wdy rus., matka Zofii, ż. Jana Krzysztofa Tarnowskiego kaszt. wojnickiego, następnie Stanisława Kostki wdy sand. Po śmierci swego brata Janusza III przejęła na kilka miesięcy władzę książ. na Mazowszu, następnie aż do zamążpójścia w 1536 przebywała w dobrach oprawnych swej matki z ośrodkiem w Liwie; zm. zapewne w 1557 (A. Pawiński, Ostatnia księżna mazowiecka. Obrazek z dziejów XVI wieku, Warszawa 1892; W. Dworzaczek, Odrowążowa Anna z książyk mazowieckich, PSB 23, s. 559–561; Rodowód 197–199; GrabowskiDyn. 502–505; J. Grabowski, Anna Odrowążowa, ostatnia księżna mazowiecka, „Archeion” 113, 2012, s. 263).

[225] MK 8, 20v

[Warszawa, 9 marca 1526^{225/a}]

Or: MK 41, 112–112v

^{225/b}-**Bonorum Pyrzanowo**^{225/1} **donatio**^{-225/c}

Anno eodem, idem dux^{144/3} nobili Joanni Braneczki^{225/2} bona hereditaria [s] dicta Pyrzanowo, quae olim dominus Janussius^{225/3} dux apud dictor[um?] heredes [s] acquisivit, dedit, donavit, tradidit perpetuę [s].

[226] MK 8, 20v

[Warszawa, 9 marca 1526^{225/a}]

Or: MK 41, 112v–113

^{226/a}-**Molendinum in Przasnis**^{213/10 -226/b}

Anno eodem, idem dux^{144/3} nobili Stanislawo^{226/c}-Liesniewski^{226/d} ^{226/1} molendinum in Przasnis in fluvio Wagra ^{226/2} dictum Dziekciarzewski^{226/3} dedit, donavit perpetuę [s].

^{225/a} MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto, feria sexta ante Dominicam Letare, Warschouie.

^{225/b-c} MK 41: Donatio bonorum Pirzanovo nobili Joanni Braneczki.

^{225/1} *Pyrzanowo, w., pow. róż., par. Różan lub Szelków, w AHPMaz. i ob. Perzanowo (Wykaz).*

^{225/2} *Jan Branecki, zapewne tożsamy z Janem Braneckim z Brankowa w pow. wareckim, h. Jasieńczyk, dworzaniem książ. (1518) i star. bł. (1526) (SHGWarsz. 13; MZH nr 952; Bon. 2, 98).*

^{225/3} *Janusz II, ks. czer.-warsz. (do 1471 w niedzielę z braćmi), od 1471 ks. łomż., ciech. i róż., ponadto od 1475 ks. płoc., płoń., zawkrz. i wis., od 1488 ks. wysz.; ur. 1450/1453, najmłodszy s. Bolesława IV ks. czer.-warsz. (zob. przyp. 19/2) i Barbary ks. kij. (zob. przyp. 153/2), zm. bezdzietnie w 1495. Po jego śmierci księstwo płockie wraz z ziemią wiską zostało inkorporowane do Królestwa Polskiego (B. Sobol, *Janusz II, PSB 10, 582–583; Rodowód 187–188; GrabowskiDyn. 493; J. Grabowski, Janusz II, książę mazowiecki (1453/4–1495), „Zeszyty Naukowe Szkoły Przyrodzaj Rodzin”, Seria Humanistyczna, nr 2, 2014, s. 125–142; WolffStudia, Tablica podziałów Mazowsza w latach 1370–1526).**

^{226/a-b} MK 41: Donatio Molendini in Przasnis.

^{226/c-d} MK 41: filii olim Petri Lesnyewski molendinatoris de Przasnis.

^{226/1} *Stanisław, s. zm. Piotra Leśniewskiego, młynarza z Przasnysza, szl., młynarz w młynie Dziekciarskim nad Węgrą, w Przasnyszu.*

^{226/2} *Węgra, rz., pr. dopływ Orzycy w dorzeczu Narwi, ob. Węgierka (ESHPP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/368518>).*

^{226/3} *Dziekciarzewski, młyn na Węgrze w Przasnyszu, uprzednio w rękach młynarza Szczepana, po jego śmierci odkupiony przez ks. Janusza II od jego braci, opatrznych Stanisława i Jana Saniętów (Sanytha) młynarzy z Dziekciarzewa w pow. niedz. (MK 41, 113; MK 6, 329v; SHGPłoc. 69–70).*

[227] MK 8, 20v, 34

[Warszawa, 9 marca 1526^{225/a}]

Or: MK 41, 114v

Donatio pontalium Popielzino^{227/1 227/a}

Anno eodem, idem dux^{144/3} generoso Nicolao^{227/2} de Popielzino ^{227/b} pontalia de mercatoribus, vectoribus et quibuscunq[ue] hominibus etc., quicumq[ue] per pontem suum ibidem in flu^{227/c}vio Wkra^{227/3} per iudicem constructum transierint, a quolibet equo per ternarium unum accipere debet et a pedestrium homin[um] [ss] per unum denarium hoc illi dux dedit donavit perpetue [s].

Ex Metrica Ducatus Mazouiae
Annae Ducis et Tutricis Mazouiae.
Anno Domini Millesimo Quingentesimo Octavo

[228] MK 8, 21

b.m., 1508

Medius mansus in Garwołyn^{136/7}

Anno Domini 1508, Anna^{145/2} ducisa Mazoviae Mathiae Sliigenycz^{228/1} fabri [s] de oppido Garwołyn medium mansum de agris praedialibus in eodem oppido dotalicii sui mensurae Chulmensis in tribus campis cum additamento in quattuor virgultis penes agros p o s w y a t h n e iacentem donavit perpetue, eundem libertando ab omnibus oneribus cum ipsius domo.

^{227/a} MK 41: Zacrocimensi iudici.

^{227/b} MK 41: iudici terre Zakrocimensis ac filio sui venerabili Paulo canonico Warschouiensi, secretarii Sue Illustritatis.

^{227/c} *Dokończenie zapiski u góry k. 34.*

^{227/1} *Popielżyno, w., pow. zakr., par. Juniec, ob. istnieją: Popielżyn Górny, Popielżyn Dolny, Popielżyn-Zawady (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 305).*

^{227/2} *Mikołaj Popielski z Popielżyna, ur., h. Nałęcz, o. Pawła archidiakona ploc. i Jana stolnika zakr., podsędek zakr. (1504–1518) sędzia zakr. (1519–1537), zm. po 1537 (A. Sołtan, Popielski Paweł, PSB 27, 586–587; PiberSpis).*

^{227/3} *Wkra, rz., pr. dopływ Narwi (ESH, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/380011>).*

^{228/1} *Maciej Sliigenycz, kowal z Garwołina.*

[Warszawa, 13 stycznia 1508^{229/a}]

Kop. MK 44, 465–469

Reg. MS 4/1 nr 229

Commutatio molendinorum Spitalny^{49/2} et Petrowski^{229/1} prope Warszovia
 Cristina^{229/2} filia olim Alberti Wyssokamysl^{229/3} molendinatoris de molendino
 Pyotrowski^{229/b} eundem [s] molendinum Piotrowski cum tota portione mansi
 liberi in villa Wawrzsisewo^{229/4} ac cum omnibus agris, pratis etc. et aliis
 pertinentiis ad eundem [s] molendinum spectantibus pro molendino Rolya
 Martini^{229/5} dicto Spythalny sancti Martini^{49/3} sub gaio ducali^{229/6} prope villam

^{229/a} MK 44 (w potwierdzeniu Zygmunta I wydanym na prośbę Franciszka i Tomasza Rolów w 1530): Anno Domini millesimo quingentesimo octavo, feria quinta in octava Epiphaniarum Domini in Varschovia.

^{229/b} MK 44: nunc vero consors Nicolai Copka de Noua Civitate Varschouiensi.

^{229/c} MK 44: et trium sexagenarum.

^{229/1} Piotrowski, młyn książ. pod Warszawą, wspomn. po raz pierwszy w 1507 (Tarcz. 5, 269v–270; WolffNazwy 132). W 1538 był w posiadaniu Franciszka Roli, wnuka Marcina Roli (zob. przyp. 229/5) (MK 54, 445–445v).

^{229/2} Krystyna Wysokamyśl, uczciwa, c. młynarza Wojciecha Wysokamyśl (s. Wojciecha Wysokamyśl), właśc. młyna Piotrowskiego w Wawrzsiewie, oraz Doroty, żona opatrzego Mikołaja Kopki z Nowej Warszawy (MK 340, 15).

^{229/3} Wojciech Wysokamyśl, mąż Doroty (późniejszej żony Grzegorza z Nowej Warszawy; MK 44, 465v), o. Krystyny Wysokamyśl i Łazarza (RadSW nr 1063). K. Mrozowski sądzi, że chodzi tu o syna Wojciecha Wysokamyśl (starszego), męża Małgorzaty, później żony Jana Kristana, o. Doroty i Barbary, rybaka i młynarza, występującego w źr. od 1451, zm. a. 1473 (SzacherskaWójt. 346; PP 3 nr 1346 – 1451; nr 1482 – 1453; RadSW nr 141 – 1473; ŁawnNW nr 331, 384, 1453–1455; KoczorowskaRzem. 73). Dr K. Mrozowski, któremu dziękujemy za identyfikację obu Wojciechów, wskazuje też na transakcje zawarte w 1507 między Łazarzem i Krystyną, dziećmi Wojciecha Wysokamyśl (młodszego?), a Grzegorzem Niedziałkowiczem (ich ojczymem?), które mogły być formą rozliczeń rodzinnych po śmierci Wojciecha Wysokamyśl, ponownym zamążpójściu wdowy po nim Doroty oraz zamążpójściu Krystyny (AGAD, sygn. NW 133, s. 1195).

^{229/4} Wawrzsiew, w. par., pow. warsz., par. Stara Warszawa (koleg. św. Jana Chrzyciciela), od 1542 w. par., ob. cz. Bielán, dz. Warszawy (SHGWarsz. 304–305; NowDzieje 2, 519–520).

^{229/5} Marcin Rola, mieszcz. warsz., mąż Katarzyny z Torunia (RadSW informuje błędnie o drugiej żonie Dorocie, która w rzeczywistości była jego synową), o. Stanisława Roli; bankier, rajca (1485, 1489, 1494, 1501–1506, 1508–1509, 1511–1513) i burmistrz Starej Warszawy (1488, 1493–1497, 1498, 1500, 1502, 1507, 1510), wójt Nowej Warszawy (od 1500), właśc. kamienicy przy Rynku Starej Warszawy. Występuje w źr. od 1478, zm. 1513 (RadSW, wg indeksu; ŁawnNW nr 853, 903, 907, 911; LM 1565. Indeksy 33; ŻarynKamienice 34, 162; K. Pacuski, Rola Marcin, PSB 31, 545–546).

^{229/6} Gaj książęcy k. w. Powązki nad rzeczką zw. Drzęsna (zob. przyp. 49/2).

Powąski^{229/7} iacente cum vinariis, piscinis, iugeribus et aliis attinentiis etc. ad eundem [s] molendinum spectantibus, molendinum pro molendino etc. permutavit perpetue, cum additione centum triginta sexagenarum ^{229/c} per Cristinam a Martino Rolia perceptarum.

[230] MK 8, 21

[Czersk, 5 czerwca 1506^{230/a}]

Or. AGAD, perg. 662

Advocatia Yazwiny^{230/1}

Anno, quo supra, Anna^{145/2} ducisa duos mansos <advocatie> in villa ducali Jazwiny in magna sylva, de cruda radice locata, dotalicii sui, ac cum omnibus censibus, laboribus, agris, pratis etc. laborioso Petro Kmoszek^{230/2} de Iwowe^{158/1} pro triginta duabus sexagenis vendidit perpetue.

[231] MK 8, 21

[Warszawa, 13 marca 1508^{231/a}]

Kop. MK 60, 58–58v

Reg. MS 4/1 nr 6506

Molendinum Garwolyn^{136/7}

Anno, quo supra, Anna^{145/2} ducisa molendinum novum ducale dotalicii sui superius sub curia ducali in fluvio Wylka^{136/2} circa Garwolyn situm provido Bartholomeo Bronykowicz^{212/1} molendinatori eiusdem de Garwolyn pro triginta sexagenis grossorum vendidit perpetue.

^{229/7} Powązki, początkowo pod nazwą Mostki, w., pow. warsz., zapewne par. Stara Warszawa, od 1580 par. Wawrzyszew, ob. obszar na pograniczu Woli i Żoliborza, dz. Warszawy (SHGWarsz. 215–216; WolffWola 34, 39; Bijak 164).

^{230/a} AGAD, perg. 662: Datum in Czyrsko, feria sexta post Pentecosten proxima anno Domni millesimo quingentesimo sexto.

^{230/1} Jażwiny, w., pow. garw., par. Osiecko (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 79).

^{230/2} Piotr Kmoszek z Iwowego, prac., w 1506 wójt we w. Jażwiny; por. przyp. 207/1).

^{231/a} MK 60 (w potwierdzeniu Zygmunta I wydanym na prośbę braci Wawrzyńca i Stanisława z Garwolina w 1539): Anno Domini millesimo quingentesimo octavo, feria secunda proxima post dominica Invoca[vi]t in Varschouia.

Consensus altaris Mliekitka^{232/1}

Anno, quo supra, Anna^{145/2} ducisa honorabili Michaeli Mliekitka presbytero de Grodziecz^{232/2} altare erigere in ecclesia parochiali Grodensi circa altare Corporis Christi designavit. Cuius altaris ipse Michael et fratres sui plenum ius patronatus habebunt et praesentandi in perpetuum.

Kop. MK 60, 230–231

Reg. MS 4/1 nr 6508

Advocatia in Gniewanska Wolya^{233/1}

Anno, quo supra, Anna^{145/2} ducisa duos mansos advocatiae in villa ducali Gniewanska Wolia prope Liathowicz^{165/2} de cruda radice, dotalicii sui, cum omnibus agris, pratis etc. et cum tertio denario rei iudicatae, generoso Jacobo^{233/2} de Strachomino^{233/3} pro triginta sexagenis grossorum vendidit.

^{232/1} Michał Mlekitka, altarysta w kość. par. w Grójcu, *prawd. z Mlekitek, zaginionej osady z pow. grój., par. Worowo, położonej na zachód od Grójca (Bijak 131; Lustracje województwa mazowieckiego XVII wieku, cz. 2: 1660–1661, wyd. A. Wawrzyńczyk, Wrocław–Warszawa 1989, s. 266; identyfikacja K. Pacuskiego; Ur. 11, 151).*

^{232/2} Grójec, m., z. czer., lok. w 1419, *ośrodek powiatu sądowego (PazyraGeneza 116, 193; Dunin-Wąsowicz 44–45; Bijak 68; NowDzieje 2, 533; A. Kępka, Dzieje Grójca do 1945 roku, Grójec–Warszawa 2006).*

^{233/a} MK 60 (w potwierdzeniu Zygmunta I wydanym na prośbę Andrzeja i Macieja, synów zm. Mikołaja Kocza, wójtów w Jalinach, w 1539): Anno Domini millesimo quingentesimo octavo, feria tertia die sancti Procopi in Czirsko.

^{233/1} Gniewańska Wola, w., pow. garw., par. Latowicz; w AHPMaz.: cz. Gniewania, ob. Wymyśle, cz. m. Latowicz. Nazwa Gniewań nie występuje już w w PerthéesMaz., gdzie pojawia się za to nazwa Wymyśle (MapaKwat.; Wykaz; Bijak 60).

^{233/2} Jakub ze Strachomina i Brzozy w pow. garw., ur., podskarbi ks. Army Radzwillowny (1507), wojski nur. (1507–1508), star. garw. (1507–1510), star. osiecki (1511) (PiberSpis).

^{233/3} Strachomino, w., pow. garw., par. Latowicz, ob. Strachomin (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 195).

[234] MK 8, 21v

b.m., 1508

Donatio Phliatkownicza^{88/1} **super capellam ducalem novam in Warssovia**^{4/2}

districtus Warsz[oviensis]

Anno 1508, Anna^{145/2} ducisa volens satis facere voluntati ultimae illustrissimi olim principis domini Conradi^{130/2} ducis Masoviae mariti sui, villam ducalem Phliatkownicza cum omnibus pertinentiis super capellam per duces Conradum nuper elevatam et extractam in ecclesia collegiata Warssoviensi sancti Joannis Baptistae^{124/3} ac ipsius capellae ministros et altaristas dedit, donavit perpetue.

[235] MK 8, 21v

[b.m., 1508?]

Venditio superfluitatis Skarzino

districtus Nuren[sis]

Anno, quo supra, Anna^{145/2} ducisa mansum et tria iugera superfluitatis in Skarzino^{235/1} alias Rosochate circa fluvium Malibrok^{2/2} ex utraque parte fluvii iacentia, nobiles Jacobo^{235/2}, Nicolao^{235/3}, Joanni^{235/4} Matiae^{235/5} et Martino^{235/6} filiis olim Martini^{235/7} de Skarzino pro quindecim sexagenis grossorum vendidit.

^{235/1} Skarzino alias Rosochate, jedna z trzech wsi leżących w par. Rosochate Kościelne: Skarżyno Mały Brok (pow. nur.), Skarżyno i Skarżyno-Goski (pow. zambr.); ob. odpowiednio: Nowy Skarżyn, Stary Skarżyn oraz Goski-Pelki (AHPMaz.; Wykaz).

^{235/2} Jakub ze Skarzyna, h. Bończa? (MZH nr 496), s. Marcina, brat Mikołaja, Jana, Macieja i Marcina.

^{235/3} Mikołaj ze Skarzyna, h. Bończa? (MZH nr 496), s. Marcina, brat Jakuba, Jana, Macieja i Marcina.

^{235/4} Jan ze Skarzyna, h. Bończa? (MZH nr 496), s. Marcina, brat Jakuba, Mikołaja, Macieja i Marcina.

^{235/5} Maciej ze Skarzyna, h. Bończa? (MZH nr 496), s. Marcina, brat Jakuba, Mikołaja, Jana i Marcina.

^{235/6} Marcin ze Skarzyna, h. Bończa? (MZH nr 496), s. Marcina, brat Jakuba, Mikołaja, Jana i Macieja.

^{235/7} Marcin ze Skarzyna, o. Jakuba, Mikołaja, Jana, Macieja i Marcina, h. Bończa? (MZH nr 496), zm. a. 1508.

[236] MK 8, 21v

[19 listopada^{236/a}] 1509

Kop. MK 60, 204v–205v

Reg. MS 4/1 nr 6408

Donatio molendini Clys^{236/1} in Warka^{148/3} super Pylcza^{148/1}

Anno 1509, Anna^{145/2} ducisa provido Stanislao Klisch molendinatori ducali circa oppidum Warka molendinum de nova radice super fluvio Pylcza inter molendinum suum et advocati Waracensis dedit et donavit.

[237] MK 8, 21v, 22

b.m., 1510

Contractus pro areis altaristae in ecclesia Lomzensi

Anno 1510, Anna^{145/2} ducisa contractum fecit cum nobili Stiborio Swyerski^{237/1} cum exequutore et fratre germano honorabilis olim Martini Swiderski^{237/2} altaristae ducalis in hunc modum, quia ipse Stiborius unam aream, in qua praefatus olim Martinus domum locavit, et aliam aream penes eandem domum pro altera domo circa ecclesiam novam muratam in portione advocatiae Lomzensis, quam portionem praefatus Martinus propriis pecunis emerat, cum omni iure etc. ilustrissime [s] principi etc. pro duobus altariis ducalibus dedit, cessit etc. Tertiam vero aream, in qua honorabilis Gregorius^{237/3} praesbiter [s] cum voluntate Stiborii domum locavit in eadem advocatia, cum orto et pomerio pro altarista et praesbytero [s] altaris per eundem Stiborium iuxta voluntatem et testamentum fratris Martini in dicta ecclesia nova erigendi exceptit et reservavit. Super quam aream et domum ilustrissima princeps consensit eidem Stiborio et locum altari praefato per eundem erigendo ac sacristae super ipsum

^{236/a} *MK 60 (w potwierdzeniu Zygmunta I wydanym na prośbę Jana Klisza młynarza w Warce, w 1539): Anno Domini millesimo quingentesimo nono feria sexta secunda, die sancte Helizabet.*

^{236/1} *Stanisław Klisz, opatrny, młynarz w młynie książ. nad Pilicą k. Warki.*

^{237/1} *Ścibor Świderski z Młądza i Świdra w z. czer., h. Prus (MZH nr 950; Ur. II, 139), s. Andrzeja, brat Marcina Świderskiego altarysty książ. i Jana [Świderskiego], o. Stanisława (MUK 2 nr 1521h/037); podstępdek czer. (1521–1532). Występuje w źr. od 1504 (MK 18, 207); zm. a. 1536 (MS 4/3 nr 18058; PiberSpis).*

^{237/2} *Marcin Świderski z Młądza i Świdra, h. Prus, s. Andrzeja, altarysta książ. [w kość. w Łomży?]; zm. przed 1510. Różny od Marcina Świderskiego, star. bpa płoc. w Wyszkowie (1512–1515) (PiberSpis).*

^{237/3} *Grzegorz, kaplan.*

altare in angulo sinistrae partis ab hospitali penes hostium magnum in eadem ecclesia Lomzensi dedit perpetue. Cuiusquidem altaris idem Stiborius cum Joanne^{237/4} fratre suo dotatores et fundatores eiusdem erunt patroni.

[238] MK 8, 22

b.m., 1511

Dos et fundus altarium ducalium in Phliatkownicza^{88/1} districtus
Warss[oviensis]

Anno 1511, Anna^{145/2} ducisa octo sexagenas grossorum census singulis annis pro festo sancti Martini ex agris seu villa ducali Phliatkownicza in districtu Warssaviensi sita et undecim manualia mellis alias totum mel ducale per mellicidas ex nemoribus ducalibus Morzyczino^{238/1} prope Camieniecz^{50/3} sitis et ex praefatis bonis Phlatkownicza pro mensa ducali omni anno proveniens super duo altaria de novo erigenda in capella nova ducali in vim dotis et fundi perpetui pro altaristis duobus pro tempore existentibus dedit, donavit perpetue.

[239] MK 8, 22

b.m., 1511

Commutatio arearum in Czersko^{81/4}

Anno 1511, Anna^{145/2} ducisa commutationem fecit perpetuam in hunc modum cum nobili Alexio Cziolek^{239/1} de Pylcza^{239/2} et nobili Dorotea^{239/3} de Sobynie^{159/1}, quia dux aream ducalem desertam penes domiculam honorabilis Jacobi

^{237/4} Jan Świdorski z Młdza i Świdra h. Prus, s. Andrzeja. Występuje w źr. od 1504 do 1526 (MK 18, 207; MK 41, 126).

^{238/1} Morzyczyno, las księż., pow. kam., par. Sadowne, w okolicach w. Morzyczyno (zob. przyp. 92/1).

^{239/1} Aleksy Ciolek z Pilczy, Dobrzyńca i Ostrowa w z. czer., h. Ciolek, s. Krzysztofa, mąż Doroty Sobińskiej (zob. przyp. 239/3) z Sobini, o. Piotra i Stanisława, Agnieszki, Anny, ż. Jana Giżyckiego, i Katarzyny, ż. Stanisława z Trzcianki; podstoli (1524–1525) i wojski (1528–1531) czer.; żm. a. 6 VI 1534 (MS 4/3 nr 17559; Papr. 474; Bon. 3, 222; PiberSpis).

^{239/2} Pilcza, w., pow. warecki, par. Ostrołęka, ob. Pilica (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 156).

^{239/3} Dorota Sobińska z Sobini w pow. czer., c. Jana Sobińskiego chor. wysz., ż. Aleksego Ciolka (zob. przyp. 239/1) z Pilczy (Bon. 3, 222).

^{239/4} Jakub Poniatowski (z Poniat w pow. nowom.?, h. Junosza?; zob. Ur. 14, 230), pisarz liw. (1476) i czer. (1509), pisarz księż. (1505), prebendarz czer. (a. 1513); żm. a. 1524 (WolffStudia 300; PiberSpis; SHGLiw. 109–110).

Ponyathowski^{239/4} praebendarii Czernensis in eadem civitate, eundo de circulo ad ecclesiam parochialem in sinistra parte sitam, cum omni iure etc. pro area et domo ipsius Dorotheae Sobynska dedit et permutavit cum omni iure etc. perpetue.

[240] MK 8, 22–22v

[*b.m.*, 1511?]

Consensus capellae, areae et orti in Garwolin^{136/7} Cziskowski^{240/1}

Anno eodem, Anna^{145/2} ducisa attentis meritis fidelibus generosi Andreae Cziskowski vexilliferi Lomzensis altare sanctae Annae in capella impensis eiusdem instructa circa parochialem ecclesiam in Garwolin eidem generoso et successoribus eius pro altarista et ministro altaris pro tempore existenti aream et ortum ducalem in areas sanctuarii ex una et Ambrosii Brog^{240/2} partibus ex altera iacentem, ibidem in Garwolin in longum et latum existens, unum iuger sine duobus virgultis cum omni iure etc. dedit, praeterque census per unum grossum singulis annis pro mensa ducali reservavit esse solvendum in perpetuum.

[241] MK 8, 22v

b.m., 1511

Venditio Chyssny^{241/1}

Anno 1511, Anna^{145/2} ducisa medium mansum agri antiqui in bonis et villa Chisny prope Liathowicz^{165/2} situm, cum omni iure etc. laborioso Matiae Saczessek^{241/2} advocato ibidem pro duodecim sexagenis grossorum vendidit et ad priorem mansum advocatiae adscripsit in perpetuum.

^{240/1} Andrzej Czyszkowski z Czyszkowa i Zawad w pow. garw., h. Powala, s. Mikołaja, brat Jana, Katarzyny, ż. Piotra Zawiszy z Głoskowa, i Anny, ż. Daćboga z Sieczczy w pow. garw., o. Stanisława cześnika liw. oraz Jana. Znany w źr. od 1494 (MK 18, 72v), chor. łomż. (1509–1514), chor. zakr. (1524–1526), fundator kaplicy św. Anny w Garwolinie; zm. a. 21 III 1539 (MS 4/1 nr 6468; Bon. 4, 40; SHGLiw. 123; PiberSpis).

^{240/2} Ambroży Bróg, opatrzny, wójt w Garwolinie (MK 41, 11).

^{241/1} Chyżyny, w., pow. garw., par. Latowicz (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 37).

^{241/2} Maciej Saczessek, prac., wójt w Chyżynach.

Commutatio cum Marco^{120/1}

d[istri]ctus Warss[oviensis]

Anno eodem, Anna^{145/2} ducisa cum nobili Marco de Orly^{120/2} commutationem bonorum fecit in hunc modum, quia praefatus Marcus quattuordecim mansos in Cossolanka^{242/1} inter bona Lazi^{120/3} et Pogorzeliocz^{36/1} prope Camieniecz sitos cum omni iure <etc.> duci pro duobus mansis desertis cum areis in fine villae ducalis Wielgawolia^{129/1} prope Warssovia a villa Odeliani^{242/2} in parte villae praedictae a bonis Stancznicze^{242/3} sitis in tribus campis similiter cum omni iure etc. dedit et permutavit. Quod postquam domina dux etc. advocatiam alias mansum cum quinque tabernis eiusdem advocatiae in eadem villa eliberabit et porriget Marco. Extunc tenebitur et successeurs eius praefatos duos mansos e converso restituere et advocatiam praefatam ex vi commutationis tenere et possidere iure advocatiae in perpetuum.

Ducalis minerae venditio

Anno eodem, princeps^{145/2} eadem mineram de cruda radice super fluvio Liw^{50/4} a latere bonorum ducalium Corithnicza^{154/6} in loco vulgariter Mschadle^{243/1} nuncupato, cum iure et cum circulo terrae in omnibus tribus campis etc. laborioso Michaeli Widra^{243/2} mineratori de Siedliecz^{243/3} pro viginti sexagenis grossoroum vendidit perpetue.

^{242/1} *Koszelanka, młyn nad rz. Koszelanką, dopływem Liwca, pow. kam., par. Kamieniec, ob. kolonia w. Nadkole (AHPMaz.; Wykaz).*

^{242/2} *Odolany, w., pow. warsz., par. Wielka Wola, ob. cz. Woli, dz. Warszawy (SHGWarsz. 182–183; WolffWola 43–44; Bijak 141).*

^{242/3} *Stanclevice, w., pow. warsz., par. Służew, od XVIII w. Szczęśliwice, ob. zachodnia cz. Ochoty, dz. Warszawy (SHGWarsz. 271–272; PerthéesMaz.; Bijak 200).*

^{243/1} *Myszadla, miejsce w z. liw., gdzie założono rudę, tj. małą hutę żelaza, położone w pobliżu późniejszej w. Królowa Wola (SHGLiw. 192–193; AHPMaz.; Bijak 134).*

^{243/2} *Michał Wydra, prac., rudnik z Siedlca nad Liwcem.*

^{243/3} *Siedlec, chodzi prawd. o rudę Siedlca nad Liwcem w okolicach Siedlec (z. łukowska, woj. lubelskie) (SHGLiw. 193).*

[244] MK 8, 22v

b.m., 1512

Advocata Wielgiliasz^{180/2}

Anno 1512, Anna^{145/2} ducisa duos mansos de cruda radice in villa ducali Wielgiliasz prope Camieniec situs ac cum omni iure, pratis etc. laborioso Matiae fabro^{180/3} de Brok^{244/1} pro viginti septem sexagenis grossorum vendidit perpetue.

[245] MK 8, 22v, 23

[b.m., 1512?]

Molendinum in fluvio Vgoszcza^{245/1}

Anno eodem, Anna^{145/2} ducisa molendinum ducale novum in fluvio Vgoszcza circa villam Wielgiliasz^{180/2} prope Camieniecz situm laborioso Matiae dicto Selyman^{245/2} de Sunicz^{245/3} molendinatori pro viginti sexagenis grossorum vendidit perpetue.

[246] MK 8, 23

b.m., 1512

Advocata in Phlatkownicza^{88/1}

d[istri]ctus Warss[oviensis]

Anno 1512^{246/a}, Anna^{145/2} ducisa duos mansos advocatae in villa Phlatkownicze circa Camieniec situs et cum tertio denario etc. laboriosis Joanni^{246/1}, Andrae^{246/2} et Alberto^{246/3} fratribus, filiis olim Matiae Wielk^{246/4} de Brok^{244/1} pro viginti duabus sexagenis grossorum vendidit perpetue.

^{244/1} *Brok, m., pow. nur., lok. w 1501 (AHPMaz., Zier. 121–122; PazyraGeneza 196).*

^{245/1} *Ugoszcza, rz., l. dopływ Bugu, ob. Ugoszcz (ESHPP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/360028>).*

^{245/2} *Maciej zw. Seliman z Sunicz?, prac., młynarz.*

^{245/3} *Sunicz, w. niezident., być może chodzi o Sumino, w. w pow. kam., par. Kamieniec, ob. Szumin (AHPMaz., errata do mapy głównej; Wykaz).*

^{246/a} *1 poprawione z 0.*

^{246/1} *Jan, prac., s. Macieja Wielka z Broku, brat Andrzeja i Wojciecha.*

^{246/2} *Andrzej, prac., s. Macieja Wielka z Broku, brat Jana i Wojciecha.*

^{246/3} *Wojciech, prac., s. Macieja Wielka z Broku, brat Jana i Andrzeja.*

^{246/4} *Maciej Wielk z Broku, o. Jana, Andrzeja i Wojciecha, zm. a. 1512.*

[247] MK 8, 23

[Warszawa, 16 czerwca 1512^{247/a}]

Kop. MK 60, 15–16
Reg. MS 4/1 nr 6522

Advocatia in Gozdziecz^{247/1} d[istri]ctus Liven[sis]
Anno eodem, Anna^{145/2} ducisa tres mansos in villa ducali Gozdziecz de cruda radice in sylva dicta Lipni^{247/2} prope Liatowicz^{165/2} sitos, qui iacent penes viam stratam ex Liw ad Liatowicz in duobus campis et post eandem viam versus molendinum Oborski^{247/3} in Syrznie^{247/4} in tertio campo, cum omni iure, silvis, borris etc. nobili Preczla^{247/b} ^{247/5} de Caluissino^{247/6} pro viginti sex sexagenis grossorum vendidit perpetue et in aevum. Insuper cum tertio denario cuiuslibet rei iudicatae.

[248] MK 8, 23

[*b.m.*, 1512?]

Donatio census Hinczewicze^{248/1} **super altare novum ducale** d[istri]ctus Warss[oviensis]
Anno eodem, Anna^{145/2} ducisa totum censum ducalem ex agris cultis possessis singulis annis ex villa ducali Hinczewicze prope Warssovia sita, necnon mella ex nemoribus nostris Młodziessino^{248/2} pro mensa ducali provenientia cum omni iure etc. super altare novum circa columnam tituli Conceptionis Mariae

^{247/a} *MK 60 (w potwierdzeniu Zygmunta I wydanym na prośbę Marcina, s. zm. Przeclawa z Kaluszyna, w 1539): Anno Domini millesimo quingentesimo duodecimo in Warschowia, feria quarta infra octavas Corporis Christi.*

^{247/b} *MK 60: olim Pauli de Calussino.*

^{247/1} *Goździec, w, z. liw., par. Kaluszyno, ob. Gójszcz (SHGLiw. 32–34; Bijak 63).*

^{247/2} *Lipiny, las w dobrach Goździec, z. liw. (SHGLiw. 85).*

^{247/3} *Młyn Oborski w Sierśniach.*

^{247/4} *Sierśnie, w. podwójna, pow. garw., par. Kuflewo. Sierśnie Wielkie zanikły, Sierśnie Małe to ob. Mała Wieś (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 123).*

^{247/5} *Przeclaw z Kaluszyna, szl., s. Pawła z Kaluszyna, o. Marcina, zm. a. 1539 (SHGLiw. 52).*

^{247/6} *Kaluszyno, w. par., z. liw., ob. m. Kaluszyn, lok. w 1718 (SHGLiw. 48–54; PazyraGeneza 200; Bijak 85).*

^{248/1} *Inczewicze, w., pow. warsz., par. Raszyniec, ob. Janczewice (SHGWarsz. 82–83; Bijak 75).*

^{248/2} *Puszczka Młodzieska, w której ośrodkiem dóbr książ. było Młodzieszyno, w. par., pow. gąbiński, ob. Młodzieszyn (AHPMaz.; Wykaz).*

de fundamento noviter erectum in ecclesia collegiata Warssoviensi^{124/3} in vim dotis et fundi dedit perpetue. Cuiusquidem altaris altarista pro tempore existens dictum censum et sex manualia mellis libere absque contradictione officialium ducalium pro se et utilitate sua recipienda plenam habebit facultatem perpetue.

[249] MK 8, 23

[b.m., 1512?]

Venditio molendini Podebien^{249/1}

Anno eodem, Anna^{145/2} ducisa molendinum ducale novum in fluvio Pylcza^{148/1} per Martinum Podebien molendinatorem de nova radice ex opposito villae Winari^{249/2} circa oppidum Warka^{148/3} aedificatum cum pleno iure etc. eidem Martino pro viginti sexagenis grossorum vendidit perpetuę [s].

[250] MK 8, 23, 23v

[b.m., 1512?]

Donatio census Reginino^{250/1} **sanctuarii Lekowo**^{250/2}

Anno eodem, Anna^{145/2} ducisa censum totum ducalem ex agris villae Reginino dotis seu sanctuarii ecclesiae parochialis in Liekowo, ex antiquo per incolas eiusdem villae ad mensam ducalem solvi consuetum, venerabili Nicolao^{250/3} plebano et haeredi in eadem Liekowo pro hac vice existenti et aliis dictae ecclesiae parochialis in Liekowo plebanis dedit, donavit perpetue.

^{249/1} Marcin Podebien, młynarz dzierzący młyn na Pilicy k. Warki.

^{249/2} Winary, w., pow. warecki, par. Warka, ob. Winiary, cz. m. Warka (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 220).

^{250/1} Reginino, w., pow. ciech, par. Lekowo; AHPMaz.: Roginino; ob. Regimin (Wykaz).

^{250/2} Lekowo, w. par., pow. niedz. (SHGPłoc. 162–163; Zier. 238)

^{250/3} Mikołaj Lekowski z Lekowa, h. Lubicz, s. Macieja Szyszki i Anny, bratanek Andrzeja plebana w Lekowie, student Uniw. Krak. (1471), pisarz w kancelarii Janusza II (1481), pisarz ziem. wis. (1482–83), pleb. w Lekowie (1484–a. 1523), altarysta ołtarza św. Katarzyny w kat. płoc. (1484), kan. płoc. (a. 1523); zm. a. 1523 (SHGPłoc. 162–163; MUK 1 nr 71e/062; MS 4/2 nr 13683). SHGPłoc. 162–163 wymienia dwóch Mikołajów Lekowskich z Lekowa, plebanów tamże, pierwszego występującego w źr. w 1471–1506, drugiego w 1511–a. 1523, nie wskazując jednakże na podstawę źródłową takiego rozróżnienia.

[251] MK 8, 23v

b.m., 1513

Advocatia Moszcziska^{251/1}

Anno 1513, Anna^{145/2} ducisa mansum advocatiae in villa ducali Moszcziska de cruda radice in sylva Polazie^{155/1} prope Lyw^{177/6} locandum cum omni iure, agris, pratis etc., cum tertio denario rei iudicatae et de tabernis ibidem existentibus, laborioso Floriano^{251/2} de Corithnicza^{154/6} pro duodecim sexagenis ratione advocatiae vendidit perpetue.

[252] MK 8, 23v

[b.m., 1513?]

Excrescentie [s] Gumki^{252/1} d[istri]ctus Ostrole[ncensis]

Anno eodem, Anna^{145/2} ducisa mansum terrae in bonis Gumki situm, qui excrevit ultra iura haeredum Gumki per commensurationem et iacet in graniciebus eorundem bonorum cum pleno iure, censibus, agris, pratis, sylvis etc. nobilibus Nicolao^{252/2} et Joanni^{252/3} filiis olim Joannis^{252/4}, Matiae Troiano^{252/5} olim Jacobi^{252/6} puero etc. ac aliis haeredibus de Gumki pro duodecim sexagenis grossorum perpetue vendidit.

^{251/1} *Chodzi o w. Wola Korycka w z. liw., par. Korytnica (SHGLiw. 228).*

^{251/2} *Florian z Korytnicy, prac.*

^{252/1} *Gumki, w., pow. ostrol, par. Troszyno (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 191), gniazdo Gumkowskich h. Ślepowron (Kapica nr 158; Bon. 7, 189–190).*

^{252/2} *Mikołaj z Gumek, szl., s. Jana, brat Jana.*

^{252/3} *Jan z Gumek, szl., s. Jana, brat Mikołaja.*

^{252/4} *Jan, o. Mikołaja i Jana z Gumek, zm. a. 1513.*

^{252/5} *Trojan z Gumek, s. Jakuba.*

^{252/6} *Jakub, o. Trojana z Gumek, zm. a. 1513.*

[253] MK 8, 23v

[*b.m., 1513?*]

Excrescentiae Brzozowo^{253/1}

d[istri]ctus Zambr[oviensis]

Anno eodem, Anna^{145/2} ducisa duos mansos in Brzozowo alias Lanthowo sitos, qui per commensurationem ultra iura nobilium haeredum excreverunt et iacent penes granicies villae episcopalis Ostrozno^{253/2} et penes borram ducalem dictam Czirwonibor^{253/3} cum omni iure, haeredibus de Brzozowo Ploskie pro viginti duabus grossorum vendidit perpetue.

[254] MK 8, 23v

[Warszawa, 15 grudnia 1513^{254/a}]

Kop. MK 60, 98–98v

Reg. MS 4/1 nr 6525

Venditio molendini Spytalni^{49/2}

Anno eodem, Anna^{145/2} ducisa molendinum dictum Spitalny sancti Martini^{49/3} sub g a y o ducali^{229/6} ante Warschoviam prope villam Powanski^{229/7} situm, quod habet ab honesta Cristina^{254/b}-Wissakamisl^{254/c} 229/2 cum omni iure etc.

^{253/1} Brzozowo alias Łętowo, Brzozowo Płoskie, w., pow. zambr., par. Zambrowo. *AHPMaz.: Krajewo-Brzozowo, PerthéesMaz.: Brzozewo-Łętowo, ob. Krajewo-Łętowo (Mapa Kwat.; Wykaz; Zier. 125, cytuje opinię A. Wolffa, że może chodzić o obecny Turobin-Brzozowo w gm. Stary Lubotyń).*

^{253/2} Ostrozne, w., pow. nur., par. Somowo (*AHPMaz.; Wykaz; Zier. 289*).

^{253/3} Czerwony Bór, puszcza w pow. łomż. i zambr. (*AHPMaz.; WolffNazwy 36: jako Czyrwony Bór*).

^{254/a} *MK 60 (w potwierdzeniu Zygmunta I, wydanym na prośbę Jana Grotowskiego prep. szpitala przy kość. św. Marcina w 1539): Anno Domini millesimo quingentesimo tredecimo Varsch[ovie], feria quinta post festum sancte Lucie.*

^{254/b-c} *MK 60: filia olim providi Alberti Vissokamysl et Nicolao Kopka marito eius, tanquam heredibus eiusdem molendini.*

^{254/d} *MK 60: sexagenis.*

^{254/1} *Michał Michno Filipowicz z Wilna, sławetny, s. Jana o. Filipowicza, brat Jerzego, Jana, Andrzeja i Grzegorza Filipowiczów, mąż Anny (MS4/3 nr 19029), o. Małgorzaty, Katarzyny, Petroneli, Anny, Zofii i Jadwigi (MS 4/3 nr 23350); przewoźnik, rajca i burmistrz warsz. (1512–1516), właśc. kamienicy przy rynku Starej Warszawy. Występuje w żr. od 1504 (ŻarynKamienice 170). W 1519 uzyskał od ks. Stanisława i Janusza III zwolnienie od sądownictwa ziemskiego i przejście pod jurysdykcję książęcą (Warsz. 13, 202–204; Warsz. 15, 798–801); zm. 1548 (RadSW wg indeksu; KoczorowskaRzem. 70; Mrozowski 171). W 1520 wspomn. w zapisce młyn został przez Michała Filipowicza odsprzedany księdzu Marcinowi Tańskiemu (zob. przyp. 326/1; SHGWarsz. 215–216).*

famato Michaeli Michno^{254/1} proconsuli et navigatori Warssoviensi pro centum sexaginta^{254/d} grossorum vendidit perpetue.

[255] MK 8, k. 23v, 24

[*b.m., 1513?*]

Advocatia Zawadi^{255/1} d[istri]ctus Warss[oviensis]
Anno eodem, Anna^{145/2} ducisa duos mansos mensurae Culmensis in villa ducali Zawadi de nova radice prope Camieniecz et Pogorzeliecz^{36/1} locandos, cum pleno iure, agris, pratis, silvis etc. et cum tertio denario cuiuslibet rei iudicatae et de tabernis in eadem villa laborioso Stanislao Niczkowicz^{255/2} de Dambrowa^{255/3} pro viginti quinque sexagenis grossorum vendidit perpetue. Et praefati advocatus et successores pascua communia et w r a m b prout alii kmethones habebit [s] in perpetuum.

[256] MK 8, 24

b.m., 1513

Advocatia Brzoza^{256/1} **Kozieiezioro**^{256/2} d[istri]ctus Warss[oviensis]
Anno 1513, Anna^{145/2} ducisa duos mansos advocatae in villa <nova> ducali dicta Brzoza circa Cozieiezioro prope Camieniecz locandos, cum omni iure ac omnibus pascuis, sylvis, pratis, agris etc. et cum tertio denario cuiuslibet rei iudicatae et de tabernis in eadem villa laboriosis Stanislao^{256/3} et Stephano^{256/4} de Morziczino^{92/1} una cum pascuis communibus et lignorum insectione alias w r a m b pro viginti quinque sexagenis grossorum vendidit perpetue.

^{255/1} *Zawady, w., pow. kam, par. Kamieniec lub Jadowo, znana jeszcze 1524 (zob. nr 350) jako książ., potem zaginiona.*

^{255/2} *Stanisław Niczkowicz z Dąbrowy, prac., wójt we w. Zawady.*

^{255/3} *Dąbrowa, w., niezident., w pow. kam.?*

^{256/1} *Brzoza, w., pow. kam., par. Kamieniec, ob. Brzoza (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 28, jako Brzóza).*

^{256/2} *Kozie Jezioro, niezident. jezioro w pow. kam., położone w pobliżu w. Brzoza.*

^{256/3} *Stanisław z Morzyczyna, prac.*

^{256/4} *Szczepan z Morzyczyna, prac.*

[257] MK 8, 24

b.m., 1514

Donatio usus piscinae plebano in Liathowicz^{165/2}

Anno 1514, Anna^{145/2} ducisa honorato Stanislao Piotrowski^{257/1} plebani [s] in Liathowicz successoribusque suis plenam facultatem, libertatem capiendi pisces in piscina magna nova in Liathowicz.

[258] MK 8, 24

[Osiecko, 11 marca^{258/a}] 1515

Kop. MK 60, 272

Reg. MS 4/1 nr 6537

Donatio mansi Dembe^{90/2} **Pasz**^{258/1}

Anno 1515, Anna^{145/2} ducisa provido Martino Pasz advocati [s] ducali in Dembe mansum unum^{258/b-} ibidem^{-258/c} penes mansum advocatiae suae iacentem cum omni iure etc. dedit, donavit perpetue ac advocatiae suae adscript.

[259] MK 8, k. 24

[b.m., 1515?]

Molendinum ducale Nieczk^{259/1}

Anno eodem, Anna^{145/2} ducisa molendinum novum de cruda radice constitendum in fluvio Liw^{50/4} circa Kamieniecz^{50/3}, cum omni iure etc. nobili Nicolao

^{257/1} Stanisław Piotrowski, pleb. w Latowiczu (1514–a. 1518, kiedy jako pleb. występuje Łukasz z Płocka; zob. przyp. 268/1); być może tożsamy ze Stanisławem Piotrowskim z Polikowa-Piotrowic w z. liw., pleb. w Korymicy (1503), star. liw. (1509) i pisarzem ziem. liw. (1503–1515) (SHGLiw. 72, 109, 161).

^{258/a} MK 60 (w potwierdzeniu Zygmunta I wydanym Stanisławowi i Janowi Pasiom w 1539): Anno Domini millesimo quingentesimo quartodecimo in Ossieczko dominica Oculi.

^{258/b-c} MK 60: in prefatis bonis Dambie, in quo ad presens resident kmethones Leonardus Sthisko[?] et Nicolaus Barla[?].

^{258/1} Marcin Paś z Dębego w pow. garw., o. Stanisława i Jana Pasiów?, wójt w Dębem, zm. a. 1539 (MS 4/1 nr 6537). Być może tożsamy z Marcinem Pasiem z Dębego, mieszcz. warsz. (RadSW nr 1431, 1564 – 1521–1523).

^{259/1} Mikołaj Nieczk (Niczek?) Tański, prawd. z Tańska w pow. przas., szl., wójt w Wyszkwowie (1515). Wspomn. w 1507, w aktach procesu z Elżbietą Kicką o odszkodowanie za zranienie jego żony przez syna Kickiej, Mikołaja (PułTest. 1, 2–2v; SHGPłoc. 199).

Nieczk Tanski advocato de Wiskowo^{259/2} pro septem sexagenis grossorum vendidit perpetue.

[260] MK 8, 24–24v

[Garwolin, 6 lipca 1515^{260/a}]

Kop. MK 60, 167v–169

Reg. MS 4/1 nr 6538

Altare in ecclesia Redwanko[wo]^{260/1}

Anno eodem, magnificus Sądek^{260/2} de Sobiekursko^{260/3} castellanus Warssovien-
sis^{260/b} ius patronatus suum super altare seu capellaniam in ecclesia Redwan-
kowo nihil sibi iuris reservan[do] etc., illustrissime [s] duci et successoribus
eius dedit, donavit transfundendo illud in dominam ducem et successores eius,
quam capellaniam dux volens melius providere altariſtae inter existenti Nico-
lao^{260/4} et eius successoribus aream liberam, in qua residet penes Gnath^{260/5}, et
aliam aream desertam eidem contiguam, similiter liberam, penes Zgaga^{260/6},
cum suis ortis inter metas Gnath et Zgaga in eadem villa. Insuper sedecim
choros siliginis paratae de praedio ducali Dzieczwinowo^{260/7} pro quolibet festo
sancti Martini et unum iuger pratorum in hereditate [s] Dzieczwinowo, cum
pleno iure etc. dat, donat, resignat perpetue.

^{259/2} Wyszaków, w. par., pow. kam. od 1502 miasto, ośrodek dóbr biskupstwa płoc. oraz dekanatu.

^{260/a} MK 60 (w potwierdzeniu Zygmunta I wydanym Jakubowi z Mszczonowa, altaryście w Radwankowie, w 1539): Anno Domini millesimo quingentesimo quintodecimo, feria sexta infra octavas Visitacione Virginis Marie, in Garwolin.

^{260/b} MK 60: et uxor sua Anna.

^{260/1} Radwankowo, w. par., pow. czer., ob. w Radwanków Królewski i Radwanków Szlachecki (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 170; NowDzieje 2, 544).

^{260/2} Sądek (Sędziwój) Sobiekurski z Sobiekurska, h. Pobóg, mąż Anny, ochmistrzyni dworu ks. Anny Konradówny; stolnik warsz. (a. 1476) i czer. (1476–1477), chor. (1479–1512) i wojski czer. (1494), cześnik (1513–1514) i kaszt. warsz. (od 1515 do śmierci); zm. ok. 1521 (K. Pacuski, Sobiekurski Sądek, PSB 39, 466–467; PiberSpis).

^{260/3} Sobiekursko, w., pow. czer., par. Radwankowo, ob. Sobiekursk (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 188).

^{260/4} Mikołaj, altarysta w Radwankowie.

^{260/5} Gnat, kmięć z Radwankowa.

^{260/6} Zgaga, kmięć z Radwankowa.

^{260/7} Dzieczwinowo, w., pow. czer., par. Radwankowo, ob. Dziecinów (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 53).

[261] MK 8, 24v

b.m., 1515

Hospitale in Zakroczim^{45/1}

Anno 1515, Anna^{145/2} dux aream, quam emit apud Simonem^{261/1} in Zakroczim pro hospitali et conservatione pauperum ab omnibus angariis, proventibus, censibus etc. etc. liberavit, absolvit perpetue. Insuper aliam aream ducalem liberam, in qua ad praesens residet Raczeski^{261/2}, ex admissione ducali adiunxit eidem hospitali in perpetuum.

[262] MK 8, 24v

[b.m., 1515?]

Hospitale in Seroczezc^{68/1}

Anno eodem, Anna^{145/2} dux domum, quam honorabilis Joannes Czech^{262/1} emit presbiter apud Stanislaum Wiwłoka^{262/2} de Seroczezc pro hospitali et conservatione pauperum ab omnibus oneribus, solutionibus etc. etc. liberavit perpetue.

[263] MK 8, 24v^{263/1}

[b.m., 1515?]

Libertatio ortorum Nyeksinskie^{263/2} **in Warszowa**

Anno eodem, Anna^{145/2} ducisa venerabili Mathiae Nexinski^{87/5} duos ortos, quos emit et habet in Nova Civitate Warssoviensi^{41/1} prope ecclesiam Mariae virginis^{263/3}, dictos Bachczinsky^{263/4} et Daidowski^{263/5}, pro habitationibus altaristarum ab omnibus censibus etc. liberavit.

^{261/1} *Szymon, właśc. działki w Zakroczymiu.*

^{261/2} *Raczeski, mieszkaniec działki ksiądz. w Zakroczymiu.*

^{262/1} *Jan Czech, duchowny.*

^{262/2} *Stanisław Wywłoka z Seroćca.*

^{263/1} *SHGPloc. na s. 164 podaje błędnie: MK 1, 24 v.*

^{263/2} *Ogrody Nieksińskie, własność Macieja Nieksińskiego z Nieksina, kan. warsz. i pisarza ziem. zakr. (zob. przyp. 87/5).*

^{263/3} *Kośc. par. Nowej Warszawy, pw. NMP, ufundowany przez ks. Janusza I w 1409, erygowany przez bpa pozn. Wojciecha Jastrzębca w 1411 (KnapWar. 132–148; NowDzieje 2, 520; A. Berdecka, Rozwój Nowej Warszawy w XV i XVI wieku, w: Szkice nowomiejskie, red. O. Puciata i in.,*

Commutatio Proschewo^{264/1} pro advocatia Lywensi

Anno eodem, magnificus et nobiles Andreas Zalywski^{264/2} castellanus Livensis et Joannes Thrzmiaga^{264/3} de Prosewo commutationem perpetuam^{264/a} inter se factam recognoverunt in hunc modum, quia praefatus Joannes totam suam haereditatem in Prosewo et Wolia Prosewska^{264/4} etc. Andreae castellano pro quinque mansis advocatiae in Lyw dedit et permutavit.

Or. MK 41, 135v–136

Libertatio orti advocati Wissegrod^{265/b 265/1}

Anno 1526, Anna^{224/1} princeps et heres [s] unica nobilis Matiae Olssamowski^{265/2} advocato Wisegradensi domum et ortum ipsius circa Wissegrod dictum Wielki

Warszawa 1961, s. 51; J. Wysocki, *Organizacja kościelna Warszawy w XIV i XV w.*, w: *Warszawa średniowieczna*, z. 2, Warszawa 1974 (*Studia Warszawskie*, t. 21, z błędnym wydrukiem: 19), s. 239–250; Warszawa 1980, 42; *MroczkoSztuka* 32–33; *KZSPWarsz.* 2, 1–9; *AHPMaz.*, plan Warszawy).

^{263/4} *Ogród Bachczyński w Nowej Warszawie.*

^{263/5} *Ogród Dawidowski w Nowej Warszawie.*

^{264/a} *Dokończenie: k. 30, pod nagłówkiem: Commutatio pro 5 mansis adv. Livensis.*

^{264/1} *Proszewo, w., z. liw., par. Niwiski, ob. Proszew (SHGLiw. 172–173; Bijak 164).*

^{264/2} *Andrzej Zaliwski z Zaliwia, Dąbrówki, Wołyńców, Żelkowa, Proszewa i Woli Proszewskiej w z. liw., h. Junosza, s. Mikołaja, brat Dzierzława kuchmistrza książ., Michała kaszt. liw., Piotra wojskiego liw., Stanisława wojskiego liw. i Feliksa podkom. liw., o. Piotra; dworzanin ks. Anny Radziwiłłówny, podskarbi książ. (1511–1520), star. liw. (1511–1516), podkom. ciech. (1513–1515), star. bl. (1513–1514), star. warsz. (1515–1518), kaszt. liw. (1515–1517), kaszt. wiski (1517–1521), star. nur. (1518), star. koln. (1519), poseł książ. do Prus (1520); zm. 14 VII 1521, pochowany w koleg. warsz. (SHGLiw. 117, 240; SHGWarsz. 13; PiberAnd. 619–621; PiberUdz. 137–139).*

^{264/3} *Jan Trzmiaga Proszewski z Proszewa i Woli Proszewskiej, s. Piotra, z pierwszej żony N.N. o. Prokopa, następnie mąż Heleny, c. Jana Sieleńskiego; wójt w Liwie Starym (1515). Proszewo i Wola Proszewska sprzedane w 1515 Andrzejowi Zaliwskiemu za 5 wł. wójtostwa w Liwie oraz 100 kóp gr, w 1523 zostały odkupione przez Jana Trzmiagę od ks. Stanisława i Janusza III (SHGLiw. 174, 229).*

^{264/4} *Wola Proszewska, w., z. liw., par. Niwiski, ob. Wólka Proszewska (SHGLiw. 228–229; Bijak 232).*

^{265/a} *MK 41: Anno, die, loco, presentibus, quibus supra, feria sexta ipso die s. Floriani. Wcześniejsza zapiska, k. 128v: Warschouie.*

Ogrod^{265/3} circa viam Rąbowska^{265/4} 265/c ab omnibus et singulis ducalibus tributis, contributionibus libertavit perpetuę [s].

[266] MK 8, 25

[Warszawa, 6 maja 1526^{266/a}]

Or: MK 41, 138–139

Wzm. MK 40, 378–379

Wyd. *SalinaPol.*, *Aneks nr 38*

^{266/b}-**Agri donatio viccariorum Warssoviensium**^{266/c}

Anno eodem, Anna^{224/1} princeps certam portionem agri de praedio ducali circa viam^{98/3}, quae ducit ad ecclesiam Sanctae Crucis^{218/2} penes ortos mansionariorum^{266/1} viccariis^{266/2} ecclesiae collegiatae Warssoviensis dedit perpetuę [s].

^{265/b} MK 41: Vischegrad.

^{265/c} MK 41: et Wiąszowska.

^{265/1} Wyszogród, m., lok. w 1398, ośrodek kasztelanii, ziemi i powiatu sądowego oraz dekanatu (SHGWysz.; PazyraGeneza 192; Dunin-Źasowicz 47–48; Zier. 386; B. Nowicka, Wyszogród. Zarys dziejów, Wyszogród 1971).

^{265/2} Maciej Olszamowski (z Olszamów w pow. grój.?, h. Jasińczyk?; zob. Ur. 12, 316), szl., wójt wysz., mąż Doroty, c. Macieja z Węgrzynowa star. wysz. (MK 41, 35v).

^{265/3} Wielki Ogród k. Wyszogrodu (SHGWysz. 64).

^{265/4} Droga rębowska – w kierunku Rębowa, na północ od Wyszogrodu.

^{266/a} MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto, dominica Rogacionum, Warschouie.

^{266/b-c} MK 41: Donacio agri de praedio ducali pro orto viccariorum Warsch[ouiensium].

^{266/1} Kolegium mansjonarzy przy kaplicy Trójcy Świętej, Wniebowzięcia NMP i św. Anny w koleg. św. Jana Chrzciciela w Warszawie, ufundowane przez ks. Annę Bolkową przed 1441. W 1458 kolegium uzyskało zarząd nad szpitalem Świętego Ducha przy kośc. św. Marcina (AECVars. s. 20, nr 64). Na temat siedziby kolegium zob. przyp. 311/1. Ogród nadany przez ks. Annę Konradównę mansjonarzom (zob. nr 361) znajdował się przy Drodze Czerskiej (zob. przyp. 98/3), między ogrodem aptekarza Pawła Chawłowskiego (zob. przyp. 218/1) a ogrodem darowanym wikariuszom (KarwasińskaSzpital 234; BerdeckaKan. 223; SzaniawskaZmiany 290; ZagrodzkiArch. 24; SalinaPol. 104).

^{266/2} Kolegium wikariuszy przy koleg. św. Jana Chrzciciela w Warszawie, ufundowane przez Janusza Starszego 9 III 1416, erygowane przez bpa pozn. Andrzeja Łaskarza 12 XI 1422. Dom wikariuszy został zbudowany na placu graniczącym z posesją dziekana kap. warsz. (przy obecnej ul. Dziekania), wydzielonym w 1416 z terenu zamkowego, natomiast ogród nadany przez ks. Annę Konradównę znajdował się przy Drodze Czerskiej (zob. przyp. 98/3), obok ogrodu mansjonarzy (BerdeckaKan. 218, 227; SzaniawskaZmiany s. 290–291; WredeMansjonaria, plan I: Zabudowa kościelna i otoczenie Zamku Królewskiego, XVI–XVIII w., s. 6; SalinaPol. 104; A. Salina, „Zapomniany” kopiarz kolegium wikariuszy przy kościele pw. św. Jana Chrzciciela w Warszawie, w: Ecclesia, regnum, fontes. Studia z dziejów średniowiecza, Warszawa 2014, s. 370–379; W. Pela, Nowe

[267] MK 8, 25

[Warszawa, 6 maja 1526^{267/a}]

Or: MK 41, 139

Libertatio domus et orti^{267/b} in Rozan^{185/2}

Anno eodem, Anna^{224/1} princeps honorabili Lucae Podoski^{267/1} plebani [s] Rozanensi domum ipsius circa ecclesiam praedictam iacentem simul et ortum eiusdem plebani ad dictum domum spectantem ab omnibus oneribus libertavit perpetuę [s].

[268] MK 8, 25

[Warszawa, 6 maja 1526^{267/a}]

Or: MK 41, 139–140

^{268/a} **Arearum cum ortis donatio in Liatowicz^{165/2-268/b}**

Anno eodem, Anna^{224/1} princeps areas cum ortis et spacia ex opposito ecclesiae et cimeterii in novo circulo oppidi Liathowicz Lucae plebano^{268/1} et eius successoribus plebanis cum ea domo, quae ratione scholae nunc existit dedit donavit et libertavit perpetuę [s].

rezultaty badań archeologicznych i architektonicznych Starego Miasta w Warszawie. Dzieje zabudowy południowej strony uliczki Dziekania, „Almanach Warszawy” 8, 2014, s. 48, 50, 68).

^{267/a} MK 41: brak informacji o dacie zapiski. Poprzednia zapiska: zob. przyp. 266/a.

^{267/b} MK41: plebani.

^{267/1} Łukasz Podoski z Podosia, h. Junosza, s. Jana Czecha Podoskiego, student (1499) i bak. sztuk wyzw. (1501) Uniw. Krak. (MUK 1 nr 99h/255); pleb. w Zgierzu [obecnie Zegrze] w z. zakr. (1507–1532; Ep. 4, 253v), w Różanie (1519–1530), gdzie zastąpił swego stryja Pawła Podoskiego (Ep. 10, 448–449), a także w Podosiu w z. ciech. (1512–1530; AECPol. 382–383); kan. ploc. (1537), kanclerz kruszwicki (1538–1548); zm. a. 17 VII 1549 (MS 5/1 nr 475) (K. Pacuski, *Ploniawy i Podosie w XIV–XVI wieku*, w: *Ecclesia Ploniaviensis. Dzieje parafii i kościołów w Ploniawach i Podosiu*, red. M. Przytocka, Ostrołęka 2009, s. 30–31; T. Żebrowski, *Proboszczowie i komendarze od połowy XV do początku XIX wieku*, w: *Ecclesia Ploniaviensis*, s. 231–232; nt. rodziny Podoskich zob. Ur. 14, 151–156).

^{268/a-b} MK 41: Donacio arearum cum ortis Luce plebano in Lathowicz.

^{268/1} Łukasz z Plocka, od 1516 pleb. w Nowogrodzie (Ep. 10, 175), gdzie w 1517 zastąpił go Jakub Wiktor Modzelewski (zob. przyp. 271/1); następnie pleb. w Latowiczu (1518–1533), gdzie zapewne zastąpił Stanisława Piotrowskiego (zob. przyp. 257/1); od 1525 dożywotnio pleb. w Osiecku, gdzie jego następcą został Jan Plocki (zob. przyp. 191/1); zm. a. 1539 (MK 41, k. 139v, 163v; MK 59, 53; NowDzieje 2, 541).

[269] MK 8, 25

[Warszawa, 8 maja 1526^{269/a}]

Or: MK 41, 140–140v

Libertatio agri pro ^{269/b-}capella^{-269/c}

Anno eodem, Anna^{224/1} princeps mansum seu agrum dictum Bariczkowski^{269/1} penes viam^{127/3} ad magnam Wolia^{129/1} et agrum dictum Jaikowski^{269/2} capellae Sanctae Crucis^{218/2} per Martham^{269/3} Seraphini^{269/4} olim consulis Warssoviensis relictam emptum et comparatum, insuper cum portione agri praedii ducalis a tergo areae eiusdem capellani^{269/5} [s] ac eidem concessae datae ab Anna duce, eundem agrum et ortum ab omnibus oneribus libertavit perpetuę [s].

[270] MK 8, 25

[Warszawa, 12 maja 1526^{270/a}]

Or: MK 41, 141v–142

^{270/b-}**Donatio orti praeposito hospitalis**^{-270/c}

Anno eodem, Anna^{224/1} princeps venerabili Ulrici Fricz^{270/1} praepositi [s] hospitalis Sancti Spiritus^{270/2} extra muros Warssovienses ac ipsius successoribus

^{269/a} MK 41: Anno Domini m., feria tertia ipso [die] sancti Stanislai Passionis, Warschouie.

^{269/b-c} MK 41: capellano Sancte Crucis cum donacione porcionis terre pro orto eius.

^{269/1} Pole Baryczkowskie, nazwa od Baryczków, mieszczan warsz. (zob. przyp. 49/1; Warszawa 1526–1795, 86–88).

^{269/2} Pole Jajkowskie, nazwa zapewne od mieszczan warsz. o nazwisku Jajko (np. Bernard czy Maciej: Świętomarskie 30–31; Mrozowski 190). Por. z Ogrodem Jajkowskim leżącym przy ul. Długiej (RadSW nr 1223).

^{269/3} Marta Serafinowa, mieszcz. warsz., c. Stanisława Koziemiąso, ż. Serafina Mahlera (zob. przyp. 269/4), występuje w źr. od 1509 (AGAD, perg. 1545; RadSW nr 1074–1514; SzacherskaKup. 21, 39).

^{269/4} Serafin Mahler, mieszcz. warsz., s. Piotra malarza i Barbary Beneszówny zw. Piotruszą, pasierb Piotra Baryczki (zob. przyp. 49/1), brat Doroty, mąż Marty (zob. przyp. 269/3); student (1474), bak. (1479) i magister sztuk wyzw. Uniw. Krak. (1484); ławnik (1494–1502), rajca (1503–1512) i burmistrz warsz. (1511), fundator ołtarza w koleg. warsz. (AE IV, 106 – wzmianka z 1508), ofiarodawca gruntu pod budowę kośc. Świętego Krzyża przy Drodze Czerskiej (zob. przyp. 218/2); występuje w źr. od 1459, zm. bezdzietnie w 1513 (RadSW nr 41, 47, 58, 99, 102, 119, 126, 131, 213, 231, 275, 327, 384, 406, 459, 505, 538, 569, 573, 630, 650, 673, 694, 713–714, 729, 742, 745, 760, 791, 841, 877, 890, 910, 930, 960, 1074; MUK 1 nr 74e/078; KProm. nr 79/30B, 84/9M; SoltanWarsz. 50; SzacherskaKup. 16, 21, 38; Mrozowski 155).

^{269/5} Chodzi tu o kapelana Bernarda (MK 41, 140v).

^{270/a} MK 41: Anno, loco, quibus supra, sabbato infra octavas Ascensionis Domini. Wcześniejsza zapiska, k. 140: Warschouie.

praepositis certam portionem agri pro orto de praedio ducali ex opposito capellae Sanctae Crucis^{218/2} in suburbio, penes metam et agros ducales, dedit donavit perpetuę [s].

[271] MK 8, 25v

[Warszawa, 12 maja^{271/a}] 1526

Or. MK 41, 142–142v

Wzm. MK 43, 394–396

Reg. MS 4/2 nr 15552

^{271/b-}**Orti Modzeliewski**^{271/1} **donatio**^{-271/c}

Anno 1526, Anna^{224/1} princeps et heres [s] Masoviae honorabili Jacobo Modzeliewsky plebano in Nowogrod^{15/3} aream seu portionem agri praedii ducalis in suburbio Warssoviensi inter ortos viccariorum^{266/2} et carpentarii Zapala^{271/2},

^{270/b-c} MK 41: Donacio orti preposito hospitalis S[ancti] Spiritus Warscho[uiensis].

^{270/1} Ulryk Frycz Landecker, s. mieszcz. warsz. Jerzego Frycza Landeckera z jego pierwszego małżeństwa, brat Barbary Landeckerin Fockerin, Małgorzaty, ż. Karola Holczschnera, i Anny, a także brat przyrodni Jerzego Frycza, Stanisława Frycza, Jadwigi, ż. Andrzeja Blasko, i Katarzyny, ż. Mikołaja Erlera; student (1500) i bak. sztuk wyzw. (1502) Uniw. Krak. (MUK 1 nr 1500e/299), prep. szpitala Świętego Ducha poza murami Warszawy (1513–1527), występuje w źr. w 1496–1528 (RadSW nr 333, 600, 1048, 1062, 1169, 1409, 1469, 1471, 1628, 1629, 1787; MS 4/2 nr 15456; SołtanWarsz. 51).

^{270/2} Szpital Świętego Ducha, przy kośc. Świętego Ducha za murami Starej Warszawy, wspomn. po raz pierwszy w 1388; w XIX w. został włączony do przytułku przy kośc. NMP (zob. przyp. 263/3) na Nowym Mieście, funkcjonując w tej formie nieprzerwanie do Powstania Warszawskiego (Wierzb. nr 6; KnapWar. 1–16; KarwasiańskaSzpital 222, 229–230; Z. Podgórska-Klawe, Szpitale warszawskie 1388–1945, Warszawa 1975, s. 10–14, 19–21; KZSPWarsz. 2, 15–24; PiberKośc. 125–127; AHPMaz., plan Warszawy).

^{271/a} MK 41: brak informacji o dacie zapiski. Poprzednia zapiska: zob. przyp. 270/a.

^{271/b-c} MK 41: Donacio orti Modzelewski.

^{271/1} Jakub Wiktor Modzelewski z Modzeli (Modzeli-Pisarków i Modzeli-Wiktorów) oraz z Czarnot w pow. ciech., Rębkowa i Kikołów w pow. nowom., s. Jana Wiktora Modzelewskiego zw. Bartłomiejowiczem (MK 32, 110; PultTest. 1, 152v), brat Andrzeja, Stanisława (zob. przyp. 315/2) i Bartłomieja (MK 41, 111v), 1509–1514 pisarz konsystorza pult. (Ep. 6, 57; PultTest. 1, 427v), 1514 pisarz ks. Anny Radziwiłłówny (AOFPult. 114, 259v), [a. 1515] pisarz liw. (WolffStudia 300), 1517–1538 pleb. w Nowogrodzie (PultTest. 1, 491v; MS 4/3 nr 19011), 1518 wykonawca testamentu Jana Wiktora Modzelewskiego (PultTest. 1, 491v), 1520–1526 sekretarz ks. Janusza III (PiberSpis; SHGLiw. 109–110), 1528 altarysta Świętej Trójcy w koleg. warsz. (MS 4/2 nr 15552), 1538 kan. warsz. (MS 4/3 nr 19011). W 1516 brat Jakuba Bartłomieja Modzelewski sprawował po nim funkcję pisarza konsystorza pult. (PultTest. 1, 462v).

altari ex fundatione domus Modzeliewskich^{271/3} facto et eius altaristae altar[is?] dedit perpetuę [s].

[272] MK 8, 25v

[Warszawa, 15 maja 1526^{272/a}]

Or: MK 41, 143v

Libertatio areae in Rozan^{185/2}

Anno eodem, eadem princeps^{224/1} aream et domum nobilis Alexy Rzwiński^{272/1} inter domos Zoltan^{272/2} et Capustha^{272/3} in Rozan sitam ortumque ad eandem aream pertinentem ab omnibus oneribus ducalibus et civilibus etc. libertavit.

[273] MK 8, 25v

[Warszawa, 15 maja 1526^{272/a}]

Or: MK 41, 144v–145

^{273/a-}**Orti donatio monasterio sancti Martini**^{217/1 -273/b}

Anno eodem, eadem princeps^{224/1} certam portiunculam agri pro horto de prae-dio suo ducali extra muros Warssovienses iacente, inter ortum capellani Sanctae Crucis^{218/2} et ortum capellani eiusdem iacentem, monasterio sancti Martini intra muros Warssovienses sito dedit perpetuę [s].

^{271/2} *Jakub Zapala Kąkol z Długiej [Szlacheckiej], mieszcz. warsz., cieśla, w 1510 przyjął prawo miejskie Starej Warszawy (Przyjęcia SW nr 35), właśc. ogrodu na Przedmieściu Czerskim, występuje w źr. do 1527 (RadSW nr 1185, 1303, 1816).*

^{271/3} *Modzelewscy, rodzina szlach. z Modzeli w pow. ciech. (zob. przyp. 271/1, 315/2); fundatorzy altarii Świętej Trójcy w koleg. warsz. (MK 32, 7v; PułtTest. 1, 491v; RejArchid. 111).*

^{272/a} *MK 41: brak informacji o dacie zapiski. Poprzednia zapiska, k. 142v: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto, feria tertia, ipso die Sancte Zophie, Warschouie.*

^{272/1} *Aleksy Rzwiński, szl., właśc. działki, domu i ogrodu w Różanie.*

^{272/2} *Zoltan, właśc. domu w Różanie.*

^{272/3} *Kapusta, właśc. domu w Różanie.*

^{273/a-b} *MK 41: Donacio orti monasterio sancti Martini War[schouiensi].*

[274] MK 8, 25v

[Warszawa, 21 maja 1526^{274/a}]

Or: 1. MK 339, 169 (wpis brudnopisowy); 2. MK 41, 145–146

^{274/b}-**Duorum mansorum venditio Starogrod**^{171/2 -274/c} districtus
Czirnen[*sis*]

Anno eodem, eadem princeps^{224/1} duos mansos merice [*s*] et silvae in haereditate Starogrod cum pratis^{274/d} iuxta molendinum ducale Starogrocзки^{274/1} in fluvio Piasecznicza^{211/3} constructum^{274/e} nobilibus Joanni^{274/2}, Stanislawo^{274/3} et Stephano^{274/4} ^{274/f}Sdziskowiczom^{274/g} de Swider^{274/5} pro triginta sexagenis grossorum vendidit.

[275] MK 8, 25v

[Warszawa, 21 maja 1526^{274/a}]

Or: MK 41, 146

^{275/a}-**Areae et curiae marsalci libertatio in Rozan**^{185/2 -275/b}

Anno, quo supra, eadem princeps^{224/1} are[*a*]m sive curiam generosi Jacobi^{188/8} de Rzwieni^{50/5} marsalci ducis Mazoviae inter areas et domos barbitonsoris^{275/c} et Stradza^{275/d} ^{275/1} in Rozan oppido sitam, una cum orto ad eandem curiam spectante ab omnibus ducalibus et civilibus oneribus libertavit perpetue.

^{274/a} MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto, feria secunda Pentecosthes, Warschouie.

^{274/b-c} MK 41: Vendicio [*s*] duorum mansorum Starogrod.

^{274/d} MK 41: et agris noviter extirpatis post providum olim Joannem Szomla mineratorem ducalem.

^{274/e} MK 41: famate Dorothee relicte olim Joannis Szomla, mineratoris et molendinatoris de molendino ducali Starogrod et ipsius nepotibus videlicet.

^{274/f-g} MK 41: Anne, Dorothee et Hedvigi pueris olim nobilis Alberti Sdzyskowycz, heredibus.

^{274/1} Starogrodzki, młyn książ. na rz. Piasecznicy k. Starogrodu w pow. garw.

^{274/2} Jan, szl., s. Wojciecha Zdziżkowica ze Świdra, brat Stanisława, Szczepana, Anny, Doroty i Jadwigi.

^{274/3} Stanisław, szl., s. Wojciecha Zdziżkowica ze Świdra (zob. przyp. 274/2).

^{274/4} Szczepan, szl., s. Wojciecha Zdziżkowica ze Świdra (zob. przyp. 274/2).

^{274/5} Świder, w., z. czer., niezident.: 1. w., pow. garw., par. Zwola; 2. Świder I, Świder II, w., pow. czer., par. Karczewie, ob. cz. m. Otwocka (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 150, 203).

^{275/a-b} MK 41: Libertatio aree et curie marsalci in oppido Rozan.

^{275/c-d} MK 41: ex una et Joannis dicti Stradza oppidanorum.

^{275/1} Jan Stradza, mieszcz. Różana.

[276] MK 8, 25v

[Warszawa, 22 maja 1526^{276/a}]

Or: MK 41, 146–147

Donatio duarum sexagenarum census ^{276/b} **in Przassnis**^{213/10}

Anno eodem, eadem princeps^{224/1} presbitero et ecclesiae parochialis [s] Przassniszensis duas sexagenas ex macellis seu fraternitate sutorum oppidi Przassnisz, quas pro certis anniversariis illustrissimorum ducum praedecessorum suorum singulis annis pro festo sancti Martini solvebantur. Eisdem sexagenas domina dux Anna per seniores seu praefectos dictae fraternitatis exigendas et rectori ac praesbyteri^{276/1} [s] ecclesiae praedictae Przassnisensis solvendas et realiter ac effectualiter singulis annis pro festo sancti Martini tradendas esse inscripsit, dedit et donavit perpetuę [s].

[277] MK 8, 26, lewa kolumna

[fra]tres: Conradus^{130/2} ~~dux~~ Cirnensis dominus

Boleslaus^{1/2} Varssoviensis, Zacroczimensis, sterilis

Kazimirus episcopus Plocensis^{277/1}

Janussius^{225/3} Plocensis, Cziechonoviensis, Rozanensis, sterilis

^{276/a} MK 41: Anno, loco et presentibus quibus supra, feria tertia Pentecosthes. *Wcześniejsza zapiska, k. 145: Warschouie.*

^{276/b} MK 41: de maccello [s] sutorum ecclesie.

^{276/1} *Chodzi o Stanisława Bonieckiego z Bończy Nagórnej w pow. wareckim, h. Bończa, s. Jakuba Węgrzyna (MK 32, 213) i Katarzyny Boskiej; pisarza ksiąg. 1517–1523 (MK 32, 4v), kan. koleg. św. Jerzego w Gnieźnie 1519–1526 (Ep. 10, 470–471; MK 41, 143v), pleb. w Przasnyszu 1519–1533 (Ep. 10, 470–471; MS 4/3 nr 23321). Boniecki był spokrewniony z poprzednim pleb. w Przasnyszu, zm. Michałem z Bończy, kan. ploc. (MK 41, 98v). W 1520–1521 pisarz ziem. czer. (MK 41, 143v; MK 339, 8v), 1524–1526 pleb. w Stromcu w pow. wareckim (MK 32, 213; MK 41, 143v), 1524–1533 kan. warsz. (MK 41, 98; MS 4/3 nr 23321), 1533–1555 oficiel warsz. (MS 4/3 nr 23321), 1538–1555 scholastyk warsz. W 1538 zamienił z Marcinem Oborskim beneficjum pleb. w Lekowie w pow. niedz. na beneficjum pleb. w Radzikowie w pow. zakr. (MS 4/1 nr 19435; L. Królik, *Kapituła kolegiacka w Warszawie do końca XVIII wieku*, Warszawa 1990, s. 47, 185; Bon. 2, 8; PiberSpis).*

^{277/1} *Kazimierz III, ks. czer.-warsz. (do 1471 w niedziale z braćmi), od 1471 ks. wysz. (do 1474), ploc., płoń. zawkrz. i wis. (do 1475), ur. 1448/1449, s. Bolesława IV ks. czer.-warsz. (zob. przyp. 19/2) i Barbary ks. kij. (zob. przyp. 153/2), od 1475 bp ploc.; zm. 1480 (B. Sobol, *Kazimierz III, PSB 12, 284–286; Rodowód 174–178; GrabowskiDyn. 487–488; WolffStudia, Tablica podziałów Mazowsza w latach 1370–1526).**

Conradus Stanislaus^{144/2}
Janussius^{144/3}
Zophia Naderspani^{277/2}
Anna Odrowazova^{224/1}

#

Anna Radzivilowna^{145/2} uxor Conradi

Joannes Senior ^{6/2}	Boleslaus ^{19/2}	1 Conradus	Stanislaus
Witoltowe ^{277/3}	Barbara ^{153/2} lezy	3 Boleslaus	Janussius
siestry ^{277/4} miał	w Nowem Mieszczie ^{153/1}	2 Kazimirus episcopus	Zophia
y Jagielowe ^{277/5}	uxor Boleslai	4 Joannes	Anna

[278] MK 8, 26, prawa kolumna

[Ciechanów, 25 lutego 1493^{278/a}]

Or. MK 6, 293v–294

Kop. MK 25, 116

Reg. MK 4/3 supl. nr 1156

^{278/b} Divisio Barthniki^{278/1} et Narzim^{278/2}.

^{277/2} Zofia, księżniczka maz., ur. 1497/1498, c. Konrada III, ks. czer-warsz. (zob. przyp. 130/2) i Anny Radziwiłłówny (zob. przyp. 145/2), ż. Stefana Batorego palatyna węgierskiego (Naderspana), następnie Ludwika Pekryego szl. chorwackiego, matka Stanisława oraz Anny, zm. a. IV 1542 (J. Dąbrowski, *Małżeństwo Zofii Mazowieckiej ze Stefanem Batorym palatynem Węgier*, „Przegląd Historyczny” 17, 1913, s. 256–278; W. Urban, *Pekry Zofia*, PSB 25, 545–546; *Rodowód 194–197*; S.A. Sroka, *Piastówny na Węgrzech w dobie Jagiellonów (1490–1526)*, w: *Ecclesia, cultura, potestas. Studia z dziejów kultury i społeczeństwa. Księga ofiarowana siostrze profesor Urszuli Borkowskiej*, red. P. Kras, Kraków 2006, s. 567–568; *GrabowskiDyn.* 501–502; *PiberReg.* 337–338; M. Piber-Zbieranowska, *Księżniczka mazowiecka Zofia Konradówna (1497 – ok. 1542) i jej węgierskie małżeństwa*, artykuł w opracowaniu).

^{277/3} Witold, wk. ks. lit., s. ks. Kiejstuta i Biruty, ur. ok. 1348, zm. 1430 (TęgowskiGied. 207–211).

^{277/4} Anna Danuta, księżna maz., ur. ok. 1358, c. ks. lit. Kiejstuta i Biruty, ż. Janusza I (zob. przyp. 6/2), matka N.N. córki (Olgi?), Janusza, Bolesława i Konrada, zm. prawd. 26 XI 1424 (T. Piotrowski, *Anna Danuta*, PSB 1, 123 – z błędną datą śmierci; *Rodowód 80–84, 97–104*; TęgowskiGied. 217–219; *GrabowskiDyn.* 446–450).

^{277/5} Władysław Jagiello, wk. ks. lit., król Polski, ur. ok. 1362, zm. 1434 (TęgowskiGied. 124–131).

^{278/a} MK 6: Anno Domini etc. lxxxx^o tercio in Czecho[no]w, feria secunda post sancti Petri ad Cathedram.

^{278/b} MK 6: Divisio Barthniki.

^{278/1} Bartniki, w., pow. przas., par. Przasnysz (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 107).

[279] MK 8, 26, prawa kolumna

[Warszawa, 2 września^{279/a}] 1473

Or: MK 9, 32v

Kop. Warsz. 5, 551–553

^{279/b} 1473 Nicolaus Targowski^{279/1} de Lochowo^{50/2} vendidit portionem totam in villa Targowe^{279/2} nobili Alberto^{103/1} de Laskowo^{103/2} pro ^{279/c-}200 sexagenis^{-279/d}
^{279/e-}cum nostra silva Zabele^{279/3} -279/f.

[280] MK 8, 26, prawa kolumna

[Warszawa, 23 lutego^{280/a}] 1477

Or: MK 9, 84v–85

^{280/b} 1477 Albertus^{103/1} capitaneus Nurensis

Petrus agazo curie^{121/2}

Laskowsczi

^{278/2} Narzym (niem. Wildenau), w. położona w Państwie Zakonnym, 8 km na południowy wschód od Działdowa (Wykaz; E. Kowalczyk, *Dzieje granicy mazowiecko-krzyżackiej (Między Drwęcą a Pisą)*, Warszawa 2003, s. 130).

^{279/a} MK 9: Anno Domini Mi° cccc° lxxiii° feria quinta in crastino sancti Egidii in Warschowya.

^{279/b} MK 9, nagłówek: Targowe. WMK 9 na tej samej karcie znajduje się zapiska, której nagłówek w MK 8 umieszczono jako dopisek na k. 2v (nr 30). Tak dopisek jak i k. 26 zostały zapisane przez tego samego pisarza.

^{279/c-d} MK 9: ducentis cum dimidia altera sexagenis grossorum in mediis grossis.

^{279/e-f} MK 9: pascua, quia sine damnificatione pratorum, in silva Zabyele dota.

^{279/1} Mikołaj Targowski z Lochowa, h. Kuczaba, s. Dzierżawa Targowskiego, łowczego warsz., brat Jakuba, Jana, Pawła, Wawrzyńca, Katarzyny i Amy, mąż Katarzyny, c. Wawrzyńca Trycza z Pieczysk, właśc. Targowego i Lochowa, występuje w źr. w 1447–1481 (SHGWarsz. 287).

^{279/2} Targowe, w., pow. warsz., par. Kamion, położone na północny wschód od Starego Miasta Warszawy w rejonie ul. Targowej i w kierunku dzisiejszego Targówka, w pierwszej połowie XVIII w. włączone do w. Targowe Małe, ob. cz. Targówka, dz. Warszawy (SHGWarsz. 286–287; WolffOsad. 381; GieysztorPraga 18–19).

^{279/3} Zabele, inaczej Choszczewy, las, pow. warsz., przynależny do dóbr Targowe, na wschód od tej wsi, dochodzący do Rudy Targowskiej, na obszarze którego w latach 1533–1563 powstała w. król. Wola Ząbkowa, par. Kamion – dzisiejsze m. Ząbki (SHGWarsz. 327; WolffNazwy 32, 198; WolffPraga 123–124).

^{280/a} MK 9: Anno, loco et testibus, ut supra, dominica Invocavit. Wcześniejsza zapiska, k. 81v: in Warschowya.

^{280/b} MK 9, nagłówek: Iura heredum de Laskowo.

^{280/1} Wit Laskowski z Laskowa h. Korab, brat Wojciecha i Piotra (zob. przyp. 103/1, 121/2), dworzanin książ. (Bon. 13, 357).

Vitus cubicularius^{280/1}

Heredes bonorum Liaskowo^{103/2}, Czarnowo^{280/2}, Chaiethi^{280/3} et Targowe^{279/2}.

[281] MK 8, 26 [prawa kolumna]

[Warszawa, 10 lutego 1480^{281/a}] 1470!

Or: MK 9, 117; zob. nr 87

Kop. Warsz. 5, 571–577

^{281/b} 1470, dux Boleslaus^{1/2} dedit <villam> Rowne^{87/1} <35 mansos> penes Pniewnik^{87/3} et Dzierzanowskie^{87/4} cum utraque ripa fluvii Cernik^{87/2} <antea dictis> Martino^{281/1}, Alberto^{281/2}, Andreae^{281/3} et Mathie^{281/4} [s] de Swierze^{281/5}, <postea per ducem ab illis> acquisitos Mathie^{87/5} [s] de Niexino^{87/6} vendidit perpetue pro 130 sexagenis.

[282] MK 8, 26, prawa kolumna

[Warszawa, 8 lutego 1478] 1477!; zob. nr 131

Or: MK 9, 95v

[Kamieniec, 15 kwietnia] 1480; zob. nr 132

Or: MK 9, 121v

1477 Data [villa] Lipini^{97/2} per Boleslaum^{1/2} Nicolao Drusbicz^{1/3} <de Zawstowo^{1/1}> inter granities Kalen^{131/4}, Kobyłka^{85/5}, Czarna^{131/5}, Crassowo^{132/2} et Reczaye^{64/2} sita^{282/a}.

^{280/2} Czarnowo, w., pow. kam., par. Barcice, ob. Czarnów (AHPMaz.; Wykaz).

^{280/3} Chajęty, w., pow. kam., par. Dąbrówka Stara; AHPMaz.: Chajęty Stare oraz Chajęty-Jaktory, ob. Chajęty (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 33).

^{281/a} MK 9: Anno etc. lxxx^{mo}, feria quinta festi sancte Scolastice virginis. Nagłówek, k. 117: Stacio Warschou[iensis].

^{281/b} MK 9, nagłówek: Rowne resignatio.

^{281/1} Marcin ze Świerczy w pow. nowom., h. Pobóg (MZH nr 626).

^{281/2} Wojciech ze Świerczy w pow. nowom., h. Pobóg (MZH nr 626).

^{281/3} Andrzej ze Świerczy w pow. nowom., h. Pobóg.

^{281/4} Maciej Świerczewski ze Świerczy w pow. nowom., h. Pobóg (MZH nr 626), ur. ok. 1447 (ADP, Acta Depositiones Testium 1499–1518, sygn. Ep. 149, 83v), prawd. tożsamy z o. Hieronima Świerczewskiego (zob. przyp. 312/1) oraz Jana, Dominika, Adama i Marcina, zm. a. 1526 (MK 18, 173).

^{281/5} Świercze, w., pow. nowom., par. Klukowo (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 363).

^{282/a} Dopisek pod spodem po prawej stronie: cassat[um].

<cassatum>

1480 idem Nicolaus Drusbycz duci eandem villam Lipini restituit.

[283] MK 8, 26, prawa kolumna

[Warszawa, 30 sierpnia 1478^{283/a}] 1472!

Or: MK 9, 105v

^{283/b} Idem dux^{1/2} dedit 15 mansos et alios 15 penes Rowne^{87/1} et alios 15 penes Pniewnik^{87/3} et duos mansos lacus alias B l o t h a dictos Domasszowska^{283/1} de prope Rowne in nemore dicto Obrap^{283/2 283/c}.

[284] MK 8, 27

[Warszawa, 5 lipca^{284/a}] 1526

Or: MK 41, 179v–180

^{284/b-}**Viginti et duarum arearum donatio**^{-284/c}

Anno domini 1526, Anna^{224/1} princeps certum spatium terrae de praedio suo ducali inter curiam praedii ducalis et oraculum Sanctae Crucis^{218/2} post

^{283/a} MK 9: Anno, loco, die et testibus, ut supra. Poprzednia zapiska, k. 105 v: Anno, loco et testibus ut supra, feria secunda post sancti Augustini. *Wcześniejsza zapiska, k. 105v*: in Warschouia.

^{283/b} MK 9. *Nagłówek*: Rownye Szyczewskym.

^{283/c} *Wpis delikatnie przekreślony.*

^{283/1} *Domaszowska, mokradło, pow. kam., par. Postoliska (WolffNazwy 41).*

^{283/2} *Puszcza Obrębska, inaczej Puszcza Jadowska, pow. kam. (AHPMaz.).*

^{284/a} MK 41: *brak informacji o dacie zapiski. Wcześniejsza zapiska, k. 178v*: Anno, loco et presentibus, quibus supra, feria quinta post Visitacionis Gloriosime Virginis Marie. *Wcześniejsza zapiska, k. 178*: Vars[chouie].

^{284/b-c} MK 41: Donacio XX et II arearum de predio ducali civibus Warsch[ouiensibus].

^{284/d} MK 41: Koszuth.

^{284/e} MK 41: Sthaphuna.

^{284/f} MK 41: Burbach.

^{284/1} *Jan Koszut z Ujazdowa, cieśla, mieszcz. warsz.; o. Jana Koszutka. W 1513 przyjął prawo miejskie Starej Warszawy (Przyjęcia SW nr 86; RadSW nr 992, 1028, 106, 8; WolffZamek nr 77; Mrozowski 195).*

^{284/2} *Michał, ślusarz, mieszcz. warsz.; prawd. tożsamy z aktywnym w tym samym czasie Michałem, ślusarzem i zegarmistrzem, wspomn. w źr. po raz ostatni w 1533 (Mrozowski 162).*

^{284/3} *Jan z Książenic, cieśla, mieszcz. warsz.*

^{284/4} *Maciej Piechota, cieśla, mieszcz. warsz.*

^{284/5} *Maciej Staplina, cieśla, mieszcz. warsz.*

suburbium civitatis Warss[oviensis]^{4/2} situm, ex utraque parte stratae publicae Czernensis^{98/3} situm, certis civibus locavit et inter eos pro aedificandis domibus distribuit, videlicet Joanni Kozuch^{284/d} carpentario^{284/1}, Michaeli serifabro^{284/2}, Joanni^{284/3} de Xiagennicza^{200/1} carpentario, Matiae Piechota carpentario^{284/4}, Matiae Staplina^{284/e} carpentario^{284/5}, Joanni Richlik^{284/6}, Joanni Ansch^{284/7}, Nicolao Pyasieczki^{284/8}, Paulo Choinaczki^{284/9}, Dolezidziura^{284/10}, Michaeli calietnik^{284/11}, Gregorio carpentario^{284/12}, Matiae architectori^{284/13}, Alberto Kramps^{284/14}, Petro calideatorii [s]^{284/15}, Matiae Zolondek^{284/16}, Andreae Nadarzynski^{284/17}, Georgio Durbach^{284/f 284/18}, Gregliowa^{284/19}, parte in sinistra stratae publicae,

^{284/6} Jan Rychlik, rzeźnik, mieszcz. warsz., o. Stanisława Rychlika, właśc. parceli przy Rynku Przedmiejskim (RadSW nr 1656; Mrozowski 181, podaje, że Rychlik zm. w 1525, a wdowa po nim poślubiła Stanisława Szachetę).

^{284/7} Jan Ansch, mieszcz. warsz. Por. z Janem Anczem oraz Anczem (być może ta sama osoba), o. Abramikowej, którzy pojawiają się w zapisce z 1471 (ŁawNW nr 757, 761).

^{284/8} Mikołaj Piasecki, mieszcz. warsz.

^{284/9} Paweł Chojnacki, mieszcz. warsz.

^{284/10} Jan Doleżydura, mieszcz. warsz., występuje w źr. od 1510 (Świętomarskie 27 – tu Dolczydura). Por. z Janem Doleszydurą oraz Szymonem Doleszydurą, którzy pojawiają się w zapiskach odpowiednio z 1471 i 1478 (ŁawNW nr 754, 864; SSNO 1/3, 498).

^{284/11} Michał, kaletnik, mieszcz. warsz., zapewne tożsamy z występującym w źr. od 1521 do 1563 kaletnikiem Michałem, o. Mikołaja, właśc. nieruchomości przy ul. Piwnej (RadSW nr 1252; Mrozowski 166).

^{284/12} Grzegorz, cieśla, mieszcz. warsz., występuje w źr. od 1513 (RadSW nr 1029, 1429, 1549).

^{284/13} Maciej, architekt, mieszcz. warsz.

^{284/14} Wojciech Kramp, stolarz, mieszcz. warsz., właśc. nieruchomości przy ul. Freta (1531–1552), zm. przed 1563 (RadSW nr 1619; Mrozowski 158).

^{284/15} Piotr, kotlarz, mieszcz. warsz. Być może tożsamy z aktywnym w tym samym czasie Piotrem, zamożnym kotlarzem (koczelnikiem) warsz., opisanym szerzej przez K. Mrozowskiego (Mrozowski 150–151).

^{284/16} Maciej Żołądek, rzeźnik, mieszcz. warsz., mąż Katarzyny, o. Jakuba Żołądka; właśc. parceli położonej między Rynkiem Przedmiejskim a ul. Tylną (ob. Kozią); występuje w źr. w 1517–1558 (RadSW nr 1212, 1598, 1729, 1730; Mrozowski 76, 139, 181–182).

^{284/17} Andrzej Prokopowicz Nadarzyński, mieszcz. warsz., mąż Małgorzaty, o. Bartłomieja, wójt Nadarzyn. W 1522 przyjął prawo miejskie Starej Warszawy (Przyjęcia SW nr 253); posiadał parcelę przy ul. Piekarskiej (Mrozowski 51, 139). W 1546 wspomn. jak zm. (RadSW nr 1601).

^{284/18} Jerzy Burbach (Bornbach) (III), złotnik, mieszcz. warsz., s. Jerzego Burbacha (II) i Jadwigi Burgholcer, brat Baltazara, mąż Jadwigi Crosso, o. Jana, Stanisława i Baltazara oraz Elżbiety, Gertudy, ż. Mateusza Korba i Katarzyny, ż. Gotarda von Red; ławnik (1521), starszy ławnik (1526–1527), rajca (1528–1537) i burmistrz warsz. (1533, 1540–1544), dzierżawca w księż. Mokotów (1526), wójt tamże (1529–1538). W 1537 zwolniony od obowiązku stawienia się na wyprawę wojenną (MK 54, 172; tu jako Gurbach); zm. a. 1544 (MK 54, 364v–365; LM 1565. Indeksy 12; SHGWarsz. 161). Rodzina Burbachów przed 1561 ufundowała ołtarz w koleg. warsz. (RejArchid. 110; KoczołowskaRzem. 80); należała do niej kamienica przy rynku Starej Warszawy,

Stanislao Oczko^{284/20}, Jacobo Zapala^{271/2}, Nicolao Strziska^{284/21} post cimiterium Sanctae Crucis^{284/22} parte in dextra iacentes, ipsis et eorum successoribus praefatas areas cum suis ortis dedit, donavit perpetuę [s] et libertavit eos ab omnibus censibus per triennium.

[285] MK 8, 27

[Warszawa, 12 lipca 1526^{285/a}]

Or. MK 41, 182

Wyd. WolffZamek nr 75

^{285/b-}**Certae areae donatio in suburbio Warsz[oviensi]**^{-285/c}

Anno eodem, eadem princeps^{224/1} aream suam post areas canonicales et retro ortos eorundem cum laterificio suo ducali, quo utebantur fratres minores Bernardini^{16/2}, inter areas canonicales, praepositi et custodis^{285/1} ex una et hortos Pomianowski^{98/1} et hospitalis sancti Martini^{49/3} partibus ab altera iacentem, pro construendis domibus pro ^{285/d}archidiacono et ^{285/e}scholastico ecclesiae collegiatae Warssoviensis^{124/3} in suburbio Warssoviensi aream sitam [donavit].

na rogu ul. Gnojnej (Celnej) (SzkiceS. 16; A. Soltan, Bornbachowie i ich kamienica, „Almanach Muzealny” 4, 2003, s. 167–196).

^{284/19}Anna Gregłowa [Gregerowa], mieszcz. warsz., wd. po Grzegorzcu złotniku, matka Błażeja, występuje w źr. od 1520, zm. a. 1534 (RadSW nr 1346, 1403, 1537, 1738, 1797).

^{284/20}Stanisław Oczko, stelmach, mieszcz. warsz., s. Macieja Oczki, brat Jana i Wawrzyńca Oczków, prawd. o. Baltazara Oczki (Oczkowiec); posiadał warsztat przy ul. Freta, występuje w źr. od 1518 do 1563 (RadSW nr 1236, 1271, 1304, 1369, 1518; Mrozowski s. 139, 143, 150).

^{284/21}Mikołaj Strzyszka, mieszcz. warsz., właśc. ogrodu.

^{284/22}Cmentarz kośc. Świętego Krzyża (zob. przyp. 218/2) przy Drodze Czerskiej (zob. przyp. 98/3).

^{285/a}MK 41: brak informacji dotyczących daty zapiski. Wcześniejsza zapiska, k. 180: Anno, loco et presentibus, quibus supra, feria quarta in vigilia sancte Margarete. Wcześniejsza zapiska, k. 178: Vars[chouie].

^{285/b-c}MK 41: Donatio certe aree pro archidiacono et scholastico in suburbio Wars[chouiensi].

^{285/d}MK 41: Paulo Trampski.

^{285/e}MK 41: Stanisłao Strzelca decretorum doctori et. (zob. przyp. 208/2).

^{285/1}Dwanaście działek przy Drodze Czerskiej (zob. przyp. 98/3), wydzielonych z ogrodów książ., stanowiło część uposażenia członków kapituły koleg. w Warszawie od momentu ufundowania jej przez ks. Janusza I na przełomie XIV i XV w. (SalinaPol. 102–103; SzaniawskaZmiany 288–290; zob. przyp. 124/3).

[286] MK 8, 27

[Warszawa, 17 lipca 1526^{286/a}]

Or: MK 41, 182v–183

^{286/b} **Mansi in Stanislawowo**^{190/2} **donatio altariſtae Warss[oviensi]**^{-286/c}

Anno eodem, eadem princeps^{224/1} altari ſancti Stanislai in capella Balczerowska^{286/1} in ecclesia collegiata Warssoviensi^{124/3} ſito duas areas in foro ſeu circulo novo in oppido Stanislawowo ad fluvium Cziskowska^{286/2} dictum ſe protendentem penes Thomae^{286/3}, Marthae^{286/4} aream ſitas, et manſum unum terrae in bonis eiusem oppidi praedicto altari et ſuis ſucceſſoribus dedit et libertavit perpetuę [s].

[287] MK 8, 27v

[Warszawa, 21 lipca^{287/a}] 1526

Or: MK 41, 183–183v

Donatio certae portionis agri^{287/b}

Anno Domini 1526 Anna^{224/1} princeps honeſto Stanislao^{287/c} Swider^{287/1} de Grodziecz^{232/2} certam partem agri praedii ducalis in Grodziecz oppido ſuo unacum portione ſylvae Jadrzniliasz^{287/2}, quae quidem pars agri continet in ſe 30 o s z y m k o w in latitudine, in longitudine vero ſicut caeteri agri, dedit, donavit et domum ipſius ab omnibus oneribus etc. libertavit.

^{286/a} MK 41: Anno, loco, quibus ſupra, feria tertia ipſo die ſancti Alexii. *Wcześniejsza zapiska, k. 178: Vars[chouie].*

^{286/b-c} MK 41: Donacio mansi in Stanislawowo Baltizaro altariſtae Wars[chouiensi].

^{286/1} *Kaplica pw. ſw. Stanisława (Balcerowska) w koleg. ſw. Jana Chrzyciela w Warszawie, ufundowana przez kupca i rajcę warsz. Baltazara Burgholcera przed 1489, była pierwszą w koleg. kaplicą fundacji mieszczañskiej. Została rozebrana w czasie restauracji koſciola w pierwszej połowie XIX w. (ZagrodzkiArch. 28, MroczkoSztuka 25).*

^{286/2} *Ciskowska, rz., niezident., pow. warsz., w okolicach lasu (następnie wsi) Cisek, dopływ Czarnej lub Rządzy.*

^{286/3} *Tomasz, właśc. działki w Stanisławowie.*

^{286/4} *Marta, właśc. działki w Stanisławowie.*

^{287/a} MK 41: Anno, loco, quibus ſupra, ſabbato in vigilia ſanctae Marie Magdalene. *Wcześniejsza zapiska, k. 178: Vars[chouie].*

^{287/b} MK 41: de predio ducali Grodziecz.

^{287/c} MK 41: Michaelis.

^{287/1} *Stanisław Świder, uczcíwy, mieszcz. z Grójca, 1524 rajca grój. (MK 339, 86).*

^{287/2} *Jędrzny Las, las, pow. grój, na obszarze par. Grójec (WolffNazwy 64).*

[288] MK 8, 27v

[Warszawa, 23 lipca 1526^{288/a}]

Or: MK 41, 185

Libertatio orti in Rozan

Anno eodem, eadem princeps^{224/1} ortum oppidani Rozanensis honesti Martini^{288/b} Mross^{288/1} in Rozan situm ab omnibus oneribus libertavit.

[289] MK 8, 27v

[Warszawa, 26 lipca 1526^{289/a}]

Or: MK 41, 185–186

Demissio^{289/b-}Gozdziecz^{247/1 -289/c}

Anno eodem, eadem princeps^{224/1} nobilebus^{289/d-}Drwaliewskim^{289/1} et Sigismundo^{289/2} et Seraphino^{289/3} Zawissom de Budzissin^{289/4 -289/e} haereditatem Gozdziecz, quae accepta erat praedecessori eorum in poena prolapsa <a> dominis ducibus, eandem illis demittit **dat**, reddidit perpetuę [s].

^{288/a} MK 41: brak informacji o dacie zapiski. Wcześniejsza zapiska, k. 184: Anno, loco et presentibus, quibus supra, feria secunda in crastino sancte Marie Magdalene, Var[schouie].

^{288/b} MK 41: olim Pauli.

^{288/1} Marcin, uczciwy, s. Pawła Mroza, mieszcz. róż.

^{289/a} MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto, feria quinta ipso die sancte Anne genitricis Beatissime Virginis Marie, Warschouie.

^{289/b-c} MK 41: Gosdzyecz nobilebus Drwalewskiem et Zawizam.

^{289/d-e} MK 41: generosi et nobilebus Stanislai tribuni Nurensi, Georgii et Joannis filiorum olim Joannis Drawalewski de Drwalewo, Seraphini et Sigismundi filiorum nobilis Pauli Zawischa de Minori Budzyschino.

^{289/1} Bracia: Stanisław, krajczy książ. (1522), podkom., nadworny (1523), wojski nur. (1523–1530), zm. a. 1532 (PiberSpis) oraz Jerzy i Jan Drawalewscy, h. Przerowa, synowie zm. Jana Drwalewskiego z Drwalewa, w. par. w pow. grój., właśc. Krobowa, Drwalewa, Worowa oraz Woli Worowskiej w pow. grój. (Bon. 5, 49–50; SHGLiw. 32–33).

^{289/2} Zygmunt Zawisza z Budziszyna Malego, h. Przerowa, s. Pawła Zawiszy, brat Serafina (Bon. 5, 49–50; SHGLiw. 32–33).

^{289/3} Serafin z Budziszyna Malego, h. Przerowa, s. Pawła Zawiszy, brat Zygmunta (Bon. 5, 49–50; SHGLiw. 32–33).

^{289/4} Budziszyno Male, w., pow. grój., par. Drwalewo, ob. Budziszynek (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 31).

[290] MK 8, 27v

[Warszawa, 29 lipca 1526^{290/a}]

Or. MK 41, 186–186v

Demissio Brzeszcze^{290/1 290/b} d[istri]ctus Czernen[sis]
Anno eodem, eadem princeps^{224/1} Joanni Oborski^{198/3} castellano Zakroczimensi
totam suam perpetuitatem, quam habet super bona Brzeszcze, dedit, donavit
perpetuę [s] tamquam dictorum bonorum legitimo heredi [s].

[291] MK 8, 27v

[Blonie, 3 sierpnia 1526^{291/a}]

Or. MK 41, 187

^{291/b-}**Piscinae medietatis molendini Pustelnik**^{70/1} **donatio**^{-291/c}

Anno eodem, eadem princeps^{224/1} rippam cum medietate piscine et molendini
in fluvio Czarna^{70/6} in Dambe^{198/1} ex opposito villae Czarna Wolia dictae Pus-
telnik, et 2 iugera alias morgi terrae circa stratam publicam, quae ducit ex
Lyw^{177/6} ad Warssoviam^{4/2}, nobili Doroteae^{291/1} relictæ olim Gregorii^{291/2} de
Comorowo^{291/3} dedit et generose donavit perpetuę [s].

^{290/a} MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto, dominica proxima ante sancti Dominici, Warschouie.

^{290/b} MK 41: Joanni Oborski castellano Zacroc[z]imiensi].

^{290/1} Brzeście, w., pow. czer., par. Cieciszewo (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 27).

^{291/a} MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto, feria sexta proxima post sancti Petri ad vincula in Blonye.

^{291/b-c} MK 41: Donacio medietatis piscine et molendini Pustelnik.

^{291/1} Dorota, szlachcianka, wd. po Grzegorz z Komorowa (zm. a. 1523), poślubiona mu przed 1502 (zob. niżej).

^{291/2} Grzegorz z Komorowa h. Pierzchała, s. Grzegorza (zm. a. 1493), brat Mikołaja, dworzanina Janusza II, sędziego ciech. i cześnika warsz. (zm. a. 1513), Walentego i Doroty, mąż Doroty (a. 1502), spokrewniony z Mrokowskimi [z Mrokową], pierwszy raz występuje w źr. w 1481, a ostatni w 1517. Był o. Jana, plebana w Pustelniku i studenta Uniw. Krak., Mikołaja, Grzegorza, Stanisława i Aleksego, występujących potem z herbem Roch II; zm. a. 1523 (SHGWarsz. 111–112, 226; Bon. 11, 36–37).

^{291/3} Komorowo, w., pow. warsz., par. Pęcice, ob. Komorów (SHGWarsz. 111–112; Bijak 98).

[292] MK 8, 27v, 35

[Warszawa, 18 sierpnia 1526^{292/a}]

Or: MK 41, 189–189v

^{292/b-}**Sex mansorum Gutow**^{292/1} **donatio**^{-292/c} districtus
Cziechon[oviensis]
Anno eodem, eadem princeps^{224/1} honorabili Abrahae Chelchowski^{292/2} in
Tarczin^{135/5} plebani sex mansos sylvae et mericae dictae Gutow ostrow, qui
iacent penes granicies Zebrowskich^{142/3} Strzemessna^{142/1}, incipiendo a monte
borrae, quae vadit versus granicies Chelchy Mamino^{292/3} usque ad granicies
Smogo^{292/4} rzewo^{292/c} 292/4, dedit donavit perpetuę [s]. Quosquidem sex mansos
iuribus et praerogativis, quas idem praedictus habet super bona sua Chelchy,
incorporavit et asscripsit perpetuę [s] etc.

[293] MK 8, 28

[Warszawa, 22 maja^{293/a}] 1526

Or: MK 41, 148v–149

^{293/b-}**Areae pro orto donatio**^{-293/c}

Anno 1526, Anna^{224/1} princeps Masowiae provido Matiae Passch^{293/1} certam
portionem agri de praedio suo ducali in suburbio Warssoviensi, inter ortum

^{292/a} MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto, sabbato infra octavas Assumpcionis Gloriosime Virginis Marie, Warsch[ouie].

^{292/b-c} MK 41: Donacio Gvthow Ostrow sex mansorum Abrae Chelchowski.

^{292/d} W środku słowa Smogorzewo przerwanie zapiski i dokończenie jej na k. 35, adnotacja o tym późniejsza, z XIX w.?

^{292/c} MK 41: inter granicies bonorum Zabyelskie, Szmogorzewskye et Mamynskye.

^{292/1} Abraham Chelchowski z Chelchów w pow. róż., h. Lubicz, pleb. w Tarczynie (1520–46), pisarz ks. Stanisława i Janusza III. W 1530 toczył proces z Barbarą, wd. po kaszt. wysz. Aleksym Łubeckim (zob. przyp. 213/2; SPPP 6 nr 426; Bon. 2, 357; SHGWarsz. 285; PiberSpis; NowDzieje 2, 527).

^{292/2} Gutów Ostrów, las, pow. róż., położony na zachód od w. Żebry i Strzemieczna. Nazwa lasu przetrwała w nazwie leśniczówki Gutowo (WolffMaków 42; WolffNazwy 59; Wykaz).

^{292/3} Chelchy-Mamino, w., pow. róż., par. Gąsewo; AHPMaz.: Mamino-Chelchy-Chojnowo, Mamino-Chelchy-Salki i Mamino-Chelchy-Wszebory, ob. Chelchy (Wykaz).

^{292/4} Smogorzewo, w., pow. róż., par. Sieluń; AHPMaz.: Strzemieczna-Smogorzewo, ob. jest to obiekt topogr. – uroczysko Smogorzewo (MTop. 1932; por. przyp. 142/1).

^{293/a} MK 41: Anno, loco et presentibus, quibus supra, feria tertia Pentecostes. Wcześniejsza zapiska, k. 145: Warschouie.

^{293/b-c} MK 41: Donacio arce pro orto Mathie sartori dicto Passz.

Mrokowski^{293/2} et viam^{179/3}, quae ducit in circuitum eiusdem civitatis^{4/2} pro area et orto dedit, donavit perpetuę [s].

[294] MK 8, 28

[Warszawa, 22 maja 1526^{294/a}]

Or. 1. MK 339, 169v–170 (wpis brudnopisowy); 2. MK 41, 149–150

^{294/b-}**Quattuor mansorum donatio Starogrod**^{171/2 -294/c}

Anno eodem, eadem princeps^{224/1} nobili Joanni Zakrzewski^{294/1} gayatori in Ossieczk^{192/1 294/d} quattuor mansos mensurae Culmensis silvae Colonka^{294/2} in hereditate [s] Starogrod circa campos Starogrodenses et penes fluvium Swy-der^{80/2} cum utraque rippa eiusdem fluvii, cum omnibus utilitatibus etc. dedit, donavit etc. contentendo eos pro medio manso in Ossieczko.

[295] MK 8, 28

[Zakroczym, 25 maja? 1526^{295/a}]

Or. MK 41, 150v

Libertatio domus praesbiterialis in Wiszna^{295/1}

Anno eodem, eadem princeps^{224/1 295/b} aream et domum in oppido Wiszna penes cimiterium ecclesiae parochialis^{295/c-} ad altare ecclesiae eiusdem spectantem^{-295/d} ab omnibus oneribus libertavit.

^{293/1} Maciej Paś ze w. Dębe w pow. garw., krawiec. W 1524 przyjął prawo miejskie Starej Warszawy (Przyjęcia SW nr 305), 1530–1554 był lawnikiem warsz.; właśc. dwóch kamienic przy rynku oraz domu przy ul. Nowomiejskiej, w 1527 w zamian za działkę uzyskaną w 1526 od ks. Anny otrzymał inną, leżącą koło ogrodów dziekana kap. warsz. i Macieja Materny (MK 40, 627–628); żm a. 1556 (RadSW 1505, 1626, 1633, 1641, 1668, 1694, 1720, 1764, 1769; Mrozowski 187–188).
^{293/2} Ogród Mrokowski na Przedmieściu Czernskim przy Drodze Czernskiej (zob. przyp. 98/3); położony obok działki Macieja Pasia i Drogi na Wale (zob. przyp. 179/3); należał do przedstawicieli rodziny Mrokowskich (zob. przyp. 317/2).

^{294/a} MK 41: brak informacji o dacie zapiski. Wcześniejsza zapiska: zob. przyp. 293/a.

^{294/b-c} MK 41: Donacio quattuor mansorum Starogrod.

^{294/d} MK 41: et uxore ipsius honeste Dorothee de Ducatu Lithwanie.

^{294/1} Jan Zakrzewski, szl., gajowy w lasach książ. Osiecko, mąż uczciwej Doroty.

^{294/2} Kolonka, las, pow. garw., na obszarze par. Latowicz (WolffNazwy 74).

^{295/a} MK 41: brak informacji o dacie zapiski. Poprzednia zapiska, k. 150: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto, sabbato in vigilia Sanctissime Trinitatis in Zacrocim. Nagłówek, k. 150: Convencio generalis Zacrocim[ensis].

[296] MK 8, 28

[Zakroczym, 25 maja? 1526^{295/a}]

Or. 1. MK 339, 170v–171 (wpis brudnopisowy); 2. MK 41, 150v–151

^{296/a}**Mansi Kolaczkowo**^{296/1} **donatio**^{-296/b} districtus Makow[iensis]
Anno eodem, eadem princeps^{224/1} honesto Nicolao Barzi^{296/2} Czytaristae unum
mansum liberum et possessionatum dictum Owssinska^{296/3} in villa Colaczkowo
in fine eiusdem villae versus Makow^{296/4} in tribus campis dedit, donavit
perpetuę [s].

[297] MK 8, 28

[Zakroczym, 25 maja? 1526^{295/a}]

Or. 1. MK 39, 171–171v; 2. MK 41, 151–151v

^{297/a}**Excrescentiarum Swielyczino**^{297/1}, **Skarzino**^{297/2} **donatio**^{-297/b}
Anno eodem, eadem princeps^{224/1} excrescentias, quae excreverunt in bonis
Swieliczino nobilium Bukowskich^{297/3} et in Skarzino Suliewskich^{181/2}, quae

^{295/b} MK 41: ad intercessionem generosi Georgii Thalaphus heredis de Przituly tribuni Wisnensis.

^{295/c-d} MK 41: sancti Joannis ex opposito hospitalis eiusdem oppidi iacentem, quam honorabilis Stanislaus Kraska altaris eiusdem ecclesie ad altare apud quendam oppidanum emit.

^{295/1} *Wizna, m., ośrodek kasztelanii, ziemi, powiatu sądowego i dekanatu (PazyraGeneza 193; Dunin-Wąsowicz 46–47; Zier. 380; C. Brodzicki, Początki osadnictwa Wizny i ziemi wiskiej na tle wydarzeń historycznych w tym regionie Polski (do 1529 roku), Warszawa 1994).*

^{296/a-b} MK 41: Donacio mansi Kolaczkowo Nicolao Barzy.

^{296/1} *Kolaczkowo, w., pow. ciech., par. Paluki, ob. Kolaczków (AHPMaz.; Wykaz).*

^{296/2} *Mikołaj Barzy, lutnista książ. (Warszawa 1980, 54), występuje w źr. do 1541 (MS 4/3 nr 20636).*

^{296/3} *Owsińska, wł. w Kolaczkwie (WolffNazwy 127); w 1541 przekazana przez Mikołaja Barzego w użytkowanie Jerzemu Woźniczowski z Sochaczewa, krawcowi Mikołaja Radziwiłła (MS 4/3 nr 20636).*

^{296/4} *Maków, m., z. róż., lok. w 1421, ośrodek powiatu; ob. Maków Mazowiecki (AHPMaz.; Wykaz; PazyraGeneza 138, 194; Dunin-Wąsowicz 45–46; WolffMaków).*

^{297/a-b} MK 41: Donacio excrescentiarum Szwyeliczino, Skarzino ecclesie Wanschoschiensi.

^{297/1} *Świeliczyno, w., pow. wąs., par. Wąsosz; osada nieuwzględniona w PerthéesMaz., na MapaKwat. występuje jako Swelczyn; ob. cz. Wąsosza (AHPMaz.; Wykaz).*

^{297/2} *Skarzyno, w., pow. wąs., par. Wąsosz; osada nieuwzględniona w PerthéesMaz. i MapaKwat.; ob. cz. Wąsosza (AHPMaz.; Wykaz).*

^{297/3} *Bukowscy, rodzina szlach.*

bona inter agros praediales et advocatiam Wanssosiensem sita cum omnibus utilitatibus, agris, campis etc. Andreae Noskowski^{297/4} plebano in Wanssosse^{170/1} et ipsius successoribus plebanis dedit, donavit et libertavit perpetuę [s].

[298] MK 8, 28

[Zakroczym, 25 maja? 1526^{295/a}]

Or: MK 41, 152–152v

^{298/a-}**Decem mansorum donatio Choiny**^{298/1 -298/b} d[istri]ctus Warss[oviensis] Anno eodem, eadem princeps^{224/1} generosae Zophiae^{298/2 298/c} consorti generosi Stanislai Druzbicz^{298/3} de Zawstowo^{1/1} decem mansos locatos et possessionatos silvae nuncupatae Choiny in haereditate Stanislawowo^{190/2} penes bona Zirzinskich^{298/4} et^{298/d} bona Raczaie^{64/2} et Pustelnik^{70/1} nobilium de Comorowo^{291/3} et circa fluvium dictum Czarna^{70/6} iacentes cum omnia iura [ss] etc. dedit, donavit perpetuę [s].

^{297/4} Andrzej Noskowski z Noskowa i Trębek w pow. zakroczymskim, h. Łada, s. Mikołaja, sędziego ziem. zakr.; ur. w 1492, student Uniw. Krak. (1511), pisarz książ. (1520–1521?), pleban w Wąsoszu (1521–1531; MS 4/2 nr 15956), gdzie przeprowadził rozbudowę kościoła, sekretarz książ. (1524), pleb. w Nowej Warszawie (1524–1539), kan. płoc. (przed 1531), pult. (1534), warsz. (1539), gnieźn. (1545), bp płoc. (1546–1567), fundator tzw. Bursae Noscovianae w Krakowie dla studentów z Mazowsza (1558). W 1565 sprowadził do Pultuska zakon jezuitów; zm. 1567 (M. Woźniakowa, Noskowski Andrzej, PSB 23, 218–22; MUK 2 nr 1511e/115; A. Sołtan, Kapituła płocka i biskup Andrzej Noskowski wobec kwestii oświaty i wychowania na Mazowszu płockim, „Rocznik Mazowiecki” 11, 1999, s. 83–101; Grabowski Elita 423; Piber Spis).

^{298/a-b} MK 41: Donacio Choiny decem mansorum Stanislao Drvsbycz.

^{298/c} MK 41: filiae magnifici Jacobi de Rzwieny Ducatus Mazouie marsalci.

^{298/d} Et przerobione z ad.

^{298/1} Choiny, las, potem w, pow. warsz., par. Pustelnik (SHGWarsz. 28; Bijak 34).

^{298/2} Zofia, ur., c. Jakuba Brzoski Rzwińskiego marsz. Księstwa Mazowieckiego (zob. przyp. 188/8), ż. Stanisława Družbica, star. zakr.

^{298/3} Stanisław Družbic z Zastowa, h. Junosza, ur., s. Jana Družbica, brat Mikołaja, mąż Zofii Rzwińskiej (zob. przyp. 298/2), star. zakr. (1526–1528), podkom. łomż. (1528–1547), chor. łomż. (1547–1557) (Bon. 5, 47; SHGWarsz. 337).

^{298/4} Zerzeńscy, h. Kościeszka, właśc. w. Zerzno i Łęka w pow. warsz. (SHGWarsz. 340; GieysztorPraga 22).

[299] MK 8, 28, 28v

[Zakroczym, 25 maja? 1526^{295/a}]

Or: MK 41, 152v–153v

^{299/a}**Molendini Sliępa Ruda**^{299/1} **venditio**^{-299/b}

Anno eodem, eadem princeps^{224/1} molendinum ducale Sliępa Ruda dictum prope Chorzelie^{299/2} in fluvio Orzicz^{299/3} constructum propriis impensis per providum Petrum Plusqwa^{299/4}, eidem molendinatori pro decem sexagenis grossorum vendidit.

[300] MK 8, 28v

[Zakroczym, 25? maja^{295/a}] 1526

Or: MK 41, 153v–154

^{300/a}**Molendinum ex opposito Syrakowo**^{300/1 -300/b}

Anno 1526, Anna^{224/1} princeps provido Joanni Strzczotka^{300/2} molendinum ducale^{300/3} in fluvio Orzicz [s]^{226/2} ex opposito Syrakowo situm cum omnibus proventibus, utilitatibus etc. vendidit perpetuę [s] pro quindecim sexagenis.

^{299/a-b} MK 41: Vendicio molendini Sliępa Rvda.

^{299/1} Śliępa Ruda, młyn na Orzycu w pobliżu Chorzeli, pow. przas. (LM 1565 II, 25; WolffNazwy 172–173).

^{299/2} Chorzele, m. od 1542, pow. przas. (AHPMaz.; Zier. 134; PazyraGeneza 140).

^{299/3} Orzyc, rz., pr. dopływ Narwi (ESHPP, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/234438>).

^{299/4} Piotr Pluskwa, opatrzny, młynarz w młynie książ. na Orzycu k. Chorzeli.

^{300/a-b} MK 41: Vendicio molendini ducalis ex opposito Sirakowo.

^{300/1} Sierakowo, w., pow. przas., par. Przasnysz, położona nad Węgrą (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 333).

^{300/2} Jan Szczotka, opatrzny, młynarz.

^{300/3} Chodzi tu być może o osadę młyńską Stara Ruda (LM 1565 II, 15–16), ob. cz. Sierakowa (AHPMaz.).

[301] MK 8, 28v

[Warszawa, 6 czerwca 1526^{301/a}]

Or. MK 41, 154–155

Wzm. MK 40, 669–670

^{301/b-}**Orti donatio apothecario**^{-301/c}

Anno eodem, eadem princeps^{224/1} provido Andreae^{301/1} apotecario certam portionem agri de praedio suo in suburbio Warssoviensi ^{301/d} penes viam Czernensem^{98/3} ex opposito orti praepositi hospitalis^{270/2} sitam, dedit, donavit.

[302] MK 8, 28v

[Warszawa, 6 czerwca? 1526^{302/a}]

Or. MK 41, 155–155v

Kop. MK 99, 413

Wzm. MK 40, 380–381

Reg. 1. MS 4/2 nr 14972; 2. MS 5/1 nr 3385

^{302/b-}**Orti donatio coquo**^{-302/c}

Anno eodem, eadem princeps^{224/1} nobili Joanni Bohemo ^{302/d} Jeri^{302/1} coquo suo aream et ortum de praedio suo ducali, circa viam Czernensem^{98/3} et penes viam Rakowiecz^{302/2} et penes ortum Jacobi Zapala^{271/2} carpentarii dedit, donavit perpetuę [s].

^{301/a} MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto, feria quarta infra octavas Corporis Christi, Warschouie.

^{301/b-c} MK 41: Donacio orti Andree apotecario [s].

^{301/d} MK 41: inter aream Stanislaui Oczko ex una et agros ducales, quos in certa peccuniarum summa tenet honesta Catherina Rolina, civis Warschouiensis partibus ex altera iacentem.

^{301/1} Andrzej, opatrzný, aptekarz warsz.

^{302/a} MK 41: brak informacji o dacie zapiski. Wcześniejsza zapiska: zob. przyp. 301/a.

^{302/b-c} MK 41: Donacio orti Joanni coquo in suburbio Warsch[ouiensi].

^{302/d} MK 41: dicto.

^{302/1} Jan Czech zw. Jerzy, szl., kucharz książ., właśc. parceli przy Rynku Przedmiejskim. Występuje w źr. od 1518, zm. w 1547 (Mrozowski 181).

^{302/2} Rakowiec, w., pow. warsz., par. Solec, następnie par. Służew, ob. południowa cz. Ochoty, dz. Warszawy (SHGWarsz. 232–233; Bijak 171). Droga do w. Rakowiec biegła równolegle do Drogi Czernskiej (zob. przyp. 98/3), łącząc się z drogą do folwarku książęcego (ob. ul. Królewska; zob. przyp. 89/2) (SzaniawskaZmiany, il. 6, s. 290).

[303] MK 8, 28v

[Warszawa, 8 czerwca 1526^{303/a}]

Or: MK 41, 155v–156

Kop. MK 73, 341

Reg. MS 4/3 nr 23235

^{303/b}-**Molendini Garwolin**^{136/7} **donatio** <**venditio**>^{-303/c}

Anno eodem, eadem princeps^{224/1} provido Bartholomaeo^{212/1} molendinatori Garwolinensi molendinum suum ducale Nadolny^{303/1} in fluvio Wilga^{136/2} prope Garwolin situm, per eum Bartholomaeum a provido Alberto Pliutha^{303/2} pro triginta sexagenis exemptum, eidem hoc molendinum dedit, adiungit et adscripsit cum tertia metreta ^{303/d} omnis grani frumentorum.

[304] MK 8, 28v

[Warszawa, 9 czerwca? 1526^{304/a}]

Or: MK 41, 157v–158v

^{304/b}-**Duorum mansorum Colaczkowo**^{296/1} **venditio**^{-304/c} districtus
Cziechon[oviensis]

Anno eodem, eadem princeps^{224/1} duos mansos possessionatos cum quinque iugeribus agri et una taberna nobiles Joanni^{304/1} et Bartholomaeo^{304/2} Żukowskim advocatis in villa Colaczkowo in summa ducentorum sexagenarum super villa <a> ducibus antecessoribus suis obligata <dicta> Gwizdali^{304/3}, ratione

^{303/a} MK 41: Anno, loco et presentibus, quibus supra, feria sexta post octavas Corporis Christi. *Wcześniejsza zapiska, k. 154:* Warschouie.

^{303/b-c} MK 41: Vendicio [s] molendini Garwolin in fluvio Wilka.

^{303/d} Wyraz nieczytelny.

^{303/1} Nadolny, młyn na rz. Wildze, pow. garw., par. Garwolin (LM 1565 I, 106).

^{303/2} Wojciech Pluta, opatrny, młynarz w młynie Nadolnym na Wildze.

^{304/a} MK 41: brak informacji o dacie zapiski. *Poprzednia zapiska, k. 156:* Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto, sabbato post octavas Corporis Christi proximo, Warschouie.

^{304/b-c} MK 41: Vendicio [s] duorum mansorum Colaczkowo.

^{304/1} Jan Żukowski, szl., s. Stanisława Żukowskiego (zm. a. 1519) i Katarzyny, brat Bartłomieja, wójt w Kołaczkwie w z. ciech. Występuje w źr. od 1519 (Ep. 10, 499); w 1540 uzyskał wraz z bratem przywilej dożywotniego posiadania wójtostwa w Kołaczkwie (MS 4/3 nr 20003).

^{304/2} Bartłomiej Żukowski, szl., s. Stanisława Żukowskiego i Katarzyny, brat Jana, wójt w Kołaczkwie w z. ciech., występuje w źr. od 1519 (zob. przyp. 304/1).

^{304/3} Gwizdały, w., pow. kam., par. Kamieniec.

cuius contentorum eos duos mansos <alios> in eadem villa Kolaczkowo, recepta ab eis suma sexagenarum quindecim illis dedit, donavit, adscripsit et vendidit.

[305] MK 8, 28v

[Warszawa, 9 czerwca? 1526^{304/a}]

Or: MK 41, 158v–159

Wzm. MK 44, 847

^{305/a}-**Excrescentiarum Polazie**^{305/1} et **Zeliazowo**^{155/3} **donatio**^{-305/b} districtus Liuen[sis]

Anno eodem, eadem princeps^{224/1} ^{305/c} nobili Alberto ^{305/d} Polaski^{305/2} de Pygliewka^{305/e} ^{305/f} tres mansos excrescentiarum in Polazie alias Pigliewka^{305/c} et decem iugera et duos mansos in Zeliazowo, quae iacent inter bona nobilem de Czapliewie^{155/2} et Zeliazowo, sui ducatus cum omni proprietate etc. dedit, donavit perpetuę [s].

[306] MK 8, 29

[Warszawa, 9 czerwca^{306/a}] 1526

Or: 1. MK 339, 174v (wpis brudnopisowy); 2. MK 41, 159–159v

Wzm. MK 40, 382–384

^{306/b}-**Orti cum piscinulis donatio in Lomza**^{306/1} -^{306/c}

Anno 1526, Anna^{224/1} princeps generoso Paulo Brzeski^{306/2} ortum suum ducalem cum duabus piscinulis in eodem orto in magno rivulo constructis penes ortos

^{305/a-b} MK 41: Donatio excrescentiarum Polazye et Zelazowo.

^{305/c} MK 41: ad intercessionem venerabilis Nicolai de Zukowo prepositi Warschouiensis et cancellarii sui ducatus, quam fecit pro.

^{305/d} MK 41: olim Andree.

^{305/e} MK 41: Piglowka.

^{305/f} MK 41: genero suo.

^{305/1} *Piglówka-Polazie Rąbież*, w., z. liw., ob. *Rąbież* (SHGLiw. 147; zob. *przyp.* 155/1; *Bijak* 172).

^{305/2} *Wojciech Polaski z Piglówki-Polazia Rąbieża*, szl., s. zm. a. 1517 *Andrzeja Polaskiego z Polazia-Ogrodzonej Łąki i Piglówki-Polazia Rąbieża*, brat *Jakuba*, *Jana* i *Marcina* (MK 32, 6), *zięć Abrahama z Żukowa*, o. *Andrzeja* i *Krystyny*, ż. *Pawła Zawadzkiego z Zawad*, zm. a. 1558 (SHGLiw. 147).

^{306/a} MK 41: Anno et presentibus, die, loco, quibus supra. *Wcześniejszy datowany wpis*: zob. *przyp.* 304/a.

Nossowski^{306/3 306/d} et Joannis Malycz^{306/4} prope Narew^{68/2} fluvium ex[tra] civitate situm et aream ^{306/e-}in civitatem sitam dictam Witowski^{306/5 -306/f} pro aedificanda domo dedit, donavit etc.

[307] MK 8, 29

[Warszawa, 9 czerwca? 1526^{304/a}]

MK 41, 160–161

Wzm. MK 40, 534–536

^{307/a-}**Duorum mansorum donatio Rampkowo**^{163/2 -307/b}

Anno eodem, eadem princeps^{224/1} nobili Joanni Gadowski^{210/1} duos mansos sillvae [s], mericae, excrescentiarum, pratorum, agrorum in villa ducali Rampkowo, qui iacent in iugeribus penes et post agros kmethonales, hoc est viginti

^{306/b-c} *MK 41*: Donacio orti cum piscinulis in Lomza Paulo Brzeski.

^{306/d} *MK 41*: olim notarii civitatis Lomzensis.

^{306/e-f} *MK 41*: in civitate Lomzensi pro edificanda domo, dictam Woythowska.

^{306/1} *Lomża, m., lok. w 1418, ośrodek kasztelanii, dystryktu, ziemi, powiatu sądowego i dekanatu (PazyraGeneza 193; Dunin-Wąsowicz 45; Zier. 247; WolffŁomża; D. Godlewska, Dzieje Łomży od czasów najdawniejszych do rozbiorów Rzeczypospolitej (XI w. – 1795 r.), Łomża 2007).*

^{306/2} *Paweł Brzeski z Brześcia w pow. płoń. i ze Słoszewa w pow. sąch., h. Prawda, s. Jana, mąż Ludmiły, podkom. wysz. (1512), chor. czer. (1512–1524) i warsz. (1524), star. warsz. (1513, 1515) i łomż. (1512–1528), podkom. ciech. (1524–1528); zm. bezdzietnie po 1528 (Pap. 630; LM 1565. Indeksy 11; WolffŁomża 32–33; SHGPloc. 30; PiberSpis).*

^{306/3} *Nossowski [MK 41: Noszowski], ogród pod Łomżą. Nazwa zapewne od nazwiska właściciela [Nosa?], nigdy pisarza miejskiego w Łomży (WolffŁomża 3).*

^{306/4} *Jan Malycz, właśc. ogrodu pod Łomżą.*

^{306/5} *Działka zw. Wójtowska w Łomży.*

^{307/a-b} *MK 41*: Donacio duorum mansorum Rampkowo Gadowski.

^{307/c} *MK 41*: alias m o r g o w mense Culmensis silve in Gyzdebnik alias.

^{307/d} *MK 41*: kmethonis.

^{307/e} *MK 41*: ad Ossyeczeko, circa agrum laboriosi Skorupka kmethonis ex opposito ville Vola Rampkowska.

^{307/f} *MK 41*: ex opposito agrorum molendinatoris de Rampkowo iuxta fluvium Calupka.

^{307/g} *MK 41*: ibidem sub Czyskowskye in angulo alias W Z a k a t h k u.

^{307/1} *Zawilcze, obszar położony za rz. Wilgą (Wilgą), w pow. garw.*

^{307/2} *Uścieniec, w., pow. garw., par. Tarnowo lub ewentualnie Uśniaki, w., pow. garw., par. Wilka (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 212).*

^{307/3} *Pieszczo, kmięć ze w. Trzcianka.*

^{307/4} *Trzcianka, w., pow. garw., par. Wilka (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 208–209).*

^{307/5} *Czyszkowo, w., pow. garw., par. Garwolin, ob. Czyszków, cz. m. Garwolin (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 43). Może chodzić także o sąsiednią w. Czyszkówkę.*

iugera ^{307/c} na Zawilczu^{307/1} prope granicies Usczienskich^{307/2} et alia decem iugera mericae in alio campo penes agros ^{307/d} Pieszko^{307/3} sub Tsczianka^{307/4}, item tria iugera mericae penes viam, quae ducit de Rampkowo ^{307/e} et decem alia iugera pratorum circa granicies Cziskowskie^{307/5} ^{307/f}, item quinque iugera agrorum ex opposito eorundem pratorum ^{307/g} pro quinquaginta sexagenis grossorum vendidit perpetuę [s].

[308] MK 8, 29

[Warszawa, 9 czerwca? 1526^{304/a}]

Or. MK 41, 161–161v

^{308/a-} **Advocatie Brudno** ^{133/12} **restitutio** ^{-308/b}

Anno eodem, eadem princeps^{224/1} provido Joanni Kąkol^{308/1} et ipsius nepoti^{308/c} advocatiam trium mansorum in Brodno, quam inscripserat dominis ducibus, quae nondum eis erat exoluta, eidem cum pleno reddidit, tradidit ac vendidit e converso etc.

[309] MK 8, 29

[Warszawa, 9 czerwca? 1526^{304/a}]

Or. MK 41, 162v–163v

^{309/a-} **Sex mansorum Sythne** ^{309/1} **donatio** ^{-309/b}

df[istri]ctus Camien[ecensis]

Anno eodem, eadem princeps^{224/1} famatae Doroteae Sylwestrowa^{309/2} civi Warssoviensi sex mansos sylvae dictae Sythne in nemoribus Suliewo^{111/4} penes

^{308/a-b} MK 41: Restitutio advocacie Brodno villa ducali.

^{308/c} MK 41: Laurentio, Stanislaio, Danieli et Raphaeli.

^{308/1} Jan Kąkol z Długiej [Szlacheckiej], *opatrzny, uczciwy, s. Andrzeja Kąkola, bratanek Janusza i Wawrzyńca Kąkolów* (MK 32 k. 141, 228), *brat Stanisława Kąkola* (zob. przyp. 327/1), *o. Stanisława i Wawrzyńca* (MS 4/1 nr 6494), *wójt we wsiach Długa* (1522–1525 – MK 32, 228; RadSW nr 1652, 1699) i *Bródno* (1493–1521 i od 1526 – MK 9, 191; MK 32, 91v; MK 41, 161; SHGWarsz. 53–54; WolffPraga 129–130).

^{309/a-b} MK 41: Donatio sex mansorum Sythne Dorothee Silvestrova.

^{309/1} *Sitne, las, cz. Puszczy Sulejowskiej, na obszarze którego powstała w. Sitne w pow. kam., par. Jadowo* (AHPMaz.; Wykaz).

^{309/2} *Dorota Sylwestrowa, mieszcz. warsz., wd. po Sylwestrze, rajcy Starej Warszawy, służebna ks. Anny Konradówny* (MS 4/2 nr 15545), *występuje w źródłach w od 1514, zm. a. 1545* (RadSW nr 1072, 1097, 1225, 1577, 1621, 1740).

gra[nicies] Thluszczecz^{309/3} prope Camieniecz^{50/3} sitos, dedit, donavit perpetuę [s].

[310] MK 8, 29

[Warszawa, 18 czerwca 1526^{310/a}]

Or. MK 41, 165–165v

^{310/b-}**Orti donatio Petro**^{310/1} **Apocaterio** [s]^{-310/c}

Anno eodem, eadem princeps^{224/1} famato Petro apotecario Warssoviensi certam portiunculam agri de praedio suo ducali pro area et orto, post capellam Sanctae Crucis^{218/2}, retro orti providi Andreae^{301/1} apotecarii, inter agrum Rolyna^{310/2} et ortum Nicolai Strziska^{284/21}, dedit, donavit et ab omnibus oneribus libertavit.

[311] MK 8, 29–29v

[Warszawa, 25 czerwca 1526^{311/a}]

Or. MK 41, 168

Reg. AGAD, Varia Oddziału I, sygn. 30, k. 10

Wyd. WolffZamek nr 74

^{311/b-}**Certi spacii terrae donatio**^{-311/c}

Anno eodem, eadem princeps^{224/1} certum spacium terrae pro amplianda mansionariorum^{266/1} domo^{311/1} iissdem [s] mansionariis, <in longitudine> incipiend[o]

^{309/3} *Thłuszciec*, w. *par.*, *pow. kam.*, *ob. m. Thluszcz* (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 207).

^{310/a} *MK 41*: Anno, loco, quibus supra et presentibus, feria secunda ante sancti Joannis Baptiste proxima. *Poprzednia zapiska*, k. 164v: Warschouie.

^{310/b-c} *MK 41*: Donacio orti Petro apotecario [s].

^{310/1} *Piotr, aptekarz młodszy, mieszcz. warsz.*, *ławnik Starej Warszawy (1522–1527), właśc. kamienicy przy ul. Nowomiejskiej (1525–1547) oraz ogrodu przy ul. Długiej (1524–1547)*. Nie był tożsamy z Piotrem aptekarzem starszym, mężem Anny, wcześniej żony aptekarza Jerzego, właśc. kamienicy przy ul. Grodzkiej (Świętojańskiej), występującym w źr. w 1500–1518, w 1521 wspomn. jako zm. (*RadSW* nr 1347, 1353, 1560, 1566, 1580, 1592, 1599, 1615, 1726, 1752, 1784, 1805, 1818, 1819; *Mrozowski* 154).

^{310/2} *Katarzyna Rolina z Torunia, mieszcz. warsz., wd. po Marcynie Roli* (zob. *przyp.* 229/5) zm. w 1513 (zob. *przyp.* 301/b).

^{311/a} *MK 41*: brak informacji o dacie zapiski. *Wcześniejsza zapiska*, k. 165v: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto, feria secunda post sancti Joanni Baptiste proxima. *Wcześniejsza zapiska*, k. 164v: Warschouie.

^{311/b-c} *MK 41*: Donacio certi spacii terre pro amplianda domo mansionariorum Warsch[ouiensium].

a stabulo decani usque ad aciem pallacii ipsorum domus, in latitudine vero usque ad fossatae seu canalis^{311/2} rippam, dedit, concessit et donavit.

[312] MK 8, 29v

[Warszawa, 26 czerwca^{312/a}] 1526

Or: 1 MK 340, 70 (wpis brudnopisowy); 2. MK 41, 172v–173

^{312/b-} **Advocatae Livensis venditio** ^{-312/c}

Anno domini 1526, Anna^{224/1} princeps advocatiam suam et domum ad eandem spectantem in Lyw^{177/6} oppido, quam advocatiam domina dux Anna bonae memoriae suis peccunis emerat, eandem nobili Hieronimo^{312/1} ^{312/d} de Swiersse^{10/1} pro centum sexagenis grossorum vendidit perpetuę [s].

^{311/1} *Dom mansjonarzy (zob. przyp. 266/1), czyli Mansjonaria, położony przy dawnej ul. Grodzkiej (ob. ul. Świętojańska 2) w Starej Warszawie. Po raz pierwszy wspomn. w źr. w 1478 (WolffZamek nr 40), zapewne nadany kolegium mansjonarzy przez ks. Annę Bolkową (KarwasińskaSzpital 233; WredeMansjonaria 7). Związki rodziny księż. z kamienicą uprawdopodobnia fakt, że 8 VIII 1524 zmarł w niej ks. Stanisław (MK 32, 226). Początkowo budynek zw. był także domem narożnym. Po rozbudowie będącej następstwem nadania Anny Konradówny z 1526 zyskał miano kamienicy Nad Kanalem [Świętojańskim], a od dwudziestolecia międzywojennego – również nazwę kamienicy Kościelskich (BerdeckaKan. 223; SzkiceS. 25, 28; WredeMansjonaria 5–23).*

^{311/2} *Strumień Świętojański, wspomn. po raz pierwszy w 1413. Jego bieg zaczynał się u wylotu ul. Piwnej lub Grodzkiej (Świętojańskiej), prowadził wzdłuż ściany Mansjonarii (zob. przyp. 311/1), po czym skręcał na północ, by po sięgnięciu linii obecnej ul. Dziekania wzdłuż jej przedłużenia płynąć do skarpy wiślanej i dalej do Wisły. Prawd. przed końcem XV w. strumień został ujęty w kanał (Wierzb. nr 8; SzaniawskaWarszawa 123; J. Gromski, Kultura sanitarna Warszawy do końca XVII w., Warszawa 1977, s. 31–32, 119–120; SzaniawskaParcele 29; Z. Polak, Przemiany przestrzenne terenu Placu Zamkowego w świetle źródeł archeologicznych, w: ADWarsz. 4/1, 185–186).*

^{312/a} *MK 41: brak informacji o dacie zapiski. Poprzednia zapiska, k. 172: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto, feria tertia post festum sancti Joannis Baptiste Warschouie. Nagłówek, k. 172: Convencio generalis Warsch[ouiensis].*

^{312/b-c} *MK 41: Vendicio [s] advocatae Liwensis.*

^{312/d} *MK 41: filio olim nobilis Mathie de Szwiersze.*

^{312/1} *Hieronim Świerczewski ze Świerczy w pow. nowom., h. Pobóg (zob. przyp. 281/5), s. Macieja (zob. przyp. 281/4), brat Stanisława, Jana, Dominika, Adama i Marcina (MK 41, 173), podpisek nur. (1526), wójt w Liwie Starym (1526–1531), zbył wójtostwo a. 1539 (SHGLiw. 94–95, 104); zm. po 1557, kiedy to został wspomn. jako szl. i mieszcz. węgrowski (MK 90, 139).*

[313] MK 8, 29v

[Warszawa, 26? czerwca 1526^{313/a}]

Or: 1. MK 340, 71 (wpis brudnopisowy); 2. MK 41, 174–174v

Wzm. MK 40, 194–195

Wyd. *SalinaPol.*, *Aneks nr 40*

^{313/b-}**Census siliginis et avenae donatio altaristae**^{-313/c}

Anno eodem, Anna^{224/1} princeps venerabili Thomae Sokolowski^{313/1} plebani in Grodziecz^{232/2} totum censum ducalem et omnem proventum siliginis et avenae alias s e p ex sex mansis in Grodziecz oppido duicali, ^{313/d} eidem Tomae pro fundando et erigendo altari tituli sanctorum Stanislai et Sebastiani in eadem ecclesia Grodzensi dedit, donavit perpetuę [s].

^{313/a} MK 41: brak informacji o dacie zapiski. Wcześniejsza zapiska: zob. przyp. 312/a.

^{313/b-c} MK 41: Donacio census siliginis et avenae Grodziecz altariste.

^{313/d} MK 41: in quibus sex mansis resident providi Joannes Luboch, Andreas Chroszyel, Albertus Woynowski, Albertus Podsthawek, Stanislaus Szwiąszek [tenże jako Stanisław Świątek w 1541 prezentuje Feliksa kapłana z Grębkowa w z. liw. na altarię NMP w kośc. par. w Grójcu; AE VIII, 186v–187; SHGLiw. 40], Miclasch pellifex oppidani Grodzensi.

^{313/1} Tomasz Sokolowski, doktor dekretów po studiach we Włoszech, pisarz (1505), dworzanin (od 1511) i sekretarz (1516–1524) książąt maz., pleb. w Żukowie w pow. bł. (1513), kan. (1515) i kustosz warsz. (od 1523), pleb. w Grójcu (od 1524), 1526–1527 komisarz biskupa J. Łatańskiego dla ustanowienia w koleg. warsz. kolegium psalterzystów z fundacji ks. Anny Bolkowej i ks. Janusza III; zm. po 21 III 1539. O pracy Sokolowskiego w kancelarii książ. zob. M. Piber-Zbieranowska, A. Supruniuk, *Die Legitimierung der Herrschaft in Masowien im Lichte der Urkunden und Korrespondenz der masowischen Herzogin Anna Radziwiłłówna, w: Legitimation von Fürstendynastien in Polen und dem Reich. Identitätsbildung im Spiegel schriftlicher Quellen (12.–15. Jahrhundert)*, hrsg. G. Vercamer; E. Wólkiewicz, Wiesbaden 2016, s. 337. Wg A. Soltana (tenże, Sokolowski Tomasz, PSB 40, 205–206; za nim: *SalinaPol.* 386; GrabowskiElita 422–423) ów Sokolowski był tożsamy z Tomaszem z Sokolowa w pow. ostrow., h. Trzaska, s. Świętosława, studentem Uniw. Krak. (1462 – MUK I nr 62e/085), pleb. w Giżycach w pow. gąbińskim (1476), wikariuszem w koleg. pułt. (1477), dworzaninem ks. Kazimierza III (1478), pleb. w kośc. św. Marii Magdaleny w Pułtusk (1480) i kan. pułt. (1481). Ze względu na blisko 25 lat braku wzmianek o Sokolowskim (1481–1505) oraz bardzo zaawansowany wiek ewentualnego uzyskania przez niego części beneficjów, wydaje się, że A. Soltan połączył życiorysy dwóch różnych osób o tym samym imieniu i nazwisku.

[314] MK 8, 29v

[28 czerwca 1526^{314/a}]

Or. 1. MK 340, 71v (wpis brudnopisowy); 2. MK 41, 175v

Libertatio domus Zuk^{314/b 314/1} in Lomza^{306/1}

Anno eodem, Anna^{224/1} princeps famati Bartholomaei Zuk oppidani Lomzensis domum in Lomza sitam, in platea Dworska^{314/2} inter domos^{314/c} Bielionka^{314/3} et Petri^{314/4} pellificis, ab omnibus oneribus ducalibus et civilibus libertavit.

[315] MK 8, 29v

[Warszawa 1 lipca 1526^{315/a}]

Or. MK 41, 175v–176

^{315/b}**Rippe ducalis donatio in fluvio Szona^{315/1 -315/c}** districtus

Nowomiasthan[is]

Anno eodem, Anna^{224/1} princeps nobili Stanisla^{315/d} Modzeliewski^{315/2} de Modzeli^{315/3} dedit et admisit applicare aggerem in fluvio Szona in bonis

^{314/a} MK 41: brak informacji o dacie zapiski. Poprzednia zapiska, k. 174v: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto, feria quinta in vigilia sanctorum [Petri] et Pauli apostolorum, loco et presentibus ut supra. *Wcześniejsza zapiska, k. 172: Warschouie.*

^{314/b} MK 340: Szvk.

^{314/c} MK 41: Jacobi.

^{314/1} Bartłomiej Żuk, mieszcz. łomż., mąż uczciwej Anny (MK 41, 175v; *WolffŁomża* 36).

^{314/2} Dworska, ulica w Łomży, ob. Dworna (D. Godlewska, *Dzieje Łomży od czasów najdawniejszych do rozbiorów Rzeczypospolitej (XI w. – 1795 r.), Łomża 2007, s. 188).*

^{314/3} Jakub Bielionek, mieszcz. łomż. (*WolffŁomża* 33). W 1528 sprzedał Pawłowi Brzeskiemu (zob. przyp. 306/2) 1/2 wł. zw. Modzelewska (MS 4/2 nr 15458).

^{314/4} Piotr, kuśnierz, właśc. domu w Łomży (*WolffŁomża* 33–34; tu określenie kuśnierz potraktowane jest jako nazwisko).

^{315/a} MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto, dominica in vigilia Visitacionis Gloriosime Virginis Marie, Warschouie.

^{315/b-c} MK 41: Donacio rippe ducalis in fluvio Szona Stanisla^o Modzelew[s]ki.

^{315/d} MK 41: olim Joannis.

^{315/e-f} MK 41: pro usu suo.

^{315/1} Sona, rz., l. dopływ Wkry (ESH^P, <http://eshp.tjp.pan.pl/search/results/315741>).

^{315/2} Stanisław Modzelewski z Modzeli (Modzeli-Pisarków i Modzeli-Wiktorów) oraz z Czarnot w pow. ciech., z Rebkowa i Kikołów w pow. nowom., h. Modzel, s. Jana Wiktora Modzelewskiego zw. Bartłomiejowiczem, brat Jakuba Wiktora sekretarza ksiądz. (zob. przyp. 271/1), Andrzeja i Bartłomieja (PułTest. 1, 381; MK 41, 111v), mąż Anny Kobylnickiej z Kobylnik. Występuje

Czarnothy^{315/4} ad rippam bonorum ducalium Zassonye^{315/5} situm prope Nowe-
miasto^{153/1} et piscinam construere cum molendino ^{315/e}perpetue [s]^{-315/f}.

[316] MK 8, 29v

[Warszawa, 4 lipca 1526^{316/a}]

Or: MK 41, 176–176v

^{316/b-}**Trium mansorum sanctuarii Czigowo**^{316/1} **donatio**^{-316/c}

Anno eodem, Anna^{224/1} princeps nobilis Andreas^{316/2} ^{316/d} de Raczaie^{64/2} tres
mansos terrae in Czigowo pro extruenda et erigenda ecclesia parochiali ibidem
in Czigowo dederat, donaverat perpetue [s].

w źr. od 1512 (AOfPult. 14, 139v), w 1516 wspomn. jako dłużnik Anny ze Smolechowa w pow.
nowom. (PultTest. 1, 303v), w 1526 dworzanin książ. (MK 41, 176); zm. a. 7 IV 1546 (MS 4/3
nr 22353).

^{315/3} Modzele, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. ciech.,
par. Klukowo i Nowe Miasto: Modzele Bielne (ob. Bielne, cz. w. Jurzynek), Modzele-Bialokozy
(ob. cz. w. Cichawy), Modzele-Cichawy (ob. cz. w. Cichawy), Modzele-Kubice (ob. Kubice),
Modzele-Raki (ob. Raki, cz. w. Kubice), Modzele-Wiktory (ob. Modzele-Bartłomieje) (AHPMaz.;
Wykaz; Zier. 268).

^{315/4} Czarnoty, w., pow. ciech., par. Nowe Miasto (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 143).

^{315/5} Zasonie, w., pow. nowom., par. Nowe Miasto (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 393).

^{316/a} MK 41: Anno Domini, loco et presentibus, quibus supra, feria quarta post Visitacionis
Gloriosime Virginis Marie proxima. *Poprzednia zapiska, k. 175v*: Warschouie.

^{316/b-c} MK 41: Donacio trium mansorum sanctuarii Czigowo in hereditate Raczaie.

^{316/d} MK 41: filius olim nobilis Georgii.

^{316/1} Cygowo Wielkie, w., pow. warsz., par. Cygowo (współczesna nazwa: Poświętne), ob. Cygów
(SHGWarsz. 35; Bijak 39).

^{316/2} Andrzej Ręcajski, h. Rogala, s. Jerzego Trzelatkowskiego z Ręcaj (zm. 1521), wnuk
Mikołaja Trzelatkowskiego (zob. przyp. 14/7), o. Wojciecha z małżeństwa z Jadwigą, c. Jana
Dzierzgowskiego wdy maz.; stolnik warsz. 1539–1552, cześnik warsz. 1542, zm. w 1552 jako
stolnik, zatem nominacja z 1542 nie doszła do skutku. Fundacji kościoła w Cygowie dokonał
wspólnie z bratem Stanisławem (SHGWarsz. 243, tam błędna informacja, że w 1540 Stanisław
Ręcajski został ustanowiony opiekunem Anny, c. zm. Andrzeja – w rzeczywistości to Andrzej
Ręcajski został opiekunem swej osieroconej bratanicy; I. Gięsztorowa, Ręcajski Wojciech,
PSB 31, 240).

[317] MK 8, 30

[Piaseczno, 5 lutego^{317/a}] 1516

Kop. MK 60, 261v–262, z błędną datą roczną: 5 lutego 1502

Reg. MK 4/1 nr 6489, z błędną datą dzienną: 1 lutego 1502

Navigium Chabdzinko^{317/1}

d[istri]ctus Czernen[sis]

Anno 1516, Anna^{145/2} ducisa venerabili Joanni Mrokowski^{317/2} archidiaconi Warss[oviensis] navigium liberum in fluvio Wysła^{1/4} in ipsius bonis Chabdzinko dedit, donavit perpetue.

[318] MK 8, 30

[b.m., 1516?]

Advocatie Stharesuliewo^{318/1}

d[istri]ctus Warss[oviensis]

Anno eodem, Anna^{145/2} ducisa duos mansos liberos advocatie in hereditate [s] ducali et nemore dicto Staresuliewo^{111/4} alias in villa nova ducali ibidem

^{317/a} MK 60: Anno Domini millesimo quingentesimo secundo in Pyaseczno, feria tertia die sancte Agathe. Jako poprawną należy przyjąć datę roczną z MK 8, gdyż zgodna jest z nią data dzienna. W 1502 żył jeszcze ks. Konrad III. Z kolei w 1516 odbiorca przywileju Jan Mrokowski, uprzedni faworyt ks. Anny Radziwiłłówny, przynależał już wprawdzie do grona szlachty, która zbuntowała się przeciwko przedłużającym się rządóm regencyjnym, jednakże do buntu doszło w drugiej połowie 1516 (PiberAnd. 617–618; PiberReg. 339).

^{317/1} Chabdzinko, w., pow. czer., par. Cieciszewo, ob. Habdżinek, cz. w. Obórki (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 70).

^{317/2} Jan Mrokowski z Mrokowa w pow. tarcz., h. Broda, s. Szczepana i Eufemii, brat Marcina kaszt. warsz., student Uniw. Krak. (1483), pisarz ks. Janusza II (1486), pleb. w Ciemniewie (1493–1502), pisarz ziem. ciech. (1494–1502), kan. ploc. (1497–1521), pleb. w Wiźnie (1497–1504), sekretarz ks. Anny Radziwiłłówny (1503), kan. warsz. (1504), kustosz kap. warsz. (1505–1508), sekretarz dworu książ. (1507–1511), w 1508 prezentowany na archidiakona warsz. uzyskał papieskie zwolnienie od wymogów posiadania stopni naukowych (AECVars. s. 27, nr 88), archidiakon warsz. (1508–1523), w 1517 wymieniany jako jeden z przywódców opozycji szlachty przeciw dalszym rządóm regencyjnym ks. Anny Radziwiłłówny (Geheimes Staatsarchiv Preussischer Kulturbesitz w Berlinie-Dahlem, Ordensbriefarchiv, sygn. 21341, 5; Regesta historico-diplomatica Ordinis S. Mariae Theutonicorum 1198–1525, cz. 1: Regesten zum Ordensbriefarchiv, t. 3, oprac. E. Joachim, wyd. W. Hubatsch, Göttingen 1973, nr 21341; Warsz. 11, 561; PiberReg. 342), w 1520 prezentowany na pleb. w Płońsku (Ep. 2, 560–561), w 1521 ustępuje kanonię w koleg. św. Michała w Płocku fundi Białkowo Jakubowi z Brzozowa plebanowi w Płońsku (MS nr 3972) (MUK 1 nr 83e/092; A. Soltan, Mrokowski Jan, PSB 22, 188–189; SHGWarsz. 166–167; PacuskiSpis; PiberSpis; nt. Mrokowskich zob. Ur. 11, 327–328).

^{318/1} Sulewo [także Stare Sulewo], w., pow. kam., par. Jadowo; AHPMaz.: Sulew, ob. Sulejów (Wykaz; Bijak 198; zob. Puszcza Sulejowska, przyp. 111/4).

in cruda radice prope Camieniecz locanda, cum omni iure et cum tertio denario rei iudicatae pro viginti sex sexagenis laborioso Matiae Jadowczik^{318/2} vendidit perpetue.

[319] MK 8, 30

[b.m., 1516?]

Venditio advocatiae Trambiczbor^{171/3} d[istri]ctus Liven[sis]
Anno eodem, Anna^{145/2} ducisa unum mansum liberum in villa ducali et bonis dotalicii sui Trambiczbor prope Liathowicz^{165/2} situm, cum omni iure etc. et tertio denario etc., laboriosis Joanni^{319/1} et Paulo^{319/2} fratribus de Chissiny^{241/1} pro quattuordecim sexagenis grossorum vendidit perpetue.

Ex Metrica Stanislai et Joannis Ducum Mazoviae
Anno Domini 1516

[320] MK 8, 30–30v

[Zakroczym?, 15 maja^{320/a}] 1518

Or. MK 32, 16–17

^{320/b-}**Donatio Nowidwor**^{320/1 -320/c}

Anno 1518, Stanislaus^{144/2} et Joannes^{144/3} duces Mazoviae generoso Derslao Zalywski^{320/2} succamerario Cziechonowiensi bona hereditaria [s] iure caduco

^{318/2} *Maciej Jadowczyk [z Jadowa w pow. kam.?, prac., wójt w Sulewie (1516?–1524) i w Zawadach w pow. kam. (do 1524; zob. przyp. 225/1). W 1524 dokonał zamiany z księżętami Stanisławem i Januszem III 2 wł. wójtowskich w Zawadach za 2 wł. wójtowskie w Większym Sulewie [Starym Sulewie?], położonych obok włók już przez niego posiadanych, z dopłatą 14 kóp gr w półgr na rzecz księząt (MK 32, 219v–220). Był prawd. ojcem lub stryjem Jana i Abrahama Jadowczyków, wójtów w Sulewie, wspomn. w 1535 (MS 4/2 nr 17187).*

^{319/1} *Jan z Chyżyn, prac., brat Pawła.*

^{319/2} *Paweł z Chyżyn, prac., brat Jana.*

^{320/a} MK 32: Anno Domini millesimo quingentesimo decimo octavo, sabbato in die sancte Zophie, Zac[roczim?].

^{320/b-c} MK 32: Novidwor donacio.

^{320/1} *Nowy Dwór, m., pow. warsz., lok. w 1374, ob. Nowy Dwór Mazowiecki (SHGWarsz. 177–181; PazyraGeneza 191; WolffOsad. 383–384; Bijak 140). Nowy Dwór i wymienione poniżej dobra*

super duces sunt devoluta videlicet Nowidwor, Grabyno^{320/3}, Olssewnycza^{320/4}, Thrczianka^{320/5}, Pokrzywnicza^{320/6}, Pyskornia^{320/7}, Glnacza^{320/8}, Niestapow^{320/9}, Liachi^{320/10}, Drozdzy^{320/11}, Przetycz^{320/12}, Ostrekolo^{320/13}, Liubelska Wolia^{320/14} in ducatu existentes perpetue dederunt, donaverunt.

[321] MK 8, 30v

[Warszawa, 3 maja^{321/a}] 1519

Or. MK 32, 37v–38

Kop. MK 60, 162–163v

Reg. MS 4/1 nr 6549

^{321/b-}Brzozowicza^{321/1} donatio^{-321/c} districtus Warss[oviensis]
Anno domini 1519, duces^{144/2 144/3} Mazouiae nobili <generoso> Mateo Bro-
linski^{321/2} de Culki^{321/d 321/3} quindecim mansos sylvae et mericae in Parwa

w z. warsz., zakr., nur., róż. zostały wyrokiem sądu skonfiskowane Mikołajowi Nowodworskiemu, s. Stanisława, za zabójstwo swej matki Katarzyny.

^{320/2} Dzierław Zaliwski z Zaliwia, Dąbrówki, Wołyńcow i Żelkowa w z. liw., Korabników w z. krak., h. Junosza, s. Mikołaja, brat Andrzeja kaszt. wis., Michała kaszt. liw., Piotra wojskiego liw., Stanisława wojskiego liw. i Feliksa podkom. liw.; kuchmistrz król. (1508–1524), stolnik czer. (1512), burgrabia zamku krak. (1517–1524), podkom. ciech. (1518–1524?); zm. 1524, pochowany w kośc. NMP w Sandomierzu (PiberAnd. 622–623; SHGLiw. 239–240).

^{320/3} Krobino, w., pow. warsz., par. Okunino, ob. Krubin (SHGWarsz. 120–121; Bijak 105).

^{320/4} Olszewnica, w., pow. warsz., par. Okunino, od XVI w. par. Chotomów, ob. Olszewnica Stara (SHGWarsz. 189–190; Bijak 144).

^{320/5} Trzcianka, w., pow. warsz., par. Nowy Dwór, ob. Trzciany (SHGWarsz. 290; brak w AHPMaz.).

^{320/6} Pokrzywnica, w. par., pow. nowom., później Koprzywnica (AHPMaz.), ob. Pokrzywnica (Wykaz; Zier. 219).

^{320/7} Piskornia, w., pow. nowom., par. Pokrzywnica.

^{320/8} Głniąca, w., pow. nowom., par. Pokrzywnica, później Lgniąca, ob. kolonia w zachodniej cz. w Pokrzywnica (AHPMaz.).

^{320/9} Niestępów, w., pow. nowom., par. Pokrzywnica, ob. Niestępowo Włościańskie (AHPMaz.; Wykaz).

^{320/10} Łachy, w., pow. róż., par. Lubiel, ob. Nowe Łachy (AHPMaz.; Wykaz).

^{320/11} Drozdzy, w., pow. róż., par. Lubiel, ob. Drozdowo (AHPMaz.; Wykaz).

^{320/12} Przetycz, w., pow. kam., par. Długosiodło, ob. Przetycz-Folwark i Przetycz Włościańska (AHPMaz.; Wykaz).

^{320/13} Ostrekolo, w., pow. kam., par. Długosiodło (AHPMaz.; Ostre Koło), ob. Ostrykół Dworski i Ostrykół Włościański (Wykaz).

^{320/14} Lubielska Wolia, w., pow. kam., par. Lubiel; później Wólka Lubielska (AHPMaz.; Wykaz).

^{321/a} MK 32: Anno Domini millesimo quingentesimo decimo nono, feria tertia ipso die Sancte Crucis Inventionis. *Poprzednia zapiska, k. 37: in convencionem Warsouien[si].*

^{321/b-c} MK 32: Brzozowicza donacio prope Camyenyecz.

Brzozowycza in nemoribus ducalibus prope Camieniecz^{50/3} sitos veri ducatus inter granicies Ossowinski^{31/3}, Cobyli^{111/1} iacentes dederunt perpetue.

[322] MK 8, 30v

[Zakroczym, 19 lipca 1519^{322/a}]

Or. 1. MK 338, 104–104v (wpis brudnopisowy); 2. MK 32, 51–52

^{322/b-}**Donatio nemoris Zabielle**^{279/3 -322/c} d[istri]ctus Warss[oviensis] Anno eodem, duces^{144/2 144/3} Masoviae generoso Mateo Brolinski^{321/2} nemus <seu desertum> dictum Zabielle inter Brodno^{133/12} ex una et Grochowo^{322/1}, Cawieczino^{322/2}, Ruda Targowska^{103/3} partibus ex altera iacens dederunt, donaverunt et privilegium in metricam actuari iusse admiserunt.

[323] MK 8, 30v

[Warszawa, 16 listopada 1519^{323/a}]

Or. MK 32, 58

^{323/b-}**Venditio advocatiae in villa ducali Ozarowo**^{47/1} **domine principi**^{323/c} Anno eodem, famata Dorotea^{323/1} relicta Jacobi Lodwig^{323/2} civis Warssovien-sis advocata in Ozarowo tres mansos advocatiae in eadem villa existentes dominae Annae^{145/2} ducisae pro centum sexagenis grossorum vendidit perpetue.

^{321/d} MK 32: Coski.

^{321/1} Brzozowica (także Mała Brzozowica), las, później w., pow. kam., par. Dobre Stare. (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 28).

^{321/2} Mateusz (Matusz – MK 32, 50) Broliński z Kosek, z Brzozowicy, ur. ochmistrz i podskarbi ksiądz., występuje w źródłach w 1519–1539. Po nieudanej próbie fundacji kościoła w Brzozowicy, w 1530 wraz z Janem Dobrzyńskim ufundował kościół w Dobrem w z. liw (SHGWarsz. 327; SHGLiw. 27, 29, 30, tam błędnie jako Maciej Broliński).

^{321/3} Koski, w., pow. nur., par. Czyżewo Kościelne. AHPMaz.: Brolino-Koski, ob. Brulino-Koski, cz. w. Brulino-Piwki (Wykaz).

^{322/a} MK 32: Anno, loco, quibus supra, feria tertia post festum sancti Alexii. Wcześniejsza zapiska, k. 44v: in Zakrocim. Nagłówek, k. 44v: Convencio generalis Zacroczymsiensis.

^{322/b-c} MK 32: Donacio nemoris Zabyele.

^{322/1} Grochowo, w., pow. warsz., par. Kamion, ob. Grochów, cz. Pragi Południe, dz. Warszawy (SHGWarsz. 79–80; Bijak 67).

^{322/2} Kawęczyno, w., pow. warsz., par. Kamion, ob. cz. Rembertowa, dz. Warszawy (SHGWarsz. 100; Bijak 89).

^{323/a} MK 32: Anno, loco et testibus, quibus supra, feria quarta proxima ante festum sancte Helizabet vidue. Nagłówek, k. 52v: Convencio Warschouie dominorum consiliariorum.

[Czerwińsk, 30 kwietnia^{324/a}] 1520[Warszawa, 23 lipca^{324/b}] 1423

Or: MK 32, 72v–73

Wyd. WolffZamek nr 67

^{324/c}**Confirmatio privilegii super aream intra muros Warssovienses**^{-324/d}

Anno 1520, venerabilis Joannes^{317/2} de Mrokowo^{324/1} privilegium super aream^{14/3} contiguam areae nostre <ducali> intra muros Warssovienses, ab area Sassini^{324/2} de Zaborowo^{324/3} usque ad turrim^{324/4} in murro erect[am] strenui Stiborio^{324/5} de Sanchoczino^{189/4} dat a principe Joanne^{6/2} 1423 datum, deinde super aliam

^{323/b-c} MK 32: Vendicio advocacie in villa ducali Ozarouo domine principi.

^{323/1} Dorota, wd. po Jakubie Ludwiku Rechenmeistrze, mieszcz. warsz., występuje w źr. w 1519–1521 (RadSW nr 1316, 1400); w 1522 wspomn. jako zm. (MK 339, 37v–38).

^{323/2} Jakub Ludwik Rechenmeister, mieszcz. warsz., s. Ludwika Rechenmeistra (zob. przyp. 47/3), mąż Doroty, prawd. student (1483) i bak. sztuk wyzw. (1486) Uniw. Krak. (MUK 1 nr 83e/096; KProm. nr 86/57B), ławnik (1513–1514) i rajca warsz. (1515–1519), wójt w Ożarowie, zm. a. 1519 (SołtanWarsz. 50).

^{324/a} MK 32: Anno, loco et testibus, quibus supra, feria secunda in vigilia sanctorum Philipi et Jacobi Apostolorum. Wcześniejsza zapiska, k. 71v.: in Czerwińsko.

^{324/b} MK 32, 73: Actum et datum in Warschouia, feria sexta proxima post festum beate Marie Magdalene, anno Domini milesimo quadringentesimo vigesimo tercio.

^{324/c-d} MK 32: Confirmacio privilegii super aream intra muros Warschouie.

^{324/1} Mroków, w., pow. tar., par. Tarczyn (SHGWarsz. 165–166).

^{324/2} Sasin z Zaborowa, szl., brat Bernarda kan. ploc., o. Wojciecha, Niemierzy, Szczepana, Andrzeja, Jana i Ninoty, właśc. działki wewnątrz murów Starej Warszawy, występuje w źr. w 1418–1427, wspomn. jako zm. w 1431 (SHGWarsz. 328).

^{324/3} Zaborów, w. par., pow. bł. (SHGWarsz. 328–330; Bijak 237).

^{324/4} Tzw. Wieża Janusza I, w systemie murów Starej Warszawy, mieszcząca się w ich południowym odcinku, między Wieżą Dworzan (tj. Bramą Krakowską) a Wieżą Wielką (zob. przyp. 46/2). Wybudowana w 1380–1388, wraz z przyległą działką Rogalińską (zob. przyp. 14/1) została w 1420 przekazana przez ks. Janusza I marsz. Ściborowi z Sąchocina (WolffZamek nr 12, 13; GieysztorowaPodzamcze 228; SzaniawskaUkład 334; SzaniawskaParcele 29; GieysztorŚródmieście 34–35; GarusZamek 31; SuchodolskaZamek 203–204; WredeDomus 17).

^{324/5} Ścibor z Pilchowa w z. wysz. i Sąchocina, h. Rogala, o. Ścibora i Jana oraz Małgorzaty, ż. Arnolda z Gołynina, Katarzyny, ż. Mikołaja ze Stępowa, Heleny, ż. Jerzego Strumilly z Brańska, Ofki, ż. Andrzeja z Gołynina, Anny, ż. Szymona Gostyńskiego, i Aleksandry, ż. Wincentego z Giżcy; występuje w źr. od 1398, marsz. nadworny Janusza I od 1400, podkom. zakr. od 1406, właśc. dóbr ziem. skupionych głównie wokół Pilchowa, Sąchocina i Zaborowa; zm. a. 1432 (M. Wilska, Ścibor z Sąchocina – przykład niezwykłej kariery dworskiej z początku XV w., w: Społeczeństwo Polski średniowiecznej, t. 5, red. S.K. Kuczyński, Warszawa 1992, 225–237; A. Supruniuk, Ścibor z Pilchowa, PSB 50, 445–449).

aream dicti Sassini contiguam areae ducali, quam idem Stiborius emerat pro triginta sexagenis grossorum, in metricam actuari et ingrossari petiit.

[325] MK 8, 30v

[Piaseczno, 9 października 1520^{325/a}]
[Warszawa, 6 kwietnia^{325/b}] 1487

Or. MK 32, 81v–82

^{325/c} **Confirmatio iuris super domum et thurrim**^{325/1} **Warss[ovienses] capitulo Warss[oviensi]**^{-325/d}

Anno eodem, venerabilis Joannes^{325/2} de Popielsino^{227/1} canonicus Warsso[vien-sis] litteras Boleslai^{1/2} ducis super domum suam canonicalem et turrin illi contiguam in metricam actuari seu inscribi petiit.

[326] MK 8, 31

[Błonie, 4 grudnia^{326/a}] 1520

Or. 1. MK 339, 56 (wpis brudnopisowy); 2. MK 32, 84v

^{326/b} **Venditio molendini Spitalni**^{49/2} **Warsz[ovia]**^{-326/c}

Anno 1520, famatus Michael Michno Filipowicz^{254/1} civis Warssoviensis sponte recognovit, quia molendinum suum dictum Spitalny sancti Martini^{49/3} sub g a y o ducali^{229/6} ante Warssoviam^{4/2} ^{326/d} cum piscinis, vinariis etc. honorabili

^{325/a} MK 32: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo, feria tertia ipso die sancti Dionisii et sociorum eius in Varschouia Piaseczno.

^{325/b} MK 32, 82: Actum et datum Varschouie, feria sexta proxima ante dominicam Ramispalmarum, anno Domini millesimo quadringentesimo octuagesimo septimo.

^{325/c-d} MK 32: Confirmatio iuris super domum et turrin Varscho[ui]a capitulo Varschouiensis.

^{325/1} Wieża w systemie murów Starej Warszawy, wybudowana w 1380–1388 w ich wschodnim odcinku. Została przekazana przez ks. Janusza I kapitulę koleg. warsz. wraz z terenem, na którym wzniesiono następnie domy kanoników (WolffZamek nr 52, 68; GarusZamek 26; SuchodolskaZamek 203–204).

^{325/2} Jan Popielski z Popielżyna w z. zakr., h. Nałęcz, s. Pawła, podpisek zakr. (1481–1482), pisarz kancelarii książ. (1483–1487), pisarz wysz. (1495–1514), pleb. w Nieborowie i Bolkowiu (1507), Stromcu (a. 1515), Łomży (1515–1517), Kazomiu (od 1517), kan. warsz. (1517–1520) (WolffZamek nr 68; PacuskiSpis; PiberSpis).

^{326/a} MK 32: Anno, quo supra, feria tertia in die sancte Barbare virginis et martiris in Blonie.

^{326/b-c} MK 32: Venditio molendini Spitalny Varschoua [s].

^{326/d} MK 32: prope villam Pouansky.

^{326/1} Marcin Tański z Tańska, h. Nałęcz, s. Stanisława, 1493 student Uniw. Krak. (MUK I nr 93h/253), 1517–1520 prep. szpitala Świętego Ducha przy kość. św. Marcina (KarwasińskaSzpital 241–243).

Martino^{326/1} de Tansko^{326/2} praeposito sancti Martini hospitalis ducalis intra muros Warssovienses pro septuaginta sexagenis vendidit perpetue.

[327] MK 8, 31

[Czerwińsk, 7 kwietnia^{327/a}] 1521

Or. MK 32, 91v

^{327/b}-**Venditio advocatiae Brodno**^{133/12 -327/c} districtus Warss[oviensis] Anno 1521, providi Stanislaus^{327/1} et Joannes^{308/1} germani Kakolowie advocati de Brodno tres mansos advocatiae in Brodno principibus Masoviae^{327/2} pro quadraginta sexagenis grossorum vendiderunt.

[328] MK 8, 31

[Warszawa, 22 lipca 1521^{328/a}]

Or. MK 32, 99–99v

^{328/b}-**Donatio mansi in Mokotowo**^{328/1 -328/c} pro altari et duarum sexagenarum in molendinis ducalibus

Anno, quo supra, domini duces^{144/2 144/3} mansum unum in Mokotowo dictum Pierdzieliowski^{328/2} situm honorabili Joanni Grothowski^{328/3 328/d}-altaristae

Być może tożsamy z s. Małgorzaty Pęcherzowej z Tańska i bratem Katarzyny (PultTest. 1, 112–112v), 1511–1512 wikariuszem w Dzierzgowie (zob. przyp. 215/6).

^{326/2} *Tańsko, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. przas., par. Dzierzgowo; AHPMaz.: Tańsk-Chorążę, Tańsk-Dobrogosty (ob. Dobrogosty), Tańsk-Grzymki, Tańsk-Jedwosze (ob. nie istnieje), Tańsk-Kęsochy (ob. Tańsk-Kęsocha), Tańsk-Kiernozoy, Tańsk-Kurki (ob. Kurki), Tańsk-Omiotki (ob. Umiołtki), Tańsk-Pęcherze (ob. Pęcherze), Tańsk-Pobodze (ob. Pobodze), Tańsk-Przedbory, Tańsk-Wasiły (ob. Wasiły), Tańsk-Wydrzywilk (ob. Wydrzywilk) (Wykaz; Zier. 364–365).*

^{327/a} *MK 32: Anno, loco et testibus, quibus supra, dominica Conductus Pasce. Poprzednia zapiska, k. 91v: in Czerwińsko.*

^{327/b-c} *MK 32: Venditio advocacie Brodno.*

^{327/1} *Stanisław Kąkol z Długiej [Szlachackiej], opatrznym, uczciwym, s. Andrzeja Kąkole, bratanek Janusza i Wawrzyńca Kąkolów (MK 32, 228), brat Jana Kąkole (zob. przyp. 308/1), o. Wawrzyńca, Leonarda, Stanisława, Daniela i Rafała (MK 41, 161), 1493–1521 wójt we w. Bródno (MK 9, 191; MK 32, 91v), w 1505 kupił wójtostwo w Kaleńskiej Woli (MK 18, 229v), zm. a. 1526 (MK 41, 161).*

^{327/2} *Chodzi o ks. Stanisława i Janusza III.*

^{328/a} *MK 32: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo primo, feria secunda die sancte Marie Magdalene in Warschouia.*

perpetuo^{328/c} sub invocatione Transfigurationis Domini in ecclesia collegiata Warss[oviensi]^{124/3} dederunt et donaverunt, exemendo eum mansum ab omnibus oneribus etc. Insuper eidem altariſtae duas sexagenas grossorum super molendinis Warssoviensibus adiacentes singulis annis per notarios dandas concesserunt et donaverunt perpetue.

[329] MK 8, 31

[Nowogród, 8 października 1521^{329/a}]

Or. MK 32, 102v–103

Kop. MK 60, 181–181v

Reg. MS 4/1 nr 6570 (błędna data 15 X 1521)

^{329/b-}**Donatio septem mansorum Lanthowo**^{8/5 -329/c} d[istri]ctus Lomssen[sis] Anno eodem, domini duces^{144/2 144/3} septem mansos in Lanthowo inter granicies Rikaczkie^{329/1}, Laskowskie^{329/2} ac villa ducali [ss] Wolia Sambrowska^{130/1} cum utraque parte torrentis Jabłona^{329/3} prope Zembrowo^{130/5} sitos, cum omnibus

^{328/b-c} MK 32: Donacio mansi in Mokothowo.

^{328/d-e} MK 32: vicario perpetuo et altariſtae altaris.

^{328/1} Mokotów, w., pow. warsz., par. Solec, ob. Stary Mokotów, północno-zachodnia cz. Mokotowa, dz. Warszawy (SHGWarsz. 160–161; A. Gieysztor, *Na południe od Warszawy przed połową XVII w.*, w: *Dzieje Mokotowa*, red. J. Kazimiński i in., Warszawa 1972, s. 17–35; Bijak 132).

^{328/2} Włoka Pierdzielowska we w. Mokotów.

^{328/3} Jan Grotowski, wikarusz wieczysty, altariſta ołtarza Przemienienia Pańskiego w koleg. warsz. (1521), od 1524 prep. szpitala Świętego Ducha przy kośc. św. Marcina w Starej Warszawie (MK 339 k. 105, 160v). W 1526 uzyskał od ks. Anny Konradówny przywilej dożywotniego sprawowania tego stanowiska (AGAD, perg. 3303). W 1541 ufundował w kośc. św. Marcina ołtarz (AGAD, perg. 2112); zm. 1544 (KarwasińskaSzpital 243, 250–251, 254–259). Z książęcym nadaniem czynszu z młynów oraz włóki w Mokotowie wiązała się powinność odprawiania w każdy piątek mszy za duszę zm. tydzień wcześniej Andrzeja Zaliwskiego (zob. przyp. 264/2; PiberAnd. 626).

^{329/a} MK 32: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo primo, feria tertia ante festum sancte Hedvigis in Nouiograd.

^{329/b-c} MK 32: Donacio septem mansorum Lanthouo.

^{329/d} MK 32: filio Nicolai.

^{329/1} Rykacze, chodzi o późniejsze Faski-Rykacze (ob. Nowy Laskowiec) bądź o Rykacze-Sulkówstok (ob. Rykacze) (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 326), w., pow. zambr., par. Zambrów (nt. Rykaczewskich z Rykaczy h. Rustejko zob. Kapica nr 473; Ur. 15, 348).

^{329/2} Laskowo, w., pow. zambr., par. Zambrów, ob. Stary Laskowiec (AHPMaz.; Wykaz).

^{329/3} Jabłonka [w źr. Jabłona], pr. dopływ rz. Gać (ESHPI, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/108156>).

^{329/4} Trojan Wdziękoński, h. Korab, s. zm. Mikołaja Wdziękońskiego z Wdziękoń-Jabłoni w pow. zambr.

agris etc. exceptis mellificiis, nobili nobili [s] Troyano ^{329/d} Wzyakonyski^{329/4}
dederunt, donaverunt.

[330] MK 8, 31

[Liw, 14 marca^{330/a}] 1522

Or: MK 32, 117–117v

^{330/b-}**Donatio dotalicii duci Stanislao**^{-330/c}

Anno 1522, Anna^{145/2} ducisa Stanislao^{144/2} duci filio omnia bona sua mobilia et immobilia, aurum, argentum etc. in infirmitate sua donavit, insuper et totam summam dotalicii sui a Conrado^{130/2} duce marito eius illi inscriptam.

[331] MK 8, 31–31v

[Warszawa, 22 marca 1522^{331/a}]

Or: MK 32, 122–122v

^{331/b-}**Restitutio portionis Choieczno**^{331/1 -331/c}

d[istri]ctus Liven[sis]

Anno eodem, duces^{144/2 144/3} Masoviae portionem nobilis Catherinae^{331/2} filiae Gregorii^{331/3} de Chaieczno, recepta ab eadem summa septuaginta sexagenarum grossorum eidem Caterinae in bonis haereditariis Choyeczno Wydliiska cum omnibus utilitatibus etc. restituerunt.

^{330/a} MK 32: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo secundo, feria sexta proxima post festum sancti Gregorii alias ante dominicam Reminiscere in Lyw.

^{330/b-c} MK 32: Donacio dotalicii illustrissimo domino duci Stanislao.

^{331/a} MK 32: Anno, die, loco et testibus, quibus supra. *Wcześniejsza zapiska, k. 119v*: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo secundo, feria quinta ante dominicam Letare proxima in Warschouia.

^{331/b-c} MK 32: Restitutio porcionis Choyeczno.

^{331/1} *Choieczno-Widliiska, w., z. liw., par. Oleksin, ob. Jagodne (SHGLiw. 14–17; Bijak 74).*

^{331/2} *Katarzyna, szl., c. Grzegorza z Choieczna, ż. Jana Czaplńskiego z Choieczna (MK 32, 122v), występuje w źr. od 1518 (MK 32, 10v–11; SHGLiw. 16)*

^{331/3} *Grzegorz z Choieczna, szl., o. Katarzyny, zm. a. 1518 (MK 32, 10v–11).*

[Warszawa, 29 marca^{332/a}] 1522

Or. MK 32, 123–124

Kop. MK 35, 718

Reg. MS 4/2 nr 13183

^{332/b-}**Commutatio bonorum Huwnow**^{332/1} **cum attinentiis ducalibus**^{-332/c}
d[istri]ctus Belzn[is]is^{332/d}
Anno 1522, generosus Jacobus^{332/2} de Cyebniewo^{332/3} pincerna Zakroczimensis
omnia bona sua hereditaria [s] videlicet medietatem oppidi Huwnow necnon
villas Czarnossin^{332/e}^{332/4}, Holwow^{332/5}, Corhynie^{332/6}, Konwicza^{332/7}, Wassilow^{332/8},
Ziemno^{332/9} in terra Belzensi cum omni iure, limitationibus etc. etc. dominis^{144/2}
^{144/3} ducibus pro uno manso agri in villa Oppinegora^{332/10} prope Cziechanow
sito commutavit perpetue.

^{332/a} MK 32: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo secundo, sabbato ante dominicam Letare proximo in Varscho[ui]a.

^{332/b-c} MK 32: Commutatio bonorum Huwnow cum attinentiis ducalibus.

^{332/d} Na marginesie nad powiatem nadpisane ręką z pierwszej połowy XVIII lub z XVII w.: *Opinogóra*.

^{332/e} MK 32: Tharnosin.

^{332/1} Uhnów, m., z. bels. (*JaneczkeOsad*. 240–242).

^{332/2} Jakub Ciemniwski z Ciemniwa, h. Prawda, s. Zygmunta Radzanowskiego (*Uhnowskiego*) z Radzanowa, Uhnowa i Niszczyc, wdy bels., brat Jana Radzanowskiego z Radzanowa (zob. przyp. 75/2), Andrzeja Niszczycykiego z Niszczyc (zob. przyp. 333/2), Dzierśława Uhnowskiego z Radzanowa kaszt. bels., Pawła i Zygmunta oraz Anny Radzanowskiej (*Uhnowskiej*), ż. ks. Bolesława V, o. Zofii, ż. Bernarda z Gołynina (MK 339, 37), cześnik zakr. (1516–1526) (*PiberSpis; JaneczkeOsad*. 330; *SHGPloc*. 253–254; *Bon*. 3, 190 błędnie widzi w Ciemniwskim syna wdy maz. Jakuba Gołyńskiego z Gołynina).

^{332/3} Ciemniewo, w., pow. ciech., par. Ciemniwko Kościelne (*AHPMaz.*; Wykaz; *Zier*. 143, jako Czebniewo).

^{332/4} Tarnoszyn, w., z. bels., par. Uhnów (*JaneczkeOsad*. 330).

^{332/5} Ulhów, w., z. bels., par. Uhnów (*JaneczkeOsad*. 330).

^{332/6} Korhynie, w., z. bels., par. Uhnów (*JaneczkeOsad*. 181, 330).

^{332/7} Konwica, w., z. bels., par. Uhnów, ob. Jarczow (*JaneczkeOsad*. III, 330).

^{332/8} Wasylów, w., z. bels., par. Rzeplin (*JaneczkeOsad*. 85, 330, 355).

^{332/9} Zimno, w., z. bels., par. Uhnów (*JaneczkeOsad*. 330).

^{332/10} Opinogóra, w., pow. ciech., par. Paluki; *AHPMaz.*: *Opinogóra Wielka, ob. Opinogóra Górna* (Wykaz; *Zier*. 286). 10 X 1454 we wsi zm. Bolesław IV (zob. przyp. 19/2; *Rodowód* 158; *GrabowskiPochówki* 88).

[333] MK 8, 31v

[Warszawa, 29 marca 1522^{332/a}]

Or. MK 32, 124–125

^{333/a-}**Satisfactio ducalis pro bonis Kupisky**^{333/1 -333/b}

d[istri]ctus
Lomzen[sis]

Anno eodem, magnificus Andreas^{333/2} de Nyszczyce^{333/3} pallatinus Ploczensis ius suum quodcunque sibi competebat super bona hereditaria [s] Kupyski, Mathwicza vel Wolia Kupiska^{333/4} et Nienaczow^{333/5} prope Lomzam^{306/1} sita, ac omnem suam proprietatem, quam actiperat [s] a ducibus Mazoviae Stanislao^{144/2} et Janussio^{144/3} per mediationem consiliariorum ducatus Masoviae eisdem dominis ducibus dat, confert et resignat ac etiam de praefato iure suo se abrenunziat perpetue.

[334] MK 8, 31v

[Warszawa, 2 kwietnia 1522^{334/a}]

Or. 1. MK 339, 23v (wpis brudnopisowy); 2. MK 32, 125–125v

^{334/b-}**Venditio navigii in Ostrolenka**^{151/2 -334/c} **dominis ducibus**

Anno eodem, nobiles Urbanus^{151/3 334/d} et Catherina^{334/1 334/e} de Omolew^{151/1} totum suum navigium <in oppido Ostrolenka> super fluviiis Narew^{68/2} et

^{333/a-b} MK 32: Satisfactio ducalis pro bonis Kupyski.

^{333/1} Kupiski, w., pow. lomż., par. Łomża, ob. Stare Kupiski (AHPMaz.; Wykaz).

^{333/2} Andrzej Niszczycycki (początkowo Radzanowski) z Niszczyc w z. ploc., h. Prawda, s. Zygmunta Radzanowskiego (Uhnowskiego) z Radzanowa, Uhnowa i Niszczyc wdy bels., brat m.in. Jana Radzanowskiego z Radzanowa (zob. przyp. 75/2), Jakuba Ciemniowskiego z Ciemniewa (zob. przyp. 332/2), Dzierśława Uhnowskiego z Radzanowa kaszt. bels., Pawła i Zygmunta oraz Anny Radzanowskiej (Uhnowskiej), ż. ks. Bolesława V; z małżeństwa z Jadwigą Oporowską miał synów Mikołaja, Bartłomieja i Stanisława oraz córki Annę i Elżbietę; Niszczycycki znany w źr. od 1482, był kaszt. wis. (1509–1517) i wdą ploc. (od 1517); uczestniczył w buncie przeciwko rządowi regencyjnym ks. Anny Radziwiłłówny w 1516; właśc. dóbr w z. ploc., lomż. i bels.; zm. 1532 ([Red.], Niszczycycki Andrzej, PSB 23, 134–135; SHGPloc. 215, 253–254; PiberAnd. 621; PiberReg. 339–340; JaneczkeOsad. 330).

^{333/3} Niszczycze, w., pow. biel., par. Bielsko (SHGPloc. 214–215; Zier. 279–280).

^{333/4} Mątwa vel Wola Kupiska, w., pow. lomż., par. Nowogród, ob. Mątwa (AHPMaz, Wykaz).

^{333/5} Jednaczewo (Nienaczów), początkowo las nad Narwią, w pow. lomż., na obszarze par. Łomża?, w którym powstała istniejąca do dziś w. o tej nazwie, nieuwzględniona w AHPMaz. (Wykaz). W PerthéesMaz. występuje jako Budy Jednaczewskie, w MapaKwat. już pod obecną nazwą.

^{334/a} MK 32: Anno, loco et testibus, quibus supra, feria quarta post dominicam Letare proxima. Wcześniejsza zapiska, k. 123: in Warscho[ui]a.

Omulew^{188/3} ad ipsos iure ^{334/f} spectante dominis ducibus^{144/2 144/3} pro centum quinquaginta sexagenis vendiderunt perpetue.

[335] MK 8, k. 31v, 32

[Warszawa, 4 kwietnia 1522^{335/a}]

Or: MK 32, 125v–127

Contractus Zalywie^{161/1} cum dominis ducibus

Anno eodem, generosi et nobiles Derslaus^{320/2} magister coquinae, Michael^{186/2} castellanus Livensis, Petrus^{335/1}, Stanislaus^{335/2}, Faelix^{335/3} fratres germani de Zalywie contractum per mediationem dominorum consiliariorum cum dominis ducibus^{144/2 144/3} fecerunt pro omnibus bonis derelictis post olim Andream Zaliwski^{264/2} fratrem eorum. Inprimis bona haereditaria omnia Wolincze^{161/6}, Zalywie^{161/5}, Zelkowo^{161/5} et Dambrowka^{335/4}, per Andream quomodocunque

^{334/b-c} MK 32: Vendicio navigii in Ostralanka.

^{334/d} MK 32: olim Janusy.

^{334/e} MK 32: relicta olim nobilis Stanislai de

^{334/f} MK 32: hereditario.

^{334/1} Katarzyna z Omulwi, szl., wd. po szl. Stanisławie z Omulwi, właśc. przewożu przez Narew w Ostrołęce i przez Omulew.

^{335/a} MK 32: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo secundo, feria sexta ante dominicam Iudica in Warschouia.

^{335/1} Piotr Zaliwski z Zaliwia, Dąbrówki, Wołyńców i Żelkowa w z. liw., h. Junosza, s. Mikołaja Zaliwskiego, brat Dzierśława kuchmistrza król., Andrzeja kaszt. wis., Michała kaszt. liw., Stanisława wojskiego liw. i Feliksa podkom. liw., mąż Małgorzaty, c. Wojciecha z Wąsowa; właśc. Wąsowa w pow. ostrow., znany w źr. od 1511; dworzantin Anny Radziwiłłówny (1514), star. w Goszczynie w pow. grój. (1518), star. warsz. i nur. (1520), wojski liw. (1522, 1526); zm. a. 1530 (PiberAnd 628–629; SHGLiw. 241).

^{335/2} Stanisław Zaliwski z Zaliwia, Dąbrówki, Wołyńców, Żelkowa i Opola w z. liw., h. Junosza, s. Mikołaja Zaliwskiego (zob. przyp. 335/1), mąż Katarzyny, c. Michała Okunia z Kalenia i Długiej [Szlacheckiej] w pow. warsz., o. Feliksa, znany w źr. od 1511; wojski liw. (1521, 1524), podkom. liw. (1522); zm. a. 1534 (PiberAnd. 629; SHGLiw. 139–140, 241, 244).

^{335/3} Feliks Zaliwski z Zaliwia, Dąbrówki, Wołyńców i Żelkowa w z. liw., h. Junosza, s. Mikołaja Zaliwskiego (zob. przyp. 335/1), dworzantin książ. (1518), kuchmistrz książ. (1521), podkom. liw. (1525–1530) (PiberAnd. 629; SHGLiw. 242–243).

^{335/4} Dąbrówka, osada, z której w drugiej połowie XV i XVI w. powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w z. liw., par. Niwiski: Dąbrówka-Czerniewo (ob. prawd. cz. Czerniejewa), Dąbrówka-Kobyli Ług (ob. w. Dąbrówka-Ług i Skórzec), Dąbrówka Mała (niezident.), Dąbrówka-Stany, Dąbrówka-Wielka (ob. Stara Dąbrówka) i Dąbrówka-Wyłazy. Pierwotnie Dąbrówka stanowiła jedną włość z Zaliwiem, do jej wyodrębnienia doszło w połowie XV w. (SHGLiw. 24–26).

^{335/5} Dłużewo, w. pow. garw., par. Kołybiel, ob. Dłużew (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 48).

acquisita, dictus Derlaus cum fratribus suis tenebit perpetuo iuxta concessionem et donationem dominae Annae. Bona vero haereditaria Kamionka^{31/1}, pro quibus data sunt bona ducalia Dluzewo^{335/5} haeredi de Kamionka spectabunt ad dominos duces etc., super quae dederunt iura et privilegia dominis ducibus Zaliwsczy^{161/3}.

[336] MK 8, 32

[Warszawa, 20 maja^{336/a}] 1522

Or. MK 32, 136v–137

^{336/b-}**Donatio mansi in Lantczino**^{336/1 -336/c} **ecclesiae in Cleczkowo**^{336/2}

Anno 1522, domini duces^{144/2 144/3 336/d} unum mansum possessionatum^{336/e-} dictum Swiach^{336/3 -336/f} in villa ducali Swiateczino Latczino prope Ostrolenka^{151/2} cum omni iure etc. etc. [s] ecclesiae parochiali in Cleczkowo atque capellae sanctae Annae in eadem ecclesia dederunt, donaverunt, eundem mansum exemendo ab omnibus oneribus.

[337] MK 8, 32

[Warszawa, 18 maja 1522^{337/a}]

Or. MK 32, 138v–139

^{337/b-}**Commutatio ducalis Zabelie**^{279/3} **pro bonis Brzozowicza**^{321/1 - 337/c}

d[istri]ctus Camen[ecensis]

Anno eodem, domini duces nobilis Matheus Brolinski^{321/2} commutationem fecit nemorum suorum dictorum Zabelie seu Choszczewi penes Brodno^{133/12} et Targowe^{279/2} sitorum cum dominis ducibus^{144/2 144/3} pro quinque mansis

^{336/a} MK 32: Anno, loco et testibus, quibus supra, feria tertia ante dominicam Rogacionum proxima. *Weześniejsza zapiska, k. 127*: in Warschouia.

^{336/b-c} MK 32: Donacio mansi in Lantczino.

^{336/d} MK 32: ad petitiones humillimas venerabilis Stanislai arcium magistri, predicatoris et vicarii perpetui ecclesie colegiate sancti Joannis Varschouiensis.

^{336/e-f} MK 32: in quo residet nunc kmetho dictus Swyach.

^{336/1} *Lączyno, w. pow. ostrol., par. Kleczkowo, ob. Łączyn (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 245).*

^{336/2} *Kleczkowo, w. par. pow. ostrol. (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 212).*

^{336/3} *Święch, kmięć z Łączyna (SSNO 5/3, 379, 384–386).*

^{337/a} MK 32: Anno, loco, testibus, quibus supra, dominica Cantate. *Weześniejsza zapiska, k. 127*: in Warschouia.

^{337/b-c} MK 32: Commutacio ducalis Zabyelye pro bonis Brzozowycza.

nemorum ducalium in Brzozowicza sitis penes quindecim mansos ipsius Matei Brolinski cum additione centum sexagenarum.

[338] MK 8, 32

[Czersk, 20 sierpnia 1522^{338/a}]

Or: 1. MK 339, 42 (*wpis brudnopisowy*); 2. MK 32, 140v

^{338/b-}Donatio in Czersko^{81/4} domus Lewon^{338/1} falconistae^{-338/c}

Anno eodem, domini duces^{144/2 144/3} honesto Joanni Lewon falconistae domum cum tota eius area et orto sub castro Czernensi cum omnibus censibus utilitatibus etc. etc. libertandum, que eum [ss] ab omnibus oneribus civilibus dederunt, donaverunt perpetue.

[339] MK 8, 32

[Bądkowo, 4 października 1522^{339/a}]

Or: MK 32, 143–143v

Capellania Sanctae Crucis^{339/1} in Goszczin^{339/b 339/2}

Anno eodem, honorabilis Jacobus^{339/3} de Liewiczin^{339/4} domum totam suam et aream, quam habet in Goszczin inter domos Matiae Dubiecz^{339/5} ex una

^{338/a} MK 32: Anno, loco et testibus, quibus supra, feria quarta ipso die sancti Bernardi confessoris. *Poprzednia zapiska, k. 139v*: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo secundo – – in Cirsko.

^{338/b-c} MK 32: Donacio in Cirsko domus Lewon falconiste.

^{338/1} Jan Lewon, uczywy, sokolnik posiadający działkę i ogród pod zamkiem czer.

^{339/a} MK 32: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo secundo, sabato [s] die sancti Francisci confessoris in Banthkowo.

^{339/b} MK 32: Goszczyn.

^{339/1} *Kaplica Świętego Krzyża w Goszczynie (NowDzieje 2, 531).*

^{339/2} *Goszczyn, m., pow. grój., lok. w 1386, ob. w. (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 61–62; PazyraGeneza 114, 192; NowDzieje 2, 531).*

^{339/3} *Jakub z Lewiczyna, wikariusz lub komendarz? w Goszczynie., właśc. domu tamże (1489–1524 pleb. w Goszczynie był Marcin z Kopanej w pow. tarcz.; Warsz. 6, 507; SalinaPol., Aneks nr 24).*

^{339/4} *Lewiczyn, w. par., pow. grój. (AHPMaz.; Wykaz; NowDzieje 2, 533; Bijak 113).*

^{339/5} *Maciej Dubiec, właśc. domu w Goszczynie.*

^{339/6} *Maciej Święch, właśc. domu w Goszczynie (SSNO 5/3, 379, 384–386).*

^{339/7} *Pacewo, młyny książ. pod w. książ. Pacewo nad Pilicą, pow. grój., par. Przybyszew, ob. Pacewo (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 151).*

et Matiae Swanch^{339/6} partibus ex altera, cum toto iure suo etc., pro praedicta Sanctae Crucis ecclesia dedit et donavit perpetue, quam domum et aream domini duces^{144/2 144/3} ab omnibus oneribus libertaverunt. Insuper et duas sexagenas grossorum de molendinis ducalibus Paczewo^{339/7} singulis annis perpetuis temporibus dederunt ~~perpet.~~

[340] MK 8, 32–32v

[Czersk, 18 marca 1523^{340/a}]

Or: 1 MK 340, 94v (wpis brudnopisowy);

2. MK 32, 147v–148

^{340/b-}**Libertatio Lbiska**^{340/1} **domini Chinowski**^{340/2 -340/c}

Anno eodem, domini duces^{144/2 144/3} villas Lbiska, sortem in Loss^{340/3} et Trzemusna^{340/4} generosi Joannis Loski de Wolia Chiniewska^{340/5} ab omnibus oneribus castrorum antiquorum libertaverunt perpetue.

[341] MK 8, 32v

[Warszawa, 18 kwietnia^{341/a}] 1523

Or: MK 32, 157v–158

Venditio Borakowo^{221/1} **dominis principibus**^{144/2 144/3}

Anno 1523, nobilis Nicolaus^{221/2} de Reguly^{135/3} heres [s] de Borakowo hereditatem [s] suam Borakowo in terra Warssoviensi sitam, cum omni iure etc.

^{340/a} MK 32: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo tercio, feria quarta ante dominicam Iudica proxima in Cirsko.

^{340/b-c} MK 32: Libertatio Lbyska domini iudicis Cernensis Chynowsky.

^{340/1} Lbiska, w., pow. czer., par. Jazgarzewo (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 177).

^{340/2} Jan Łoski (Chynowski) z Woli Chynowskiej, z Chynowa w z. czer., h. Rogala, s. Piotra i Doroty, mąż Zofii, c. Stanisława Boglewskiego z Kłwowa, o. Jerzego, Adriana i Krzysztofa vel Krystyna oraz Doroty, ż. Jana z Warszewic, Katarzyny, ż. Pawła Zawiszy z Budziszyna Małego, Zofii, ż. Franciszka Dobieskiego, i Małgorzaty, ż. Florianą Nowomiejskiego; podsedek czer. (1494), chor. wysz. (1506–1508), sędzia czer. (1508–1524), kaszt. wis. (1525–1532), ochmistrz ks. Anny Konradówny (1524–1532), wda maz. (1532–1533), vicesgerent Mazowsza (od 1533); zm. a. 13 X 1535 (J. Mallek, Łoski Jan, PSB 18, 425–426; Bon. 16, 8–9; PiberSpis; SHGLiw. 223).

^{340/3} Łoś, w., pow. czer., par. Jazgarzewo (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 120).

^{340/4} Trzemuska, z. liw., par. Wodynie (SHGLiw. 213; Bijak 209).

^{340/5} Wola Chynowska, w., pow. czer., par. Chynowo (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 223).

^{341/a} MK 32: Anno, loco, quibus supra, sabbato post dominicam Conductus Pasche proximo. Wcześniejsza zapiska, k. 156v: in Warschouia.

piscinis, pratis etc. dominis ducibus pro quingentis sexagenis grossorum vendidit perpetue.

[342] MK 8, 32v

[Warszawa, 18 kwietnia 1523^{342/a}]

Or. MK 32, 160–161v

Kop. AGAD, Komisja Rządowa Spraw Wewnętrznych, sygn. 459, 197v

^{342/b-}**Erectio villae Czissek**^{342/1} in oppidum Stanislawow^{190/2 -342/c}

Anno eodem, domini duces^{144/2 144/3} villam dictam Czissek in civitatem novam permittaverunt dato cognomine Stanislawow.

[343] MK 8, 32v

[Warszawa, 7 czerwca 1523^{343/a}]

Or. MK 32, 179–179v

Wzm. MK 40, 203–207

^{343/b-}**Donatio sex mansorum Postolska**^{343/1 -343/c} d[istri]ctus Camen[ecensis]
Anno eodem, domini principes^{144/2 144/3} generoso Matiae Crayna^{343/2} heredis [s]
de Bussany^{343/3 343/d-} fratri Marco germano dicto Wiliamowski^{-343/e 343/4} sex man-

^{342/a} MK 32: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo tercio, sabato [s] ante dominicam, que cantatur Misericordia Domini, Warschouie.

^{342/b-c} MK 32: Erectio ville ducalis Czyssek in oppidum dictum Stanyslawow.

^{342/1} Cisek, w., pow. warsz., lok. w lesie o tej samej nazwie, od 1523 m. Stanisławów (SHGWarsz. 32–33, 272–273; Bijak 190–191).

^{343/a} MK 32: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo tercio, dominica infra octavas Corporis Christi in Warschouie.

^{343/b-c} MK 32: Donacio sex mansorum Postolyska prope Kamyenyecz.

^{343/d-e} MK 32: ad ipsius intercessionem sollicitam venerabili et nobili magistro Stanislaio canonico Vilnensi et Andree fratri ipsius germano, filiis olim nobilis Marci Wylamowski.

^{343/1} Postoliska, las, potem w. par., pow. kam. (AHPMaz.; Wykaz: Bijak 163). W rzeczywistości 6 wł. lasu na założenie w. Dąbrówka Postolska (późniejsze Postoliska) nie został obdarowany Maciej z Krajny, lecz – za jego wstawiennictwem – bracia Stanisław Dąbrówka magister, kan. wil. i pułt. oraz Andrzej Wilamowski, synowie Marka Wilamowskiego z Dąbrówki i Wilamówki w z. bielskiej na Podlasiu. Falszywą jest również informacja, że Maciej z Krajny był bratem Marka Wilamowskiego. (Błędną informację o ww. donacji powtarza W. Wróbel, Maciej z Krajny i Buzun h, Topór (ok. 1470–ok. 1546), „Studia Podlaskie” 18, 2009/2010, s. 283).

^{343/2} Maciej z Krajny i Buzun, mieszcz., ur. ok. 1470 w Nakle, zm. ok. 1546, mąż Eufemii, o. Barbary, ż. Mikołaja Arciechowskiego z Rozwórz; wojskiego łomż.; student (1496, 1500), bak. (1501)

sos silvae et mericae Postolyska inter bona Tluszcziecz^{309/3} et Mokradambrowa^{93/5} ac Kozli^{343/5} et Janki^{343/6} versus Chrzessne^{343/7} iacentes, cum omni iure, agris, pratis, borris, silvis, etc. dederunt et donaverunt perpetue.

[344] MK 8, 32v

[Warszawa, 25 lipca 1523^{344/a}]

Or: MK 32, 188v–189

^{344/b} **Venditio prati et agri in oppido Grodziecz**^{232/2 -344/c}

Anno eodem, domini duces^{144/2 144/3} agrum totum cum prato, quem ante molen-
dinatores tenebant in Grodziecz, incipiendo a Tribi^{344/1} et transeundo directe
ad Jądrzniliasz^{287/2} usque ad viam, quae transsit [s] de Grodziecz ad Kanthi^{344/2},
cum pleno iure provido Michaeli Skarga^{344/3} oppidano de Grodziecz pro

i magister sztuk wyzw. (1505) Uniw. Krak., doktor medycyny (Padwa, 1508), lekarz króla Zygmunta I, królowej Bony oraz ks. Stanisława i Janusza III; w 1513 adoptowany przez Andrzeja Tęczyńskiego kaszt. bieckiego i Stanisława z Chrobrza stolnika koronnego do h. Topór (MUK 1 nr 96e/054; 1500e/149, zob. też s. 327; L. Hajdukiewicz, J. Wiśniewski, Maciej z Krajny, PSB 19, 21–22; W. Wróbel, Maciej z Krajny i Buzun h. Topór (ok. 1470–ok. 1546), „Studia Podlaskie” 18, 2009/2010, s. 279–296).

^{343/3} *Buzuny, w., z. bielska na Podlasiu.*

^{343/4} *Marek Wilamowski z Dąbrówki, o. Stanisława Dąbrówki oraz Andrzeja Wilamowskiego; w 1511 nobilitowany z powodu zakupu dóbr w pow. goniądzkim na Podlasiu, adoptowany do h. Ciołek przez Macieja Drzewieckiego bpa przemyskiego i Adama Drzewieckiego podstolego krak.; zm. a. 1522 (MK 24, 404v–405; MS 4/2 nr 14849; Kapica nr 582).*

^{343/5} *Kozły, w., pow. kam., par. Dąbrówka Stara, wyodrębniona z dóbr Laskowo; AHPMaz.: Laskowo-Kozły, ob. Kozły (Wykaz).*

^{343/6} *Janki, w., pow. kam., niezident, być może cz. dóbr Laskowo.*

^{343/7} *Chrzęsne, w., pow. kam., par. Postoliska.*

^{344/a} *MK 32: Anno, loco et testibus, quibus supra, sabbato ipso die sancti Jacobi Apostoli gloriosi. Wcześniejsza zapiska, k. 187v.: in Warschouia.*

^{344/b-c} *MK 32: Vendicio agri et prati in oppido ducali Grodziecz.*

^{344/1} *Tryby, niezident. obiekt topogr. w pobliżu Grójca, pow. grój.*

^{344/2} *Kąty, w., pow. grój., par. Grójec; AHPMaz.: Kącino, ob. cz. w. Słomczyn (Wykaz).*

^{344/3} *Michał Skarga Powęski, mieszcz. grój., s. Mikołaja Skargi i Heleny Rzepczanki, mieszczki warsz., małż Anny, c. Stanisława Świętka z Powązek, o. Piotra Skargi, jezuita i kaznodziei król. Na temat szlacheckiego pochodzenia przodków Piotra Skargi, wywodzących się nie, jak przyjęto w literaturze, z podwarszawskich Powązek, ale ze w. Powązki w pow. mszczon. zob. H. Rutkowski, Szlachectwo Piotra Skargi, „Odrodzenie i Reformacja w Polsce” 42, 1998, s. 133–138 (przedruk w: H. Rutkowski, Fundamenta historiae. Pisma wybrane, oprac. M. Słoń, M. Zbieranowski, Warszawa 2014, s. 237–247, tam odwołania do starszej literatury).*

octuaginta sexagenis grossorum vendiderunt eundemque ab omnibus oneribus libertaverunt perpetue et in aevum.

[345] MK 8, 32v–33

[Warszawa, 15 września 1523^{345/a}]

Or: MK 32, 191

Kop. MK 60, 269–269v

^{345/b}-**Donatio in Warssewa**^{41/1} **Michno**^{254/1} **navigatori**^{-345/c}

Anno eodem, domini duces^{144/2 144/3} famato Michaeli Michno consuli et navigatori Warssoviensi ortum suum ducalem post ecclesiam Mariae Virginis^{263/3} in nova Warss[ewa] situm, penes ortos ipsius navigatoris et plebani dictae ecclesiae Sanctae Mariae partibus ab altera, qui ortum habent ab honorabili Nicolao Kozelski^{345/1 345/d}, dederunt, donaverunt perpetue.

[346] MK 8, 33

[Warszawa, 15 września^{345/a}] 1523

Or: MK 32, 191v–192

Kop. MK 60, 239v–240v

Reg. MS 4/1 nr 6584

Restitutio bonorum Proschewo^{264/1} **et Wolia**^{346/a} **Proschewska**^{264/4}

Anno 1523, domini duces^{144/2 144/3} nobili Joanni Trmiaga^{264/3} villas Proschewo et Wolia Prosewska, quas villas olim tenuit Andreas Zaliwski^{264/2} per modum commutationis, restituerunt ea conditione, quod is Trmiaga advocatiam in Liw^{177/6} quinque mansos in se continentem debet expedire ab omnibus debitis et inscriptionibus quibusvis ac liberam dominis ducibus tradere, necnon centum sexagenas grossorum ipsis solvere tenebitur sub ammissione bonorum praefatorum.

^{345/a} MK 32: Anno quo supra, feria tertia in crastino Sancte Crucis Exaltacionis in Warschowa.

^{345/b-c} MK 32: Donacio orti Warschowa Mychno navigator.

^{345/d} MK 32: alias Madoschinski.

^{345/1} *Mikołaj Kozielski vel Mądosiński, wikariusz wieczysty łącz.*

^{346/a} MK 32: Wła.

[347] MK 8, 33

[Warszawa, 15 września 1523^{345/a}]

Or: MK 32, 192

^{347/a}-**Restitutio trium mansorum in Wolia Prosewska**^{264/4 -347/b}

Anno eodem, domini duces^{144/2 144/3} honorabili Alberto Smogiewski^{347/1} tres mansos in Wolia Prosewska, quos Andreas Zaliwski^{264/2} tenebat, restituerunt. Ratione cuius restitutionis praefatus Albertus domum in oppido Liw^{177/6} cum manso advocatae liberam dominis ducibus reddere [s].

[348] MK 8, 33

[Warszawa, 19/20 września 1523^{348/a}]

Or: MK 32, 194

^{348/b}-**Libertatio orti Czechowski**^{348/1} **in Nova Warssewa**^{41/1 -348/c}

Anno eodem, domini duces^{144/2 144/3} honorabili Gregorio Czechowski suorum capellani ortum Herniczki^{348/2} dictum, qui iacet inter ortos domini plebani^{348/3} ab una et aream Dominikowskie^{348/4} partibus ab altera ab omnibus oneribus etc. etc. libertant.

^{347/a-b} MK 32: Restitutio trium mansorum Volya Proschewska.

^{347/1} Wojciech Smogiewski (właścicie: Smoniewski), duch., właśc. domu w Liwie. Pochodził ze Smoniewa w pow. drohiczynskim w woj. podlaskim lub ze Smoniewic w pow. garw. (SHGLiw. 94, 229).

^{348/a} MK 32: Anno, die, loco et testibus, quibus supra. *Wcześniejsza zapiska, k. 192v*: Anno, die, loco, quibus supra, sabato [s] in vigilia sancti Mathei Apostoli et Ewangeliste. W 1523 r. wigilia dnia św. Mateusza przypadła w niedzielę. *Wcześniejsza zapiska, k. 191*: in Warschowa.

^{348/b-c} MK 32: Libertacio orti Czechowsky in Nowa Warschowa.

^{348/1} Grzegorz Czechowski z Czechowic w pow. warsz., stryj Marcina, występuje w źr. w 1518–1537, wikariusz wieczysty kat. włocł. (1518), kapelan księż. (1521–1523), pleb. kośc. NMP w Nowej Warszawie (1537). W 1537 zwolniony z obowiązku stawienia się na wyprawę wojenną (MK 50, 203–203v; SHGWarsz. 39–40).

^{348/2} Ogród Hernicki, ogród przynależny do gruntów Nowej Warszawy, prawd. tożsamy z obszarem należącym w 1483 do Jana zw. Herni, sąsiadującym z 1/2 morgi ziemi posiadanej przez Mikołaja Zambrocha, a następnie Jana Uciecha (ŁawNW nr 964).

^{348/3} Chodzi tu o pleb. kośc. NMP w Nowej Warszawie (zob. przyp. 263/3).

^{348/4} Działka Dominikowska, prawd. należąca do Dominika z Nowej Warszawy, wspomn. w 1519 (RadSW nr 1322).

[349] MK 8, 33

[Warszawa, 15 lutego^{349/a}] 1524

Or: MK 32, 218

Kop. MK 60, 211v–212v

Reg. MS 4/1 nr 6591

^{349/b-}**Donatio trium cum medio mansorum magistro coquinae Colomya**^{-349/c}

d[istri]ctus Lomzen[sis]

Anno 1524, domini duces^{144/2 144/3} generoso Matiae^{196/2} de Colomya^{196/3} medium tertium mansum excrescentiarum inter bona et granicies nobilium Proski^{349/1}, Guthi^{349/2} et Kossaki^{349/3} necnon duos mansos penes eosdem mansos situs Byely^{196/1} nuncupatos, cum omnibus pratis etc. donaverunt in pepetuum.

[350] MK 8, 33

[Warszawa, 19 marca 1524^{350/a}]

Or: MK 32, 219v–220

^{350/b-}**Commutatio advocatiae Zawadi**^{255/1} **pro Suliewo**^{318/1 -350/c}

d[istri]ctus Camen[ecensis]

Anno eodem, domini duces^{144/2 144/3} commutationem fecerunt cum provido Matia Jadowczik^{318/2} advocato in Zawadi eo modo, quia praefatus Matias duos mansos advocatiae in Zawadi in terra Warssoviensi situs,

^{349/a} MK 32: Anno quo supra, feria secunda post dominicam Invocavit. *Poprzednia zapiska, k. 218: Varschouia.*

^{349/b-c} MK 32: Donacio **quatuor** <trium> cum medio mansorum magistro coquinae Colomia.

^{349/1} Proszki, w., pow. zambr., par. Puchały; AHPMaz.: Proszki-Zalesie, ob. Pruski Wielkie (Wykaz; Zier. 307).

^{349/2} Guty, w., pow. zambr. Chodzi zapewne o Guty-Lutostań, w., pow. zambr., par. Puchały, niezlokalizowaną na mapie AHPMaz., później zaginioną, być może włączoną do w. Koty-Lutostań, ob. są to osobne w. Koty i Lutostań (Wykaz).

^{349/3} Kossaki, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. zambr., par. Rudki; AHPMaz.: Kossaki Stare, Kossaki-Falki, Kossaki-Cieplystok Nadbielne, ob. odpowiednio: Kossaki-Ostatki, Kossaki-Falki, Kossaki Nadbielne (Wykaz).

^{350/a} MK 32: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quarto, sabato [s] in vigilia Palmarum in Varschouia.

^{350/b-c} MK 32: Commutacio advocacie Zauady pro Sulewo.

cum omni iure etc. dominis ducibus pro duobus mansis in villa maiori Suliewo nuncupata, cum omnibus utilitatibus, proventibus etc. etc. dedit et commutavit.

[351] MK 8, 33v

[Warszawa, 10 kwietnia^{351/a}] 1524

Or: MK 32, 224–224v

Venditio exrescentiarum Grabowo^{351/1} d[istri]ctus et terra Cziecho[noviensis]
Anno Domini 1524, domini duces^{144/2 144/3} exrescentias ex commensuratione nobilium Grabowskich^{351/2} inter granicies Bystrich^{351/3} ab una, Gadomicz^{351/4} et Dzierzaga^{351/5} partibus ab altera, ipsis^{351/b} heredibus [s] de Grabowo pro centum sexagenis grossorum vendiderunt.

^{351/a} MK 32: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quarto, dominica proxima post Conductum Pasche, Warschouie.

^{351/b} MK 32: nobilibus Joanni olim Thome, Ade filii dicti Joannis et Bienyesio olim Martini et Andree Panadey et eorum legitimis successoribus.

^{351/1} Grabowo, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. przas., par. Krzynowłoga Wielka; AHPMaz.: Grabowo Wielkie, Grabowo-Piotrowięta, Grabowo-Siwki, Grabowo-Skorupki, Grabowo-Zawady, ob. odpowiednio: Grabowo-Padaki, Grabowo-Rżańce, Grabowo-Skorupki, Grabowo-Zawady, być może także Grabowo-Grądy (Wykaz; Zier. 185).

^{351/2} Grabowscy, szlachta ze w. Grabowo w pow. przas., par. Krzynowłoga Wielka.

^{351/3} Bystre, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. przas., par. Krzynowłoga Wielka; AHPMaz.: Bystre-Chrzany, Bystre-Kąski (ob. nieistniejąca), Bystre-Kurzyny (Wykaz; Zier. 128).

^{351/4} Gadomic, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w pow. przas., par. Krzynowłoga Wielka; AHPMaz.: Gadomic-Andryki, Gadomic-Barany, Gadomic-Chrzczony Gadomic-Jebienki, Gadomic-Milocięta, Gadomic-Trojany, Gadomic-Wichnięta, Gadomic-Wyraki, Gadomic-Zawisze, ob. odpowiednio: Gadomic-Jędryki, Gadomic-Chrzczany, Gadomic-Jebienki, Gadomic-Milocięta, Gadomic-Peronie, Gadomic-Trojany, Gadomic-Wyraki (Wykaz; Zier. 168–169).

^{351/5} Dzierzega, w., pow. przas., par. Krzynowłoga Wielka; AHPMaz.: Dzierzega Wielka, ob. Dzierzega-Nadbory (Wykaz).

[352] MK 8, 33v

[Warszawa, 14 kwietnia 1524^{352/a}]

Or: MK 32, 226–226v

Venditio medii alteri mansi cum uno morgo sylvae^{352/b} per dominos duces
d[istri]ctus Zembr[oviensis]

Anno eodem, domini duces^{144/2 144/3} medium alterum mansum cum uno morgo sylvae in Wolia^{130/1} inter granicies nobilium Wierzbowskich^{352/1}, Czwiklinskich^{352/2} et Wrobliewskich^{352/3} in summitate torrentis Krziwey^{352/4} in terra Lomzensi situm, cum omnibus utilitatibus etc. exceptis mellificiis nobili Troiano Paczoska^{352/5 325/c} de Wroble^{352/6} pro septuaginta quinque sexagenis grossorum vendiderunt.

[353] MK 8, 33v

[Warszawa, 14 kwietnia 1524^{352/a}]

Or: MK 32, 227

^{353/a} **Venditio mansi in Wolia^{130/1 -353/b}** d[istri]ctus Zembr[oviensis]
Anno eodem, domini duces^{144/2 144/3} unum mansum sylvae in Wolia incipiendo ab angulo Troiani Paczoska^{352/5} penes granicies Czwikliewskie^{353/1} usque ad

^{352/a} MK 32: Anno, loco, quibus supra, feria tertia in festo sancti Tiburcii. *Dzień św. Tyburcjusza* przypadał w 1524 w czwartek. *Wcześniejsza zapiska, k. 224: Warschauie.*

^{352/b} MK 32: silve.

^{352/c} MK 32: olim Nicolai.

^{352/1} Wierzbowscy h. Pobóg (MZH nr 990) z Wierzbowa; AHPMaz.: Wierbowo-Zambrzyca w pow. zambr. (Kapica nr 583, podaje h. Lubicz).

^{352/2} Czwiklińscy h. Jasińczyk z Czwikiel w pow. zambr. (por. przyp. 353/1; Kapica nr 92).

^{352/3} Wróblewscy h. Ślepowron z Wróbli w pow. zambr. (Kapica nr 598).

^{352/4} Krzywa, rz., pr. dopływ Zambrzyca (ESH, <http://eshp.ijp.pan.pl/search/results/156401>).

^{352/5} Trojan Paczoska [Paczoska], s. Mikołaja z Wróbli w pow. zambr. (por. AHPMaz.: położona w pobliżu Wróbli w. Paczoski).

^{352/6} Wróble, w., pow. zambr., par. Kolaki Stare; AHPMaz.: Wróble-Jarciszewo, ob. Wróble-Arciszewo (Wykaz).

^{353/a-b} MK 32: Vendicio mansi per dominos duces nobilibus de Czwyklielky.

^{353/c} MK 32: Paulo, Stephano olim Petri, Bronissio, Wseborio, Michaeli olim Stanislai, Nicolao, Abrahe, Simoni filiis olim Martini.

^{353/1} Czwikły, w., pow. zambr., par. Kolaki Stare; AHPMaz.: Czwikły-Dąb, ob. Czwikły-Krajewo (Wykaz; Zier. 150).

granicies Wyssniewskie^{353/2} sui ducatus in terra Lomzensi situm, cum omnibus utilitatibus exceptis mellificiis nobilibus ^{353/c} heredibus [s] de Czwikle pro quinquaginta sexagenis grossorum vendiderunt.

[354] MK 8, 33v

[Warszawa, 14 kwietnia 1524^{352/a}]

Or. MK 32, 227v

^{354/a} **Venditio medii mansi**^{354/b} d[istri]ctus Zembr[oviensis]
Anno eodem, domini duces^{144/2 144/3} medium mansum Bieli^{196/1} excrescentiarum post molendinum nobilium de Giemielni liaz^{354/1} sui ducatus in terra Lomzensi situm, nobilibus heredibus [s] ^{354/c} de Giemielni^{354/d} pro quattuor sexagenis vendiderunt.

[355] MK 8, 33v

[Warszawa, 15 kwietnia 1524^{355/a}]

Or. MK 32, 231v

Kop. MK 48, 402a–406

Commutatio pratorum plebani Lomzensis^{355/b}

Anno eodem, domini duces^{144/2 144/3} cum honorabili Joanne Woislawski^{166/3} commutationem fecerunt pratorum ita, quod plebanus quattuor iugera pratorum in bonis Jednaczewo^{333/5} circa Narew^{68/2} pro quattuor morgis in Gielczin^{137/1} dictorum ^{355/c} Barthnie laki^{355/1 -355/d} ducibus dedit perpetue.

^{353/2} *Wiśniewo, w., pow. zambr., par. Zambrów; AHPMaz.: Wiśniewo-Dąb, ob. Wiśniewo (Wykaz).*

^{354/a-b} *MK 32: Venditio medii mansi excrescentiarum per dominos duces nobilibus de Gyemyelny Lassz.*

^{354/c} *MK 32: Stanislao olim Alberti, Thome olim Nicolai, Bartholomeo et Jacobo olim Joannis, Joanni olim Urbani.*

^{354/d} *MK 32: Lassz.*

^{354/1} *Jemielny Las, w., pow. zambr., par. Rudki, powstała na terenie lasu o tej samej nazwie; AHPMaz.: Kalinówka-Bystry (Bystry Jemielny Las) (Wykaz, WolffNazwy 63).*

^{355/a} *MK 32: Anno, loco et testibus, quibus supra, feria sexta in crastino sancti Tiburcii. Wcześniejsza zapiska, k. 224: Warschouie.*

^{355/b} *MK 32: cum dominis ducibus.*

^{355/c-d} *MK 32: Grodzy et Barthney lanky.*

^{355/1} *Bartna Łąka we w. Gielczyn w pow. łomż. (zob. przyp. 137/1; WolffNazwy 19).*

[356] MK 8, 33v

[Warszawa, 15 kwietnia^{355/a}] 1524

Or. MK 32, 233–233v

Demissio advocatiae Moglno^{356/1 356/a} d[istri]ctus Zacroc[imiensis]
Anno, quo supra, nobilis Paulus ^{356/b} Culia^{356/2} advocatiam in villa ducali Maglno
domino Janussio^{144/3} duci accepta satisfactione sua totali demisit perpetue.

[357] MK 8, 33v

[Warszawa, 8 maja 1524^{357/a}]

Or. MK 32, 236–236v

Kop. MK 60, 19–20

Reg. MS 4/1 nr 6598

^{357/b-}**Dotatio sanctuarii in Stanislawowo**^{190/2 -357/c}

Anno eodem, domini duces^{144/2 144/3} quinque mansos terrae in Stanislawowo
pro ecclesia parochiali de novo erigenda dederunt donaverunt perpetue [s].

[358] MK 8, 34

[Warszawa, 4 marca^{358/a}] 1526

Or. MK 41, 115–115v

Demissio bonorum Gromadzino^{358/1 358/b}

Anno domini 1526, Janussius dux^{144/3} duas villas dictas Gromadzino in districtu
Cziruenensis^{358/2} [s] sitas, quas olim Anna^{145/2} mater sua a nobilibus olim

^{356/a} MK 32: illustrissimo domino duci Janussio.

^{356/b} MK 32: filius Stanislai Cula de Sobole.

^{356/1} Moglno [Maglno], w., pow. zakr., par. Pomnichowo, ob. w. Nowy Modlin oraz Stary Modlin i Modlin-Twierdza, części m. Nowy Dwór Mazowiecki (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 267).

^{356/2} Paweł Kula, Sobolewski z Soboli w z. zakr., s. Stanisława Kuli; podkom. warsz. (1533–1563), sędzia grodz. zakr. (1560) (PiberSpis).

^{357/a} MK 32: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo quarto, die dominico festi passionis sancti Stanislai, Warschouie.

^{357/b-c} MK 32: Dotacio sanctuarii ecclesie quinque mansorum in oppido Stanislawowo.

^{358/a} MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto, dominica Oculi, Warschouie.

^{358/b} MK 41: herredibus [s] Lypye et Machnatka.

Paulo^{358/3} et Michaele^{358/4} de Machmatka^{358/5}, in quadam poena addita eis certa summa peccuniaria receperat, heredibus [s] dictorum bonorum et successoribus eorum ac nobili Jacobo Zielony^{358/6} sororino ipsorum ad intercessionem consiliariorum suorum restituit et demisit perpetuę [s].

[359] MK 8, 34

[Warszawa, 4 marca 1526^{358/a}]

Or. MK 41, 116–116v

Kop. MK 60, 119v–120v

Reg. MS 4/1 nr 6634

^{359/a}-**Advocatie quattuor mansorum in Piaseczno**^{186/1} **donatio**^{-359/b}

d[istri]ctus Waracen[sis]

Anno eodem, idem dux^{144/3} nobili Stanisłao^{359/1} de Coziebrodi^{359/2} cubiculario dominae Annae^{224/1} ducisae sororis suae advocatiam quattuor mansorum in villa Piaseczno in terra Czirnensi sitorum, sui veri ducatus, cum pleno iure etc. dedit donavit perpetue.

^{358/1} *Gromadzyno Mniejsze, Gromadzyno Większe, w. par., pow. ciech. lub sąch.; AHPMaz.: Gromadzyno, ob. Gromadzyn (Wykaz; Zier. 189).*

^{358/2} *Powiat czerwiński, zwany od początku XVI w. powiatem sąchockim (WolffStudia 19–22; BorkiewiczOsad. 22–24; Dunin-Wąsowicz 41; PazyraCiechanów 123–126).*

^{358/3} *Paweł z Machnatki, szl., brat Michała z Machnatki i Lipia, wuj Jakuba Zielonego, występuje w źr. w 1510 (Warsz. 13, 607–608; MK 32, 71–71v), zm. a. 1526. Zapewne tożsamy z Pawłem, s. Stanisława Milonowskiego z Lipia h. Rogala, bratem Stanisława Lipskiego podkanclerzego książ. (zob. przyp. 14/1), Mikołaja, Macieja, Michała i Katarzyny, ż. Jana Suszczyńskiego.*

^{358/4} *Michał z Machnatki, z Lipia, szl., brat Pawła z Machnatki, wuj Jakuba Zielonego, występuje w źr. w 1510 (Warsz. 13, 607–608; MK 32, 71–71v). Zapewne tożsamy z Michałem, s. Stanisława Milonowskiego z Lipia, h. Rogala, bratem Stanisława Lipskiego podkanclerzego książ. (zob. przyp. 14/1), Mikołaja, Macieja, Pawła i Katarzyny, ż. Jana Suszczyńskiego.*

^{358/5} *Machnatka, w., pow. grój., par. Błędów (AHPMaz.; Wykaz; Bijak 121).*

^{358/6} *Jakub Zielony, szl., siostrzeniec Pawła z Machmatki i Michała z Machmatki i z Lipia.*

^{359/a-b} *MK 41: Donatio advocacie [s] quatuor [s] mansorum Pyaseczno in villa [inną ręką:] ducali Stanisłao de Cozyebrody.*

^{359/1} *Stanisław Kozybrodzki z Kozybrodów, szl., dworzanin ks. Anny Konradówny, 1526–1536 wójt w Piasecznie w z. czer. (MS 4/3 nr 18097).*

^{359/2} *Kozybrody, w. par., pow. rac. (SHGPłoc. 144–145).*

[360] MK 8, 34

[Warszawa, 4 marca 1526^{358/a}]

Or: MK 41, 117v–118

Erectio mansionariae in ecclesia parochiali Livensi

Anno eodem, idem dux^{144/3} mansionariam in ecclesia parochiali Livensi instituit per 7 praesbyteros decantandos^{360/1}, quam in theloneo Nurensi, quod suis pecuniis exemerat, fundaverat et pro dicta mansionaria donaverat perpetuę [s].

Metrica Annae virginis principis Masoviae post obitum Janussii fratris germani anno Domini 1526

[361] MK 8, 34v

[Warszawa, 9 kwietnia^{361/a}] 1526

Or: MK 41, 123–123v

Wzm. MK 40, 374–376

^{361/b} **Donatio agri de praedio ducali <mansionariis^{266/1} Varsav[iensibus]^{361/c}>**^{266/2-361/d}
Anno domini 1526, Anna^{224/1} princeps Masoviae ^{361/e} certam portionem agrorum de praedio Warssoviensi circa viam^{98/3}, quae ducit ad ecclesiam Sanctae Crucis^{218/2} e civitate penes ortum et sepem famati Pauli^{218/1} apotecarii, honorabilibus septem mansionariis Warssoviensibus in ecclesia collegiata^{124/3} ac successoribus ipsorum perpetue donavit.

^{360/1} *Mansjonaria w Liwie została ufundowana przez ks. Annę Radziwillównę w jej ostatniej woli; w 1526 i 1527 doszło do potwierdzenia fundacji przez ks. Janusza III oraz króla Zygmunta I (SHGLiw. 97–98).*

^{361/a} *MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto, feria secunda proxima post Conductus Pasche, loco, die et presentibus, quibus supra. Wcześniejsza zapiska, k. 122: Warschoiue.*

^{361/b-d} *MK 41: Donacio agri de predio ducali pro orto mansionariis [s] Warsch[ouiensibus].*

^{361/c} *Dopisane inną ręką.*

^{361/e} *MK 41: permotaque demum humilis et instantissimis petitionibus et precibus honorabilis Jacobi Cownaczki mansionarii Warschoiuisensis, plebani in Pyathnicza.*

[362] MK 8, 34v

[Warszawa, 9 kwietnia 1526^{361/a}]

Or: MK 41, 123v–124v

^{362/a}**Decem mansorum silvae donatio Okraszy**^{362/1 -362/b}

Eodem anno, idem [s] ducisa^{224/1} magnifico Joanni Loski^{340/2} de Chinowska Wolia^{340/5} castellano Wisnensi ^{362/c} decem mansos sylvae et mericae ad tres campos cmethonales valentes pro agris et pratis na U r o c z i s k u dicto Okrassy et cum utraque rippa fluvii Biebrza cum omnibus utilitatibus etc. dedit perpetue [s].

[363] MK 8, 34v

[Warszawa, 11 kwietnia 1526^{363/a}]

Or: MK 41, 125v–126

Kop. AGAD, perg. 746 (2 I 1549)

Wzm. 1. MK 40, 534; 2. MK 55, 277–277v

Reg. MS 4/3 nr 19589

^{363/b}**Duorum mansorum donatio in Rampkowo**^{163/2 -363/c}

Eodem anno, idem [s] ducisa^{224/1} nobili Joanni Gadowski^{210/1} factoris in Ossieczko^{192/1} duos mansos liberos possessionatos in villa Rampkowo ^{363/d} prope Garwołyn^{136/7} perpetue dedit, donavit.

^{362/a-b} MK 41: Donacio decem mansorum silve et merice Okrasi castellano Visnensi.

^{362/c} MK 41: ac sorori sue, Illustrissime ducis Anne etc. curie magistro [?].

^{362/1} Okrasy, uroczysko leśne, pow wąs., na terenie par. Białaszewo, znane od 1441 (WolffNazwy 119). Różne od późniejszej w. Okrasino (AHPMaz.) w pow. radz., par. Radziłowo, ob. Okrasin (Wykaz), gdyż pierwsza wzmianka o niej pochodzi z 1482 (Archiwum Diecezjalne w Łomży, akta par. Radziłów, za: WiśniewskiOsad. 146).

^{363/a} MK 41: Anno, loco quo supra, feria quarta post Conductus Pasche. *Weześniejsza zapiska, k. 122: Warschouie.*

^{363/b-c} MK 41: Donacio duorum mansorum in Rampkowo Joanni Gadowski.

^{363/d} MK 41: in quibus nunc resident kmethones videlicet Martinus Pyesczkowycz, Vitus, Frycz Paszkowye et Paulus Jarzicz.

[364] MK 8, 34v

[Warszawa, 14 kwietnia 1526^{364/a}]

Or: 1. MK 339 k. 164, 165–165v (wpis brudnopisowy); 2. MK 41, 127–127v
Wzm. MK 40, 599–601
Reg. MS 4/2 nr 15109

^{364/b-}**Septem mansorum silvae Mosczona**^{364/1} **donatio**^{-364/c} d[istri]ctus
Liven[sis]

Eodem anno, eadem Anna^{224/1} nobili Jacobo Roguski^{364/2} ^{364/d-}de Rogussino^{-364/e} ^{364/3}
septem mansos sylvae Mosczona alias Golambnicza inter granicies Pniewnik^{87/3}
et Swyątochowo^{364/4} ac Rabiany^{364/5} et Wolia Coriczka^{364/6} in terra Livensi
sitos dedit, donavit perpetuę [s].

[365] MK 8, 34v

[Warszawa, 2 maja 1526^{365/a}]

Or: MK 41, 131–132v

^{365/b-}**Advocatie Rampkowo**^{163/2} **donatio**^{-365/c} d[istri]ctus Czernen[sis]
Eodem anno, eadem Anna^{224/1} nobili Joanni Gadowski^{210/1} advocatiam in villa

^{364/a} MK 41: Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto, die, loco ut supra. *Poprzednia zapiska, k. 126v: sabbato ante dominicam Misericordia Domini, Warschouie.*

^{364/b-c} MK 41: Donacio septem mansorum silve Mosczona alias Golambnicza Jacobo Roguski factori Lathovicensi.

^{364/d-e} MK 41: filii nobilis Nicolai de eadem Roguschino, tenutarii Lathowiczensis et dispensatoris olim Illustrissime Anne genitricis sue.

^{364/1} *Goląbiniec albo Moszczona, las w Puszczy Koryckiej (SHGLiw. 31).*

^{364/2} *Jakub Roguski z Roguszyna w z. liw, s. Mikołaja (w SHGLiw. 181 błędnie: Macieja Pohubionowica), o. Stanisława, tenutariusz w Latowiczu, zarządca ks. Anny Radziwiłłówny. Na darowanych Roguskiemu wólkach powstała prawd. w. Kwaśnianka, której dziedzicem był jego syn Stanisław (SHGLiw. 84–85, 181).*

^{364/3} *Roguszyno, osada, z której powstało kilka sąsiadujących ze sobą wsi położonych w z. liw., par. Pniewnik: Roguszyno Stare (ob. cz. w. Roguszyn), Roguszyno-Kąty (ob. Decie), Roguszyno-Polazie Kąty (prawd. cz. w. Decie), Roguszyno-Dzierzki (ob. cz. w. Roguszyna), Roguszyno-Leśniki (ob. Leśniki) i Roguszyno-Wypychy (ob. Wypychy) (SHGLiw. 180–191; Bijak 174).*

^{364/4} *Świętochowo, w., z. liw, par. Pniewnik, ob. Stary Świętochów (SHGLiw. 207–211; Bijak 204).*

^{364/5} *Rabiany-Moszczona, w., z. liw, par. Korytnica, ob. Rabiany (SHGLiw. 176–177; Bijak 169).*

^{364/6} *Wola Korycka, w., z. liw, par. Korytnica, ob. Wola Korytnicka (SHGLiw. 228; Bijak 224).*

^{365/a} MK 41: Anno, loco, quibus supra, feria quarta in crastino sanctorum Philipi et Jacobi, Warschovie.

Rampkowo prope Garwołyn^{136/7} sitam, quattuor mansos in se continentem, in ius hereditarium [s] perpetuum dedit, donavit perpetuę [s].

[366] MK 8, 34v

[Warszawa, 2 maja 1526^{366/a}]

Or. MK 41, 132v–133v

Wzm. MK 40, 679

Reg. MS 4/2 nr 15126

^{366/b-}**Molendini in fluvio Piasecznicza^{211/3} donatio^{-366/c}**

Eodem anno, idem [s] Anna^{224/1} Nicolao Drozdowski^{211/1} molendinum ducale Sethkowski^{366/1} dictum in fluvio Piasecznicza cum fluvio dicto [s] et piscina in terra Czernensi situm, pro domo in Garwołyn^{136/7} et pro certa summa pecuniarum ab eo recepta dedit donavit perpetuę [s].

[367] MK 8, 34v, 25

[Warszawa, 4 maja 1526^{367/a}]

Or. MK 41, 134–135

^{367/b-}**Decem mansorum silvae et 2 mansorum Biely donatio^{-367/c}**

d[istri]ctus Przass[nisiensis]

Anno eodem, Anna^{224/1} eadem nobili Raphaeli Bagienski^{367/1} decem mansos silvae et borrae et utraque rippa [ss] fluvii alias s t r u m i e n i a dicti

^{365/b-c} *MK 41: Donacio advocacie Rampkowo in titulum herreditarium [s] Joanni Gadowski.*

^{366/a} *MK 41: brak informacji o dacie. Poprzednia zapiska: zob. przyp. 365/a.*

^{366/b-c} *MK 41: Donacio molendini in fluvio Pyasecznycza et trium mansorum Nicolao Drosdowski.*

^{366/1} *Młyn książ. Setkowski na rz. Piasecznicy w pow. garw.*

^{367/a} *MK 41: Anno, loco, presentibus, quibus supra, feria sexta in crastino Inventionis Sancte Crucis. Wcześniejsza zapiska, k. 131: Warschouie.*

^{367/b-c} *MK 41: Donacio decem mansorum silve et duorum mansorum Byely Raphaeli Bagyensky.*

^{367/d} *Tekst zapiski urywa się wraz z końcem strony, dokończenie na górze k. 25.*

^{367/1} *Rafał Bagiński z Bagienicy [Bagienic w pow. koln.?), s. Jana Bagińskiego h. Radwan?, star. ostrol. (1504, 1508), podłowczy ciech. (1509–1514), podłowczy Księstwa Mazowieckiego (1526–1527); zm. a. 1548 (PacuskiOstrołęka 1, 72–73; PiberSpis; Bon. 1, 74 – z h. Ślepowron).*

^{367/2} *Dłutówka, rz., niezident., zapewne w sąsiedztwie istniejącej dzisiaj wsi o tej samej nazwie (Wykaz; brak w AHPMaz.), na terenie XVI-wiecznego pow. róż., par. Nowa Wieś.*

^{367/3} *Długi Kąt, miejsce, zakątek, ewentualnie las (WolffNazwy 41), na terenie XVI-wiecznego pow. róż., par. Nowa Wieś.*

Dłutowka^{367/2} et Dlugy kanth^{367/3} cum una ripa fluvii Grobownicza^{188/2} circa viam Witowa^{367/4} 367/4 et rubum dictum Uścikny^{367/5}, et duos mansos b y e l y in Galuszczino^{367/6} in nemore dicto Lazinsko^{367/7} post granicies Grabowskich^{367/8} et Rudzienskich^{367/9} in terra Cziechonoviensi sitos dedit donavit perpetuę [s].

^{367/4} Witowa, droga (WolffNazwy 192). Być może chodzi o drogę do późniejszej w. Witowy Most (nieznana w AHPMaz.), położonej 2 km na wschód od Dłutówki, również na terenie XVI-wiecznego pow. róż., par. Nowa Wieś (Wykaz).

^{367/5} Uścikny?, zarośla.

^{367/6} Galuszczyno, miejsce, ob. Galuszczyn, cz. w. Dłutówka (nieznana w AHPMaz.), na terenie XVI-wiecznego pow. róż., par. Nowa Wieś (Wykaz; WolffNazwy 48).

^{367/7} Łazińsko, las w okolicach w. Grabowo i Rudzieckie w pow. przas. (WolffNazwy 92).

^{367/8} Grabowo, w., pow. przas., par. Siedlec (AHPMaz.; Wykaz; Zier. 185).

^{367/9} Rudzieckie, w., pow. przas., par. Siedlec, ob. Ruzieck (AHPMaz.; Wykaz).

INDEKS OSOBOWO-GEOGRAFICZNY

A

Abraham Chełchowski z Chełchów 292
Adam Wilkanowski z Wilkanowa (zob.) 102
* Adamowice zob. Jadamowice
Aleksy Ciołek z Pilczy (zob.) 239
Aleksy Łubecki z Łubek (zob.) 213
Aleksy Mścich z Wierchsiodławki (zob.) 174
Aleksy Nadarzyński z Ruśca i Nadarzyna (zob.) 36, 115, 147
Aleksy Rzwieński 272
Ambroży Bróg, wójt w Garwolinie (zob.) 240
Andrzej [Andris] Bogaty, mieszc. warsz. 79, 84
Andrzej Ciołek [Cziołek] z Kabat, Nart i Powsina 94
Andrzej Człowieczek 116
Andrzej Czyszkowski z Czyszkowa (zob.) 240
Andrzej Kazub [Cassubup, Cazub, Andris Kaszu[b], Kassub] z Korytowa (zob.), mieszc. warsz. 76, 79, 84, 90, 101
Andrzej Mścich z Wierchsiodławki (zob.) 174
Andrzej Nadarzyński, mieszc. warsz. 284
Andrzej Niszczycki z Niszczyc (zob.) 333
Andrzej Noskowski z Noskowa i Trębek 297
Andrzej Piróg [Pirok] z Kobyлина (zob.) 15, 45
Andrzej Ręczajski z Ręczaj (zob.) 316
Andrzej Zaik [Zayk] z Zajek 194
Andrzej Zaleski [Zalieski], mieszc. warsz. 223
Andrzej Zaliwski z Zaliwia (zob.) 264, 335, 346, 347
Andrzej z Bliznego (zob.) 48
Andrzej, s. Macieja Wielka z Broku (zob.) 246

Andrzej z Chylina (zob.) 70
Andrzej z Gumowa (zob.) 22
Andrzej, pleb. w Jadowie (zob.) 117
Andrzej z Podgórze (zob.) 45
Andrzej, młynarz z Rządzy (zob.) 96
Andrzej ze Świerczy (zob.) 281
Andrzej, aptekarz warsz. 301, 310
Andrzej z Załusek (zob.) 83
* Andrzejewo zob. Wronie
Anna Danuta, ks. maz. 277
Anna Gregłowa [Gregerowa], mieszc. warsz. 284
Anna Konradówna, ks. maz. 224, 265–271, [272]–[276], 277, 284, [285], [286], 287, [288]–[292], 293, [294]–[299], 300, [301]–[305], 306, [307]–[311], 312–316, 359, 361, [362], [363], 364–367
Anna Radziwiłłówna, ks. maz. 145–149, 228, [229], 230–242, [243], 244–259, [260], 261–263, [264], 277, 317–319, 323, 330, 358
Anna, ż. Floriana Parysa (zob.) z Sieczczy (zob.) 205
Anna, ż. Jakuba (zob.) ze Słom (zob.) 55

B

Babi Bór [Babibor], las, pow. kam. 88, 92
Barbara, ks. maz. 153, 277
Barbara, c. Dobiesława (zob.) z Pęcławia (zob.) 162
Bartniki, w., pow. przas. 278
Bartłomiej Bronikowicz, młynarz w Garwolinie (zob.) 212, 231, 303
Bartłomiej Ozareł, wójt w Rudniku (zob.) 178
Bartłomiej Żuk, mieszc. łomż. 314
Bartłomiej Żukowski 304

- Bartłomiej, s. Wawrzyńca kmiecia z Iwowa (zob.) 203
- Bartłomiej ze Świerży (zob.) 10
- Bartłomiej z Załusek (zob.) 57
- Bartna Łąka [Barthnie laki] 355
- Baryczkowskie [Bariczkowski], pole mieszcz. warsz. 269
- Basaltowski [vaszultowski], dom w Starej Warszawie (zob.) 16
- Bełcząca, rz. 4, 41
- Bełz 332
- ziemia, pow. 332
- Bernardyn ze Sieny, św. 16, 46, 146
- Bernardynów, kośc. i klasztor na przedmieściu Starej Warszawy (zob.) 16, 46, 146, 285
- Białąłka, w., pow. warsz. 133
- Białaszewo, w., pow. radz. 181
- Białe, w., pow. nur. 18, 23, 62
- Białe-Ziejąta [Zaias[th]], w., pow. nur. 67
- Białobrzeg [Białobrzegi], w., pow. ostroł. 188
- Biebrza, rz. 170, 362
- Biel, las, pow. przas. 213
- Biel Łubiecka [Biely Lubieczkiej], włóki, pow. przas. 213
- Bieli, włóki w pow. zambr. 196, 349, 354
- Bielica [Bielicza, Bielycza], rz. 170
- Biernatowska, włóka w Ożarowie (zob.) 47
- Bisiorkowskie [Bissiorowske], pole mieszcz. warsz. 37
- Blizne, w., pow. warsz. 48
- Bodlewo zob. Godlewo
- Bogate, w., pow. przas. 94
- Bogdanów Las [Bogdanowlatthss], las, pow. kam. 117
- Boguty [granicies Boguczskie, Boguczskie], w., pow. nur. 43, 63
- Bohemus zob. Jan Czech
- Bolesław IV, ks. maz. 19, 69, 277
- Bolesław V, ks. maz. 1–5, [6], 7–18, [19], [20], 21–29, [30], 31, 32, [33], 34–68, [69], 70–92, [93], 94–96, [97], 98–129, 131–133, 277, [279], [280], 281, 282, [283]
- Borakowo, w., pow. warsz. 221, 341
- * Borkowo zob. Borukowo
- Borukowo, w., pow. zakr. 133
- Boruta z Godlewa [Bodlewa] (zob.) 23
- Bratian, w. w Prusach Królewskich 102
- star. 102
- Brodnia, rz. 133
- Brok [także Wielgibrok, Wielki Brok], rz., 6, 7, 40, 58 [błędnie]
- Brok, m., pow. nur. 244, 246
- Brolino [także granicies Brolinskie], w., pow. nur. 61, 72
- * Bronowo zob. Brunowo
- Bródno, w., pow. warsz. 133, 308, 322, 327, 337
- wójtostwo 308, 327
- * Bródnowski Górny, kanał zob. Brodnia
- * Brulino zob. Brolino
- Brunowo, w., pow. wiski 184
- wójtostwo 184
- Brzeście, w., pow. czer. 290
- Brzoza, w., pow. kam. 256
- * Brzozowa zob. Mścichy
- Brzozowica [także Parwa Brzozowicza], las, potem w., pow. kam. 321, 337
- Brzozowo *alias* Łętowo, w., pow. zambr. 253
- Brzozowo, w., pow. przas. 215, 219
- Brzozowo, Brzozówka [także nemus Brzozowiensis, Brzozowka, Brzozewo, Brzezewo], las, pow. wąs., par. Białoszewo 173, 174, 181, 193, 194
- Brzumino [haereditas Brzumienskie], w., pow. tarcz. 91
- * Brzuza zob. Brzoza
- Budziszyno Małe, w., pow. grój. 289
- Budzyno, w., pow. mak. 19
- Bug [także Buk], rz. 27, 53, 58 [błędnie jako Brok], 88, 92, 99
- Bujało [Buialo] (?) kmieć z Wielkiej Woli (zob.) 129
- Bukowscy, rodzina szlach. 297
- * Buraków zob. Borakowo
- Buzuny [Bussany], w., woj. podlaskie 343
- Bylina [Bilina] zob. Stanisław Suski Bylina
- Bystre, w., pow. przas. 351

C

- Calapus, Calapusch zob. Pałapus
Calinowo, Całynowo zob. Kalinowo
Caliussino zob. Kałuszyno
Cambłowski granicies zob. Kębłowice
Camienicz, Camienczyk zob. Kamięńczyk
Camieniecz zob. Kamieniec
Camienskie granicies zob. Kamianka
Camionka zob. Kamionka
Camionki zob. Kamionki
Campiste zob. Kępiste
Capustha zob. Kapusta
Carnowo zob. Czarnowo
Carwowko zob. Karwówko
Casparwilk zob. Kasper Wilk
Casubup zob. Andrzej Kazub
Cawieczino zob. Kawęczyn
Cazub zob. Andrzej Kazub
Cempistich granicies zob. Kępiste
Cernik zob. Czernik
Chabdzinko, w., pow. czer. 317
– przeprawa 317
Chajęty [Chaiethi], w., pow. kam. 280
Chełchy-Mamino [Chelchy Mamino], w.,
pow. róż. 292
Chilicze zob. Chylce
Chilino zob. Chylino
Chisiny, Chissiny zob. Chyżyny
Chodziszewo [także Chodzissewo], w., pow.
sąch. 189
– włóki Wojewodze [Woyewodze] 189
Choiny, las, potem w., pow. warsz. 298
Chojeczno-Widliska [Chaieczno, Choieczno,
Choyeczno Wydliska], w., z. liw. 331
Cholewa, w., pow. nur. 43, 63
Choroman [Jan lub Stanisław] z Jażwin,
czyli Choromanów (zob.) 21
Chorzelle [w źr. Chorzellie], m., pow. przas.
299
Choszewy zob. Zabiele
Chrzęsne [Chrzesne], w., pow. kam. 343
Chudek [Rhude], w., pow. róż. 188
Chylce [Chilicze, Chylcze], w., pow. czer.
156, 199
Chylino [Chilino], w., z. wysz. 70
Chyżyny [Chisiny, Chissiny, Chyssyny], w.,
pow. garw. 241, 319
Ciechanów [Cziechanow, Cziechonow], m.,
pow. ciech. 144, 201
– dwór 144
– kancelaria 144
– kaszt. 133, 198
– kośc. par. 201
– pisarz 14
– podkom. 320
– podsędek 7
– zamek 144
– ziemia 215
Ciemne Zaręby [Cziemnie Zaramby], w.,
pow. nur. 38
Ciemniewo [Cyebniewo], w., pow. ciech.
332
Cięciwa, Zacięciwa [Cziacziwa, Zacziaczi-
wa], rz. 131
Cisek [Czissek, Cziszek], las, pow. warsz.
70, 74, 164
Cisek [Czissek, Cziszek], w., pow., warsz.,
od 1523 m., zob. Stanisławów 342
Ciskowska, rz. 286
Cisowy Grąd [Czissowygrand], grąd, pow.
kam. 114
Cleczkowo zob. Kleczkowo
Climassewnicza zob. Klimaszewnica
Clossy zob. Kłósy
Cłodzno, w. niezident. 144
Cobilino zob. Kobylin
Cobilistrow zob. Kobyli Ostrów
Cobylija lanka, Cobylieląki, Cobylieląnki
zob. Kobyła Łąka
Cobyłka zob. Kobyłka
Colaczkowo zob. Kołaczków
Colomya zob. Kołomyja
Colonka zob. Kolonka
Colowa zob. Kołowa
Cołyno zob. Kolino
Comorniki zob. Komorniki
Comorowo zob. Komorowo
Conarzewo zob. Konarzewo
Conotopa zob. Konotopa
Corhynie zob. Korhynie

- Corithnicza, Corithnicznych extremitatibus camporum, Corithnicznych partibus zob. Korytnica
- Coritowo zob. Korytowo
- Cossaki zob. Kossaki
- Cosselanka, Cossolanka zob. Koszelanka
- Coziebrodi zob. Koziebrody
- Cozieiezioro zob. Kozie Jezioro
- Cracowiany zob. Krakowiany
- Cramkowo zob. Kramkowo
- Crampa zob. Krępa
- Crassowo zob. Kraszowo
- Cripańska zob. Czersk
- Cruszewicz zob. Kruszewiec
- Cruszewiskie granities zob. Kruszew
- Crzczekowskie granities zob. Krzczekowo
- Crzinowłoga minora zob. Krzynowłoga
- Mała
- Culki zob. Koski
- Cunin zob. Kunino
- Cunraczcz zob. Kondrajec, Konradziec
- Cuthilowo zob. Kutylowo
- Cyebniewo zob. Ciemniewo
- Cygowo Wielkie [Czigowo], w., pow. warsz. 316
- Cywowe zob. Iwowe
- Czapple [Czapskich granities, Czaple], w., z. liw. 155, 305
- Czapleńskie Pole [Czaplenski], pow. czer. 214
- Czaplinek Ostrowskich, w., pow. czer. 214
- Czaplino [także Czaplyno], w., pow. czer. 169, 214
- Czarna, rz. 70, 97, 100, 113, 125, 291, 298 – młyn 125
- Czarna, w., pow. warsz. 131, 132, 133, 282
- * Czarna Struga zob. Cięciwa
- Czarna Wola zob. Pustelnik
- Czarnawa Niwa [także Czarnawaniwa, Cziarnowa Niwa], las, pow. kam. 88, 92, 188
- Czarnawola zob. Pustelnik
- Czarnolas [w źr. Czarnoliasz], w., pow. czer. 169, 214
- Czarnossin zob. Tarnoszyn
- Czarnoty [Czarnothy], w., pow. ciech. 315
- Czarnowa Niwa zob. Czarnawa Niwa
- Czarnowo [Carnowo], w., pow. ostroł. 105
- Czarnowo, w., pow. kam. 280
- * Czarny Las zob. Czarnolas
- Czernik [Cernik, Czirznik], rz. 87, 281
- Czersk [także Czersko, Czirsk], m., pow. czer. 81, 134, 138, 141, 167, 187, 214, 239, 338
- gościniec 284
 - kaplica Ducha Świętego 167
 - kaszt. 140, 147
 - kośc. par. 141, 239
 - prebendarz 239
 - prep. szpitala w Czersku 167
 - rzemieślnik 134
 - sędzia 204
 - siedlisko Kocikowo 187
 - star. 171
 - szpital 167
 - ulica Rybaki [Piscatoria] 141
 - ulica Rybaki [Piscatoria], dom Krypański [Cripańska] 141
 - wójtostwo 187
 - zamek 187, 338
 - ziemia 165, 168, 351, 366
- Czerska [w źr. Czirnensis strata publica, via Czernensis], droga z Warszawy do Czerska 81, 98, 284, 301, 302
- Czerwonka, rz. 177
- młyn 177
- Czerwonka [w źr. Czirwonka], w., z. liw. 160
- wójt 160
- Czerwony Bór [w źr. Czirwonibor], puszcza w z. łomż. 253
- Czewniccy zob. Szewniccy
- Cziaciwa zob. Cięciwa
- Cziarnowa Niwa zob. Czarnowa Niwa
- Cziechanow, Cziechonow zob. Ciechanów
- Cziemnie Zaramby zob. Zaręby Ciemne
- Czigowo zob. Cygowo Wielkie
- Cziołek zob. Ciołek
- Czirsk, Czirsko zob. Czersk
- Czirwonibor zob. Czerwony Bór
- Czirznik zob. Czernik

Cziskowska zob. Ciskowska
Cziskowskie granicis zob. Cyszskowo
Czissek zob. Cisek
Czissowy grand zob. Cisowy Grąd
Czwikle, Czwiklewskie granicis zob. Cw-
ikły
Czysowskie, Czyszewskie granicis zob.
Czyżewo
Czyszskowo [granicis Cziskowskie], w.,
pow. garw. 307
Czyżewo [Czysewskie granicis, Czyszew-
skie granicis], w., pow. nur. 8, 24

Ć

Ćwiklińscy [Czwiklincy], rodzina szlach.
352
Ćwikły [Ćwikle, Czwikliewskie granicis],
w., pow. zambr. 353

D

Dadźbog Podoski z Podosia (zob.) 130
Dambe zob. Dębe
Dambe zob. Puszcza Dębska
Dambianka zob. Dębianka
Dambowiestrow zob. Dębowy Ostrów
Dambrowka zob. Dąbrówka
Dąbrowa, w., niezident., pow. kam.?, 255
Dąbrowscy, rodzina szlach. 161
Dąbrówka, w., z. liw. 335
Dembe zob. Dębe
Dębe [Dambe], las, a następnie także wieś,
pow. przas. 215, 219
Dębe [Dembe], w., pow. garw. 90, 258
– wójtostwo 258
Dębianka [Dambianka], w., pow. nur. 35, 72
Dębowy Ostrów [Dambowiestrow], pow.
nur. 5
Dibła zob. Dybła
Dithko zob. Mikołaj Dydko
Dłotówka zob. Dłotówka
Długa zob. Długa
Długi Kanth zob. Długi Kąt
Dluzewo zob. Dłużewo
Długa [Długa], rz. 85, 103
Długa, w., pow. warsz. 90

Długi Kąt [Długi Kanth], las?, pow. przas.
367
Dłutówka [Dłotówka], rz. 367
Dłużewo [Dluzewo], w., pow. garw. 335
Dmochy [także Dmochowo, Dmochowskie,
Dmossyno, Dmoszowskie granicis], w.,
pow. nur. 2, 8, 83, 206
Dobiesław z Pęcławia (zob.), o. Jadwigi
(zob.) i Barbary (zob.) 162
Dobiesław ze Świerzy (zob.) 10
Dobrzankowo, w., pow. przas. 17
Domaszowska, jezioro lub bagno, pow.
kam. 283
Dominik, opatrzny, rzemieślnik z Czerska
(zob.) 134
Domostoch [Domostoch, Dumaskie gani-
cicis], w., pow. wąs. 183, 193
Dorota, wd. po Jakubie Ludwiku Rechen-
meistrze 323
Dorota Sobińska [Sobinska] z Sobini (zob.)
239
Dorota Sylwestrowa, mieszcz. warsz. 309
Dorota, wd. po Grzegorz z Komorowa
(zob.) 291
* Drewnowo-Konarze zob. Przydanowo
Drężewo [Drzazewo], w., pow. ostroł. 152
Drgicz, w., pow. kam. 209
* Drozdowo zob. Drozdzy
Drozdowo, w., pow. płoń.? 54
Drozdy, w., pow. róż. 320
Dróżników [Droznikow *alias* Wilaw], młyn
w Ulatowie (zob.) 145
Drwalewscy [Drwaliewscy], rodzina szlach.
289
Drzazewo zob. Drężewo
Duchnów [Duchnowa Wola, Duchnowa
Wolia], w., pow. warsz. 76, 90
Dumaskie granicis zob. Domastochy
Dybła [Dibła, Dybła], rz. 182
Dydko zob. Mikołaj Dydko
* Dziecinów zob. Dziećwinowo
Dziećwinowo [Dzieczwinowo], w., pow.
cier. 260
Dziekiniec [Dzekeziniecz], w., pow. warsz.
73

Dziekiarskie Wądoły, pow. wąs. 170
Dziekiarzewski, młyn na Węgrze w Przaszyszu 226
Dzierśław Falencki z Falent (zob.) 101
Dzierśław Zaliwski z Zaliwia (zob.) 320, 335
Dzierżęga [Dzierżęga], w., pow. przas. 351
Dzierżanów [Dzierżonowo, mansos Dzierżonowskie, Dzierżanowskie], w., pow. kam. 87, 112, 281
Dźwięczna [Dzwiaczna, Swiaczna], w., pow. czer. 169, 214

E

* Elk zob. Łek

F

Falenty [Phalanty], w., pow. warsz. 101
Faliśław z Prosiénicy (zob.) 11
Faliśław ze Skłodów, czyli Niewstępową (zob.) 59
Feliks Zaliwski z Zaliwia (zob.) 335
Feliks, s. Pawła z Gaci 181
* Fiszor zob. Lipka
Florian Parys [Pariss, Parisz] z Sieczy (zob.) 171, 205
Florian z Korytnicy, prac. (zob.) 251
Florian, s. Jana z m. Piaseczno (zob.), opatrzny 156
Franciszek, pleb. w Nurze (zob.) 32

G

Gabriel Małek [Małek, Mąłek, Małek], mieszcz. warsz. 33, 84
Gacz zob. Gać
Gaczkowo zob. Rawy
Gać [Gacz], jezioro, niezident., pow. kam. 114
Gać [Gmaczkie graniciesz, Gacz, Maczkich], w., pow. radz. 183, 193, 194
Gadomicz [Gadomicz], w., pow. przas. 351
Gall [Gawel] Markowicz, mieszcz. warsz. 82
Gałuszczyno [Gałuszczyno], w., pow. róż. 367
Garwolin, m., pow. czer. 136, 163, 172, 191, 197, 212, 228, 231, 240, 303, 363, 365
– kośc. par. [197], 240

– pleb. 191
Gąsiorowo [Gąsziorowo], w., pow. nur. 5
Gielczyn [Gielczyno, Gielczin], w., pow. łomż. 137, 355
– Bartna Łąka [Barthnie laki] 355
– wójtostwo 137
Giemielny liasz zob. Jemielly Las
Glanboczeź, Glanboczeź, Glanboczeź zob. Głębozyce
Glinieniec [Glinieniec], uroczysko, pow. warsz. 39, 133
Glniaca [Glnacza], w., pow. nowom. 320
Głębozyce [Glanboczeź, Glanboczeź], w., pow. warsz. 190
Głęboży Potok [Glanbokiempotokiem], las, pow. garw. 149
Gmaczkie graniciesz zob. Gać
Gnat [Gnath], kmieć z Radwankowa 260
Gniewańska Wola [Gniewanska Wolya], w., pow. garw. 233
– wójtostwo 233
Godlewo [Bodlewo, Gothlewskie graniciesz], w., pow. nur., par. Zuzola 23, 35
Godlewo, w., pow. nur., par. Andrzejów 40
Godlewo-Siennica [Godlewo-Siennicza], w., pow. nur., par. Czyżewo Kościelne 206
Godlewscy, rodzina szlach. 206
Golabiel zob. Goła Biel
Golambnicza zob. Moszczona
Gołabiewskie, Golembie zob. Gołębie
Golinino zob. Gołynino
Goła Biel [Golabiel], bagno, pow. wąs. 170, 173, 183
Gołabiniec albo Moszczona [Moszczona *alias* Golambnicza], las, z. liw. 364
Gołębie [Gołabiewskie, Golembie], w., pow. nur. 40, 42
Gołębie Góry [Golembiegorzy], wzgórze, pow. warsz. 39
Gołębnica zob. Moszczona
Gołynino [Golinino], w., pow. ciech. 71, 133
Gori zob. Góry
Goszczin zob. Goszczyn
Gostkowo, w., niezident. 85
Gostkowo, w., pow. nur. 6, 7

Goszczyń [Goszczyń], m., pow. grój. 339
– kośc. par. Świętego Krzyża 339
Gotard Niesiebedźki [Niessiebandzki] z Niesiebedów 185
Gotard z Nojszewa (zob.) 154
Gothlewskie graniciesz zob. Godlewo
Goździcz [Gozdziecz], w., z. liw. 247, 289
* Gójszcz zob. Goździcz
Góra [Gora], w., pow. czer. 214
* Góra Kalwaria zob. Góra
Góry [Gori], wzgórza, pow. przas. 213
* Grabniak zob. Pęszewo
Grabownica [Grabownicza, Grobownicza], rz. 188, 367
Grabowo [także graniciesz Grabowskie], w., pow. nur. 10, 34
Grabowo [graniciesz Grabowskich], w., pow. przas., par. Siedlec 367
Grabowo, w., pow. przas., par. Krzynowłoga Wielka 351
Grabowscy, rodzina szlach. 351
Grabyno zob. Krobino
Grandzicz zob. Grędzice
Gregliowa zob. Anna Gregliowa
Grędzice [Grandzicz], w., pow. nur. 10
Grochole, w., pow. warsz. lub zakr. 116
Grochowo, w., pow. warsz. 322
Grodzicz [graniciesz Groczskie], w., pow. sąch. 102
Grodzicz zob. Grójec
Grodzisko [Grodzisko], m., pow. mszczon. 200
Grodzisko, w., z. liw. 177
Gromadzyno, w., pow. ciech. 358
Grójec [Grodzicz], m., pow. grój. 232, 287, 313, 344
– kośc. par. 232, 313
– kośc. par., ołtarz św. św. Stanisława i Sebastiana 313
– mieszcz. 334
– pleb. 313
Grzegorz Czechowski z Czechowic 348
Grzegorz z Chojeczna (zob.) 331
Grzegorz [Georgius!], s. Jakuba z Kątów (zob.) 155
Grzegorz z Komorowa (zob.) 291

Grzegorz, s. Jana Pasza, wójt w Kramkowie (zob.) 195
Grzegorz z Podgórza (zob.) 45
Grzegorz, cieśla, mieszcz. warsz. 284
Grzegorz, prezbiter 237
Gudusy [Gudossi], w., pow. nur. 61
Guty zob. Guty
Gumki, w., pow. ostroł. 252
Gumowo, w., pow. nur. 22
Gutarzewo [Gutturzewo], w., pow. niedz. 77
Guthi, Guthow Ostrow, Gutti, Guty zob. Guty
Gutów Ostrow [Gutow ostrow], las, pow. róż. 292
Gutturzewo zob. Gutarzewo
Guty [Gulty, Gutti, Guty], w., pow. ostrow. 28, 54
Guty [Guthi], w., pow. zambr. 349
Gwizdały [Gwizdali], w., pow. kam. 304

H

* Habdzinek zob. Chabdzinko
Harynek [Harinek] zob. Jan Harynek
Hieronim Świerczewski ze Świerczy 312
Hinczewice zob. Inczewice
Holwów zob. Ulhów
Humino, w., pow. garw. 136
– wójtostwo 136
Huwnow zob. Uhnów

I

Inczewice [w źr. Hinczewice], w., pow. warsz. 248
Isthula zob. Wisła
Iwowe [w źr. także Cywowe], w., pow. garw. 158, 203, 207, 230
– wójtostwo 158, 207

J

Jablona zob. Jabłonka
Jablona zob. Jabłonna
Jabłonka [Jablona], rz. 329
Jabłonna [Jablona], w., pow. warsz. 133
Jabłonowo [Jablonowo, Sliassiny], w., pow. nur. 3, 40

- Jadamowice, w., pow. mszczon. 139
 Jadowo, w., pow. kam. 30, 107, 117, 140
 Jadrzniasz zob. Jędrzny las
 Jadwiga, c. Dobiesława z Pęcławia (zob.),
 ż. Jakuba Dobruckiego (zob.) 162
 * Jagodne zob. Chojeczno-Widliska
 Jajkowskie [Jaikowski], pole mieszcz.
 warsz. 269
 [Jakub] Bielionek, mieszcz. łomż. 314
 Jakub Bliziński z Bliznego (zob.) 48
 Jakub Brzozowski 215
 Jakub Ciemniwski z Ciemniewa (zob.) 332
 Jakub Dobrucki [z Dobrutu?] 162
 Jakub Gąsiorowski z Gąsiorowa (zob.), Pod-
 górze (zob.) 5, 44
 Jakub Gołyński z Gołynina (zob.) 133
 Jakub Łysakowski z Łysakowa (zob.) 7,
 38, 86
 Jakub Wiktor Modzelewski [Modzeliewski]
 z Modzeli 271
 Jakub Poniatowski 239
 Jakub Ludwik Rechenmaister, mieszcz.
 warsz. 323
 Jakub Roguski z Roguszyna (zob.) 364
 Jakub Ryszek [Ryssiek] 177
 Jakub Rzwieński zw. Brzoska ze Rzwienia
 (zob.) 188, 275
 Jakub Sep 22
 Jakub Zapala Kąkol z Długiej [Szlacheckiej],
 mieszcz. warsz. 271, 284, 302
 Jakub Zielony 358
 Jakub z Godlewa (zob.) 40
 Jakub, o. Trojana z Gumek (zob.) 252
 Jakub z Konarzewa (zob.) 18
 Jakub z Kossaków (zob.) 99
 Jakub z Kośmina (zob.) 143
 Jakub z Lewiczyna (zob.) 339
 Jakub z Podgórze (zob.) 45
 Jakub ze Skarzyna (zob.) 235
 Jakub ze Skłodów, czyli Niewstępowa (zob.)
 59
 Jakub ze Słom (zob.) 55
 Jakub z Sobini (zob.) 159
 Jakub ze Strachomina (zob.) 233
 Jakub, s. Mroczyława ze Styłagów (zob.) 66
 Jakusz (Jakub) z Prosenicy (zob.) 11
 Jakub z Zaliwia (zob.) 161
 Jaliny [także Jalino, Yalino], w., pow. garw.
 149, 158
 – wójtostwo 149
 Jan Ansch, mieszcz. warsz. 284
 Jan Białowieski z Białowieży 8
 Jan Bliziński z Bliznego (zob.) 48
 Jan Brancki 225
 Jan Chynowski zob. Jan Łoski
 Jan Czech zw. Jerzy [Bohemus], kucharz
 książ. 302
 Jan Czech, duchowny 262
 [Jan] Doleżydura, mieszcz. warsz. 284
 Jan Gadowski 210, 307, 363, 365
 Jan Godaczewski 170, 173, 174, 181, 182
 Jan Grotowski [Grothowski] 328
 Jan Harynek [Harinek] z Obrąbu 21
 Jan Kąkol z Długiej [Szlacheckiej] 308, 327
 Jan Klisz 148
 Jan Koszut [Kozuch], mieszcz. warsz. 284
 Jan Kozieł [Kosel] z Kamionek (zob.)
 137
 Jan Kuropatwa z Pogorzela (zob.) 67
 Jan Lewon 338
 Jan Lipski z Lipy, z Gumowa 22, 78, 95,
 112, 133
 Jan Łoski [Loski], Chynowski, z Chynowa
 (zob.) i Woli Chynowskiej (zob.) 340, 362
 Jan Małycz [Małycz] 306
 Jan Mikołek [Mikolek] 173
 Jan Mrokowski z Mrokowa (zob.) 317, 324
 Jan Mścich z Wierchsiodławki (zob.) 174
 Jan Nowek 136
 Jan Oborski z Obór (zob.) 198, 199, 290
 Jan [Oczesalski] z Oczesał (zob.) 100, 113,
 127, 133
 Jan Pasz 195
 Jan Płocki 191
 Jan Popielski z Popielżyna (zob.) 325
 Jan Radziwiński z Radzymina (zob.) 39,
 68, 73, 122, 125, 131, 133
 Jan Reguła z Reguł (zob.) 135
 Jan Rogala z Węgrzynowa (zob.), wda maz.
 14

- Jan Rogala z Węgrzynowa [w źr. Regula] (zob.), bratanek wdymaz. (zob.) 145
- Jan Rychlik [Richlik], mieszcz. warsz. 284
- Jan Rytlca [Rythlicza] z Łętowa (zob.) 172
- Jan Rzwiński ze Rzwienia (zob.) 50, 88, 92, 115
- Jan Słeka [Slaka] z Siedlca (zob.) 131
- Jan Sobiekurski [Sobiecurski] 80, 131
- Jan Sokołowski [Sokolowski] 138
- Jan Sosnkowski z Sosnkowa (zob.) 31, 48, 74, 109
- Jan Stradza z Różana (zob.) 275
- Jan (Janusz) Suchy z Czaplina (zob.) 169
- Jan Szczotka [Strezothka] 300
- Jan [Świdorski] 237
- Jan Trzmiąga [Thrzmiąga, Trmiąga] z Proszewa (zob.) 264, 346
- Jan Wielgi 164
- Jan Wojasz [Woiass, Woiasz], mieszcz. zakr. 52
- Jan Wojsławski [Woislawski, Woyslawski] 166, 176, 355
- Jan Zakrzewski 294
- Jan Zbożny [Skossin!] z Siennicy (zob.) 183
- Jan Żukowski [Zukowski] 304
- Jan, s. Macieja Wielka z Broku (zob.) 246
- Jan z Chyżyn (zob.) 319
- Jan, s. Wawrzyńca Bystrego z [osady] Dęba (zob.) 219
- Jan z Gumek (zob.), s. Jana 252
- Jan, o. Mikołaja i Jana z Gumek (zob.) 252
- Jan z Gumowa (zob.), s. Macieja 22
- Jan, wójt w Jalinach (zob.) 149
- Jan z Kamieńczyka (zob.) 58
- Jan, s. Jakuba z Kątów (zob.) 155
- Jan z Książenic (zob.), mieszcz. warsz. 284
- Jan z Kutylowa (zob.) 43, 63
- Jan z Leśniewa (zob.) 21
- Jan z Łępic (zob.) 123
- Jan z Pętkowa (zob.) 20
- Jan, wójt w Pniewie (zob.) 176
- Jan z [osady] Podbiele (zob.), szl., brat Piotra 12
- Jan z [osady] Podbiele (zob.), szl. 65
- Jan z Radzanowa (zob.) 75, 131
- Jan, rudnik w kuźnicy nad Rządzą (zob.) 60
- Jan ze Skarżyna (zob.) 235
- Jan ze Słom (zob.) 55
- Jan z Sulewa (zob.) 173
- Jan s. Mrocześlawa ze Styłagów (zob.) 66
- Jan, s. Wojciecha Zdziśkowska [Sdziskowicz] ze Świdra 274
- Jan z Tchórznicy (zob.) 124
- Jan, s. Wita z Wężyczyna (zob.) 165
- Jan, s. Mściśława z Załusek (zob.) 56
- Jan z Zamienia (zob.) 140
- * Janczewice zob. Inczewice
- Janczewo [granities Janczewskie], w., pow. nur. 22, 42
- Janki, w., niezident., pow. kam., 343
- Janowo [Janowemiasto], m., pow. przas. 219
- Janusz I Starszy, ks. maz. 6, 20, 64, 277, 324
- Janusz II, ks. maz. 137, 225, 277, [278]
- Janusz III, ks. maz. 144, 146, [164], [165], 166–175, [176], [177], 178, [179]–[183], 184, [185], 186, [187]–[189], 190, [191]–[196], 197, 198, [199]–[203], 204, [205]–[211], 212, [213]–[216], 217, [218], 219, [220]–[227], 277, 320, [321]–[329], [331], [332], 333, [334]–[355], 356, [357], 358, [359], [360]
- Janusz z Kownat (zob.) 3
- Jaszczołd Dmochowski z Dmochów (zob.) 8
- Jaworowy Grąd [Jeworowigrand], grąd, pow. kam. 114
- Jazdowo zob. Ujazdowo
- Jaziorko, jez., niezident., pow. nur. 18
- Jaźwiny [Jazwiny], w., pow. garw. 230
- wójtostwo 230
- Jaźwiny, czyli Choromany [Jazwiny], w., pow. nur. 86
- Jądrzniliasz zob. Jędrzny las
- Jednaczewo [także Nienaczow], las, potem wieś, pow. łomż. 333, 355
- Jelito [Jelytho], w., pow. pow. czer. 159
- Jemielny Las [Giemielny Las], w., pow. zambr. 354
- dziedzice 354
- Jerzy Burbach [Durbach], mieszcz. warsz. 284

Jerzy Ptacek z Kłodzka (zob.) 144
Jeworowi grand zob. Jaworowy Grąd
Jeziora [także Jezora], rz. 91, 199
Jędrzny Las [Jadrzniliasz, Jędrzniliasz], las,
pow. grój. 287, 344
Juńce [Juncze], bór, pow. warsz. 85
Juńce [Juncze], niezident. obiekt topograf.,
pow. warsz. 133
Jurga [Burbach?, Landecker?] mieszc.
warsz. 84

K

Kaczkowo zob. Kiczki
Kaki [limitibus Cakowskich], w., pow. przas.
139
Kaleń [Kalen], w., pow. warsz. 131, 132, 282
Kalinowo [Calinowo], w., pow. nur. 67
Kalinowo [Calynowo], w., pow. wis. 176
Kałużyno, w., z. liw. 247
Kamianka [Camiąka, graniciec Camien-
skie], w., pow. nur. 23
* Kamianki zob. Kamionki
Kamienczik, Kamienczyk zob. Kamięczyk
Kamieniec [Camieniecz, Kamieniecz], m.,
pow. kam. 50, 87, 114, 115, 118, 121, 123,
180, 238, 242, 244, 246, 255, 256, 259,
309, 318, 321
* Kamięczyk zob. Kamieniec
Kamięczyk [Camienecz, Camienecz,
Kamienczik, Kamienczyk], w., pow. nur.
26, 27, 58, 110
Kamionka [Camionka], rz. 23
Kamionka [Camionka], rz., dopływ Ossow-
nicy 31, 74, 109
Kamionka [Camionka], rz., dopływ Wisły
124
Kamionka [Camionka], las, potem w., pow.
warsz. 31, 74, 109, 335
Kamionki [Camionki], w., pow. wis. 137
Kanthi, Kanthy zob. Kąty
Kanthlanka, Kanthlewske graniciec zob.
Kętlanka
Kapusta [Capustha] z Różana 272
* Karbówko zob. Karwówko
Karwówko [Carwowko], w., pow. przas. 213

Kasper Wilk [Casparvilk, Casper Vilk],
mieszc. warsz. 4, 41
Katarzyna Rolina [Rolyna], mieszc. warsz.
310
Katarzyna, c. Grzechorza z Chojeczna (zob.)
331
Katarzyna z Omulwi (zob.) 334
Katarzyna, ż. Marka (zob.), mieszc. warsz.,
przewoźnika zakr. 82
Kawęczyno [Cawieczino], w., pow. warsz.
322
Kazimierz III, ks. maz., bp płoc. 277
Kazom [agros Kazomskie], w., pow. zakr.
lub warsz. 51
Kazub zob. Andrzej Kazub
* Kazuń zob. Kazom
Kąty [Kanthy], w., pow. grój. 344
Kąty [Kanthi], w., z. liw. 155
Kęblówice [graniciec Cambłowski], w.,
pow. zakr. 102
Kępiste [Campiste, graniciec Cempistich],
w., pow. nur. 44, 45, 56
Kętlanka Kanthlanka, graniciec Kanthlew-
skie], w., pow. nur. 34, 42
Kicikowo [Kiczikowo], parcela w Cz ersku
(zob.) 187
Kiczki [Kaczkowo], w., pow. czer. 220
– wójtostwo 220
Kielpino [Kielpino], bagno, pow. warsz. 133
* Kietlanka zob. Kętlanka
Kijeńskie Góry [Kigenskie montes], wzgó-
rza, pow. warsz. 39
Kleczkowo [Cleczkowo], w., pow. ostroł.
336
– kość. par. 336
– kość. par., kaplica św. Anny 336
Klemens Bieniesewicz [Bieniesewicz],
mieszc. warsz. 108
Klimaszewnica [Clymassewnicza], rz. 170
Kłodzno [Cłodzno], w., niezident. 144
Kłósy [Clossy, Klossy], w., pow. nur. 18, 24
Knieja, las, pow. warsz. 128
Kobilskie zob. Kobyłka
Kobyła Łąka [Cobylija lanka, Cobylieląki,
Cobylieląki], w., pow. kam. 111, 321

- * Kobyłanka zob. Czernik
- Kobyli Ostów [Cobiliostrow, sylvae Pyadzigaj dictae Cobilyostrow], las, pow. przas. 139, 216
- Kobylin [Cobilino, Cobylyno], w., pow. koln. 15, 45
- Kobyłka [Cobyłka, Kobilskie, Kobyłka], w., pow. warsz. 85, 97, 100, 103, 131, 132, 282
- Kołaczkowo zob. Kołaczków
- Kolonka, las, pow. garw. 294
- Kolino [Colyno], pole, pow. garw. 163
- Kołaczkowo [Colaczkowo, Kołaczkowo], w., pow. ciech. 296, 304
– włóka Owsieńska 296
- Kołodziącz, w., pow. kam. 222
- Kołomyja [Colomya], w., pow. zambr. 196, 349
- Kołowa [Colowa], morgi, pow. nur. 104
- Komorniki [Comorniki], w., pow. tarcz. 135, 221
- Komorowo [Comorowo], pow. warsz. 291, 298
- * Komory zob. Olchówka
- Konarzewo [Conarzewo], w., pow. ciech. 18
- Konotopa [Conotopa], w., pow. bł. 94
- Konrad III, ks. maz. 130, 134–139, [140]–[143], 146, [150], 151–163, 234, 277, 330
- Konradziec [Cunraczcz], w., pow. rac., ob. Kondrajec Szlachecki 62
- Konradziec [Cunraczcz], w., pow. rac., ob. Kondrajec Pański 133
- Konwica [Konwicz], w., z. bełś. 332
- Kopytko [Kopitko], kmieć z Osiecka (zob.) 192
- Korhynie [Corhynie], w., z. bełś. 332
- Korytnica [Corithnicza, Corithniczkich partibus, Korithnicza, Korithnycza], w., z. liw. 154, 155, 160, 243, 251
- Korytowo [Coritowo], w., z. wysz. 76
- Koski [Culki, błędnie], w, pow. nur. 321
- Kossaki [Cossaki, granicies Kossakowske], w., pow. nur. 53, 99
- Kossaki, w., pow. zambr. 349
- Kossel zob. Jan Kozieł
- Kossmino zob. Kośmino
- Koszelanka [Cosselanka], rz. 118, 120
- Koszelanka [Cossolanka], młyn, pow. kam. 242
- Kośmino [Kossmino], w., pow. grój. 143
- * Koty zob. Guty
- Kowaliewska, włóka w Łomżycy (zob.) 175
- Kownaty [Kownathi], w., pow. nur. 3
- Kozie Jezioro [Cozieiezioro, Kozieiezioro], jez., pow. kam. 256
- Koziebrody [Coziebrody], w., pow. rac. 359
- Kozieł zob. Jan Kozieł
- Kozły [Kozli], w., pow. kam. 343
- Krajewo-Łętowo zob. Brzozowo *alias* Łętowo
- Krakowiany [Cracowiany], w., pow. tarcz. 119
- Kramkowo [Cramkowo], w., pow. nur. 53, 106
- Kramkowo [Cramkowo], w., pow. wis. 176, 195
– wójt 195
- Kraszowo [Crassowo], w., pow. warsz. 132, 282
- Kraż [także Kraż], niezident. obiekt topograf., pow. warsz. 133
- Krępa [Crampa], w., pow. czer. 169, 214
- Krobino [Grabyno], w., pow. warsz., 320
- * Krubin zob. Krobino
- Kruszewiec [Magnus Crussewicz], w., z. liw. 160
- Kruszewo [granicies Cruszewskie], w., z. liw. 154
- Krystyn z Budzyna 19
- Krystyna Wysokamyśl [Wysokamysl, Wisakamisl] 229, 254
- Krzeczkowo [granicies Crzczkowskie, Krzczkowskie], w., pow. nur. 8, 206
- Krzywa Struga zob. Krzywa Struga
- Krzywa Szosnina zob. Krzywybór
- Krzynowłoga Mała [Crzinowłoga Minora], w., pow. przas. 215
- Krzywa, rz. 352
- Krzywa Sośnina zob. Krzywy Bór
- Krzywa Struga [Krzywa Struga], rz. 203

Krzywy Bór [Krziwybor] inaczej Krzywa
Sośnina [Krzywa Szosnina], las, pow.
nur. 42

Książenice [Xiagiennicza, Xiagennicze, Xia-
giennicze], w., pow. bł. 200, 284

Księżę Jezioro [Xiaze Jezioro], jez., z. liw.
177

Kuleszki [Kuleski], w, pow. nur. 19

Kunino [Cunion], w., pow. nur. 110

Kupiska Wola zob. Mątwa

Kupiski [Kupisky, Kupyski], w., pow. łomż.
333

Kutyłowo [Cuthilowo, Cutilowo, Cutiłowo,
Kuthilowo], w., pow. nur. 43, 63

L

* Laliny zob. Jaliny

Lampicze zob. Łępicze

Lantczinski Piotr zob. Piotr Łaczyński

Lanthczino zob. Łątczyn

Lanthkowo, Lanthow, Lanthowo, Lantowo
zob. Łętowo

Lanthowo zob. Brzozowo *alias* Łętowo

Lanthowo seu Michałowo zob. Łętowo ina-
czej Michałowo

Lanthów zob. Łętowo

Lantowo *alias* Michałowo zob. Łętowo ina-
czej Michałowo

Laskarius zob. Łaskarz

Laskowo [także Liaskowo], w., pow. kam.
103, 104, 121, 279, 280

Laskowo [granicies Laskowskie], w., pow.
zambr. 329

Latowicz [Lathowicz, Liathowic, Lyatho-
wicz, Liatowicz], m., pow. garw. 165,
203, 207, 211, 212, 233, 241, 247, 257,
268, 319

– kośc. par. 268

– nowy rynek 268

– pleb. 257, 268

– szkoła 268

Laurenty zob. Wawrzyniec

Lazarus zob. Łazarz

Lazi zob. Łazy

Lazinsko zob. Łazińsko

Łazy zob. Łazy

Łączyska zob. Łączyska

Lbiska zob. Łbiska

Lekowo [Liekowo], w., pow. niedz. 250

– kośc. par. 250

– pleb. 250

* Leksyn zob. Nieksyno

Leńko [Lenko], właśc. ogrodu [w Nurze] 25

Leonard z Nojszewa (zob.) 154

Leszczyny [paries Lieszczinska], w., pow.
garw. 136

Leśniewo [Lesniewo, Liesniewo], w., pow.
nur. 10, 21, 42

Lewiczyn [Liewiczzin], w., pow. grój. 339

Lęk zob. Elk

* Lgniąca zob. Glniąca

Liachi zob. Łachy

Liaskowo zob. Laskowo

Liassoczki Piotr zob. Piotr Lasocki

Liathowicz, Liatowicz zob. Latowicz

Liekowo zob. Lekowo

Lieszczinska paries zob. Leszczyny

Liesniewo zob. Leśniewo

Lipa [Lippa], w., pow. nur. 112

Lipie, w., pow. grój. 14

Lipiny [Lipny], las, pow. czer. 247

Lipiny [Lyppiny], w., pow. kam. 93, 121

Lipiny [Lipini, Lipinskie], w., pow. warsz.
97, 131, 132, 133, 282

* Lipińskie zob. Domostoch

Lipka, rz. 121

Lipskie, w., pow. nur. 61

Liubelska Wolia zob. Lubielska Wola

Liw Stary [także Lyw], m., z. liw. 177, 251,
291, 312, 346, 347

– kaszt. 91, 186, 264, 335

– kośc. par. 360

– kośc. par., mansjonaria 360

– wojski 15

– wójtostwo 264, 312, 346, 347

– ziemia 168, 364

Liwiec [Liw], rz. 50, 115, 118, 243, 259

Lochowicz zob. Łochów

Lomza zob. Łomża

Lomzicza zob. Łomżyca

Loski Jan zob. Jan Łoski
Loss zob. Łoś
Lubieczka Biel zob. Biel Lubieczka
Lubielska Wola [Liubelska Wolia], w., pow. kam. 320
Ludwik Rechenmeister 47, 89
Lukaczewo zob. Łukaczewo
Lukowicz, Lukowieczkie partibus zob. Łukowiec
Lupka zob. Lipka
Lupki zob. Łubki
Luszne zob. Łużne
* Lutostań zob. Guty
Lyathowicz zob. Latowicz
Lypiny zob. Lipiny
Lyszakowo zob. Łysakowo

Ł

Łachy [Liachi], w., pow. róż. 320
* Łajski zob. Łaziska
Łaskarz z Sosnkowa (zob.) 31, 48
Łazarz, właśc. działki pod Warszawą 127
Łazińsko [Lazinsko], las, pow. przas. 367
Łaziska [Łączyska], w., pow. warsz. 133
Łazy [Lazi, Lazy], w., pow. kam. 120, 242
Łączyno [Laczino, Lathczino], w., pow. ostroł. 336
Łbiska [Lbiska], w., pow. czer. 340
Łęk [Łęć], rz. 170
Łępace [Lampicze], w., pow. nowom. 123
Łętowo [Lanthkowo, Lanthow, Lanthowo, Lantow, Lantowo,], puszcza, pow. nur. i pow. zambr. 8, 15, 21, 38, 43, 62, 329
Łętowo [Lanthowo], w., pow. garw. 172
Łętowo inaczej Michałowo [Lantowo *alias* Michałowo, Lanthowo seu Michałowo], las, pow. nur. 16
Łochów [Lochowicz, Luchowicz, Lochow], w., pow. kam. 50, 115, 279
Łomża [Lomza], m., pow. łomż. 306, 314, 333
– chor. 240
– kośc. par. 237
– kośc. par., altarysta 237
– kośc. par., ołtarz 237

– kośc. par., prezbiter 237
– ogród Nosowski [Nossowski] pod miastem 306
– działka Wójtowska [Witowski, błędnie] 306
– pleb. 355
– podkom. 38, 86
– star. 130
– szpital 237
– wójt 170, 173
– wójtostwo 237
– ulica Dworska 314
– ziemia 352, 353, 354
Łomżyca [Lomzicza], w., pow. łomż. 175
– włoka Kowaliewska 175
Łoś [Loss], w., pow. czer. 340
Łubki [Lupki], w., z. wysz. 213
Łukaczewo [Lukaczewo], uroczysko, pow. warsz. 133
Łukasz Podoski 267
Łukasz z Płocka 268
Łukowicz [Lukowicz], w., pow. garw., par. Sieczcza 205
Łukowicz [Lukowicz, Lukowieczkie partibus], w., pow. garw., par. Żeliszewo 165, 204
Łużne [Luszne] wzgórze, pow. warsz. 39
Łysakowo [Lyszakowo], w., pow. przas. 7, 38, 86
Łysińska [Chiminska, Chymynska], kamienica w Warszawie 147

M

Machnatka [Machmatka], w., pow. grój. 358
Maciej Broliński z Broлина (zob.) 61
Maciej Dubiec z Goszczyna (zob.) 339
Maciej Gradowski 189
Maciej Jadowczyk 318, 350
Maciej Kocz [Cocz, Cocus] 81, 89, 98, 127
Maciej Kołomyja z Kołomyi (zob.) 196, 349
Maciej Nieksiński z Nieksyna (zob.) 87, 107, 263, 281
Maciej Olszamowski [Olssamowski] 265
Maciej Paś [Passch] z Dębego, mieszcz. warsz. 293

- Maciej Piechota, mieszcz. warsz. 284
- Maciej Rawa, s. Mściława z Załusek (zob.) 56
- Maciej Saczessek, wójt w Chyżynach (zob.) 241
- Maciej Seliman z Sunicz (zob.) 245
- Maciej Sliżynycz z Garwolina (zob.) 228
- Maciej Staplina, mieszcz. warsz. 284
- Maciej Święch [Swanch] z Goszczyzna (zob.) 339
- Maciej Wielgi, brat Jana, opatrzny 164
- Maciej Wielk z Broku 246
- Maciej Żołądek [Zolandek], mieszcz. warsz. 284
- Maciej z Broku 180, 244
- Maciej, wójt w Czerwonce (zob.) 160
- Maciej z Drężewa (zob.) 152
- Maciej z Drozdowa (zob.) 54
- Maciej, s. Pawła z Gaci 181
- Maciej z Gumowa (zob.) 22
- Maciej z Krajny i Buzun (zob.) 343
- Maciej z Kamieńca (zob.) 118
- Maciej ze Skarżyna (zob.) 235
- Maciej ze Skłodów, czyli Niewstępową (zob.) 59
- Maciej ze Skłodów, czyli Niewstępową (zob.) 59
- Maciej ze Służewca (zob.) 37
- Maciej ze Stylągów (zob.) 65
- Maciej ze Świerczy (zob.) 281
- Maciej, architekt, mieszcz. warsz. 284
- Maciej, s. Wita z Wężyczyna (zob.) 165
- Maciej s. Rynołta z Załusek (zob.) 57
- Maciej z Załusek (zob.) 83
- Maczkich zob. Gać
- Magie zob. Maje
- Maglno zob. Moglno
- Magnus Cruszewicz zob. Kruszew
- Maje [Magie], w., pow. przas. 215, 219
- Maków [Makow], m., pow. mak. 296
- Małe Szikawice zob. Małe Sikawice
- Malibrok, Mali Brok zob. Mały Brok
- * Mała Wieś zob. Sierście Małe
- Małe Sikawice [Małe Szikawice], pow. warsz. 39
- Małgorzata Latchorzewska [Liathorzelska] 198
- Mały Brok [parvum Brok, Malibrok, Mali Brok], rz. 2, 40, 56, 235
- Manowski graniciesz zob. Manowo
- Marcin Godlewski z [Godlewa-Siennicy] (zob.) 206
- Marcin Jabłonowski [Jablonowski] 193, 194
- Marcin Milewski 175
- Marcin, s. Pawła Mroza [Mross] 288
- Marcin Paś z Dębego (zob.) 258
- Marcin Podebien 249
- Marcin Rola [Rolia], mieszcz. warsz. 229
- Marcin Świdorski 237
- Marcin Tański z Tańska (zob.) 326
- Marcin Zbrożek [Zbrossek] z Otwocka (zob.) 179
- Marcin, wójt we wsi Iwowe 207
- Marcin z Podgórze (zob.) 45
- Marcin z Prosiemicy (zob.) 11, 28
- Marcin [Mathia!] z Przeddziecka (zob.) 2
- Marcin z Psar (zob.) 114
- Marcin ze Skarżyna (zob.), o. 235
- Marcin ze Skarżyna (zob.), s. 235
- Marcin, teść Jakuba ze Słom (zob.) 55
- Marcin ze Świerczy (zob.) 281
- Marcin ze Świerży (zob.), brat Bartłomieja 10
- Marcin ze Świerży (zob.), brat Dobiesława 10
- Marcin z Tours, św. 49, 131, 133, 161, 217, 218, 229, 238, 254, 260, 273, 276, 285, 326
- Marcin, s. Mściława z Załusek (zob.) 56
- Marcin, s. Rynołta z Załusek (zob.) 57
- Marcin z Zawad (zob.) 111
- Marek Wiliamowski 343
- Marek z Orłów (zob.) 120, 129, 242
- Marek, mieszcz. warsz., przewoźnik zakr. 51, 82
- Marta, właśc. działki w Stanisławowie 286
- Marta ż. Serafina Mahlera (zob.), mieszcz. warsz. 269
- Matejowie [Mateyowic], młynarze w Chylicach (zob.) 156

- Mateusz Broliński z Kosek (zob.) 321, 322, 337
- Mathwicz zob. Mątwa
- Mazowsze 14, 15, 17, 94, 135, 228, 333
– księstwo 333
– marszałek 188
– wda 14, 17, 94
- Mądosini zob. Mikołaj Kozielski
- Mątwa [Mathwicz] vel Wola [Wolia]
Kupiska, w., pow. łomż. 333
- Mchowo lub Mchówko [Mchowskie granic-
cies], w., pow. przas. 213
- Mianowo [granities Mianowske, Manow-
skie], w., pow. nur. 40, 42
- Michałow zob. Łętowo
- Michalowskie granicies zob. Michałowo
- Michał Michno Filipowicz, mieszcz. warsz.
254, 326, 345
- Michał Mlekitka 232
- Michał Okuń z Konotopy (zob.) 94
- Michał Prażmowski z Prażmowa (zob.) 91,
126, 133
- Michał Skarga Powęski, mieszcz. grój. 344
- Michał Wydra [Widra] z Siedlca (zob.) 243
- Michał Zaliwski z Zaliwia (zob.) 186, 335
- Michał z Kownat (zob.) 3
- Michał z Machmatki (zob.), z Lipia 358
- Michał z Podgórze (zob.) 45
- Michał kaletnik, mieszcz. warsz. 284
- Michał, ślusarz, mieszcz. warsz. 284
- Michałow [Michałow, granicies Micha-
łowskie], w., pow. nur. 18, 23, 24
- Miednik, w., pow. kam. 209
- Mikołaj Barzi 296
- Mikołaj Drozdowski 211, 366
- Mikołaj Druzbic [także Drusbicz, Druzbicz,
Druzbic, Druzbicz] z Zastowa (zob.) 1,
46, 131, 132, 282
- Mikołaj Dydko [Dithko, Dydko, Praga seu
Dydko], inaczej Mikołaj Praga, mieszcz.
warsz. 81, 82, 89, [127]
- Mikołaj Godlewski [Godliwski] [z Godle-
wa-Siennicy (zob.)] 206
- Mikołaj Jadamowski z Jadamowic (zob.)
139
- Mikołaj Kazub (później Górczewski),
mieszcz. warsz. 202, 223
- Mikołaj Kozielski (inaczej Mądosini) 345
- Mikołaj Lekowski z Lekowa (zob.) 250
- Mikołaj Madej [Madej] z Grodziska (zob.)
200
- Mikołaj Miklasz 81, 82
- Mikołaj Mścich z Wierchsiodławki (zob.)
174
- Mikołaj Parys [Pariss] z Oleśnicy (zob.) 190
- Mikołaj Piasecki [Pyasieczki], mieszcz.
warsz. 284
- Mikołaj Pomian, mieszcz. warsz. 98, 127, 285
- Mikołaj Praga zob. Mikołaj Dydko
- Mikołaj Reguła [Regula] z (zob.) Reguł,
z Komorników (zob.), z Borakowa (zob.)
221, 341
- Mikołaj Ryszek [Ryssiek] 177
- Mikołaj Skłod [Skłoth] 42
- Mikołaj Strzyszka [Strziska], mieszcz.
warsz. 284, 310
- Mikołaj Szostak [także Schostak] z Wierzb-
na 30, 74
- Mikołaj Nieczk (Niczek?) Tański [zob.
z Tańska?] 259
- Mikołaj Targowski z Targowego (zob.) i Ło-
chowa (zob.) 279
- Mikołaj Trzelatkowski z Trzelatkowa (zob.)
14, 17
- Mikołaj Wąż [Wąss, Wąsz] z Bogatego
(zob.), z Dobrzankowa (zob.) 17, 94
- Mikołaj Zdziech [Zdzech], o. 13
- Mikołaj [Zdziechowicz], s. 13
- Mikołaj Żukowski z Żukowa (zob.) 223
- Mikołaj, młynarz w Chylicach (zob.) 156
- Mikołaj z Gumek (zob.) 252
- Mikołaj z Gumowa (zob.) 22
- Mikołaj, s. Wawrzyńca z Iwowa (zob.) 203
- Mikołaj, wójt w Jalinach (zob.) 149
- Mikołaj z Leśniewa (zob.) 21
- Mikołaj z Mniszewa (zob.) 17, 94, 146, 147
- Mikołaj z Popielzyna (zob.) 227
- Mikołaj z Prosiency (zob.) 11, 28
- Mikołaj, altarysta w Radwankowic (zob.) 260
- Mikołaj ze Skarżyna (zob.) 235

- Mikołaj ze Skłodów, czyli Niewstępową 59
 Mikołaj ze Styłagów (zob.) 65
 Mikołaj ze Świerży 10
 Mikołaj, s. Marka, mieszcz. warsz. 82
 Milanowo, w., pow. warsz. 64
 Milkowiec zob. Mysłkowiec
 Mirzęcino [Mirzańcino], w., pow. nur. 9
 Mirzon z Załusek (zob.) 57
 Młaczino, Młączino zob. Młęcino
 Mładz [Młancz], w., pow. czer. 80
 Mleczna, bagno, pow. warsz. 133
 Mlekitka zob. Michał Mlekitka
 Młęcino [Młaczino, Młączino], w., pow. warsz. 31, 105
 Młociny [Młocziny], w., pow. warsz. 33
 Młodawa, rz. 204
 Młodziessino zob. Puszcza Młodzieska
 Mniszewo [Mnischewo], w., pow. nowom. 17, 94, 146, 147
 Mochatka [Mochathka], rz. 52
 – młyn 52
 * Modlin zob. Moglno
 Modzele [Modzelie], w., pow. ciech. 315
 Modzele [Modzelie], w., pow. wąs. 193
 Moglno [Maglno], w., pow. zakr. 356
 Mokotów [Mokotowo], w., pow. warsz. 328
 – wółka Pierdzielowska 328
 Mokra Dąbrowa [Mokradambrowa, Mokra Dambrowa], w., pow. kam. 93, 121, 343
 * Mokra Wieś zob. Mokra Dąbrowa
 Morzyczyno [Morziczino, Morziczyno], w. oraz las w pow. kam. 92, 238, 256
 Moszcziska, Moszcziczka zob. Mościska
 Mościska [Moszcziczka], w., pow. kam. 93
 Mościska [Moszcziska], w., z. liw. 252
 – wójtostwo 252
 Mroków [Mrokowo], w., pow. tarcz. 324
 Mschadle zob. Myszadła
 Mścichy [Msczychowskie graniciesz], w., pow. radz. 193
 * Mścichy zob. Wierchsiodławka
 Mścisław z Załusek (zob.) 56
 Mysłkowiec [Milkowiec, Mysłkowiec, Mislkowiec], w., pow. kam. 114
 – wójt 114
- * Mystkówiec zob. Mysłkowiec
 Myszadła [Mschadle], z. liw. 243
- N**
 Nadarzyn [Nadarzin, Nadarzino], m., pow. bł. 36, 115, 147
 Nadolny, młyn na rz. Wildze 303
 Narew, rz. 68, 126, 133, 306, 334, 355
 – przewóz 68
 Narzym, w. w Prusach Królewskich 278
 Niecieplino [Niecieplino, graniciesz Niecieplinskie], w., pow. garw. 136, 172
 – młyn książ. 172
 Niegowo, w., pow. kam. 93
 Nieksyno [Niexino], w., pow. płoc. 87, 107, 281
 Niemierza z Mirzącina (zob.) 9
 * Niemiry zob. Niemierze-Mierzęcino
 Nienaczów zob. Jednaczewo
 Nieporęt [także Nieporąth, Nieporęth], w., pow. warsz. 39, 126, 133
 Niestępowo [Niestapow], w., pow. nowom. 320
 Niestępowo [w źr. Niewstampowo, Niewstampowo, Skłody *alias* Niewstampowo], w., pow. nur. 6, 56, 59
 Niexino zob. Nieksyno
 Niszczyce [Niszczicze], w., pow. biel. 333
 Nojszewo [w źr. Nosiszewo], w., z. liw. 154
 Nosowski [Nossowski], ogród pod Łomżą 306
 Nowa Warszawa [w źr. Nowa, Nova Warszawa, Warssewa, Warssowa, Warszewa, Nova civitate Warssoviensi], m., pow. warsz. 41, 84, 263, 345, 348
 – działka Dominikowska 348
 – kośc. par. Najświętszej Marii Panny 263, 345
 – ogrody Bachczyński i Dawidowski 263
 – ogród Hernicki 348
 – pleb. 345
 – przewoźnik 345
 Nowawiesz, Nowawieś zob. Prosenica
 Nowe Miasto [w źr. Nowemiasto, Nowemiastho], m., pow. nowom. 153, 315

- jatka 153
 - kaplica szpitalna 153
 - szpital 153
 - Nowidwor zob. Nowy Dwór
 - Nowogród [w źr. Nowigrod], m., pow. łomż. 15, 271
 - pleb. 271
 - Nowy Dwór [w źr. Nowidwor], m., pow. warsz. 320
 - Nur, m., pow. nur. 7–10, 19–21, 23, 26, 27, 35, 40, 42, 54, 56, 58, 61–63, 67, 104, 110
 - pleb. 32
 - mieszcz. 35
 - star. 103, 104
 - wojski 121
 - woźny 25
- O**
- Obory, w., pow. czer. 198, 199
 - Obramp zob. Obrąb
 - Obrap zob. Puszcza Obrębska
 - Obrąb [Obramp], w., pow. czer. 169, 214
 - Obrąb [Obramp], w., pow. kam. 93, 121
 - Oczesały [Oczassaly], w., pow. grój. 100, 113, 127, 133
 - Odolany [Odeliani], w., pow. warsz. 242
 - Ojrzonówka [Oyrzonowka], las, pow. garw. 205
 - Okrangle zob. Okrągłe
 - Okrazy, uroczysko, pow. radz. 362
 - Okrągłe [Okrangle], w., pow. nur. 72
 - Olbracht, mieszcz. warsz. 128
 - Olchówka [Olchowka], w., z. liw. 160
 - Oldakowskie granicies zob. Oldaki
 - Oleśnica [Ollesnicza], w., pow. garw. 190
 - Olszewnica [Olssewnycza], w., pow. warsz. 320
 - Oltarzewskie granicies zob. Ołtarze
 - Oldaki [granicies Oldakowskie], w., pow. nur. 22
 - Ołtarze [granicies Oltarzewskie], w., pow. nur. 27, 35, 58
 - Omulew, rz. 188, 334
 - Omulew [Omolew], w., pow. ostroł. 151, 152, 334
 - Opinogóra [Oppinegora], w., pow. ciech. 332
 - Orły [Orly], w., pow. warsz. 120, 129, 242
 - Orszymowo [Orssekowo, Orssmiowo], w., z. wysz. 143
 - pleb. 143
 - Orz [także Orzs], rz. 12, 66
 - Orzeł [Orzel], sosna z orlim gniazdem, pow. warsz. 133
 - Orzyc [Orzic] 299, 300 [błądnie]
 - młyn Ślepa Ruda 299
 - Osiecko [także Ossieczko], w., pow. garw. 192, 294, 363
 - faktor 363
 - gajowy 294
 - kośc. par. 192
 - Osiek [Ossiek, Osziek], w., pow. nowom. 53, 106
 - Osowiec, w., pow. przas. 214
 - Osonnica [Ossownicza, Ossownycza], rz. 31, 109, 111, 112, 140
 - Ossieczko zob. Osieck
 - Ossiek zob. Osiek
 - Ossowinski haereditas, Ossowinski, Ossowinskie granicies zob. Ossówno
 - Ossownicza, Ossownycza zob. Osownica
 - Ossowno zob. Ossówno
 - Ossowskie granicies zob. Osowiec
 - Ossówno [Ossowno, granities Ossowinskie, haereditas Ossowinski], w., z. liw. 31, 74, 111, 321
 - Ossuch zob. Oszust
 - Ostrekoło [Ostrekoło], w., pow. kam. 320
 - Ostrołęka [Ostroleka, Ostrolenka], m., pow. ostroł. 151, 152, 334, 336
 - Ostrowia, m., pow. ostrow. 6, 11, 13, 26, 28, 54, 57, 65, 66, 119
 - Ostrowy, w., pow. róż. 188
 - Ostrożno [Ostrozno], w., pow. nur. 253
 - * Ostrykół zob. Ostrekoło
 - Osziek zob. Osiek
 - Oszownica zob. Osownica
 - Oszust [Ossuch], w., pow. przas. 213
 - Otwocko [Othfoczko, Othwoczko], w., pow. czer. 159, 179
 - Owsińska, wł. w Kołaczkwie (zob.) 296

Ożarowo [Ozarowo], w., pow. warsz. 47, 323
– wójt 47, 323
– wójtostwo 47, 323
– włóka Biernatowska 47

P

Pacewo, w., pow. grój. 339
– młyny książ. 339
Pałapus [Calapus, Calapusch, Palapus, Pa-
lapuss], w., pow. ostrow. 13, 119
– młyn książ. 13
Pałki [Palki], niezident. obiekt topograf.,
pow. czer. 214
Panczlaw, Panczliaw zob. Pęcław
Pansche, Panschewo zob. Pęszewo
Paprotna [Paprothna, Paprothne[g]o, Papro-
thnia], w., pow. nur. 2, 3, 83
Pariss, Parisz zob. Florian Parys
Parwa Brzozowicza zob. Brzozowica
Parysów zob. Sieczcza
Pathkowska granicies zob. Pętkowo
Paweł Brzeski 306
Paweł Chawłowski [Chawłowski], aptekarz,
mieszcz. warsz. 218, 361
Paweł Chojnacki, mieszcz. warsz. 284
Paweł Gołyński z Gołynina (zob.) 71
Paweł Kula [Culia] 356
Paweł Sokół z Czarnowa (zob.) 105
Paweł Szeliga [Scheliga] 114
Paweł Wessel z Gutorzewa (zob.) 77
Paweł Żebro z Pęszewa (zob.) 24
Paweł z Chyżyn (zob.) 319
Paweł, szewc z Czerska 134
Paweł z Gołębi (zob.) 42
Paweł z Machnatki (zob.) 358
Paweł z Osieka (zob.) 53
Paweł z Pętkowa (zob.) 20
Paweł z Podgórza (zob.), brat Jakuba i An-
drzeja 45
Paweł z Podgórza (zob.) 45
Paweł z Pomnichowa (zob.) 79 [błędnie:
Pniewo], 84, 108
Paweł z Prosińcy (zob.) 11, 28
Paweł ze Skłodów, czyli Niewstępową
(zob.) 59

Paweł ze Świerży (zob.) 10
* Perzanowo zob. Pyrganowo
Pęcław [Panczlaw, Panczliaw], w., pow.
czer. 162
Pęszewo [Pansche, Panschewo], w., pow.
nur. 24
Pętkowo [Panthkowo, granicies Pathkow-
ska], w., par. nur. 5, 20
Phalanczski Dzierślaw zob. Dzierślaw Fa-
lencki
Phalanti zob. Falenty
Phlathkownicza, Phlatkownicza, Phliatkow-
nicza zob. Płatkownicza
Piaseczna [Piasecznicza, Piasecznicza], rz.
211, 274, 366
– młyn Setkowski [Sethkowski] 366
Piaseczno [Piaseczno, Piaszczno], w., pow.
warecki 186, 359
– wójtostwo 186
Piaseczno [Pyasieczno], m., pow. warsz. 156
Piaszcznicza zob. Piaseczna
Piaszczno zob. Piaseczno
Pieczyśka [Pieczyśka], niezident. obiekt to-
pograf., pow. przas. 216
Pieczyśka, uroczysko, pow. warsz. 133
Pierdzieliowska [Pierdzieliowski], włóka
w Mokotowie 328
Pieszczo, kmieć z Trzcianki (zob.) 307
Pietrzyk [Pietrzyk], trębacz 99
Pietrzyk [Pietrzyk], zob. Piotr s. Stanisława
z Gostkowa
Pięć Gai [Pyądzgygay], uroczysko, pow.
przas. 139
Pigłówka-Połazie Rąbież [Połazie *alias* Pi-
głiewka, Pygłiewka], w., z. liw. 305
Pilica [Pylycza, Pilcza, Pylcza], rz. 148,
236, 249
– młyn 236, 249
– młyn Ważny 148
Pilcza [Pilcza], w., pow. warecki 239
Piotr Baryczka, mieszcz. warsz. 49
Piotr Bloch [w źr. także Boch] 173, 174
Piotr Drężewski z Drężewa (zob.) 152
Piotr Kmoszek z Iwowa (zob.), wójt w Jaż-
winach 230

Piotr Laskowski z Laskowa (zob.) 121, 280
 Piotr Lasocki [Liassoczki] 141
 Piotr Łączyński [Lanczinski, Łanczinski] 197
 Piotr Nowek 136
 Piotr Okuń z Konotopy (zob.) 94, 114
 Piotr Ostrowski 214
 Piotr Pluskwa [Plusqwa] 299
 Piotr Prażmowski z Prażmowa (zob.) 91
 Piotr Sosnkowski z Sosnkowa (zob.) 31, 74
 Piotr Wilk, mieszcz. warsz. 124
 Piotr Zaliwski z Zaliwia (zob.) 335
 Piotr z Bliznego 48
 Piotr [Pietrzik], s. Stanisława z Gostkowa (zob.) 85
 Piotr, wójt we wsi Iwowe (zob.) 207
 Piotr, s. Wawrzyńca z Iwowa (zob.) 203
 Piotr, o. Jana z Kamieńczyka (zob.) 58
 Piotr z Kamieńczyka (zob.) 26, 27
 Piotr, kuśnierz, mieszcz. łomż. 314
 Piotr z Osieka (zob.) 53, 106
 Piotr z Podbiela (zob.) 12
 Piotr z Podbiela (zob.) 65
 Piotr z Podgórze (zob.) 45
 Piotr ze Skłodów, czyli Niewstępową (zob.) 59
 Piotr ze Skłodów, czyli Niewstępową (zob.) 59
 Piotr ze Skłodów, czyli Niewstępową (zob.) 59
 Piotr ze Styłagów (zob.) 66
 Piotr ze Świerży (zob.) 10
 Piotr z Tchórznicy (zob.) 124
 Piotr, aptekarz, mieszcz. warsz. 310
 Piotr, mieszcz. warsz. 284
 Piotr z Wiśniewa (zob.) 29
 Piotr z Załusek (zob.) 57
 Piotr s. Mściśława z Załusek (zob.) 56
 Piotrowski, młyn pod Warszawą 229
 Piscatoria zob. Rybaki
 Piskornia [Pyskornia] w., pow. nowom. 320
 Plathkownicze zob. Płatkownica
 Ploczko zob. Płocko
 Płatkownica [Phlatkownicza, Plathkownicze, Phliathkownicza, Phliatkownicza, Plathkownicza], las, potem w., pow. kam. 88, 92, 115, 188, 234, 238, 246
 – wójtostwo 246
 Płock, m., pow. płoc.
 – archidiakon 91, 126, 133
 – biskupstwo 9
 – chor. 133
 – dziekan 94
 – kan. 106, 126, 133, 215
 – stolnik 75, 131
 – wda 333
 Płocko [Ploczko], w., pow. koln. 150
 Płonka [akże Plonka], rz. 55
 Pnie [Pnye], w., pow. nur. 7
 Pniewnik, rz. 140
 Pniewnik, w., z. liw. 87, 111, 112, 281, 283, 364
 Pniewo [Pnyewo], w., pow. łomż. 166, 176
 Pnye zob. Pnie
 Podbiele [Podbielie, Potbiele, Pothbielie, granicies Podbielskich], w., pow. ostrow. 12, 65, 66, 119
 Podgórze [Podgorka, granicierum Podgorskich, Podgorze, Potgorze], w., pow. nur. 5, 20, 44, 45
 Podosie [Podoszie], w., pow. przas. 130
 Pogorzal [Pogorzely], las, pow. nur. 72
 Pogorzal, w., pow. nur. 61
 Pogorzelec [Pogorzelec, Pogorzeliecz], w., pow. kam. 36, 50, 115, 120, 242, 255
 Pogorzelec [Pogorzelec], w. niezident. 67
 Pokrzywnica [Pokrzywnicza], w., pow. nowom. 320
 Polaszczka, Polaska, Polaskie granicies, Połazie zob. Połazie
 Połazie *alias* Pigliewka zob. Pigłówka-Połazie Rąbież
 Polikowo, w., pow. warsz. 84
 Polomya zob. Połomia
 Połazie, las, z. liw. 155, 251
 Połazie [granicies Polaszczka, Polaska, Polaskie], w., pow. nur. 5, 20, 44
 Połomia [Polomya], las, z. liw. 154
 * Pomiechowo zob. Pomnichowo
 Pomnichowo, w., pow. zakr. 84

- * Popielów zob. Popowo
 Popielżyno [Popielsino, Popielzino], w., pow. zakr. 227, 325
 Popowo [Popowskich partibus], w., z. liw. 154
 Poschła Biel [Richlabeled], bagno, pow. ostrow. 28
 Postoliska [Postolska, Postolyska], las, potem w., pow. kam. 343
 Potbiele, Potthielie zob. Podbiele
 Potgorze zob. Podgórze
 Powązki [Powanski, Powąski], w., pow. warsz. 229, 254
 Prace Paszne, w., pow. tarcz. 91
 Praga zob. Mikołaj Dydło
 Praszina zob. Prażyna
 Prażmów [Prassmowo, Prazmow, Prazmowo], w., pow. grój. 91, 133, 169
 Prażyna [Praszina], spichlerz mieszcz. warsz. 127
 Proshennicza, Proshennicza zob. Proshienica
 Proshewo zob. Proszewo
 Proshienica [Proshennicza, Proshennicza, Proshienicza, Proshienicza *alias* Nowawiesz, graniciesz Proshienskie, Proshienskie, Prussienskie], w., pow. ostrow. 11, 12, 28, 54, 57, 65
 Proszewo [Proshewo, Proshewo], w., z. liw. 264, 346
 Proszki [Proski], w., pow. zambr. 349
 Próchnowa Biel [Biel Prochnowa, Prochnowa Biel], bagno, pow. nur. 44, 45
 * Pruski Wielkie zob. Proszki
 Przasnysz [Przassnis, Przassnisz], m., pow. przas. 213, 226, 276
 – bractwo szewców 276
 – kośc. par. 276
 – młyn 226
 – pleb. 276
 Przeclaw z Kałuszyna (zob.) 247
 Przedssobnim zob. Wola Rębkowska
 Przesdzieczk, Przesdzieczkich graniciesz, Przesdzieczko zob. Przeździecko
 Przespy, miejsce, niezident., pow. nur. 44
 Przetycz [Przethicz], w., pow. kam. 320
 Przeździecko [graniciesz Przesdzieczkich, Przesdzieskie, Przesdzieczk, Przesdzieczko], w., pow. nur. 2, 83
 Przydanowo [graniciesz Przydanzowskie], w., pow. nur. 23, 43, 62, 63
 Psary, w., niezident., pow. kam? 114
 Psszonki [Psszonki, Psszonki], w., pow. garw. 205
 * Pułazie zob. Połazie
 Pustelnik inaczej Czarna Wola [także Czarnawola, Czarnawolia] 70, 198, 291, 298
 Puszcza Dębska [Dambę], pow. garw. 198, 291
 Puszcza Obrębska [Obrap] (Puszcza Jadowska), pow. kam. 283
 Puszcza Młodzieska [Młodziesino], pow. gost. 248
 Puszcza Słupieńska [nemusz Słupienski], pow. warsz. 125
 Puszcza Sulejowska [nemora Suliewska, Sulew, Suliewo, StareSuliewo], pow. warsz., kam. i liw. 111, 140, 190, 309, 318
 Pyasieczno zob. Piaseczno
 Pyądzygay zob. Pięć Gai
 Pygliewka zob. Pięć Gai
 Pylycza zob. Pilica
 Pyranowo, w., pow. róż. 225
- R**
 Rabiany-Moszczona, w., z. liw. 364
 Raczaie zob. Ręczaje
 Racziesski 261
 Radwankowo [Redwankowo], w., pow. czer. 260
 – altarysta 260
 – kośc. par. 260
 Radzanowo [także Radzonowo], m., pow. rac. 75, 131
 Radzikowo, w., pow. zakr. 75, 102, 106
 – pleb. 106
 Radzimino zob. Radzymino
 Radzymino [Radzimino], m., pow. warsz. 39, 68, 73, 122, 125, 131, 133
 Rafał Bągieński 367
 Rafał z Pęcławia (zob.) 162

- Rakowiec, w., pow. warsz. 302
 Rampkowo zob. Rębków
 Rampkowska Wola zob. Wola Rębkowska
 Ranczaie, Ranczaje, Ranczaye zob. Ręczaje
 Randza zob. Rządza
 Raschny zob. Rażny
 Rawy [Gaczkowo], w., pow. nur. 56, 71
 – barć 71
 Rażny [Raschny], w., pow. kam. 222
 * Rąbież zob. Pigłówka-Połazie-Rąbież
 Rąbowska zob. Rębowska
 Reczaye zob. Ręczaje
 Redwankowo zob. Radwanków
 Reguły [Reguli], w., pow. warsz. 135, 341
 * Regimin zob. Reginino
 Reginino, w., pow. ciech. 250
 Renia, Renske granicies zob. Rynia
 Rębkowo [Rampkowo], w., pow. garw. 163,
 210, 307, 363, 365
 Rębowska [Rąbowska], droga z Wyszogrodu
 do Rębowa 265
 Ręczaje [Raczaie, Ranczaie, Ranczaje, Ran-
 czaye, Reczaye, Ręczayskie], w., pow.
 warsz. 64, 97, 131, 132, 282, 298, 316
 Rękowa Łąka [Rękowalianka], las, z. liw.
 154
 Rhude zob. Chudek
 Ribno zob. Rybno
 Rikaczkie granicies zob. Rykacze
 Rinolthowskie granicies, Rinolti zob. Ry-
 nołty
 Risceczske zob. Rysiewo
 Rissiewska granicies zob. Rysiewo
 Rivolt zob. Rynołt
 Rogalińska [Rogalińska], działka w Starej
 Warszawie 14, 17, 147, 324
 Rogowska, włoka w Woli, pow. zakr. 52
 Roguszyno [Rogussino], w., z. liw. 364
 Rokitnica [Rokithnicza] inaczej Zalesznica
 [Zaliesnicza], rz. 200
 Rostkowski, działka i dom w Ciechanowie
 144
 Rosochate zob. Skarzyno
 Rostki [granicies Rosstkowskie], w., pow.
 nur. 45
- Rościszewo [Roszcziszewo, Roszczisewo],
 cz. Puszczy Słupieńskiej 100, 113, 133
 Rowne zob. Równne
 Rozan zob. Różan
 Rozanica zob. Różanica
 Równne [Rowne], w., pow. kam. 87, 112,
 281, 283
 Różan [Różan], m., pow. różański 185, 267,
 272, 275
 – balwierze 275
 – dwór dziedziców ze Rzwienia 272, 275
 – folwark książ. pod Różanem 185
 – kość. par. 267
 – mieszcz. 288
 – pleb. 267
 Różanica [Rozanicza], rz. 185
 – młyn 185
 Rudnik, rz. 39
 Rudnik, w., niezident., pow. garw. 178
 Rudzieckie [granicies Rudzienskich], w.,
 pow. przas. 367
 Rumiana [Rumyana] Maćkowa 179
 * Ruzieck zob. Rudzieckie
 Rybaki [Piscatoria], ulica w Czbersku (zob.)
 141
 Rybno [Ribno], w., pow. łomż. 166
 Rykacze [granicies Rikaczkie], w., pow.
 zambr. 329
 Rynia [Renia, granicies Renske], w., pow.
 warsz. 39, 133
 Rynołt [Rivolt] z Załusek (zob.) 57
 Rynołty [Rinolti, Rinolthowskie], w., pow.
 ostrow. 28, 54
 Rysiewo [Rissiewska granicies], w., pow.
 nur. 20
 Rysiewo [Risceczske], w., pow. nur. 42
 Rythlicza zob. Jan Rytlica
 Rzandza zob. Rządza
 Rzanka, rz. 163
 Rządza [Randza, Rzandza], rz. 60, 96
 – kuźnica 60
 – młyn 96
 Rządza [Randza, Zlotharadza, Złota Rzą-
 dza], w., pow. warsz. 96, 164
 – młynarz 96

* Rzewnie zob. Rzwiń
Rzwiń [Rzwien, Rzwieny], w., pow. róż.
50, 88, 92, 115, 188, 275

S

Sadek, znak lub uroczysko, niezident., pow.
warsz. 133

Sambrowska Wola zob. Wola Zambrowska

Sanchoczin zob. Sąchocin

Sasin [Sassin] z Zaborowa (zob.) 324

Sąchocin [Sanchoczin, Sanchoczino], m.,
pow. sąch. 189, 324

Schewnicza zob. Szewnica

Serafin Mahler, mieszcz. warsz. 269

Serafin Oborski z Obór (zob.) 204

Serafin Zawisza [Zawissa] z Budziszyna
Małego (zob.) 289

Serociec [Serociecz, Sirociecz, Szirociecz],
m., pow. nowom. 68, 117, 262

– łącznie 68

– prezbiter 262

– szpital 262

Setkowski [Sethkowski], młyn na Piasecz-
nej 366

Sędek Sobiekurski z Sobiekurska (zob.) 260

Sgłeczewska, Sgłeczewskie granicys zob.
Zgłeczewo

Sieczcza [także Zabythowo], w., pow. garw.
(później Parysewo) 171, 205

Siedlec [Siedlec], w., pow. grój. 131

Siedlce [Siedlicz], ruda, woj. lubelskie 243

* Sielec zob. Siedlec

Sieniccy [Sieniczcy], rodzina szlach. 181

* Sienickie zob. Siennica

Siennica, w., pow. nur. 67

Siennica [Siennycza], w., pow. wąs. 183

Sierakowo [Syrakowo], w., pow. przas. 300

Sierśnie [Syrznie], pow. garw. 247

– młyn Oborski 247

Siodło [Ssiadło] zob. Siodło

Sirociecz zob. Serociec

Sitne [Sythne], las, pow. kam. 309

Skarżyno [Skarżino], czyli Rosochate, w.,
pow. nur. 235

* Skarżyn zob. Skarżyno

Skarżyno [Skarżino], w., pow. wąs. 297

Skłody [Skłodi *alias* Niewstampowo,
Skłodz, Skloth], w., pow. nur. 19, 59

Skuszewo [także Skussewo], w., pow. kam.
123

Slaka zob. Jan Słęka

Sliassiny zob. Jabłonowo

Sliępa Ruda zob. Śiępa Ruda

Sliępowron zob. Śiępowron

Słomino zob. Słomino

Słomy zob. Słomy

Słubowo zob. Ślubowo

Słupno zob. Słupno

Służewiecz zob. Maciej Służewiec

Służewo zob. Służewiec

Słomino [Słomino], w., pow. warsz. 69

Słomy [Słomy], w., pow. nur. 55

Słupiński las zob. Puszcza Słupińska

Słupno [Słupno], w., pow. warsz. 39, 100, 133

Służewiec [Służewo], w., pow. warsz. 37

Smogorzewo, w., pow. róż. 292

Smolny Piec [Smolniewicz], palenisko, pow.
przas. 139

Sobiekursko, w., pow. czer. 260

Sobinie [Sobynie], w., pow. czer. 159, 239

* Sochocin zob. Sąchocin

Somlina Rudnicka, pow. garw., włóki, nie-
zident. 211

Sona [Szona], rz. 315

– grobla 315

Soppa zob. Szoppa

Sosnkowo [także Sosznkowo], w., z. wysz.
31, 48, 74, 109

Srebrna [Srzebrna], w., z. wysz. 78, 95

Ssiadło zob. Siodło

Stanclewiec [Stancznicze], w., pow. warsz.
242

Stanisławow zob. Stanisławów

Stanisław, ks. maz. 144, 146, [164], [165],
277, 320, [321]–[329], 330, [331], [332],
333, [334]–[357]

Stanisław Boruta z Falent (zob.) i Słomina
(zob.) 69

Stanisław Choroman z Jażwin, czyli Cho-
romanów (zob.) 21, 86

- Stanisław Drużbic [Druzbicz] z Zastowa (zob.) 298
- Stanisław Godlewski [Godliewski] z Godlewa-Siennicy (zob.) 206
- Stanisław Gutowski [Guthowski] 167
- Stanisław Kąkol z Długiej [Szlacheckiej] 327
- Stanisław Klisz [Klisch, Clysich] 236
- Stanisław Koziebrodzki z Koziebrodów (zob.) 359
- Stanisław Krzywonóg z Wysokinina (zob.) 169
- Stanisław, s. Piotra Leśniewskiego [Lieśniewski] 226
- Stanisław [Lipski] z Lipia (zob.) 14
- Stanisław Modzelewski z Modzeli (zob.) 315
- Stanisław Niczkowicz z Dąbrowy (zob.) 255
- Stanisław Oczko, mieszcz. warsz. 284
- Stanisław Piotrowski 257
- Stanisław Piórko z [Milanowa (zob.), Ręczaj (zob.) i] ze Strzelątkowa (zob.) 64
- Stanisław Ryszek [Ryssiek] 177
- Stanisław Stańczyk z Konradźca (zob.) 62
- Stanisław Strzelca 208
- Stanisław Suski Bylina [Bilina] 220
- Stanisław Świder [Swider] z Grójca (zob.) 287
- Stanisław Uścieński [Uszczenski] z Uścianka (zob.) i Dębianki (zob.) 34
- Stanisław Wąsoski z Miednika (zob.) 209
- Stanisław Wywłoka [Wiwłoka] z Seroćca (zob.) 262
- Stanisław Zaliwski z Zaliwia (zob.) 335
- Stanisław, s. Wojciecha Zdziśkowica [Sdziśkowicz] ze Świdra 274
- Stanisław, s. Pawła z Gaci 181
- Stanisław z Gostkowa (zob.) 85
- Stanisław z Gumowa (zob.) 22
- Stanisław, wójt z Iwowa (zob.) 207
- Stanisław z Morzyczyna (zob.) 256
- Stanisław, wójt w Myszkowcu (zob.) 114
- Stanisław, młynarz w Omulwi (zob.) 151
- Stanisław z Podgórza (zob.) 45
- Stanisław z Przędziecka (zob.) 2
- Stanisław ze Skłodów, czyli Niewstępową (zob.) 59
- Stanisław ze Skłodów, czyli Niewstępową (zob.) 59
- Stanisław ze Świerży (zob.) 10
- Stanisław, s. Marka, mieszcz. warsz. 82
- Stanisław z Załusek (zob.) 83
- Stanisław, woźny nur. 25
- Stanisławów [Stanislawow, Stanislawowo], m., pow. warsz. 190, 286, 298, 342, 357
- kość. par. 357
- nowy rynek 287
- Stańczyk zob. Stanisław z Konradźca
- Stara Warszawa [Warssovia, Warszovia, Warssovia, Warszavia, Warszovia], m., pow. warsz. 4, 14, 16, 36, 37, 41, 49, 69, 81, 89, 98, 101, 108, 124, 127, 134, 146, 179, 202, 217, 234, 284, 291, 326
- aptekarz 301, 310, 361
- burmistrz 4, 90, 254
- bernardynki 179
- cmentarz kość. Świętego Krzyża 284
- cmentarz żydowski 98
- dom Basaltowski 16
- dom Strzeliatkowski 147
- Droga Czerna [w źr. Czirnensis strata publica, via Czernensis] 81, 98, 284, 301, 302
- Droga Wolska 127, 269
- dwór książ. 202
- działka Rogalińska [Rogalińska] 14, 17, 147, 324
- kamienica Łysińska 147
- klasztor św. Marcina 217, 273
- klasztor św. Marcina, ogród kapelana 273
- koleg. św. Jana Chrzyciela 124, 222, 223, 234, 248, 285, 286, 328, 361
- koleg. św. Jana Chrzyciela, altarysta 234, 248, 286, 328
- koleg. św. Jana Chrzyciela, archidiakon 285, 317
- koleg. św. Jana Chrzyciela, dziekan 311
- koleg. św. Jana Chrzyciela, kan. 42, 53, 91, 106, 107, 166, 325
- koleg. św. Jana Chrzyciela, kapituła kolegiacka 90, 325

- koleg. św. Jana Chrzyciela, kaplica Balcerowska 286
- koleg. św. Jana Chrzyciela, kaplica książ. 234
- koleg. św. Jana Chrzyciela, kolegium mansjonarzy 208, 266, 311, 361
- koleg. św. Jana, kolegium wikariuszy 266
- koleg. św. Jana Chrzyciela, kustosz 285
- koleg. św. Jana Chrzyciela, mansjonarz 124
- koleg. św. Jana Chrzyciela, oficjał 94, 208
- koleg. św. Jana Chrzyciela, ołtarz Niepokalanego Poczęcia NMP 248
- koleg. św. Jana Chrzyciela, ołtarz Przemienienia Pańskiego 328
- koleg. św. Jana Chrzyciela, ołtarz św. Stanisława w kaplicy Balcerowskiej 286
- koleg. św. Jana Chrzyciela, prep. 223, 285
- koleg. św. Jana Chrzyciela, scholastyk 285
- kośc. (kaplica) Świętego Krzyża 218, 266, 269, 270, 273, 284, 310, 361
- kośc. (kaplica) Świętego Krzyża, kapelan 273
- kośc. i klasztor św. Bernardyna (bernardynów) 16, 46, 146, 285
- mieszcz. 33, 47, 49, 51, 76, 79, 82, 84, 89, 101, 128, 202, 284, 309, 323, 326
- młyn 49, 84, 229, 326
- mury 94, 101, 147, 202, 208, 217, 218, 223, 270, 273, 324, 326
- ogród 82, 127, 179, 270, 271, 273, 285, 293, 310
- pole 127
- pole Baryczkowskie [Bariczkowski] 269, 310
- pole Bisiorkowskie [Bissiorskie] 37
- pole Jajkowskie [Jaikowski] 269
- pole Wiążeńskie [Wianczenskie] 127
- przedmieścia 89, 124, 179, 270, 271, 284, 285, 293, 301
- rajca 146, 269, 345
- rz. Bełcząca 4
- spichlerz Prażyna 127
- szpital Świętego Ducha przy kośc. św. Marcina 49, 89, 217, 285, 326
- szpital Świętego Ducha, prep. 326
- szpital Świętego Ducha za murami, prep. 270, 301
- wieża 46, 101, 179, 202, 324, 325
- wójt 41
- warszawska ziemia 56, 76, 80, 116, 350
- chor. 46, 69, 131, 132
- kaszt. 122, 125, 133, 260
- pisarz 31, 79, 84, 108
- podczaszy 94
- podkom. 115, 131
- sędzia 88, 92, 115
- skarbnik 103, 104, 110
- star. 88
- Stare Sulewo zob. Sulewo
- Stare Sulewo zob. Puszcza Sulejowska
- Starogród [także Starogrod], w., pow. garw. 171, 211, 274, 294
- młyn Starogrodzki [Starogrodzki] 274
- * Stary Kraszew zob. Kraszewo
- * Stary Laskowiec zob. Laskowo
- Stary Okół [Staryokół], w., pow. wąs. 182
- Staszkwicz, niezident. 56
- Stephanus zob. Szczepan
- Stharesuliewo zob. Stare Sulewo
- Sthoczech zob. Stoczek
- Stilangi zob. Stylągi
- Stoczek [Sthoczech], rz. 185
- Strachomino, w., pow. garw. 233
- Strękowo [granicies Strankowskie, Strzankowo], w., pow. nur. 32, 35
- Stromiec [Stromiecz], w., pow. warecki 220
- * Struga zob. Mochatka, Czerwonka
- Strzankowo zob. Strękowo
- Strzeliatkowski, dom w Warszawie 147
- Strzemeszna zob. Strzemieczne
- Strzemeszna [także Strzemesna], las, potem wieś, pow. róż. 142, 292
- Strzemeszna Struga [Strzemeszna Struga], rz. 142
- Stylągi [Stilangi, Zthilangi], w., pow. ostrow. 28, 65, 66
- Sulanczy zob. Sulęcino
- Sulborze [granicies Sulborskie, Suliborskie], w., pow. nur. 22, 42

* Sulejów zob. Sulewo
 Sulew, Sulewo zob. Puszcza Sulejowska
 Sulewo [Suliewo, Staresuliewo, Stharesuliewo], w., pow. kam. 318, 350
 Sulewo [Suliewo], w., pow. wąs. 173
 Sulewscy [Suliewscy], rodzina szlach. 181, 183, 297
 Sulęcino [granicies Sulanczkich], pow. ostrow. zob. 119
 Suliborskie granicies zob. Sulborze
 Suliewo zob. Puszcza Sulejowska
 Suliewo zob. Sulewo
 Suliewscy zob. Sulewscy
 Suliewska nemora zob. Puszcza Sulejowska
 Sunicz, w. niezident. [Sumino w pow. kam.?] 245
 Suscy, rodzina szlach. 220
 Swanch zob. Maciej Święch
 Swiach zob. Święch
 Swiaczna zob. Dźwięczna
 Swider zob. Świder
 Swieliczyno [Swieliczino], w., pow. wąs. 297
 Swiersche zob. Świerże
 Swiersse, Swierze zob. Świercze
 Swirsche, Swirzewskie granicies zob. Świerże
 Swyątochowo zob. Świętochowo
 Syrakowo zob. Sierakowo
 Syrznie zob. Sierśnie
 Sythne zob. Sitne
 Szczepan, s. Wojciecha Zdziśkowica [Sdziskowicz] ze Świdra 274
 Szczepan z Morzyczyna (zob.) 256
 Szczepan, wójt w Mysłkowcu (zob.) 114
 Szczepan z Podgórza (zob.) 45
 Szczepan ze Styłagów (zob.) 65
 Szczepan, s. Wita z Wężyczyna (zob.) 165
 * Szcześliwice zob. Stanclawice
 Szeligi [granicies Zeliskie], w., pow. nur. 22
 Szewnica [Schewnicza], w., pow. kam. 107, 121
 Szewniccy [Czewniccy], rodzina szlach. 117
 Szircoczec zob. Serociec
 Szona zob. Sona

Szpitalny, młyn na 229, 254, 326
 * Szulborze Wielkie zob. Sulborze
 Szymon, kmieć z Osiecka 192
 Szymon, właśc. działki w Zakroczymiu 261

Ś

Ścibor Świdorski 237
 Ścibor z Sąchocina (zob.) 324
 Ślepa Ruda [Slipea Ruda], młyn 299
 Ślepowron [Slipeowron], s. Wawrzyńca
 Bystrego z [osady] Dębe 216
 Ślubowo [Sliubowo], w., pow. przas. 215
 Śmiara [Smyara] z Gaci 181
 Świder [Swider], rz. 80, 171, 294
 Świder [Swider], w., pow. garw. lub czer. 274
 Świdorski, młyn na Świdrze 80
 Świercze [Swiersse, Swierze] w., pow. nowom. 281, 312
 Świerże [Swiersche, Swirsche, Swirzewskie granicies], w., pow. nur. 10, 40
 Święch [Swiach], kmieć z Łączyna (zob.) 336
 Świętochowo [Swyątochowo], w., z. liw. 364
 Świętosław z Zarębina (zob.) 6

T

Tańsko, w., pow. przas. 326
 Tarczyn [Tarczin, Tharczin], m., pow. tarcz. 135, 292
 – pleb. 292
 Targowe, w., pow. warsz. 279, 280, 337
 Targowska Ruda [także minera Thargowska], kuźnica, pow. warsz. 103, 322
 Tarnoszyn [Czarnossin], w., z. bełś. 332
 Tchórznicza [Tchorznicza], w., woj. podlaskie 124
 Thamanka zob. Tymianka
 Threzianka zob. Trzcianka
 * Tłuszcz zob. Tłuściec
 Tłuściec [Thluszcziecz, Tluszczecz], w., pow. kam. 309, 343
 Tomasz Sokołowski 313
 Tomasz ze Słom (zob.) 55

- Tomasz, właśc. działki w Stanisławowie (zob.) 286
- Tomasz z Załusek (zob.) 57
- Tracki [w źr. Traczski], młyn na Świdrze 80
- Trambiczbor zob. Trębiczbór
- Trambołowo zob. Trębołowo
- * Transbór zob. Trębiczbór
- Trębiczbór [Trambiczbor], w., pow. garw. 171, 319
- Trębołowo [Trambolowo], łąki, pow. nur. (zob.) 35
- Tribi zob. Tryby
- Trinsze, Trinske granicies zob. Trynsze
- Trmiaga zob. Jan Trzmiaga
- Trojan Paczoska, s. Mikołaja z Wróbli (zob.) 352, 353
- Trojan Wdziękoński [Wzykonyski] 329
- Trojan z Gumek (zob.) 252
- Trojan z Krakowian (zob.) 119
- Tryby [Tribi], niezident. obiekt topograf., pow. grój. 344
- Trynsze [Trinsze, Trinske granicies], w., pow. nur. 43, 63
- Trzcianka, rz. 54
- Trzcianka [Tsczianka], w., pow. garw. 307
- Trzcianka [Thrczianka], w., pow. nowom. 320
- * Trzciany zob. Trzcianka
- Trzelatkowo [Strzelątkowo, Trzłathkowo], w., pow. grój. 14, 17, 64
- Trzemuszka [Trzemussna] w., z. liw. 340
- Trzmiaga zob. Jan Trzmiaga
- Trzłathkowo, * Trzylatków zob. Trzelatkowo
- Tsczianka zob. Trzcianka
- Tymianka [Thamanka], w., pow. nur. 53
- U**
- Uhnów [Huwnow], w., z. bełś. 332
- Ujazdowo [Jazdowo, Uyazdowo], w., pow. warsz. 127, 217
- woźny 127
- Ulatowo [także Uliotowo], w., pow. przas. 145
- młyn Dróżników [Droznikow *alias* Wilaw] inaczej Wilam 145
- Ułhów [Holwów], w., z. bełś. 332
- Ulryk Frycz Landecker [Fricz] 270
- Uniesz?, mieszcz. czer. 134
- * Unin zob. Humino
- Urban z Omulwi (zob.) 151, 334
- Usczanek, Usczienskie granicies zob. Uścianek
- Usczenski zob. Stanisław Uścieniński
- Usczienskich granicies zob. Uścieniec lub Uśniaki
- Usczikny zob. Uścikny
- Uścianek [Usczanek, Usczienskie granicies], w., pow. nur. 34, 44
- Uścieniec [Usczienskich granicies], w., pow. garw. 307
- Uścikny [Usczikny], zarośla? niezident., pow. przas., 367
- Uśniaki [Usczienskich granicies], w., pow. czer. 307
- Uyazdowo zob. Ujazdowo
- V**
- Valiskie granicies zob. Waliska
- Varssovia, Varszovia zob. Warszawa
- Vaszultowski dimus zob. Bazaltowski dom
- Vliotowo zob. Ulatowo
- Volia Comornicza zob. Wola Komornicka
- W**
- Wagra zob. Węgra
- Waliska [granicies Valiskie], w., pow. garw. 165
- Wangrinowo zob. Węgrzynowo
- Wansosse zob. Wąsosz
- Warka, m., pow. warecki 148, 157, 186, 236, 249
- jarmark 157
- łaźnia 157
- Wassilow zob. Wasylów
- Wassose zob. Wąsosz
- Wasylów [Wassilow], w., z. bełś. 332
- Waszny zob. Ważny
- Wawrziśsewo zob. Wawrziśzewo
- Wawrzyniec Łodyga z Jalin (zob.), wójt z Iwowego (zob.) 158

- Wawrzyniec Prażmowski z Prażmowa (zob.) 126, 133, 169, 214
- Wawrzyniec, mieszcz. czer. 134
- Wawrzyniec, kmięć z Iwowego 203
- Wawrzyniec, wójt w Jalinach (zob.) 149
- Wawrzyniec z Sobini (zob.) 159
- Wawrzyniec z Załusek (zob.) 83
- Wawrzyszewo [Wawrziszewo], w., pow. warsz. 229
- Wazowka zob. Węźówka
- Ważny [Waszny], młyn na Pilicy (zob.) 148
- Wąsoss zob. Mikołaj Wąż z Bogatego
- Wąsosz [Wansosse, Wassose], m., pow. wąs. 170, 173, 193, 297
- pleb. 297
- wójtostwo 297
- Wąsz zob. Mikołaj Wąż z Bogatego
- Wąziczin, Wąziczino zob. Wężyczyn
- Węgrzynowo zob. Węgrzynowo
- Welisław z Pro sienicy (zob.) 11
- Węgra [Wagra], rz. 226, 300 [jako Orzyc]
- młyn 226, 300
- Węgrzynowo [Wangrzinowo, Węgrzynowo], w., pow. przas. 14, 145
- Węźówka [Wazowka], las, pow. kam. 117
- Wężyczyn [Wąziczin, Wąziczino], w., pow. garw. 165, 204
- Wiączeńskie [Wianczenskie], pole mieszcz. warsz. 127
- Wiązowna [Wiaszowno, Wiazowno, Wiązowno], w., pow. warsz. 76, 80, 122
- Wielanża zob. Wieliczna
- Wielgawolia zob. Wielka Wola
- Wielge zob. Wielgie
- Wielgibrok, Wielki Brok zob. Brok
- Wieliczna [także Wielanża], w. pow. kam. 88, 209
- Wieliszewo [Wielischewo], w., pow. warsz. 133
- Wielka Wola [także Magna Wola, Magna Wolia, Wielgawolia], w., pow. warsz. 129, 242, 269
- karczma Zewiolo 129
- kmięć Bujało [Buialo] 129
- Wielki Las [Wielgie, Wielkiliasz], las, pow. kam. 180, 209
- Wielki Ogród w Wyszogrodzie (zob.) 265
- Wielkie [także Wielkie, Wielgiliasz], w. pow. kam. 180, 244, 245
- Wierchsiodławka [Wierchsiodławka], w., pow. radz. 174
- Wierzbowscy, rodzina szlach. 352
- Wierzejkowa Góra [Wierzeikowa], niezident., pow. czer. 214
- Więćław z Gumowa (zob.) 22
- * Wilanów zob. Milanowo
- Wilaw zob. Dróżników młyn
- Wilga [także Wilka, Wylka], rz. 136, 231, 303
- młyn książ. Nadolny 303
- Wilkanowo, w., z. wysz. 102
- Winary [Winarii], w., pow. warecki 249
- Wiskowo zob. Wyszków
- Wisła [Isthula, Visla, Vistula, Wisla, Wysła], rz. 1, 4, 159, 317
- Wissakamisl zob. Krystyna Wysokamyśl
- Wissegrod zob. Wyszogród
- Wissokynski zob. Wojciech Wysokiński
- Wiszna zob. Wizna
- Wiśniewo [Vissniewo, Wisniewo, Wissniewo, Wiszniewo], w., pow. warsz. 29, 31
- wójt 29
- Wiśniewo [Wyssniewskie granicies], w., pow. zambr. 353
- Wit Laskowski z Laskowa (zob.) 280
- Wit Łodyga z Jalin (zob.) 158
- Wit z Drozdowa (zob.), pow. płoń.? 54
- Wit, s. Pawła z Rębkowa (zob.), wójt w Kolinie (zob.) 163
- Witold, wlk. ks. lit. 277
- Witowski zob. Wójtowska, działka w Łomży
- Wizna [Wiszna], m., pow. wis. 295
- cmentarz 295
- kaszt. 78, 95, 112, 133, 362
- kość. par. 295
- ziemia 170, 182, 183
- Wkra, rz. 227
- Władysław Jagiełło, król Polski 277
- Władysław z Łętowa-Dmochów (zob. Dmochy) 8

- Wojciech Kramp, mieszcz. warsz. 284
 Wojciech Laskowski z Laskowa (zob.) 103, 104, 110, 279, 280
 Wojciech Pluta [Pliutha] 303
 Wojciech Połaski z Pigłówki-Połazia Rąbieża (zob.) 305
 Wojciech Pyrchała 184
 Wojciech Smogiewski (Smoniewski) 347
 Wojciech Strycharczyk [Stricharczyk] 16
 Wojciech Wysokamyśl [Wysokamysl] 229
 Wojciech Wysokiński [Wissokynski], s. Jana Suchego z Czaplina (zob.) 169
 Wojciech, s. Macieja Wielka z Broku (zob.) 246
 Wojciech, s. Pawła z Gaci 181
 Wojciech z Łępic (zob.) 123
 Wojciec, wójt w Pniewie (zob.) 176
 Wojciech ze Słom (zob.) 55
 Wojciech ze Świerczy (zob.) 281
 Wojciech ze Świerży (zob.) 10
 Wojciech z Zajek 194
 Wojewodze [Woyewodze], włóki w Chodziszewie (zob.) 189
 * Wola zob. Wielka Wola
 Wola Chynowska [Wola Chiniewska, Wolia Chinowska], w., pow. czer. 340, 362
 Wola Komornicka [Wolia Kormornicza], w., pow. tarz. 135
 Wola Korycka [Wolia Coriczka], w., z. liw. 364
 * Wola Korytnicka zob. Wola Korycka
 Wola Kupiska zob. Mątewica
 Wola Proszewska [Wolia Prosewska], w., z. liw. 264, 346, 347
 Wola Rębkowska [Rampkowska Wolia], w., pow. garw. 191
 – pole Przed Sobnim [Przedssobnim] 191
 Wola Stromiecka [Wolia Stromieczka], w., pow. warecki 220
 Wola [Zakroczymska], w., pow. zakr. 52, 77
 – włóka Rogowska 52
 Wola Zambrowska [także Wolia, Wolia Sambrowska], w., pow. zambr. 130, 329, 352, 253
 Wolia Coriczka zob. Wola Korycka
 Wolia Kupiska zob. Wola Kupiska
 Wolia Lubielska zob. Lubielska Wola
 Wolia Prosewska zob. Wola Proszewska
 Wolia Sambrowska zob. Wola Zambrowska
 Wolincze zob. Wołyńce
 Wolinskie zob. Wołomin
 Wolska, droga z Warszawy do Wielkiej Woli 127, 269
 Wolunicze zob. Wołyńce
 Wołunino [Wolinskie], w., pow. warsz. 97
 * Wołomin zob. Wołunino
 Wołyńce [Wolincze, Wolunicze], w., z. liw. 161, 335
 Woyslawski zob. Jan Wojsławski
 Wójtowska [błędnie: Witowski], działka w Łomży (zob.) 306
 * Wólka Proszewska zob. Wola Proszewska
 Wroble zob. Wróble
 Wronie, w., pow. nur. 40
 Wróble [Wroble], w., pow. zambr. 352
 Wróblewscy [Wroblewscy], rodzina szlach. 352
 Wydliska zob. Chojeczno-Widliska
 Wygonowo [Wygonowskie], w., pow. nur. 44
 * Wymyśle zob. Gniewańska Wola
 Wysiemierz zob. Wyszemierz
 Wysokinino [Wiszokinino], w., pow. grój. 169
 Wyszemierz [Wysiemierz, Wyszemierz, graniciec Wyszemińskie], w., pow. ostrow. 57
 Wyszkowo [Wiskowo], m., pow. kam. 259
 – wójt 259
 Wyszogród [Wissegrad], m., z. wysz. 265
 – Droga Rębowska 265
 – kaszt. 133, 213
 – wójt 265
 – Wielki Ogród 265
 Wzyakonyski zob. Trojan Wdziękoński
- X**
 Xiagennicze, Xiagiennicze, Xiagiennicza zob. Książenice
 Xiaze Jezioro zob. Książę Jezioro
- Y**
 Yalino zob. Jaliny

Z

Zabiele [Zabielie, Chosczewi], las, pow. warsz. 279, 322, 337
Zabiele [Zabielie], w., pow. róż. 188
Zaborów [Zaborowo], w., pow. warsz. 324
Zabythowo zob. Sieczca
Zacięciwa [Zaczaziwe, Zaczyściwa], las, pow. warsz. 132
Zacrocim zob. Zakroczym
Zaczaziwe, Zaczyściwa zob. Zacięciwa
Zagościęcice [Zagosciacizce], znak, pow. warsz. 133
* Zagościniec zob. Zagościęcice
Zagroby, w., pow. warsz. 133
Zaiasth zob. Białe-Zięta
Zakroczym [Zacroczim, Zakroczim, Zakroczyń], m., pow. zakr. 45, 51, 52, 64, 261
– cześnik 332
– kaszt. 290
– kośc. par. 87
– mieszcz. 52
– pisarz 87
– pleb. 87, 107
– podkom. 39, 68, 73, 131
– sędzia 95
– szpital 261
– tenuta 78
– ziemia 77
– zjazd 45
Zaleśnica [Zaliesnicza] zob. Rokitnica
Zaliwie [Zalywie], w., z. liw. 161, 186, 335
Zaliwscy [Zalywskie], rodzina szlach. 161, 335
Załuski [Zaluski], w., pow. nur. 2, 3, 56, 83
Załuski [Zaluski], w., pow. zakr. 57
Zambrowska Wola zob. Wola Zambrowska
Zambrów [Zembrowo], m., pow. zambr. 130, 329
Zamienie [Zamienye], w., pow. garw. 140
Zarębino [Zarambino], w., pow. sąch. 6
Zaręby [Za[ra]bini], w., pow. nur. 56
Zasonie [Zassonye], w., pow. nowom. 315
Zastowo, w., pow. warsz. 1, 46, 131, 132, 282, 298
Zawady [Zawadi], w., pow. kam. 255, 350

– wójtostwo 255, 350
Zawady [Zawaczkich partibus], w., z. liw. 154
Zawady [Zawadi], w., niezident. 111
Zawierzbie, w., pow. czer. lub warsz., niezident. 199
Zawilcze, pow. garw. 307
Zawisty [w źr. granicis Zawistowskie], w., pow. nur. 62
Zawisza [Dłużniewski] z Konradźca (zob.) 133
Zebri, Zebrowskich granicis zob. Żebry
* Zegrze zob. Zgierz
* Zegrze Południowe zob. Zagroby
Zelazowskie granicis, Zeliazi zob. Żelazy
Zeliazowo zob. Żelazowo
Zeliskie granicis zob. Szeligi
Zelkowo zob. Żelkowo
Zembrow, Zebrowo zob. Zambrów
Zerzeńscy [Zirzinskich], rodzina szlach. 298
Zewiolo zob. Wielka Wola
Zgaga, kmieć z Radwankowa 260
Zgierz, w., pow. nowom. 133
Zgleczewo [granicis Sgleczewskie, Zgleczewska], w., pow. nur. 5, 20, 44
Zielony Grąd [Zielonygrand], w., pow. nur. 18
Ziemak Kobolt z Borukowa i Cieksyna (zob.) 133
Zimno, w., z. bełś. 332
Zirzinskich zob. Zerzeńscy
Zlotharadza, Złota Rządza zob. Rządza
Złotokierz [Zlothekierz], w., pow. przas. 216
Zochy zob. Żochy
Zofia, ks. maz. 277
Zofia, c. Jakuba Rzwińskiego (zob.), ż. Stanisława Druźbica (zob.) z Zawstowa (zob.) 298
Zolandek zob. Maciej Żołądek
Zoltan, właśc. domu w Rożanie 272
Zthilangi zob. Stylągi
Zukowo zob. Żukowo
Zuzalka [Zuzola, Zuzolka], rz. 26, 32, 58
– młyn 26

Zuzola [Zuzel], w., pow. nur. 27
– prep. 27
Zuzolka zob. Zuzalka
Zygmunt Zawisza [Zawissa] z Budziszyna
Małego (zob.) 289

Ż

Żebry [Zebry], w., pow. nur. 110
Żebry [Zebri, graniciesz Zebrowskich], pow.
róż. 142, 188, 292

Żelazowo [Zeliazowo, Zeliazowskich gra-
nicies], w., z. liw. 155, 305
Żelazy [graniciesz Zelazowskie, Zeliazzi], w.,
pow. nur. 7, 22
Żelkowo [Zelkowo], w., z. liw. 161, 335
Żochy [Zochy], w., pow. ostrow. 65, 66
Żuków [Zukowo], w., z. liw. 223

INDEKS RZECZOWY

A

- abrenuntiatio 333
absolutio 133, 161, 168, 261
acquisitio 225
acticatio 322, 324, 325
additamentum 228
additio 149, 229, 358
adiudicio 48
adiunctio 261, 303
admissio 209, 261
adscriptio 197, 207, 258, 303
advocata 114, 129, 136, 137, 149, 150, 158, 163–165, 176, 178, 180, 186, 207, 220, 230, 231, 237, 241, 242, 244, 246, 247, 251, 255, 256, 258, 264, 297, 308, 312, 318, 319, 323, 327, 346, 350, 356, 359, 365
advocatus 29, 41, 47, 84, 114, 160, 170, 173, 175, 176, 184, 187, 195, 207, 210, 236, 241, 255, 258, 259, 265, 304, 323, 327
aedificatio 101, 208, 249, 284, 306
aedificium 223
ager 4, 36, 49, 51, 55, 79, 80, 84, 90, 102, 127, 129, 133, 136, 146, 149, 152, 156, 175, 185, 191, 195, 207, 212, 218, 228, 229, 230, 233, 241, 248, 250, 252, 255, 256, 266, 269, 270, 271, 273, 287, 293, 297, 301, 304, 307, 310, 315, 329, 343, 344, 361, 362
altare 232, 237, 260, 271
altare Corpus Christi 232
altare ducale 238, 248
altare s. Annae 240
altare s. Stanislai 286
altare ss. Stanislai et Sebastiani 313
altare Transfigurationis Domini 328
altarista 143, 187, 234, 237, 238, 240, 248, 260, 263, 271, 313, 328
amissio 346
angarus 261
angulus 63, 133, 160, 181, 215, 216, 353
anniversarium 276
apotecarius 218, 301, 310, 361
appisterium 71, 133
applicatio 315
aqua 133
aquila 133
archidiaconus Plocensis 91, 126, 133
archidiaconus Warssoviensis 285, 317
architector 284
area 94, 124, 127, 143, 144, 148, 156, 167, 174, 179, 181, 202, 237, 239, 240, 242, 261, 268, 269, 271, 272, 275, 284, 285, 293, 295, 302, 306, 310, 324, 338, 339
area canonicalis 285
area deserta 260
area ducalis 147, 187, 324
area ducalis deserta 239
area libera 260
area plebanalis 106
argentum 330
artificium 13
asscriptio 292
aucupatio 133
aurum 133, 330
avena 313
avis 133
- ### B
- balneum 68, 157
barbitonsores 275
bombarda [w źr. bumbarda] 144

bombator 144
bona 80, 90, 92, 126, 132, 159, 161, 163,
174, 177, 188, 214, 222, 238, 241, 242,
252, 290, 292, 297, 305, 315, 317, 337,
343, 346, 349, 355, 358
bona derelicta 335
bona dotalicii 319
bona ducalia 71, 116, 126, 145, 148, 171,
199, 243, 315, 335
bona haereditaria 23, 48, 59, 106, 133, 162,
169, 171, 214, 220, 221, 320, 331–333, 335
bona immobilia 330
bona mobilia 330
bona oppidi 286
borra 5, 39, 85, 92, 97, 110, 133, 139, 188,
205, 214, 247, 343, 367
borra ducalis 199, 253
bumbarda 144

C

caldeator 284
campus 136, 155, 160, 163, 191, 214, 228,
242, 243, 247, 294, 296, 297, 307, 362
canalis 311
canonicus Plocensis 106, 126, 133, 215
canonicus Varsoviensis 42, 53, 91, 106,
107, 166, 325
capella 70, 240, 286
capella ducalis 234, 238
capella hospitalis Nowomiensis 153
capella sanctae Annae 336
capella Sanctae Crucis 269, 270, 273 (ca-
pellani Sanctae Crucis), 310
capellania 260
capellania Sanctae Crucis 339
capellanus 42, 197, 269, 348
capellanus ecclesiae Sanctae Crucis 273
capellanus monasterii sancti Martini 273
capitaneus 88, 102–104, 130, 171
capitulum 90, 325
carentia 56, 57, 59
carpentarius 271, 284, 302
castellanus 78, 91, 95, 112, 122, 125, 133,
140, 147, 186, 198, 213, 260, 264, 290,
335, 362

castrum 144, 187, 338, 340
cellaria 101
census 37, 133, 146, 151, 161, 164, 197,
222, 230, 248, 250, 252, 261, 263, 276,
284, 313, 338
cessio 186, 198
chorus 260
circulus 138, 239
circulus novus 268, 286
circulus oppidi 138
circumspectus 164
civis 33, 47, 49, 51, 76, 79, 82, 84, 89, 101,
128, 146, 202, 284, 309, 323, 326
civitas 37, 124, 201, 239, 306, 361
civitas antiqua 177, 179
civitas nova 157, 263, 342
claustrum sancti Bernardini 16
clausula 133
cmetho zob. kmetho
coemeterium [w żr. cimeterium, cimiterium]
141, 268, 284, 295
coemeterium Judaicum 98
cognomen 342
collecta 133
collegiata Varsoviensis 285, 286
communitas 168
commutatio 23, 55, 106, 114, 115, 133, 147,
176, 179, 188, 191, 214, 220, 229, 239,
242, 264, 332, 337, 346, 350, 355
concessio 133, 312, 328, 335
conditio 132, 133, 346
confessor 131
confirmatio 6, 64, 69, 153, 324, 325
conmensuratio 252, 253, 351
consensus 145, 232, 240
conservatio pauperum 261, 262
consiliarius 145, 333, 335, 358
consilium 133
consors 162, 198, 205, 298
constructio 201, 202, 285, 315
consul 146, 269, 345
contractus 237, 335
contradictio 248
contributio 265
conventio 48

conventus sancti Bernardini 146
coquinus 302
cruda (nova) radix 13, 96, 118, 158, 164,
165, 180, 190, 230, 233, 236, 243, 244,
247, 249, 254, 259, 318
cubicularius 8, 48, 74, 359
curatus 87, 106, 107, 143
curia 144, 275
curia ducalis 202, 231
curia praedii ducalis 284
curiensis 94, 101, 126, 133
custos 285

D

damnum 132, 133
dapifer 75, 131
debitum 346
decanus 94
decursus 133
defectus privilegiorum 59
demissio 221, 289, 290, 356, 358
denarius 227, 233, 246, 247, 255, 256, 318,
319
designatio 232
devolutio 48, 156, 169
devotus 42
dimissio 151, 186
distributio 284
districtus *passim*
doctor 37
domicilium 201
domicula 239
dominium 38, 44, 63, 131, 132, 133, 165,
169, 211
domus 14, 16, 17, 94, 101, 124, 134, 138,
141, 147, 197, 202, 223, 228, 237, 262,
265, 267, 271, 272, 275, 284, 285, 306,
312, 314, 325, 338, 339, 347, 366
domus canonicalis 325
domus ducalis 46, 167
domus lapidea 147
domus mansionariorum 208, 311
domus monasticalis virginum 179
domus praesbiterialis 295
domus psalteristarum 208

donatio 1, 6, 11, 13–15, 17, 18, 20, 21, 24–
26, 29, 32, 35, 36, 41, 42, 44, 46–53, 57,
60, 62, 64, 67–71, 73–82, 85, 89, 91–98,
100–104, 106, 109, 111–116, 118–120,
123–127, 129–135, 137, 139, 140, 143–
148, 151–153, 157, 159, 161, 167–169,
171, 175, 176, 179, 184, 187–189, 191,
192, 196, 199, 201, 202, 204–206, 208–
211, 213, 214, 217, 218, 223, 225–228,
234, 236, 238, 248, 250, 257, 258, 260,
266, 268, 270, 271, 273, 276, 281–287,
291–294, 296–298, 301–303, 305–307,
309–311, 313, 315–317, 320–322, 328–
330, 333, 335, 336, 338, 339, 343, 345,
349, 357, 359–363

dos 238, 248

dotalicium 228, 230, 231, 233, 319, 330

dotatio 357, 364–367

ducatus 1, 9, 10, 12, 19, 23, 24, 26, 27, 40,
43, 45, 50, 55, 62, 64, 65, 70, 88, 91, 92,
105, 115, 130–132, 135, 139, 142, 155,
160, 163, 166, 170, 181, 193, 211, 218,
305, 320, 321, 353, 354, 359

ducatus Masoviae 224

ducatus Ungaricalis 105

duces 304

dux *passim*

E

ecclesia 46, 87, 124, 141, 192, 197, 201,
218, 222, 223, 232, 234, 237, 239, 240,
248, 250, 260, 263, 266–268, 276, 285,
286, 295, 313, 316, 328, 336, 339, 345,
357, 360, 361

ecclesia collegiatae sancti Joannis Baptistae
(Varsoviensis) 124, 222, 223, 234, 248,
285, 286, 328, 361

ecclesia Mariae Virginis (ecclesia parochialis
in Nova Varsovia) 263, 345

ecclesia parochialis 86, 141, 192, [197?],
201, 232, 239, 240, 250, [260], [263],
[267], [268], 276, 295, 313, 316, 336,
[339?], [345?], 357, 360

ecclesia Sanctae Crucis (ecclesia parochialis
in Goszczyn) 339

ecclesia Sanctae Crucis (Varsoviensis) 218,
266, 361 (por. capella Sanctae Crucis)
ecclesia sancti Bernardini 46
egregius 135
elevatio 234
emolumentum 133
emptio 162, 221, 237, 261, 262, 312, 324
episcopalis 57
episcopatus 9
episcopus 40, 54, 131
equisteria 101
erectio 315, 342, 360
eremita 70
exactio 133, 138, 276
excrementia 90, 252, 253, 297, 305, 307,
349, 351, 354
exemptio 336
exequutor 237
exsoluto 307
extra muros Varsoviae 101, 202, 218, 270,
273
extremitas (agrorum, camporum) 152, 155,
160
extractio 316

F

faber 180, 228, 244
factor 363
facultas 248, 257
falconista 338
falsitas privilegii 11
famatus, famata 29, 309, 314, 323, 326,
345
famosus 41, 49, 89, 98, 108, 128
fera 133
festum sancti Martini 131, 133, 238, 260,
276
fidelitas 131
filia 162
filiastro 86
filius 13, 22, 28, 48, 85, 91, 181, 252
finis 45, 152, 185, 242
floreus 166, 224
floreus Ungaricalis 107, 108, 117, 121,
122, 126, 133

flumen 6, 70

fluvium, fluvius 6, 7, 12, 23, 26, 27, 31,
32, 39, 40, 50, 53, 55, 56, 58, 60, 66,
68, 80, 88, 91, 92, 96, 97, 99, 100, 103,
109, 111, 113, 120, 121, 125, 132, 133,
142, 148, 163, 170, 171, 177, 182, 188,
199, 200, 203, 204, 211, 226, 227, 231,
236, 243, 245, 259, 274, 281, 286, 291,
294, 298–300, 303, 306, 315, 334, 362,
366, 367
fornax 139, 188
forum 286
forum annualium 157
fossatum 25, 311
fovea 170
frater 174, 237, 319, 335, 343
frater germanus 335, 343
fraternitas sutorum 276
fructus 133, 164, 170, 177
frumentum 303
fundamentum 248
fundatio 271, 313
fundus 238, 248

G

gaiator 294
gaium ducale 229, 254, 326
generosus, generosa 7, 15, 38, 39, 46, 68,
73, 75, 86, 88, 92, 94, 102, 104, 105, 110,
115, 121, 131–133, 159, 171, 188, 198,
220, 227, 240, 275, 298, 306, 320, [321],
322, 332, 340, 343
germanus 10, 12, 31, 48, 53, 94, 133, 154,
155, 159, 237, 327, 335, 343
gradualista 143
granicies 2, 3, 5, 7–10, 12, 18–24, 27, 28,
31, 32, 34, 35, 39, 40, 42–45, 53, 54,
56–58, 61–63, 65–67, 72, 83, 97, 99, 102,
111, 119, 121, 131–133, 136, 139, 142,
154, 155, 160, 165, 188, 193, 199, 206,
213–216, 252, 253, 282, 292, 307, 309,
329, 349, 351, 352, 353, 364, 367
granicies sipata 133
granum, granus 13, 303
gratia 11, 59

grossus 5, 7–12, 22, 27, 28, 38, 40, 43, 45,
54, 56, 58, 59, 61, 63, 65, 66, 72, 76, 83,
84, 87, 90, 99, 110, 128, 131, 133, 136,
141, 149, 154, 155, 158, 160–163, 166,
170, 172–174, 177, 178, 180–183, 185,
190, 193–195, 200, 203, 207, 213, 215,
216, 219, 231, 233, 235, 238, 240, 241,
243–247, 249, 252–256, 259, 274, 299,
307, 312, 319, 323, 324, 327, 328, 331,
339, 341, 344, 346, 351, 352, 353
gwardianus 146

H

habitatio 263
haereditas 6, 7, 9, 10, 19, 24, 29, 33, 34,
48, 57, 63, 69, 91, 99, 105, 114, 119, 121,
122, 126, 133, 162, 164, 165, 211, 260,
264, 274, 289, 294, 298, 318, 341
haeremita zob. eremita
haeres 10, 53, 57, 65, 83, 111, 142, 169,
225, 250, 252, 265, 271, 290, 335, 341,
343, 351, 353, 354, 358
honestus, honesta 114, 184, 254, 288, 296
honoratus 257
horreum ducale 98
hortus [ortus] 25, 81, 82, 84, 89, 98, 101,
127, 273, 285, 345
hortus ducalis 46, 124
hospitalis 153, 167, 237, 261, 262
hospitalis ducalis 89
hospitalis sancti Martini 49, 218, 229, 254,
285, 326
hospitalis Sancti Spiritus extra muros War-
sowienses 270, 301
hostia magna 237
honorabilis 14, 31, 32, 79, 87, 124, 232,
237, 239, 262, 267, 271, 326, 328, 339,
345, 347, 348, 355, 361

I

ignorantia 13
impensa, impensus 132, 134, 240, 299
incola 131, 133, 168
incommodum 132
incorporatio 31, 292

infirmitas 330
ingrossatio 324
innovatio 64
inscriptio 15, 31, 276, 308, 325, 330, 346
institutio 360
intercessio 358
interemptio 48
intra muros Warssoviae 217, 273
invocatio 328
iudex 88, 92, 95, 115, 161, 204
iuger 2, 4, 8, 9, 12, 21, 25, 26, 32, 34, 43,
49, 79, 80, 86, 117, 127, 185, 206, 210,
229, 235, 240, 291, 304, 305, 307, 355
ius 31, 56–78, 131–133, 135, 162, 164, 165,
168, 169, 177, 186, 188, 189, 197, 211,
232, 237, 239–244, 247–249, 251–256,
258–260, 292, 298, 318–320, 325, 332–
336, 339, 341, 343, 344, 350, 359, 365
ius caducus 320
ius Culmense 131, 133
ius ducalis 78
ius ecclesiasticum 197
ius haereditarium 31, 365
ius patronatus 232, 260
ius Polonicum 133
ius proprietatis 133
ius Theutonicum 133

K

kmetho, kmethones 29, 131, 133, 203, 163,
255

L

labor 230
labores castrorum 133
laboriosus 158, 165, 172, 178, 180, 190,
200, 203, 207, 230, 241, 244–246, 255,
256, 318, 319
lacus 51, 114, 133, 283
lapidea zob. domus lapidea
laterificium ducale 285
latitudo 287, 311
legittimus 131, 133
liberatio 37, 133, 141, 261–263
libertas 257

libertatio 134, 138, 167, 168, 175, 197,
201, 222, 228, 265, 267–269, 272, 275,
284, 286–288, 295, 297, 310, 314, 338,
340, 344, 348
lignus 256
limes 133, 139, 205
litterae 325
locatio 133, 199, 230, 284, 318
locum 170, 182
longitudo 191, 287, 311

M

macella, macellum 153, 276
magister 17
magister coquinae 109, 131, 349
magister noviciorum 146
magnificus 14, 91, 94, 95, 112, 122, 141,
147, 169, 186, 198, 199, 213, 260, 264,
333, 362
mansionaria 360
mansionarius, mansionarii 124, 208, 266,
311, 361
mansus 2, 3, 5–8, 10–13, 15, 18–20, 22–
24, 27–31, 36, 38, 40–45, 47, 50, 52–54,
56–59, 61–63, 65, 66, 67, 70, 72, 74, 76,
79, 83–88, 92, 93, 100, 102, 103, 106–
109, 111–115, 117, 119, 120–123, 128,
129, 131, 133, 136, 137, 139, 145, 149,
150, 152–155, 158, 160, 163–166, 170,
173–178, 180–183, 188–190, 193–196,
198, 199, 205–207, 211, 213, 215–220,
228–230, 233, 235, 241, 242, 244, 246,
247, 252, 253, 255, 256, 258, 264, 269,
274, 281, 283, 286, 292, 294, 296, 298,
304, 305, 307–309, 313, 316, 319, 321,
323, 327–329, 332, 336, 337, 343, 346,
347, 349, 350, 352–354, 357, 359, 362–
365, 367
mansus advocatae 165, 230, 256, 258, 264,
318, 347
mansus cultus 133
mansus desertus 175, 177, 242
mansus ducalis 189
mansus liber 164, 190, 218, 229, 296, 318,
319, 347, 363

mansus locatus 217, 298
mansus medius 228
mansus possessionatus 133, 217, 296, 298,
304, 336, 363
manualia mellis 238, 248
marca 161
maritus 234, 330
marsalcus curiae 1, 132
marsalcus ducatus Masoviae 188
marsalcus ducis 275
marsalcus, marschalcus 1, 46, 80, 131, 132,
188, 275
mediatio 333
medietas 10, 40, 198, 291, 332
mel 133, 161, 238, 248
melioratio 60
mellicida 238
mellificium 71, 133, 173, 174, 329, 353
mensa ducalis 238, 240, 248, 250
mensura Culmensis 3, 5, 7, 8, 10–13, 15,
18–20, 22–29, 31, 36, 38–45, 47, 50,
52–54, 56–60, 62, 63, 65–67, 70, 72, 74,
79, 83, 84, 85, 87, 88, 92, 99, 100, 103,
106, 108, 109, 111–115, 117, 119–123,
127–129, 136, 139, 145, 154, 155, 158,
160, 165, 228, 255, 294
merica 27, 85, 117, 133, 160, 170, 173,
183, 185, 193, 274, 292, 307, 322, 343,
362
meritum 77, 240
meta 270
metreta 13, 172, 303
metrica 132, 322, 324, 325
miles 64
minera 60, 85, 103, 128, 140, 243
minera ducalis 100, 211
minerator 60, 243
minister 234, 240
modo lapsus 150
molendinator 26, 49, 96, 148, 212, 229, 231,
236, 299, 303, 344
molendinum 13, 26, 49, 52, 80, 84, 96, 118,
125, 133, 140, 145, 148, 151, 156, 172,
177, 198, 203, 212, 226, 229, 231, 236,
247, 254, 291, 315, 326, 328

molendinum ducale 185, 200, 245, 249, 259,
274, 299, 303, 328, 339, 366
molendinum minerae 85
monasterium sancti Bernardini 146
monasterium sancti Martini 217, 273
moneta communis 131, 133
mons, montes 39, 51, 133, 141, 187, 214,
292
morgus 2, 26, 40, 61, 65, 83, 84, 86, 99,
104, 136, 149, 152, 155, 160, 170, 190,
203, 291, 352, 355
murus 94, 101, 147, 202, 208, 217, 218,
223, 270, 273, 324, 326

N

navigator 51, 254, 345
navigium 51, 68, 159, 317, 334
necessaria 208
nemus 70, 88, 90, 92, 97, 107, 111, 123,
125, 132, 133, 140, 164, 173, 198, 209,
211, 216, 219, 238, 248, 283, 309, 318,
322, 337
nemus ducale 145, 174, 188, 213, 321,
337
nepos 11, 308
nidus 133
nobilis 5, 8–12, 14, 17–20, 22–24, 26–28,
31, 36, 40, 43–45, 48, 50, 54–59, 61–63,
65–67, 71, 76, 80, 83, 85, 86, 94, 99–101,
111, 114, 119, 120, 123, 129, 135, 138,
139, 142, 144, 145, 154, 155, 160–162,
169, 170, 173–175, 181–183, 185, 193,
196, 204, 206, 209, 210, 214, 216, 218,
219, 221, 235, 239, 242, 247, 252, 253,
259, 264, 265, 272, 274, 279, 289, 291,
294, 297, 298, 302, 304, 305, 307, 315,
316, 329, 331, 334, 335, 341, 346, 349,
351, 353, 354, 356, 358, 359, 363, 364,
365, 371
notarius 328
notarius terrae 14, 31, 79, 84, 87, 108
nova radix zob. cruda (nova) radix

O

obventio 133

occisio 86
officialis ducalis 133, 248
officialis Warsoviensis 94, 208
onera castrorum antiquorum 340
onus 141, 144, 167, 175, 228, 262, 267,
269, 287, 288, 295, 310, 328, 344, 348
onus civile 272, 275, 314, 338
onus ducale 134, 272, 275, 315
oppidanus 35, 52, 288, 334
oppidum 4, 35, 68, 104, 119, 138, 152,
212, 228, 249, 275, 286, 287, 295, 332,
342, 344, 347
oppidum ducale 313
oraculum Sanctae Crucis [in suburbio War-
soviensi] 284
oraculum Sancti Spiritus [in Czersko] 167
ortulanus 184
ortus 138, 148, 184, 185, 191, 218, 237,
260, 263, 265–267, 268–273, 275, 285,
288, 293, 301, 302, 310, 338, 348,
361
ortus civilis 185
ortus ducalis 143, 179, 202, 223, 240, 306
ortus plebanalis 191

P

palatinus Masoviae 14, 17, 94
palatinus Plocensis 333
paludo, paludinum 39, 91, 133
paries, parietes 133, 136, 220
pascuum 79, 133, 256
pascuum commune 255, 256
pascuum liberum 209
patruus 48
pauperes 261, 262
pecunia 50, 88, 79, 211, 224, 237, 358,
360, 366
pellificus 314
perceptio 229
permutatio 147, 229, 239, 242, 342
perpetuitas 290
pertinentes 234
petitio 168, 325
pincerna 332
pinus 133

piscatura 133, 170
piscina 55, 85, 117, 125, 133, 143, 145, 185,
198, 211, 212, 229, 257, 291, 306, 315,
326, 341, 366
piscina ducalis 212
piscis 133, 170, 257
platea 134, 314
plebanalis 106
plebanus 32, 117, 191, 250, 257, 268, 271,
292, 297, 313, 345, 348, 355
poena 161, 168, 289, 358
poena jednane 168
pomerium 46, 237
pondus iustum 133
pons 25, 51, 227
pontalium 227
portio 91, 177, 208, 229, 237, 269, 271,
279, 293, 301, 310, 331, 361
praebendarius 239
praeco 25, 127
praedecessor 11, 276, 289
praedicator 146
praedium 80
praedium ducale 79, 81, 84, 89, 108, 191,
192, 218, 260, 266, 269, 270, 271, 273,
284, 287, 293, 302, 310, 361
praedium ducale Warsoviense 79, 81, 84,
271, 273, 293, 361
praeminentia 133
praepositus 27, 167, 223, 270, 285, 301, 326
praerogativa 135, 292
praesbiter 201, 237, 262, 276, 360
pratrum 32, 35, 51, 80, 84, 133, 136, 152,
170, 174, 177, 192, 212, 229, 230, 233,
244, 252
privilegium 11, 15, 56, 59, 322, 324, 335
proconsul 4, 90, 254
promptuarium 127
propinquitas 169, 214
proprietas 169, 305, 333
proventus 133, 146, 166, 170, 261, 313, 350
providus 13, 16, 25, 52, 81, 96, 134, 136,
148, 149, 156, 163, 177, 231, 236, 258,
293, 299, 300, 301, 303, 308, 310, 327,
344, 350

psalteristae 208
puer 252
pulver 144
punctum 133

Q

quercetum 133

R

ratificatio 64
receptio 79
recognitio 264, 326
rector 276
reditus 133
reformatio 169
regestrum 132
relatio 133
relicta 82, 291, 323
res iudicata 165, 233, 247, 255, 256, 318
reservatio 133, 237, 240, 260
residentio 131, 191, 260
residuitas 136
resignatio 13, 14, 23, 56, 95, 110, 132, 133,
147, 198, 260, 333
restitutio 11, 132, 221, 242, 282, 308, 331,
346, 347, 358
rippa 27, 31, 40, 50, 55, 58, 70, 80, 85, 87,
88, 91, 92, 97, 100, 109, 111, 112, 115,
118, 126, 131–133, 142, 170, 171, 182,
199, 204, 211, 281, 291, 294, 311, 315,
362, 367
rivulum, rivulus 6, 54, 140, 306
rubetum 177

S

sanctuarium 30, 191, 240, 250, 316, 357
sarra 151
satisfactio 169, 186, 234, 333, 356
schola 268
scholasticus 285
scopulum 45
semitas 179
sepes 361
sepistorium/septorium 176
serenitas 132

serifaber 284
servitium 15, 17, 41, 42, 44, 48, 53, 56, 62,
68–70, 73, 75, 77, 85, 132, 133
signum 133
siligo 260, 313
silva [w źr. także sylva] 8, 15, 38, 62, 72,
85, 88, 90, 107, 109, 114, 117, 121, 123,
128, 133, 139, 142, 149, 154, 155, 163,
170, 173, 180–183, 193, 206, 220, 247,
252, 255, 256, 274, 287, 292, 294, 298,
307, 309, 321, 343, 352, 353, 362, 364,
367
singulus annus 238, 248, 328, 339
solutio 133, 240, 262, 276
sorrer 224, 359
sors 91, 340
spatium terrae 94
stabulum 147, 208
stadium 177, 191
strata 247, 284, 291
strenuus 64, 69, 324
subagazo 111
subditi 209
subiudex 7, 161
subpincerna 94
suburbium 89, 124, 179, 270, 271, 284,
285, 293, 301
succamerarius 38, 39, 68, 73, 86, 115, 131,
320
successor 131, 133, 240, 255, 257, 260, 268,
270, 284, 286, 297, 358, 361
summa 50, 79, 88, 211, 224, 304, 330, 331,
358, 366
summitas 12, 34, 51, 352
superficies 206
superfluitas 235
sutor 134, 276

T

taberna 129, 242, 251, 255, 256, 304
terra 25, 31, 55, 56, 76, 77, 80, 94, 101, 106,
116, 133, 165, 168, 170, 182, 183, 201,
203, 206, 208, 210, 215, 243, 252, 284,
286, 291, 311, 316, 332, 341, 350–354,
357, 359, 364, 366, 367

testamentum 237
theloneum 360
thesaurarius Varsoviensis 103, 104, 110
titulus 129
torrens 4, 84, 85, 120, 124, 133, 185, 329
traditio 198, 225, 276, 308, 328
transfundio 260
transmutatio 133
tribunus 15, 121
tributio 133
tributum 265
triennium 284
tubicina 81, 99
turrim 46, 101, 179, 202, 324, 325
tutrix 147

U

utilitas 131, 133, 173–177, 184, 188, 211,
248, 294, 297, 300, 331, 338, 350, 353,
362

V

vallis 187
valva 179
vector 227
venatio 133
venatura 133
venditio 2, 3, 5, 7–10, 12, 22, 27, 28, 34,
38, 43, 45, 50, 54, 58, 61, 63, 65, 66,
72, 83, 86–88, 90, 99, 107, 108, 110,
117, 121, 122, 126, 128, 133, 136, 142,
149, 154–156, 158, 160, 162–166, 170,
172–174, 177, 178, 180–183, 185, 190,
193–195, 200, 203, 207, 212, 215, 216,
219, 230, 231, 233, 235, 241, 243–247,
249, 251–256, 259, 274, 279, 281, 299,
300, 303, 304, 307, 308, 312, 318,
319, 323, 326, 327, 334, 341, 344,
351–354
venerabilis 37, 91, 106, 107, 126, 133, 143,
166, 191, 215, 250, 263, 270, 313, 317,
324
vexillifer 46, 69, 131–133, 240
via 81, 89, 124, 127, 188, 198, 201, 214,
247, 265, 266, 269, 293, 301, 302

vicarius 266, 271
vicethesaurarius 100, 113, 128, 133
viciatio privilegii 11
vicina 133, 134
villa 31, 64, 70, 73, 75, 80, 90, 105, 116,
126, 130, 131, 133, 135, 150, 163, 166,
176, 185, 190, 195, 199, 205, 207, 210,
222, 230, 241, 245, 246, 249, 250, 254,
260, 279, 282, 291, 296, 304, 332, 340,
342, 346, 358, 363, 365
villa ducalis 36, 39, 76, 77, 92, 95, 106,
110, 122, 129, 164, 165, 176, 180, 184,
186, 191, 217, 233, 234, 238, 242, 244,
247, 248, 255, 256, 307, 318, 319, 323,
329, 332 [?], 336, 356
vinarium 229, 326
virgultum 37, 38, 79, 84, 201, 228, 240
voluntas 133, 234
vox irrevocabilis 133

INDEKS NAZW POSPOLITYCH W JĘZYKU POLSKIM

B

bagno 133
biel 91, 170, 190, 213, 349, 367
błonia 201
błota 283
buda 114

G

gaj 133, 254, 326
grąd 28

J

jednane 168

K

kaletnik 284

Ł

łęg 27

N

nadawki 149

O

ozimki 287

P

podwoły 197
pokow 161
poświętne 228
przewod 133
przydawki 136, 163

S

sep 313
siostra 277
służkowie 195
smolny piec 139
staje 127
strumień 367
szopa 14, 17

U

uroczysko 133, 362

W

walczysz 133
wierzch 51
wręb 255, 256
występ 104

Z

zbytki 54, 90, 136

